

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ ΡΟΥΜΑΝΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΒΑΣΙΛΕ ΑΝΤΡΟΥ / VASILE ANDRU	30
<i>Τα πετεινά του ουρανού / Păsările cerului</i>	30
ΤΟΥΝΤΟΡ ΑΡΓΚΕΖΙ / TUDOR ARGHEZI	32
<i>Ποήματα / Poezii</i>	32
ΕΛΕΝΑ ΒΑΚΑΡΕΣΚΟΥ / ELENA VĂCĂRESCU	35
1. <i>Τραγούδια της αβγής / Chants d'Aurore</i>	35
2. <i>Βλάχικα λαϊκά τραγούδια / Rapsodul Dâmboviței</i>	36
ΝΙΚΟΛΑΕ ΒΑΣΚΙΝΤΕ / NICOLAE VASCHIDE	38
<i>Ο ύπνος και τα όνειρα / Le sommeil et les rêves</i>	38
ΑΓΛΑΪΑ ΒΕΤΕΡΑΝΙ / AGLAJA VETERANYI	40
<i>Εδώ ουρανός / Varum das Kind in der Polenta kocht. Das Regal der letzten Atemzüge</i>	40
ΧΟΡΙΑ ΒΙΝΤΙΛΑ / HORIA VINTILĂ	42
1. <i>Ο Θεός γεννήθηκε στην εξορία / Dieu est né en exil</i>	42
2. <i>Ο Θεός γεννήθηκε στην εξορία / Dieu est né en exil</i>	43
ΜΑΤΕΪ ΒΙΣΝΙΕΚ / ΜΑΤΕΙ VIȘNIEC	45
1. <i>Εθνικότητά μου, το χρώμα του ανέμου</i>	46
2. <i>Η λέξη πρόοδος στο στόμα της μητέρας μου ηχούσε πολύ φάλτσα / Cuvântul „progres” pe buzele mamei mele sună foarte fals</i>	47
3. <i>Η μηχανή Τσέχοφ / Mașinăria Cehov</i>	49
4. <i>Ζητείται κλόουν ηλικιωμένος / Angajare de clown</i>	50
ΒΙΡΤΖΙΑ ΓΚΕΟΡΓΚΙΟΥ / VIRGIL GHEORGHIU	52
1. <i>Εικοστή πέμπτη ώρα / La vingt-cinquieme heure</i>	53
2. <i>Από την εικοστή πέμπτη ώρα στην αιώνια ώρα / La vingt-cinquieme heure a l'heure eternelle</i>	54
3. <i>Ένα όνομα για την αιωνιότητα / Pourquoi m' a-t-on appelle Virgil?</i>	55
4. <i>Ένα όνομα για την αιωνιότητα / Pourquoi m' a-t-on appelle Virgil?</i>	56
5. <i>Ο Θεός στο Παρίσι / Dieu a Paris</i>	57
6. <i>Ο δερμάτινος χιτώνας / La tunique de peau</i>	59
7. <i>Ένα όνομα για την αιωνιότητα. Το αίτημα της σχέσης με τον πατέρα / Pourquoi m' a-t-on appelle Virgil?</i>	60
ΜΙΡΤΣΕΑ ΕΛΙΑΝΤΕ / MIRCEA ELIADE	62
1. <i>Γιόγκα: Αθανασία και ελευθερία / Le Yoga: Immortalité et liberté</i>	63
2. <i>Στον ήσκιο ενός κρινολούλουδου / À l' ombre d' une fleur de lys</i>	64
3. <i>Η νύχτα της Βεγγάλης / La nuit Bengali (Maitreyi)</i>	65
4. <i>Το μυστήριο του δόκτωρος Χονιχμπέργκερ / Secretul doctorului Honigberger</i>	66
5. <i>Ο γέρος και οι ανακριτές / Pe strada Mântuleasa</i>	67
6. <i>Μαϊτρέϊ / Maitreyi (La nuit Bengali)</i>	68
7. <i>Εικόνες και σύμβολα. Το συλλογικό υποσυνείδητο: Δοκίμια στον μαγικο-θηρησκευτικό συμβολισμό / Images et symboles</i>	70
8. <i>Αλχημεία: Το κλειδί των μυστηρίων / Alchimia asiatică</i>	71
9. <i>Κόσμος και ιστορία: Ο μύθος της αιώνιας επιστροφής / Le myth de l'éternel retour</i>	72
10. <i>Δεκαεννέα τριαντάφυλλα / Nouăsprezece trandafiri</i>	73
11. <i>Πραγματεία πάνω στην ιστορία των θρησκειών / Traité d' histoire des religions</i>	75
12. <i>Ιζαμπέλ και τα ύδατα του διαβόλου / Izabel și apele diabolului</i>	76
13. <i>Το ιερό και το βέβηλο / Das Heilige und das Profane</i>	77

14. Το εσωτερικό φως / <i>Lumina ce se stinge</i>	78
15. Η δεσποινίς Χριστίνα / <i>Domnișoara Cristina</i>	79
16. Λεξικό των θρησκειών / <i>Dictionnaire des religions</i>	80
17. Σαμανισμός / <i>Le chamanisme et les techniques archaïques de l' extase</i>	81
18. Αλχημεία: Η μυστική τέχνη των σοφών	83
ΜΙΧΑΪ ΕΜΙΝΕΣΚΟΥ / ΜΙΧΑΙ ΕΜΙΝΕΣΚΟΥ	84
1. Ποιήματα / <i>Poezii</i>	85
2. Ο Εωσφόρος / <i>Luceafărul</i>	86
3. Ο Δακρυγέννητος / <i>Făt-Frumos din lacrimă</i>	87
4. Ο Υπερίων. Ποίηση / <i>Luceafărul. Poezie</i>	88
5. Ο φτωχο-Διόνυσος / <i>Sărmanul Dionis</i>	89
ΕΟΥΤΖΕΝ ΙΟΝΕΣΚΟΥ / ΕΥΓΕΝ ΙΟΝΕΣΚΟΥ	91
1. Σημειώσεις και αντισημειώσεις / <i>Notes et contre-notes</i>	92
2. Θεατρικά έργα / <i>Teatru</i>	93
3. Ο μόνος / <i>Le Solitaire</i>	93
4. Σημειώσεις και αντισημειώσεις / <i>Notes et contre-notes</i>	94
5. Μία κόρη για παντρεία / <i>La femme fille à marier</i>	95
6. Αναζητήσεις / <i>Un homme en question</i>	96
7. Η πείνα και η δίψα. Η φαλακρή τραγουδίστρια / <i>La Soif et la Faim. La cantatrice chauve</i>	98
8. Η φωτογραφία του συνταγματάρχη / <i>La photo du colonel</i>	99
9. Η φωτογραφία του συνταγματάρχη / <i>La photo du colonel</i>	100
10. Η φωτογραφία του συνταγματάρχη: Διηγήματα / <i>La photo du colonel</i>	101
11. Αμεδαίος / <i>Amedée ou comment s en debarasser</i>	102
12. Ο ρινόκερος / <i>Rhinoceros</i>	103
13. Παραμύθι, Α'	105
14. Παραμύθια, Β'	106
15. Η ελεγεία του ρινόκερου / <i>Rhinoceros</i>	106
16. Μακμπέτ / <i>Macbett</i>	108
17. Ο μοναχικός / <i>Le Solitaire</i>	109
18. Η ελεγεία ενός παράλογου κόσμου	110
19. Η φαλακρή τραγουδίστρια. Το μάθημα. Οι καρέκλες / <i>La cantatrice chauve. La Leçon. Les Chaises</i>	111
20. Μπαμπά, πού είσαι; / <i>Conte no. 4</i>	112
21. Ο Ζακ ή η υποταγή. Ο αρχηγός / <i>Jacques ou la soumission. Le maitre</i>	114
22. Ο βασιλιάς πεθαίνει / <i>Le roi se meurt</i>	115
23. Το παιχνίδι της σφαγής / <i>Jeux de massacre</i>	116
24. Ο βασιλιάς πεθαίνει / <i>Le roi se meurt</i>	117
25. Ρινόκερος / <i>Rhinoceros</i>	118
26. Μακμπέτ / <i>Macbett</i>	119
27. Αμεντέ / <i>Amedée ou comment s en debarasser</i>	120
28. Το μάθημα. Οι καρέκλες / <i>La Leçon. Les Chaises</i>	121
29. Δολοφόνος χωρίς ανταμοιβή / <i>Tueur sans gages</i>	122
ΝΙΚΟΛΑΕ ΙΟΡΓΑ / ΝΙΚΟΛΑΕ ΙΟΡΓΑ	124
1. Εικόνες από την σημερινή Ελλάδα και πέντε διαλέξεις για την σύγχρονη ελληνική ζωή	125
2. Το Βυζάντιο μετά το Βυζάντιο / <i>Byzance après Byzance</i>	126
ΠΕΤΡΕ ΙΣΠΙΡΕΣΚΟΥ / ΠΕΤΡΕ ΙΣΠΙΡΕΣΚΟΥ	129
<i>Ρουμανικά παραδοσιακά παραμύθια (τόμος α')</i> / <i>Legende sau basmele românilor</i>	129

ΠΑΝΑΪΤ ΙΣΤΡΑΤΙ / PANAIT ISTRATI	131
1. Κυρά Κυραλίνα / Chira Chiralina	132
2. Τα γαιδουράγκαθα του Μπαράγκαν / Ciulinii Bărâganului	133
3. Νεραντζούλα / Neranțula	134
4. Ο θείος Άγγελος / Oncle Angele	135
5. Κοντίν / Enfance d'Adrien Zograffi: Codine	136
6. Ο Μιχαήλ / Mihail	137
7. Ο σφουγγαράς και άλλα διηγήματα / Le pêcheur d'éponges	138
8. Οι αντάρτες / Presentation des Haidoucs	139
9. Η καπετάνισσα / Căpitanesa	140
10. Νερατζούλα / Neranțula	141
11. Νεραντζούλα / Neranțula	142
12. Κυρά Κυραλίνα / Chira Chiralina	143
13. Προς την άλλη φλόγα / Vers l' autre flamme	144
14. Κυρά-Κυραλίνα / Chira Chiralina	145
15. Προς την άλλη φλόγα / Vers l'autre flamme	146
16. Κυρά Κυραλίνα / Chira Chiralina	147
17. Ταξιδεύοντας με τον Παναΐτ Ιστράτι	148
ΕΟΥΤΖΕΝ ΖΕΜΠΕΛΕΑΝΟΥ / EUGEN JEBELEANU	151
Το λουλούδι της στάχτης	151
ΙΟΝΕΛ ΖΙΑΝΟΥ / IONEL JIANU	153
Η γλυπτική και οι γλύπτες: Από την προϊστορία ως τις μέρες μας και απ' όλον τον κόσμο / La Sculpture et les sculpteurs	154
ΜΑΤΕΪ ΚΑΖΑΚΟΥ / ΜΑΤΕΪ CAZACU	156
Dracula, ο Παλουκωτής / Dracula	157
ΜΑΤΕΪ ΚΑΛΙΝΕΣΚΟΥ / ΜΑΤΕΪ CĂLINESCU	159
Πέντε όψεις της νεωτερικότητας. Μοντερνισμός, Πρωτοπορία, Παρακμή, Κιτς, Μεταμοντερνισμός / Five faces of meodernity. Modernity, Avant-Garde, Decadence, Kitsch, Postmodernism	160
ΤΖΕΟΡΤΖΕ ΚΑΛΙΝΕΣΚΟΥ / GEORGE CĂLINESCU	162
Το αίνιγμα της Οτίλια / Enigma Otiliei	162
ΒΙΡΤΖΙΑ ΚΑΝΤΕΑ / VIRGIL CÂNDEA	164
Σύντομη Ιστορία των Ρουμάνων / Scurtă istorie a României	164
ΙΟΝ ΛΟΥΚΑ ΚΑΡΑΤΖΙΑΛΕ / ION LUCA CARAGIALE	167
1. Στιγμές και σκίτσα / Momente și schițe	167
2. Ένα χαμένο γράμμα: κωμωδία σε τέσσερεις πράξεις / O scrisoare pierdută	168
3. Σατιρικά / Momente, schițe, povestiri	169
4. Ένα χαμένο γράμμα - Η συμφορά - Ο κυρ Λεωνίδας μπροστά στην αντίδραση / O scrisoare pierdută - Năpasta - Conu Leonida față cu reacțiunea	171
5. Ευθυμογραφήματα	173
6. Έρωτας και τιμωρία ή Η συμφορά / Năpasta	174
7. Επτά σκίτσα / Șapte schițe	174
ΜΙΡΤΣΕΑ ΚΑΡΤΑΡΕΣΚΟΥ / MIRCEA CĂRTĂRESCU	177
Γιατί αγαπάμε τις γυναίκες; / De ce iubim femeile?	178
ΙΟΑΝ ΠΕΤΡΟΥ ΚΟΥΛΙΑΝΟΥ / IOAN PETRU CULIANU	180
Εμπειρίες της έκστασης / Expériences de l'extase	180
ΙΟΝ ΚΡΕΑΓΚΑ / ION CREANGĂ	182
Ο άσπρος σκλάβος: αναμνήσεις και άλλα παραμύθια / Harap-Alb	182
ΧΟΡΙΑ ΛΟΒΙΝΕΣΚΟΥ / HORIA LOVINESCU	184
Άσπιλοι κι αμόλντοι. Κοινωνική σάτιρα σε δύο μέρη / O casă onorabilă	184

ΦΛΟΡΙΝ ΛΟΓΚΡΕΣΤΕΑΝΟΥ / FLORIN LOGREȘTEANU.....	186
<i>Το σπίτι με τους κισσούς / Casa cu iederă</i>	186
ΝΤΑΝ ΛΟΥΓΚΟΥ / DAN LUNGU	188
<i>Πεζογραφία λιανικά / Proză cu amănuntul</i>	189
ΝΟΡΜΑΝ ΜΑΝΕΑ / NORMAN MANEA	191
1. <i>Ο μαύρος φάκελος / Plicul negru</i>	192
2. <i>Υποχρεωτική ευδαιμονία / Fericirea obligatorie</i>	193
3. <i>Περί γελωτοποιών: Ο δικτάτορας και ο καλλιτέχνης / Despre clowni: Dictatorul și artistul</i>	194
4. <i>Η επιστροφή του χούλιγκαν / Întoarcerea huliganului</i>	195
5. <i>Οκτώβρης, οκτώ το πρωί / October, eight o'clock</i>	197
ΡΑΜΟΝΑ ΜΠΑΝΤΕΣΚΟΥ / RAMONA BĂDESCU	199
<i>Ο Πομελό μεγαλώνει / Pomelo grandit</i>	199
ΛΟΥΤΣΙΑΝ ΜΠΛΑΓΚΑ / LUCIAN BLAGA	201
<i>Ποιήματα / Poeme</i>	201
ΛΟΥΤΣΙΑΝ ΜΠΟΪΑ / LUCIAN BOIA	203
<i>Ιούλιος Βερν. Τα παράδοξα ενός μύθου / Jules Verne, les paradoxes d' un mythe</i>	204
ΦΛΑΒΙΑ ΜΠΟΥΖΟΡ / FLAVIA BUJOR	206
<i>Η προφητεία της πέτρας / La prophétie des pierres</i>	206
ΙΟΝ ΜΠΟΥΛΕΙ / ION BULEI	208
1. <i>Ιστορία των Ρουμάνων / O istorie a românilor</i>	208
2. <i>Ο ρουμανικός κόσμος το 1900 / Lumea românească la 1900 (τόμοι α'- β')</i>	209
ΒΑΛΕΡΙΟΥ ΜΠΟΥΤΟΥΛΕΣΚΟΥ / VALERIU BUTULESCU	211
<i>Σπαράγματα: Ψηφίδες σοφίας / Fragmentarium</i>	211
ΙΟΝ ΜΠΡΑΝΤ / ION BRAD	213
1. <i>Πύρινα άλογα</i>	214
2. <i>Ποιήματα</i>	215
3. <i>Μυστικές συναντήσεις στην Ελλάδα / Întâlniri de taină în Grecia</i>	216
4. <i>Μυστικές συναντήσεις στην Ελλάδα / Întâlniri de taină în Grecia</i>	218
ΧΕΡΤΑ ΜΥΛΛΕΡ / HERTA MÜLLER	220
1. <i>Μετέωροι ταξιδιώτες / Reisende auf einem Bein</i>	221
2. <i>Ο άγγελος της πείνας / Atemschaudel</i>	222
3. <i>Η αλεπού ήταν και τότε ο κνηγός / Der fuchs war damals schon der jager</i>	223
4. <i>Το αγρίμι της καρδιάς / Herztier</i>	225
ΤΖΕΛΛΟΥ ΝΑΟΥΜ / GELLU NAUM	227
<i>Ζηνοβία / Zenobia</i>	227
ΦΑΝΟΥΣ ΝΕΑΓΚΟΥ / FĂNUȘ NEAGU	229
<i>Πέρα απ' τους αμμόλοφους / Îngerul a strigat</i>	230
ΑΝΝΑ ΝΟΒΑΚ / ANA NOVAK	232
<i>Οι ατυχήες της ψυχής / Les accidents de l' âme</i>	232
ΝΙΚΟΛΑΕ ΝΤΑΒΙΝΤΕΣΚΟΥ / NICOLAE DAVIDESCU	234
<i>Η 1002η νύχτα / O mie de nopți și a doua noapte</i>	234
ΦΛΟΡΙΝ ΝΤΙΑΚΟΥ / FLORIN DIACU	237
<i>Απροσδόκητες ουράνιες συναντήσεις (Οι απαρχές του χάους και της ευστάθειας) / Celestial encounters (The origins of chaos and stability)</i>	237
ΤΖΕΟ ΝΤΟΥΜΗΤΡΕΣΚΟΥ / GEO DUMITRESCU	239
<i>Ο ιπότης της μοναξιάς. Ποιήματα</i>	239
ΤΖΕΟΡΤΖΕ ΟΥΣΚΑΤΕΣΚΟΥ / GEORGE USCĂTESCU	241
1. <i>Προφήτες της Ευρώπης / Profetas de Europa</i>	242

2. Συνοπτική θεωρία και ιστορία του πολιτισμού / <i>Breve theoria e istoria de la cultura</i>	243
ΤΟΥΝΤΟΡ ΠΑΜΦΙΛΕ / TUDOR PAMFILE.....	245
<i>Γιορτές των Ρουμάνων (τόμοι α'-β')</i> / <i>Sărbătorile la români (vol. I-III)</i>	246
ΤΖΕΖΑΡ ΠΕΤΡΕΣΚΟΥ / CEZAR PETRESCU.....	248
1. <i>Φραμ: η πολική αρκούδα</i> / <i>Fram, ursul polar</i>	248
2. <i>Στους πάγους του βορρά</i> / <i>Fram, ursul polar</i>	250
ΙΟΝ ΠΙΛΛΑΤ / ION PILLAT.....	251
<i>Ποιήματα</i> / <i>Poezii</i>	251
ΓΚΕΟΡΓΚΕ ΠΟΠΕΣΚΟΥ-ΒΑΛΤΣΕΑ / GHEORGHE POPESCU-VÂLCEA.....	253
<i>Ο Ερωτόκριτος του Λογοθέτη Petrache</i> / <i>Erotocritul logofătului Petrache</i>	253
ΝΤΟΥΜΗΤΡΟΥ ΠΟΠΕΣΚΟΥ / DUMITRU POPESCU.....	256
<i>Ένας άνθρωπος στην αγορά</i>	256
ΠΕΤΡΟΥ ΠΟΠΕΣΚΟΥ / PETRU POPESCU.....	258
<i>Στα ίχνη του Αδάμ</i> / <i>Almost Adam</i>	258
ΤΙΤΟΥΣ ΠΟΠΟΒΙΤΣ / TITUS POPOVICI.....	260
1. <i>Ο ξένος</i> / <i>Străinul</i>	260
2. <i>Και τους καταδίκασα όλους σε θάνατο</i> / <i>Moartea lui Ipu</i>	262
ΜΑΡΙΝ ΠΡΕΝΤΑ / MARIN PREDA.....	263
<i>Μορομέτε</i> / <i>Moromeții</i>	263
ΝΤΟΜΝΙΚΑ ΡΑΝΤΟΥΛΕΣΚΟΥ / DOMNICA RĂDULESCU.....	266
<i>Τρένο για την Τεργέστη</i> / <i>Train to Trieste</i>	266
ΛΙΒΙΟΥ ΡΕΜΠΡΕΑΝΟΥ / LIVIU REBREANU.....	268
1. <i>Το δάσος των κρεμασμένων</i> / <i>Pădurea spânzuraților</i>	268
2. <i>Η εξέγερση</i> / <i>Răscoala</i>	270
ΜΟΝΙΚΑ ΣΑΒΟΥΛΕΣΚΟΥ-ΒΟΥΔΟΥΡΗ / MONICA SĂVULESCU-VOUDOURI.....	272
1. <i>Διασπορά (ελληνικός κύκλος)</i> / <i>Diaspora</i>	273
2. <i>Πατέρα, είμαστε υπνοβάτες</i> / <i>Tată, suntem lunatici</i>	274
ΜΙΧΑΗΛ ΣΑΝΤΟΒΕΑΝΟΥ / MIHAIL SADOVEANU.....	276
1. <i>Μήτρεα Κοκόρ</i> / <i>Mitrea Cocor</i>	277
2. <i>Το μαγεμένο δάσος</i> / <i>Dumbrava minunată</i>	278
3. <i>Το πελέκι</i> / <i>Baltagul</i>	279
4. <i>Το χάνι της Ανκούτσας</i> / <i>Hanul Ancuței</i>	281
ΜΙΧΑΗΛ ΣΕΜΠΙΑΣΤΙΑΝ / MIHAIL SEBASTIAN.....	283
<i>Τελευταία ώρα</i> / <i>Ultima oră</i>	283
ΙΟΑΝ ΣΛΑΒΙΤΣ / IOAN SLAVICI.....	285
<i>Ο παπα-πολλολογός και άλλα διηγήματα</i> / <i>Popa Tanda</i>	285
ΜΑΡΙΝ ΣΟΡΕΣΚΟΥ / MARIN SORESCU.....	287
<i>Σαρκασμοί και εφιάλτες. Ποιήματα</i>	288
ΝΙΚΟΛΑΕ ΣΤΑΙΝΧΑΡΝΤ / NICOLAE STEINHARDT.....	290
<i>Το ημερολόγιο της εντυχίας</i> / <i>Jurnalul fericirii</i>	291
ΝΙΚΙΤΑ ΣΤΑΝΕΣΚΟΥ / NICHITA STĂNESCU.....	293
<i>Εγώ άλλο δεν είμαι από μια κηλίδα αίμα που μιλάει</i>	294
ΖΑΧΑΡΙΑ ΣΤΑΝΚΟΥ / ZĂHĂRIA STANCU.....	295
1. <i>Ξυπόλητος (τόμοι α'-β')</i> / <i>Desculț</i>	296
2. <i>Ξυπόλητος</i> / <i>Desculț</i>	297
3. <i>Η Ουρούμα: Μαυροθαλασσίτικο ειδύλλιο</i> / <i>Uruma</i>	298
ΧΟΡΙΑ ΣΤΑΝΚΟΥ / HORIA STANCU.....	300
<i>Ασκληπιός</i> / <i>Asklepios</i>	300

ΝΙΚΟΛΑΕ ΣΤΟΪΤΣΕΣΚΟΥ / NICOLAE STOICESCU	302
<i>Δράκουλας. Μύθος και ιστορική αλήθεια / Vlad Ţepeş</i>	303
ΚΑΡΜΕΝ ΣΥΛΒΑ / CARMEN SYLVA	305
<i>Ρουμάνικοι θρόλοι / Povestirile Peleşului</i>	305
ΚΟΝΣΤΑΝΤΙΝ ΤΕΟΝΤΟΡ / CONSTANTIN THEODOR	307
<i>Το σπίτι της ομίχλης / Casa cu neguri</i>	307
ΤΡΙΣΤΑΝ ΤΖΑΡΑ / TRISTAN TZARA	309
1. <i>Ο υπερρεαλισμός και ο μεταπόλεμος</i>	309
2. <i>Υπερρεαλισμός I</i>	310
3. <i>Ο υπερρεαλισμός και ο μεταπόλεμος</i>	311
4. <i>Μανιφέστα του ντανταϊσμού / Sept manifestes Dada, lampisteries</i>	312
5. <i>Μανιφέστα του ντανταϊσμού / Sept manifestes Dada, lampisteries</i>	313
6. <i>Ποιητική ανθολογία Dada</i>	314
ΕΜΙΛ ΤΣΙΟΡΑΝ / EMIL CIORAN	315
1. <i>Εγκόλπιο ανασκολοπισμού / Precis de decomposition</i>	315
2. <i>Εξομολογήσεις και αναθεματισμοί / Aveux et anathemes</i>	317
3. <i>Ο κακός δημιουργός / Le mauvais demiurge</i>	318
4. <i>Για δάκρυα και για αγίους / Lacrimi și sfinți</i>	319
5. <i>Ο Σιοράν μιλάει για τον Σιοράν: Συζήτηση με τη Συλβί Ζωντώ / Cioran: Entretien avec Sylvie Jaudeau</i>	321
6. <i>Ο πειρασμός του υπάρχουν / La tentation d'exister</i>	322
7. <i>Στοχασμοί / Precis de decomposition</i>	323
ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ	325
1. <i>Ανθολογία ρουμανικής ποίησης</i>	325
2. <i>Ανθολογία Ρουμάνων πεζογράφων</i>	327
3. <i>Ανθολογία Ρουμάνων ποιητών</i>	328
4. <i>Ρουμάνοι πεζογράφοι και ποιητές</i>	330
5. <i>Πέντε σύγχρονοι Ρουμάνοι πεζογράφοι</i>	332
6. <i>Ανθολογία βαλκανικού διηγήματος</i>	333
7. <i>Μικρό απάνθισμα από τη Ρουμανική Δημοτική Ποίηση</i>	334
8. <i>Αίμος. Ανθολογία βαλκανικής ποίησης</i>	335
9. <i>Βαλκάνιοι συγγραφείς</i>	336
10. <i>Ανθολογία ρουμανικής ποίησης. 12 σύγχρονες ρουμάνες ποιήτριες</i>	337
11. <i>Λυπάμαι που δεν είμαι Έλληνας</i>	338

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Δεν γνωρίζουμε αν υπάρχουν άλλοι λαοί που, μολονότι δεν έχουν στα κράτη τους κοινά σύνορα, έχουν πάνω από χιλιετή παραδοσιακή φιλία, όπως συμβαίνει στην περίπτωση των Ρουμάνων και των Ελλήνων. Διότι, πράγματι, οι σχέσεις μεταξύ των δύο λαών χάνονται στη σφαίρα του μύθου και της ιστορίας. Αρχίζοντας με τους Αργοναύτες και μέχρι τις σημερινές αμοιβαίες επισκέψεις πρωθυπουργών, οι σχέσεις και η φιλία τους είναι αδιάκοπες. Το ίδιο και η παρουσία της ελληνικής γλώσσας και του πολιτισμού εκατέρωθεν. Τι να πρωτομνημονεύσουμε; Τις πρώτες ελληνικές πόλεις στα παραλία της Μαύρης Θάλασσας; Τη δράση του Αποστόλου Ανδρέα για τον εκχριστιανισμό των Δάκο-Ρωμαίων και κατόπιν Ρουμάνων; Την παρουσία των Ελλήνων λογίων στις αυλές των πριγκίπων της Μολδαβίας και Ουγγροβλαχίας καθόλη τη μεσαιωνική και νεότερη περίοδο;

Η ελληνική γλώσσα ήταν πάντα παρούσα στα μέρη αυτά. Αρκεί να φέρουμε στη μνήμη μας το γεγονός ότι «ντόπιοι» Πατέρες, όπως ο Ιωάννης ο Κασσιανός (Ε΄ αιώνας), ο Άγιος Γερμανός ή ο Διονύσιος ο Μικρός, έγραφαν και χρησιμοποιούσαν άριστα και την ελληνική και τη «μητρική» λατινική γλώσσα ή να θυμηθούμε τις δύο Αυθεντικές Ακαδημίες του Βουκουρεστίου και του Ιασίου και την πλούσια δραστηριότητά τους προς όφελος όλων των Ορθοδόξων λαών¹. Με τη βοήθεια των ηγεμόνων των Παραδουνάβιων Πριγκιπάτων τυπώθηκαν κατά την Τουρκοκρατία βιβλία για όλους τους Ορθοδόξους λαούς, από τη μακρινή Γεωργία μέχρι την Αίγυπτο, τη Συρία και, βέβαια, την κυρίως «Ελλάδα».

Ξεκινήσαμε την παρούσα μελέτη προσπαθώντας να απαντήσουμε σε ερωτήσεις πολλών για το πόσο γνωρίζουμε τον παραδοσιακό και σύγχρονο πολιτισμό των βαλκανικών χωρών και, στην προκειμένη περίπτωση, της Ρουμανίας. Και αυτό, επειδή δεν είναι λίγοι εκείνοι οι οποίοι υποστηρίζουν ότι μέχρι σήμερα έγιναν ελάχιστα βήματα προς αυτή την κατεύθυνση και ότι στην Ελλάδα δεν είχαμε την ευκαιρία να γνωρίσουμε, σχεδόν καθόλου, τους Ρουμάνους συγγραφείς.

Έτσι, θεωρώντας ότι οι συνθήκες εκπόνησης της παρούσας μελέτης ωρίμασαν, θα επιχειρήσουμε να τεκμηριώσουμε ότι και οι μεταφράσεις Ρουμάνων συγγραφέων στην ελληνική γλώσσα έχουν πλούσια παράδοση - καθώς μεταφραστές υπήρχαν και υπάρχουν - και ότι τα εγχειρήματα αυτά δεν εμποδίστηκαν ούτε από τη διαφορετικότητα των δύο γλωσσών, ούτε από τις ιστορικές συγκυρίες των τελευταίων πενήντα χρόνων στα Βαλκάνια και στην Ευρώπη. Όμως, από τα 327 μεταφρασμένα έργα ελληνικής λογοτεχνίας και τις 32 ανθολογίες που εντοπίζει και καταγράφει στη μελέτη της η Έ. Λάζαρ πάνω από 300 έργα είναι μεταφράσεις, που έγιναν από το 1945 μέχρι σήμερα².

Άραγε, τα βιβλία Ρουμάνων συγγραφέων μεταφράστηκαν, εκδόθηκαν και κυκλοφόρησαν αντίστοιχα με τον ίδιο ρυθμό στην Ελλάδα μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο; Και δεν διερωτώμεθα μόνο για τα βιβλία των διασήμων Ρουμάνων συγγραφέων, αλλά για τόμους από διάφορους τομείς. Διότι οι περισσότεροι από τους ενασχολούμενους με το ρουμανικό πολιτισμό είχαμε μάλλον την αίσθηση μέχρι τώρα ότι οι μεταφράσεις του στην ελληνική γλώσσα περιορίζονται σε ονόματα όπως των Μίρτσεα Ελιάντε και Παναίτ Ιστράτι. Ορισμένοι ερευνητές προσθέτουν στα ονόματα των δύο σημαντικών Ρουμάνων συγγραφέων και εκείνα των Εουτζέν Ιονέσκου, Νόρμαν Μάνεα και Βιρτζίλ Γκεοργκίου - που σχεδόν όλοι τους είναι συγγραφείς της διασποράς - τονίζοντας έτσι όχι τόσο τις προτιμήσεις των Ελλήνων αναγνωστών, όσο

¹ Βλέπε την εργασία του Αθανασίου Καραθανάση, *Οι Έλληνες Λόγιοι στην Βλαχία (1670-1714)*, εκδόσεις «Κυριακίδη», Θεσσαλονίκη 2000, και την πλούσια βιβλιογραφία.

² Ε. Λάζαρ, *Η νεοελληνική λογοτεχνία στην Ρουμανία*, εκδόσεις «Ομόνοια», Βουκουρέστι 2005.

την έλλειψη ρουμανόφωνων μεταφραστών, καθώς οι προαναφερθέντες έχουν μεταφραστεί από δυτικοευρωπαϊκές γλώσσες.

Το 1944, η εδραίωση του κομμουνιστικού καθεστώτος στη Ρουμανία διέκοψε μεν προσωρινά τις πολιτικές και κοινωνικές σχέσεις των δύο λαών, αλλά όχι και τις πολιτισμικές, με αποτέλεσμα πολλοί Έλληνες και Ελληνορουμάνοι συγγραφείς και μεταφραστές με προοδευτικές αντιλήψεις να αναπτύξουν στην Ελλάδα μεγάλη συγγραφική και μεταφραστική δράση. Χαρακτηριστικά παραδείγματα αποτελούν οι Μενέλαος Λουντέμης, Κώστας Ασημακόπουλος, Γιάννης Ρίτσος, Δημήτρης Ραβάνης-Ρέντης, Ρίτα Μπούμη-Παππά, Κορνίλια Παπακώστωα-Δανιελοπούλου, Μαρία Χύμου-Μαρινέσκου, Βίκτωρ Ιβάνοβιτσι. Ας σημειωθεί δε ότι η σειρά με την οποία αναφέρονται τα ονόματα είναι τυχαία, το μέγεθος της συνεισφοράς του καθενός και καθεμιάς είναι αξιοσημείωτο και ότι υπήρχαν και υπάρχουν και πολλοί άλλοι, το έργο των οποίων είναι εξίσου σημαντικό.

Η περίοδος του Ψυχρού Πολέμου και το καταπιεστικό καθεστώς, η δικτατορία και οι ιδεολογικές αντιπαραθέσεις δεν αποτέλεσαν φραγμό στη διάδοση του ρουμανικού πολιτισμού στην Ελλάδα. Οι ταλαντούχοι μεταφραστές, οι οποίοι δραστηριοποιούνταν στην Ελλάδα πριν την κατάρρευση του κομμουνισμού, με το άνοιγμα των συνόρων έγιναν πολύ περισσότεροι. Εξαιτίας τους μπορούμε σήμερα να ισχυριζόμαστε ότι οι συγγραφικές δημιουργίες των Ρουμάνων δεν είναι εντελώς άγνωστες στους Έλληνες. Στη συνέχεια, μετά την κατάρρευση του κομμουνισμού στη Ρουμανία ο ρυθμός των μεταφράσεων παρέμεινε μάλλον στα ίδια ικανοποιητικά επίπεδα και έχοντας συγκεκριμένη έκταση, παρόλο που σε πολλές περιπτώσεις οι παραπάνω ήταν επιλεκτικές ή συγκυριακές για λόγους εμπορικότητας, επειδή λίγοι εκδοτικοί οίκοι ρισκάρizαν με οικονομικούς όρους να εκδώσουν μεταφρασμένο βιβλίο από χώρες όπως η Ρουμανία.

Η παρούσα μελέτη έχει σκοπό ακριβώς να δείξει ότι, ακόμη και σε δύσκολες εποχές, το ρουμανικό βιβλίο και κατ' επέκταση το ρουμανικό πνεύμα παραμένει πάντα ζωντανό εντός των ελληνικών συνόρων. Παρόλο που οι αναφορές που ακολουθούν δεν μπορούν και δεν φιλοδοξούν να είναι πλήρεις, διότι η συνολική καταγραφή των εκδόσεων δεν ήταν πάντα προσιτή και η κυκλοφορία και ο εντοπισμός των βιβλίων ήταν αρκετά δύσκολος, θα δώσουμε στους ενδιαφερόμενους την ευκαιρία να ανακαλύψουν και μέσω των μεταφράσεων τα κοινά σημεία της ιστορίας των Ρουμάνων και των Ελλήνων και τις συγγένειες των παραδόσεών τους. Για ευνόητους λόγους, στην παρούσα μελέτη δεν δώσαμε έμφαση στις μεταφράσεις επιστημονικών έργων, οι οποίες ελπίζουμε να αποτελέσουν αντικείμενο μελλοντικής έρευνας.

Με αφορμή την προηγούμενη αναφορά στους ενδιαφερόμενους αναγνώστες στην Ελλάδα, να σημειώσουμε ότι οι νέες συνθήκες και προοπτικές στα πλαίσια του ευρωπαϊκού γίνεσθαι έχουν διευκολύνει αρκετά την πρόσβασή τους στη λαϊκή παράδοση, την ποίηση και την πεζογραφία του ρουμανικού λαού και δεν έχουν περάσει πολλά χρόνια από τότε που οι ξένες λογοτεχνίες εντάχθηκαν για πρώτη φορά τόσο στην ελληνική μέση εκπαίδευση (ως μάθημα επιλογής στη Β' Λυκείου), όσο και στην τριτοβάθμια. Το συγκεκριμένο γεγονός ήταν πολύ σημαντικό και σήμερα ο βαλκανικός και παρευξείνιος πολιτισμός - συμπεριλαμβανομένου και του ρουμανικού - διδάχθηκε ή διδάσκεται σε τμήματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στη Φλώρινα, την Κομοτηνή, την Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη³. Και, παρά κάποιες πιθανές

³ Τμήμα Βαλκανικών Σπουδών Φλώρινας του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας, Τμήμα Γλώσσας, Φιλολογίας και Πολιτισμού Παρευξείνιων Χωρών Κομοτηνής του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης, Τμήμα Σλαβικών Σπουδών του Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, Τμήμα Βαλκανικών, Σλαβικών και Ανατολικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Μακεδονίας.

παρανοήσεις ή/και αμφισβητήσεις γύρω από τους στόχους και τις επιδιώξεις του συγκεκριμένου πανεπιστημιακού μαθήματος, αποδείχθηκε ότι η παράδοση και η πολιτισμός μπορούν πραγματικά να αποτελέσουν ενωτικούς κρίκους μεταξύ των λαών των Βαλκανίων, βήματα για συνεννόηση και εποικοδομητικό διάλογο, κίνητρα για συνεργασία και αρμονική συνύπαρξη.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι οι πιο βαθιές ρίζες του ρουμανικού πνεύματος βρίσκονται στους μύθους, τους θρύλους και τη λαϊκή δημιουργία, θα ξεκινήσουμε την περιήγηση στις μεταφράσεις της πρώτης στην Ελλάδα παρουσιάζοντας το σημαντικό κομμάτι του **φολκλόρ και της λογοτεχνικής λαϊκής δημιουργίας**, αναπόσπαστο κομμάτι του ρουμανικού πολιτισμού.

Στην Ρουμανία οι πρώτες λαϊκές λογοτεχνικές δημιουργίες δημοσιεύθηκαν από τον ποιητή Βασίλε Αλεξανδρή το 1852, όταν η πρόταση «Ο Ρουμάνος γεννήθηκε ποιητής», σύμφωνα με την οποία η φύση έχει προικίσει τον Ρουμάνο με θαυμάσια φαντασία και τρυφερή καρδιά, έγινε διάσημη. Στην αναζήτηση μεταφράσεων λαϊκής δημιουργίας εντοπίσαμε το όνομα του Αλεξανδρή μόνο σε σύντομες μελέτες⁴. Βρήκαμε, όμως, τις λαϊκές δημιουργίες *Τραγούδια απ' τους γερόντους ή Μπαλάντες, Ο Ερκουλέαν, Η Μιορίτσα, Ο Γκρούγια του Νοβάκ, Το μοναστήρι του Άρτζες, Χαϊντούκικα, Της ξενιτιάς, Του καημού και της αγάπης, Του στρατιωτικού και του πολέμου, Του χάρον και του κάτω κόσμου, Έλατο, Το χάραμα, Για σήκωσ' τα ματόκλαδα, Ιστορικά και άλλα τραγούδια, Φωνάγματα* και μία αντίστοιχη πλούσια βιβλιογραφία στο *Μικρό απάνθισμα από τη Ρουμανική δημοτική ποίηση* του Δημήτρη Ραβάνη-Ρεντή⁵.

Πρόκειται για λαϊκές δημιουργίες που επιλέχθηκαν και δημοσιεύτηκαν από τον επιμελητή και μεταφραστή του τόμου, έτσι ώστε να αντιστοιχούν σε περιόδους που φτάνουν ως τις αρχές του 20^{ου} αιώνα, στο σύνολό τους περίπου εκατό ποιήματα και τραγούδια από όλα τα είδη της δημοτικής δημιουργίας, «τραγούδια κλέφτικα, του ξενιτεμού, του καημού και της αγάπης, του χαμού και του κάτω κόσμου, ιστορικά τραγούδια καθώς και παραλογές, όπως η μπαλάντα *Το μοναστήρι του Άρτζες*, ένα αφηγηματικό ποίημα αντίστοιχο του ελληνικού *Το γεφύρι της Άρτας*»⁶.

Η στενή σχέση «άνθρωπος-φύση» με τα μοτίβα του ξεκαλοκαιριάσματος του κοπαδιού, της διαθήκης και της αλληγορίας «ζωή-θάνατος» (η μπαλάντα *Μιορίτσα*), η θυσία για τη δημιουργία (η μπαλάντα *Το μοναστήρι του Άρτζες*), το θέμα της αγάπης με τα μοτίβα της λατρείας, του καημού, της περηφάνιας, της κατάρας (στις ελεγείες), η νοσταλγία (Ρουμ. dor) - ένα μοναδικό ρουμανικό περίπλοκο συναίσθημα, το οποίο εκφράζει ταυτόχρονα αγάπη, πόνο, καημό και ελπίδα - το καλό και το κακό (στους θρύλους), η ξενιτιά με το μοτίβο του ξεριζωμού κλπ. είναι θέματα τα οποία συναντάμε στους μεγάλους Ρουμάνους λογοτέχνες.

Ούτε τα παραδοσιακά παραμύθια, όμως, απουσιάζουν από το corpus των μεταφράσεων. Παρουσιάζοντας, κυρίως, γεγονότα των πανάρχαιων χρόνων, που χαρακτηρίζονται από διαχρονικότητα και επαναληψιμότητα, οι θρύλοι απεικονίζουν το ιδίομορφο της ρουμανικής εθνικής πνευματικότητας. Ο Ηλιογέννητος (Făt-Frumos), η Σγουροπλέξουδη (Peana Cosânzeana), η Σκόρπαινα του Δάσους (Muma Pădurii), ο Δράκος (Zmeul) αλλά και ο Έρωσ (Zburătorul) ή άλλοι μυθικοί ήρωες

⁴ Δ. Οικονομίδης, *Περί των προτερημάτων της ρουμανικής λογοτεχνίας*, Ακαδημία Αθηνών, Αθήνα, 1952, σσ. 91-103. Βλέπε και τη μελέτη του συγγραφέα *Ελληνικά επιδράσεις επί την δημόδη ρουμανική*, εκδόσεις της «Ακαδημίας Αθηνών», Αθήνα 1952.

⁵ Δ.Ρ. Ρεντής, *Μικρό απάνθισμα από τη ρουμανική δημοτική ποίηση*, μετάφραση Β. Α. Πηγής, εκδόσεις «Gutenberg», Αθήνα 1984.

⁶ Δ.Ρ. Ρεντής, «Μικρό απάνθισμα από τη ρουμανική δημοτική ποίηση», *Ριζοσπάστης*, 6 Ιαν. 1985, σ. 18.

είναι πρόσωπα με υπερφυσικές δυνάμεις και συμβολικά χαρακτηριστικά, τα οποία εμφανίζονται στα παραμύθια του Πέτρε Ισπρέσκου⁷ και στον τόμο *Ρουμάνικοι Θρύλοι*, που δημοσιεύει το 1952 η Κάρμεν Σύλβα⁸.

Αντίθετα, απουσιάζουν - όπως είναι εύλογο - τα κείμενα στη σλαβωνική. Πρόκειται, κυρίως, για εκκλησιαστικά και ιστορικά έργα, αναπόσπαστο κομμάτι του ρουμανικού πολιτισμού και προϊόντα της **σλαβωνικής περιόδου** (από τα μέσα του 15^{ου} αιώνα και μέχρι την πρώτη δεκαετία του 18^{ου} αιώνα), κατά την οποία οι συνθήκες κάτω από τις οποίες έζησε και διαμορφώθηκε ο ρουμανικός λαός καθυστέρησαν την εμφάνιση κειμένων στη ρουμανική γλώσσα μέχρι τον 15^ο αιώνα. Τα πρώτα ήταν γραμμένα στη σλαβωνική, που - όπως η λατινική στη Δυτική Ευρώπη - ήταν η γλώσσα της Εκκλησίας και της Διοίκησης στην Ανατολική. Ένα ξεχωριστό έργο του 16^{ου} αιώνα είναι το επιγραφόμενο *Διδάγματα του Νεαγκόε Μπασαράμπ προς τον γιο του Θεοδόσιο*, που περιέχει σκέψεις και νοθεσίες του πρώτου για την καθοδήγηση του διαδόχου του στο θρόνο, όπως πληροφορούμαστε από τις ξεχωριστές μελέτες στην ελληνική γλώσσα των Κ. Παπακώστεα-Δανιελπούλου⁹ και Μ. Μαρινέσκου-Χύμου¹⁰.

Λεπτομέρειες αναφορικά με το *Τετραευαγγέλιο* του Φιλίππου Μολδοβάν, τον διάκονο Κορέσση, τον Ματέη Μπααραράμπ, τον Βασίλε Λούπου, τον Μητροπολίτη Συμεών Στεφάν, τον Μητροπολίτη Ανθιμο εξ Ιβήρων, τον Μητροπολίτη Δοσίθεο - στους οποίους οφείλεται η μετάφραση στα ρουμανικά όλων των εκκλησιαστικών βιβλίων αλλά και πολύτιμες πληροφορίες για τη **φαναριώτικη περίοδο** όταν, στα πλαίσια των δύο Αυθεντικών Σχολών και υπό την προστασία των Φαναριωτών ηγεμόνων, καλλιεργείται επιτυχώς η ελληνική παιδεία - εντοπίσαμε στη μελέτη *Ρουμάνο-ελληνικές πνευματικές σχέσεις* της κυρίας Μαρινέσκου-Χύμου καθώς και στον πρόλογο της *Ανθολογίας Ρουμάνων ποιητών*, στην οποία θα αναφερθούμε στη συνέχεια. Μάλιστα, η πρώτη ανατυπώθηκε πρόσφατα σε τόμο που δημοσίευσε ο ιστορικός και ερευνητής Φλορίν Μαρινέσκου¹¹.

Η **τρίτη περίοδος της ρουμανικής λογοτεχνικής δημιουργίας** (από τις αρχές του 19^{ου} αιώνα και μέχρι το 1944) εγκαινιάζει την περίοδο της Αναγέννησης του ρουμανικού πολιτισμού, το οποίο ταυτίζεται με την πολιτική αναγέννηση του ρουμανικού λαού. Έτσι, μετά τη μεγάλη επανάσταση του 1848, οι συγγραφείς ένιωσαν την ανάγκη να αντικατοπτρίσουν τις κοινωνικές πραγματικότητες της εποχής μέσω της κριτικής στάσης απέναντι στην κοινωνική πραγματικότητα. Εκπρόσωποι της περιόδου είναι ο Ιόν Ηλιάδης Ραντουλέσκου (Ion Heliade Rădulescu), ο Γρηγόριε Αλεξαντρέσκου (Grigore Alexandrescu), ο Βασίλε Κάρλοβα (Vasile Cârlova), ο Αντρέι Μουρεσάνου (Andrei Muresanu), ο Δημήτριε Μπολιντινεάνου (Dimitrie Bolintineanu) κ.ά. στην ποίηση και ο Κωστάκε Νεγκρούτσι (Costache Negruzzi), ο Νικολάε Φιλιμόν (Nicolae Filimon), ο Αλεξάνδρου Οντομπέσκου (Alexandru

⁷ Π. Ισπρέσκου, *Ρουμανικά παραδοσιακά παραμύθια* (τόμος α'), μετάφραση Τσιπριάν-Λουκρέτσιους Σούτσιου, εκδόσεις «Μελπομένη Διώτη», Αθήνα 2009.

⁸ Κάρμεν Σύλβα, *Ρουμάνικοι θρύλοι*, μετάφραση Μαρία Ι. Μαρκοπούλου, εκδόσεις «Ε. Μ. Μπουντούρη», Αθήνα 1952.

⁹ Αξιόλογη μελέτη της Κ. Παπακώστεα-Δανιελπούλου για τη ρουμάνικη λογοτεχνία του 18^{ου} και 19^{ου} αιώνα, τις ελληνικές επιδράσεις στη ρουμανική λογοτεχνία και τις ελληνορουμανικές πνευματικές σχέσεις, που δημοσιεύτηκε το 1998 από το Ι.Μ.Χ.Α. (1998) με τίτλο *Convergences culturelles greco-roumaines, 1774-1859*. Στοιχεία για τη ρουμανική βιβλιογραφία περιλαμβάνονται και στο *Δελτίον ρουμανικής βιβλιογραφίας* (έτη α'-δ') της Μ. Γ. Παπαγεωργίου στην Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών, Ι.Μ.Χ.Α., Τμήμα Ρουμανικών Σπουδών, Θεσσαλονίκη 1970.

¹⁰ Μ. Μαρινέσκου-Χύμου, *Ελληνορουμανικές πνευματικές σχέσεις*, εκδόσεις «Τροχαλία», Αθήνα 1995.

¹¹ Φλ. Μαρινέσκου, *Οι Ρουμάνοι. Ιστορία και πολιτισμός*, εκδόσεις «Ιωλκός», Θεσσαλονίκη 2007, σσ. 151-233.

Odobescu), ο Μπογκντάν Πετριτσέικου-Χασντέου (Bogdan Petriceicu Hasdeu) κ.ά. στην πεζογραφία. Ο σημαντικότερος λογοτέχνης της περιόδου είναι ο ποιητής και δραματουργός Βασίλε Αλεξανδρή (Vasile Alecsandri), τον οποίο αναφέραμε πιο πάνω, που δημοσίευσε τόσο ρομαντικά όσο και ρεαλιστικά έργα.

Ο Νικολάε Φιλιμόν είναι παρών στην ελληνική βιβλιογραφία με το έργο «Αλλοτινοί και σημερινοί νεόπλουτοι»¹². «Ο Φιλιμόν δεν πήρε ποτέ το θέμα του μέσα από τον κόσμο των παλαιών χρονικών, το τοποθετεί όμως σε μία περίοδο πενήντα χρόνων πριν από την έκδοση του μυθιστορήματος· με άλλα λόγια, τον καιρό την φαναριώτικης κοινωνίας. (...) Είναι ο κόσμος των νεόπλουτων, των *ciocoi*, της νοσηρής βλάστησης μίας λάγνας Ανατολής σε προχωρημένο στάδιο αποσύνθεσης».¹³

Για τους Ιόν Ηλιάδη Ραντουλέσκου (Ion Heliade Rădulescu), «θεμελιωτή της ρουμανικής λογοτεχνίας», Βασίλε Αλεξανδρή (Vasile Alecsandri), «εθνικό της Ρουμανίας ποιητή, έχοντα μητέρα Ελληνίδα»¹⁴ και Κωστάκε Νεγκρούτσι (Costache Negruzzi), «δημιουργό του ιστορικού διηγήματος εις την χώραν του», οι οποίοι «εμορφώθησαν εντός ελληνικού περιβάλλοντος κατά την νεότητά των και υπέστησαν την ευεργετικήν επίδρασιν των ελληνικών γραμμάτων», παίρνουμε πολύτιμες πληροφορίες από τη μελέτη του Δ. Β. Οικονομίδη¹⁵. Επίσης, ένα από τα σημαντικότερα έργα του Κωστάκε Νεγκρούτσι με τίτλο «Αλεξάνδρου Λαπουσνεάνου» περιλαμβάνεται στην *Ανθολογία Ρουμάνων πεζογράφων* (σσ. 22-45), την οποία αναφέραμε ήδη.

Ο ποιητής Γρηγόριε Αλεξαντρέσκου έγραψε κυρίως μύθους και ελεγείες. Είναι μάλλον γνωστός στους Έλληνες αναγνώστες από τότε που, συνεπαρμένος από το ρομαντικό κλίμα της εθνικής αφύπνισης, συγκινούνταν και έγραφε σελίδες για τον ηρωικό αγώνα του 1821 και τον θάνατο, συνθέτοντας το «Πένθιμο τραγούδι του Δραγατσανίου», το αφιερωμένο στο ολοκαύτωμα των Ιερολοχιτών του Δραγατσανίου στη Ρουμανία. Έργα του μεταφρασμένα στα Ελληνικά δεν καταφέραμε να εντοπίσουμε.

Το **1863** εγκαινιάζεται στη ρουμανική λογοτεχνική δημιουργία η **εποχή των μεγάλων κλασικών**. Στην ποίηση της περιόδου κυριαρχεί ο Μιχαΐ Εμινέσκου, ο εθνικός ποιητής των Ρουμάνων, «ο Αυγερινός» ή «ο Υπερίων» της ρουμανικής ποίησης, όπως ονομάστηκε, ο οποίος έφερε τη σημαντικότερη ανανέωση. Εμπνεόμενος από τον έρωτα, βασικό κανόνα του σύμπαντος, δημιούργησε τα ωραιότερα ερωτικά ποιήματα. Εξοικειωμένος με τη φιλοσοφία των Σοπενχάουερ και Καντ, σκιαγράφησε το πορτρέτο ενός ρομαντικού ήρωα, ταυτόχρονα επαναστάτη, προφήτη αλλά και δαίμονα. Πρωτοπόρος στη μετάφραση των δημιουργιών του Εμινέσκου είναι η ακούραστη Ρ. Μπούμη-Παπά¹⁶, ήδη από το 1964. Το παράδειγμά της ακολούθησε ο Γ. Αναγνωστόπουλος¹⁷ το 1992, μεταφράζοντας τον μύθο του Αγίου Ηλίου, την ανθρωπομορφική υπόσταση του Ηλιογέννητου. Το έργο τους συνέχισαν οι Δ. Ραβάνης-Ρέντης¹⁸ και Ν. Τέντας¹⁹, μεταφράζοντας το σημαντικότερο

¹² Ν. Φιλιμόν, «Αλλοτινοί και σημερινοί νεόπλουτοι», στον τόμο *Ανθολογία Ρουμάνων Πεζογράφων*, μετάφραση Στρ. Μυριβήλης, εκδόσεις «Γ. Φέξη», Αθήνα 1963.

¹³ Τ. Βιάνου, «Πρόλογος», στον τόμο *Ανθολογία Ρουμάνων Πεζογράφων (1963)*, σ. 3.

¹⁴ Δ. Οικονομίδης, ο. π., σσ. 81-113. Βλέπε και την εισαγωγή του Κ. Ασημακόπουλο.

¹⁵ Δ. Οικονομίδης, ο.π., σ. 104 και επόμενες.

¹⁶ Μ. Εμινέσκου, *Ποιήματα*, μετάφραση Ρ. Μπούμη-Παπά, εκδόσεις «Μέλισσα», Αθήνα 1964.

¹⁷ Μ. Εμινέσκου, *Ο Δακρυγέννητος*, μετάφραση Γ. Αναγνωστόπουλος, εκδόσεις «Gutenberg», Αθήνα 1992.

¹⁸ Μ. Εμινέσκου, *Ο εωσφόρος - Ποίηση*, μετάφραση Δ. Ραβάνης-Ρέντης, εκδόσεις «Θουκυδίδης», Αθήνα 1989.

¹⁹ Μ. Εμινέσκου, *Ο Υπερίων - Ποίηση*, μετάφραση Ν. Τέντας, εκδόσεις «Ερωδός», Θεσσαλονίκη 2005.

έργο και ταυτόχρονα σύνθεση του «σύμπαντος» του Εμινέσκου, όπου μπορεί κανείς να εντοπίσει όλα τα θέματα της ποίησής του: φύση, έρωτας, μύθος, ιστορία, άνθρωπος και κοινωνία, συνείδηση, ποιητής και ποίηση, αρχές και σύμβολα, εθνικός χαρακτήρας, φιλοσοφικά μηνύματα, τα κυριότερα πρότυπα²⁰.

Η πεζογραφία της περιόδου αντιπροσωπεύεται από τους κλασικούς της ρουμανικής λογοτεχνίας Ιοάν Σλάβιτσι (Ioan Slavici), Ιόν Κρεάγκα (Ion Creangă) και Ιόν Λούκα Καρατζιάλε, η συνεισφορά των οποίων θεωρείται ανεκτίμητη για την εθνική και πολιτισμική αναπτέρωση του γένους.

Από τον Σλάβιτσι, τον «απασχολημένο με τα ηθικά προβλήματα του ανθρώπου, που κάποτε τα θέματά του τον κάνουν να συγγενεύει με τον μεγάλο σύγχρονό του, χωρίς όμως και να διαθέτει τη λαμπρότητα του λόγου του», για αρκετές δεκαετίες η πεζογραφία «αντλεί τον χυμό της από την παρατήρηση της αγροτικής ζωής, μία παρατήρηση που δεν της λείπει η συμπόνια για τους ανθρώπους αυτού του κύκλου»²¹. Τον συναντάμε σε μετάφραση του Μ. Σταφυλά²², δίπλα σε πληθώρα σημαντικών Βαλκάνιων συγγραφέων, όπως ο Λουτσιάν Μπλάγκα, ο Τούντορ Αργκέζι, ο Νικολάε Λάμπις, ο Τζεόρτζε Μπακόβια, ο Παναίτ Ιστράτι, ο Νικίτα Στανέσκου, ο Αντριάν Παουνέσκου, ο Ιόν Μινουλέσκου και ο Ιόν Γκουλιάνο, έργα των οποίων θα παρουσιάσουμε στη συνέχεια.

Ο Ιόν Κρεάγκα, «ο Ρουμάνος Άντερσεν»²³, δεν περιέγραφε ανύπαρκτους κόσμους, ούτε δημιουργούσε ήρωες αποκομμένους από την πραγματικότητα, αλλά επέμενε στις συναισθηματικές καταστάσεις και παρακολουθούσε πώς αυτοί επηρεάζονταν από τα γεγονότα. Στον τρόπο σκέψης οι υπερφυσικοί ήρωές του μοιάζουν με τους συγχωριανούς του. Ο Κρεάγκα έγραφε «σαν ένας απλός αφηγητής, σαν ένας άνθρωπος που, καθισμένος στον πάγκο έξω από το φράχτη του μολδαβικού αγροτικού σπιτιού του τις φεγγαρόλουστες καλοκαιριάτικες βραδιές ή τον χειμώνα μπροστά στο τζάκι, διηγείται στους άλλους ιστορίες με ήρωα στις αφηγήσεις τον ίδιο τον εαυτό του»²⁴. Εκτός από το *Αναμνήσεις απ' τα παιδικά μου χρόνια*, η μετάφραση περιλαμβάνει επιπλέον δώδεκα παραμύθια και τρία διηγήματα του μεγάλου αφηγητή. Στην *Ανθολογία Ρουμάνων Πεζογράφων* υπάρχει το έργο του «Ο Μπάρμπα-Νικήφορ»²⁵ και στο *Ανθολόγιο βαλκανικού διηγήματος* τα έργα «Μπάρμπα-Ιόν» και «Η ένωση»²⁶.

Στη δραματική λογοτεχνία της εποχής κυριάρχησε αδιαμφισβήτητα ο Ιόν Λούκα Καρατζιάλε (Ion Luca Caragiale), ο μεγαλύτερος δραματουργός και εκπρόσωπος του κριτικού ρεαλισμού, στο πρόσωπο του οποίου «βλέπουμε ν' ανασταίνεται με κάποιον τρόπο στην αμέσως επόμενη γενιά»²⁷ ο Νικολάε Φιλιμόν». Η λογοτεχνική κριτική τον χαρακτήρισε «ζωηρότατο, αεικίνητο και εξαιρετικά ομιλητικό νέο, που έκανε μία όμορφη μέρα την εμφάνισή του στον κόσμο των θεάτρων, των εφημερίδων, των φιλολογικών κέντρων» και ο οποίος «προετοιμαζόταν

²⁰ Για περισσότερες πληροφορίες βλέπε και τη μελέτη του Κ. Τσοπάνη στη διεύθυνση www.archive.gr.

²¹ Τούντορ Βιάνου, ο.π., σ. 6.

²² Μ. Σταφυλάς, *Βαλκάνιοι συγγραφείς Βούλγαροι, Σέρβοι, Αλβανοί, Τούρκοι, Ρουμάνοι*, εκδόσεις «Στ. Βασιλόπουλος», Αθήνα 2006.

²³ Ι. Κρεάγκα, *Ο άσπρος σκλάβος: αναμνήσεις και άλλα παραμύθια*, μετάφραση Ρ. Μπούμη-Παπά / Γ. Πέγκλη, εκδόσεις «Δωρικός», Αθήνα 1966.

²⁴ Ρ. Μπούμη-Παπά, «Ιόν Κρεάγκα. Η ζωή και το έργο του Ρουμάνου Άντερσεν», στον τόμο *Ο άσπρος σκλάβος: αναμνήσεις και άλλα παραμύθια*, σ. 12.

²⁵ Ι. Κρεάγκα, «Ο Μπάρμπα-Νικήφορ», *Ανθολογία Ρουμάνων πεζογράφων*, μετάφραση Ά. Δικταίος, σσ. 54-73.

²⁶ Γ. Γ. Μπενέκος, *Ανθολογία βαλκανικού διηγήματος*, εκδόσεις «Ν. Μπότσης», Αθήνα 1981.

²⁷ Τ. Βιάνου, ο.π., σ. 3.

να γίνει μεγάλη ιδιοφυΐα»²⁸, διότι «λίγοι Ρουμάνοι κατάφεραν να εκφράσουν με τόση ζωντάνια και καλλιτεχνική δύναμη την κοινωνική πραγματικότητα της χώρας»²⁹. Στην *Ανθολογία Ρουμάνων πεζογράφων* ο Καρατζιάλε συμμετέχει με μία αφήγηση γεμάτη γοητεία³⁰. Μέχρι σήμερα, έχουν μεταφραστεί στα Ελληνικά οι σημαντικότερες δημιουργίες του, συχνά παραστάσεις ελληνικών θεάτρων: *Ευθυμογραφήματα*³¹, *Έρωτας και τιμωρία ή η συμφορά*³², *Ένα χαμένο γράμμα - Η συμφορά - Ο κυρ Λεωνίδας μπροστά στην αντίδραση*³³ και *Στιγμές και σκίτσα*³⁴.

Αυτό που χαρακτηρίζει το ρουμανικό πολιτισμό **στα τέλη του 19^{ου} αιώνα και στις αρχές του 20^{ου}** είναι η συνύπαρξη πολλών διαφορετικών ρευμάτων, κυρίως στη λογοτεχνία, όπως η κοινωνική ποίηση, η πεζογραφία με ρεαλιστικές τάσεις αλλά και η αναγέννηση του επαρχιακού ρομαντισμού. Υπάρχει, βέβαια, και η τάση για μια ανανέωση, ειδικότερα μέσα από το συμβολισμό. Πρώτος συμβολιστής είναι ο Αλεξάνδρου Ματσεντόνσκι (Alexandru Macedonski), αλλά εξίσου άξιοι εκπρόσωποι της περιόδου είναι και ο Μπάρμπου Στεφανέσκου-Ντελαβράντσα (Barbu Ștefănescu Delavrancea), ο Τζεόρτζε Κοσμούκ (George Coșbuc) και ο Οκταβιάν Γκόγκα (Octavian Goga). Στην ποίηση ο Ματσεντόνσκι και ο Κοσμούκ δεν είναι από τις προσωπικότητες που επηρεάζουν ιδιαίτερα άλλους, σε αντίθεση με τον Βλαχούτσα.

Ο Αλεξάνδρου Ματσεντόνσκι «δίνει δείγματα ενός ραφιναρισμένου λυρισμού»³⁵ και υποστηρίζει ότι η ποίηση συγγενεύει με τη μουσική. Ο Ντελαβράντσα αφιερώθηκε στην περιγραφή της ίδιας κοινωνικής εποχής με τον Βλαχούτσα, που ήταν φίλος και σταθερό πρότυπό του. Και στους δύο συγγραφείς συναντάται κοινωνική ευαισθησία και η ίδια αντίληψη για το πεπρωμένο. Ο Ντελαβράντσα δέχθηκε, επίσης, και την επίδραση του νατουραλισμού, με αποτέλεσμα οι εικόνες του να γίνονται πιο συνοπτικές και η προσοχή του να στρέφεται προς την αρρωστημένη πλευρά της μοίρας του διανοούμενου. Στην *Ανθολογία Ρουμάνων πεζογράφων* του αφιερώνονται είκοσι σελίδες³⁶, με θέμα το καταστροφικό πάθος της φιλαργυρίας.

Το αίσθημα της ευγενικής μελαγχολίας και η έλλειψη φαντασίας είναι δύο βασικά χαρακτηριστικά του Ιόν Αλ. Μπρατέσκου-Βοϊνέστι. Τα πρόσωπα των έργων του είναι πραγματικά και περιγράφουν γεγονότα τα οποία έχει ζήσει ή έχει παρακολουθήσει ο ίδιος. Στην Ελλάδα μεταφράστηκαν τα έργα του «Το Σάββατο»³⁷ και «Καλός ταξιδευτής, γοργά ποδάρια»³⁸, ενώ απόσπασμα από το έργο «Το βιολοντσέλο»³⁹ δημοσιεύτηκαν στις σελίδες του περιοδικού «Ο Νουμάς».

Στις αρχές του 20^{ου} αιώνα οι γνήσιοι συγγραφείς δημιουργούσαν σύμφωνα με την καλλιτεχνική τους φύση, μην αφήνοντας τον εαυτό τους να επηρεάζεται από παρατάξεις ή αλλαγές σε κοινωνικοπολιτικά προγράμματα. Συνεχιστής κάποιων

²⁸ Ο. π.

²⁹ Ο. π., σσ. 3-4.

³⁰ Ι. Α. Καρατζιάλε, *Στο χάνι της Μανζοάλα*, σσ. 74-85.

³¹ Ι. Α. Καρατζιάλε, *Ευθυμογραφήματα*, μετάφραση Σ. Κοτολούλης, Δωρικός, Αθήνα 1989.

³² Ι. Α. Καρατζιάλε, *Έρωτας και τιμωρία ή η συμφορά*, μετάφραση Τ. Δραγωνάς, εκδόσεις «Δωδώνη», Αθήνα 1995.

³³ Ι. Α. Καρατζιάλε, *Ένα χαμένο γράμμα, Η συμφορά, Ο κυρ Λεωνίδας μπροστά στην αντίδραση*, μετάφραση Τ. Δραγωνάς, εκδόσεις «Δωδώνη», Αθήνα 1989.

³⁴ Ι. Α. Καρατζιάλε, *Στιγμές και σκίτσα*, μετάφραση Κ. Κοτζιάς, εκδόσεις «Κέδρος», Αθήνα 1987.

³⁵ Μ. Μαρινέσκου-Χύμου, «Ρουμανική γλώσσα, λογοτεχνία, τέχνες, εκκλησία», στον τόμο *Οι Ρουμάνοι. Ιστορία και πολιτισμός*, σ. 170.

³⁶ Μπάρμπου Στεφανέσκου-Ντελαβράντσα, «Χατζή - Τουντόζ», στον τόμο *Ανθολογία Ρουμάνων Πεζογράφων*, σσ. 86-107.

³⁷ Γ. Γ. Μπενέκος, *Ανθολόγιο βαλκανικού διηγήματος*.

³⁸ Ο. π., σσ. 120-129.

³⁹ Ι. Αλ. Μπρατέσκου-Βοϊνέστι, περιοδικό «Ο Νουμάς», τεύχος 22, 795 (1930), σσ. 153-156.

λαμπρών προγενέστερων συγγραφέων (Εμινέσκου, Καρατζιάλε, Κρεάγκα), ο Στ. Ο. Ιωσήφ⁴⁰, στα εμπνευσμένα από το φολκλόρ ποιήματά του ανασυγκρότησε ένα παλιό σύμπαν, ένα έπος στο οποίο το αληθινό και το φανταστικό αποκτούσαν συχνά υπερβολικές διαστάσεις. Θαύμαζε τους κλασικούς και ονειρευόταν, όπως ο ίδιος δήλωνε, να είναι ο συνεχιστής του μεγάλου ποιητή Κοσμπούκ.

Η περίοδος του μεσοπολέμου μπορεί να θεωρηθεί η πιο παραγωγική στην ιστορία της ρουμανικής λογοτεχνίας. Τότε δραστηριοποιήθηκε ο σημαντικός πεζογράφος Μιχαήλ Σαντοβεάνου (Mihail Sadoveanu), οι πεζογράφοι Γκάλα Γκαλακτιόν και Ιόν Μαρίν Σαντοβεάνου, οι συμβολιστές ποιητές Τζεόρτζε Μπακόβια (George Bacovia), Τούντορ Αργκέζι (Tudor Arghezi), Λουτσιάν Μπλάγκα (Lucian Blaga), Ίον Μπάρμπου (Ion Barbu), οι εξπρεσιονιστές Ίον Πιλλάτ (Ion Pillat) και ο ποιητής και πεζογράφος Βασίλε Βοϊκουλέσκου (Vasile Voiculescu). Αναμφίβολα, το μυθιστόρημα ήταν το απόλυτο λογοτεχνικό είδος της εποχής.

«Προσκολλημένος βαθιά στην πραγματικότητα της χώρας, ο Μιχαήλ Σαντοβεάνου αφιερώνει αμέτρητες σελίδες στο τοπίο και στην ιστορία της Ρουμανίας καθώς και στα σημαντικά σημερινά προβλήματα»⁴¹. Στη σύνθεση του σύμπαντός του, στο *Το χάνι της Ανκούτσας*⁴², μπορούμε να βρούμε όλα τα θέματα και τα μοτίβα του συγγραφέα, το αισθητικό του ύφος, τις αρχές και τα διηγηματικά του πρότυπα, τα σύμβολα και την ιδιοσυγκρασία του. Το έργο *Το πελέκι*⁴³ έχει ως σημείο αναφοράς την μπαλάντα *Μιορίτσα*. Πηγή έμπνευσης για τη δημιουργία του κειμένου είναι η παράδοση, ο πυρήνας από τον οποίο γεννιέται η εθνική συνείδηση. Το *Μήτρεα Κοκόρ*⁴⁴ απέφερε στον Μιχαήλ Σαντοβεάνου το 1950 το Βραβείο Ειρήνης. Στην *Ανθολογία Ρουμάνων πεζογράφων* περιλαμβάνεται και η μετάφραση του έργου του «Μία παλιά ιστορία» (σσ. 130-137). Άλλες μεταφρασμένες δημιουργίες του είναι *Ο νυχτοφύλακας*⁴⁵ και *Το μαγεμένο δάσος*,⁴⁶ πανοραμικές εικόνες του ρουμανικού λαού και της ιστορίας του, και «Η δικαιοσύνη των φτωχών»⁴⁷.

«Ο Γκάλα Γκαλακτιόν πραγματοποίησε τη σύνθεση πατροπαράδοτων θεμάτων και μίας σύγχρονης τεχνικής σε πολυάριθμα διηγήματα, νουβέλες και μυθιστορήματα, που το θέμα τους τοποθετείται σε μία περίοδο σχετικά πρόσφατη της ιστορίας των Ρουμάνων»⁴⁸. Στην Ελλάδα μεταφράστηκε το έργο του «Στο βασίλειο των αετών» (σσ.108-119).

«Μέσα στην παράδοση του Γκαίτε και του Τόμας Μαν ο Ιόν Μαρίν Σαντοβεάνου θεωρεί την ανάπτυξη και την πρόοδο της προσωπικότητας ενός νέου διανοούμενου ξεριζωμένου από το αστικό περιβάλλον του, για να προχωρήσει στο σοσιαλισμό, που μόλις διαγράφεται στον ορίζοντα»⁴⁹. Στην Ελλάδα μεταφράστηκαν

⁴⁰ Τ. Α. Σούτσου, *Η ρουμανική λογοτεχνία στο τέλος του 19^{ου} αιώνα και στις αρχές του 20^{ου}*. Στ. Ο. Ιωσήφ, εκδόσεις «Αντ. Σταμούλης», Θεσσαλονίκη 2005.

⁴¹ Τ. Βιάνου, *ο.π.*, σ. 9.

⁴² Μ. Σαντοβεάνου, *Το χάνι της Ανκούτσας*, μετάφραση Κ. Βερεκέτης, εκδόσεις «Θουκυδίδης», Αθήνα 1989.

⁴³ Μ. Σαντοβεάνου, *Το πελέκι*, μετάφραση Διον. Χρυσανθακοπούλου, εκδόσεις «Δίφρος», Αθήνα 1962.

⁴⁴ Μ. Σαντοβεάνου, *Μήτρεα Κοκόρ*, εκδόσεις «Ο Σύγχρονος», Αθήνα 1953.

⁴⁵ Μ. Σαντοβεάνου, *Ο νυχτοφύλακας*, εκδόσεις «Ο Σύγχρονος», Αθήνα 1953.

⁴⁶ Μ. Σαντοβεάνου, *Το μαγεμένο δάσος*, εκδόσεις «Κέδρος», Αθήνα 1953.

⁴⁷ Γ. Γ. Μπενέκος, *ό.π.*

⁴⁸ Τ. Βιάνου, *ό.π.*, σ. 12.

⁴⁹ Τ. Βιάνου, *ό.π.*, σ. 15.

τα έργα: *Ο ταύρος της Θάλασσας. Η εξέγερση των δούλων στην Αρχαία Ιστρία*⁵⁰, ενώ τον αναφέρει και η *Ανθολογία Ρουμάνων πεζογράφων*⁵¹.

Ο Τ. Αργκέζι⁵² εκπροσωπεί μία διαφορετική λογοτεχνική κατεύθυνση, παρόλο που ανήκει στην ίδια γενιά με τον Σαντοβεάνου. Ασχολήθηκε με όλα τα λυρικά θέματα στις συλλογές του *Κουβέντες ταιριασμένες* και *Άνθη της μούχλας* και οι σελίδες του είναι ταυτόχρονα πορτρέτα και λίβελι. Ποιητής «διορατικός και προικισμένος με ανεπτυγμένη κριτική και σωστή διάνοια»⁵³, συμπεριλαμβάνεται στο *Ανθολόγιο Ρουμάνων ποιητών* του Κ. Ασημακόπουλου και σε εκείνο του Μ. Σταφυλά⁵⁴.

Ποιητής μίας καθημερινότητας την οποία περιέγραφε ασπρόμαυρα, ο Τζεόρτζε Μπακόβια, σκιαγραφούσε μια παράλογη κοινωνία, όπου ήταν κυρίαρχες η διάλυση και η σήψη και όπου ο έρωτας, ως νόμος που παράγει ζωή, διαπερνιόταν από τον θάνατο. Έτσι, κατάφερνε να ξεφεύγει από το κυρίαρχο ρεύμα του συμβολισμού: «Ο Τζεόρτζε Μπακόβια εκπροσωπεί στη Ρουμανία την “αυτοκριτική” του Συμβολισμού (όπως ο Καρυωτάκης στην Ελλάδα) εγκαταλείποντας τον κορεσμένο αισθητισμό του *fin de siècle*, ο ποιητής στρέφεται προς νέα θέματα, όπως η αστική πεζότητα και ανία αλλά και η μοναξιά εν μέσω του πλήθους, ενώ στον κλαυσιγέλο του πολλές φορές “ηχεί της ύλης η οίωγή” και στάζουν τα “δάκρυα των πραγμάτων” (οι *lacrimae rerum*, που είχε αφουγκραστεί κάποτε ένας αρχαίος ποιητής)»⁵⁵.

Ο Λουτσιάν Μπλάγκα, βαθύτατα μεταφυσικός, «καλλιεργεί έναν ριζωμένο εξπρεσιονισμό, όπου η μυθολογία της ρουμανικής αυτοχθονίας διεκδικεί διαχρονικές διονυσιακές και ορφικές καταβολές», ενώ ο Ι. Μπάρμπου «φαντάζει, τρόπον τινά, ένας *Janus bifrons*: όχι μόνον επειδή τίμησε με την ίδια λαμπρότητα δύο Μούσες τόσο διαφορετικές όπως η ποίηση και τα μαθηματικά, αλλά και διότι η ίδια η ποίησή του είναι δυσνόητη και διφυής. Αφ’ ενός φέρνει στα ρουμανικά γράμματα μια γεύση “καθαράς ποιήσεως” αλά Mallarmé, και αφ’ ετέρου προβάλλει την κρυστάλλινη αυτή Ουτοπία σε μια ποικιλόχρωμη βαλκανική πόλη, τη μυθική του Ισαρλίκ»⁵⁶.

Τέλος, ποιήματα των Μπακόβια και Μπλάγκα μεταφράστηκαν επίσης στα ανθολόγια του Κ. Ασημακόπουλο⁵⁷ και του Μ. Σταφυλά⁵⁸ καθώς και στον τόμο *Αίμος. Ανθολογία Βαλκανικής Ποίησης*⁵⁹. Στα πρώτα δύο ανθολόγια περιέχονται και ποιήματα του εξπρεσιονιστή Ι. Πιλλάτ, «ένθερμου λάτρη της Ελλάδας»⁶⁰ και «θαυμάσιου μεταφραστή του Τ. Σ. Έλιοτ και του Σαιν Τζον Περς»⁶¹, καθώς και ποιήματα του Β. Βοϊκούλέσκου, «σεπτής φυσιογνωμίας των ρουμανικών γραμμάτων, ο οποίος επηρεασμένος στην αρχή από το ρομαντισμό καταλήγει σε μία ποίηση κλασική»⁶².

⁵⁰ Μ. Ι. Σαντοβεάνου, *Ο ταύρος της θάλασσας. Η εξέγερση των δούλων στην Αρχαία Ιστρία*, μετάφραση Γ. Ζωίδης, εκδόσεις «Θουκυδίδης», Αθήνα 1990.

⁵¹ Μ. Ι. Σαντοβεάνου, «*Τέλη του αιώνα στο Βουκουρέστι*».

⁵² Τ. Αργκέζι, *Ποιήματα*, μετάφραση Ρ. Μπούμη-Παππά, εκδόσεις «Κέδρος», Αθήνα 1965.

⁵³ Τ. Βιάνου, ό.π., σ. 11.

⁵⁴ Γ. Γ. Μπενέκος, ό.π.

⁵⁵ Β. Ιβάνοβιτς, «Ρουμάνοι ποιητές του Μεσοπολέμου», www.poeticanet.com.

⁵⁶ Ο. π.

⁵⁷ Κ. Ασημακόπουλος, *Ανθολογία Ρουμάνων Ποιητών*, μετάφραση Κ. Ασημακόπουλος, εκδόσεις «Αρίων», Αθήνα 1974.

⁵⁸ Μ. Σταφυλάς, ό.π.

⁵⁹ *Αίμος. Ανθολογία Βαλκανικής ποίησης*, μετάφραση Β. Ιβάνοβιτς / Απ. Πατελάκης, ιδιωτική έκδοση, Αθήνα 2006.

⁶⁰ Μ. Μαρινέσκου-Χύμου, ό.π., σ. 174.

⁶¹ Ο.π.

⁶² Ο.π.

«Το φούντωμα του επαναστατικού αγώνα της εργατιάς» περιγράφεται από τον πεζογράφο Λίβιου Ρεμπρέανου (Liviu Rebreanu)⁶³ στο έργο *Η εξέγερση. Αναβρασμός στην ύπαιθρο*, όπου περιγράφονται οι κοινωνικές συγκρούσεις και οι αγώνες της εργατιάς, που οξύνονται με την οικονομική κρίση την περίοδο 1929-1933. Η περιγραφή του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου, όταν η ίδια η ζωή έρχεται «αντιμέτωπη με ορισμένες γνώμες πάνω από το νόημα της ζωής, μέσα στις δραματικές συνθήκες του πολέμου», η «άρνηση του σωβινισμού» και η «καταδίκη της ηλιθίας αιματοχυσίας που είναι ο πόλεμος, μία υπόδειξη για συναδέλφωση, προσδιορισμένη από κοινωνικές συνθήκες κοινές στις καταπιεσμένες τάξεις των λαών»⁶⁴, έδωσε στον συγγραφέα την ευκαιρία να γράψει άλλο ένα αριστούργημα⁶⁵, που μεταφράστηκε και στο *Ανθολόγιο βαλκανικού διηγήματος* με τίτλο *Η επανάσταση*⁶⁶.

Άλλοι μεγάλοι συγγραφείς ήταν οι Χορτένσια Παπαντάτ-Μπεντζέσκου (Hortensia Papadat Bengescu), Τζέζαρ Πετρέσκου (Cezar Petrescu), Ιόν Αγκαρμπιτσεάνου (Ion Agârbiceanu), Καμίλ Πετρέκου (Camil Petrescu), Τζεόρτζε Καλινέσκου (George Călinescu), Ματέιου Καρατζιάλε (Mateiu Caragiale) και Μίρτσεα Ελιάντε (Mircea Eliade).

Ο Ελιάντε, ιστορικός και θεωρητικός της συγκριτικής θρησκειολογίας, συγγραφέας συμβολιστικών-εξπρεσιονιστικών μυθιστορημάτων, έδειξε ενδιαφέρον για τους αρχαίους πολιτισμούς και τη συμβολή σε αυτούς των μύθων και των φανταστικών στοιχείων της ζωής. Είναι από τους πιο πολυδιαβασμένους συγγραφείς τόσο στην Ελλάδα όσο και σε όλο τον κόσμο. Τα έργα του μεταφράστηκαν κυρίως από τα Γαλλικά και τα παραθέτουμε βάσει της χρονολογικής σειράς της έκδοσής τους: *Γιόγκα: Αθανασία και ελευθερία*⁶⁷, *Η νύχτα της Βεγγάλης*⁶⁸, *Στον ήσκιο ενός κρινολούλουδου*⁶⁹, *Εικόνες και σύμβολα: Δοκίμια στον μαγικο-θρησκευτικό συμβολισμό*⁷⁰, *Λεξικό των θρησκειών*⁷¹, *Ο σαμανισμός και οι αρχαϊκές τεχνικές της έκστασης*⁷², *Κόσμος και ιστορία: Η ο μύθος της αιώνιας επιστροφής*⁷³, *Πραγματεία πάνω στην ιστορία των θρησκειών*⁷⁴, *Δεκαενέα τριαντάφυλλα*⁷⁵, *Τζαμπελ και τα ύδατα του διαβόλου*⁷⁶, *Αλχημεία: Η μυστική τέχνη των σοφών*⁷⁷, *Αλχημεία: Το κλειδί των*

⁶³ Λ. Ρεμπρέανου, *Το δάσος των κρεμασμένων*, μετάφραση Κ. Πολίτη, εκδόσεις «Κέδρος», Αθήνα 1961.

⁶⁴ Κ. Πολίτης, «Λίβιου Ρεμπρέανου», στον τόμο *Το δάσος των κρεμασμένων*, σ. 9.

⁶⁵ Λ. Ρεμπρέανου, *Η εξέγερση. Αναβρασμός στην ύπαιθρο*, τόμοι α΄-β΄, μετάφραση Τ. Αδάμος, εκδόσεις «Καστανιώτη», Αθήνα 1981.

⁶⁶ Γ. Γ. Μπενέκος, ό.π.

⁶⁷ Μ. Ελιάντε, *Γιόγκα: Αθανασία και ελευθερία*, μετάφραση Ε. Τσούτη, εκδόσεις «Χατζηνικολή», Αθήνα 1980.

⁶⁸ Μ. Ελιάντε, *Η νύχτα της Βεγγάλης*, μετάφραση Μ. Λώμη, εκδόσεις «Αρσενίδης», Αθήνα 1988.

⁶⁹ Μ. Ελιάντε, *Στον ήσκιο ενός κρινολούλουδου Μίρτσεα Ελιάντε*, μετάφραση Λ. Παλλαντίου, εκδόσεις «Χατζηνικολή», Αθήνα 1988.

⁷⁰ Μ. Ελιάντε, *Εικόνες και σύμβολα: Δοκίμια στον μαγικο-θρησκευτικό συμβολισμό*, μετάφραση Α. Νίκας, εκδόσεις «Αρσενίδης», Αθήνα 1994.

⁷¹ Μ. Ελιάντε, *Λεξικό των θρησκειών*, μετάφραση Ε. Γαζής, εκδόσεις «Χατζηνικολή», Αθήνα 1999.

⁷² Μ. Ελιάντε, *Ο σαμανισμός και οι αρχαϊκές τεχνικές της έκστασης*, μετάφραση Ιφ. Μποτηροπούλου, εκδόσεις «Χατζηνικολή», Αθήνα 1999.

⁷³ Μ. Ελιάντε, *Κόσμος και ιστορία: Η ο μύθος της αιώνιας επιστροφής*, μετάφραση Στ. Ψάλτος, εκδόσεις «Ελληνικά Γράμματα», Αθήνα 1999.

⁷⁴ Μ. Ελιάντε, *Πραγματεία πάνω στην ιστορία των θρησκειών*, μετάφραση Ε. Τσούτη, εκδόσεις «Χατζηνικολή», Αθήνα 1999.

⁷⁵ Μ. Ελιάντε, *Δεκαενέα τριαντάφυλλα*, μετάφραση Γκ. Ανδρόνε, εκδόσεις «Καστανιώτη», Αθήνα 1999.

⁷⁶ Μ. Ελιάντε, *Τζαμπελ και τα ύδατα του διαβόλου*, μετάφραση Λ. Κονομάρα, εκδόσεις «Λαγουδέρα», Αθήνα 2001.

μυστηρίων⁷⁸, *Το ιερό και το βέβηλο*⁷⁹, *Το εσωτερικό φως*⁸⁰, *Η δεσποινίς Χριστίνα*⁸¹. Εξίσου σημαντικά είναι και άλλα έργα του μεταφρασμένα στα ελληνικά, όπως *Το μυστήριο του δόκτωρος Χονιμπέργκερ*, *Τρία διηγήματα* και *Ο γέρος και οι ανακριτές*, τα οποία παρουσιάζουμε αναλυτικά στις σελίδες της παρούσας μελέτης.

Στο θέατρο δραστηριοποιήθηκαν λογοτέχνες, όπως ο Καμίλ Πετρέσκου (Camil Petrescu) και ο Λουτσιάν Μπλάγκα (Lucian Blaga), ενώ οι κριτικοί και θεωρητικοί της εποχής είναι οι Εουτζέν Λοβινέσκου (Eugen Lovinescu), Τούντορ Βιάνου (Tudor Vianu)⁸², Τζεόρτζε Καλινέσκου (George Călinescu), Πομπίλιου Κονσταντινέσκου (Pompiliu Constantinescu) κ.ά. Ταυτόχρονα είναι η εποχή και των δοκιμογράφων, όπως ο Εμίλ Τσιοράν (Emil Cioran), ο Κωνσταντίν Νόικα (Constantin Noica), ο Πάουλ Ζαφινόπολ (Paul Zarifopol) και ο Μιχάι Ράλεα (Mihai Ralea).

Ο Καμίλ Πετρέσκου ζούσε «το δράμα ενός διανοουμένου εκτοπισμένου σ' έναν κόσμο όπου πασχίζει μάταια να διακηρύξει τα δικαιώματα του πνεύματος (...). Ο Πετρέσκου δημιουργεί μία πρωτότυπη αναλυτική μέθοδο, που του επιτρέπει να συμπληρώσει τα κενά της πατροπαράδοτης λογοτεχνικής πεζογραφίας μ' ένα καινούργιο υλικό παρμένο από λεπτότατες παρατηρήσεις»⁸³. Στην *Ανθολογία Ρουμάνων Πεζογράφων* μεταφράστηκε το έργο του «Ένας άνθρωπος ανάμεσα στους ανθρώπους» (σσ. 156-170).

Ο Εμίλ Τσιοράν ανακάλυψε νωρίς τους Νίτσε, Ντοστογιέφσκι, Σοπενχάουερ, Φλομπερ, Λίχτενμπεργκ, Μπαλζάκ, Ταγκόρ και Σένγκελ και αργότερα τους Χέγκελ, Χούσερλ, Καντ, Βάινεγκερ, Φίχτε και Κίρκεγκωρ. Έζησε στο Παρίσι και έγραψε στα Γαλλικά, γλώσσα από την οποία μεταφράστηκαν στην Ελλάδα όλα τα έργα του: *Εγκόλπιο ανασκολοπισμού*⁸⁴, *Εξομολογήσεις και αναθεματισμοί*⁸⁵, *Ο κακός δημιουργός*⁸⁶, *Για δάκρυα και για αγίους*⁸⁷, *Ο Σιοράν μιλάει για τον Σιοράν: Συζήτηση με τη Σουλβί Ζωντώ: Ανάλυση των έργων του*⁸⁸, *Ο πειρασμός του υπάρχειν*⁸⁹.

Την ίδια περίοδο η νεωτερική ποίηση υιοθετούσε παγανιστικά και μυστικιστικά σύμβολα. Είναι η εποχή του ντανταϊσμού⁹⁰, ρεύμα που ανέδειξε τον

⁷⁷ Μ. Ελιάντε (συλλογικό έργο), *Αλχημεία: Η μυστική τέχνη των σοφών*, εκδόσεις «Αρχέτυπο», Θεσσαλονίκη 2009.

⁷⁸ Μ. Ελιάντε, *Αλχημεία: Το κλειδί των μυστηρίων*, μετάφραση Στ. Ελμάζης / Ντ. Κυριάκου, εκδόσεις «Αρχέτυπο», Αθήνα 2001.

⁷⁹ Μ. Ελιάντε, *Το ιερό και το βέβηλο*, μετάφραση Ν. Δεληβοριάς, εκδόσεις «Αρσενίδης», Αθήνα 2002.

⁸⁰ Μ. Ελιάντε, *Το εσωτερικό φως*, μετάφραση Κ. Λέκκα - Μαραγκουδάκη, εκδόσεις «Αρμός», Αθήνα 2003.

⁸¹ Μ. Ελιάντε, *Η δεσποινίς Χριστίνα*, μετάφραση Β. Ιβάνοβιτς, εκδόσεις «Διώνη», Αθήνα 2004.

⁸² Υπογράφει τον «Πρόλογο» του *Ανθολογίου Ρουμάνων Πεζογράφων*.

⁸³ Τ. Βιάνου, ό.π., σ. 14.

⁸⁴ Ε. Ν. Τσιοράν, *Εγκόλπιο ανασκολοπισμού*, μετάφραση Κ. Παπαγιώργης, εκδόσεις «Εξάντας», Αθήνα 1988.

⁸⁵ Ε. Ν. Τσιοράν, *Εξομολογήσεις και αναθεματισμοί*, μετάφραση Κ. Μαλαμάτη, εκδόσεις «Εξάντας», Αθήνα 1988.

⁸⁶ Ε. Ν. Τσιοράν, *Ο κακός δημιουργός*, μετάφραση Θ. Χατζόπουλος, εκδόσεις «Εξάντας», Αθήνα 1994.

⁸⁷ Ε. Ν. Τσιοράν, *Για δάκρυα και για αγίους*, μετάφραση Σ. Μωραϊτή - Καπετσώνη, εκδόσεις «Ευθύνη», Αθήνα 2000.

⁸⁸ Ε. Ν. Τσιοράν, *Ο Σιοράν μιλάει για τον Σιοράν: Συζήτηση με τη Σουλβί Ζωντώ. Ανάλυση των έργων του*, μετάφραση Κ. Παπαγιώργης, εκδόσεις «Printa», Αθήνα 2005.

⁸⁹ Ε. Ν. Τσιοράν, *Ο πειρασμός του υπάρχειν*, μετάφραση Δ. Δημητριάδης, εκδόσεις «Scripta», Αθήνα 2007.

⁹⁰ Τρ. Τζαρά, *Μανιφέστα του ντανταϊσμού*, μετάφραση Α. Καννελίδης, εκδόσεις «Αιγόκερος», Αθήνα 2007.

Τριστάν Τζαρά (Tristan Tzara)⁹¹ και στο οποίο εντάσσεται και ο Τζέλου Ναούμ (Gellu Naum), που είναι όχι μόνο «ο μεγαλύτερος Ρουμάνος ποιητής του δευτέρου ημίσεως του 20^{ου} αιώνα αλλά και ένας από τους σημαντικότερους εκπροσώπους του όψιμου Υπερρεαλισμού»⁹². Ο Ιόν Βίνεα (Ion Vinea) και ο Παριε Βορόνκα (Ιλάριε Βορόνκα) υπήρξε ένας από τους πρωτοπόρους του μοντερνισμού.

Η μεταπολεμική περίοδος σφραγίστηκε από την αλλαγή του πολιτικού καθεστώτος και τη μετατροπή της κοινωνίας σε σοσιαλιστική. Ταυτόχρονα με μερικούς παλαιότερους συγγραφείς οι οποίοι συνέχισαν τη δραστηριότητά τους εμφανίστηκε και μία νέα γενιά, που συνέχισε τη θετική εξέλιξη της προηγούμενης περιόδου. Η λογοτεχνία βιάδιζε πλέον προς έναν νέο προσανατολισμό, ο οποίος επιβλήθηκε από τη μαρξιστική ιδεολογία. Εξαιτίας της «υποδούλωσής» της στην πολιτική εξουσία, της ανάμειξης και της πίεσης της τελευταίας, που είχαν ως αποτέλεσμα την επιβολή μίας ιδεολογίας που ακύρωνε την αισθητική ιδιαιτερότητα, η ρουμανική λογοτεχνία πέρασε δύσκολες στιγμές. Έως τότε τα περισσότερα έργα είχαν ως θέματα την επιβολή του συνεταιρισμού και την κατάργηση της ιδιοκτησίας, τη ζωή των κοινωνικών στρωμάτων κάτω από το νέο καθεστώς και τον ανταγωνισμό ανάμεσα στις κοινωνικές τάξεις. Μετά αναδείχθηκαν οι ποιητές Βιρτζίλ Τεοντορέσκου (Virgil Teodorescu), Γκερασίμ Λούκα (Gherasim Luca) και Πάουλ Παιούν (Paul Păun).

Οι καλύτεροι λογοτέχνες εκείνης της περιόδου υπήρξαν οι Μαρίν Πρέντα (Marin Preda), Ζαχαρία Στάνκου (Zaharia Stancu), Εουτζέν Μπάρμου (Eugen Barbu)⁹³, Τίτους Πόποβιτς (Titus Popovici), Στεφάν Μπανουλέσκου (Ștefan Bănuțescu), Φανούζ Νεάγκου (Fănuș Neagu), Δουμήτρου Ράντου Ποπέσκου (Radu Popescu)⁹⁴, Αουγκουστίν Μπουζούρα (Augustin Buzura), Νικολάε Μπρεμπάν (Nicolae Breban), Τζέο Μπόγκζα (Geo Bogza), Ίον Αλεξάνδρου (Ion Alexandru), Νικολάε Στάνιχαρντ (Nicolae Steinhardt) στην πεζογραφία, Νικίτα Στανέσκου (Nichita Stănescu), Τζέο Ντουμιτρέσκου (Geo Dumitrescu), Στεφάν Αουγουστίν Ντοϊνάς (Ștefan Augustin Doinaș), Α. Ε. Μπακόνσκι (A. E. Baconski), Εουτζέν Ζεμπελεάνου (Eugen Jebeleanu), Μαρίν Σορέσκου (Marin Sorescu), Άννα Μπλαντιάνα (Ana Blandiana), Κονσταντσα Μπούζεα (Constanța Buzea) στην ποίηση και Μαρίν Σορέσκου (Marin Sorescu), Χόρια Λοβινέσκου (Horia Lovinescu), Ίον Μπαϊέσου (Ion Băieșu) στο θέατρο. Παρόλο που πρόκειται για ιστορικό, θα αναφέρουμε σε αυτό το σημείο και τον Νικολάε Στοϊτσεσκου, με το αξιόλογο έργο του *Δράκουλας: μύθος και ιστορική αλήθεια*⁹⁵.

«Εξαιρετικός παρατηρητής των ηθών των χωρικών, ο Μαρίν Πρέντα αποδείχτηκε τόσο στις νουβέλες όσο και στο μυθιστόρημά του *Μορομέτε*⁹⁶ ένας

⁹¹ Τριστάν Τζαρά, *Ο υπερρεαλισμός και ο μεταπόλεμος*, μετάφραση Στ. Κουμανούδης, εκδόσεις «Ύψιλον», Αθήνα 1999.

⁹² Βίκτωρ Ιβάνοβιτς, ό.π.

⁹³ Βλέπε τη μετάφραση του διηγήματος «Το κυριακάτικο γεύμα», περιοδικό «Νέα Εστία», τεύχος 1152, σ. 887, σε μετάφραση του Γ. Χουρμουζιάδη, καθώς και το τεύχος 1490, σ. 1015, τη μετάφραση του διηγήματος «Το χόρτο», σε μετάφραση του Κώστα Ασημακόπουλου: «Ο πιο γνωστός και ίσως ο πιο γόνιμος από τους σημερινούς πεζογράφους της Ρουμανίας. Γεννήθηκε στα 1926 και έχει γράψει βιβλία με αδρό ύφος και σκληρά θέματα εμπνευσμένα από το επική ζωή των “χαιδούκι” των Ρουμάνων Κλεφτών και Αρματολών. Έργα του έχουν εκδοθεί με ξεχωριστή επιτυχία σε περισσότερες από είκοσι γλώσσες. Ορισμένα από αυτά έχουν μεταφερθεί και στον κινηματογράφο. Έχει τιμηθεί με το Βραβείο Χέλντερ στην Αυστρία. Αυτό είναι το δεύτερο διηγημά του που δημοσιεύεται στα ελληνικά».

⁹⁴ Βλέπε τη μετάφραση του διηγήματος «Οι άγριες χήνες», περιοδικό «Νέα Εστία», τεύχος 1152, σ. 903, σε μετάφραση του Γ. Χουρμουζιάδη.

⁹⁵ Ν. Στοϊτσεσκου, *Δράκουλας: μύθος και ιστορική αλήθεια*, μετάφραση Σ. Κωτολούλης, εκδόσεις «Σύγχρονη εποχή», Αθήνα 1992.

⁹⁶ Μ. Πρέντα, *Μορομέτε*, μετάφραση Μενέλαος Λουντέμης, εκδόσεις «Δωρικός», Αθήνα 1974.

πιστός ζωγράφος της αγροτικής ζωής στο μεσοδιάστημα των δύο πολέμων, μίας ζωής συγκλονισμένης από τη γενική κρίση των καπιταλιστικών σχέσεων»⁹⁷.

Ενεργός πρόεδρος της Ένωσης Ρουμάνων Συγγραφέων, ο Ζαχαρία Στάνκου, ήταν επίσης «εξαιρετικός μυθιστοριογράφος». Στο έργο *Ευπόλητος* (τόμος α'-β')⁹⁸ παρουσιάζει «μία κοινωνία εξαντλημένη, σπρωγμένη στα άκρα, μα που στον κόρφο της κοχλάζει η αγανάκτηση»⁹⁹. Τα βήματα του πατέρα ακολούθησε και ο γιος, Χόρια Στάνκου, του οποίου η μυθιστορηματική «βιογραφία» του θεού της Ιατρικής *Ασκληπιός*¹⁰⁰ μεταφράστηκε στα Ελληνικά.

Στα έργα του ο Φάνους Νεάγκου, ο οποίος «θυμίζει Φόλκνερ»¹⁰¹, επηρεάστηκε φανερά από τους Καρατζιάλε και Ιστράτι. Στα Ελληνικά κυκλοφόρησε το έργο του *Πέρα απ' τους αμμόλοφους*¹⁰².

Ο Χόρια Λοβινέσκου είναι γνωστός στο ελληνικό κοινό από το έργο *Ασπιλοι κι αμόλντοι*¹⁰³, κοινωνική σάτιρα σε δύο μέρη, όπου πραγματεύεται τη διάλυση του τρόπου ζωής της αστικής τάξης. Ο κριτικός της λογοτεχνίας και ιστορικός Τζεόρτζε Καλινέσκου είναι παρών στην *Ανθολογία Ρουμάνων ποιητών* του Κ. Ασημακόπουλου και στην *Ανθολογία Ρουμάνων πεζογράφων*¹⁰⁴. Σε αυτό το σημείο θα αναφέρουμε και τη μετάφραση του έργου του Γ. Ποπέσκου-Βάλτσα, ιστορικού της τέχνης και θεολόγου, *Ο Ερωτόκριτος του Λογοθέτη Πετράκε*¹⁰⁵.

Το *Ημερολόγιο της ευτυχίας*¹⁰⁶ αποτελεί πολιτική, λογοτεχνική και πνευματική διαθήκη του Ν. Στάνχαρντ¹⁰⁷, όπου περιγράφει τις εμπειρίες της ζωής του, την εξέλιξη των σκέψεών του, τον δρόμο για τη σωματική, ψυχική και νοητική του επιβίωση καθώς και την πνευματική του πορεία. Είναι ένα βιβλίο μύησης στον χριστιανισμό¹⁰⁸.

Ανάμεσα στους ποιητές της μεταπολεμικής περιόδου διακρίθηκε ο Ν. Στανέσκου, τον οποίο συναντάμε στις ανθολογίες *Αυπάμαι που δεν είμαι Έλληνας*, *Από τη γενιά του Λάμπις: Μελέτη*¹⁰⁹ και *Εγώ άλλο δεν είμαι από μια κηλίδα αίμα που μιλάει*¹¹⁰. Η τελευταία - που περιλαμβάνει και τους Μαρίν Σορέσκου, Άννα Μπλαντιάνα και Ιοανίντ Ρομανέσκου¹¹¹ - δανείστηκε τον τίτλο της από ποίημα του Στανέσκου. Σύμφωνα με την εισαγωγή του μεταφραστή, οι ποιητές αντιπροσωπεύουν διαφορετικές τάσεις στη ρουμανική ποίηση των δεκαετιών του '60, '70 και '80, μία περίοδο αναζήτησης όπου «αναζωογονούνται νέες μορφές και λογοτεχνικά ρεύματα

⁹⁷ Τ. Βιάνου, ό.π., σ. 18.

⁹⁸ Ζ. Στάνκου, *Ευπόλητος* (τόμος α'-β'), μετάφραση Γ. Ζωΐδης, εκδόσεις «Warszawa», 1976.

⁹⁹ Τ. Βιάνου, ό.π.

¹⁰⁰ Χ. Στάνκου, *Ασκληπιός*, μετάφραση Β. Σκουβακλής, εκδόσεις «Η. Κωνσταντάρας», Θεσσαλονίκη 1971.

¹⁰¹ Φλ. Μαρινέσκου, ό.π., σ. 178.

¹⁰² Φ. Νεάγκου, *Πέρα απ' τους αμμόλοφους*, μετάφραση Μενέλαος Λουντέμης, εκδόσεις «Δωρικός», Αθήνα 1999.

¹⁰³ Χ. Λοβινέσκου, *Ασπιλοι κι αμόλντοι*, μετάφραση Μενέλαος Λουντέμης, εκδόσεις «Δωρικός», Αθήνα 1975.

¹⁰⁴ Γ. Καλινέσκου, «Το αίνιγμα της Οτίλιας», σσ. 192-203.

¹⁰⁵ Γ. Ποπέσκου-Βάλτσα, *Ο Ερωτόκριτος του Λογοθέτη Petrache*, μετάφραση Δ. Δεληγιάννης, εκδόσεις «Α. Λιβάνης», Αθήνα 1974.

¹⁰⁶ Ν. Κώτσιου, «Το ημερολόγιο της ευτυχίας», *Index*, τεύχος 33, Ιούλιος-Αύγουστος 2009.

¹⁰⁷ Ν. Στάνχαρντ, *Το ημερολόγιο της ευτυχίας*, μετάφραση Ν. Κουκοβίνος, εκδόσεις «Μαΐστρος», Αθήνα 2007.

¹⁰⁸ Σ. Λούκα, «Το ημερολόγιο της ευτυχίας», *Βραδυνή*, 6.4.2008.

¹⁰⁹ Ν. Στανέσκου, *Από τη γενιά του Λάμπις: Μελέτη*, μετάφραση Ν. Ανώγης, εκδόσεις «Παρ. Παρασκευόπουλου», Αθήνα 1985.

¹¹⁰ Ν. Στανέσκου, *Εγώ άλλο δεν είμαι από μια κηλίδα αίμα που μιλάει*, μετάφραση Στ. Δεληγιώργης / Β. Ιβάνοβιτς, εκδόσεις «Παρατηρητής», Αθήνα 1990.

¹¹¹ *Αυπάμαι που δεν είμαι Έλληνας*, μετάφραση Κ. Ράδος, εκδόσεις «Σοκόλη», Αθήνα 2007.

της Δύσης αλλά και της ρουμανικής εθνικής λογοτεχνίας». Ο ίδιος δημιουργός είναι παρών και στα ανθολόγια των Κ. Ασημακόπουλου και Μ. Σταφυλά, μαζί με πλειάδα μεγάλων Ρουμάνων λογοτεχνών.

Ο Εουτζέν Ζεμπελεάνου έγινε γνωστός παγκοσμίως, αφού δημοσίευσε το 1958 «Το χαμόγελο της Χιροσίμα». Στην Ελλάδα ποιήματά του μεταφράστηκαν από τον Μ. Λουντέμη στον τόμο *Το λουλούδι της στάχτης*¹¹².

Τον Μαρίν Σορέσκου τον γνωρίζουμε από τον τόμο *Σαρκασμοί και εφιάλτες*¹¹³ και από το ανθολόγιο *Αυπάμαι που δεν είμαι Έλληνας* και την *Ανθολογία Ρουμάνων Ποιητών*.

Δημιουργίες της Ά. Μπλαντιάνα, ποιήτριας, διηγηματογράφου και δοκιμογράφου, συμπεριλήφθηκαν πρόσφατα στην *Ανθολογία ρουμανικής ποίησης. 12 Ρουμάνες ποιήτριες*¹¹⁴, όπου δημοσιεύονται και ποιήματα των Κωνσταντσα Μπούζεα (Constanța Buzea), Μάγδα Καρνέτσι (Magda Cârneci), Νίννα Κασιάν (Ninna Casian), Ντενίσα Κομανέσκου (Denisa Comănescu), Ντανιέλα Κρασνάρου (Daniela Crăsnaru), Κάρμεν Φιράν (Carmen Firan), Ιωάννα Ιερονίμ (Ioana Ieronim), Μονίκα Σαβουλέσκου-Βουδούρη (Monica Săvulescu-Voudouri), Σαβιάνα Στανέσκου (Saviana Stănescu), Γκρέτε Τέρτλερ (Grete Trätler) και Λιλιάνα Ουρσου (Liliana Ursu).

Οι γενιές των μεταμοντερνιστών του '80 και '90 αποστασιοποιήθηκαν από το παρελθόν με ειρωνικό τρόπο. Ειδικά στην πεζογραφία διαπιστώθηκε μια αλλαγή στα θέματα, μιας και είναι εμφανές ότι στα μυθιστορήματα δεν έχουν σημασία τα γεγονότα αλλά μάλλον ο τρόπος με τον οποίο γράφτηκαν. Αναφέρουμε για την αυτήν την περίοδο τα ονόματα των Μίρτσεα Νεντέλτσιου (Mircea Nedelciu), Γκεόργκε Κρατσιούν (Gheorghe Crăciun), Μίρτσεα Καρταρέσκου (Mircea Cărtărescu), Τούντορ Ντμουήτρον Σάβου (Tudor Dumitru Savu), Τούντορ Βλάντ (Tudor Vlad), Χόρια Ούρσου (Horia Ursu), Ίον Μπόλος (Ion Boloș), Τούντορ Ντάνες (Tudor Danes). Οι περισσότεροι, παρόλο που έγιναν γνωστοί στη Δύση, όπου κατάφεραν να αποσπάσουν σωρεία βραβείων, στην Ελλάδα παραμένουν προς το παρόν σχεδόν άγνωστοι.

Μετά την πολιτική στροφή της Ρουμανίας στον καπιταλισμό το 1989 έγιναν προσπάθειες να βρεθεί ο κρίκος που θα συνέδεε εκ νέου τη ρουμανική παράδοση με την ευρωπαϊκή λογοτεχνία και δημοσιεύτηκαν κυρίως έργα που είχαν κρατηθεί κρυμμένα στα συρτάρια λόγω της δικτατορίας. Ένας από τους προωθητές του νέου λογοτεχνικού κύματος, ο οποίος απολαμβάνει ευνοϊκή κριτική τόσο στη χώρα του όσο και στο εξωτερικό, ο συγγραφέας Νταν Λούγκου (Dan Lungu), μετατράπηκε σε σύντομο χρονικό διάστημα σε έναν από τους ευρέως εξαγόμενους σύγχρονους Ρουμάνους συγγραφείς. Τα μυθιστορήματά του σχετίζονται με αναμνήσεις της εποχής των κομμουνιστών και με νοοτροπίες που διαμορφώθηκαν τότε¹¹⁵. Στην Ελλάδα μεταφράστηκε το έργο του *Πεζογραφία με τα μάτια της ψυχής*¹¹⁶.

Στον μακροσκελή κατάλογο των καταξιωμένων συγγραφέων δεν μπορούμε να μην συμπεριλάβουμε τους συγγραφείς της διασποράς, που έγραφαν ενώ βρίσκονταν

¹¹² Ε. Ζεμπελεάνου, *Το λουλούδι της στάχτης*, μετάφραση Μενέλαος Λουντέμης, εκδόσεις «Δωρικός», Αθήνα 1974.

¹¹³ Μ. Σορέσκου, *Σαρκασμοί και εφιάλτες*, μετάφραση Μενέλαος Λουντέμης, εκδόσεις «Δωρικός», Αθήνα 1974.

¹¹⁴ *Ανθολογία ρουμανικής ποίησης. 12 Ρουμάνες ποιήτριες*, μετάφραση Σ. Μιχαλάκη, εκδόσεις «Άλφα», Αθήνα 2007.

¹¹⁵ Τ. Α. Σούτσιου, «Εισαγωγή», *Πεζογραφία με τα μάτια της ψυχής*, σσ. 3-11.

¹¹⁶ Νταν Λούγκου, *Πεζογραφία με τα μάτια της ψυχής*, μετάφραση Τ.Α. Σούτσιου, εκδόσεις «Αντ. Σταμούλης», Θεσσαλονίκη 2008.

για διάφορους λόγους μακριά από την πατρίδα τους, παρόλο που τις περισσότερες φορές εκλαμβάνονται ως δυτικοί συγγραφείς. Αν και πολλοί έζησαν εξόριστοι, η γεωγραφική απόσταση δεν στάθηκε εμπόδιο για τη διάκρισή τους. Αντιθέτως μάλιστα, θα μπορούσαμε να πούμε ότι λόγω της κατά καιρούς προκατάληψης απέναντι σε μη δυτικούς συγγραφείς, η παρουσία τους στο εξωτερικό λειτούργησε υπέρ τους.

Θα ξεκινήσουμε από τον Παναϊτ Ιστράτι, Κεφαλλονίτη στην καταγωγή και γνωστό στην Ελλάδα ως «Γκόρκι τον Βαλκανίων», ο οποίος ήταν «ένας γεννημένος λογοτέχνης, ένας διηγηματογράφος της Ανατολής που μαγεύεται και συγκινείται με τις ίδιες του τις διηγήσεις», όπως έγραφε ο φίλος του Ρομαίν Ρολάν. Το σύμπαν στα μυθιστορήματά του είναι η κόλαση της ανθρώπινης ψυχής, έτσι όπως τη μελετά ως γνήσιος επιστήμονας ο ρεαλιστικός συγγραφέας. Στα Ελληνικά κυκλοφόρησαν αρκετά έργα του, μάλλον επειδή μεταφράστηκαν κυρίως από τα Γαλλικά, ορισμένα από τα οποία είναι τα: *Κοντίν: τα νεανικά χρόνια του Αδριανού Ζωγράφου*¹¹⁷, *Οι αντάρτες*¹¹⁸, *Νεραντζούλα*¹¹⁹, *Κυρά Κυραλίνα*¹²⁰, *Προς την άλλη φλόγα: Μετά από δεκάξι μήνες στην ΕΣΣΔ* (η εμπειρία του στη σταλινική ΕΣΣΔ)¹²¹, *Μιχαήλ*¹²², *Δεκαενέα τριαντάφυλλα*¹²³ και *Η καπετάνισσα*¹²⁴. Πληροφορίες για το έργο και τη ζωή του υπάρχουν στους τόμους *Αγωνιστικές μορφές: Παναϊτ Ιστράτι, Μαρίνος Αντύπας, Νίκος Καββαδίας, Νίκος Καρβούνης*¹²⁵ και *Παναϊτ Ιστράτι: Ένας συγγραφέας*¹²⁶ και στην ανθολογία *Βαλκάνιοι συγγραφείς Βούλγαροι, Σέρβοι, Αλβανοί, Τούρκοι, Ρουμάνοι*¹²⁷.

Ποιητής και πεζογράφος που σχετίστηκε με τον συμβολισμό, ο Νικολάε Νταβιντέσκου (Nicolae Davidescu)¹²⁸ εμφανίστηκε στην ελληνική βιβλιογραφία δίπλα στους Έντγκαρ Αλαν Πόε και Θεόφιλο Γκωτιέ σε μια συλλογή τριών διηγημάτων.

Ο διπλωμάτης την περίοδο του μεσοπολέμου, δημοσιογράφος, μυθιστοριογράφος και ποιητής Βιρτζίλ Γκεοργκίου (Virgil Gheorghiu) έζησε εξόριστος στο Παρίσι. Τα έργα του με θέμα, συνήθως, τη σφαγή των Εβραίων κατά το Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο μεταφράστηκαν από τα Γαλλικά ήδη από τη δεκαετία του '70: *Από την εικοστή πέμπτη ώρα στην αιώνια ώρα*¹²⁹, *Ένα όνομα για την αιωνιότητα*¹³⁰, και *Ο Θεός στο Παρίσι*¹³¹.

¹¹⁷ Π. Ιστράτι, *Κοντίν: τα νεανικά χρόνια του Αδριανού Ζωγράφου*, μετάφραση Σ. Πανούση, εκδόσεις «Κάκτος», Αθήνα 1979.

¹¹⁸ Π. Ιστράτι, *Οι αντάρτες*, μετάφραση Α. Φουρτούνας, εκδόσεις «Κάκτος», Αθήνα 1980.

¹¹⁹ Π. Ιστράτι, *Νεραντζούλα*, μετάφραση Α. Φουρτούνας, εκδόσεις «Κάκτος», Αθήνα 1983.

¹²⁰ Π. Ιστράτι, *Κυρά Κυραλίνα*, μετάφραση Ιφιάνασσα Χατζηδημητρίου, εκδόσεις «Κάκτος», Αθήνα 1987. Μετάφραση του ίδιου έργου συμπεριλαμβάνεται και στην *Ανθολογία Ρουμάνων Πεζογράφων*, σσ. 156-169.

¹²¹ Π. Ιστράτι, *Προς την άλλη φλόγα: Μετά από δεκάξι μήνες στην ΕΣΣΔ*, μετάφραση Ιφ. Χατζηδημητρίου, εκδόσεις «Δωρικός», Αθήνα 1992.

¹²² Π. Ιστράτι, *Μιχαήλ*, μετάφραση Α. Παντελάκης, εκδόσεις «Κάκτος», Αθήνα 1998.

¹²³ Π. Ιστράτι, *Δεκαενέα τριαντάφυλλα*, μετάφραση, εκδόσεις «Καστανιώτη», Αθήνα 1999.

¹²⁴ Π. Ιστράτι, *Η καπετάνισσα*, μετάφραση Α. Παντελάκης, εκδόσεις «Κάκτος», Αθήνα 1999.

¹²⁵ *Αγωνιστικές μορφές: Παναϊτ Ιστράτι, Μαρίνος Αντύπας, Νίκος Καββαδίας, Νίκος Καρβούνης*, μετάφραση Ν. Ανώγης, εκδόσεις «Εύγειρος», Αθήνα 1978.

¹²⁶ Λ. Χρηστάκης, *Παναϊτ Ιστράτι: Ένας συγγραφέας*, εκδόσεις «Δελφίνι», Αθήνα 1993.

¹²⁷ Μ. Σταφυλάς, ό.π.

¹²⁸ Ν. Νταβιντέσκου, Ε. Αλαν Πόε, Θεοφ. Γκωτιέ, *Η 1002^η νύχτα*, μετάφραση Λ. Stead-Δασκαλοπούλου / Α. Μπερλής / Έ. Γιαννοπούλου, εκδόσεις «Άγρα», Αθήνα 2006.

¹²⁹ Β. Γκεοργκίου, *Από την εικοστή πέμπτη ώρα στην αιώνια ώρα*, μετάφραση Ε. Κ. Στύλιος, εκδόσεις «Η Έλαφος», Αθήνα 1967.

¹³⁰ Β. Γκεοργκίου, *Ένα όνομα για την αιωνιότητα*, μετάφραση Ε. Κ. Στύλιος, εκδόσεις «Τήνος», Αθήνα 1970.

Από τη γενιά του 1960 αναδείχθηκαν νέοι ταλαντούχοι ποιητές, όπως ο Τζέο Ντουμιτρέσκου, που συστήθηκε στα ελληνικά με το έργο *Ο ιππότης της μοναξιάς*¹³².

Ο επί εννέα χρόνια πρεσβευτής της Ρουμανίας στην Αθήνα Ίον Μπράντ (Ion Brad) στο βιβλίο του *Πύρινα άλογα*¹³³ έγραψε «μελωδικούς στίχους»¹³⁴, πολλούς από τους οποίους αφιέρωσε στην Ελλάδα.

Πρώην διπλωμάτης, δοκιμογράφος, φιλόσοφος και δημοσιογράφος, ο Χόρια Βιντίλα (Horia Vintilă) έζησε εξόριστος στο Παρίσι. Για το έργο του *Ο Θεός γεννήθηκε στην εξορία*¹³⁵ τιμήθηκε το 1960 με το βραβείο «Goncourt», το οποίο όμως δεν δέχτηκε.

Ποιητής, πεζογράφος, δοκιμογράφος και μεταφραστής, ο Βιρτζίλ Τεοντορέσκου (Virgil Teodorescu) είναι άξιος εκπρόσωπος της ρουμανικής avant-gard και το έργο του *Οι φρουροί των ανέμων*¹³⁶ κυκλοφόρησε στα Ελληνικά.

Εβραίος με μητρική γλώσσα τα Γερμανικά, ο εκπρόσωπος του υπερρεαλισμού Πάουλ Τσελάν (Paul Celan) θεωρείται από τους σημαντικότερους μεταπολεμικούς Ευρωπαίους ποιητές. Έζησε τη μισή του ζωή στη Ρουμανία. Έργα του μεταφρασμένα από τα Γερμανικά είναι: *Του κανενός το ρόδο*¹³⁷, *Μέσα από στενό πέρασμα*¹³⁸, *Από κατώφλι σε κατώφλι*¹³⁹, *Περί των γάμων υδραργύρου και θείου*¹⁴⁰, *Ο Μεσημβρινός και άλλα πεζά*¹⁴¹, *Ξένη ποίηση του 20^{ου} αιώνα*¹⁴², *Μήκων και μνήμη*¹⁴³, *Αυστριακοί ποιητές του 20^{ου} αιώνα*¹⁴⁴.

Στους Ρουμάνους λογοτέχνες της διασποράς συγκαταλέγεται και ο Εουτζέν Ιονέσκου. Ποιητής, δοκιμογράφος, συγγραφέας θεατρικών έργων, θεωρητικών μελετών, νουβελών και ιστοριών, ο Ιονέσκου είναι «πρωταθλητής» στην Ελλάδα στον τομέα της μεταφρασμένης λογοτεχνίας. Καταφέραμε να εντοπίσουμε 22 βιβλία του και, αρχικά, αναφέρουμε: *Η Φαλακρή Τραγουδίστρια*, *Το Μάθημα*, *Οι Καρέκλες*¹⁴⁵, *Αμεδαίος ή πώς να το ξεφορτωθούμε - Ιλαροτραγωδία σε τρεις πράξεις*¹⁴⁶ και *Η ελεγεία του ρινόκερου*¹⁴⁷, που σηματοδοτούν την εμφάνιση του Θεάτρου του Παραλόγου. Απαλλαγμένα από όλα τα τεχνάσματα της ψυχολογίας και της

¹³¹ Β. Γκεοργκίου, *Ο Θεός στο Παρίσι*, εκδόσεις «Ακρίτας», Αθήνα 2001.

¹³² Τ. Ντουμιτρέσκου, «Ο ιππότης της μοναξιάς», στον τόμο *Ρουμάνοι πεζογράφοι και ποιητές*, μετάφραση Μενέλαος Λουντέμης, εκδόσεις «Δωρικός», Αθήνα 1978.

¹³³ Ι. Μπραντ, *Πύρινα άλογα*, μετάφραση Μενέλαος Λουντέμης, εκδόσεις «Δωρικός», Αθήνα 1975.

¹³⁴ Φλ. Μαρινέσκου, ό.π., σ. 179.

¹³⁵ Χ. Βιντίλα, *Ο Θεός γεννήθηκε στην εξορία*, μετάφραση Κ. Γκύλλη - Λάππα, εκδόσεις «Χ. Χριστακόπουλος», Αθήνα 1991.

¹³⁶ Β. Τεοντορέσκου, *Οι φρουροί των ανέμων*, μετάφραση Μενέλαος Λουντέμης, εκδόσεις «Δωρικός», Αθήνα 1974.

¹³⁷ Π. Τσελάν, *Του κανενός το ρόδο*, μετάφραση Χρ. Γ. Λάζος, εκδόσεις «Άγρα», Αθήνα 1995.

¹³⁸ Π. Τσελάν, *Μέσα από στενό πέρασμα*, μετάφραση Θ. Άδραστος, εκδόσεις «Υπερίων», Αθήνα 1996.

¹³⁹ Π. Τσελάν, *Από κατώφλι σε κατώφλι*, μετάφραση Στ. Γ. Νικολούδη, εκδόσεις «Δελφίνι», Αθήνα 1997.

¹⁴⁰ Π. Τσελάν, *Περί των γάμων υδραργύρου και θείου*, διασκευή Γ. Κοροπούλης, εκδόσεις «Υψίλον», Αθήνα 2001.

¹⁴¹ Π. Τσελάν, *Ο Μεσημβρινός και άλλα πεζά*, μετάφραση Γ. Σαγκριώτης, εκδόσεις «Άγρα», Αθήνα 2006.

¹⁴² Π. Τσελάν, *Ξένη ποίηση του 20^{ου} αιώνα*, μετάφραση συλλογική, εκδόσεις «Ελληνικά Γράμματα», Αθήνα 2007.

¹⁴³ Π. Τσελάν, *Μήκων και μνήμη*, μετάφραση Ι. Αβραμίδου, εκδόσεις «Νεφέλη», Αθήνα 2007.

¹⁴⁴ Π. Τσελάν (συλλογικός), *Αυστριακοί ποιητές του 20^{ου} αιώνα*, μετάφραση Σωτ. Ε. Γυφτάκης, εκδόσεις «Λεξίτυπον», Αθήνα 2008.

¹⁴⁵ Ε. Ιονέσκο, *Η φαλακρή τραγουδίστρια. Το μάθημα. Οι καρέκλες*, μετάφραση Ερ. Μπελιές, εκδόσεις «Κέδρος», Αθήνα 2007.

¹⁴⁶ Ε. Ιονέσκο, *Αμεδαίος ή πώς να το ξεφορτωθούμε - Ιλαροτραγωδία σε τρεις πράξεις*, μετάφραση Μ. Πορτολομαίου - Λάζου, εκδόσεις «Δωδώνη» 1996, Αθήνα.

¹⁴⁷ Ε. Ιονέσκο, *Η ελεγεία του ρινόκερου*, μετάφραση Μ. Σκάρα, εκδόσεις «Ροές», Αθήνα 1996.

θεατρικότητας, τα βιβλία του χαρακτηρίζονται προκλητικά, κριτικά, επαναστατικά. Οι παραλογισμοί και το γκροτέσκο βρίσκουν τη θέση τους σε έργα όπως *Ο Βασιλιάς πεθαίνει*¹⁴⁸, *Η πείνα και η δίψα*¹⁴⁹, *Το παιχνίδι της σφαγής*¹⁵⁰, *Μια κόρη για παντρεία*¹⁵¹, όπου επικρατούν μεταφυσικοί προβληματισμοί και απαισιοδοξία. Παράλληλα, η πολιτική του ευαισθησία - με την ευρεία έννοια του όρου - παρέιχε στον Ιονέσκο τη δυνατότητα να γράφει έργα όπως *Ο Ρινόκερος*¹⁵², *Ο Μακμπέτ*¹⁵³, *Ο Μαξιμιλιέν Κόλμπ*¹⁵⁴, *Η φωτογραφία του συνταγματάρχη*¹⁵⁵, *Σημειώσεις και αντισημειώσεις*¹⁵⁶, *Ο Μόνος: μυθιστόρημα*¹⁵⁷, με θέματα «την αντίσταση στον φανατισμό, το καταστρεπτικό πάθος της εξουσίας αλλά και την αναγκαιότητα της ελευθερίας σκέψης και δράσης ως υπέρτατα αγαθά»¹⁵⁸. Άλλα μεταφρασμένα έργα του είναι *Ο μοναχικός*¹⁵⁹, *Ρινόκερος*¹⁶⁰, *Ο Ζακ ή Η υποταγή. Ο αρχηγός*¹⁶¹, *Μπαμπά, που είσαι*¹⁶² και *Η ελεγεία ενός παράλογου κόσμου*¹⁶³, όλα παρόντα και στο συλλογικό έργο *Μιχάλης Κακογιάννης. 36^ο Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης*¹⁶⁴.

Μεταφρασμένα έργα του Νόρμαν Μάνεα (Norman Manea), ενός από τους πιο γνωστούς Ρουμάνους συγγραφείς στην Ελλάδα, που δείχνει προτίμηση στο θέμα του ολοκαυτώματος, του καθημερινού βίου σε μια απολυταρχική κοινωνία και, αργότερα, της εξορία, είναι: *Ο μαύρος φάκελος*¹⁶⁵, *Υποχρεωτική ευδαιμονία*¹⁶⁶, *Περί γελωτοποιών*¹⁶⁷, *Η επιστροφή του χούλιγκαν*¹⁶⁸.

Με το μυθιστόρημά της *Οι ατυχίες της ψυχής*¹⁶⁹, η εβραϊκής καταγωγής Ρουμάνα συγγραφέας Ανα Νόβακ (Ana Novac) «μάς φέρνει αντιμέτωπους με ένα μυστήριο της απλής καθημερινότητας: σε ποιον πραγματικά απευθυνόμαστε, όταν μιλάμε στον εαυτό μας για τον εαυτό μας; Με άλλα λόγια, ποιος είναι ο τελικός αποδέκτης των ατελείωτων και σχοινοτενών μονολόγων στους οποίους αναλώνεται ο καθένας μας, από τη στιγμή που θα υποστεί τις παρθενικές του ψυχικές και ηθικές

¹⁴⁸ Ε. Ιονέσκο, *Ο βασιλιάς πεθαίνει*, μετάφραση Ν. Μιχαλά, εκδόσεις «Κέδρος», Αθήνα 2008.

¹⁴⁹ Ε. Ιονέσκο, *Η πείνα και η δίψα. Η φαλακρή τραγουδίστρια*, μετάφραση Μ. Λάζου, εκδόσεις «Δωδώνη», Αθήνα 1987.

¹⁵⁰ Ε. Ιονέσκο, *Το παιχνίδι της σφαγής*, μετάφραση Ερ. Μπελιές, εκδόσεις «Κέδρος», Αθήνα 2009.

¹⁵¹ Ε. Ιονέσκο, *Μια κόρη για παντρεία*, μετάφραση Φ. Ι. Πιομπίνος, ιδιωτική έκδοση, Αθήνα 1985.

¹⁵² Ε. Ιονέσκο, *Ο ρινόκερος*, μετάφραση Γ. Πρωτόπαππας, εκδόσεις «Δωδώνη», Αθήνα 1992.

¹⁵³ Ε. Ιονέσκο, *Μακμπέτ*, μετάφραση Ν. Μιχαλά, εκδόσεις «Παρισιάνου Α.Ε.», Αθήνα 1982.

¹⁵⁴ Για το συγκεκριμένο έργο δεν καταφέραμε να βρούμε στοιχεία της έκδοσής του.

¹⁵⁵ Ε. Ιονέσκο, *Η φωτογραφία του συνταγματάρχη*, μετάφραση Δ. Ψάλλη, εκδόσεις «Ροές», Αθήνα 1988.

¹⁵⁶ Ε. Ιονέσκο, *Σημειώσεις και αντισημειώσεις*, μετάφραση Ι. Ιατρίδη, εκδόσεις «Αρίων», Αθήνα 1971 και εκδόσεις «Θεωρία» (επανεκδοση), Αθήνα 1982.

¹⁵⁷ Ε. Ιονέσκο, *Ο Μόνος*, μετάφραση Ζωρζ Σαρή, εκδόσεις «Μπάυρον, Αθήνα, 1974.

¹⁵⁸ Μ. Πορτολομαίου - Λάζου στην περιγραφή της μετάφραση του τόμου *Αμεδαίος ή πώς να το ξεφορτωθούμε - Γλαροτραγωδία σε τρεις πράξεις*.

¹⁵⁹ Ε. Ιονέσκο, *Ο μοναχικός*, μετάφραση Χ. Τσαλικίδου, εκδόσεις «Ηλέκτρα», Αθήνα 2006.

¹⁶⁰ Ε. Ιονέσκο, *Ρινόκερος*, μετάφραση Ερ. Μπελιές, εκδόσεις «Κέδρος», Αθήνα 2009.

¹⁶¹ Ε. Ιονέσκο, *Ο Ζακ ή Η υποταγή. Ο αρχηγός*, μετάφραση Ερ. Μπελιές, εκδόσεις «Κέδρος», Αθήνα 2008.

¹⁶² Ε. Ιονέσκο, *Μπαμπά, πού είσαι*; μετάφραση Έ. Μαρκοζάνε, εκδόσεις «Κάστωρ», Αθήνα 2007.

¹⁶³ Ε. Ιονέσκο, *Η ελεγεία ενός παράλογου κόσμου*, μετάφραση Μ. Σκάρα, εκδόσεις «Ροές», Αθήνα 2007.

¹⁶⁴ Ε. Ιονέσκο (συλλογικός), *Μιχάλης Κακογιάννης. 36^ο Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης*, εκδόσεις «Καστανιώτη», Αθήνα 1995.

¹⁶⁵ Ν. Μάνεα, *Ο μαύρος φάκελος*, μετάφραση Γκ. Ανδρόνε, εκδόσεις «Καστανιώτη», Αθήνα 2000.

¹⁶⁶ Ν. Μάνεα, *Υποχρεωτική ευδαιμονία*, μετάφραση Α. Σιδέρη, εκδόσεις «Άγρα», Αθήνα 2003.

¹⁶⁷ Ν. Μάνεα, *Περί γελωτοποιών*, μετάφραση Β. Ιβάνοβιτς, εκδόσεις «Άγρα», Αθήνα 2003.

¹⁶⁸ Ν. Μάνεα, *Η επιστροφή του χούλιγκαν*, μετάφραση Μετ. Ελευθερία Ζίκου, εκδόσεις «Καστανιώτη», Αθήνα 2010.

¹⁶⁹ Α. Νοβάκ, *Οι ατυχίες της ψυχής*, μετάφραση Β. Τομανάς, εκδόσεις «Νησίδες», Σκόπελος 1999.

καθιζήσεις; Απαιτητικό ως γραφή και ως περιεχόμενο, το μυθιστόρημα πέρασε, δυστυχώς, απαρατήρητο, όταν κυκλοφόρησε στα ελληνικά. Η συγγραφέας του ζει από το 1960 στη Γαλλία, όπου και εξέδωσε το ημερολόγιο που κρατούσε στο Άουσβιτς. Θα είχε ενδιαφέρον να δούμε και άλλα βιβλία της στα Ελληνικά»¹⁷⁰.

Η Γερμανίδα Χέρτα Μίλερ (Herta Müller), μέλος της γερμανικής μειονότητας στη Ρουμανία, μεταφράστηκε ήδη το 1993: *Μετέωροι ταξιδιώτες*¹⁷¹. Μυθιστοριογράφος, ποιήτρια και δοκιμιογράφος περιγράφει στο έργο της τις συνθήκες ζωής κάτω από το κομμουνιστικό καθεστώς. Αποκορύφωμα των διαφόρων λογοτεχνικών διακρίσεων με τις οποίες έχει τιμηθεί είναι η βράβεισή της από τη Σουηδική Ακαδημία με το Νόμπελ Λογοτεχνίας το 2009. Από τότε μεταφράστηκαν στην ελληνική γλώσσα άλλα τρία έργα της.

Ο Βασίλε Άντρου (Vasile Andru) έγραψε μυθιστορήματα, διηγήματα και δοκίμια. Για το μυθιστόρημά του *Τα πετεινά του ουρανού*¹⁷² διακρίθηκε με το βραβείο «Balkanika» το 2000.

Γεννημένος το 1956 ο Ματέι Βίσνιεκ επηρεάστηκε από τον σουρεαλισμό και τον ντανταϊσμό. Του άρεσε το θέατρο του παραλόγου, του γκροτέσκο και η ονειρική ποίηση. Έζησε στη Γαλλία και έργα του μεταφράστηκαν από τα Γαλλικά: *Η μηχανή Τσέχοφ*¹⁷³, *Ζητείται κλόουν ηλικιωμένος*¹⁷⁴. Γράφοντας στα Γαλλικά πολιτικά έργα που αναφέρονται στην υπαρξιακή αγωνία, ο Ματέι Βίσνιεκ (Matei Vişniec) παρατηρεί τη φρίκη του κόσμου, αντιμετωπίζοντας τη λογοτεχνία ως έναν τρόπο να περάσει κανείς πληροφορίες μέσω της συγκίνησης. Το μωσαϊκό των σκηνών του αντανακλά τη σκληρή πραγματικότητα της αποξένωσης, της πλύσης εγκεφάλου, της μαύρης κωμωδίας, του γκροτέσκο και του παραλόγου. Άλλα έργα του μεταφρασμένα στα Ελληνικά: *Εθνικότητά μου, το χρώμα του ανέμου*¹⁷⁵ και *Η λέξη πρόοδος στο στόμα της μητέρας μου ηχούσε πολύ φάλτσα*¹⁷⁶.

Τέλος, **τα ανθολόγια ρουμανικής λογοτεχνίας** είναι δομημένα σύμφωνα με κάποια θεματολογία ή ανάλογα με το λογοτεχνικό είδος των μεταφρασμένων έργων που περιλαμβάνουν. Τα περισσότερα τα έχουμε ήδη αναφέρει. Την αρχή έκανε ο Γ. Ρίτσος με την *Ανθολογία ρουμανικής ποίησης*¹⁷⁷. Ακολούθησε ο Στρ. Μυριβήλης με την *Ανθολογία Ρουμάνων Πεζογράφων*¹⁷⁸. Ο Κ. Ασημακόπουλος συνέχισε με μία από τις σημαντικότερες συνεισφορές στον χώρο, μεταφράζοντας και εκδίδοντας το κατατοπιστικό *Ανθολόγιο Ρουμάνων Ποιητών*¹⁷⁹, που περιλαμβάνει 70 ποιητές και ποιήτριες από το τέλος του 19^{ου} αιώνα και μέχρι το Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο: Τούντορ Αργκέζι (Tudor Arghezi), Τζεόρτζε Μπακόβια (George Bacovia), Οκταβιάν Γκόγκα (Octavian Goga), Ίον Μινουλέσκου (Ion Minulescu), Βασίλε Βοικουλέσκου (Vasile Voiculescu), Ματέιου Καρατζιάλε (Mateiu Caragiale), Εμίλ Ισάκ (Emil Isaac), Βίκτωρ Εφτιμίου (Victor Eftimiu), Ίον Πιλάτ (Ion Pilat), Αντριάν Μανίου (Adrian Maniu), Ντεμοστένε Μποτέζ (Demostene Botez), Οτίλια Καζιμίρ (Otilia Cazimir),

¹⁷⁰ Η. Μαγκλίνης, *Η Καθημερινή*, 1.10. 2000.

¹⁷¹ Χ. Μίλερ, *Μετέωροι ταξιδιώτες*, μετάφραση Κ. Χατζή, εκδόσεις «Ηρόδοτος», Θεσσαλονίκη 1993.

¹⁷² Β. Άντρου, *Τα πετεινά του ουρανού*, μετάφραση Σ. Υψηλάντη, εκδόσεις «Κέδρος», Αθήνα 2007.

¹⁷³ Μ. Βίζνιεκ, *Η μηχανή Τσέχοφ, μετάφραση*, εκδόσεις «Ύψιλον», Αθήνα 2009.

¹⁷⁴ Μ. Βίζνιεκ, *Ζητείται κλόουν ηλικιωμένος*, μετάφραση Έ. Βασιλικιώτη, εκδόσεις «Ύψιλον», Αθήνα 2009.

¹⁷⁵ Μ. Βίσνιεκ, *Εθνικότητά μου, το χρώμα του ανέμου*, μετάφραση Έ. Βασιλικιώτη, εκδόσεις «Ύψιλον», Αθήνα 2007.

¹⁷⁶ Μ. Βίσνιεκ, *Η λέξη πρόοδος στο στόμα της μητέρας μου ηχούσε πολύ φάλτσα*, μετάφραση Έ. Βασιλικιώτη, εκδόσεις «Ύψιλον», Αθήνα 2007.

¹⁷⁷ Μετάφραση Γ. Ρίτσος, εκδόσεις «Κέδρος», Αθήνα 1961.

¹⁷⁸ Μετάφραση Σ. Μυριβήλης, εκδόσεις «Γ. Φέξης», Αθήνα 1963.

¹⁷⁹ Μετάφραση Κ. Ασημακόπουλος, εκδόσεις «Αρίων», Αθήνα 1974.

Λουτσιάν Μπλάγκα (Lucian Blaga), Ίον Μπάρμπου (Ion Barbu), Ίον Βίνεα (Ion Vinea), Τριστάν Τζάρα (Tristan Tzara), Β. Φουντογιάνου (B. Fundoianu), Τζεόρτζε Καλινέσκου (George Călinescu), Αλεξάνδρου Φιλίπιντε (Alexandru Filippide), Ζαχαρία Στάνκου (Zaharia Stancu), Ιλάρια Βορόνκα (Iarie Voronca), Ράντου Μπουρεάνου (Radu Boureanu), Εμίλ Τζιουρτζικά (Emil Giurgică), Ντράγκος Βραντσεάνου (Dragoș Vrânceanu), Μιχαΐ Μπενιούκ (Mihai Beniuc), Κικερών Τεοντορέσκου (Ciceron Teodorescu), Βιρτζίλ Τεοντορέσκου (Virgil Teodorescu), Εουτζέν Ζεμπελεάνου (Eugen Jebeleanu), Μιρόν Ράντου Παρασκιβέσκου (Miron Radu Paraschivescu), Εμίλ Μπόττα (Emil Botta), Μαρία Μπανούς (Maria Bănuș), Τζέλλου Ναούμ (Gellu Naum), Μάγντα Ίσανος (Magda Isanos), Μίχου Ντραγκομίρ (Mihu Dragomir), Τζέο Ντουμιτρέσκου (Geo Dumitrescu), Δημήτριε Στελάρου (Dimitrie Stelar), Φράντσισκ Πακουράριου (Francisc Păcurariu), Βερόνικα Πορουμπάκου (Veronica Porumbacu), Στεφάν Αουγκουστίν Ντοινάς (Ștefan Augustin Doinaș), Ίον Καραγιόν (Ion Caraion), Βίκτωρ Φέλεα (Victor Felea), Νίνα Κασσιάν (Nina Cassian), Ανατόλ Μπακόνσκι (Anatol Baconski), Αουρέλ Γκουρτζιάνου (Aurel Gurgianu), Λεονίντ Ντίμοβ (Leonid Dimov), Ντουμίτρου Ποπέσκου (Dumitru Popescu)¹⁸⁰, Ίον Μπράντ (Ion Brad)¹⁸¹, Αλεξάνδρου Αντρισιόιου (Alexandru Andrișoiu), Ίον Χόρεα (Ion Horea), Αλεξάνδρου Καπράρου (Alexandru Caprariu), Μόντεστ Μοραρίου (Modest morariu), Βασίλε Νικουλέσκου (Vasile Niculescu), Τιμπέριου Ουτάν (Tiberiu Utan), Αουρέλ Ρέου (Aurel Reu), Μίρτσεα Ιβανέσκου (Mircea Ivănescu), Πέτρε Στόϊκα (Petre Stoica), Νικίτα Στανέσκου (Nichita Stănescu), Άγγελ Ντουμπραβεάνου (Anghel Dumbrăveanu), Χόρια Ζιλιέρου (Horia Zilieru), Φλορέντσα Άλμπου (Florența Albu), Νικολάε Λάμπις (Nicolae Labiș), Κορνέλιου Στούρτζου (Corneliu Sturzu), Μαρίν Σορέσκου (Marin Sorescu), Τζεόρτζε Τομοζέι (George Tomozei), Ιοανίντ Ρομανέσκου (Ioanid Romanescu), Άννα Μπλαντιάνα (Ana Blandiana), Ίον Αλεξάνδρου (Ion Alexandru), Γκαμπριέλα Μελινέσκου (Gabriela Melinescu), Άντι Κουζίν (Adi Cuzin) και Αντριάν Παουνέσκου (Adrian Păunescu).

Ο Μ. Λουντέμης δημοσίευσε το ανθολόγιο *Ρουμάνοι πεζογράφοι και ποιητές*, με μεταφράσεις λογοτεχνών στους οποίους έχουμε αναφερθεί ήδη¹⁸².

Στο *Ανθολόγιο βαλκανικού διηγήματος*¹⁸³ αναφέρονται ανά πέντε πεζογράφοι κάθε βαλκανικής χώρας, συνολικά τριάντα. Πριν από την παράθεση των διηγημάτων υπάρχει εισαγωγή στη λογοτεχνία της αντίστοιχης χώρας, ενώ πριν από κάθε διήγημα η βιογραφία και φωτογραφία του/της συγγραφέα του.

Η συλλογή/ανθολογία *Πέντε σύγχρονοι Ρουμάνοι πεζογράφοι*¹⁸⁴ περιλαμβάνει μεταφράσεις των Λούτσια Δεμέτριους, Εουτζέν Μπάρμπου, Τίτους Πόποβιτσι, Οβίντιου Κωνσταντινέσκου, Μαρίν Πρέντα, «μυθιστοριογράφων που περιγράφουν ανθρώπους μία καινούργιας κοινωνικής τάξης, που η συνείδησή τους είναι εξαγνισμένη από την επαναστατική προπαρασκευή, ανθρώπους τολμηρούς και

¹⁸⁰ Βλέπε τη μετάφραση του διηγήματος «Η Φύση, η κάθαρση και ο άνθρωπος», περιοδικό «Νέα Εστία», τεύχος 1152, σ. 846, σε μετάφραση του Ξεν. Ι. Καράκαλος.

¹⁸¹ Πολλά από τα έργα του μεταφρασμένα στα ελληνικά δημοσιεύθηκαν στο περιοδικό «Νέα Εστία»: τεύχος 1122, σ. 451 («Δακική γη - τα' αδέρφια μου»), μετάφραση Ρίτα Μπούμη-Παπά, τεύχος 1132, σ. 1364 («ΜΥκήνη, πύλη των λεόντων», μετάφραση Γ. Χουρμούζιάδη), τεύχος 1141, σ. 121 (Τα γεγονότα και τα ζητήματα) και τεύχος 1195, σ. 505 («Έντεκα ποιήματα», μετάφραση Ν. Κρανιδιώτη), τεύχος.

¹⁸² Μενέλαος Λουντέμης, εκδόσεις «Δωρικός», Αθήνα 1978.

¹⁸³ Γ. Γ. Μπενέκος, ό.π.

¹⁸⁴ *Πέντε σύγχρονοι Ρουμάνοι πεζογράφοι*, εκδόσεις «Καστανιώτης», Αθήνα 1981.

αφοσιωμένους, που προσπαθούν να ξαναχτίσουν τη χώρα τους πάνω σε καινούργια θεμέλια»¹⁸⁵.

Ο Δ. Ραβάνης-Ρεντής δημοσίευσε το *Μικρό απάνθισμα από τη Ρουμανική δημοτική ποίηση*¹⁸⁶, ενώ ο Μ. Σταφυλάς επανήλθε με τη συλλογή *Βαλκάνιοι συγγραφείς Βούλγαροι, Σέρβοι, Αλβανοί, Τούρκοι, Ρουμάνοι*¹⁸⁷. Καταπληκτική είναι και η *Ανθολογία ρουμανικής ποίησης. 12 Ρουμάνες ποιήτριες*¹⁸⁸, που συντάχτηκε την ίδια χρονιά με το ανθολόγιο *Λυπάμαι που δεν είμαι Έλληνας*¹⁸⁹. Ο Β. Ιβάνοβιτς σήμερα εμπλουτίζει συνεχώς τον κατάλογο των μεταφράσεων ρουμανικής ποίησης στο διαδίκτυο (*Ρουμάνοι ποιητές του Μεσοπολέμου*)¹⁹⁰.

Τελευταία έκδοση είναι το συλλογικό έργο *Αίμος. Ανθολογία βαλκανικής ποίησης*¹⁹¹, ανθολόγιο των σημαντικότερων ποιητών των βαλκανικών γλωσσών (από 9 ως 13 ονόματα για κάθε γλώσσα). Από τη Ρουμανία μεταφράζονται οι ποιητές: Μιχάι Εμινέσκου, Τούντορ Αργκέζι, Τζεόρτζε Μπακόβια, Ιόν Μπάρμπου, Λουτσιάν Μπλάγκα, Ιόν Βίνεα, Τριστάν Τζαρά, Ιλάριε Βορόνκα και Τζέλλου Ναούμ.

Σε αυτό το σημείο ολοκληρώνεται η συγκεκριμένη προσπάθεια μιας περιήγησης/παρουσίασης - με προκαθορισμένη έκταση - των μεταφρασμένων εκπροσώπων του ρουμανικού πολιτισμού στην Ελλάδα, με την επισήμανση για τους αναγνώστες και μελετητές ότι η επισκόπηση του συνόλου των πνευματικών δεδομένων/συνθηκών και της καλλιτεχνικής δημιουργίας μέσω των μεταφράσεων, με αναφορές στα βασικά χαρακτηριστικά που απέκτησε ο ρουμανικός πολιτισμός στο πέρασμα των αιώνων δεν είναι πάντα εύκολη και, ίσως, όχι απόλυτα εφικτή. Σκοπός της παρούσας έρευνας και μελέτης ήταν να τονιστεί η ποικιλία και ο πλούτος των μεταφρασμένων έργων στα Ελληνικά - όχι η ποιότητα της μεταφραστικής εργασίας, για την οποία δεν έχουμε κανένα λόγο να αμφιβάλουμε.

Η έρευνα εντόπισε και κατέγραψε πάνω από 350 μεταφρασμένους τόμους, που περιλαμβάνουν πληθώρα συγγραφέων, και 11 ανθολόγια, που περιέχουν αποσπάσματα έργων 100 και πλέον Ρουμάνων λογοτεχνών, τόσο σε ποιητικό όσο και σε πεζό λόγο. Με ακριβή στοιχεία παρουσιάζονται σε αυτήν οι μεταφράσεις που πραγματοποιήθηκαν είτε απευθείας από τη ρουμανική γλώσσα, είτε από άλλες δυτικές γλώσσες και ακολουθείται η χρονολογική/ιστορική σειρά παράθεσης των λογοτεχνών και των έργων τους με έμφαση κυρίως στα βασικά χαρακτηριστικά τους. Τα ονόματα των δημιουργών αποδίδονται στα Ελληνικά και Ρουμανικά, ενώ οι πρωτότυποι τίτλοι των έργων αναγράφονται και στη γλώσσα από την οποία μεταφράστηκαν.

Επειδή πολλά από τα έργα που παρουσιάζονται έχουν ήδη εξαντληθεί, από τη μια οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να τα βρουν πλέον μόνο σε μεγάλες βιβλιοθήκες και από την άλλη η αντίστοιχη δυσκολία στην προσβασιμότητα του υπογράφοντα σε αυτά οδήγησε, ενδεχομένως, σε ελάχιστα πιθανά κενά ως προς τα βιβλιογραφικά στοιχεία.

Πιστεύουμε ότι η δημιουργία αυτού του εκτενούς καταλόγου μεταφρασμένων έργων Ρουμάνων συγγραφέων θα αποδειχθεί χρήσιμη για την εκπόνηση συνθετικών εργασιών ή/και για την αξιοποίησή του από ενδιαφερόμενους μελετητές, οι οποίοι θα

¹⁸⁵ Τ. Βιάνου, ό.π., σ. 18.

¹⁸⁶ Μετάφραση Β. Α. Πηγής, εκδόσεις «Gutenberg», Αθήνα 1984.

¹⁸⁷ Μετάφραση Μιχάλης Σταφυλάς, εκδόσεις «Βασιλόπουλος Στέφανος», Αθήνα 2006.

¹⁸⁸ Μετάφραση Σ. Μιχαλάκη, εκδόσεις «Άλφα», Αθήνα 2007.

¹⁸⁹ Μετάφραση Κ. Ράδος, εκδόσεις «Σοκόλη», Αθήνα 2007.

¹⁹⁰ www.poeticanet.com.

¹⁹¹ Μετάφραση Β. Ιβάνοβιτς / Απ. Πατελάκης (για τη ρουμανική γλώσσα), ιδιωτική έκδοση, Αθήνα 2006.

έχουν τη δυνατότητα να οικειοποιηθούν και να χρησιμοποιήσουν ελεύθερα τη βιβλιογραφία που τους προσφέρουμε, αναπτύσσοντας προσωπική σχέση με το ρουμανικό πολιτισμό, εξελισσόμενοι οι ίδιοι σε φορείς καίριων μορφών του.

Τσιπριάν - Λουκρέτσιους Σούτσιου,
Θεσσαλονίκη 2015

ΒΑΣΙΛΕ ΑΝΤΡΟΥ / VASILE ANDRU

Βιογραφικά στοιχεία:

Ο Ρουμάνος Βασίλε Άντρου γεννήθηκε το 1942. Το πραγματικό του όνομα είναι Βασίλε Αντρούκοβιτσι (Vasile Andrucovici). Σπούδασε Φιλολογία στο Ιάσιο και δίδαξε Ιστορία της Γαλλικής Λογοτεχνίας και Αισθητική, προτού αφοσιωθεί στο γράψιμο. Έχει γράψει μυθιστορήματα, διηγήματα και δοκίμια. Είναι μέλος της Ένωσης Συγγραφέων της Ρουμανίας. Για το μυθιστόρημά του *Τα πετεινά του ουρανού* διακρίθηκε με το βραβείο «Balkanika 2000».

Εργογραφία (ενδεικτικά):

Έχει δημοσιεύσει πάνω από 30 τόμους. Από τους τόμους λογοτεχνίας, αναφέρουμε: *Iutlanda posibilă* (Πιθανή Ιουτλάντα, 1970), *Mirele* (Ο γαμπρός, 1975), *Arheologia dorințelor* (Η Αρχαιολογία των επιθυμιών, 1977), *Noaptea împăratului* (Η νύχτα του αυτοκράτορα, 1979), *Turnul* (Ο πύργος, 1985), *Muntele Calvarului* (Το βουνό του 1991), *Păsările cerului* (Τα πετεινά του ουρανού, 1999), *Cel mai îndepărtat paradis* (Ο πιο απομακρυσμένος παράδεισος, 2001), *Grădinile ascunse* (Οι κρυφοί κήποι, 2006), ενώ από τους τόμους με θέμα την ανθρώπινη τελειοποίηση και τα ημερολόγια επιστημονικού περιεχομένου, αναφέρουμε: *Viață și semn* (Ζωή και σημάδι, 1989), *India văzută și nevăzută* (Η ορατή και η αόρατη Ινδία, 1993), *Mistici din Carpați* (Μυστικές των Καρπαθίων, 1998), *Psihoterapie isihastă* (Ησυχαστική ψυχοθεραπεία, 2000), *Isihasmul sau meștesugul liniștirii* (Ο ησυχασμός ή η τέχνη της ηρεμίας, 2002), *Istorie și taină la Sfântul Munte Athos* (Ιστορία και μυστήριο στο Άγιο Όρος, 2001), *Întâlniri cu maeștri și vizionari* (Συναντήσεις με μαέστρους και οραματιστές, 2001), *Exorcismele* (Οι εξορκισμοί, 2004) και *Surâd, deci exist* (Χαμογελώ, άρα υπάρχω, 2010).

Τα πετεινά του ουρανού / Păsările cerului

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου: Ρουμάνικα

Μετάφραση από:	Αγγλικά
Μετάφραση:	Σοφία Υψηλάντη
Εκδότης:	Κέδρος
Έτος έκδοσης:	2007
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	264
Σχήμα:	21x14
I.S.B.N.:	960-04-2909-1

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Βουκουρέστι, 1985. Η πιο δύσκολη δεκαετία του εικοστού αιώνα για τη Ρουμανία. Μια χώρα υπό κατεδάφιση. Κόμμα, κράτος, ασφυξία. Όσοι μπορούν φεύγουν. Όσοι μένουν προσπαθούν να αντέξουν. Δύο άνθρωποι, πετεινά του ουρανού. Η εύθραυστη Τοφάνα. Επάγγελμα: μετανάστρια. Εδώ και δύο χρόνια περιφέρει τις ετοιμόρροπες ελπίδες της για μια καλύτερη ζωή σε όλες τις πρεσβείες. Τριάντα δύο χώρες, τριάντα δύο αιτήσεις για βίζα μετανάστευσης, η ίδια απόρριψη. Ο φόβος της σύλληψης και της φυλακής την οδηγεί σ' έναν δάσκαλο ανατολικής ιατρικής, για να τη βοηθήσει να αντέχει στον πόνο. Τον πόνο που καιροφυλακτεί»¹⁹².

Οι κριτικοί για το μεταφρασμένο έργο:

«Στη Ρουμανία και στο βιβλίο Τα πετεινά του ουρανού του Βασίλε Αντρού απονεμήθηκε το λογοτεχνικό βραβείο “Balkanica 2000”, μία διάκριση που αντιμετωπίζει τη λογοτεχνία στο ευρύ γεωγραφικό πλαίσιο επτά χωρών, “για την αυθεντική προσέγγιση στο σύγχρονο και δραματικό θέμα της εξαφάνισης της ανθρώπινης ταυτότητας σε ένα ολοκληρωτικό καθεστώς”.

Όπως σημείωσε η επιτροπή, “χρησιμοποιώντας ένα αλληγορικό στίλ και την ειρωνεία, το μυθιστόρημα του Άντρου προτείνει ένα συγκινητικό παραλληλισμό ανάμεσα στην καταστροφή του ανθρώπινου μυαλού και στην καταστροφή του ιστορικού κέντρου του Βουκουρεστίου”»¹⁹³.

¹⁹² Από το οπισθόφυλλο του μεταφρασμένου έργου.

¹⁹³ Απόσπασμα από την παρουσίαση του εκδοτικού οίκου «Κέδρος».

ΤΟΥΝΤΟΡ ΑΡΓΚΕΖΙ / TUDOR ARGHEZI

Βιογραφικά στοιχεία:

Ο Τούντορ Αργκέζι (1880-1967) ήταν ένας από τους πιο γνωστούς Ρουμάνους συγγραφείς. Με το έργο του συνέφερε σημαντικά στην ανάπτυξη της ρουμανικής λυρικής. Υποδειγματικής γνησιότητας, το ποιητικό του έργο αποτελεί σημείο αναφοράς στη ρουμανική λογοτεχνία. Εκτός από ποίηση, έγραψε θέατρο και πεζογραφία, καθώς και παιδική λογοτεχνία. Συγκαταλέγεται ανάμεσα στους πιο αμφισβητούμενους συγγραφείς της ρουμανικής λογοτεχνίας: «...γνήσιο τέκνο της Ολτενίας¹⁹⁴, αντί να κλαίει προτιμά να σαρκάζει ακόμα και μπροστά στις καταστροφές. (...) ...για να εκδικηθεί με τον τρόπο του αυτό τον ιδρώτα και την πίκρα, θα χρησιμοποιήσει στην έκφρασή του τις λέξεις εκείνες, που πρώτη φορά χρησιμοποίησε ποιητής, λέξεις από το καθημερινό αγροτικό λεξιλόγιο, λέξεις έντονες και τραχείες, ξαφνικές και άξεστες, στυφές και ζινές, με τις οποίες ζήτησε να βαθύνει και να ψηλώσει το ανάχωμα εκείνο της κοινωνικής δυστυχίας που χαρακτηρίζει όλη την προσοσιαλιστική Ρουμανική λογοτεχνία, και καινοτομώντας, να σαρκάσει μπροστά στον ακαδημαϊσμό και στα καθιερωμένα αισθητικά δόγματα, όλα δανεισμένα από την Γαλλία»¹⁹⁵.

«Η αισθητική του, αντίθετη με την σκοτεινή των συμβολιστών, δίνει πάντα υλική μορφή στις έννοιες, τις θεμελιώνει στο χρώμα ενός τολμηρού ρεαλισμού, χαράσσει περιστατικά περιγράμματα και έχει νεότητα και σφρίγος»¹⁹⁶.

Εργογραφία (ενδεικτικά):

Παραθέτουμε, με χρονολογική σειρά, μερικούς από τους πολυάριθμους τόμους τους οποίους δημοσίευσε: *Cuvinte potrivite* (Λέξεις ταιριασμένες, 1927), *Icoana de Iernu* (Ξύλινη εικόνα, 1929), *Flori de mucigai* (Άνθη της μούχλας, 1931), *Ochii Maicii Domnului* (Τα μάτια της Παναγίας, 1934), *Cărticica de seară* (Βιβλιαράκι για το βράδυ, 1935), *Versuri* (Ποίηση, 1936), *Versuri alese* (Επίλεκτη ποίηση, 1946), *Cântare omului* (Ωδή στον άνθρωπο, 1955), *Frunze* (Φύλλα, 1961), *Poeme noi* (Νέα ποιήματα, 1963), *Cadențe* (Ρυθμοί, 1964), *Silabe* (Συλλαβές, 1965) και *Litanii* (Λιτανείες, 1967).

Ποιήματα / Poezii

¹⁹⁴ Νότια περιοχή της Ρουμανίας, κομμάτι της ιστορικής Ουγγραβλαχίας.

¹⁹⁵ Ρίτα Μπούμη-Παπά, απόσπασμα από την «Εισαγωγή» στο μεταφρασμένο έργο, σ. 9. Βλέπε επίσης Γιάννη Ρίτσο, *Ανθολογία ρουμανικής ποίησης*, εκδόσεις «Κέδρος», Αθήνα 1961, σσ. 29-46. Ποιήματα του Αργκέζι μεταφράζονται και στον τόμο με τίτλο *Ρουμάνοι πεζογράφοι και ποιητές*, μετάφραση - ανθολόγηση Μενελάου Λουντέμη, εκδόσεις «Δωρικός», Αθήνα 1978, σσ. 138-154.

¹⁹⁶ Ο.π., σ. 12.

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Ρίτα Μπούμη-Παπά
Εισαγωγή:	Ρίτα Μπούμη-Παπά
Εκδότης:	Κέδρος
Έτος έκδοσης:	1965
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	83
Σχήμα:	24x18

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

Στον μεταφρασμένο τόμο, περιλαμβάνονται τα εξής ποιήματα του Αργκέζι: «Διαθήκη», «Πικρή νοσταλγία», «Ήταν μια τυφλή νύχτα», «Οι νεκροί», «Κρυφτούλι», «Ίον, Ίον», «Νανούρισμα για τη Μιτζούρα», «Τραγούδι», «Morgenstimmung», «Απόκρυφος ψαλμός», «Επιγραφή για ένα αγροτικό σπίτι», «Ψαλμός», «Επίσκεψη από τον άλλο κόσμο», «Επιγραφή για ένα πορτραίτο», «Ουράνια δώρα», «Ίσως αυτή να είναι νη ώρα», «Αφθονία», «Παζάρι στον Αλντρμπάρν», «Επιστροφή στη γη», «Μεσάνυχτα», «Δε βλέπω πια καθαρά», «Πένθος», «Δεν ξέρω, αγριόχορτο», «Οψιμη ώρα», «Μακρύς ο δρόμος από το Ζί», «Ναι, ως το Ζί είναι μακρύς ο δρόμος», «Ράντα», «Σατανάζ», «Ο νους του ανθρώπου», «Χαμένα κόκαλα», «Επιγραφή στην πόρτα ενός ποιητή» και «Αρχαιολογία».

Από τον πρόλογο του μεταφρασμένου έργου:¹⁹⁷

«Ένας ποιητής επαναστάτης στην ουσιαστική και ανόθευτη σημασία της λέξης, περικυκλωμένος από καθιερωμένες γαλλικές λογοτεχνικές παραδόσεις και επιδράσεις,

¹⁹⁷ «Η προσωπικότητα του Τούντορ Αργκέζι, του μεγαλύτερου, ύστερα από τον Μιχάι Εμινέσκου, ποιητή της Ρουμανίας, είναι σχεδόν άγνωστη στην Ελλάδα, ακόμα και για το λόγο ότι η ποίησή του είναι εξαιρετικά δυσκολομετάφραστη. Στα 1952, εν τούτοις, τον παρουσίασε η Παγκόσμια Ανθολογία Ποιήσεως με μια σειρά ποιήματα, σε μετάφραση του ρουμανομαθή φιλόλογου Αντόνη Μυστακίδη. Η παρουσίαση αυτή, αν και σύντομη, ήταν επίσημη, γιατί σ' ένα έργο δίτομο με 1300 σελίδες που είχαμε την ευκαιρία να συνθέσουμε και να εκδώσουμε, ο ρουμάνος ποιητής καταλάμβανε μια ξεχωριστή θέση ανάμεσα σε μεγάλους και σπουδαίους συναδέλφους του απ' όλο τον κόσμο (πληροφορία από τον «Πρόλογο» του μεταφρασμένου έργου)». Επίσης, μεταφράσεις ποιημάτων του περιλαμβάνονται και στην ποιητική συλλογή με τίτλο *Αίμος: Ανθολογία Βαλκανικής Ποίησης*, εκδόσεις «Οι φίλοι του περιοδικού Αντί», Αθήνα 2006, σσ. 548.

που εισέβαλαν από τις αρχές του αιώνα μας στον παρθένα βαλκανικό χώρο, και με τον πελώριο ίσκιο του Εμινέσκου σκεπή σε όλη την πνευματική του πορεία, σε μια εποχή που η σημερινή Ρουμανία, αληθινός βιομηχανικός κολοσσός, ήταν μια χώρα κυβερνημένη από μια γερμανική δυναστεία και από τους εμπίστους της»¹⁹⁸.

¹⁹⁸ Ρίτα Μπούμη-Παπά, απόσπασμα από την «Εισαγωγή» στο μεταφρασμένο έργο, σ. 18.

ΕΛΕΝΑ ΒΑΚΑΡΕΣΚΟΥ / ELENA VĂCĂRESCU

Βιογραφικά στοιχεία:

Ρουμάννα συγγραφέας γαλλικής έκφρασης, η Έλενα Βακαρέσκου (1864-1947), απόγονος διάσημης αριστοκρατικής οικογένειας της Ρουμανίας, έζησε αυτοεξόριστη στο Παρίσι, κατόπιν του παράνομου δεσμού που διατήρησε με τον κληρονόμο του θρόνου της Ρουμανίας, Φερδινάνδο. Υπήρξε επίτιμος μέλος της Ρουμανικής Ακαδημίας και δύο φορές βραβευμένη από τη Γαλλική Ακαδημία. Η πολιτική και λογοτεχνική της δράση υπήρξε εξαιρετική για την εποχή. Έγραψε ποίηση, πεζογραφία, θέατρο και απομνημονεύματα¹⁹⁹.

Εργογραφία (ενδεικτικά):

Από τα έργα της αναφέρουμε τους τόμους ποίησης *Τραγούδια της αυγής* (*Chants d'Aurore*, 1886), *Με καθαρά την καρδιά* (*L'âme sereine*, 1896), *Αχτίδες και φλόγες* (*Lueurs et Flammes*, 1903), *Ο κήπος του πάθους* (*Le Jardin passionné*, 1908), *Όνειρα με ανοιχτά μάτια* (*La Dormeuse éveillée*, 1904), τους τόμους λαϊκή έμπνευσης *Ο ραψωδός της Ντάμποβιτσα* (*Le Rhapsode de la Dâmbovița*, 1889), *Νύχτες Ανατολής* (*Nuits d'Orient*, 1907) και *Μεσ' στο χρυσαφένιο του σούρουπου* (*Dans l'or du soir*, 1927), τα μυθιστορήματα *Ο έρωτας νικά* (*Amor vincit*, 1908) και *Το ξόρκι* (*Le Sortilège*, 1911) και τους τόμους απομνημονευμάτων *Απομνημονεύματα σε ελάσσονα τόνο* (*Memorial sur le mode mineur*, 1946) και *Το μυθιστόρημα της ζωής μου* (*Le Roman de ma vie*).

1. Τραγούδια της αυγής / Chants d'Aurore

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από:	Γαλλικά
Μετάφραση:	Ν. Α. Ζαχαρίου
Πρόλογος:	Ν. Α. Ζαχαρίου

¹⁹⁹ Περισσότερα για τη ζωή και το έργο της Έλενας Βακαρέσκου, βλέπε *Dicționarul personalităților feminine din România* (Λεξικό γυναικείων προσωπικοτήτων της Ρουμανίας), επιμέλεια George Marcu, εκδόσεις «Meronia», Βουκουρέστι 2009.

Εκδότης:	Τυπογραφείο «Νομικής» (Λ. Χ. Βεργιανίτου)
Έτος έκδοσης:	1906
Τόπος έκδοσης:	Λονδίνο
Αριθμός σελίδων:	47
Σχήμα:	19x14

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Η Ελένη Βακαρέσκο είναι γνωστή σε όλο τον ευρωπαϊκό κόσμο και νομίζω πως είναι περιττό να γράψω για τον ατυχή έρωτά της με το διάδοχο του θρόνου της Ρουμανίας.

Η ποιήτρια αυτή θέλησε να κάνει γνωστή τη θλίψη της σ' όλο τον κόσμο και γι' αυτό όταν πήγε στο Παρίσι, έγραψε στα γαλλικά "Τα τραγούδια της αβγής", που βράβεψε η Ακαδημία και η κριτική έδωσε τον καλύτερον έπαινο.

Απ' αυτά τα ποιήματα μετέφρασα κείνα που μιλούν για τον έρωτά της.

Και αν πραγματικά κατόρθωσα να κάνω κάτι αυτό θα είναι για μένα μεγάλη ικανοποίηση.

Απλώς το ομολογώ ειλικρινά πως δεν το έκανα επίτηδες»²⁰⁰.

Απόσπασμα από το μεταφρασμένο έργο:

*«Το φλογισμένο χέρι μου
το χέρι σου α χαδεύει
τα βελουδένια δάχτυλα
α στα δικά σου πέσουν
άσβηστη φλόγα ερωτική
με μιας με κυριεύει
και μύρι' αόρατα δεσμά
με σέρνουν να με δέσουν.*

*Σαν τρέμω, να το χέρι σου
με μιας με καταπείθει
κ' ελπίδα οπλίζει την καρδιά
και πολεμώ τη κτίση.
Τόσες πληγές αγιάτρευτες
που φέρνω μεσ' στα στήθη
να τις γιατρέψει αυτό μπορεί
χωρίς να τις αγγίσει»²⁰¹.*

2. Βλάχικα λαϊκά τραγούδια / Rapsodul Dâmboviței

²⁰⁰ Νίκος Λ. Ζαχαρίου, σ. 5.

²⁰¹ Μετάφραση του ποιήματος με τίτλο «Το χέρι σου», σσ. 10-11.

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από:	Γαλλικά
Μετάφραση:	Μήτρος Δεσποίνης
Εκδότης:	Ε. Μ. Μπουντούρη
Έτος έκδοσης:	1908
Τόπος έκδοσης:	Λονδίνο
Αριθμός σελίδων:	104
Σχήμα:	18x14

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

Ο μεταφρασμένος τόμος περιλαμβάνει τα ποιήματα: «Η μαύρη καρδιά», «», «Θλιμμένη αγάπη», «Η γεμάτη στάμνα», «Τραγούδι», «Το σπαθί», «», «Τα δάκρυα», «», «Τραγούδι της κόρης», «Καρδιοκλέφτης», «Ο ξωμερίτης», «Η στάμνα της», «Το μυστικό του φεγγαριού», «Τα τσαντίρι του στρατιώτη», «Το γέλιο» και το κείμενο «ΤΑΡΓΑΛΙΟΥ».

Από το εξώφυλλο του μεταφρασμένου έργου:

«Τα δημοτικά τραγούδια των εθνών... μπορεί κανείς να τα ξεχωρίσει σε δύο ειδών τραγούδια· στα τραγούδια που αξίζουν από τη μεγάλη τους εκφραστική συμπύκνωση και ολιγολογία· και στα τραγούδια που αξίζουν από το μεγάλο τους άπλωμα· η επανάληψη σ' αυτά δίνει και παίρνει· δεν είναι αγάλματα, σαν τα πρώτα· μα για τούτο σαν να ζούνε ζωντανότερα· σαν να είναι όλα από τσακίσματα χορευτικά και από γυρίσματα»²⁰².

²⁰² Από το εξώφυλλο του μεταφρασμένου έργου (Παλαμάς).

ΝΙΚΟΛΑΕ ΒΑΣΚΙΝΤΕ / NICOLAE VASCHIDE

Βιογραφικά στοιχεία:

Ψυχολόγος, ψυχίατρος και κριτικός λογοτεχνίας, ο Νικολάε Βασκίντε (1874-1907) δραστηριοποιήθηκε στη Γαλλία, συνεισφέροντας σημαντικά στον τομέα της πειραματικής ψυχολογίας. Μελέτησε διάφορες αισθητικές διαδικασίες, όπως τον ύπνο και τα όνειρα, την προσοχή και την ψυχοσωματική λειτουργία του χεριού. Υπήρξε συστηματικός συνεργάτης των ρουμανικών περιοδικών «Νέο ρουμανικό περιοδικό» („Noua revistă română”) και «Ιδεαλιστικό περιοδικό» („Revista idealistă”), δημοσιεύοντας άρθρα στις οποίες συνηγορούσε υπέρ της πειραματικής ψυχολογίας και της εγκαίνιαση στη Ρουμανία του συγκεκριμένου επιστημονικού τομέα²⁰³.

Εργογραφία (ενδεικτικά):

Λόγω του πρόωρου θανάτου του, ο Νικολάε Βασκίντε δημοσίευσε λίγα έργα: *Η τεχνική της πειραματικής ψυχολογίας* (*Tehnica psihologiei experimentale*, σε συνεργασία με τις εκδόσεις «Toulouse» και τον H. Pieron, 1904), *Δοκίμιο περί της ψυχολογίας του χεριού* (*Eseu asupra psihologiei mâinii*, 1909), *Η ψυχολογία της προσοχής* (*Psihologia atenției*, σε συνεργασία με τον R. Meunier, 1910) και *Ο ύπνος και τα όνειρα* (*Somnul și visele*, 1911)²⁰⁴.

Ο ύπνος και τα όνειρα / Le sommeil et les rêves

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

²⁰³ Για περισσότερες πληροφορίες για το συγγραφέα και το έργο του, βλέπε Iulian Bunila, «Savantul Nicolae Vaschide, o stea a științei românești care a strălucit printre străini» («Ο επιστήμονας Νικολάε Βασκίντε, ένα άστρο της ρουμανικής επιστήμης που έλαμψε στην ξενιτιά»), εφημερίδα «Adevărul», 4 Απριλίου 2013, και Ρουμανική Ακαδημία, *Dicționar Enciclopedic Român* (Ρουμανικό Εγκυκλοπαιδικό Λεξικό), εκδόσεις «Politică», Βουκουρέστι 1962-1964.

²⁰⁴ Ο.π.

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από:	Γαλλικά
Μετάφραση:	Ν. Κουντουριώτου
Εκδότης:	Εκδοτικός Οίκος Γεωργίου Δ. Φέξη
Έτος έκδοσης:	1912
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	216
Σχήμα:	22x17
I.S.B.N.:	9602246391

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Το αρτιότερον προϊόν της περί ονείρων μελέτης είναι το έργον τούτο, εν ω εκτίθενται όλαι αι από της αρχαιότητος μέχρι σήμερον έρευναι πάντων των σοφών, θίγονται δε ζητήματα σπουδαιοτάτης πρακτικής σημασίας, ως το της επιδράσεως των ονείρων επί της πραγματικής ζωής, της διαγνωστικής αυτών σημασίας, της χρησιμοποίησεώς των ως παθολογνομονικών ενδείξεων κ.λπ.»²⁰⁵.

Λίγα λόγια για το μεταφρασμένο έργο:

Οι έρευνες του Βασκίντε αναφορικά με τον ύπνο και τα όνειρα εμπλούτισαν, σε μεγάλο βαθμό, τις γνώσεις της εποχής στον τομέα αυτό. Σύμφωνα με τον συγγραφέα, ο πρωινός ύπνος ξεκουράζει λιγότερο το άτομο, σε σύγκριση με το νυχτερινό, ανεξαρτήτως από τη διάρκειά του και τις συνήθειες του προσώπου. Όλες οι λειτουργίες του οργανισμού, όπως οι καρδιακοί παλμοί, η πίεση του αίματος, οι κινήσεις του αναπνευστικού συστήματος, η παραγωγή θερμίδων κ.λπ. μειώνονται ή επιβραδύνονται αυτόματα κατά τη διάρκεια του πραγματικού ύπνου, του νυχτερινού. Οι έρευνες του συγγραφέα αναφορικά με τα όνειρα οδήγησαν σε αποτελέσματα τα οποία θεωρήθηκαν εξαιρετικά σημαντικά, από επιστημονική άποψη.

²⁰⁵ Από την παρουσίαση του μεταφρασμένου έργου, σ. 4.

ΑΓΛΑΪΑ ΒΕΤΕΡΑΝΙ / AGLAJA VETERANYI

Βιογραφικά στοιχεία:

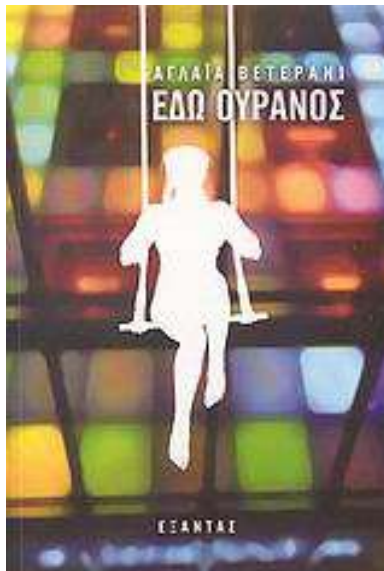
«Η Αγλαΐα Βετεράνι γεννήθηκε το 1962 στο Βουκουρέστι. Οι γονείς της ήταν αρτίστες του τσίρκου και μετά τη λαθραία φυγή τους από τη Ρουμανία περιόδευσαν στην Ευρώπη, την Αφρική και την Ν. Αμερική μέχρι το 1977, οπότε εγκαταστάθηκαν στην Ελβετία. Φοίτησε σε δραματική σχολή και από το 1982 εργάστηκε στη Ζυρίχη ως ηθοποιός και συγγραφέας. Το 1992 ίδρυσε με το δάσκαλό της Ρενέ Ομπερχόλτσερ το λογοτεχνικό πειραματικό ντουέτο “Αντλία Λέξεων” και το 1995 το θίασο “Αγγελική Μηχανή” με το σύντροφο της ζωής της Γενς Νίλσεν. Κείμενά της δημοσιεύτηκαν σε ανθολογίες, λογοτεχνικά περιοδικά και εφημερίδες. Το 1999 κυκλοφόρησε το πρώτο της αυτοβιογραφικό μυθιστόρημα, “Γιατί βράζει το παιδί στην πολέντα”, που την κατέστησε διαμιάς διεθνώς γνωστή. Τιμήθηκε με πολλές διακρίσεις στην Ελβετία και το εξωτερικό.

Η Αγλαΐα Βετεράνι αυτοκτόνησε στις 3 Φεβρουαρίου 2002»²⁰⁶.

Εργογραφία (ενδεικτικά):

Λόγω της σύντομης ζωής της, η Αγλαΐα Βετεράνι άφησε μόλις τρία έργα σε τόμους: *Δώρα - ένας χορός του θανάτου* (*Daruri - un dans al morții*, ποίηση, 1999), *Γιατί βράζει το παιδί στην πολέντα* (*Varum das Kind in der Polenta kocht*, 1999) και *Το ράφι των στερνών εκπνοών* (*Das Regal der letzten Atemzuge*, 2002)²⁰⁷.

Εδώ ουρανός / Varum das Kind in der Polenta kocht. Das Regal der letzten Atemzuge

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

²⁰⁶ Βλέπε www.protoporia.gr/edo-oyranos-p-295376.html. Βλέπε επίσης εφημερίδα «Formula AS», έτος 2002, αριθμός 525 και George Chiriac, “Aglaja nu vorbea despre moarte” («Η Αγλαΐα δεν μιλούσε για το θάνατο»), συνέντευξη με την Nora Iuga, περιοδικό «Dilema Veche», αριθμός 418, 16-22 Φεβρουαρίου 2012.

²⁰⁷ Ο.π. Η συγκλονιστική αυτοβιογραφία της Αγλαΐας Βετεράνι γυρίστηκε σε ταινία, σε σκηνοθεσία της Krisztina Deák.

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γερμανικά
Μετάφραση από:	Γερμανικά
Μετάφραση:	Σοφία Γεωργακοπούλου
Εκδότης:	Εξάντας
Έτος έκδοσης:	2007
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	332
Σχήμα:	17x12
I.S.B.N.:	978-960-256-649-7

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Ένας τόμος που συγκεντρώνει τα δύο μυθιστορήματα της Ρουμανοελβετίδας συγγραφέως, “Γιατί βράζει το παιδί στην πολέντα” και “Το ράφι των στερνών εκπνοών”.

Στο πρώτο μυθιστόρημα, η μικρή ηρωίδα ζει σε δύο κόσμους: ο ένας ταυτίζεται με το "σπίτι" και συνίσταται στη φωτεινή πολύχρωμη καθημερινή ζωή μέσα στο τσίρκο και το τροχόσπιτο, ο άλλος σχετίζεται με τη σκαιά πλευρά αυτής της καθημερινότητας, που είναι οι διαρκείς περιοδείες και το αίσθημα ότι δεν ανήκεις πουθενά. Δελεασμένη από τις ανέσεις και τη ζωή στη Δύση η οικογένεια έχει εγκαταλείψει τη Ρουμανία τρέφοντας αυταπάτες για ένα μεγάλο σπίτι, την ανάδειξη της κόρης σε σταρ του κινηματογράφου και άλλα. Όμως τα πράγματα έρχονται αλλιώς. Στο δεύτερο μυθιστόρημα, η πρωταγωνίστρια μας παρουσιάζεται ως ενήλικη πλέον γυναίκα, που καταβάλλει προσπάθεια να απαγκιστρωθεί από τα δεσμά του παρελθόντος της. Ο θάνατος της αγαπημένης της θείας θα σταθεί αφορμή για μια αποστασιοποιημένη ματιά στο μικρόκοσμο της οικογένειάς της και μια ανασκόπηση της ίδιας της ζωής»²⁰⁸.

Οι κριτικοί για το μεταφρασμένο έργο:

«Και τα δύο κείμενα είναι περίπου αυτοβιογραφικά, βιωματικά. Ό,τι και να συμβαίνει, πάντως, δικαιολογημένα η Β., ύστερα από σχετική ερώτηση, αρνήθηκε το μη επινοημένο των ιστοριών της, υπογραμμίζοντας τη μυθολογημένη φύση της Τέχνης. Η θεματική αφετηρία και του δεύτερου μυθιστορήματός της, που εκδόθηκε μετά τον θάνατό της, έχει αντληθεί από την πραγματικότητα: αφορά την ασθένεια και τον χαμό της αγαπημένης της θείας, που ακολούθησε την οικογένεια στην περιπλάνησή της. Τα δύο κείμενα δεν διαπερνά μόνον η αίσθηση μιας έλλειψης ή και διαταραχής στη σχέση μας με τα πράγματα, αλλά και ένα σύγκρουτο θανάτου, το οποίο, όμως, καταλήγει σε μία έμμεσα τρυφερή αποδοχή του μοιραίου. Θα μπορούσε να πει κανείς, ίσως με (αρκετή;) υπερβολή, ότι η Βετεράνι είναι η θηλυκή εκδοχή του Δανού αυτόχειρα Στιγκ Ντάγκερμαν, του οποίου τα γραπτά ήταν μια προετοιμασία της ακραίας λύσης του υπαρξιακού του προβλήματος»²⁰⁹.

²⁰⁸ Από το οπισθόφυλλο του μεταφρασμένου τόμου.

²⁰⁹ Τάσος Γουδέλης, «Το χάρισμα της αφέλειας. Ένα εκφραστικό τέχνασμα με κρίσιμη σημασία», «Βιβλιοθήκη», 19.10.2007. Αναφέρεται www.protoporia.gr/edo-oyranos-p-295376.html.

ΧΟΡΙΑ ΒΙΝΤΙΛΑ / HORIA VINTILĂ

Βιογραφικά στοιχεία:

«Γεννήθηκε στη Ρουμανία, όπου ο πατέρας του ήταν γεωπόνος. Εκεί έμαθε από μια γριά σχεδόν τυφλή, που ήξερε απ' έξω τους Baudelaire και τον Rimbaud τον Anatole France και τον Remy de Gourmont, να εκφράζεται σ' ένα καλό γαλλικό στυλ φτιαγμένο από την επιρροή καλών πρότυπων. Ακόλουθος τύπου στη Ρώμη το 1940, ανακλήθηκε λίγο αργότερα από την “κυβέρνηση της σιδηράς φρουράς”, διορίστηκε πάλι στη Βιέννη το 1942, για να φυλακιστεί σε λίγο από τους Γερμανούς. Μη θέλοντας να γυρίσει στην πατρίδα του, που είχε εν τω μεταξύ υποταχτεί σ' άλλη κυριαρχία, άρχισε να ζει την τραγική πείρα τόσων ανθρώπων της εποχής μας, αυτή που ένας απ' τους συμπατριώτες του επικαλείται μέσα στη φοβερή του “Εικοστή πέμπτη ώρα”. Από την Ιταλία όπου συνδέθηκε με τον Παπίνι, στη Νότιο Αμερική, στο Μπουένος Άιρες, που κέρδιζε το ψωμί του σα μικρό γραφιάς σε τράπεζα ενώ η γυναίκα του δούλευε και κείνη εξαντλητικά, τέλος στην Ισπανία που τα πρώτα του βήματα σαν υπάλληλος ξενοδοχείου, δημοσιογράφος και φιλολογικός χρονογράφος, ήταν το ίδιο καταθλιπτικά, παντού γνώρισε την ατέλειωτη, την άσπλαχνη φρίκη της εξορίας. Απ' αυτή την πείρα ζωής άντλησε το πιο αγνό και το πιο σπουδαίο απ' την έμπνευσή του»²¹⁰.

Εργογραφία (ενδεικτικά):

«Τις προάλλες πραγματοποίησε στην Ελλάδα το πρώτο του ταξίδι ο ρουμάνος συγγραφέας Βιντίλα Χόρια, εγκατεστημένος μεταπολεμικά στο Μαδρίτη και βραβείο “Γκονκούρ 1960”, με το πρώτο του κιόλας μυθιστόρημα, γραμμένο γαλλικά, “Ο θεός γεννήθηκε στην εξορία”. Από τότε ο Χόρια έχει γράψει καμία δεκαπενταριά βιβλία, μυθιστορήματα, δοκίμια, ταξιδιωτικές εντυπώσεις, που έχουν μεταφραστεί σε πολλές γλώσσες, και διευθύνει το περιοδικό “Παρών - Μέλλον”»²¹¹.

1. Ο Θεός γεννήθηκε στην εξορία / Dieu est né en exil

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

²¹⁰ Daniel Rops, απόσπασμα από την «Ανακάλυψη ενός μυθιστοριογράφου», εισαγωγή στο μεταφρασμένο τόμο, σσ. 7-8.

²¹¹ Γ.Δ. Χουρμουζιάδης, «Vintilă Horia», περιοδικό «Νέα Εστία», τεύχος 1105, σ. 964.

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από:	Γαλλικά
Μετάφραση:	Καίτη Γκύλλη-Λάππα
Πρόλογος:	Daniel Rops
Εκδότης:	Γ. Φέξης
Έτος έκδοσης:	1964
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	226 (1 ^η έκδοση)
Σχήμα:	21x14

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Το μυθιστόρημα του Vintilă Horia, είναι λοιπόν το ημερολόγιο, το απόκρυφο ημερολόγιο του Οβίδιου στην Τομή. Είναι και ο εξόριστος, χαμένος στην άκρη του κόσμου. (...) Μέσα στο φανταστικό αυτό ημερολόγιο σημειώνει τις τελευταίες του αγάπες, τα γεγονότα, μικρά και μεγάλα, που παρευρίσκεται, την πολιορκία της πόλης, απ' τους πεινασμένους Δάκους, τη χωρίς προηγούμενο περίπτωση των Ρωμαίων στρατιωτών που λιποτακτούνε για να μείνουν στη Δακία, την εισβολή των Σαρματών. Αλλά το κυριότερο, μας κάνει να τον παρακολουθήσουμε στην εσωτερική του εξέλιξη, κι' είναι αυτό το συγκινητικό»²¹².

Από τον «Πρόλογο» του μεταφρασμένου έργου:

«Το θέμα της εξορίας βρίσκεται λοιπόν τοποθετημένο στο κέντρο του έργου του. Είναι απ' τα λίγα θέματα που οι άνθρωποι της εποχής μας νιώθουν τόσο κοντά τους. Η εξορία με τους πόνους, τις οδύνες, τις τραγικές νοσταλγίες, αλλά κι' η εξορία με την τρομερή δύναμη του εξαγνισμού. “Διάλεξα την εξορία για να μπορέσω να πω την αλήθεια”, βεβαίωσε ο Νίτσε. Ο εξόριστος, ο άνθρωπος που τάχασε όλα, δε θα είναι περισσότερο προορισμένος να κρίνει τον κόσμο των εγκαταστημένων ανθρώπων καταγγέλλοντας την υποκρισία και την αδικία; Δε θα είναι ο περισσότερος ετοιμασμένος να ζήσει τις μεγάλες πνευματικές δοκιμασίες; Δεν είναι καινούργιο πως το Ευαγγέλιο μας δίδαξε ότι “ο περιπλανώμενος επί της γης”, έχει περισσότερη τύχη να βρει το Θεό απ' τον καλοζωισμένο και ικανοποιημένο»²¹³.

2. Ο Θεός γεννήθηκε στην εξορία / Dieu est né en exil

²¹² Daniel Rops, ό.π., σ. 9.

²¹³ Ό.π., σ. 8.

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από:	Γαλλικά
Μετάφραση:	Καίτη Γκύλλη-Λάππα
Πρόλογος:	Daniel Rops
Εκδότης:	Καρανάσης
Έτος έκδοσης:	1979 (2 ^η έκδοση)
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	226
Σχήμα:	21x14

MATEÏ BÎSNIEK / MATEI VIȘNIEC

Σύντομο βιογραφικό:

Ο Ματέϊ Βίσνιεκ γεννήθηκε το 1956 στην πόλη Ρανταούτσι (Rădăuți) της κομμουνιστικής τότε Ρουμανίας του Τσαουσέσκου, όπου ανακαλύπτει στη λογοτεχνία, εγχώρια και γαλλική, ως διέξοδος ελευθερίας. Ξεκινά γράφοντας ποίηση. Το 1977 εγκαινιάζεται η εμπλοκή του στη θεατρική συγγραφή, με έργα τα οποία απαγορεύονται από το ολοκληρωτικό καθεστώς. Το 1987 ζητά πολιτικό άσυλο στη Γαλλία, στην οποία διαμένει μόνιμα από τότε, πραγματοποιώντας συχνές επισκέψεις στην πατρίδα του. Όλα τα θεατρικά του έργα είναι γραμμένα στα γαλλικά.

Το θέατρο του Ματέϊ Βίσνιεκ γνώρισε ευρεία, συνεχή και δυναμική πρόσληψη σε χώρες όλου του κόσμου (Ευρώπη, Αμερική, Μέση Ανατολή, Ιαπωνία), όντας από τα πιο πολυπαιγμένα στο φεστιβάλ της Avignon και το πιο δημοφιλές στη Ρουμανία. Οι δημιουργίες του έχουν μεταφραστεί σε είκοσι γλώσσες, αποτελώντας αντικείμενο επιστημονικών και ακαδημαϊκών ερευνών και μελετών.

Το θεατρικό σύμπαν του Ματέϊ Βίσνιεκ αποτελεί σημαντικό παράδειγμα ευρωπαϊκού-γαλλόφωνου θεάτρου, παρουσιάζοντας ένα ξεχωριστό ενδιαφέρον λόγω της θεματικής και υφολογικής δραματουργικής του πρωτοτυπίας και αποδεικνύοντας το δυναμισμό τις γαλλοφωνίας ως μέσο υπερπήδησης πολιτικών και γεωγραφικών στεγανών και ανελευθεριών, και ως ευρέος γεωγραφικού, γλωσσικού και πολιτισμικού πεδίου δημιουργικότητας.

Ο στόχος του θεάτρου του Ματέϊ Βίσνιεκ είναι η ευαισθητοποίηση του θεατή σε ζητήματα οντολογικής ελευθερίας, πολιτειακής συνείδησης και «πολιτισμικής αντίστασης»¹ κατά μίας κοινωνίας βυθισμένης σε πολιτικό, πολεμικό, πολιτιστικό, κοινωνικό ή καταναλωτικό ολοκληρωτισμό. Οι ήρωές του αναδύονται συχνά μέσα από μία πρωτότυπη διακειμενική μετάλλαξη, βασισμένη στη βιωματική σχέση του συγγραφέα με ιερά τέρατα της ευρωπαϊκής δραματουργίας. Οι θεματικές των θεατρικών έργων του Ματέϊ Βίσνιεκ είναι ρεαλιστικές, επικαιροποιημένες, θέτοντας σύγχρονα ζητήματα κατακρεούργησης της οντολογικής ουσίας, της ατομικής ανεξαρτησίας και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, ανανεώνουν την αισθητική του θεάτρου του παραλόγου, εμπεριέχουν στοιχεία μεταθεατρικότητας και αναδεικνύουν τον Ευρωπαίο (από τη Δυτική ή Ανατολική Ευρώπη) σε διαρκή υπαρξιακή περιπλάνηση και αναζήτηση της ουσιαστικής του ταυτότητας²¹⁴.

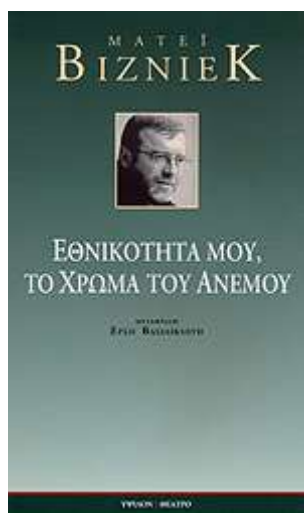
Εργογραφία (ενδεικτικά):

Η συγγραφική παραγωγή του Ματέϊ Βίσνιεκ περιλαμβάνει περισσότερα από 30 θεατρικά έργα, τρεις ποιητικές συλλογές και τέσσερα μυθιστορήματα. Οι τίτλοι των θεατρικών έργων του Ματέϊ Βίσνιεκ χαρακτηρίζονται από ποιητικότητα και λυρική βιαιότητα: *Όμως, μαμά γιατί μας διηγούνται στη δεύτερη πράξη ό,τι έγινε στην πρώτη...* (1979), *Ο Θεατής καταδικασμένος σε θάνατο* (1985), *Η αράχνη στην πληγή*

²¹⁴ Στοιχεία από την παρουσίαση power-point με τίτλο «Η δραματουργία του Ματέϊ Βίσνιεκ ως έκφραση του σύγχρονου ευρωπαϊκού γαλλόφωνου θεάτρου» της Χριστίνας Οικονομοπούλου, Διδάκτωρ Συγκριτικής Γραμματολογίας του Πανεπιστημίου Sorbonne, Paris IV και μέλος Ε.Ε.ΔΙ.Π. του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, στοιχεία τα οποία έθεσε στη διάθεσή μας ο ίδιος ο συγγραφέας. Για περισσότερες πληροφορίες, βλέπε το υποκεφάλαιο «Ο συγγραφέας» της ελληνικής έκδοσης του έργου του με τίτλο *Η λέξη πρόδος στο στόμα της μητέρας μου ηχούσε πολύ φάλτσα*, εκδόσεις «Υψίλον», Αθήνα, 2007, σ. 93, καθώς και το άρθρο του Ηλία Μαγκλίνη με τίτλο «Η Εθνικότητα του Ματέϊ Βίσνιεκ επί σκηνής», εφημερίδα «Καθημερινή», Αρχείο Πολιτισμού, 22.01.2008.

(1987), *Ο Τελευταίος Γκοντό* (1987), *Θέατρο σε αποσύνθεση ή ο άνθρωπος-σκουπιδοτενεκές* (1992), *Παπαράτσι ή το χρονικό μιας αποτυχημένης ανατολής* (1996), *Ο «Ριχάρδος ο 3^{ος}» δεν θα παρουσιαστεί ποτέ ή Σκηνές από το ζωή του Μέγιερχολντ* (2001), *Προσοχή στις γηραιές κυρίες ρημαγμένες από τη μοναξιά* (2003), *Η γυναίκα-στόχος και οι δέκα εραστές* (2004), *Η Μηχανή Τσέχωφ* (2005), *Οι Παρακάμψεις του Σιοράν ή Σοφίτα με θέα στο θάνατο* (2007), *Περί της αίσθησης της ελαστικότητας όταν πατάμε επάνω σε πτώματα* (2009) κ.λπ.

1. Εθνικότητά μου, το χρώμα του ανέμου

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από τα:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Έρση Βασιλικιώτη
Εκδότης:	Ύψιλον
Έτος έκδοσης:	2007
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Σελίδες:	96
Σχήμα:	24x15
I.S.B.N.:	960-17-0234-2

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

Πρόκειται για ένα σύνολο από μικρά κείμενα, που απεικονίζουν με χιουμοριστικό, αλλά και τραγικό συχνά τρόπο την πραγματικότητα μιας παγκοσμιοποιημένης κοινωνίας. Με κυνισμό και λυρισμό ο συγγραφέας διαπραγματεύονται θέματα όπως η βία της εξουσίας, η ανθρώπινη ματαιοδοξία και η φαντασίωση της επανάστασης. Ο μεταφρασμένος τόμος περιλαμβάνει τα μονόπρακτα έργα «Η Πατρίς λυπάται πολύ», «Σκέψου πως είσαι ο θεός», «Περιμένετε να περάσει ο καύσωνας» και «Ο άνθρωπος μέσα στον κύκλο». Πρόκειται για εέσσερις ιστορίες με υπερρεαλιστική διάθεση.

Ο συγγραφέας σε πρώτο πρόσωπο:

«Για μένα η αποστολή της λογοτεχνίας δεν είναι η καταγγελία, πρέπει να βρούμε μία γλώσσα που να ωθεί την καταγγελία στο στοχασμό. Να παραμένει ένα ερώτημα που να δουλεύει μέσα στο κεφάλι των ανθρώπων. Και αυτό να γίνει με τρόπο παιγνιώδη... Για μένα αυτό είναι το μυστήριο της λογοτεχνίας, ότι καταφέρνει να αγγίζει πράγματα που οι επιστήμονες δεν μπορούν να αγγίζουν. Η λογοτεχνία, για μένα, προχωράει εκεί που δεν μπορεί να εξηγήσει τον άνθρωπο όπως μπορεί να το κάνει η λογοτεχνία... Σπουδαία φιλοσοφία, γιατί πίστευα ότι θα έβρισκα τις απαντήσεις μέσα από τη φιλοσοφία. Και έπειτα από μερικά χρόνια κατάλαβα ότι η ποίηση, το μυθιστόρημα, το θέατρο μπορούν να πάνε πιο μακριά στην ανακάλυψη του ανθρώπου»²¹⁵.

2. Η λέξη πρόοδος στο στόμα της μητέρας μου ηχούσε πολύ φάλτσα / Cuvântul „progres” pe buzele mamei mele sună foarte fals

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από τα:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Έρση Βασιλικιώτη
Εκδότης:	Ύψιλον
Έτος έκδοσης:	2007
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Σελίδες:	93
Σχήμα:	24x15
I.S.B.N.:	9601702091

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

Το έργο και ο συγγραφέας παρουσιάστηκαν για πρώτη φορά στην Ελλάδα από την Πειραματική Σκηνή της «Τέχνης» τον Ιανουάριο του 2007. Η παράσταση πρωτοπαίχτηκε στη Ρουμανία, στο Εθνικό Θέατρο της Κραϊόβα, στις 30 Νοεμβρίου

²¹⁵ Ματέι Βίσνιεκ, «Ο συγγραφέας στο πρώτο πρόσωπο», στον τόμο *Η λέξη πρόοδος στο στόμα της μητέρας μου ηχούσε πολύ φάλτσα*, μετάφραση Έρση Βασιλικιώτη, εκδόσεις «Ύψιλον», Αθήνα, 2007, σ. 91.

του 2004, σε σκηνοθεσία του Șerban Puiu, ως συμμετοχή στον κύκλο παραστάσεων με θέμα τον ξεριζωμό και την προσφυγιά, που παρουσίασαν την περίοδο 2003-2004 τα θέατρα-μέλη της Ευρωπαϊκής Θεατρικής Σύμβασης (European Theatre Convention).

Πρόκειται για «έργο πραγματικά γοητευτικό, που καταφέρνει να συμπυκνώσει την τραγωδία των Βαλκανίων σε μερικές σελίδες. Μια τραγωδία που θα μπορούσε να τοποθετηθεί οπουδήποτε, σε κάθε μέρος του κόσμου όπου όλα τα όπλα, για διάφορες αιτίες, δεν σταματούν ποτέ. Η φρίκη με αρκετές δόσεις χιούμορ. Ένα χιούμορ ουσιαστικό και καταλυτικό, που αναδεικνύει τον παραλογισμό των αιτιών που προκαλούν τη φρίκη. Είναι γελοίος ο μικροκομπιναδόρος που ξεκινάει να πουλάει ανταλλακτικά αυτοκινήτων εκμεταλλευόμενος τις περιστάσεις, και καταλήγει να εμπορεύεται οστά νεκρών. Γελοίος όσο και επικίνδυνος, φυσικά. Είναι μια πρακτική που έτσι κι αλλιώς, με την ανακήρυξη πλέον του κέρδους σε παγκόσμια θρησκεία, έχει εφαρμογές, πέρα από τα Βαλκάνια και τις συγκεκριμένες συγκυρίες, όπου γης, εκεί όπου βασιλεύει η εμπορευματοποίηση των πάντων. Η επισήμανση της γελοιότητας βοηθάει στην καταπολέμηση του φόβου απέναντι στην οικονομική ισχύ. Κι εδώ θεωρώ πως βρίσκεται η μεγάλη μαστοριά του Ρουμάνου συγγραφέα.

Τολμάει, πάνω στο αρχέτυπο της τραγωδίας των άταφων νεκρών, να δώσει τη διάσταση του γελοίου, στο πρόσωπο του ανερχόμενου Νέου γείτονα ή στις απίθανες θεωρίες της Τραβεστί περί κομμουνισμού, ή στη φοβερή φράση της Πατρόνας που εκμεταλλεύεται άγρια γυναίκες από τις πρώην ανατολικές χώρες και τις εκδίδει στους πάντες: «Εδώ είναι Ευρώπη! Δεν είμαστε ρατσιστές εδώ!».

Με άξονα το ρεαλιστικά τραγικό στοιχείο της αναζήτησης του νεκρού γιου από τους γονείς του, ο συγγραφέας μπαινοβγαίνει με άνεση από τα φανταστικό στο παράλογο, από τη συμβολική σηματοδότηση σε οικείες στιγμές της καθημερινότητας. Τα πρόσωπα του δράματος, η Μάνα και ο Πατέρας που ψάχνουν το νεκρό παιδί τους για να το θάψουν, ζουν και κινούνται μέσα σε μια δίνη ετερόκλητων στοιχείων, που τελικά ενδυναμώνουν το μέγεθος της τραγωδίας. Η ισορροπία ανάμεσα σ' αυτά τα στοιχεία, ήταν ο δυσκολότερος στόχος που θέσαμε όλοι μας για την πραγμάτωση αυτής της παράστασης»²¹⁶.

Ο συγγραφέας σε πρώτο πρόσωπο:

«Για μένα η αποστολή της λογοτεχνίας δεν είναι η καταγγελία, πρέπει να βρούμε μία γλώσσα που να ωθεί την καταγγελία στο στοχασμό. Να παραμένει ένα ερώτημα που να δουλεύει μέσα στο κεφάλι των ανθρώπων. Και αυτό να γίνει με τρόπο παιγνιώδη... Για μένα αυτό είναι το μυστήριο της λογοτεχνίας, ότι καταφέρνει να αγγίξει πράγματα που οι επιστήμονες δεν μπορούν να αγγίζουν. Η λογοτεχνία, για μένα, προχωράει εκεί που δεν μπορεί να εξηγήσει τον άνθρωπο όπως μπορεί να το κάνει η λογοτεχνία... Σπουδαία φιλοσοφία, γιατί πίστευα ότι θα έβρισκα τις απαντήσεις μέσα από τη φιλοσοφία. Και έπειτα από μερικά χρόνια κατάλαβα ότι η ποίηση, το μυθιστόρημα, το θέατρο μπορούν να πάνε πιο μακριά στην ανακάλυψη του ανθρώπου»²¹⁷.

²¹⁶ Έρση Βασιλικιώτη, *Η λέξη πρόδος στο στόμα της μητέρας μου ηχούσε πολύ φάλτσα*, απόσπασμα από το Πρόγραμμα της πρεμιέρας που έλαβε χώρα στην Πειραματική Σκηνή στις 27/01/2007.

²¹⁷ Ματέϊ Βίσινιεκ, «Ο συγγραφέας στο πρώτο πρόσωπο», στον τόμο *Η λέξη πρόδος στο στόμα της μητέρας μου ηχούσε πολύ φάλτσα*, μετάφραση Έρση Βασιλικιώτη, εκδόσεις «Ύψιλον», Αθήνα, 2007, σ. 91.

3. Η μηχανή Τσέχοφ / *Maşinăria Cehov*

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από τα:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Έρση Βασιλικιώτη
Εκδότης:	Ύψιλον
Έτος έκδοσης:	2009
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Σελίδες:	101
Σχήμα:	24x15
I.S.B.N.:	960-17-0271-7

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Ένα έργο για τη συγγραφή, στο οποίο ο Άντον Τσέχοφ, ο κύριος χαρακτήρας, περιτριγυρίζεται από τους χαρακτήρες των έργων του. Ο Ματέι Βιζνιέκ έχει πει για αυτό το έργο: «Γιατί "Η μηχανή Τσέχοφ;" Επειδή αυτό το θέατρο είναι μια μηχανή που συνθλίβει τη μοίρα. Προτείνω μια ματιά σε αυτήν τη μηχανή, μια ταπεινή ξενάγηση στα σωθικά του κτήνους, ώστε να δει κανείς πως δουλεύει, γιατί δεν σταματά ποτέ, γιατί τα θύματά της διαμαρτύρονται τόσο σπάνια, γιατί ο ίδιος ο Τσέχοφ επιτρέπει στον εαυτό του να κατασπαραχθεί από αυτήν τη μηχανή»²¹⁸.

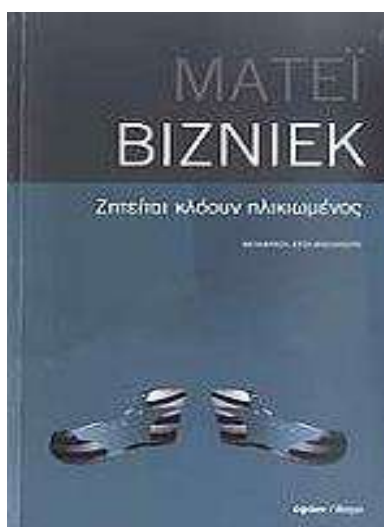
Σημειώσεις του συγγραφέα:

«Γιατί η Μηχανή Τσέχοφ; Επειδή το θέατρό του είναι μια μηχανή που συνθλίβει τις τύχες των ανθρώπων. Προτείνω μια ματιά σ' αυτή τη μηχανή, μια σεμνή περιήγηση στα σπλάχνα του κήτους για να το δω πώς δουλεύει, γιατί δε σταματάει ποτέ, γιατί τα θύματά της τόσο σπάνια διαμαρτύρονται, γιατί ο ίδιος ο Τσέχοφ αφέθηκε να τον καταβροχθίσει, αυτή η μηχανή»²¹⁹.

²¹⁸ Από την παρουσίαση στο οπισθόφυλλο του μεταφρασμένου τόμου.

²¹⁹ Ματέι Βίσιεκ, «Σημειώσεις του συγγραφέα», υποκεφάλαιο στο μεταφρασμένο τόμο, σ. 93.

4. Ζητείται κλόουν ηλικιωμένος / *Angajare de clown*

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από τα:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Έρση Βασιλικιώτη
Εκδότης:	Ύψιλον
Έτος έκδοσης:	2009
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	91
Σχήμα:	24x15
I.S.B.N.:	9601702741

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Το έργο αυτό είναι μια κωμωδία με στοιχεία γκροτέσκο, που αγγίζουν τα όρια του παραλόγου, ενώ, παράλληλα, λειτουργεί και ως μια πολιτική αλληγορία έντονης καταγγελίας του αυταρχισμού της εκάστοτε κατεστημένης εξουσίας. Το έργο γράφτηκε το 1987 και απαγορεύτηκε στην Ρουμανία της εποχής του Τσαουσέσκου. (...). Το έργο δομείται πάνω σε τρία κεντρικά πρόσωπα, όπου δηλωτική είναι η επαγγελματική τους ιδιότητα: κλόουν. (...). Όλο το έργο διαδραματίζεται σε μια αίθουσα αναμονής ενός γραφείου, σε έναν χώρο εγκλωβισμού, χωρίς παράθυρα. Οι τρεις υποψήφιοι, γνωστοί μεταξύ τους από περασμένα μεγαλεία, έχουν ανταποκριθεί σε μία αγγελία που ζητά κλόουν ηλικιωμένο. Ξεκινά, λοιπόν, ανάμεσά τους ένα παιχνίδι ανταγωνισμού, που φθάνει στα όρια της αλληλοεξόντωσης και του αυτοεξευτελισμού. Ωστόσο, κάτι κοινό ενώνει αυτά τα «σύννεφα με παντελόνια»: η μοίρα του καταπιεζόμενου θύματος, τα κοινά φθαρμένα όνειρα, οι μάταιες φιλοδοξίες, η αμείλικτη παρουσία ενός πειστικού χρόνου, η οδύνη των γηρατειών και η εναγώνια προσπάθεια για επιβίωση.

Το έργο έχει έντονα στοιχεία γκροτέσκο, καθώς κινείται μεταξύ του γελοίου, που αναδίδουν τα φτηνά κόλπα των διασκεδαστών και μεταξύ του τραγικού, που

αναδίδεται από τις ψευδαισθήσεις ενός περασμένου μεγαλείου και από τον άκαρπο ανταγωνισμό για επιβίωση»²²⁰.

Ο συγγραφέας σε πρώτο πρόσωπο:

«Δεν έχω πατήσει ποτέ το σανίδι της σκηνής, δεν έχω παίζει, δεν έχω σκηνοθετήσει, μου έλειπε το θάρρος. Όταν ήμουν δώδεκα χρόνων, σε μιας εθνική γιορτή έπρεπε όλοι οι μαθητές να πούμε ένα πατριωτικό ποίημα, και όταν ήρθε η σειρά μου και άρχισα να απαγγέλνω μπροστά σε δύο χιλιάδες κόσμο, έπαθα διάλειψη μνήμης, το απόλυτο μπλοκάρισμα, και από τότε δεν ξανανέβηκα στη σκηνή. Αλλά από πάντα ήθελα να γίνω συγγραφέας, ο λόγος είναι για μένα κάτι μαγικό και πιστεύω σε ένα θέατρο του λόγου»²²¹.

²²⁰ Βλέπε «Πληροφορίες παράστασης», Θέατρο οδού Κεφαλληνίας, www.theatrokefallinias.gr / 03.09.2013. Βλέπε επίσης Μυρτώ Λοβέρδου, «Ζητούνται κλόουν...», εφημερίδα «Το Βήμα», HeliosPlus, 13 Νοεμβρίου 2013.

²²¹ Ματέϊ Βίσιεκ, «Ο συγγραφέας στο πρώτο πρόσωπο», στον τόμο *Η λέξη πρόδος στο στόμα της μητέρας μου ηχούσε πολύ φάλτσα*, μετάφραση Έρση Βασιλικιώτη, εκδόσεις «Υψίλον», Αθήνα 2007, σ. 91.

BIPTZIA ΓΚΕΟΡΓΚΙΟΥ / VIRGIL GHEORGHIU

Βιογραφικά στοιχεία:

«Ο διάσημος Ρουμάνος μυθιστοριογράφος Βιρτζίλ Γκεοργκίου γεννήθηκε το 1916 στο Ραζμποένι, Νεάμιτς, της επαρχίας Μολδαβίας της Ρουμανίας. Σπούδασε Θεολογία και Φιλοσοφία στα πανεπιστήμια Βουκουρεστίου και Χαϊδελβέργης. Υπηρέτησε στον διπλωματικό κλάδο. Το 1963 χειροτονήθηκε πρεσβύτερος στο Παρίσι, όπου και απεβίωσε το 1992. Ο Βιρτζίλ Γκεοργκίου ήταν πολυγλωσσικός. Τον απασχόλησαν η ιστορία και η Εκκλησία της Ρουμανίας. Το πιο γνωστό έργο του είναι *Η εικοστή πέμπτη ώρα, που σημείωσε μεγάλη εκδοτική επιτυχία*»²²².

Κατά τη διάρκεια του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου συνελήφθηκε από τους Γερμανούς και κατόπιν από τους Ρώσους. Κλείστηκε, μαζί με τη σύζυγό του, σε στρατόπεδο συγκέντρωσης, όπου υπέστη μαρτύρια και φρίκη.

Χαρακτηρίζεται ως λογοτέχνης εφάμιλλος του Ντανιέλ Ροπς και του Φρανσουά Μωριάκ.

Εργογραφία (ενδεικτικά):

Παραθέτουμε μερικά από τα σημαντικότερα έργα του: *Viața de toate zilele a roetului* (Η καθημερινότητα του ποιητή, 1939, ποίηση), *Caligrafie pe zăpadă* (Καλλιγραφία πάνω στο χιόνι, 1940, ποίηση), *Ceasul de rugăciune* (Η ώρα της προσευχής, 1942, ποίηση), *Ard malurile Nistrului* (Καίγονται οι όχθες του Δνεϊστερου, 1941, ημερολόγιο πολέμου), *Tatăl meu, preotul care s-a urcat la cer* (Ο πατέρας μου, ο ιερέας που ανέβηκε στους ουρανούς, 1965), *La Vingt-cinquième heure* (25^η ώρα, 1966), *De la vingt-cinquième heure à l'heure éternelle* (Από την 25^η ώρα στην αιώνια ώρα), *La Seconde Chance* (Η δεύτερη ευκαιρία, 1952), *Les Sacrifiés du Danube* (Οι θυσίες του Δούναβη, 1957), *La Maison de Petrodava* (Το σπίτι της Πετροντάβα, 1961), *Les Immortels d'Agaria* (Οι αθάνατοι της Αγάπιας, 1964), *Dieu à Paris* (Ο Θεός στο Παρίσι, 1964), *Pourquoi m'a-t-on appelé Virgil?* (Ένα όνομα για την αιωνιότητα, 1968), *L'oeil américain* (Το αμερικάνικο μάτι, 1972, μυθιστόρημα), *L'Espionne* (Ο κατάσκοπος, 1973), *Dieu ne reçoit que le dimanche* (Ο Θεός δέχεται μόνο τις Κυριακές, 1975), *Les Inconnus de Heidelberg* (Οι άγνωστοι της Χαϊδελβέργης, 1977), *Le Grand Exterminateur* (Ο μεγάλος εξολοθρευτής, 1978), *Les Amazones du Danube* (Οι αμαζόνες του Δούναβη, 1978 και *Memorii* (Απομνημονεύματα, 1990)²²³.

²²² Απόσπασμα από την παρουσίαση του εκδοτικού οίκου «Ακρίτας».

²²³ Αποσπάσματα από τα κείμενα του ρουμάνου συγγραφέα παρατίθενται, δίπλα σε αυτά του π. Κύριλλου Αργέντη, αγίου Νικολάου Βελμίροβιτς, Γαλάτειας Γρηγοριάδου - Σουρέλη, Γιώργου Χειμωνά, Ηλία Μηλιάτη, αγίου Ιωάννη του Χρυσοστόμου, οσίου Σιλουανού του Αθωνίτη, π. Ευθύμιου Μπούκη, παπά-Τύχωνο του Καρουλιώτη, π. Δημητρίου Μπόκου, Κώστα Βάρναλη, αγίου Γρηγορίου, Νύσσης, Τάκη Παπατζώνη, αγίου Γρηγορίου Θεολόγου, Γιάννη Ρίτσου, Σπύρου Μακρή, Josh McDowell, Διονυσίου Σολωμού, οσίου Ιουστίνου Πόποβιτς, Κ. Θεοτόκη, Νίκου Γκάτσο, Σεραφείμ Μααμδί, Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη και του Μητροπολίτη Όρους Λιβάνου κ. Γεωργίου Khodr, και στον τόμο με τίτλο *Η ζωή και η ανάστασις ημών. Σύντομες αναβάσεις στην Ανάσταση*, εκδόσεις «Παρρησία», μετάφραση Πολυξένη Τσαλίκη - Κιοσόγλου, Αθήνα 2012.

1. Εικοστή πέμπτη ώρα / *La vingt-cinquieme heure*

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

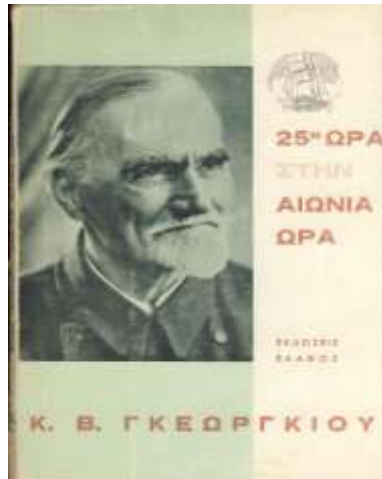
Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Κωστής Μεραναίος
Πρόλογος:	Κωστής Μεραναίος
Εκδότης:	Δημ. Δαρεμάς
Έτος έκδοσης:	1963
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	346
Σχήμα:	25x17

Λίγα λόγια του συγγραφέα:

«Οι σύγχρονοί μου - άνθρωποι του επιστημονικού και υλιστικού αιώνα μας - προσπαθούν να ερμηνεύσουν με επιστημονική ακρίβεια την πορεία μου, τους λογισμούς μου, τη γνώμη μου, τις πράξεις μου. Επιμένουν να χρησιμοποιούν πυξίδες. Αλλά η βελόνα της πυξίδας δεν μπορεί να δείξει παρά επίγειους προσανατολισμούς. Εμένα, με το να μην μπορούν με την πυξίδα τους να εντοπίσουν κατά που πάνε τα βήματά μου, δεν

μπορούν ούτε να με υποστηρίξουν, προκειμένου να έχουν έναν ακόμα οπαδό, ούτε να με θανατώσουν και να γλιτώσουν από έναν εχθρό επιπλέον. Η πυξίδα τους δεν έπιασε τα βήματά μου... Το σφάλμα είναι δικό τους, αφού χρησιμοποιούν μια πυξίδα, για να δείχνουν αποκλειστικά τα τέσσερα σημεία του ορίζοντα και ποτέ τον ουρανό. Κι επειδή τα μηχανήματά τους δεν δείχνουν τον ουρανό, συμπεράναν πως ουρανός δεν υπάρχει. Τόσο το χειρότερο γι' αυτούς, εμένα προορισμός μου είναι ο ουρανός»²²⁴.

2. Από την εικοστή πέμπτη ώρα στην αιώνια ώρα / La vingt-cinquieme heure a l'heure eternelle

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Ευθύμιος Στύλιος
Εκδότης:	Η Έλαφος
Έτος έκδοσης:	1967
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	234
Σχήμα:	21x14

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Στη μικρή μας εκκλησία, όπως και σ' όλες τις εκκλησίες, δεν υπήρχε παρελθόν, παρόν ούτε μέλλον. Στην εκκλησία ο χρόνος δεν διαιρείται ούτε σε ώρες ούτε σε λεπτά ούτε σε χρόνια ούτε σε αιώνες. Στο σπίτι μας λοιπόν, δηλαδή στην εκκλησία, στο κοιμητήριο και στο πρεσβυτέριο ζούσαμε στον αρχικό χρόνο, στο χρόνο του Θεού, στην αιωνιότητα»²²⁵.

Απόσπασμα από το μεταφρασμένο έργο:

«Κάθε φορά που φαντάζομαι τον πατέρα μου, τον βλέπω με τον ζυγό γύρω από το λαιμό του, ζευγμένον με το πετραχήλι. Τον βλέπω ζευγμένον, σαν ένα άλογο του

²²⁴ Απόσπασμα από το μεταφρασμένο έργο.

²²⁵ Βιρτζίλ Γκεοργκίου, *Από την εικοστή πέμπτη ώρα στην αιώνια ώρα*, εκδόσεις «Η Έλαφος», Αθήνα 1967, σ. 63.

Ιησού Χριστού. Ποδεμένον με τις πεταλωμένες μπότες του, να τρέχει από τη μια στην άλλη άκρη της ενορίας, τριάντα ορεινά χιλιόμετρα, που έπρεπε να διατρέξει δύο φορές τη μέρα μερικές φορές. Γι' αυτό ήταν πάντα αποκαμωμένος. Έτοιμος να σωριαστεί απ' την κούραση. Όπως κάθε ζευγμένο πλάσμα. Κι όμως δε σταματούσε ποτέ.

Ο πατέρας μου λοιπόν αναχωρούσε, χωρίς καμιά καθυστέρηση, μαζί με τον χριστιανό που ερχόταν να τον ζητήσει. Έβγαινε από το πρεσβυτέριο, πριν ακόμη ο άνθρωπος χτυπήσει την πόρτα. Διότι πάντα ήταν κάτι το επείγον: κάπου ένα ανθρώπινο πλάσμα περίμενε τον Θεό. Και ο πατέρας μου βιαζόταν. Ο πατέρας μου βιάδιζε δίπλα στον άνθρωπο μέχρι την πόρτα. Βγαίνοντας απ' τον περίβολο, τον ιερό χώρο, ο άνθρωπος που είχε έλθει να ζητήσει τον πατέρα μου ανέβαινε στο άλογο. Και ο πατέρας μου βιάδιζε πίσω απ' το άλογο.

Ένας ιερέυς ποτέ δεν ανεβαίνει στο άλογο. Αυτή είναι η παράδοση στα ορεινά μέρη μας. Ο πατέρας μου λοιπόν μεταφέροντας τον σάκο, μέσα στον οποίο βρίσκονταν το Σώμα και το Αίμα του Ιησού Χριστού, ο σταυρός και ο «ζυγός», οδοιπορούσε πίσω από τον άνθρωπο που πήγαινε καβάλα. Οδοιπορούσε ο φτωχός μου πατέρας, αν και ήταν τόσο εύθραυστος, τόσο αδύνατος, βιάδιζε σαν ένα άλογο, πίσω από τον έφιππο άνθρωπο. Ακολουθώντας τις οπλές του αλόγου με τις πεταλωμένες μπότες του, χωρίς να μένει πίσω καθόλου»²²⁶.

3. Ένα όνομα για την αιωνιότητα / Pourquoi m' a-t-on appelle Virgil?

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Ευθύμιος Στύλιος
Εκδότης:	Τήνος
Έτος έκδοσης:	1970
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	248
Σχήμα:	21x14

²²⁶ Απόσπασμα από το μεταφρασμένο έργο.

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

Το μεταφρασμένο έργο περιλαμβάνει τα κεφάλαια «Η συμφορά μου», «Βιος και πολιτεία», «Οι λευκοί προγονοί μου», «Γιατί η πατρίδα μου λέγεται Νέαμτζ», «Εφιππος ακόλουθος της βασίλισσας του ουρανού», «Ιερείς - μοναχοί και ιερείς οικογενειάρχες», «Ο άγγελος στα εβραϊκά λέγεται μάλαχ», «Ο άρτος ημών ο επιούσιος λέγεται "μαμαλίγκα"», «Το αιγυπτιακό βαμβάκι», «Το έγκλημα στο πρεσβυτέριο», «Η εκκλησία και τα ορχεοειδή», «Ο π. Μελχισεδέκ ο μεγάλος scobay», «Η γενική δοκιμή της αναστάσεως των νεκρών», «Η συνάντηση με τον πρώτο εχθρό μου» και «Το ταξίδι απ' την κάτω στην άνω Ιερουσαλήμ».

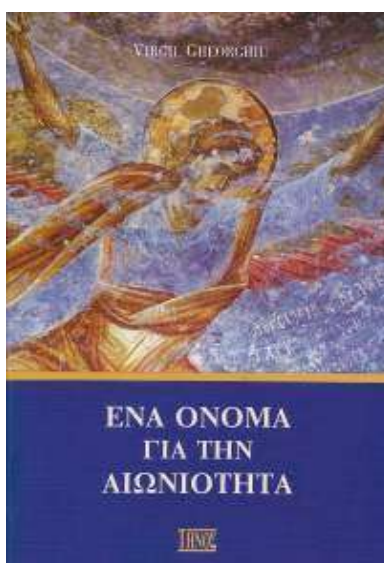
Απόσπασμα από το μεταφρασμένο έργο:

«Για να γίνω άγιος, πρέπει να αγαπώ τους εχθρούς μου. Και δεν είναι οι εχθροί μου που μου λείπουν σήμερα. Είναι αναρίθμητοι. Ως η άμμος της θαλάσσης. Πραγματικοί εχθροί. Τρομεροί. Που με περικυκλώνουν μέρα - νύχτα, απ' όλα τα μέρη. Είμαι σχεδόν αποκλειστικά περικυκλωμένος από εχθρούς. Και παρά τον αριθμό τους, και τις προσπάθειές μου να τους αγαπώ, βρίσκομαι στο νεκρό σημείο της αρχής -της πολιτείας-, της πνευματικής τελειότητας που οδηγεί στη θέωση και αγιοποίηση του ονόματος μου (Βιργίλιος).

Έτσι, λοιπόν, εκείνοι που σ' αυτή τη γη μου προσφέρουν τις περισσότερες εξυπηρετήσεις, είναι οι εχθροί μου. Ό,τι μπόρεσα να επιτύχω σε τούτη τη ζωή, το οφείλω στους εχθρούς μου, που είχαν στυλωμένα τα μάτια επάνω μου. Ένα γεγονός είναι βέβαιο. Δεν μπορώ λογικά να μισήσω τους εχθρούς μου. Τους πολεμώ, βέβαια, αλλά δεν τρέφω μίσος εναντίον τους.

Ωστόσο δεν αρκεί να μη μισείς τους εχθρούς σου. Για να αγιάσεις το όνομα σου, πρέπει να τους αγαπάς. Η πραγματική χριστιανική αγάπη είναι αυθόρμητη, ανιδιοτελής και προσφέρεται δωρεάν. Ωστόσο ο άνθρωπος δε γνωρίζει, ποτέ με ακρίβεια αν αγαπά πραγματικά ή αν πιστεύει μόνο πως αγαπά. Δεν υπάρχουν παρά μόνο δύο τρόποι για να αποδείξει κανείς την αγάπη του»²²⁷.

4. Ένα όνομα για την αιωνιότητα / Pourquoi m' a-t-on appelle Virgil?

²²⁷ Βιρτζίλ Γκεοργκίου, Ένα όνομα για την αιωνιότητα, σ. 240-241.

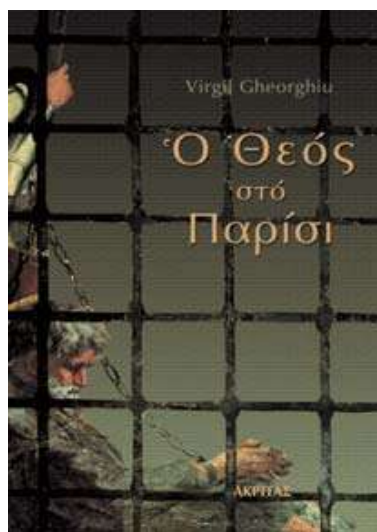
Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Ευθύμιος Στύλιος
Εκδότης:	Δαρέμας
Έτος έκδοσης:	1972
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	248
Σχήμα:	21x14

Απόσπασμα από το μεταφρασμένο έργο:

«Οί Ρουμᾶνοι δὲν ἐορτάζομεν ποτὲ τὰ γενέθλιά μας, ὅπως κάνουν αἱ ἄλλαι χῶραι τῆς γῆς... Ἐορτάζομεν μὲ πρωτόγνωρον χαράν, μὲ μουσικὴν, μὲ προσκεκλημένους καὶ μὲ τὴν πλέον δυνατὴν μεγαλοπρέπειαν τὴν ὀνομαστικὴν μας ἐορτὴν. Ἐορτάζομε δηλαδὴ τὸ ὄνομα ποὺ ἐλάβαμε μὲ τὸ βάπτισμα. Διότι ἡ ἡμέρα τοῦ βαπτίσματός μας εἶναι ἡ ἡμέρα τῆς πραγματικῆς γεννήσεώς μας... Κάθε χρόνο περιμένομε - χωρὶς κανένα κίνδυνο νὰ διαψευσθοῦμε - τὴν κάθοδο τοῦ προστάτου Ἁγίου μας ἀπὸ τὸν οὐρανό. Ἔρχεται στὸ σπίτι μας. Εἰσέρχεται κάτω ἀπὸ τὴν στέγην μας, θὰ μᾶς συντροφεύῃ ὅλην τὴν ἡμέραν... Δὲν ἔρχεται ποτὲ μόνος του. Χάρις εἰς τὸν Ἅγιον ποὺ ἔρχεται εἰς τὸ σπίτι μας, ἔχομε ὅλην τὴν ἡμέραν ὀλόκληρον τὸν οὐρανὸν ὑπὸ τὴν στέγην μας. Ὀλόκληρος ἡ οὐρανία ἱεραρχία εὐρίσκεται εἰς τὴν γῆν, εἰς τὸ σπίτι μας! Εἰς τὸ σπίτι μας εὐρίσκονται τὰ Σεραφεῖμ... Μαζὶ μὲ τοὺς ἀγγέλους κατέρχονται ἀπὸ τὸν οὐρανὸν οἱ ἄλλοι Ἅγιοι, οἱ Ὁμολογηταί, οἱ Μάρτυρες, οἱ νεκροὶ συγγενεῖς, οἱ γείτονες... Ὅλοι εἶναι ἐκεῖ... Διότι ὅλοι εἶναι καλεσμένοι εἰς τὴν ὀνομαστικὴν μας ἐορτὴν... Ἡ ἐορτὴ εἶναι διπλῆ. Ὁ οὐρανὸς ἐορτάζει τὸν Ἅγιον καὶ ἡ γῆ ἐκεῖνον ὁ ὁποῖος φέρει τὸ ὄνομά του...»²²⁸.

5. Ο Θεός στο Παρίσι / Dieu a Paris

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Χρήστος Βουδούρης
Εκδότης:	Ακρίτας
Έτος έκδοσης:	1982
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	240
Σχήμα:	21x14
I.S.B.N.:	960-7006-44-5

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Παρόλο που το μήνυμα του Ο Θεός στο Παρίσι αναφέρεται ευθέως στην ελευθερία του ανθρώπινου προσώπου στην αντίστασή του απέναντι στον κάθε είδους ολοκληρωτισμό, ο αναγνώστης θα ανακαλύψει παράλληλα, μέσα από τη διήγηση, πλήθος αναφορών στην πολιτιστική συμπίεση των λαών της Ρουμανίας και της Ελλάδος»²²⁹.

Οι κριτικοί για το μεταφρασμένο έργο:

«Ευαίσθητο και διεισδυτικό πορτρέτο μιας υπό διαμόρφωση κοινωνίας που βιώνει τα προβλήματα της απότομης αλλαγής του πολιτικού και οικονομικού συστήματος, το βιβλίο εστιάζει σε μια αληθινή ιστορία πολιτικής ίντριγκας. Ο συγγραφέας αναπαριστά με ιδιότυπο χιούμορ την αντιφατική πτυχή της περίπλοκης σύγχρονης πραγματικότητας σε μια χώρα «κολεκτιβιστική», όπου όμως ο άνθρωπος δεν θα πάψει να αποτελεί «ένα αντίτυπο μοναδικό και αναντικατάστατο». Γιατί «κάθε φορά που γεννιέται ένας άνθρωπος, ένας νέος κόσμος γεννιέται. Κι όταν πεθαίνει ένας άνθρωπος, ένα σύμπαν ολόκληρο πεθαίνει, ένα σύμπαν που δεν θα επαναληφθεί ποτέ πια». Ο ήρωας του βιβλίου που αναλαμβάνει «να κλείσει το στόμα του Θεού» ανάγεται σε σύμβολο και αποκαλύπτει με οξύτατη ενάργεια την απόφασή του να διατηρήσει ζωντανή τη μνήμη της ταυτότητάς του»²³⁰.

²²⁹ Απόσπασμα από το οπισθόφυλλο του μεταφρασμένου έργου

²³⁰ Νένα Κοκκινάκη, «Ιστορίες δίπλα στο κύμα», εφημερίδα «Ελευθεροτυπία», τεύχος 609 με ημερομηνία 25.06.2010

6. Ο δερμάτινος χιτώνας/ *La tunique de peau*

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Βάσω Γουνελά
Εκδότης:	Ακρίτας
Έτος έκδοσης:	2012
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	400
Σχήμα:	21x14
I.S.B.N.:	960-7006-92-5

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου²³¹:

Ο ογκώδης μεταφρασμένος τόμος περιλαμβάνει τα κεφάλαια «Η πόλη όπου σκοτώνουν τους νυχτοφύλακες», «Γιατί σκοτώνουν μονάχα τους νυχτοφύλακες;», «Η σύλληψη του δολοφόνου», «Πρόσωπο με πρόσωπο με το δολοφόνο», «Έρευνα της αστυνομίας στο καμπαρέ *Το τέταρτο της σελήνης*», «Όλοι οι νυχτοφύλακες είναι Τούρκοι», «Η κυρία Φιλοθέα, η γυναίκα του πανσέληνου», «Τα μικρόβια του τετάρτου της σελήνης», «Η κυρία Φιλοθέα ανακρίνεται», «Ο άνθρωπος από την Πίνδο αποκαλύπτει την αλήθεια για το γάμο του πανσέληνου», «Ο μυστηριώδης άνθρωπος με το πεπόνι είναι ο πανσέληνος, ο γκάγκστερ», «Τα εκατομμύρια των γκάγκστερ βρίσκονται μέσα σε μια εκκλησία;», «Τα ίχνη των Τσιγγάνων», «Οι γκάγκστερ είναι πέντε», «Ο σύνδεσμος των δολοφονών», «Να μιλήσουν οι μουγγοί», «Το δόλωμα για τους γκάγκστερ», «Η μητέρα των δολοφόνων μέσα στη νύχτα», «Η αστυνομία έχει στα χέρια της ένα δεύτερο συνένοχο: το σκύλο των δολοφόνων», «Τα αξιοσέβαστα μικρόβια του τετάρτου της σελήνης αποκηρύσσουν τον πανσέληνο», «Σύλληψη των δολοφόνων και ανακάλυψη της λείας στο καμπαρέ *Το τέταρτο της σελήνης*», «Το τυχερό αγόρι», «Το ένδοξο πέταγμα του αμερικανού δολοφόνου», «Ελευθέρωσε το φεγγάρι!...», «Τα δάκρυα των τραπεζικών είναι από χρυσάφι», «Ο πανσέληνος αρνείται τ' όνομά του και φοράει το κόκκινο κασκέτο των σιδηροδρομικών», «Ο μετανάστης που μοιράζεται τ' όνομά του με τον πανσέληνο, όπως οι ταξιδιώτες του τρένου μοιράζονται το ψωμί τους», «Μονάχα εγώ γλίτωσα,

²³¹ Η μετάφραση κυκλοφόρησε για πρώτη φορά το 1985.

για να σας το αναγγείλω», «Ο πανσέληνος συναντάει ανθρώπους που θρηνούν το θάνατό του», «Ο φόνος της ωραίας που δεν έχει ρούχο να φορέσει», «Η κόλαση του λατινικού νότου», «Η χαριστική βολή από την ευγενική γείτονα δημοκρατία», «Οι έμποροι της άμμου, του θαλασσινού νερού και του άνεμου, «Επιστροφή του πανσέληνου στο τέταρτο της σελήνης», «Ο σάτυρος του νεκροταφείου του τέταρτου της σελήνης», «Ο προσφοράρης Παντελεήμων», «Αυτοί που φυλάνε μέρα και νύχτα τη γη», «Ο αναχωρητής φιλόδωρος υπόσχεται στον πανσέληνο την ελευθερία» και «Η νίκη».

Εμπορική παρουσίαση του μεταφρασμένου έργου:

«Τη νεκρότητα, για την οποία μιλά η παραπάνω περικοπή, παρακολουθεί και περιγράφει ο γνωστός "προφητικός" Ορθόδοξος Ρουμάνος συγγραφέας Βιρτζίλ Γκεοργκίου, διαγράφοντας την πορεία και τη ζωή του ήρωά του, Ρολάνδου Πανσέληνου. Τη νεκρότητα, που ως «εν τω θανάτω ζωή» εκδηλώνεται στην περίπτωση του Πανσέληνου με μια αλυσίδα από κάθε λογής προσβολές, ύβρεις, βασανιστήρια, καταδιώξεις και πλεκτάνες. Όλ' αυτά επιφανειακά φαίνονται αναίτια. Ακατανόητα για τον ήρωα και για τον αναγνώστη ακόμη, που συνεπαίρνεται από την πλοκή τους.

Να όμως, που μέσα από αυτά υφαίνει ο συγγραφέας το δίχτυ της ανθρώπινης ζωής, όπως αυτό απλώνεται μετά την "πτώση" του ανθρώπου και την έξοδό του από τον Παράδεισο. Καταφέρνει έτσι, ξετυλίγοντας μια ιστορία γεμάτη περιπέτειες και απρόσμενα, να συνδέσει τη ζωή του ανθρώπου γενικά και του ήρωά του συγκεκριμένα με τα κορυφαία προβλήματα, που τη σημασία τους ο σημερινός άνθρωπος απώλεσε, παραδέρνοντας μέσα στον κυκεώνα της εποχής του.

Η λύση έρχεται σαν τελική έξοδος και κάθαρση μέσα από την κορύφωση της αγάπης μιας ψυχής που θυσιάζεται...»²³².

7. Ένα όνομα για την αιωνιότητα. Το αίνιγμα της σχέσης με τον πατέρα / Rourquoi m' a-t-on appele Virgil?

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου: Γαλλικά
Μετάφραση από: Γαλλικά

²³² Παρουσίαση στο οπισθόφυλλο του μεταφρασμένου έργου.

Εισαγωγή / απόδοση:	Μάρω Βαμβουνάκη
Εκδότης:	Αρμός
Έτος έκδοσης:	2014
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	224
Σχήμα:	21x14
I.S.B.N.:	978-960-527-843-4

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

Ο μεταφρασμένος τόμος περιλαμβάνει τα κεφάλαια «Εισαγωγή και εξομολόγηση», «Πρωτόνοια τα μάτια μου και είδα μια εικόνα», «Γενεαλογικό και γεωγραφικό σχέδιασμα», «Ο πατέρας μου, ο υπηρέτης του ουρανού», «Η βαρύτητα των αγγέλων», «Ο πατέρας μου, πατέρας όλων», «Θεολογία και θρήνος», «Έρωτας Θεολογίας», «Δερμάτινος χιτώνας, φορεσιά μας και κάτεργο», «Παιδί μικρό στον επί γης ουρανό», «Το πρεσβυτέριο και οι νεκροί γείτονές μας», «Ζωή στους ουραμούς», «Ιστορία τρομερή των προγόνων μου», «Ένας ξυπόλυτος ιερέας και οι προλετάριοι της Εκκλησίας», «Άλογο του Θεού» και «Ο πατέρας μου αιρετικός και συλητής του κοιμητηρίου».

Εμπορική παρουσίαση του μεταφρασμένου έργου:

«Για να κρύβει ο άνθρωπος μια επίμονη δίψα για κάτι που μοιάζει - στον σχετικό κόσμο μας - ανύπαρκτο, θα πρέπει, κάπου, κάπως, να υπάρχει. Ναι, υπάρχει ο αληθινός έρωτας που όλοι γυρεύουμε, σπάνια αλλά συμβαίνει, γι' αυτό επιμένουμε. Ναι, υπάρχει η νέα γη που υποψιαζόταν μαγνητισμένος ο Κολόμβος. Ναι, υπάρχει ο Θεός που μας τραβάει ακόμα και να μαρτυρήσουμε. Και ναι, ο ιδανικός, τέλειος πατέρας, υπάρχει.»

Δεν είναι μόνο σκληρός, εξουσιαστής, ερωτικός αντίζηλος, απογοητευμένος από τον γιο και ο γιος απογοητευμένος από τον πατέρα, πήγης σαδιστικά υψηλός ισόβια, και όλα όσα διατυπώνει, με το δίκιο της ανήσυχη, η ψυχολογία.

Ένας άγιος πατέρας είναι εφικτός. Το φανερώνει με λεπτομέρειες, με διάφανο, λιτό, βιωματικότατο τρόπο ο Βιργκίλ, ο γιος του Κωνσταντίν Γκεοργκίου.

Μέσα στις σελίδες του βιβλίου αποτυπώνονται εικόνες οικογενειακής αθλιότητας, εγκλήματα, διαστροφές, δαιμονικοί εγωισμοί, κακοποιήσεις και ταυτόχρονα να ξετυλίγεται μια σχέση γιου και πατέρα.

Με τον τύπο των ήλων νωπότατο, με την ποιότητα του γιου ισχυρή απόδειξη βαθιάς παιδαγωγίας. Και παντού ο ρεαλιστικότατος κόσμος των θαυμαστών, η υπέρβαση μιας καλά οργανωμένης ιστορικής κόλασης. Χάρη σε έναν πατέρα, ιεράς ξυπόλυτο, που λέει στα παιδιά του: “Είμαι το άλογο του Χριστού. Ο Θεός καβαλάει πάνω μου σαν άλογο”»²³³.

²³³ Εμπορική παρουσίαση του μεταφρασμένου έργου (οπισθόφυλλο).

ΜΙΡΤΣΕΑ ΕΛΙΑΝΤΕ / MIRCEA ELIADE

Βιογραφικά στοιχεία:

Ένας από τους μεγαλύτερους Ευρωπαίους διανοητές του περασμένου αιώνα, ο Μίρτσεα Ελιάντε (1907- 1986) ήταν θρησκευολόγος και ένας από τους σημαντικότερους ερευνητές στον τομέα της Συγκριτικής Ιστορίας των Θρησκειών, καθώς και λογοτέχνης²³⁴. Ασχολήθηκε με τα σανσκριτικά και την ινδική φιλοσοφία. Το 1933 πήρε την έδρα της ινδικής φιλοσοφίας και της γενικής ιστορίας των θρησκειών στο Πανεπιστήμιο του Βουκουρεστίου. Το 1956, αυτοεξορίστηκε στις ΗΠΑ. Εγκαταστάθηκε στο Σικάγο, όπου το 1957 ανέλαβε την έδρα Ιστορίας των Θρησκειών στο Πανεπιστήμιο του Σικάγο. Το 1966, έγινε μέλος της Αμερικάνικης Ακαδημίας Τεχνών κι Επιστημών. Έγραψε κυρίως στα γαλλικά²³⁵.

Εργογραφία (ενδεικτικά):

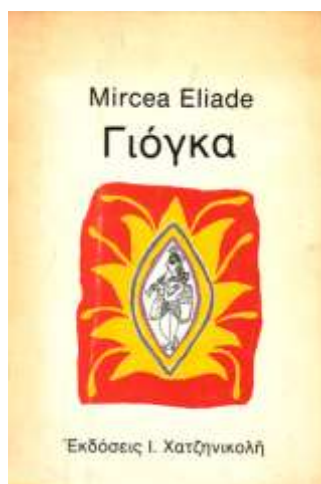
Ο Μίρτσεα Ελιάντε υπήρξε συγγραφέας λογοτεχνικών (φανταστικών διηγημάτων, θεατρικών έργων) και ακαδημαϊκών έργων (μονογραφιών, άρθρων σε εγκυκλοπαίδειες και περιοδικά), καθώς και προσωπικών μαρτυριών (ημερολογίων και μίας αυτοβιογραφίας). Τα έργα του έχουν μεταφραστεί σε πολλές γλώσσες του κόσμου. Στην Ελλάδα έχουν μεταφραστεί πολλά από τα σημαντικότερα έργα του. Συνολικά, καταφέραμε να εντοπίσουμε *Σαμανισμό (Le chamanisme et les techniques archaïques de l' extase, 1974)*, *Το μυστήριο του δόκτορα Χονιχμπέργκερ (Secretul doctorului Honigberger, νουβέλα, 1940)*, *Μαϊτρεϊ (Maitreyi, μυθιστόρημα, 1933)*, *Γιόγκα: Αθανασία και ελευθερία (Le Yoga: Immortalité et liberté, 1936)*, *Πραγματεία πάνω στην ιστορία των θρησκειών (Traité d' histoire des religions, 1949)*, *Στον ήσκιο ενός κρινολούλουδου (À l' ombre d' une fleur de lys / La umbra unui crin, 1982)*, *Η νύχτα της Βεγγάλης (Maitreyi, μυθιστόρημα, 1933)*, *Ο γέρος και οι ανακριτές (Le Vieil homme et l'officier / Bătrânul și birocratul, 1974)*, *Λεξικό των θρησκειών (Dictionnaire des religions, 1990)*, *Εικόνες και σύμβολα. Το συλλογικό υποσυνείδητο: Δοκίμια στον μαγικο-θρησκευτικό συμβολισμό (Images et symboles, 1952)*, *Αλχημεία: Το κλειδί των μυστηρίων (Alchimia asiatică, 1935)*, *Δεκαεννέα τριαντάφυλλα (Nouăsprezece trandafiri, μυθιστόρημα, 1980)*, *Κόσμος και ιστορία: Ο μύθος της αιώνιας επιστροφής (Le myth de l' éternel retour, 1969)*, *Ιζαμπέλ και τα ύδατα του διαβόλου Izabel și apele diabolului, μυθιστόρημα, 1930)*, *Το ιερό και το βέβηλο (Das Heilige und das Profane, 1956)*, *Το εσωτερικό φως (Lumina ce se stinge, μυθιστόρημα, 1931)*, *Η δεσποινίς Χριστίνα (Domnișoara Cristina, νουβέλα, 1936)* και *Αλχημεία: Η μυστική τέχνη των σοφών (συλλογικό έργο)*. Ανάμεσα σε αυτά, το έργο *Ο Σαμανισμός και οι αρχαϊκές τεχνικές της έκστασης* είχε πιθανώς τη μεγαλύτερη επίδραση στην ανθρωπολογία, ιδιαίτερα σε ζητήματα που σχετίζονται με τον σαμανισμό. Ο Μίρτσεα Ελιάντε υπήρξε επίσης εκδότης των περιοδικών «History of Religions» («Ιστορία των Θρησκειών») και «The Journal of Religion» («Η επιθεώρηση της θρησκείας») και επικεφαλής εκδότης της *Εγκυκλοπαίδειας των Θρησκειών (Encyclopedia of Religion)* του εκδοτικού οίκου «Macmillan»²³⁶.

²³⁴ Για περισσότερες πληροφορίες, βλέπε *Παγκόσμιο Βιογραφικό Λεξικό*, τόμος γ'.

²³⁵ Βλέπε στοιχεία που προσφέρονται από τις εκδόσεις «Διώνη», <http://www.dionibooks.gr/Eliade-Mircea>.

²³⁶ Αφροδίτη Αβαγιανού, «Βιβλιογραφία του Mircea Eliade», στο συλλογικό τόμο *Στον Ύπατο των θρησκευολόγων. Mircea Eliade. Προσφορά Τιμής και σεβασμού στη μνήμη του*, εκδόσεις «Χατζηνικολή», Αθήνα 1988, σσ. 133-150, Γρηγόριος Ζιάκας, *Θρησκεία και πολιτισμός των*

1. Γιόγκα: Αθανασία και ελευθερία / Le Yoga: Immortalité et liberté

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Έλση Τσούτη
Πρόλογος:	Δημήτρης Σταθόπουλος
Εισαγωγή:	Μίρτσεα Ελιάντε
Εκδότης:	Χατζηνικολή
Έτος έκδοσης:	1980
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	367
Σχήμα:	24x14
I.S.B.N.:	960-271-013-6

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

Μελέτη του φιλοσοφικού συστήματος του Γιόγκα. Το βιβλίο θεωρείται η σημαντικότερη δυτική παρουσίαση του συστήματος του γιόγκα.

«Η βαθύτατη ρίζα του ασιατικού πνεύματος, το Γιόγκα, είναι η “Ιερά ιστορία” που η μελέτη του μας δείχνει - έστω αινιγματικά, τι ακριβώς σημαίνει αγωνία και αγώνας μέσα στην ιστορία για να βρει ο άνθρωπος ελευθερία και μακαριότητα. Και αυτός ο Βουδισμός πηγάζει από το Γιόγκα (...).

“Απαθανατισμός και ελευθερία” είναι ο υπότιτλος του “Γιόγκα”. Αυτό ακριβώς είναι το νόημα του έργου. Και η σωστή “κατανόησή” του θα δικαιώσει αυτόν τον υπότιτλο, αν και το Ινδικό πνεύμα έχει δικό του ύφος πέρα από το ευρωπαϊκό (...). Ένα είναι όμως παντού και πάντα το ίδιο: η προσπάθεια να ενωθεί η ανθρώπινη ψυχή με

προϊστορικών κοινωνιών και των αρχαίων λαών, εκδόσεις «Κορηλία Σφακιανάκη», Θεσσαλονίκη 2002, σσ. 31-35, Στέλιος Παπαλεξανδρόπουλος, «Η έννοια της θρησκείας στον Eliade», στο συλλογικό τόμο *Υπατο των θρησκευολόγων. Mircea Eliade. Προσφορά Τιμής και σεβασμού στη μνήμη του*, εκδόσεις «Χατζηνικολή», Αθήνα 1988, σσ. 108-127 και Μάριος Μπέγζος, «Η εσχατολογία στο μεταίχμιο Θρησκευολογίας και Θεολογίας. Η θεολογική σημασία της θρησκευολογικής συμβολής του Μίρτσεα Ελιάντε», *Υπατο των θρησκευολόγων. Mircea Eliade. Προσφορά Τιμής και σεβασμού στη μνήμη του*, εκδόσεις «Χατζηνικολή», Αθήνα 1988, σσ. 52-55.

τη θεότητα, με τον Θεό. Πραγματοποιείται, δηλαδή, αναγέννηση με το μυστικό εκείνο νέο σώμα στον κόσμο του υπερβατικού»²³⁷.

Απόσπασμα από το μεταφρασμένο έργο:

«Συναρπαστική υπόθεση η ανακάλυψη και η ερμηνεία της Ινδίας από την Ευρωπαϊκή συνείδηση. Δεν αναφέρομαι μόνο στη γεωγραφική, γλωσσική και φιλολογική ανακάλυψη ή στις ερευνητικές αποστολές και τις ανασκαφές, σε κάθε τι, τέλος που συνιστά τα θεμέλια της ευρωπαϊκής Ινδικολογίας - αλλά, κατά κύριο λόγο, στα ποικίλα πολιτιστικά συμβάντα που προκλήθηκαν από την προοδευτική αποκάλυψη των διαλέκτων, των μύθων και των ινδικών φιλοσοφιών»²³⁸.

2. Στον ήσκιο ενός κρινολούλουδου / À l' ombre d' une fleur de lys

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Λήδας Παλλαντίου
Εκδότης:	Χατζηνικολή
Έτος έκδοσης:	1988
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	144
Σχήμα:	21x14
I.S.B.N.:	9602640561

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

Μεταφράζονται τα διηγήματα: «Η κόρη του λοχαγού», «Ο άνθρωπος που διάβαζε τις πέτρες», «Τα χαντάκια», Μια φωτογραφία ηλικίας 14 χρόνων» και «Στον ήσκιο ενός κρινολούλουδου».

Εμπορική παρουσίαση του μεταφρασμένου έργου:

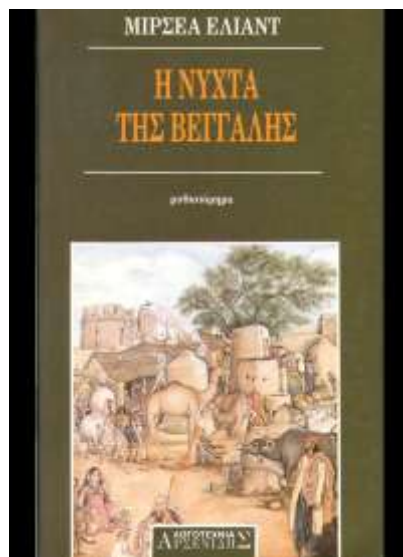
«Σ' αυτά τα διηγήματα του Μίρτσεα Ελιάντε αναγνωρίζαμε, όπως είναι φυσικό, το φανταστικό. Μαντεύομε, χωρίς να τις αναγνωρίζουμε πάντα, τις πηγές τους μέσα

²³⁷ Δημήτρης Σταθόπουλος, αποσπάσματα από τα «Λίγα προλεγόμενα», εισαγωγή στο μεταφρασμένο τόμο, σ. 8.

²³⁸ Μίρτσεα Ελιάντε, «Εισαγωγή», σ. 11.

στους μύθους. Έχουμε να κάνουμε με πέντε ανεξάρτητες νουβέλες που, όμοια μ' ένα μυθιστόρημα σε πέντε μέρη, ξεκινούν από την παιδική ηλικία και φθάνουν στα γερατειά. Οι πέντε ήρωές τους συγχωνεύονται με κοινό τους παρανομαστή τη λύτρωσή τους από το Θαυμαστό»²³⁹.

3. Η νύχτα της Βεγγάλης / *La nuit Bengali* (Maitreyi)

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Μαρίνα Λώμη
Εκδότης:	Αρσενίδης
Έτος έκδοσης:	1988
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	190
Σχήμα:	21x13
I.S.B.N.:	9602531738

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

Πρόκειται για ερωτικό μυθιστόρημα γραμμένο από τον Μίρτσεα Ελιάντε με πολύ ρεαλιστικό τρόπο. Δημοσιεύθηκε για πρώτη φορά το 1933 και έτυχε τεράστιας επιτυχίας, σε ολόκληρο τον κόσμο. Το έργο θεωρείται σύμβολο του αυθεντικού μυθιστορήματος. Στην ουσία είναι ένα ημερολόγιο στο οποίο ο συγγραφέας αφηγείται γεγονότα της ζωής τους, στη μακρινή Ινδία. Η Maitreyi Devi (Μαϊτρέϊ), κεντρικό πρόσωπο του μυθιστορήματος, κόρη ενός μεγάλου ινδού φιλοσόφου, βιώνει το μυστικό έρωτα με το συγγραφέα του βιβλίου. Τα γεγονότα λαμβάνουν χώρα στην πόλη Καλκούτα, το 1930, όπου ο Ελιάντε φιλοξενείται ως «μαθητής» στο σπίτι του ινδού φιλοσόφου και ερωτεύεται την κόρη του. Το μυθιστόρημα εισάγει τον αναγνώστη στο μαγικό κόσμο της Ινδίας, αποκαλύπτοντάς του ανατολίτικα ήθη και παραδόσεις. Στην Ελλάδα το μυθιστόρημα είναι γνωστό περισσότερο με τον τίτλο *Η*

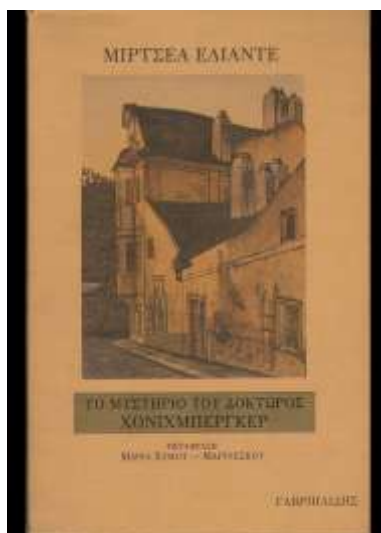
²³⁹ Απόσπασμα από την παρουσίαση του μεταφρασμένου έργου στο οπισθόφυλλο του βιβλίου.

νύχτα της Βεγγάλης, αλλά κυκλοφόρησε, από τις εκδόσεις «Φόρμα» (1992), και με τον πρωτότυπο τίτλο, το *Μαιτρέϊ*.

Απόσπασμα από το μεταφρασμένο έργο:

«*Η Μαϊτέγι μου είχε φανεί πολύ πιο όμορφη με το ανοιχτόχρωμο σαρί της, στο χρώμα του ελαφρού τσαγιού, με τις ασημοκεντημένες λευκές παντόφλες της και το πέπλο της που είχε το χρώμα του πετροκέρασου. Τα κατάμαυρα μαλλιά της, τα τεράστια μάτια της, τα κατακόκκινα χείλια της ζωντάνευαν αυτό το σκεπασμένο σώμα, δίνοντάς του μια ζωή σχεδόν απάνθρωπη, θαυμαστική και λίγο εξωπραγματική. Την κοίταζα με κάποια περιέργεια: δεν κατάφερα να συλλάβω το μυστήριο που κρυβόταν μέσα σ' αυτό το πλάσμα με τις ρευστές σαν μετάξι κινήσεις, με το ντροπαλά χαμόγελο, στα όρια του πανικού, με τη μεταβαλλόμενη φωνή που δημιουργούσε κάθε στιγμή νέους τονισμούς. Τα αγγλικά της Μαϊτρέγι ήταν τυπικά και σωστά, κάπως σχολικά, μα μόλις άνοιγε το στόμα της δεν μπορούσαμε να μην την κοιτάζουμε, ο Λουσιέν και εγώ. Σαν τα λόγια της να μας έστελναν χίλια καλέσματα*»²⁴⁰.

4. Το μυστήριο του δόκτορος Χονιχμπέργκερ / *Secretul doctorului Honigberger*

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Μεταφραστής:	Μαρία Μαρινέσκου-Χύμου
Εισαγωγή:	Ioan P. Culiano
Εκδότης:	Γαβριηλίδης
Έτος έκδοσης:	1989
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	95
Σχήμα:	21x14

²⁴⁰ Η νύχτα της Βεγγάλης, σ. 13.

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

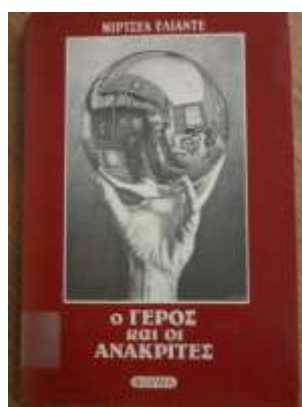
Πρόκειται για φανταστική νουβέλα την οποία ο Ελιάντε δημοσίευσε το 1940, μαζί με μια άλλη φανταστική αφήγηση, με τίτλο *Νύχτα στο Σεραμπόρε*. Η νουβέλα συνδυάζει αυτόχθονα μυστικιστικά μοτίβα με ινδικές μυστικιστικές πρακτικές.

Στις αρχές του 20^{ου} αιώνα, ένας ιατρός από το Βουκουρέστι, ονόματι Ζερλέντι, εκδηλώνει ενδιαφέρον για τη ζωή του ιατρού Johann Martin Honigberger (1795-1869), από την πόλη Μπρασόβ. Σκοπός του, να συντάξει μια βιογραφία του Honigberger. Κατά τη διάρκεια της έρευνας της ζωής του Honigberger όμως, ο Ζερλέντι ανακαλύπτει ότι ο ιατρός εκδήλωνε μυστικιστικές τάσεις. Συνεπώς, μαθαίνει όλο και περισσότερα πράγματα για τις μυστικιστικές πρακτικές, εγκαταλείποντας όμως τη συγγραφή της βιογραφίας. Ξεκινά ταυτόχρονα ασκητική ζωή, μακριά από το κάπνισμα, το αλκοόλ, τον καφέ και το κρέας, δοκιμάζοντας τις πρακτικές γιόγκα. Το 1910, εξαφανίζεται χωρίς να αφήσει κανένα ίχνος.

Παρουσίαση στο οπιστόφυλλο του βιβλίου:

«Το μυστικό του δρος Χόνιχμπεργκερ είναι μια από τις πιο γνωστές νουβέλες του Ρουμάνου θρησκευολόγου Μίρτσα Ελιάντε, που συγκαταλέγεται ανάμεσα στους διεθνώς αναγνωρισμένους πρωτεργάτες του φανταστικού είδους στον αιώνα μας. το κείμενο αντανακλά τις παράλληλες θεωρητικές και πειραματικές έρευνες του συγγραφέα στον χώρο των ινδικών δοξασιών και φιλοσοφιών - ιδίως δε της Γιόγκα - αλλά είναι συγχρόνως και ένα ωραιότατο παραμύθι με θέμα την οικουμενική, πανανθρώπινη δίψα του Απολύτου».

5. Ο γέρος και οι ανακριτές / *Pe strada Mântuleasa*

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Μεταφραστής:	Μαρία Μαρινέσκου-Χύμου
Εκδότης:	Φόρμα
Έτος έκδοσης:	1991
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	127
Σχήμα:	21x13
I.S.B.N.:	9602710063

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

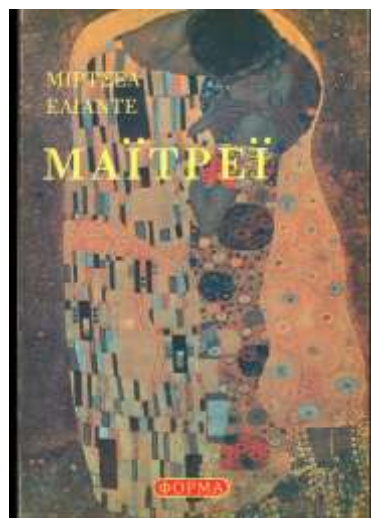
Φανταστικό διήγημα του Ελιάντε, με συνωμοσιολογικά στοιχεία. Η ιστορία ξεκινά από τις μυστικές υπηρεσίες της κομμουνιστικής Ρουμανίας, που συλλαμβάνουν ένα γέρο πρώην δάσκαλο σε σχολείο του Βουκουρεστίου, για άγνωστο λόγο. Κατά την ανάκρισή του ο γέρος αρχίζει να τους λέει ιστορίες για τους πρώην μαθητές του οι οποίες αποτελούν ένα κουβάρι, το οποίο καθώς ξετυλίγεται οδηγεί στη Μεσαιωνική Ρουμανία και ακόμα πιο πίσω, καθώς οι μαθητές του δεν είναι και οι πλέον συνηθισμένοι άνθρωποι. Επιρροές από μύθους για βρικόλακες και προγονικές κατάρες μέχρι αρχαίες θρησκείες της Ρουμανίας και θεωρία της κούφιας Γης συνθέτουν ένα πραγματικά αλλόκοτο δημιούργημα με ακόμα πιο αλλόκοτο τέλος.

Από το οπισθόφυλλο του μεταφρασμένου έργου:

«Ένας γέρος, που στο παρελθόν διετέλεσε διευθυντής του Δημοτικού της οδού Μιντουλεάσα στο Βουκουρέστι, αναζητά τα ίχνη των παλιών μαθητών του. Στο πρόσωπο ενός αξιωματικού των υπηρεσιών ασφαλείας θα αναγνωρίσει έναν από αυτούς. Ο αξιωματικός το αρνείται. Ένας συνάδελφός του ακούει το διάλογο και δείχνει μεγάλο ενδιαφέρον για τον πρώην διευθυντή. Έτσι αυτός οδηγείται την επομένη στην έδρα της Σεκουοριτάτε.

Στις ανακρίσεις που ακολουθούν ο γέρος ζωντανεύει μια ολόκληρη εποχή η οποία παίρνει διαστάσεις θρύλου καθώς προχωρά η αφήγηση. Αποφασίζεται η κράτησή του, του προμηθεύουν γραφική ύλη και του ζητούν να καταγράψει τις αναμνήσεις του., πράγμα το οποίο κάνει για βδομάδες ολόκληρες. Τα γραπτά του μελετούνται καθημερινά και από καιρού εις καιρού του ζητούνται και προφορικές εξηγήσεις. Οι ανακρίσεις δέχονται η μια την άλλη. . ο γέρος, στην προσπάθειά του να είναι όσο γίνεται πιο ακριβής, παρεκκλίνει διαρκώς από τον κεντρικό κορμό της αφήγησης και χάνεται όλο και πιο συχνά σε παράπλευρες ιστορίες. Υπάρχει μίτος της Αριάδνης σε αυτές σύγχρονες Χίλιες και μια νύχτες».

6. Μαϊτρέϊ / Maitreyi (La nuit Bengali)

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Ελένη Μιχαλογιάννη
Πρόλογος:	Ελένη Μιχαλογιάννη
Εκδότης:	Φόρμα
Έτος έκδοσης:	1992
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	220
Σχήμα:	21x14
I.S.B.N.:	960-271-013-6

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Βεγγάλη Ινδιών 1928., ο νεαρός Ευρωπαίος θρησκευολόγος Μίρτσεα Ελιάντε έρχεται από τη Ρουμανία για να μελετήσει της ανατολικές θρησκείες. Εδώ όμως εκτός από τη γνώση τον περιμένει και ο έρωτας στο πρόσωπο της νεαρής ινδής Μαϊτρέϊ, (μετέπειτα φημισμένης ποιήτριας). Ένας έρωτας όμως καταδικασμένος να υποκύψει στην αναπόφευκτη σύγκρουση των δύο πολιτισμών.

Η «Μαϊτρέϊ» είναι ένα αυθεντικό και ούτε στο ελάχιστο μελοδραματικό λαβ-στόρι, η ιστορία της αγάπης του Άλαν (Μίρτσεα Ελιάντε) και της Μαϊτρέϊ. Μια ιστορία αγάπης που ξεκινά σαν αρχική αδιαφορία μεταλλάσσεται γρήγορα σε ένα παιχνίδι λεπτών προκλήσεων και διστακτικών αντιστάσεων όπου τα κατάπληκτα μάτια του προκατειλημμένου, «ανώτερου» Ευρωπαίου ανακαλύπτουν σταδιακά τον όλο εκπλήξεις, ραφινάτο κόσμο αυτής της «βάρβαρης» για να κορυφωθεί σε μια έκρηξη παράφορου πάθους, οiwονού του δραματικού και μοιραίου χωρισμού στο τέλος»²⁴¹.

Απόσπασμα από το μεταφρασμένο έργο:

«Η Μαϊτρέγι είναι μια σπάνια κοπέλα. Σαν σύζυγος όμως μήπως θα είναι ίδια με οποιαδήποτε άλλη γυναίκα.

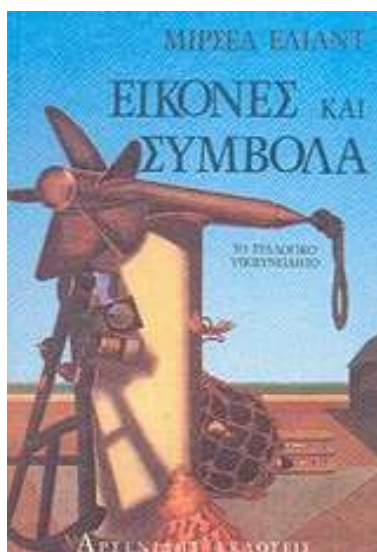
Το ίδιο βράδυ, αργότερα ήρθε στο δωμάτιό μου, φορώντας μόνο αυτό το ωραίο άλικο πέπλο που την αφήνει σχεδόν γυμνή. Είναι μια ενδυμασία της Ρατζπουτάνα που την φορούν κατάσαρκα κι όχι πάνω από μια πουκαμίσα όπως στη Βεγγάλη. Κάτω από το διάφανο ρούχο το σκούρο στήθος της φάνταζε ελαφρά χλομότερο κι αυτή ανοιχτότερη απόχρωση με αναστάτωνε φοβερά. Ξέρω πως φόρεσε ειδικά για μένα αυτή την προκλητική και εξαίσια ενδυμασία: ο μηχανικός είχε βγει. Ποτέ δεν θα τολμούσε να τη φορέσει μπροστά του.

Έρχεται συνέχεια στο δωμάτιό μου., χωρίς κανένα λόγο, πάντα προκλητική και πειραχτική. Το πάθος την κάνει υπέροχη. Το σώμα της είναι απερίγραπτα ελκυστικό»²⁴².

²⁴¹ Παρουσίαση στο οπισθόφυλλο του μεταφρασμένου έργου.

²⁴² *Η νύχτα της Βεγγάλης*, σ. 85.

7. Εικόνες και σύμβολα. Το συλλογικό υποσυνείδητο: Δοκίμια στον μαγικο-θρησκευτικό συμβολισμό / Images et symboles

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Άγγελος Νίκας
Εκδότης:	Αρσενίδης
Έτος έκδοσης:	1994
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	232
Σχήμα:	24x17
I.S.B.N.:	9602530278

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

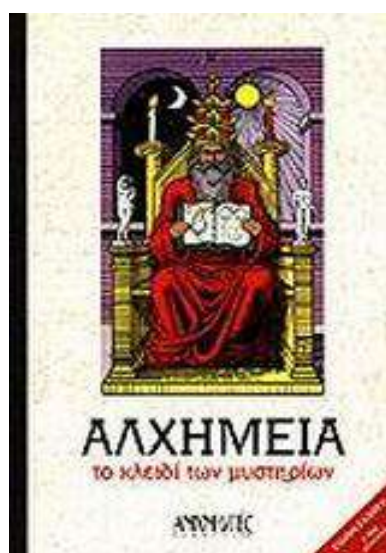
Το βιβλίο περιλαμβάνει τα κεφάλαια: «Πρόλογος», «Εισαγωγή», «Νέα ανακάλυψη του συμβολισμού», «Συμβολισμός και ψυχανάλυση», «Το ακατάλυτο των εικόνων», «Η οργάνωση της ύλης», «1. Ο συμβολισμός του “κέντρου”», «Ψυχολογία και ιστορία των θρησκειών», «Ιστορία και αρχέτυπα», «Η εικόνα του κόσμου», «Ο συμβολισμός του “κέντρου”», «Συμβολισμός της ανόδου», «Κατασκευή “κέντρου”», «2. Ινδικοί συμβολισμοί του κέντρου και της αιωνιότητας», «Λειτουργία των μύθων», «Ινδικοί μύθοι για το χρόνο», «Το δόγμα των “γιούγκα”», «Κοσμικός χρόνος και ιστορία», «Ο “τρόμος του χρόνου”», «Ινδικός συμβολισμός κατάλυσης του χρόνου», «Το “σπασμένο αυγό”», «Η φιλοσοφία του χρόνου στο βουδισμό», «Εικόνες και παράδοξα», «Τεχνικές “εξόδου από το χρόνο”», «3. Ο “θεός δετής” και ο συμβολισμός των κόμπων», «Ο τρομερός παντοκράτορας», «Ο συμβολισμός του βούδα», «“Θεοί δετές” στην αρχαία Ινδία», «Θράκες, Γερμανοί, Καυκάσιοι», «Ιράν», «Εθνογραφικά παράλληλα», «Μαγεία των κόμπων», «Μαγεία και θρησκεία», «Συμβολισμός των “οριακών καταστάσεων”», «Συμβολισμός και ιστορία», «4. Παρατηρήσεις για το συμβολισμό των οστράκων», «Σελήνη και νερά», «Συμβολισμός της γονιμότητας», «Λειτουργίες των κοχυλιών», «Ο ρόλος των οστράκων στις επιτάφιας δοξασίες», «Το μαργαριτάρι στη μαγεία και στην ιατρική»,

«Ο μύθος του μαργαριταριού», «5. Συμβολισμός και ιστορία», «Βάπτισμα, κατακλυσμός και υδατικοί συμβολισμοί», «Αρχετυπικές εικόνες και χριστιανικός συμβολισμός», «Σύμβολα και πολιτισμοί» και «Παρατηρήσεις για τη μέθοδο».

Εμπορική παρουσίαση του μεταφρασμένου έργου:

«Η χρήση των συμβόλων αποτελεί πρωταρχική λειτουργία στις ανθρώπινες κοινωνίες. Προηγείται της γλώσσας και του διαλογισμού και ανταποκρίνεται σε μια βαθύτερη αρχέγονη ανάγκη. που με διαφορετικές μορφές συναντάται σε όλους τους πολιτισμούς για τη διερεύνηση και αποκάλυψη της βαθύτερης ουσίας του όντος. Στα δοκίμια για το μαγικο-θρησκευτικό συμβολισμό που περιλαμβάνονται στο βιβλίο αυτό του γνωστού Ρουμάνου συγγραφέα και μελετητή των ανατολικών πολιτισμών Μίρτσεα Ελιάντε, ο συγγραφέας επιχειρεί να αναλύσει αρχέτυπες εικόνες και σύμβολα κοινά σε μια μεγάλη γκάμα πολιτισμών -από την Ινδία ως την Κίνα και από τους Θράκες και τους Γερμανούς μέχρι τους Καυκάσιους και τους Πέρσες- σε μια προσπάθεια κατανόησης της δυναμικής που διέπει τη δημιουργία του συλλογικού υποσυνειδήτου στις ανθρώπινες κοινωνίες»²⁴³.

8. Αλχημεία: Το κλειδί των μυστηρίων / Alchimia asiatică

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Στέφανος Ελμάζης Ντέμης Κυριάκου
Εκδότης:	Αρχέτυπο
Έτος έκδοσης:	1998
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	120
Σχήμα:	24x17
I.S.B.N.:	960-7928-00-8

²⁴³ Για περισσότερες πληροφορίες, βλέπε Βιβή Τουρόγιαννη, «Μίρτσεα Ελιάντε. Εικόνες και σύμβολα», περιοδικό «Μανδραγόρας», τεύχος 42, Μάιος 2010.

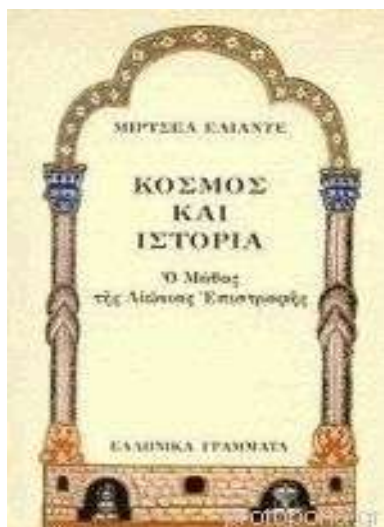
Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Μία έκδοση έκπληξη που αποκαλύπτει τα μυστικά της Αλχημείας και της Ερμητικής Παράδοσης. Από τον Ερμή και την αρχαία Ελλάδα, μέχρι τους μάγους της Αναγέννησης, τους ανθρώπους των Θαυμάτων σε Ανατολή και Δύση, τους χημικούς γάμους των Ροδόσταυρων, την απόκρυφη μεταστοιχείωση του Καρλ Γιουνγκ, τους σύγχρονους αλχημιστές, τη μυστική Πράγα του Ροδόλφου Β και την αιώνια αναζήτηση της Φιλοσοφικής Λίθου»²⁴⁴.

Εμπορική παρουσίαση του μεταφρασμένου έργου:

«Πρόκειται για το πιο συνοπτικό και ταυτόχρονα το πιο εμπειριστατωμένο ελληνικό βιβλίο πάνω στην πιο απόκρυφη επιστήμη του κόσμου. Αποκαλύπτει όλα τα μυστικά της Αλχημείας και της Ερμητικής Παράδοσης. Από τον Ερμή και την Αρχαία Ελλάδα, μέχρι τους μάγους της Αναγέννησης, τους Ανθρώπους των Θαυμάτων σε Ανατολή και Δύση, τους χημικούς γάμους των Ροδόσταυρων, την απόκρυφη μεταστοιχείωση του Καρλ Γιουνγκ, τους σύγχρονους αλχημιστές, τη μυστική Πράγα του Ροδόλφου Β, την αιώνια αναζήτηση της Φιλοσοφικής Λίθου. Γράφουν οι συγγραφείς: Στέφανος Ελμάζης, Παντελής Γιαννουλάκης, Μίρτσεα Ελιάντε, Εύα Αυλίδου»²⁴⁵.

9. Κόσμος και ιστορία: Ο μύθος της αιώνιας επιστροφής / *Le myth de l'éternel retour*

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Στρατής Ψάλτης
Εκδότης:	Ελληνικά Γράμματα
Έτος έκδοσης:	1999
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα

²⁴⁴ Απόσπασμα από την εμπορική περιγραφή του εκδότη.

²⁴⁵ Ο.π.

Αριθμός σελίδων: 224
Σχήμα: 21x14
I.S.B.N.: 960-03-0767-9

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

Ο μεταφρασμένος τόμος περιλαμβάνει τα κεφάλαια: «Πρώτος πρόλογος», «Δεύτερος πρόλογος», «Αρχέτυπα και επανάληψη» («Το πρόβλημα», «Ουράνια αρχέτυπα περιοχών, ναών και πόλεων», «Ο συμβολισμός του κέντρου», «Επανάληψη της κοσμογονίας», «Θεϊκά πρότυπα τελετών», «Αρχέτυπα ανίερων δραστηριοτήτων», «Μύθοι και ιστορία», «Η αναγέννηση του χρόνου» («Χρόνος. Νέος χρόνος. Κοσμογονία», «Περιοδικότητα της δημιουργίας», «Συνεχής αναγέννηση του χρόνου»), «Δυστυχία και ιστορία» («Κανονικότητα του πόνου», «Η ιστορία θεωρούμενη ως θεοφάνεια», «Κοσμικοί κύκλοι και ιστορία», «Μοίρα και ιστορία»), και «Ο τρόμος της ιστορίας» («Επιβίωση του μύθου της αιώνιας επιστροφής», «Οι δυσκολίες του ιστορικισμού», «Ελευθερία και ιστορία», «Απελπισία ή πίστη».

Εμπορική παρουσίαση του μεταφρασμένου έργου:

«Ο μεγαλύτερος θρησκευολόγος της μεταπολεμικής εποχής στο δεύτερο μισό του 20ού αιώνα και σε παγκόσμια κλίμακα είναι ο ρουμανικής καταγωγής Μίρτσεα Ελιάντε (1907-1986), καθηγητής στη Σορβόνη (1945-1956) και στο Σικάγο (1956-1976), συγγραφέας πολλών βιβλίων μεταφρασμένων στις περισσότερες γλώσσες, εκδότης τριών παγκοσμίου φήμης επιστημονικών περιοδικών και της καλύτερης πολύτομης θρησκευολογικής εγκυκλοπαίδειας (1987). Από το πλούσιο συγγραφικό του έργο αγαπούσε ιδιαίτερα ένα σύγγραμμά του που έγραψε στην ακμή της δράσης του στα γαλλικά (1949) και το οποίο μεταφράστηκε αγγλικά (1959) γνωρίζοντας απρόσμενη εκδοτική επιτυχία, έτσι ώστε να κυκλοφορήσει και ως βιβλίο τσέπης με τίτλο «Κόσμος και Ιστορία». Αυτό το αγαπημένο βιβλίο του Μίρτσεα Ελιάντε κρατάτε τώρα στα χέρια σας, το έργο που ο ίδιος συνιστούσε ως την καλύτερη εισαγωγή στη σκέψη του και την πιο έγκυρη σύνοψη του στοχασμού του»²⁴⁶.

10. Δεκαεννέα τριαντάφυλλα / Nouăsprezece trandafiri

²⁴⁶ Παρουσίαση στο οπισθόφυλλο του μεταφρασμένου έργου.

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Μεταφραστής:	Γκαμπριέλ Ανδρόνε
Πρόλογος:	Γκαμπριέλ Ανδρόνε
Εκδότης:	Καστανιώτης
Έτος έκδοσης:	1999
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	192
Σχήμα:	21x14
I.S.B.N.:	960-03-0767-2

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Ο Άγγελ Ντ. Παντέλε, ο κυρίαρχος χαρακτήρας του έργου, θεωρείται κορυφαίος συγγραφέας στη Ρουμανία του Τσαουσέσκου. Τα τελευταία χρόνια μάλιστα υπήρξε και υποψήφιος για το Νόμπελ λογοτεχνίας. Ο Εουσέμπιου Νταμιάν, γραμματέας του και επιφορτισμένος με τη διεκπεραίωση της αλληλογραφίας του και τη δακτυλογράφηση των χειρογράφων του, καθώς και οικονόμος Αικατερίνα, τον υπηρετούν με περισσή αυταπάρνηση. Οπότε μια βραδιά, στην κυριολεξία από το πουθενά, ενσκήπτει στη συντροφιά τους ένα παράξενο ζευγάρι νεαρών ηθοποιών, ο Λαουριάν και η Νικουλίνα, και δίνει μια αυτοσχέδια παράσταση μπροστά τους. Ο πρώτος μάλιστα ισχυρίζεται ότι είναι γιος του "Μαέστρου", από μια ηθοποιό που πρωταγωνιστούσε προ τριακονταετίας σε ένα έργο του, το οποίο όμως δεν ανέβηκε στη σκηνή ποτέ! Ο Παντέλε δεν θυμάται αυτόν το δεσμό»²⁴⁷.

Εμπορική παρουσίαση του μεταφρασμένου έργου:

«Το Δεκαεννέα τριαντάφυλλα θέτει «το πρόβλημα της μαγικής λειτουργίας της τέχνης του θεάματος». Ο Άγγελ Ντ. Παντέλε, θεωρούμενος ως ο μεγαλύτερος συγγραφέας της χώρας του, αποφασίζει να γράψει το αριστούργημα της ζωής του. Στην απόφαση αυτή τον ωθεί η γνωριμία με το νεαρό Λαουριάν Σερντάρου, ο οποίος ισχυρίζεται ότι είναι γιος του. Το βιβλίο δεν εκδίδεται ποτέ και μια χριστουγεννιάτικη νύχτα ο Παντέλε μαζί με το «γιο» του και τη μνηστή του Νικουλίνα βγαίνουν βόλτα με το έλκθηρο. Εξαφανίζονται χωρίς ν' αφήσουν ίχνη, περνώντας σε μια άλλη διάσταση του χωροχρόνου»²⁴⁸.

²⁴⁷ Βλέπε <http://aesopus38.blogspot.gr/2012/03/eliade-1999.html>

²⁴⁸ Παρουσίαση στο οπισθόφυλλο του μεταφρασμένου έργου.

11. Πραγματεία πάνω στην ιστορία των θρησκειών / *Traité d'histoire des religions*

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Έλση Τσούτη
Πρόλογος:	Georges Dumézil
Εκδότης:	Χατζηνικολή
Έτος έκδοσης:	1981 (1 ^η έκδοση), 1992 (2 ^η έκδοση), 1999 (3 ^η έκδοση)
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	416
Σχήμα:	24x17
I.S.B.N.:	9789602640562

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

Ο μεταφρασμένος τόμος περιλαμβάνει τα κεφάλαια: «Πρόλογος από τον Ζωρζ Ντυμεζίλ», «Εισαγωγή του συγγραφέα», «Δομή και μορφολογία του ιερού», «Ο ουρανός: ουράνιες θεότητες, ουράνια σύμβολα, σύμβολα και τελετουργικά», «Ο ήλιος και οι ηλιακές λατρείες», «Η σελήνη και η σεληνιακή αλληγορία», «Τα νερά και ο υδάτινος συμβολισμός», «Οι ιεροί λίθοι: επιφάνειες, σύμβολα και μορφές», «Η γη, η γυναίκα και η γονιμότητα», «Η βλάστηση - σύμβολα και τελετουργίες της ανανέωσης», «Η καλλιέργεια της γης και οι θρησκείες της γονιμότητας», «Οι ιεροί χώροι: ναός, ανάκτορο, κέντρο του κόσμου», «Ο ιερός χρόνος και ο μύθος της αιωνίας επανάληψης», «Μορφολογία και αποστολή των μύθων», «Η κατασκευή των συμβόλων» και «Συμπεράσματα».

Εμπορική παρουσίαση του μεταφρασμένου έργου:

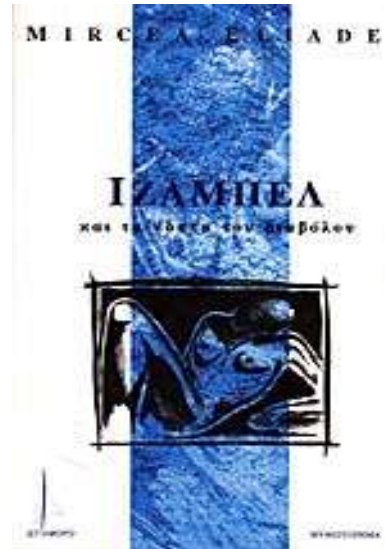
«Το αντικείμενο της παρούσας εργασίας είναι διττό:

1) Τι είναι θρησκεία;

2) Μέχρι ποιο σημείο μπορούμε να μιλάμε για "Ιστορία των θρησκειών"; Έχοντας ενδιασμούς πάνω στη χρησιμότητα ενός προκαταρκτικού ορισμού του θρησκευτικού φαινομένου, αρκεστήκαμε στην περιγραφή των ιεροφανειών με την πιο

πλατιά σημασία του όρου (κάτι που εκδηλώνει το ιερό). Επομένως, δεν θα μπορέσουμε να θέσουμε το πρόβλημα της ιστορίας των θρησκευτικών μορφών παρά αφού μελετήσουμε σημαντικό αριθμό τους»²⁴⁹.

12. *Ιζαμπέλ και τα ύδατα του διαβόλου / Izabel și apele diabolului*

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Λίλα Κονομάρα
Εκδότης:	Λαγουδέρα
Έτος έκδοσης:	2001
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	216
Σχήμα:	21x14
I.S.B.N.:	960-7893-08-6

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Ο *Mircea Eliade* ήταν μόλις είκοσι ενός ετών όταν ξεκίνησε τη συγγραφή αυτού του μυθιστορήματος. Μας αποκαλύπτει λοιπόν λογικά τις μεταφυσικές και υπαρξιακές ανησυχίες ενός νέου ανθρώπου -«Αν καταλάβαινα όλα όσα γράφω, γιατί να τα γράφω;»- αλλά επίσης ορισμένα θέματα, γύρω από τα οποία θα οικοδομήσει πολύ αργότερα το έργο του σαν ιστορικού των θρησκειών: η ύπαρξη του κοινού μέσα στο υπερφυσικό, πώς το ιερό κρύβεται μέσα στο ανίερο. Ανακαλύπτει κανείς επίσης, χωρίς ποτέ η λογοτεχνία να εκλαμβάνεται ως πραγματικότητα, απρόσμενες φαντασιώσεις: κυριευμένος από ένα δαιμόνιο, ο συγγραφέας, νέος Ευρωπαίος που κατοικεί στην Καλκούτα σε μια οικογενειακή πανσιόν, παγιδεύεται σε συγκρούσεις ενός έντονου και υπόγειου ερωτισμού, όπου η ερωτική πράξη δεν περιγράφεται ποτέ αλλά υπονοείται. Προσπαθεί να οδηγήσει στην ακολασία τον κοντινό του φίλο, αποπειράται να βιάσει ένα από τα κορίτσια της ιδιοκτήτριας, μαθαίνει τον οργασμό σε μια άλλη, θέλει να

²⁴⁹ Μίρτσα Ελιάντε, «Πρόλογος του συγγραφέα», σ. 16.

συμμετάσχει σε ομοφυλοφιλικές επαφές φίλων τους και καταλήγει, απογοητευμένος από την ανακάλυψη ότι η Ιζαμπέλ, μια νεαρή παγερή παρθένα, αφήνεται στις μοναχικές απολαύσεις, να την σπρώξει στην αγκαλιά του πρώτου τυχόντα...²⁵⁰.

Απόσπασμα από το μεταφρασμένο έργο:

«... Μπορεί πολλοί να με κατηγορήσαν για δεισιδαιμονία. Εγώ όμως τους απέδειξα κάθε φορά την ύπαρξη του πονηρού μέσα από την πραγματικότητα του κακού. Αν ο διάβολος ήταν μια ψευδαίσθηση, μία αφηρημένη έννοια, ένας φόβος, μια παρωχημένη αντίληψη, ένας μύθος, τότε το κακό θα ήταν αέρινο και ανάλαφρο, το κακό δεν θα έπαιρνε σάρκα και οστά. Σκεφτείτε όμως λίγο τις ήττες, τις ανθρώπινες αδυναμίες. Όλα όσα υπερβαίνουν τη θέληση, τον άνθρωπο, τη μοίρα, το νόμο. Σκεφτείτε αυτό το απροσδόκητο, το απέραντο κακό, το οποίο κανείς δεν καταπολεμά επειδή ο καθένας μας γεννήθηκε πλάι του, ανάσανε μαζί του και βρήκε απόλαυση στα έργα του. Η δημιουργία του διαβόλου είναι εξίσου εκτενής με τη θεία δημιουργία. Αν ο διάβολος δεν ήταν μεγάλος και πραγματικός, η ζωή μας δεν θα είχε κανένα νόημα. Οι άνθρωποι δεν το σκέφτονται αυτό, επειδή σκέφτονται τα πάντα εκτός από τον ακρογωνιαίο λίθο, τη ζωή τους...».

13. Το ιερό και το βέβηλο / Das Heilige und das Profane

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από:	Γερμανικά
Μεταφραστής:	Νίκος Δεληβοριάς
Εκδότης:	Αρσενίδης
Έτος έκδοσης:	2002
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	224
Σχήμα:	21x14
I.S.B.N.:	960-253-086-3

²⁵⁰ Παρουσίαση στο οπισθόφυλλο του μεταφρασμένου έργου. Βλέπε επίσης Βιβή Τουρόγιαννη, «Μίρτσεα Ελιάντε. Το ιερό και το βέβηλο», περιοδικό «Μανδραγόρας», τεύχος 42, Μάιος 2010.

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

Το βιβλίο περιλαμβάνει τα κεφάλαια: «Εισαγωγή», «Ο ιερός χώρος και η ιεροποίηση του κόσμου», «Ο ιερός χρόνος και οι μύθοι», «Ιερότητα της φύσης και κοσμική θρησκεία», «Ανθρώπινη ύπαρξη και καθαγιασμός της ζωής», «Ιστορία της θρησκευτικής επιστήμης», «Εγκυκλοπαιδικό λήμμα», «Για το συγγραφέα», «Επεξηγήσεις επιστημονικών όρων», «Ευρετήριο ονομάτων» και «Ευρετήριο εννοιών και θεμάτων».

Εμπορική παρουσίαση του μεταφρασμένου έργου:

«Το υποσυνείδητο προμηθεύει ασταμάτητα το σύγχρονο άνθρωπο με αμέτρητα σύμβολα, και κάθε σύμβολο έχει να μεταφέρει ένα συγκεκριμένο μήνυμα, να φέρει εις πέρας μια συγκεκριμένη αποστολή, η οποία σκοπεύει στο να προστατεύσει ή να επαναφέρει την ψυχική του ισορροπία. Το σύμβολο δεν καθιστά μόνο τον κόσμο «ανοικτό», αλλά εγγυάται στον άνθρωπο και την πρόσβασή του στο σύμπαν. Τα σύμβολα ξυπνούν το προσωπικό βίωμα και το μετατρέπουν σε πνευματική πράξη, σε μια μεταφυσική αντίληψη του κόσμου. Μπροστά από ένα οποιοδήποτε φανερό σύμβολο του κοσμικού χώρου και της κοσμολογικής ζωής, ένας άνθρωπος βρίσκει την πρόσβαση στην ύψιστη πνευματικότητα, επειδή, κατανοώντας το σύμβολο, είναι σε θέση να ζήσει παγκόσμια. Η θρησκευτική θεώρηση του κόσμου και η ιδεολογία της επιτρέπουν στον άνθρωπο να αξιολογήσει όλο αυτό το προσωπικό του βίωμα και να το «ανοίξει» προς το παγκόσμιο»²⁵¹.

14. Το εσωτερικό φως / *Lumina ce se stinge*

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Κυριακή Λέκκα-Μαραγκουδάκη
Σημείωμα:	Ντίνα Σαμοθρόκη
Εκδότης:	Αρμός
Έτος έκδοσης:	2003

²⁵¹ Παρουσίαση στο οπισθόφυλλο του μεταφρασμένου έργου.

Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	128
Σχήμα:	17x12
I.S.B.N.:	960-527-261-X

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Μία ανασκόπηση της εμπειρίας του θεϊκού Φωτός στους αρχαίους πολιτισμούς και τους μοντέρνους “Ο κόσμος κινείται ανάμεσα στο ιερό και το βέβηλο” διαπίστωση που θεμελιώνει την πνευματική θέση του Μίρτσα Ελιάντε. Οι άνθρωποι έχουν ως κοινό στοιχείο “την άγνοια και τη λήθη” όπως ο ίδιος επισημαίνει και θεωρεί ότι η αποκάλυψη είναι ο μοναδικός τρόπος αφύπνισης, πρόσβασης στην αλήθεια. Τα γεγονότα δεν συμβαίνουν τυχαία, στην προέλευσή τους υπάρχει μία διατακτική δύναμη. Πίσω από τα μικρά και μεγάλα γεγονότα βρίσκονται τα αρχέτυπα που δεν έπαψαν να εκδηλώνονται. Ο θρησκευόμενος άνθρωπος εξακολουθεί να ζει μέσα στον σύγχρονο άνθρωπο που απομακρύνθηκε από κάθε θρησκεία: δεν απαρνήθηκε όμως την ουσία του και αυτό το γεγονός του δίνει τη δυνατότητα να λαμβάνει αμυδρά κάποια μηνύματα. Σύμφωνα με τον Ελιάντε ο σύγχρονος άνθρωπος πρέπει να επανακτήσει τη σχέση με τον αρχαίο άνθρωπο, να επανασυνδεθεί με το Σύμπαν από το οποίο απομακρύνθηκε με απερίσκεπτο τρόπο (...). Ο Ελιάντε δεν προτρέπει τον σημερινό απελπισμένο άνθρωπο να επιστρέψει στα δάση και τις σπηλιές για να βρει τη λύτρωση του, όμως μέσω της παρούσας έκδοσης αποδεικνύει ότι το περιβάλλον του σφύζει από μύθους και η καθημερινή ζωή είναι ένας λαβύρινθος, μία Φωτεινή μνητική εμπειρία»²⁵².

Εμπορική παρουσίαση του μεταφρασμένου έργου:

«Από τα πλατωνικά κείμενα και τα νεοπλατωνικά στα ινδικά, τα ιουδαϊκά, τα σουφικά, από το όραμα του Παύλου στις ησυχαστικές εμπειρίες της θεάς του Θαβωρίου φωτός, στην πνευματική ζωή των ανθρώπων συναντούμε το φαινόμενο της εμπειρίας του θεϊκού φωτός, που με τη σειρά του πιστοποιεί την ενεργό παρουσία του φωτός στην ζωή του ανθρώπου και συγχρόνως δηλώνει το άνοιγμα του ανθρώπου από τον κόσμο του σκότους και της άγνοιας σε έναν κόσμο πνευματικό»²⁵³.

15. Η δεσποινίς Χριστίνα / Domnișoara Cristina

²⁵² Απόσπασμα από την παρουσίαση του εμπορικού οίκου, στη διεύθυνση www.armosbooks.gr.

²⁵³ Παρουσίαση στο οπισθόφυλλο του μεταφρασμένου έργου.

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Μαρία Μαρινέσκου-Χύμου
Εκδότης:	Διώνη
Έτος έκδοσης:	2004
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	232
Σχήμα:	21x14
I.S.B.N.:	960-7720-47-4

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Το βιβλίο ανήκει στη σειρά των "φανταστικών έργων" του Μίρτσα Ελιάντε. Είναι εμπνευσμένο από παλιές ρομαντικές παραδόσεις. Είναι η παράδοξη ιστορία μιας όμορφης νεαρής κοπέλας που πέθανε είκοσι χρονών, έρχεται όμως πάλι στο οικείο περιβάλλον της για να ξαναζήσει τον επίγειο έρωτα. Το μυστήριο κυριαρχεί παντού. Οι ήρωες ζουν την πραγματικότητα, μπλέκονται όμως και σε φανταστικές καταστάσεις με μια εκπληκτική εναλλαγή, ώστε πολλές φορές αμφιβάλλουν αν ζουν ή ονειρεύονται. Μια ελκυστική ερωτική ιστορία γεμάτη τρυφερότητα αλλά και απρόβλεπτες εξελίξεις»²⁵⁴.

16. Λεξικό των θρησκειών / Dictionnaire des religions

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Ευάγγελος Γαζής
Εκδότης:	Χατζινικολή
Έτος έκδοσης:	2008
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα

²⁵⁴ Παρουσίαση του μεταφρασμένου έργου στο οπισθόφυλλο του βιβλίου.

Αριθμός σελίδων: 336
Σχήμα: 24x17
I.S.B.N.: 9602640418

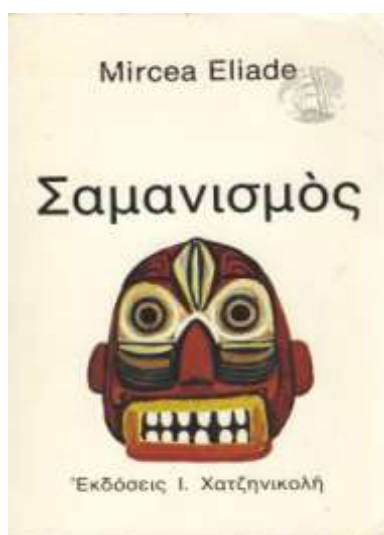
Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου²⁵⁵:

Ο μεταφρασμένος τόμος αποτελείται από «Προλεγόμενα», «Σημείωμα για την βιβλιογραφία και τις συντομογραφίες» και «Εισαγωγή», καθώς και από τα κεφάλαια: «Αίγυπτος», «Βόρεια Αμερική», «Κεντρική Αμερική», «Νότια Αμερική», «Αυστραλία», «Αφρική», «Βουδισμός», «Γερμανοί», «Δυισμός», «Ελλάδα», «Ελληνιστική Εποχή», «Ζαϊνισμός», «Ζωροαστρισμός», «Θιβέτ», «Θράκες», «Ινδοευρωπαίους», «Ινδουϊσμός», «Ιουδαϊσμός», «Ισλαμισμός», «Κέλτες», «Κομφουκιανισμός», «Μεσοποταμία», «Μυστήρια», «Προϊστορικοί Χρόνοι», «Ρωμαίοι», «Σαμανισμός», «Σιντοϊσμός»²⁵⁶ «Σλάβοι και Βάλτες», «Ταοϊσμός», «Χαναάν», «Χετταίοι», «Χριστιανισμός», «Ωκεανία» και «Ευρετήριο».

Εμπορική παρουσίαση του μεταφρασμένου έργου:

«Όταν τελείωνε την μνημειώδη του Histoire des croyances et des idées religieuses, ο Μίρτσα Ελιάντε θέλησε να συγκεντρώσει σ ένα μοναδικό τόμο το αποτέλεσμα μίας ζωής αφιερωμένης στη συγκριτική ιστορία των θρησκειών. Καθώς δεν μπορούσε να φέρει μόνος του σε πέρας αυτό το έργο, ζήτησε από τον Ιόν Κουλιάνο, καθηγητή της ιστορίας των θρησκειών στο Πανεπιστήμιο του Σικάγο, να επιμεληθεί αυτήν την τεράστια σύνθεση. Αυτό το λεξικό δεν προτείνει μόνο σημαντικά άρθρα αφιερωμένα στις διάφορες θρησκείες του κόσμου, αλλά και ολόκληρη σειρά από παρατηρήσεις για ιδρυτές θρησκειών, προφήτες, ιερά βιβλία και διάφορα πνευματικά ρεύματα που σφράγισαν την θρησκευτική ιστορία της ανθρωπότητας. Ένα βιβλίο αναφοράς»²⁵⁶.

17. Σαμανισμός / Le chamanisme et les techniques archaïques de l' extase

²⁵⁵ Το βιβλίο συνυπογράφει ο Ιοάν Πέτρου Κουλιάνου (Ioan Petru Culianu).

²⁵⁶ Από την παρουσίαση στο οπισθόφυλλο του μεταφρασμένου έργου.

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Ιφιγένεια Μποτηροπούλου
Εκδότης:	Χατζινικολή
Έτος έκδοσης:	1978 (1 ^η έκδοση), 1999 (2 ^η έκδοση), 2009 (3 ^η έκδοση)
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	364
Σχήμα:	24x17
I.S.B.N.:	9789602642207

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Η παρούσα εργασία είναι, απ' όσο ξέρουμε, η πρώτη που αγκαλιάζει ολόκληρο τον σαμανισμό, τοποθετώντας τον μέσα στην προοπτική της γενικής ιστορίας των θρησκειών· παραδεχόμαστε τις αδυναμίες της στην κατά προσέγγιση εκτίμηση και τους κινδύνους που διατρέχει. Διαθέτουμε επί του παρόντος μία σημαντική ποσότητα δεδομένων που αναφέρονται στους διάφορους σαμανισμούς: τον σιβηρικό, τον βορειο-αμερικανικό, τον νότιο-αμερικανικό, τον ινδονησιακό, τον ωκεάνιο, κλπ. Απ την άλλη μεριά, αριθμός εργασιών, με πολλαπλό ενδιαφέρον, προσέλκυσε την εθνολογική, κοινωνιολογική και ψυχολογική μελέτη του σαμανισμού (ή καλύτερα ενός τύπου του σαμανισμού). Αλλά, εκτός από μερικές αξιοσημείωτες εξαιρέσεις -σκέπτομαι πριν απ όλα τις εργασίες του Χάρβα (Holmberg) για τον αλταϊκό σαμανισμό- η τεράστια σαμανική βιβλιογραφία παραμέλησε την εξήγησε αυτού του εξαιρετικά πολύπλοκου φαινομένου μέσα στο πλαίσιο της γενικής ιστορίας των θρησκειών»²⁵⁷.

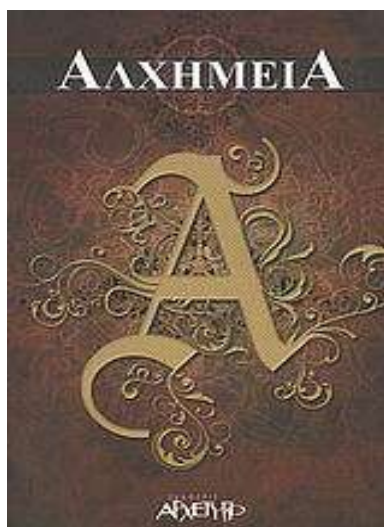
Λίγα λόγια του συγγραφέα:

«Ο σαμανισμός είναι, ακριβώς, μια από τις αρχαϊκές τεχνικές της έκστασης, συγχρόνως μυστικής, μαγείας και «θρησκείας» με την πλατιά έννοια του όρου. Προσπαθήσαμε να τον παρουσιάσουμε στις διάφορες ιστορικές και πολιτιστικές όψεις του και προσπαθήσαμε ακόμη να σχεδιάσουμε μια σύντομη ιστορία της διαμόρφωσης του σαμανισμού στην Κεντρική και τη Βόρεια Ασία. Αλλά δίνουμε περισσότερη αξία στην ίδια την παρουσίαση του σαμανικού φαινομένου, στην ανάλυση της ιδεολογίας του, στη συζήτηση των τεχνικών του, του συμβολισμού του, της μυθολογίας του. Κρίνουμε πως μια τέτοια εργασία δεν ενδιαφέρει μόνο τον ειδικό, αλλά και τον καλλιεργημένο άνθρωπο, και κυρίως σ' αυτόν απευθύνεται αυτό το βιβλίο»²⁵⁸.

²⁵⁷ Μίρτσα Ελιάντε, «Πρόλογος» του μεταφρασμένου έργου, σ. 7.

²⁵⁸ 'Ο.π., σ. 12.

18. Αλχημεία: Η μυστική τέχνη των σοφών

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Λ. Κονομάρα
Εκδότης:	Αρχέτυπο
Έτος έκδοσης:	2009
Τόπος έκδοσης:	Θεσσαλονίκη
Αριθμός σελίδων:	319
Σχήμα:	24x17
I.S.B.N.:	978-960-421-142-5

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Συλλογικό έργο: Γιώργος Ιωαννίδης, Ναούμ Θεοδοσιάδης, Μίρτσα Ελιάντε, Στέφανος Ελμάζης, Ντέμης Κυριάκου, Φίλιππος Αϊβάζης, Γιώργος Αρώνης, Νίκος Χειλαδάκης, Ρόμπερτ Α. Γουίλσον, Σοφία Ακριδέλη, Δήμητρα Νικολαΐδου, Μαρία Βάγια, Μιλτιάδης Τσαπόγας. Μία πλήρης καταγραφή της μυστηριακής τέχνης της Αλχημείας, δοσμένη μέσα από υπέροχη εικονογράφηση και διεισδυτικά κείμενα. Ένα από τα πιο γοητευτικά μυστήρια της παγκόσμιας εσωτερικής παράδοσης αποκαλύπτεται μέσα από ένα ξεχωριστό συλλογικό βιβλίο αφιερωμένο εξ ολοκλήρου στην Ερμητική φιλοσοφία και την τέχνη της Μεταμόρφωσης, όπως συνεχίζεται από κύκλους μνημένων να ασκείται μέχρι σήμερα. Περιέχεται έγχρωμο 16σέλιδο με τα αριστουργήματα της αλχημικής τέχνης»²⁵⁹.

²⁵⁹ Από την παρουσίαση του εκδοτικού οίκου.

ΜΙΧΑΪ ΕΜΙΝΕΣΚΟΥ / ΜΙΧΑΙ ΕΜΙΝΕΣΚΟΥ

Βιογραφικά στοιχεία:

Ο Μιχαΐ Εμινέσκου (1850-1889), «ο εθνικός ποιητής της Ρουμανίας, κι ένας από τους μεγαλύτερους λυρικούς ποιητές του 19^{ου} αιώνα, είναι γνωστός στη χώρα μας από τις μεταφράσεις ποιημάτων του, που έκαναν διάφοροι Έλληνες ποιητές (Αντώνης Μυστακίδης, Γιάννης Ρίτσος, Μελισάνθη, Δ. Ραβάνης - Ρέντης κ.ά.) και κυρίως η Ρίτα Μπούμη - Παπά. (...).

Ο Εμινέσκου έζησε και ανδρώθηκε σε μια περίοδο όπου οι αγώνες του ρουμανικού λαού για εθνική ελευθερία και κοινωνική πρόοδο είχαν πάρει μεγάλες διαστάσεις, και, με τον πόλεμο του 1877-78, οδήγησαν στην ανεξαρτησία της Ρουμανίας. Οι αγώνες αυτοί και το πνεύμα της εποχής είχαν τεράστια απήχηση και διαπότισαν της ποίησή του. (...).

Στα μεταπολεμικά χρόνια, ο Μιχαΐ Εμινέσκου αναγνωρίστηκε σαν εθνικός ποιητής και τιμήθηκε, όπως άξιζε, από την πατρίδα του. το έργο του, όχι μόνο αξιοποιείται πολύπλευρα στην εκπαίδευση της Ρουμανίας, αλλά μεταφράστηκε σ' όλες σχεδόν τις γλώσσες και διδάσκεται σε πανεπιστήμια και σχολές όλων των Ηπείρων»²⁶⁰.

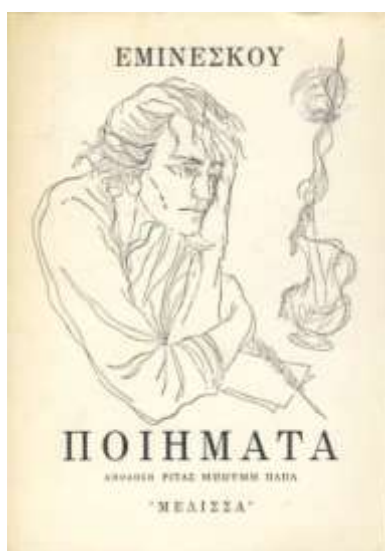
Εργογραφία (ενδεικτικά):

Οι περισσότερες δημιουργίες του ποιητή είδαν το φως της δημοσιότητας μετά το θάνατό του, σε διάφορες εκδόσεις. Αναφέρουμε, ενδεικτικά: *Opere (Άπαντα)*, τόμοι α' - γ', *Poezii tirărite în timpul vieții* (Ποιήματα δημοσιευμένα κατά τη διάρκεια της ζωής του), εκδόσεις «Fundatia pentru Literatură și Artă, Regele Carol al II-lea», Βουκουρέστι 1939 / 1943 / 1944, *Opere (Άπαντα)*, τόμοι δ' - ε', *Poezii postume. Anexe. Introducere. Tabloul edițiilor* (Μεταθανάτια ποίηση. Παραρτήματα. Εισαγωγή. Πίνακας των εκδόσεων), εκδόσεις της Ρουμανικής Ακαδημίας, Βουκουρέστι 1952 / 1958, *Opere (Άπαντα)*, τόμος στ', *Literatura populară, Introducere. Poeme originale de inspirație folclorică, Lirica populară, balade. Dramatice. Basme în proză, Irmoase. Paremiologie. Note și variante. Anexe. Exerciții și moloz. Caetul anonim, Bibliografie, Indici* (Λαϊκή λογοτεχνία, Εισαγωγή, Γνήσια ποιήματα λαϊκής έμπνευσης, Λαϊκή λυρική, μπαλάντες, Δραματικά, Παραμύθια σε πεζό λόγο, Παραομιλίες) εκδόσεις της Ρουμανικής Ακαδημίας, Βουκουρέστι κ.λπ.²⁶¹

²⁶⁰ Τάκης Αδάμος, απόσπασμα από το «Προλογικό Σημείωμα» του τόμου *Ο εωσφόρος Μιχαΐ Εμινέσκου*, απόδοση Δ. Ραβάνη-Ρέντη, εκδόσεις «Θουκυδίδης», Αθήνα 1989, σσ. 13-14.

²⁶¹ Για περισσότερες πληροφορίες, βλέπε Ion Crețu, *Mihail Eminescu (biografie documentară)* [Μιχαΐ Εμινέσκου (τεκμηριωμένη βιογραφία)], εκδόσεις «Editura pentru Literatură», Βουκουρέστι 1968. Βλέπε επίσης Μαρία Μαρινέσκου-Χύμου, *Ελληνορουμανικές πνευματικές σχέσεις*, εκδόσεις «Τροχαλία», Αθήνα 1995, κεφάλαιο «Ένας από τους τελευταίους ρομαντικούς ποιητές: ο Μιχαΐ Εμινέσκου (1850-1889)» (σσ.113-119).

1. Ποιήματα / Poezii

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Μεταφραστής:	Ρίτα Μπούμη-Παπά
Εισαγωγή:	Νίκος Παππάς ²⁶²
Εκδότης:	Μέλισσα
Έτος έκδοσης:	1964
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	214
Σχήμα:	25x18

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

Ο μεταφρασμένος τόμος περιλαμβάνει μεταφράσεις σχεδόν όλων των δημιουργιών του Εμινέσκου, μαζί με τα κεφάλαια: «Σημείωμα του εκδότη», «Η ζωή του Μιχάι Εμινέσκου» (της μεταφράστριας Ρίτα Μπούμη-Παπά), «Απόψεις για τον Εμινέσκου» (του Νίκου Παππά), «Ο Υπερίων» (σημείωμα του Μιχάι Μπενιούκ) και «Η μάσκα του Εμινέσκου» (σημείωμα του Τζεόρτζε Καλινέσκου). Η γραφίστρια Λίτζια Μακοβέι υπογράφει τα σκίτσα του βιβλίου, καθώς το μονόφυλλο με την εικόνα του ποιητή.

Απόσπασμα από τον πρόλογο του μεταφρασμένου έργου:

«Στο λυρικοδραματικό έργο του Εμινέσκου καθρεφτίζεται όλη του η ζωή, μια ζωή φαινόμενο δυναμισμού, δράσης και δίψας για περισσότερη δικαιοσύνη και ελευθερία. Αγνός πατριώτης, τίμιος, περήφανος, εργατικός, θαρραλέος, ανθρωπιστής, οραματίστηκε από τους πρώτους στον αιώνα του την πολιτική, κοινωνική και οικονομική απελευθέρωση του ρουμανικού λαού»²⁶³.

²⁶² Περιλαμβάνει δύο σημειώματα τα οποία υπογράφουν οι Μιχάι Μπενιούκ και Τζεόρτζε Καλινέσκου αντίστοιχα.

²⁶³ Ρίτα Μπούμη-Παπά, «Η ζωή του Μιχάι Εμινέσκου», κεφάλαιο στο μεταφρασμένο τόμο, σ. 23.

2. Ο Εωσφόρος / *Luceafărul*

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου (δίγλωσση έκδοση):

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Μεταφραστής:	Δημήτρης Ραβάνης-Ρέντης
Προλογικό σημείωμα:	Τάκης Αδάμος
Επιμέλεια:	Σωκράτης Κοτολούλης
Εκδότης:	Θουκυδίδης
Έτος έκδοσης:	1989
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	75
Σχήμα:	24x17
I.S.B.N.:	960-7025-06-7

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Ο Ποιητής μεταμορφώνεται στο ίδιο του το ποίημα στο Άστρο Αφροδίτη, για να διχαστεί σε δύο αρσενικές προσωπικότητες, και στη συνέχεια να αυτοπαρουσιαστεί με διττή μορφή - χαρακτήρα: Άγγελος και Δαίμονας. Ουράνιος, Ολύμπιος, Απόμακρος, αλλά με γήινες επιθυμίες και πάθω, γιατί πολύ θα 'θελε να είναι ΑΝΘΡΩΠΟΣ. Έχει όμως και μια άλλη διάθεση: να κρυφτεί πίσω από ένα ψευδώνυμο - δεν του φτάνουν όλες οι παραπάνω μεταμορφώσεις! - και, σαν Ποιητής, διαλέγει το όνομα Υπερίων»²⁶⁴.

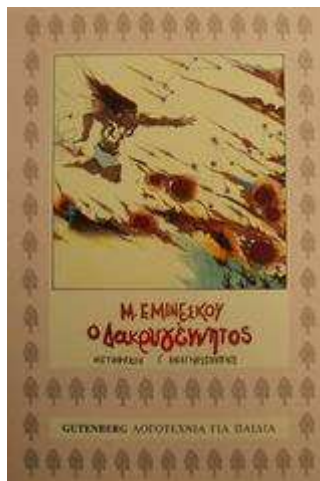
Απόσπασμα από τον «Πρόλογο» του μεταφρασμένου έργου:

Το βιβλίο εκδόθηκε για τα 100 χρόνια από το θάνατο του Μιχαΐ Εμινέσκου, σε 2000 αντίτυπα. «Το Εκτελεστικό Συμβούλιο της ΟΥΝΕΣΚΟ στην 129^η σύνοδό του στο Παρίσι (6 του Ιούνη 1988) αποφάσισε να συμπεριλάβει στις ΔΙΕΘΝΕΙΣ

²⁶⁴ Δημήτρης Ραβάνης-Ρέντης, «Λίγα για τον τίτλο... Αφροδίτη; Εωσφόρος; Αυγερινός; Αποσπερίτης; Υπερίων;», απόσπασμα από το ν τόμο *Ο εωσφόρος Μιχαΐ Εμινέσκου*, μετάφραση Δ. Ραβάνης-Ρέντης, εκδόσεις «Θουκυδίδης», Αθήνα 1989, σσ. 16.

ΕΚΑΤΟΝΤΑΕΤΗΡΙΔΕΣ την επέτειο του θανάτου του εθνικού ποιητή της Ρουμανίας Μιχαΐ Εμινέσκου και καλεί όλα τα κράτη-μέλη να συμβάλουν στον εορτασμό. Ο Εμινέσκου θεωρείται ένας από τους μεγαλύτερους ποιητές του 19^{ου} αιώνα. Τα έργα του κυκλοφορούν σχεδόν σε όλες τις γλώσσες»²⁶⁵.

3. Ο Δακρυγέννητος / *Făt-Frumos din lacrimă*

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Μεταφραστής:	Γιάννης Αναγνωστόπουλος
Εκδότης:	Gutenberg
Έτος έκδοσης:	1992
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	87
Σχήμα:	25x18
I.S.B.N.:	960-01-0345-3

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Ο Φατ-Φρουμός, κείνος που τότε γέννησαν τα δάκρυα, δεν είναι ένα βασιλόπουλο σαν και τ' άλλα του καιρού του. Δεν ψηλώνει όπως ένα φυσιολογικό παιδί, μήτε παίζει τα παιχνίδια των συνομηλίκων του. Ο Φατ-Φρουμός τρανέει και γιγαντώνει, και σύντομα σχεδόν κανείς δε μπορεί να τα βάλει μαζί του και να τον νικήσει -σχεδόν κανείς... Γιατί οι δυνάμεις της σκοτεινής μαγείας είναι τεράστιες, υπερφυσικές, κι όταν ο Δακρυγέννητος χιμίζει καταπάνω της, ακόμα κι αυτονού το ασάλινο κορμί θα υποταχτεί. Μα μένει υποταγμένο το σώμα, όσο τούτο τον κόσμο διαφεντεύει η αγάπη; Ο Φατ-Φρουμός λέει πως όχι!»²⁶⁶.

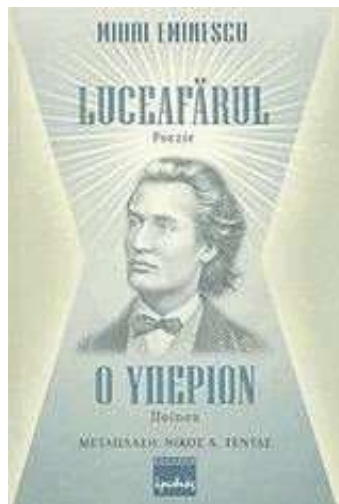
²⁶⁵ Από το οπισθόφυλλο του μεταφρασμένου έργου.

²⁶⁶ Απόσπασμα από το οπισθόφυλλο του μεταφρασμένου έργου.

Οι κριτικοί για τον Μιχαΐ Εμινέσκου:

«Ο Εμινέσκου ήταν η έκφραση της ψυχής, ή μάλλον η ίδια η ψυχή του ρουμανικού λαού που μίλησε με την πένα του και ντύθηκε με το όνομά του. Ουσιαστικά ο Εμινέσκου δεν υπήρξε παρά μόνο ως έκφραση μιας όμορφης χώρας δίπλα στην Μαύρη θάλασσα της οποίας τα κύματα έσπαγαν στην ακτή με άσπρους αφρούς θυμίζοντας την αχτένιστη γενειάδα κάποιου γέροντα. Και μέσα σε αυτό το κινούμενο υδάτινο δάσος των κυμάτων φώλιαζε τα βράδια αντανακλώμενη η σελήνη. Σε αυτή την χώρα ζούσαν από αιώνες απλοί άνθρωποι που τους έλεγαν, άλλοτε Ζάλμοξι ή Δεκένεο, άλλοτε βασιλιά Δεκέβαλο ή Βουρεβίστα και στα βυζαντινά χρόνια Μίρτσεα Γηραίο, ή Στέφανο Μεγάλο, ή Μιχαήλ Γενναίο, ακρίτες της χιλιόχρονης ορθόδοξης αυτοκρατορίας. Από τον καιρό των αρχαίων θρακικών φύλλων των Γετο-Δακών και κατόπιν στα ρωμαϊκά και βυζαντινά χρόνια ο λαός αυτός ζούσε μέσα στα σκοτεινά δάση της Δακίας και ο ποταμός Δούναβης σαν προσωποποιημένη θεότητα τους προστάτευε από την ιστορία δίνοντας τους την ευκαιρία να υφαίνουν το στημόνι του δικού τους μύθου στα βόθρα του σκοτεινού δακικού δάσους»²⁶⁷.

4. Ο Υπερίων. Ποίηση / *Luceafărul. Poezie*

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου (δίγλωσση έκδοση):

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Μεταφραστής:	Νικόλαος Τέντας
Πρόλογος:	Πρόδρομος Χατζηεφραιμίδης
Εισαγωγή:	Απόστολος Πατελάκης
Εικονογράφηση:	Voichița Bucur
Εκδότης:	Ερωδιδός
Έτος έκδοσης:	2005
Τόπος έκδοσης:	Θεσσαλονίκη
Αριθμός σελίδων:	62
Σχήμα:	24x17
I.S.B.N.:	960-6601-72-2

²⁶⁷ Μ. Τσοπάνης, «Μιχαήλ Εμινέσκου (1850 Μολδαβία - 1889 Βουκουρέστι)», *Archive* 4, 2004.

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Το αριστούργημα του είναι χωρίς αμφιβολία η λυρική μπαλάντα με τον τίτλο «Ο Αυγερινός» («L' Etoile du soir»). Το ποίημα του αυτό αποτελεί την κορύφωση της ποιητικής του δημιουργίας και παρουσιάζει το τραγικό πεπρωμένο του ιδιοφυούς δημιουργού του. Σε αυτό το ποίημα, όπως και στην «Προσευχή ενός Δάκα» καθώς και στην «1η Επιστολή», περιγράφεται η σχέση θείου-ανθρωπίνου. Στην περιγραφή της εμφανίσεως του σύμπαντος συναντούνται φιλοσοφικές απόψεις της Ρίγκ Βέντα (ύμνος της δημιουργίας) με εικόνες που ανήκουν σε ρασιοναλιστικές και ρομαντικές αντιλήψεις, εκφρασμένες από τον Καντ καθώς και χωρία από το Παλαιδιαθηκικό βιβλίο της Γενέσεως. Ο κόσμος για τον Εμινέσκου είναι μια απέραντη ζωντανή ύπαρξη, λογική, εμφορούμενη από την παγκόσμια ψυχή. Η κίνηση των άστρων είναι το αποτέλεσμα της έλξεως την οποία η θεότητα ασκεί επάνω στην ύλη, καθώς και ο καρπός της αγάπης ή της νοσταλγίας της ύλης προς μια άλλη μορφή εκδήλωσης της ύπαρξης. Ο Δημιουργός, σύμφωνα με το καντιανό πρότυπο, είναι μια μηχανική και αφηρημένη διάνοια αποτραβηγμένη στο εσωτερικό του παγκόσμιου Νόμου που επιτάσσει και επισκοπεί αμείλικτα την γέννηση και την ερήμωση των αλληλοδιαδοχικών κόσμων»²⁶⁸.

Απόσπασμα από το μεταφρασμένο έργο:

«Στην παγκόσμια μυθολογία το αστέρι της Αφροδίτης είναι δυσπόστατο: την αυγή Αυγερινός την εσπέρα Αποσπερίτης, με ισοδύναμη λαμπρότητα, γεγονός που μάγεψε, κυριολεκτικά, τους ταυτισμένους με την αείζωτη Φύση βοσκούς, γεωργούς και μεταφυσικούς στοχαστές... Ο φιλοσοφικός εσωτερισμός του Μ. Εμινέσκου συνυφαίνεται με το όνειρο και τη φαντασία του απλού ανθρώπου που άλλοτε θεωρεί το σύμπαν ενιαίο και κοινή τη μοίρα όλων των πλασμάτων κι άλλοτε θέτει όρια στις δυνατότητες του ανθρώπου»²⁶⁹.

5. Ο φτωχο-Διόνυσος / Sărmanul Dionis

²⁶⁸ Δ. Τσομπάνης, ό.π.

²⁶⁹ Αποσπάσματα από τον «Πρόλογο» του μεταφραστή Νίκου Τέντα, σ. 13.

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Μεταφραστής:	Κωνσταντίνος Τσοπάνης
Εκδότης:	Νοών
Έτος έκδοσης:	2009
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	112
Σχήμα:	24x17
I.S.B.N.:	978-960-6884-05-4

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Ο «Φτωχό-Διόνυσος» είναι ένα φανταστικό διήγημα (...) και μολονότι ανήκει στις δημιουργίες της νεότητας του συγγραφέα θεωρήθηκε από την αρχή ως ένα αριστούργημα. Σε αυτό το διήγημα ο Εμινέσκου φανερώνει διάφορες επιδράσεις που ανήκουν στη γερμανική λογοτεχνία και φιλοσοφία, στη γαλλική λογοτεχνία, στην ινδική φιλοσοφία και στην αρχαία ελληνική φιλοσοφία και μυθολογία, κυρίως δε στις ορφικές ιδέες. Ο συγγραφέας αναπτύσσει μερικά αγαπημένα του φιλοσοφικά θέματα όπως η σχετικότητα του χώρου και του χρόνου («ο κόσμος ελαττωμένος σε έναν κόκκο δροσιάς»), και η ενότητα του Όλου εκφρασμένη σε μια σειρά ατελείωτη αριθμών («το ένα ενυπάρχει σε όλα και το άπαν ενυπάρχει στο εν»). Το διήγημα έχει έναν ήρωα, τον Διόνυσο, ο οποίος περνά μια φιλοσοφική και ερωτική εμπειρία προορισμένη να τον οδηγήσει στην κατανόηση της αποστολής του στον κόσμο. Είναι ένας τυπικός ρομαντικός ήρωας (ορφανός, όμορφος και λόγιος), εραστής της μοναξιάς και μη μισούμενος από κανέναν»²⁷⁰.

Απόσπασμα από το μεταφρασμένο έργο:

«Με τη βοήθεια ενός παλαιού βιβλίου αστρολογίας που ανακάλυψε τυχαία, ο νεαρός Διόνυσος καταφέρνει να ξεφύγει από το παρόν και να ταξιδεύσει σε μία προηγούμενη ζωή του όταν ήταν νεαρός ευλαβής μοναχός στη μεσαιωνική Μολδαβία. Εκεί, κάτω από την επιβλητική σκιά των Καρπαθίων και μέσα στις σκοτεινές νύχτες των αρχαίων молδαβικών δασών τον κυριεύει ο πειρασμός να κλέψει μία κοπέλα την οποία αγαπά κρυφά και, χρησιμοποιώντας τις γνώσεις μαγείας που του δίδαξε ένας σοφός γερό εβραίος, να φύγει μαζί της για τη σελήνη. Καθώς η ίδια η σελήνη φαίνεται να τον προσκαλεί με τα παιχνιδίσματα του φωτός της, ο νεαρός μοναχός αποσχηματίζεται και καταφέρνει να φύγει με την αγαπημένη του για το φεγγάρι όπου έφτιαξε τον δικό του παράδεισο, όμως...»²⁷¹.

²⁷⁰ Μ. Τσοπάνης, ό.π.

²⁷¹ Απόσπασμα από την εμπορική παρουσίαση του έργου.

ΕΟΥΤΖΕΝ ΙΟΝΕΣΚΟΥ / EUGEN IONESCU

Σύντομο βιογραφικό:

Ρουμάνος θεατρικός συγγραφέας, ο Εουτζέν Ιονέσκου (1912-1994) θεωρείται ο σημαντικότερος εκπρόσωπος του θεάτρου του παραλόγου. Γεννήθηκε στη Ρουμανία από γαλλίδα μητέρα και ρουμάνο πατέρα. Εκεί άρχισε και τη λογοτεχνική του σταδιοδρομία, δημοσιεύοντας αρχικά στίχους (1931). Το 1942 εγκαταστάθηκε μόνιμα στο Παρίσι, όπου ασχολήθηκε κυρίως με τη συγγραφή θεατρικών έργων, αλλά και νουβελών και δοκιμίων. Το 1970 έγινε μέλος της Γαλλικής Ακαδημίας. Για τη λογοτεχνική και κοινωνική του προσφορά, ο Εουτζέν Ιονέσκου τιμήθηκε με πολλές διακρίσεις και βραβεία.

«Τα θεατρικά του έργα διαδέχονται το ένα το άλλο σε μία μεγάλη αφθονία και ποικιλία θεμάτων, που πολλές φορές ξαφνιάζουν τους θεατές με τις καινοτομίες τους. Απαλλαγμένα από όλα τα τεχνάσματα της ψυχολογίας και της θεατρικότητας, χαρακτηρίζονται προκλητικά, κριτικά, επαναστατικά. Οι θεατρικοί κώδικες καταστρατηγούνται, η αριστοτελική λογική ανατρέπεται, η επικοινωνιακή δύναμη της γλώσσας αμφισβητείται με αποτέλεσμα να επικρατεί ασάφεια και πολλαπλότητα ερμηνειών. Στα έργα αυτά αφθονούν τα λεκτικά παιχνίδια, ο ξέφρενος ρυθμός και το γκροτέσκο, τα οποία υποκρύπτουν τις αδυναμίες του ανθρώπου, τα βαθύτερα ένστικτά του, τις αγωνίες του»²⁷².

Η προσωπικότητα και το έργο του συγγραφέα αποτέλεσε αντικείμενο πολλών μελετών και στην Ελλάδα. Ο Ιονέσκου είναι ιδιαίτερα γνωστός στους Έλληνες αναγνώστες, ενώ μεταφράσεις των έργων του δημοσιεύονται τακτικά από τους μεγαλύτερους ελληνικούς εκδοτικούς οίκους.

Μετά το θάνατό του, ξέσπασε έντονη διαμάχη αναφορικά με την εθνικότητά του. Παρόλο που έγραψε κυρίως στα Γαλλικά, στη Ρουμανία θεωρείται ρουμάνος συγγραφέας και τιμάται αντιστοίχως.

Εργογραφία (ενδεικτικά):

Παρόλο που συνήθως έχουν μικρή διάρκεια, τα έργα του Ιονέσκου σημείωσαν παγκόσμια επιτυχία. Σχεδόν όλα τα έργα του έχουν μεταφραστεί στα Ελληνικά από τα Γαλλικά. Πρωτοπόρος στη μετάφραση των έργων του είναι οι εκδόσεις «Κέδρος», με τον ακούραστο Ερρίκο Μπελιέ. Αναφέρουμε, ενδεικτικά, μερικές από τις πιο σημαντικές δημιουργίες του: *Les Salutations* (Φανερή υποταγή, 1950), *La Leçon* (Το μάθημα, 1951), *Les Chaises* (Οι καρέκλες, 1952), *Victimes du devoir* (Θύματα του καθήκοντος, 1952), *Amédée ou Comment s'en débarrasser* (Αμεδαίος ή Πώς να τον ξεφορτωθούμε, 1954), *Le Nouveau Locataire* (Νέος ενοικιαστής, 1955), *Tueur sans gages* (Δολοφόνος χωρίς ανταμοιβή, 1958), *Rhinoceros* (Ρινόκερο, 1959), *Le Roi se meurt* (Ο βασιλιάς πεθαίνει, 1961), *Le Piéton de l'air* (Πεζός στον αέρα, 1963), *La Soif et la faim* (Η πείνα και η δίψα, 1966), *Jeux de massacre* (Παιχνίδι της σφαγής, 1970) *Macbett* (Μακμπέτ, 1972), *L'Homme aux valises* (1975) και *Voyage chez les morts* (1980).

Εκτός από τα θεατρικά του έργα, ο Εουτζέν Ιονέσκου έγραψε δέκα δοκίμια, τέσσερις νουβέλες, μία ποιητική συλλογή και πολυάριθμα λιμπρέτα για την όπερα.

²⁷² Απόσπασμα από το βιογραφικό του συγγραφέα, όπως δημοσιεύεται από τις εκδόσεις «Κέδρος» («Αφιέρωμα»). Δεδομένης της δημοσιότητας του συγγραφέα, επιλέξαμε να μην προβούμε στην παράθεση περισσότερων πληροφοριών σχετικά με τη ζωή και το έργο του. Η απλή αναζήτηση στο Διαδίκτυο φέρνει σε κάθε ενδιαφερόμενο τα επιθυμητά αποτελέσματα.

Η παράθεση των ελληνικών μεταφράσεων από έργα του Ιονέσκου έγινε σύμφωνα με τη χρονολογία έκδοσής τους. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες εντοπίσαμε περισσότερες εκδόσεις του ίδιου έργου, τις παραθέσαμε σύμφωνα με την αύξουσα σειρά δημοσίευσης.

1. Σημειώσεις και αντισημειώσεις / Notes et contre-notes

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από τα:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Ιουλία Ιατρίδη
Εκδότης:	Αρίων
Έτος έκδοσης:	1971
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Σελίδες:	200
Σχήμα:	21x14

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Μιλούν πολύ οι σελίδες που ακολουθούν, όπως μιλούν πολύ γύρω μας για ασυνεννοησία ή για κρίση του λόγου. Αυτή η κρίση του λόγου είναι συχνά ψεύτικη, ηθελημένη. Η προπαγάνδα, συνειδητά, αντέστρεψε την έννοια των λέξεων για να συσκοτίσει τα πνεύματα»²⁷³.

Από τον «Πρόλογο» του μεταφρασμένου τόμου:

«Υπάρχουν πολλές επαναλήψεις σ' αυτό το βιβλίο. Δεν είναι μόνο δικό μου το λάθος. Είναι και των δημοσιογράφων, των ανταποκριτών, των ειδικών και των θεωρητικών του θεάτρου, που από χρόνια, καθώς οι ίδιοι είναι θύματα καταπιέσεων, μου κάνουν τις ίδιες πάντα κριτικές για τις πεποιθήσεις μου, που προσπαθώ και εγώ, με τι σειρά μου να τις αντικρούσω με τα ίδια πάντα επιχειρήματα. Στην ουσία αγωνίσθηκα, πάνω απ' όλα, για να υπερασπίσω την ελευθερία του πνεύματός μου, την ελευθερία μου σα συγγραφέας. Είναι προφανώς ότι πρόκειται, κατά μέγα μέρος, για διάλογο κουφών, αφού οι τοίχοι δεν έχουν αφτιά, και οι άνθρωποι έγιναν τοίχοι, οι μεν για τους δε.

²⁷³ Εουτζέν Ιονέσκου, «Πρόλογος», σ. 11.

Κανείς δεν συζητεί πια με κανένα, καθώς ο καθένας θέλει, ή να κάνει τον άλλον οπαδό του ή να τον εξουθενώσει»²⁷⁴.

2. Θεατρικά έργα / *Teatru*

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από τα:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Γεώργιος Πρωτοπαπάς
Εκδότης:	Γεώργιος Ευαγγελίου
Έτος έκδοσης:	1972
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Σελίδες:	210
Σχήμα:	21x14

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

Περιέχει κριτικές και σημειώσεις για τα θεατρικά έργα του συγγραφέα, καθώς και την μελέτη «Η μονομαχία και ο θάνατος στον Ιονέσκο».

3. Ο μόνος / *Le Solitaire*

²⁷⁴ Ο.π., σ. 9.

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από τα:	Γαλλικά
Μεταφραστές:	Ζωρζ Σαρής
Εισαγωγή:	Μάριος Πλωρίτης
Εκδότης:	Κραναός
Έτος έκδοσης:	1974 (1 ^η έκδοση) / 1980 (2 ^η έκδοση)
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Σελίδες:	134
Σχήμα:	22x17

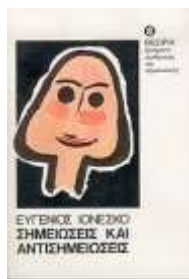
Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Ο Ιονέσκο σε αυτό το βιβλίο, θέλησε να απογυμνώσει τον ήρωα που αφηγείται, αλλά και τον ήρωα που διαβάζει. Τον άνθρωπο που χάνεται στην άβυσσο της ψυχής του, αλλά κι εκείνον που δεν αρνείται να τον ακολουθήσει μέχρι το Τέλος»²⁷⁵.

Απόσπασμα από το μεταφρασμένο έργο:

«...Πρέπει να παραιτηθείς αν δεν θέλεις να υποφέρεις. Να παραιτηθείς. Λέω και ξαναλέω στον εαυτό μου να παραιτηθεί. Συχνά σχεδόν τα καταφέρνω. Ή φτάνω σε κάτι που φτάνει κοντά σε παραίτηση. Από καιρό σε καιρό σηκώνει κεφάλι ο θυμός. Στην αρχή παίρνει τη μορφή μιας δυσαρέσκειας που μεγαλώνει μέσα μου. Με κυριεύει, με πνίγει. Όχι δεν θα το ξεπεράσω ποτέ, δεν θα μπορέσω ποτέ να ξεχάσω ότι δεν κατάφερα να δω πέρα από τον τοίχο που υψώνεται ως τον ουρανό. Πως να αφεθείς στην αγωνία στην οποία είμαστε όλοι βυθισμένοι παρά την επιστήμη, παρά τη θεολογία, παρά τη σοφία των αιώνων; Δεν έμαθα τίποτε από την ώρα που γεννήθηκα και ξέρω ότι δεν θα μάθω ποτέ τίποτα. Εκείνο που θα ήθελα είναι να εξαλείψω τα όρια της φαντασίας. Να ανατινάξω τα όρια της φαντασίας. Όμως δεν θα γκρεμιστούν και θα πεθάνω όσο αδαής γεννήθηκα...»²⁷⁶.

4. Σημειώσεις και αντισημειώσεις / Notes et contre-notes

²⁷⁵ Απόσπασμα από τη βιβλιοπαρουσίαση του μεταφρασμένου έργου, με τίτλο *Eugène Ionesco - Ο Μοναχικός (Le Solitaire)*, στο www.aformi.gr / 25 Ιουνίου 2009. Αποσπάσματα θεατρικών έργων του Εουτζέν Ιονέσκου δημοσιεύθηκαν επίσης σε μετάφραση του Ερρίκου Μπελιέ στο ανθολόγιο με τίτλο *Θεατρικοί διάλογοι. Ξένοι συγγραφείς από την Αναγέννηση έως τις μέρες μας*, τόμοι α΄-β΄, εκδόσεις «Ηριδανός», Αθήνα 2010.

²⁷⁶ Ο.π.

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από τα:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Ιουλία Ιατρίδη
Εκδότης:	Θεωρία
Έτος έκδοσης:	1982
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Σελίδες:	198
Σχήμα:	21x15

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

Το βιβλίο δομείται σε τρία μεγάλα κεφάλαια: «Αντίλογοι και μαρτυρίες», «Τα έργα μου» και «Πέρα απ' το θέατρο».

Οι κριτικοί για τον Ιονέσκο:

«Ο Ιονέσκο, κάθε άλλο παρά επιδειξιμανής είναι, δεν κυνηγάει τους προβολείς της δημοσιότητας, δεν είναι ένας γελοίος κλόουν που κάνει λογής καμώματα, όπως θέλουν να τον παρουσιάζουν οι λαϊκές φυλλάδες. Οι λαϊκές φυλλάδες έχουν χαρακτηριστική τάση να παρεξηγούν, παρερμηνεύοντας, τις ιδιοτροπίες μιας δημιουργικής προσωπικότητας, που 'ναι ταυτόχρονα δύσκολη και σύνθετη. Ο Ιονέσκο, λοιπόν, μας παρουσιάζεται σαν ένας καλλιτέχνης ασυμβίβαστης αγνότητας, ο οποίος παραδέχεται πλήρως πως η αβεβαιότητα κι η ασυνέπεια που μπορεί να παρουσιάζει μια δημιουργική προσωπικότητα, εξαρτάται απ' τις διεργασίες δυνάμεων που βρίσκονται έξω απ' τον έλεγχό-του, κι αυτός, τολμηρά, αντιμετωπίζει αυτό το δίλημμα της δημιουργικής πορείας". "Ο καλλιτέχνης μπορεί να προσηλώσει το μάτι-του στην τελευταία στιγμή, που μπορεί να 'ναι της ζωής-του, μα η οθόνη η εσωτερική, όπου πάνω-της προβάλλονταν συνήθως τα πρόσωπα που δημιουργούσε η ενόρασή του, ίσως να μένει τελείως λευκή -ένα κυκλόγραμμα που αποτελεί στο τίποτα ένα φόντο...»²⁷⁷.

5. Μία κόρη για παντρεία / *La femme fille à marier*

²⁷⁷ Απόσπασμα από το οπισθόφυλλο του μεταφρασμένου έργου, το οποίο υπογράφει ο Μάρτιν Έσβλιν.

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από τα:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Φοίβος Πιομπίνος
Εκδότης:	Ιδιωτική (δίγλωσση έκδοση)
Έτος έκδοσης:	1985
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Σελίδες:	30
Σχήμα:	22x15

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Το μονόπρακτο αυτό πρωτοπαρουσιάστηκε από τη σκηνή του θεάτρου Huchette (1953). Στα ελληνικά δημοσιεύτηκε τον Φεβρουάριο του 1971, στο 10^ο τεύχος του περιοδικού «Λωτός», σε απόδοση της Κάτιας Φλερυτσού, «Μία κόρη της παντρείας», σσ. 36-41. Μια άλλη απόδοσή του στα Ελληνικά, από τον Στέλιο Γούτη, κυκλοφόρησε τον Οκτώβριο του 1974, μαζί με άλλα δύο μονόπρακτα του Ιονέσκο, σε 100 πολυγραφημένα αντίτυπα, αποκλειστικά για τους μαθητές της Σχολής Θεάτρου Α. Σταυράκου («Κορίτσι για παντρεία, σσ. 21-34»)²⁷⁸.

6. Αναζητήσεις / *Un homme en question*

²⁷⁸ Από το οπισθόφυλλο του μεταφρασμένου έργου.

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από τα:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Μίρκα Σκάρα
Εκδότης:	Ροές
Έτος έκδοσης:	1986 (1 ^η έκδοση), 1990 (2 ^η έκδοση)
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Σελίδες:	227
Σχήμα:	19x17
I.S.B.N.:	9780002830577

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

Τα περισσότερα κείμενα του βιβλίου είδαν αρχικά το φως της δημοσιότητας στον τύπο, ή σε φιλολογικά περιοδικά. Το βιβλίο περιλαμβάνει τα εξής κεφάλαια: «Αναζητήσεις», «Κουλτούρα και Πολιτική», «Εναρκτήριο λόγος στο Φεστιβάλ του Σάλτσμπουργκ 1972», «Ας απαλλαγούμε από τις ιδέες μας», «Όλα από την αρχή», «Μου είναι όλο και πιο δύσκολο», «Κάποιες νέες αιτίες απελπισίας», «Ένα μήνα αργότερα», «Μονόλογοι και σκηνοθεσία κάποιων ονείρων», «Η Μύριαμ και άλλα», «Ο γιατρός I.B. φτάνει στη Γαλλία», «ο φόβος της Ουτοπίας», «Ανεξήγητα γεγονότα που μου συνέβησαν», «Κατηγορώ», «Αυτοί οι αντιαμερικάνοι αμερικανοί», «Ενάντια στους λογοκριτές σκηνοθέτες», «Στάλιν: το αρχέτυπο του τύραννου», «Γράμμα στην Μ.», «Κάτω οι πολιτικοί», «Η τραγουδίστρια είκοσι χρόνια μετά», «Ο Ιώβ και η υπέρβαση του κακού του Φιλίπ Νεμό», «Μιρό: ο μόνος ζωγράφος που τολμά να υποδείξει στο Θεό ότι γελάστηκε», «Ο κόσμος είναι αβίωτος», «Πωλ Γκωμά», «Η 31^η Αυγούστου 1978».

Απόσπασμα από το μεταφρασμένο έργο:

«Μέσα στη γενική σφαγή, δεν μπορεί να πει κανείς πραγματικά ποιος έχει δίκιο και ποιος δεν έχει. Γιατί να την επιθυμούν όλες αυτές οι εκατοντάδες εκατομμυρίων, τα τρία δισεκατομμύρια ανθρώπων που ζουν πάνω στη γη; Το έχω ξαναπεί, δεν πρέπει οι άνθρωποι να τα βάζουν με άλλους ανθρώπους. Μόνον με τον Δημιουργό τους. Γιατί δεν συγκεντρώνονται όλοι για να διαμαρτυρηθούν συλλογικά ενάντια στον Δημιουργό; Θα γέμιζαν σελίδες και σελίδες με υπογραφές διανοουμένων και μη, οι εφημερίδες.

Όμως, ας σιωπήσω, ας σιωπήσω. Φοβούμαι μήπως βλασφημώ. Ας καλλιεργήσουμε τον κήπο μας και ας προσευχηθούμε ίσως. Σε ποιον όμως να απευθύνουμε τις προσευχές;»²⁷⁹.

²⁷⁹ Απόσπασμα από το μεταφρασμένο έργο, σ. 223.

7. Η πείνα και η δίψα. Η φαλακρή τραγουδίστρια / La Soif et la Faim. La cantatrice chauve

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από τα:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Γιώργος Πρωτοπαπάς ²⁸⁰
Εκδότης:	Δωδώνη
Έτος έκδοσης:	1987
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα - Γιάννινα
Σελίδες:	194
I.S.B.N.:	960-248-181-1

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

Το βιβλίο περιλαμβάνει τα εξής κεφάλαια: «Ευγένιος Ιονέσκο», «Οι κριτικοί μου και εγώ», «Η μονομαχία και ο θάνατος στον Ιονέσκο», «Οι κριτικοί για την πείνα και τη δίψα», «Σημειώσεις, η πείνα και η δίψα», «Η πείνα και η δίψα», «Οι κριτικοί για την Φαλακρή Τραγουδίστρια», «Σημειώσεις για την Φαλακρή Τραγουδίστρια» και «Η Φαλακρή Τραγουδίστρια».

α. Η Πείνα και η Δίψα: *«Η Πείνα και η Δίψα είναι μία κραυγή αγωνίας, το δράμα του μοναχικού ανθρώπου που ζει τους φόβους του, ελπίζοντας και περιμένοντας κάτι ουτοπικό που δε θ' αποκτήσει ποτέ. Ο μοναχικός ήρωας προσπαθεί να ξεφύγει απ' την αθλιότητα χωρίς να χρειαστεί να συνθηκολογήσει, αλλά δεν τα καταφέρνει. Το μοτίβο της μοναξιάς και του φόβου που γίνεται αναγνωρίσιμο σε πολλά από τα έργα*

²⁸⁰ Το έργο έχει μεταφραστεί ήδη από το 1974 από τη Νίκη Καλαμαρά, ενώ το ελληνικό κοινό είχε την ευκαιρία να το απολαύσει στην Κεντρική Σκηνή του Εθνικού Θεάτρου των Αθηνών τη χρονιά 1973-1974.

του Ιονέσκο, εδώ αποκτά και μία απόχρωση ρομαντισμού. Ρομαντισμού ακόμα και στο επίπεδο δανείων από τις γνωστές εικόνες του Φάουστ»²⁸¹.

β. Η Φαλακρή Τραγουδίστρια: «Η Φαλακρή Τραγουδίστρια» (1950) όπου δεν υπάρχει ούτε τραγουδίστρια, ούτε φαλάκρα, είναι μια φαιδρότατη μαρτυρία της καταστροφής της γλώσσας από ανθρώπους που δεν μπορούν να συνεννοηθούν, επειδή δεν έχουν πια καμιά ουσιαστική ανάγκη να πουν κάτι. Μια γελοιογραφία της ακαλλιέργητης μικροαστικής σκέψης που ανατρέπει τις συνηθισμένες τυπικές καταστάσεις. Είναι πρόσωπα χωρίς Χαρακτήρα. Ανδρείκελα. Όντα δίχως πρόσωπο που κινούνται σαν μαριονέτες, από την ίδια την υπηρέτριά τους. Που δεν μπορούν πια να συγκινηθούν, δεν μπορούν να νοιώσουν πάθος. Δεν μπορούν πια να υπάρξουν. Μπορεί να 'γίνουν' οποιοδήποτε, οτιδήποτε, γιατί έχοντας χάσει την δική τους ταυτότητα, ντύνονται την ταυτότητα άλλων. Άδεια πλαίσια και ο χρόνος Απών. Και στη μέση ένας Πυροσβέστης που ψάχνει απεγνωσμένα μια φωτιά - τη Ζωή»²⁸².

Ο Ιονέσκο και οι εφιάλτες:

«Σε ένα πρώτο εφιάλη ο συγγραφέας βλέπει τον εαυτό του στο πρόσωπο του Ζαν να ξαναγυρίζει σ' ένα ετοιμόρροπο διαμέρισμα, που κατοικούσε πριν πολύ καιρό. Μέσα στη χαρά μίας πρόσφατης μητρότητας, και από τη φύση της εύκολα ευχαριστημένη γυναίκα του, φαντάζεται πως τώρα πια θα ζήσουν ευτυχισμένοι. Αλλά δυστυχώς κάτι σάπιο υπάρχει. Μια ξεχασμένη αγωνία κάνει τον Ζαν να φοβηθεί πως αυτό το ισόγειο θα γίνει το τάφος του. πράγματι, τα καθίσματα βουλιάζουν μπροστά στα μάτια του, η λάσπη γεμίζει τα συρτάρια των επίπλων, η μούχλα χαράζει στους τοίχους απειλητικές φιγούρες, και το φάντασμα το φάντασμα μίας μυθομανούς θείας του, ξαναανοίγει μέσα του μία ξεχασμένη πληγή για την οποία νιώθει ένοχος»²⁸³.

8. Η φωτογραφία του συνταγματάρχη / La photo du colonel

²⁸¹ Πρωτοπαπά-Παπανικολάου Ανυμώνη-Βασιλική, «Ο Ευγένιος Ιονέσκο στο Θέατρο του παραλόγου. Η Φαλακρή Τραγουδίστρια, Οι καρέκλες και Η πείνα και η δίψα», εργασία που υποστηρίχθηκε στο Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Σχολή Καλών Τεχνών, Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, Ναύπλιο 2010, σ. 26.

²⁸² Ελένη Σεμερτζίδου, «Το Θέατρο του παραλόγου», <http://www.etp.gr/etp/index.php/meletes-arthra>.

²⁸³ Ευγένιος Ιονέσκο, *Η πείνα και η δίψα. Η φαλακρή τραγουδίστρια*, μετάφραση Γιώργος Πρωτοπαπάς, εκδόσεις «Δωδώνη», Αθήνα-Γιάννινα 1987. Απόσπασμα από το κεφάλαιο «Σημειώσεις, η πείνα και η δίψα», σ. 21.

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

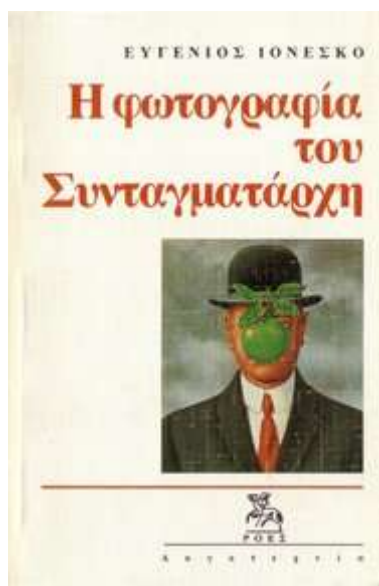
Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από τα:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Δέσποινα Ψαλλή
Εκδότης:	Ροές
Έτος έκδοσης:	1988 (1η έκδοση)
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Σελίδες:	169
Σχήμα:	19x12

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Ο Ευγένιος Ιονέσκο λατρεύει να γράφει νουβέλες. Χρησιμοποιεί γλώσσας προφανώς κλασική για να μας δώσει έργα με περιεχόμενο αναμφίβολα λιγότερο κλασικό. Με τη δηκτική παρωδία του πλησιάζει από την απλή γλωσσική σάτιρα σ' ένα πιο σύνθετο συμβολισμό, αν και κινεί πάντα έναν κόσμο φανταστικό, πλασματικό. Θεωρείται από τους μεγαλύτερους εκπροσώπους του λεγόμενου θεάτρου του παραλόγου.

Το «Θύμα του καθήκοντος», «Ο Ρινόκερος», «Ο Πεζός του αέρα» είναι μερικά από τα διηγήματα που περιέχονται στο βιβλίο αυτό του Ιονέσκου. Ορισμένες από τις νουβέλες αυτές υπήρξαν το σημείο εκκίνησης των τελευταίων του θεατρικών έργων»²⁸⁴.

9. Η φωτογραφία του συνταγματάρχη / La photo du colonel

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από τα:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Δέσποινα Ψαλλή
Εκδότης:	Ροές

²⁸⁴ Παρουσίαση στο οπισθόφυλλο του μεταφρασμένου έργου

Έτος έκδοσης:	1989 (2η έκδοση)
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Σελίδες:	169
Σχήμα:	19x12

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

Το βιβλίο περιλαμβάνει τα εξής διηγήματα: «Σημαιούλα», «Η Φωτογραφία του συνταγματάρχη», «Ο Πεζός του Αέρα», «Θύμα του Καθήκοντος», «Ρινόκερος», «Βούρκος» και «Ανοιξη 1939», καθώς και ανυπόγραφο προλογικό σημείωμα.

Απόσπασμα από το μεταφρασμένο έργο:

«Ήταν ένας μεσήλικας άντρας, αδυνατούτσικος, καχεκτικός, πολύ κοντός, κακοζυρισμένος που δεν έδειχνε να είχε τη δική του σωματική δύναμη. Φορούσε μια καμπαρντίνα φθαρμένη και βρώμικη, σχισμένη στις τσέπες, παπούτσια τρύπια στις μύτες, απ' όπου φαίνονταν τα δάχτυλά του. στο κεφάλι φορούσε ένα καπέλο εντελώς κατεστραμμένο, χωρίς κανένα σήμα: είχε το ένα χέρι στην τσέπη, με το άλλο, που ήταν σφιγμένο, κρατούσε ένα μαχαίρι με μεγάλη λάμα, που έβγαζε μια ωχρή λάμψη. Με κάρφωνε με το μοναδικό του μάτι, το παγερό, που ήταν απ' την ίδια ύλη και είχε την ίδια λάμψη με την κόψη του μαχαιριού του»²⁸⁵.

10. Η φωτογραφία του συνταγματάρχη: Διηγήματα / La photo du colonel

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από τα:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Μέλπω Αξιώτη
Εκδότης:	Κέδρος
Έτος έκδοσης:	1989
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα

²⁸⁵ Απόσπασμα από το διήγημα «Η Φωτογραφία του Συνταγματάρχη», μετάφραση Δέσποινα Ψαλλή, εκδόσεις «Ροές», Αθήνα 1988, σ. 38.

Σελίδες: 190
Σχήμα: 17x11

11. Αμεδαίος / *Amedée ou comment s en débarasser*

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από τα:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Μαρία Πορτολομαίου
Πρόλογος:	Μαρία Πορτολομαίου
Εκδότης:	Δωδώνη
Έτος έκδοσης:	1992 (1η έκδοση) / 1996 (2η έκδοση)
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Σελίδες:	148
Σχήμα:	21x14
I.S.B.N.:	960248182X

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

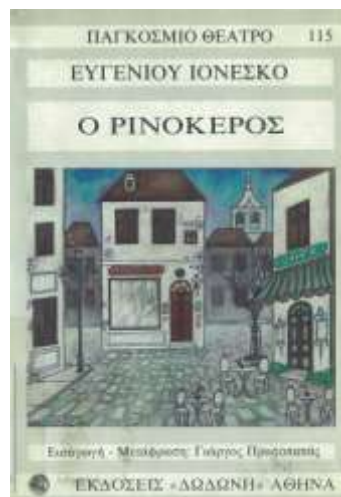
Μετά απ' την επιτυχία της *Κοπέλας για παντρεία* (*La jeune fille à marier*, 1953), ο Ιονέσκο έγραψε μια ιλαροτραγωδία σε τρεις πράξεις με τίτλο *Ο Αμεδαίος ή Πώς να τον ξεφορτωθείς* (*Amédée ή Comment s' en débarasser*, 1954), μακάβρια αλληγορία με κέντρο ένα πτώμα που επί 15 χρόνια όλο και μεγαλώνει, ώσπου καταλήγει να έχει γιγαντιαίες διαστάσεις. «Ένα ζευγάρι ζει μέσα σε μια φθίνουσα καθημερινότητα που δεν έχει τίποτα να τους δώσει. Τίποτα έξω από μίαν αλλαγή. Αλλά καμιά αλλαγή δεν γίνεται. Έχουν κόψει τους δεσμούς τους με τον κόσμο. Ζούνε απομονωμένοι, κλεισμένοι στο σπίτι τους επί δεκαπέντε χρόνια. Αρνιούνται να δεχθούν ακόμα κι ένα γράμμα που θα σημαίνει μια επανασύνδεσή τους με το έξω κόσμο. «Εξ αιτίας του πτώματος», δηλώνει η Μαντλέν. Του πτώματος που βρίσκεται στο διπλανό δωμάτιο και μεγαλώνει συνέχεια»²⁸⁶.

Ο Ιονέσκο και ο θάνατος:

«Προσπάθησα πάντα να ζήσω αλλά το μόνο που κατάφερα ήταν να περάσω δίπλα από τη ζωή. Αυτό είναι που νιώθουν οι περισσότεροι άνθρωποι. Δε γνώριζα τον τρόπο να ξεχαστώ. Για να ξεχαστώ πρέπει όχι μόνο να ξεχάσω το θάνατό μου, μα παράλληλα να ξεχάσω πώς όλοι αυτοί που αγαπάμε πεθαίνουν και πώς ο κόσμος έχει κάποιο τέλος.

Σ' αυτή την αγωνία του θανάτου που πλημμυρίζει το έργο του Ιονέσκο, δεν υπάρχει κανένας δρόμος για να ξεφύγουμε. Μάταιη η κάθε μας προσπάθεια γιατί λύση δεν υπάρχει. «Είμαστε στη ζωή για να πεθάνουμε. Δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτα. Δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτα. Δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτα», ομολογεί και το λέει συνέχεια για να συνηθίσει στην ιδέα τούτη. Έγραψα το «βασιλιάς πεθαίνει» για να μάθω τον τρόπο να πεθάνω»²⁸⁷.

12. Ο ρινόκερος / *Rhinoceros*

²⁸⁶ Απόσπασμα από τον μεταφρασμένο τόμο, σ. 21.

²⁸⁷ Μαρία Πορτολομαίου, «Ο Ιονέσκο και ο θάνατος», απόσπασμα από τη σ. 7 του μεταφρασμένου έργου

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από τα:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Γιώργος Πρωτοπαπάς
Εισαγωγή:	Γιώργος Πρωτοπαπάς
Εκδότης:	Δωδώνη
Έτος έκδοσης:	1992
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Σελίδες:	192
Σχήμα:	21x14
I.S.B.N.:	960-248-596-5

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Η υπόθεση εξελίσσεται σε μια επαρχιακή πόλη της Γαλλίας. Ο καλόκαρδος και δειλός Μπερανζέ, συνομιλεί με τον εγωπαθή και επηρμένο φίλο του Ζαν, όταν την ρουτίνα αναταράζει η εμφάνιση ενός ρινόκερου, που τρέχει μανιασμένα ανάμεσα στα πλήθη. Γρήγορα η είδηση γίνεται γνωστή και συζητιέται παντού. Όμως, δεν αργούν να κάνουν την εμφάνισή τους κι άλλοι ρινόκεροι, εξαπλώνοντας την παρουσία τους σαν επιδημία. Ο ένας μετά τον άλλον, οι πολίτες ακολουθούν την τάση να μεταμορφώνονται σε ζώα, αποτινάσσοντας τα ανθρώπινα χαρακτηριστικά και κάθε ουμανιστική ιδέα, θεμελιώνοντας παράλληλα έναν νέο νόμο της ζούγκλας στην κοινωνία. Όμως ο Μπερανζέ, αντιστέκεται στην λαίλαπα της «ρινοκερίτιδας» και εν τέλει απομένει ο μόνος που αποφασίζει να την αντιμετωπίσει με κάθε κόστος, ελπίζοντας να βγει νικητής»²⁸⁸.

«Ο Ρινόκερος, αναμφισβήτητα, είναι έργο αντιναζιστικό. Κυρίως όμως, είναι ένα έργο που αντιτίθεται σε κάθε μαζική υστερία, σε κάθε επιδημία, που κρύβεται κάτω από την καλύπτρα της λογικής και των ιδεών, αλλά που δεν παύει να είναι κοινωνική αρρώστια, της οποίας οι ιδεολογίες, στην πραγματικότητα, είναι το «άλλοθι»²⁸⁹.

Ο Ιονέσκου και η «ρινοκεριάδα»:

«Σε μια μάλλον αλλόκοτη και παράλογη ιστορία του θεατρικού του έργου με τίτλο «Ο ρινόκερος» ο Ευγένιος Ιονέσκο μας περιγράφει μια μικρή επαρχιακή πόλη στην οποία όλοι οι άνθρωποι μετατρέπονται βαθμιαία σε ρινόκερους, δηλαδή χάνουν την ανθρωπιά τους, αποκτηνώνονται και προσαρμόζονται στο κομπορμιστικό ρεύμα της εποχής τους με την ενσωμάτωσή τους στη νέα ζώδη κυρίαρχη κατάσταση πραγμάτων.

Το έργο κλείνει με την εσωτερική πάλη του πρωταγωνιστή του Μπερανζέ, του τελευταίου που ακόμη παραμένει άνθρωπος, μια και η σύντροφός του Ντέζη υποχώρησε και αυτή και μετατράπηκε σε ρινόκερο. Και ο Μπερανζέ καταλήγει:

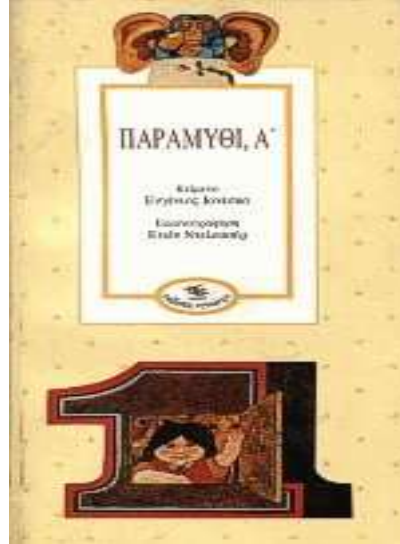
«Θα πολεμήσω ενάντια σ' όλο τον κόσμο. Η καρμπίνα μου, πού είναι η καρμπίνα μου; (Γυρίζει προς το μέρος του τοίχου, που φαίνονται πάντα τα κεφάλια των ρινόκερων και ουρλιάζει με όλη του τη δύναμη). Ενάντια σ' όλον τον κόσμο! Θα

²⁸⁸ Αναστασία Ρίζου, «Θέατρο: Ρινόκερος του Ε. Ιονέσκο, σε σκηνοθεσία Θωμά Μοσχόπουλου (Θησείων)», www.culturenow.gr/25513/theatro-rinokeros-toy-e-ionesko-se-skhnothesia-thwma-moschoroyloy-thhseion/ 20 Ιανουαρίου 2014.

²⁸⁹ Γιώργος Ρούσης, «Αντίσταση ενάντια στη σύγχρονη ρινοκεριάδα», εφημερίδα «Κυριακάτικη Ελευθεροτυπία», 17 Απριλίου 2011.

υπερασπίσω τον εαυτόν μου ενάντια σ' όλο τον κόσμο... δεν θα καθίσω με σταυρωμένα χέρια, θα πολεμήσω... Είμαι ο τελευταίος άνθρωπος... και μέχρι να' ρθει το τέλος θα παραμείνω άνθρωπος! Όχι, δεν θα συνθηκολογήσω!... ΔΕΝ ΘΑ ΓΙΝΩ ΣΑΝ ΚΑΙ ΣΑΣ!²⁹⁰».

13. Παραμύθι, Α'

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από τα:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Αγγέλα Βερυκοκάκη-Αρτέμη
Εκδότης:	Γνώση
Έτος έκδοσης:	1995
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Σελίδες:	30
I.S.B.N.:	960-235-589-1

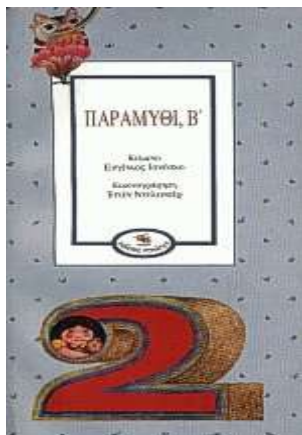
Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Παραμύθι χωρίς βασιλοπούλες και νεράιδες, όπου θα δούμε τη Ζοζέτ να προσπαθεί να ζυπνήσει τη μαμά της και τον μπαμπά της, που το προηγούμενο βράδυ πήγαν πραγματικά πολύ αργά για ύπνο... Μια ιστορία για να μην ξεχνάμε ότι οι λέξεις είναι φτιαγμένες και για να μας διασκεδάζουν»²⁹¹.

²⁹⁰ Ό.π., μαζί με απόσπασμα από το μεταφρασμένο έργο, μετάφραση Γιώργος Προτοπαπός, εκδόσεις «Δωδώνη», Αθήνα 1992, σ. 198.

²⁹¹ Από της παρουσίαση στο οπισθόφυλλο του μεταφρασμένου έργου.

14. Παραμύθια, Β΄

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από τα:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Αγγέλα Βερυκοκάκη-Αρτέμη
Εκδότης:	Γνώση
Έτος έκδοσης:	1995
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Σελίδες:	30
I.S.B.N.:	960-235-589-1

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Όταν το τηλέφωνο το λένε τυρί, όταν τα πόδια είναι αφτιά και το παράθυρο κοντυλοφόρος, καλύτερα να μην παίρνετε τις λέξεις στα σοβαρά... Μια ιστορία για να μην ξεχνάμε ότι οι λέξεις είναι φτιαγμένες και για να μας διασκεδάζουν...»²⁹².

15. Η ελεγεία του ρινόκερου / Rhinoceros

²⁹² Από της παρουσίαση στο οπισθόφυλλο του μεταφρασμένου έργου.

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από τα:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Μίρκα-Μαρία Σκάρα
Πρόλογος:	Αλέξανδρος Βέλιος
Εκδότης:	Ροές
Έτος έκδοσης:	1996
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Σελίδες:	77
Σχήμα:	15x11
I.S.B.N.:	960-283-035-2

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

Τα κείμενα του βιβλίου προέρχονται από την τελευταία φάση της ζωής του Ιονέσκο και αποτελούν επιλογή κυρίως από άρθρα δημοσιευμένα σε διάφορα περιοδικά και εφημερίδες.

«Ο Μπερναζέ είναι ο βασικός ήρωας του Ρινόκερου. Και είναι κυριολεκτικά ήρωας, γιατί είναι μόνος. Μόνος, αναφομοίωτος και ασυμβίβαστος απέναντι σ' έναν κόσμο όπου κυριαρχούν οι μηχανισμοί ισοπέδωσης του ανθρώπου, της σκέψης, της ψυχής (...). Με ή χωρίς ψευδαισθήσεις, ο Μπερναζέ αποφασίζει ν' αντισταθεί. Το έργο κλείνει με την πεισματική όσο και τυφλή κραυγή του:

“Θα πολεμήσω μ' όλο τον κόσμο. Είμαι ο έσχατος άνθρωπος, θα παραμείνω άνθρωπος μέχρι εσχάτων! Δεν συνθηκολογώ! Δεν παραδίνομαι!” ...»²⁹³.

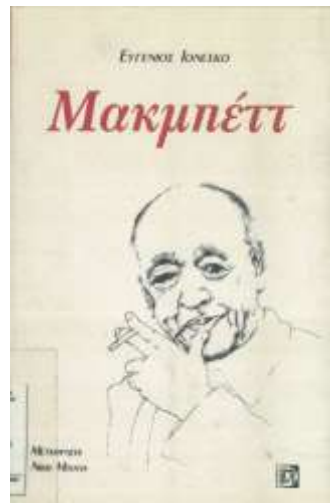
Παρουσίαση στο οπισθόφυλλο του μεταφρασμένου τόμου:

«Στη θολή μας εποχή, στον νέο αυτό Μεσαίωνα ιδεών και αξιών, ο συγγραφέας του «Ρινόκερου» και της «Φαλακρής τραγουδίστριας» εξομολογείται με σπαρακτικό τρόπο την αδυναμία του ν απαντήσει στα πιο αρχέγονα ερωτήματα: «Ποιός είμαι; Τι κάνω εδώ κάτω; Από πού έρχομαι; Πού πηγαίνω;» Για τον Ιονέσκο, ο άνθρωπος είναι η αποτυχημένη δημιουργία ενός κακόβουλου Θεού, ο κόσμος ένα διαστροφικό πεδίο παραγωγής του Κακού, το Μηδέν ο μοναδικός νόμος. Όλα, λοιπόν, είναι παράλογα. Και η αγάπη; Και η ελπίδα; Ο Ιονέσκο ταξιδεύει στα βάθη της προσωπικής του νύχτας, αναζητώντας το νόημα της δικής του ζωής και της ανθρώπινης ύπαρξης»²⁹⁴.

²⁹³ Αλέξανδρος Βέλιος, απόσπασμα από τον «Πρόλογο» του μεταφρασμένου τόμου, σ. 9.

²⁹⁴ Από την παρουσίαση στο οπισθόφυλλο του μεταφρασμένου έργου.

16. Μακμπέττ / Macbett

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από τα:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Νίκη Χαλκιαδάκη-Μιχαλά
Εκδότης:	Παρισιανού Α.Ε.
Έτος έκδοσης:	2001
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Σελίδες:	76
Σχήμα:	24x16
I.S.B.N.:	960-394-114-X

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Πρόκειται για ένα έργο της τελευταίας και πιο ώριμης περιόδου του συγγραφέα, γραμμένο το 1972, που αποτελεί τον καρπό της ανατρεπτικής ματιάς του Ιονέσκο, στο αριστούργημα του Σαίξπηρ. Με αφορμή τον «Μακπέθ» του Ελισαβετιανού ποιητή, ο Ιονέσκο βρίσκει την ευκαιρία να εξαπολύσει έναν ανελέητο πόλεμο σε κάθε μορφής εξουσία, χρησιμοποιώντας φυσικά όλα τα «όπλα» που του παρέχει το θέατρο του παραλόγου, του οποίου υπήρξε ηγετική μορφή, με κυριότερο αυτό της κωμωδίας. Θα έλεγε κανείς ότι ο Ιονέσκο σε αυτό το έργο, βρίσκεται κάτω από ένα ιδιόμορφο «αναρχικό» ζέσπασμα, καθώς δεν αφήνει κανένα περιθώριο για «καλή» εξουσία και καταδικάζει συλλήβδην κάθε μορφή πολιτεύματος, αφού κατά τον συγγραφέα, κάθε πολιτική θεωρία, «πρακτικοποιείται» από ανθρώπους, οι οποίοι φυσικά, μεθυσμένοι από το κρασί της εξουσίας, οδηγούν και τις καλύτερες και δικαιότερες από αυτές τις θεωρίες, στην πλήρη αποτυχία»²⁹⁵.

Οι κριτικοί για τον Ιονέσκο:

«Πρόκειται για ένα πρωτότυπο έργο που αντλεί απλώς και αδρομερώς την υπόθεση από τον «Μάκβεθ» του Σαίξπηρ. Εξάλλου και ο Σαίξπηρ άντλησε το στόρι της

²⁹⁵ Απόσπασμα από την περιγραφή του εκδοτικού οίκου, όπως αναρτήθηκε στον ιστοσελίδα του www.kedros.gr.

τραγωδίας του από ένα σκωτσέζικο χρονικό. Ο Σαίξπηρ είναι ποιητής, ο Ιονέσκο είναι απελπισμένος είρων. Επειδή στο βάθος είναι ένας ρομαντικός ηθικολόγος. Όσο μάλιστα γερνούσε γινόταν ένας αντιδραστικός ιεροκήρυκας. Το έργο του είναι ένα σχηματικό, απλουστευτικό, σχεδόν δασκαλίστικο σκηνικό δοκίμιο απάνω στην ιστορία ως κρεατομηχανή! Διαβάζοντας σωστά τον Σαίξπηρ διαπίστωσε πως ο καμβάς των έργων του είναι μια συνεχής αιματηρή αλυσίδα αλληλοϋπονομεύσεων, αλληλοεξοντώσεων, μια αλληλουχία θυτών και θυμάτων»²⁹⁶.

17. Ο μοναχικός / *Le Solitaire*

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από τα:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Χρύσα Τσαλικίδου
Εισαγωγή:	Ανυπόγραφη
Εκδότης:	Ηλέκτρα
Έτος έκδοσης:	2006
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Σελίδες:	149
Σχήμα:	24x17
I.S.B.N.:	960-6627-34-9

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Το μοναδικό μυθιστόρημα του Ιονέσκο. Με γλώσσα απλή, καθημερινή, σχεδόν πεζή, ο συγγραφέας μάς προσφέρει και εδώ τη δραματική, τραγική δύναμη που απαντάται στα αριστουργηματικά θεατρικά του έργα. Ένας νέος άνδρας κληρονομεί ένα μεγάλο χρηματικό ποσό και επιλέγει να αποσυρθεί από τη ζωή. Γύρω του βλέπει συγγενείς και οικείους να ασχολούνται με τα ασήμαντα ή τα σημαντικά της καθημερινότητας: να διαπληκτίζονται, να αγαπούν, να πιστεύουν. Κι αυτός απλά εκπλήσσεται που έχουν ακόμη το κουράγιο... Στα τριάντα πέντε του πρέπει κανείς ν'

²⁹⁶ Κώστας Γεωργιοσόπουλος, «Μακμπέτ», <http://www.athensmagazine.gr/portal/reviews/840>.

αποσύρεται από τη ζωή. Έτσι τουλάχιστον πιστεύει ο ήρωας του υπαρξιακού αυτού μυθιστορήματος του Ευγένιου Ιονέσκο...»²⁹⁷.

Κριτικές για το έργο:

«Η απρόσκοπτη ροή της πρωτοπρόσωπης αφήγησης του Ιονέσκο, συνηθισμένου στην αμεσότητα του θεάτρου, σε αιχμαλωτίζει από την πρώτη στιγμή στην αρπάγη της συνέκφρασης, στην ανακουφιστική επανάληψη των δικών σου εμπειριών, που κάποιος άλλος κατάφερε να διατυπώσει για σένα. Όσο για το παράλογο, την παραισθητική με άλλα λόγια τροπή που παίρνει η ιστορία του, αυτό δεν εμποδίζει καθόλου τον αναγνώστη, ειδικά τον σύγχρονο, να την παρακολουθήσει και ίσως και να ταυτιστεί με τον ήρωά της. Το συμβιβαστικό, εξάλλου, τέλος που υπαινίσσεται το θεϊκό σημάδι, πολύ περισσότερο απ' όσο στο «παράλογο» παραπέμπει στην «εγγενή αίσθηση του θείου», όπως την εννοούσε και ο συνθέτης Γιάννης Χρήστου, μια αντίληψη πανάρχαια που παραδέχεται την ύπαρξη ενός νοήματος»²⁹⁸.

18. Η ελεγεία ενός παράλογου κόσμου

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από τα:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Μίρκα-Μαρία Σκάρα
Εκδότης:	Ροές
Έτος έκδοσης:	2007
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Σελίδες:	96
Σχήμα:	17x11
I.S.B.N.:	9602832707

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

Το βιβλίο περιλαμβάνει αναπάντητα υπαρξιακά ερωτήματα, μέσα από τη σκέψη και τους συνειρμούς του Ιονέσκο, ο οποίος ταξιδεύει στα βάθη της προσωπικής του νύχτας, αναζητώντας το νόημα της ζωής.

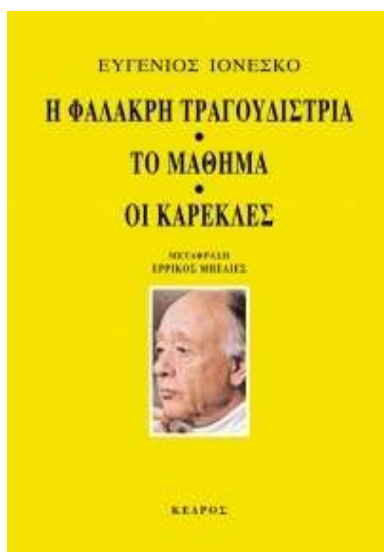
²⁹⁷ Εμπορική παρουσίαση του μεταφρασμένου έργου.

²⁹⁸ Σταυρούλα Τσούμπρου, «Υπαρξιακό μυθιστόρημα από τον Ευγένιο Ιονέσκο», εφημερίδα «Καθημερινή», Αρχείο Πολιτισμού, 04.06.2006.

Απόσπασμα από το μεταφρασμένο έργο:

«Δεν είμαι ο μόνος που λέει ότι ο κόσμος έγινε αβίωτος. Οι λαοί παραληρούν. Οι άνθρωποι ξεπέρασαν τα όρια της αγένειας. Ο γενικευμένος τρόμος που βιώνουμε, κάνει τους πιο ευαίσθητους ανίκανους να υπομένουν το φορτίο. Δεν μπορώ να ακούω ειδήσεις, όλα με γεμίζουν φρίκη. Αλλά είμαστε είδωλα: μένω έκπληκτος όταν αντιλαμβάνομαι πόσο με ελκύουν οι ταινίες βίας. Σίγουρα υπάρχει μέσα μου ο φόβος και η αγάπη του τρόμου. Ο θρίαμβος της βίας είναι ο θρίαμβος της αυτοκαταστροφής. Αναρωτιέμαι αν οι λαοί μπορούν να κυβερνηθούν με άλλο τρόπο, εκτός από τον φόβο. Ο λεγόμενος ουμανιστικός πολιτισμός μας μοιάζει με χάρτινο πύργο...»²⁹⁹.

19. Η φαλακρή τραγουδίστρια. Το μάθημα. Οι καρέκλες / La cantatrice chauve. La Leçon. Les Chaises

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από τα:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Μπελιές, Ερρίκος ³⁰⁰
Εκδότης:	Κέδρος
Έτος έκδοσης:	2007
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Σελίδες:	179
I.S.B.N.:	978-960-04-3557-3

²⁹⁹ Απόσπασμα από το μεταφρασμένο έργο. Αναφέρεται από τη Ρίτσα Μασούρα, εφημερίδα «Καθημερινή της Κυριακής», 19.02.2012.

³⁰⁰ Το έργο έχει μεταφραστεί ήδη από το 1974 από τη Νίκη Καλαμαρά, ενώ το ελληνικό κοινό είχε την ευκαιρία να το απολαύσει στην Κεντρική Σκηνή του Εθνικού Θεάτρου των Αθηνών τη χρονιά 1973-1974.

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

Πρόκειται για «τα τρία πιο κωμικά έργα του μέγιστου εκπροσώπου του Θεάτρου του Παραλόγου. Με τα έργα αυτά ο Ιονέσκο γίνεται ο κυριότερος συντελεστής για τη μετάβαση από το μπουλβάρ και τη ρεαλιστική θεατρική ψευδαίσθηση στο σύγχρονο μεταπολεμικό θέατρο. Χαρακτηριστικό των έργων αυτών είναι η παρωδία της καθιερωμένης σκηνικής λογικής, ο διαμελισμός των επί μέρους στοιχείων -γλώσσα, ψυχολογία, αίσθημα, περιβάλλον, ιδεολογία- και η ανασύνθεσή τους με απροσδόκητο τρόπο. Κατά τον ίδιο τον Ιονέσκο, "Η κωμωδία είναι η έμφυτη αίσθηση της ασυναρτησίας, που δημιουργεί μεγαλύτερη απόγνωση από την τραγωδία, επειδή οδηγεί στο αδιέξοδο»³⁰¹.

Η Φαλακρή Τραγουδίστρια:

«Πρόκειται για το γνωστότερο έργο του Ιονέσκο, έργο που σηματοδοτεί τη γέννηση του «θεάτρου του Παραλόγου», καθώς η πρώτη του παράσταση δόθηκε το Μάιο του 1950, τρία δηλαδή χρόνια πριν το Περιμένοντας τον Γκοντό του Μπέκετ. Όταν πρωτοανέβηκε το έργο στο θέατρο «Noctambules» σε σκηνοθεσία του Νικολά Μπατάιγ, δεν είχε καμία επιτυχία. Ελάχιστοι κριτικοί αντιλήφθηκαν την αξία του έργου. Στη συνέχεια όμως, με τη μεταστροφή των προτιμήσεων του κοινού και την παρουσίαση συγχρόνως και άλλων συγγραφέων προς αυτή την καινούρια κατεύθυνση του «παραλόγου» γνώρισε μεγάλη επιτυχία και μεταφράστηκε σε πολλές γλώσσες για να παιχτεί τελικά σε ολόκληρο τον κόσμο. Στη Γαλλία μάλιστα παίζεται συνεχώς από το 1957»³⁰².

20. Μπαμπά, πού είσαι; / Conte no. 4

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από τα:	Γαλλικά

³⁰¹ Απόσπασμα από την περιγραφή του εκδοτικού οίκου, όπως αναρτήθηκε στον ιστοσελίδα του www.kedros.gr.

³⁰² Πρωτοπαπά-Παπανικολάου Ανυμώνη-Βασιλική, ό.π., σ. 6.

Μεταφραστής:	Έφη Μαρκοζάνε
Εκδότης:	Κάστωρ
Έτος έκδοσης:	2007
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Σελίδες:	28
Σχήμα:	26x26
I.S.B.N.:	9607906713

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

Πρόκειται για ιστορία του Ευγένιου Ιονέσκο με θέμα την τρυφερή σχέση γονιού-τέκνου μέσα από το γοητευτικό παιχνίδι της επιθυμίας και της απόλαυσης.

«Ο μπαμπάς έχει βαρυστομαχιά. Η μαμά λείπει κι εκείνος βρήκε ευκαιρία και έφαγε φρικτά και βαριά πράγματα. Όμως η Ζοζέτ τον σηκώνει με το ζόρι για να παίξουν. "Ψάξε να με βρεις" της λέει ο μπαμπάς. Κι εκείνη ψάχνει. Ο μπαμπάς δεν είναι μέσα στο βάζο ή πίσω από το κάδρο, ούτε στο φούρνο ή μέσα στην τσέπη του παντελονιού του... Πού είναι ο μπαμπάς;» Ένα θαυμάσιο βιβλίο για την τρυφερή σχέση ανάμεσα σε πατέρα και παιδί, γραμμένο από έναν από τους μεγαλύτερους συγγραφείς του κόσμου»³⁰³.

Οι κριτικοί για το βιβλίο:

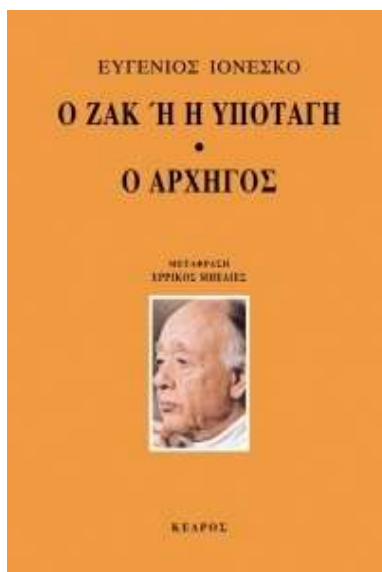
«Έτσι λοιπόν ένα παιδικό βιβλίο γραμμένο από τον Ιονέσκο είναι μεγάλο κι ευχάριστο ζάφνιασμα. Βιβλίο μάλιστα χαρούμενο, ευγενικό και τρυφερό, εύθυμο, παιγνιώδες, παρότι σε αυτό -αν και ολιγοσέλιδο- περιγράφεται με εξαιρετική εμβάθυνση και μεγάλο σεβασμό η προαιώνια, βαθύτατη και πάντοτε συναρπαστική σχέση γονέα και παιδιού. Πόσο μάλλον όταν το θαυμάσιο κείμενο συνοδεύεται και υπογραμμίζεται από τις εκπληκτικές εικόνες της Καταρίνα Μπούσχοφ, ζωγράφου από τη Γερμανία, η οποία σπούδασε εικονογράφηση στο Πολυτεχνείο του Αμβούργου και στην Πολωνία, σε Ακαδημία Καλών Τεχνών, ενώ στο Βερολίνο, όπου σήμερα κατοικεί, ζωγραφίζει για παιδιά αλλά και για ενήλικους, θέλγεται, εξομολογείται η καλλιτέχνης, από το παράλογο και το υπερφυσικό.

Πάντως εδώ δεν συμβαίνει τίποτε το παράλογο, μα ούτε και το υπερφυσικό: Εδώ ένα κοριτσάκι, μια γελαστή μικρούλα, η Ζοζέτ, αναζητεί τον πατέρα της. Τον απαιτεί. Κι όχι πως είναι μακριά του, απλώς εκείνος ή ξεκουράζεται, καθώς αισθάνεται βαρύς και ασήκωτος λόγω πολυφαγίας, ή παίρνει το μπάνιο του ή ζυρίζεται ή, το σωστότερο, θέλει λίγο δικό του, κατάδικό του χρόνο. Η μητέρα, απύσχα προσωρινώς και η Ζοζέτ που, όπως κάθε πρωί επισκέπτεται το δωμάτιο των γονιών της, τώρα χτυπά την πόρτα τους, μάλλον με επιμονή, γιατί ο πατέρας αργεί να απαντήσει κι όταν επιτέλους την καλεί, σηκώνεται να ετοιμαστεί για τη δουλειά αφήνοντας το κοριτσάκι μόνο, έξω από την κλειστή πόρτα του μπάνιου. Μόνο, αλλά επαναστατημένο. Κλαίει, χτυπά με τις μικρούλες γροθιές την πόρτα, «άνοιξέ μου», παρακαλεί, τον ζητεί, «θέλω να μπω, να σε δω». Κι ο πατέρας, για να κερδίσει χρόνο, τον χρόνο που θέλει να τον περάσει μόνος, «Δεν μπορείς να με δεις, γιατί δεν είμαι πια στο μπάνιο». Φυσικά και είναι. «Και πού είσαι;». «Ψάξε με». Στην τραπεζαρία που τη στέλνει, δεν είναι. Ούτε καν κάτω από το τραπέζι. Ούτε στο σαλόνι, πίσω απ τη βιβλιοθήκη, τους καναπέδες, τις κουρτίνες, ή μέσα στη συσκευή της τηλεόρασης. Απών και από την κουζίνα. Και η Ζοζέτ όλο επιστρέφει απογοητευμένη. «Πού είσαι;» ανησυχεί. «Κοίτα μέσα στον μπουφέ...

³⁰³ Παρουσίαση στο οπισθόφυλλο του μεταφρασμένου έργου.

ψάξε τις κατσαρόλες... τον φούρνο... κάτω απ το χαλάκι... στην τσέπη του παντελονιού μου... Ψάξε...». Ο πατέρας θέλει την ησυχία του και το παιδί θέλει τον πατέρα του. Τι πιο φυσικό; Έτσι τη στέλνει εδώ κι εκεί και η μικρούλα με τη χελωνίτσα της από κοντά γυρνούν, ψάχνουν, έως ότου ο πατέρας, έτοιμος, μοσχοβολιστός, «Εδώ είμαι» ακούγεται και τη σηκώνει στη μεγάλη του αγκαλιά. Παιχνιδίσματα αγάπης και αφοσίωσης, λόγια γλυκά, καθώς η μαμά επιστρέφει -άγνωστο από πού. Στο μεταξύ η Ζοζέτ έχεις κάνει μέσα στο σπίτι ένα ολόκληρο, γεμάτο αναμονές ταξίδι... Ηλικία: 5-8 ετών - αναλόγως»³⁰⁴.

21. Ο Ζακ ή η υποταγή. Ο αρχηγός / Jacques ou la soumission. Le maître

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από τα:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Ερρίκος Μπελιές
Πρόλογος:	Αλέξανδρος Βέλιος
Εκδότης:	Κέδρος
Έτος έκδοσης:	2008
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Σελίδες:	69
Σχήμα:	24x17
I.S.B.N.:	978-960-04-3847-5

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Τα πρώτα έργα του, *Η Φαλακρή Τραγουδίστρια* (1950), *Το Μάθημα* (1951), *Οι Καρέκλες* (1953), *Ο Αμεδαίος ή πώς να το ξεφορτωθούμε* (1954), *Ο Ζακ (Ιάκωβος) ή η Υποταγή* (1955) σηματοδοτούν την εμφάνιση του Θεάτρου του Παραλόγου. Απαλλαγμένα από όλα τα τεχνάσματα της ψυχολογίας και της θεατρικότητας, χαρακτηρίζονται προκλητικά, κριτικά, επαναστατικά. Οι θεατρικοί κώδικες καταστρατηγούνται, η αριστοτελική λογική ανατρέπεται, η επικοινωνιακή δύναμη της

³⁰⁴ Ελένη Σαραντίτη, «Βιβλιοθήκη», 23/11/2007.

γλώσσας αμφισβητείται με αποτέλεσμα να επικρατεί ασάφεια και πολλαπλότητα ερμηνειών. Στα έργα αυτά αφθονούν τα λεκτικά παιχνίδια, ο ξέφρενος ρυθμός, ο πολλαπλασιασμός των αντικειμένων, το γκροτέσκο, τα οποία υποκρύπτουν τις αδυναμίες του ανθρώπου, τα βαθύτερα ένστικτά του, τις αγωνίες του»³⁰⁵.

Οι κριτικοί για τον Ιονέσκο:

«Η φιλοσοφία του Ιονέσκο είναι εκείνη του πρώτου ανθρώπου, ο οποίος, αντικρίζοντας τη ζωή, ανακαλύπτει με θαυμασμό την ομορφιά του κόσμου και της αγάπης, και κυρίως ανακαλύπτει με τρόμο τη φρίκη του θανάτου. Η ματιά του Ιονέσκο πάνω στον κόσμο είναι όλο και πιο σκοτεινή. Και από τα δύο επίπεδα που χαρακτηρίζουν τα έργα του: το βούλιαγμα στη λάσπη (ύλη, σεξ, εγκλεισμός, «μαζοποίηση») και την ανάταση προς τον ουρανό (μαγεία, φως, παιδική ηλικία, ατομική ελευθερία), ο Ιονέσκο δεν ερευνά πια παρά μόνο το πρώτο»³⁰⁶.

22. Ο βασιλιάς πεθαίνει / *Le roi se meurt*

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από τα:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Νίκη Μιχαλά ³⁰⁷
Εκδότης:	Παρισσιανού Α.Ε.
Έτος έκδοσης:	2009
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Σελίδες:	60
Σχήμα:	24x16
I.S.B.N.:	960-394-113-1

³⁰⁵ Απόσπασμα από την περιγραφή του εκδοτικού οίκου, όπως αναρτήθηκε στον ιστοσελίδα του www.kedros.gr.

³⁰⁶ Michel Corvin, απόσπασμα από *Le Theatre Nouveau en France*, εκδόσεις «Presses Universitaire de Frances», Παρίσι 1974. Αναφέρεται στο *Αρχείο του Εθνικού θεάτρου - Οπτικοακουστικό υλικό*, κατηγορία «Θεωρητικά κείμενα».

³⁰⁷ Το ελληνικό κοινό είχε την ευκαιρία να απολαύσει το έργο ήδη από το 1993, στην Κεντρική Σκηνή του Εθνικού Θεάτρου των Αθηνών. Βλέπε σχετικά το δημοσίευμα του Κώστα Γεωργοσόπουλου, «Το γελοίο και το τραγικό», εφημερίδα «Τα Νέα», κατηγορία «Πολιτισμός», 12.01.1993.

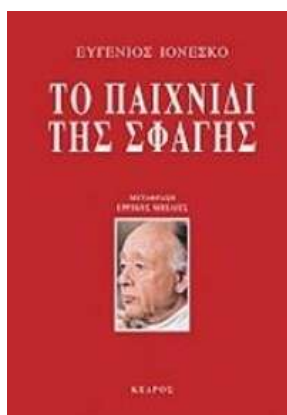
Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Ο Βασιλιάς πεθαίνει σημαδεύει την είσοδο του Ιονέσκο σ' ένα καινούργιο επίπεδο, κλασικής σχεδόν κυριαρχίας πάνω στη φόρμα. Ο Μπερανζέ εδώ είναι ένας βασιλιάς μ' εξασθενημένη δύναμη, το βασίλειό του καταρρέει - μαθαίνει πως θα πεθάνει μέσα σε μιάμιση ώρα. Έτσι, το έργο ολόκληρο γίνεται αδυσώπητο, προκαθορισμένο τελετουργικό της κατάπτωσης και του θανάτου του Βασιλιά Μπερανζέ. Όταν δεν μπορεί πια να επιβληθεί στο Φύλακα, τον τελευταίο εναπομείναντα στρατιώτη, στην Παραμάνα, και στις δυο του γυναίκες, ο κόσμος γύρω του γκρεμίζεται, μέχρι και τα έπιπλα εξαφανίζονται. Και τέλος καθισμένος στο θρόνο του, μένει μόνος, στο κενό. Ύστερα, κι αυτή η εικόνα διαλύεται και γίνεται σκόνη»³⁰⁸.

Οι κριτικοί για τον Ιονέσκο:

«Το έργο αυτό έχει όλα τα προτερήματα της ιονεσκικής γραφής (συνταγής θα'λεγα)» και πολλά από τα ελαττώματά της. Ίσως να έχει προχωρήσει το λεκτικό παίγνιο, αλλά στο έργο κυριαρχεί το λεκτικό παραλήρημα, ο γλωσσικός καταϊγισμός ως μάταια προσπάθεια να σωθεί ο ναυαγός - άνθρωπος με σχέδια τη γλώσσα. Στο έργο κυριαρχεί το μακάβριο πλημμυρισμένο από το γελίοιο, μια πάγια τακτική σκωτικού λουτρού του Ιονέσκο και του υπερρεαλισμού»³⁰⁹.

23. Το παιχνίδι της σφαγής / *Jeux de massacre*

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από τα:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Ερρίκος Μπελιές
Εκδότης:	Κέδρος
Έτος έκδοσης:	2009
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Σελίδες:	117
Σχήμα:	24x17
I.S.B.N.:	978-960-04-3922-9

³⁰⁸ Από την παρουσίαση στο εσώφυλλο του μεταφρασμένου έργου, την οποία υπογράφει ο Μάρτιν Έσλιν.

³⁰⁹ Κώστας Γεωργιοσόπουλος, ό.π.

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Το παιχνίδι της σφαγής γράφτηκε το 1970, ενώ στην Ελλάδα πρωτοπαίχτηκε το 1971 από το "Θέατρο Τέχνης" σε σκηνοθεσία Κάρολου Κουν. Μια ζαφνική επιδημία αφανίζει μια πόλη. Οι κάτοικοί της έρχονται ο ένας μετά τον άλλον αντιμέτωποι με το θάνατο. "Το παιχνίδι της σφαγής" του επίκαιρου Ευγένιου Ιονέσκο, θυμίζει έντονα τα παιχνίδια που παίζει η σημερινή κοινωνία στον εαυτό της. Άνθρωποι που πεθαίνουν ή ζουν κατά τύχη, που δεν ξέρουν να ζουν, που δεν ξέρουν γιατί πεθαίνουν. Η ιστορία επαναλαμβάνεται. Σχεδόν καθημερινά ερχόμαστε αντιμέτωποι με το παράλογο. Οργή και απόγνωση όταν ακόμα και η επιστήμη ή η τέχνη σηκώνει τα χέρια ψηλά. "Το παιχνίδι της σφαγής" μιλάει για το συμβολικό και τον πραγματικό θάνατο, αυτόν που ενώ κάνουμε τα πάντα για να πραγματοποιηθεί, εκ των υστέρων αναρωτιόμαστε (και όχι όλοι) για τα αίτια»³¹⁰.

Οι κριτικοί για τον Ιονέσκο:

«Ιλαροτραγωδία, ή τραγική φάρσα, είναι το Παιχνίδι της σφαγής. Μπροστά στην απειλή του τέλους, οι άνθρωποι απογυμνώνονται από τα προσχήματα, τα προσώπια πέφτουν, η κοινωνική πόζα φαίνεται γελοία, η κενή ρητορεία ηχεί κωμική. Και σ' αυτό το σημείο βρίσκουμε την απομυθοποιητική ματιά και την κοινωνική κριτική του κατά τ' άλλα απολιτικού Ιονέσκο. Ο θάνατος, που περιφέρεται μ' ένα ειρωνικό χαμόγελο στη σκηνή, λειτουργεί ως καταλύτης, θέτοντας σε δοκιμασία τα ζωτικά μας ψεύδη και εξομοιώνοντας πλούσιους και πένητες, νέους και γέροντες, βασιλείς και στρατιώτες. Ανήμπορη εμφανίζεται και η αγάπη, ωστόσο αυτή (σε δυο αναλαμπές του έργου όπου ο σαρκασμός δίνει τη θέση του στην τρυφερότητα) είναι η μόνη που διασώζει κάτι από την ανθρώπινη αξιοπρέπεια»³¹¹.

24. Ο βασιλιάς πεθαίνει / Le roi se meurt

³¹⁰ Απόσπασμα από την παρουσίαση της έκδοσης.

³¹¹ Βλέπε Θέατρο «Αμαλία», Πειραματική Σκηνή της Τέχνης, ψηφιακό αρχείο, φάκελος «Από το πρόγραμμα της παράστασης» (<http://www.piramatikiskini.gr>).

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από τα:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Ερρίκος Μπελιές
Εκδότης:	Κέδρος
Έτος έκδοσης:	2009
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Σελίδες:	179
Σχήμα:	20,5x17
I.S.B.N.:	978-960-04-4031-7

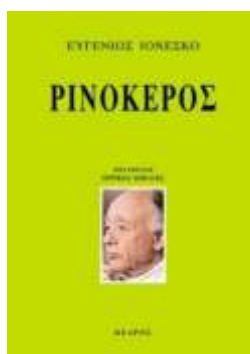
Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Ο Μπερανζέ, ένας βασιλιάς μ' εξασθενημένη δύναμη του οποίου το βασίλειό καταρρέει, μαθαίνει πως θα πεθάνει μέσα σε μιάμιση ώρα. Ολόκληρο το έργο γίνεται ένα προκαθορισμένο τελετουργικό της πτώσης και του τέλους, μέσα από το οποίο ο Ιονέσκο επιχειρεί μια αλληγορική καταγραφή της εμμονής και του φόβου του θανάτου, απ' τον οποίο μάταια πασχίζει να απαλλαγεί ο άνθρωπος. "Όταν ο Ριχάρδος ο Β' πεθαίνει" λέει ο Ιονέσκο - "νιώθεις ότι είσαι παρών στο θάνατο ενός πολυαγαπημένου σου προσώπου". Αλλά και αντίθετα, όταν ένας δικός μας άνθρωπος πεθαίνει μήπως δεν νιώθουμε ότι γίνεται βασιλιάς; Ο Βασιλιάς- ο Άνθρωπος θα πεθάνει στο τέλος της παράστασης. Αλλά μέχρι να συμβεί αυτό θα κάνει τα πάντα για να το αποφύγει. Και τι ωραίες ιστορίες! Πόση φαντασία! Πόσα ταξίδια του κορμιού και του μυαλού προκειμένου να αποφύγει να παραδοθεί στο αναπόφευκτο! Μοιάζει με μπαλέτο, όπου ο χορευτής θα σταματήσει μόνον όταν δεν μπορεί να πάρει τα πόδια του πια. Και μετά; Θα μείνει τίποτα; Ή θα χαθούνε όλοι; Θα γίνουν λέξεις σε ιστορίες για το θέατρο ή και τραγούδι που το λένε τα παιδιά;»³¹².

Οι κριτικοί για τον Ιονέσκο:

«Ο Ιονέσκου δίνει με σαφήνεια και υποβλητικές εικόνες την ασύλληπτη στιγμή του ανθρώπινου θανάτου και προσπαθεί να κάμει το θεατή να νιώσει πώς αισθάνεται κανείς όταν αντιμετωπίζει αυτή την ωμή αλήθεια, αυτό το απόλυτο γυμνό γεγονός, τι σημαίνει να παλεύει με αυτή την αναπόφευκτη εμπειρία»³¹³.

25. Ρινόκερος / *Rhinoceros*

³¹² Από την παρουσίαση στο οπισθόφυλλο του βιβλίου.

³¹³ Ελευθερία Ντάνου, «Ο βασιλιάς πεθαίνει», εφημερίδα «Ελεύθερος», 22 Ιανουαρίου 1993.

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από τα:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Ερρίκος Μπελιές
Εισαγωγή:	Γιώργος Πρωτοπαπάς
Εκδότης:	Κέδρος
Έτος έκδοσης:	2009
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Σελίδες:	179
Σχήμα:	21x14
I.S.B.N.:	978-960-04-4032-4

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Μπορεί ο Ιονέσκο να έγραψε αυτό το έργο πριν από πενήντα χρόνια, αλλά οι τελευταίες δύο ατάκες του Μπερανζέ, με την πάροδο του χρόνου μοιάζουν όλο και πιο επίκαιρες... Είμαι ο τελευταίος άνθρωπος, και θα μείνω άνθρωπος ως το τέλος! Εγώ δεν θα συνθηκολογήσω ποτέ... δεν θα γίνω ποτέ σαν κι εσάς!»³¹⁴.

Ο Ιονέσκο για τα έργα του:

«Θέλησα λοιπόν κάποτε να μάθω, με τρόπο ξεκαθαρισμένο, αν έπρεπε ή όχι να επιμένω να γράφω θέατρο και τι είδους θέατρον. Ποιον να συμβουλευτώ; Φυσικά τους κριτικούς μου. μόνον αυτοί θα μπορούσαν να λύσουν το πρόβλημά μου. ζαναδιάβασα λοιπόν ή καλύτερα μελέτησα με το μεγαλύτερο σεβασμό και την απαιτούμενη προσοχή ό,τι οι εν λόγω κύριοι είχαν την καλοσύνη να σκεφτούν και να γράφουν για τα έργα μου. έτσι έμαθα ότι δεν μου έλειπε το ταλέντο: μικρό, μεγάλο, υπερβολικό, καθόλου. Πως διέθετα χιούμορ, πως ήμουν τελείως ατάλαντος. Πως ήμουνα μαέστρος του παράδοξου, πως είχα μια μυστικιστική ιδιοσυγκρασία. Ότι στα έργα μου συναντούσες μεταφυσικές προεκτάσεις, ότι κατά βάθος διέθετα ένα ρεαλιστικό στοχασμό, ψυχολογία, σωστή παρατήρηση της ανθρώπινης ψυχής, και ότι προς αυτή την κατεύθυνση έπρεπε να κατευθύνω τη δημιουργία μου»³¹⁵.

26. Μακμπέτ / Macbett

³¹⁴ Παρουσίαση του μεταφρασμένου έργου στην ιστοσελίδα του εκδοτικού οίκου.

³¹⁵ Ευγένιος Ιονέσκο, *Η πείνα και η δίψα. Η φαλακρή τραγουδίστρια*, μετάφραση Γιώργος Πρωτοπαπάς, εκδόσεις «Δωδώνη», Αθήνα-Γιάννινα, 1987. Απόσπασμα από το κεφάλαιο «Οι κριτικοί μου και εγώ», σ. 12.

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από τα:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Ερρίκος Μπελιές
Εκδότης:	Κέδρος
Έτος έκδοσης:	2009
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Σελίδες:	128
Σχήμα:	21x14
I.S.B.N.:	978-960-04-4030-0

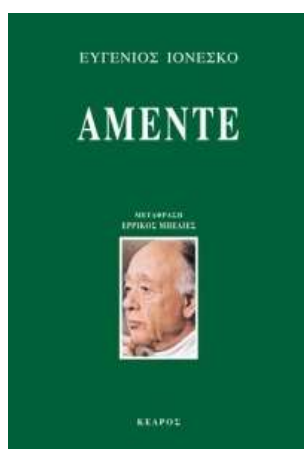
Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Ο Μακμπέτ αποτελεί μια σύγχρονη ανάγνωση του έργου του Σαίξπηρ κάτω από το πρίσμα των έργων του Ζαρρύ και του Ντουανιέ Ρουσσώ. Επηρεασμένος από τη μελέτη του Πολωνού Ιαν Κοττ Σαίξπηρ ο Σύγχρονός μας, ο Ιονέσκο επιχειρεί να παρουσιάσει τη *libido dominandi* και την καταστροφική δύναμή της, δίνοντας προτεραιότητα στον πολιτικό προβληματισμό σε βάρος του τραγικού και της ηθικής αναζήτησης που αποτελούσαν τα βασικά θέματα του έργου του Άγγλου δραματουργού»³¹⁶.

Οι κριτικοί για τον Ιονέσκο:

«Στον μεταγενέστερο Μακμπέτ, ο Ιονέσκο διαβάζει με σύγχρονη ματιά το ομώνυμο έργο του Σαίξπηρ και συνοψίζει τα νοήματά του, θέλοντας να μας προειδοποιήσει για τον καιρό των δολοφόνων που έρχεται και για την άλογη και αναιτιολόγητη βία που γεννά η εγκατάλειψη του ανθρωπιστικού ιδεώδους ή του ορθού λόγου και η παράδοση του ανθρώπου στο ένστικτο της κυριαρχίας επενδεδυμένο με ιδεολογικά προσχήματα, όπως σημειώνει ο Γιαν Κοττ στο βιβλίο του Σαίξπηρ, ο σύγχρονός μας»³¹⁷.

27. Αμεντέ / *Amedée ou comment s en debarrasser*

³¹⁶ Από την παρουσίαση στο εσώφυλλο του μεταφρασμένου έργου, την οποία υπογράφει η μεταφράστρια Νίκη Μιχαλά.

³¹⁷ Λ. Πολενάκης, «Ιονέσκο και Ντοστογιέφσκι», εφημερίδα «Η Αυγή», 27.12.2009.

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από τα:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Ερρίκος Μπελιές
Εκδότης:	Κέδρος
Έτος έκδοσης:	2010
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Σελίδες:	130
Σχήμα:	21x14
I.S.B.N.:	978-960-04-4107-9

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Είναι μια κωμωδία σε τρεις πράξεις, με πολύ απλή πλοκή: ο Αμεδαίος Μπουτσεινιόνι και η σύζυγός του Μαντλέν, ζουν κλεισμένοι στο διαμέρισμά τους εδώ και δεκαπέντε χρόνια, χωρίς καμία επαφή με τον έξω κόσμο. Ακόμα και τα ψώνια τους τα κάνουν με ένα καλάθι που κρεμάνε από το παράθυρο, με μεγάλη προφύλαξη μήπως τους δει κάποιος. Η Μαντλέν μόνο κρατάει μια επαφή με τον έξω κόσμο, ούσα τηλεφωνήτρια. Όμως, παραδόξως, ενώ δεν βγαίνει καθόλου από το σπίτι της, μπορεί ανά πάσα στιγμή να ενημερώσει τους ανθρώπους που την καλούν για κάποιον καινούριο νόμο ή να τον συνδέσει με το γραφείο του Προέδρου της Δημοκρατίας. Το ζευγάρι είναι τόσο απομονωμένο, που το χτύπημα του ταχυδρόμου στην πόρτα τους τούς προκαλεί τρόμο»³¹⁸.

Οι κριτικοί για τον Ιονέσκο:

«Το γέλιο του Ιονέσκο -που κι ο ίδιος το ζητάει απ τους θεατές του- στάθηκε το αποτελεσματικότερο ίσως όπλο στην όλη παράλογη επανάσταση της εικοσαετίας 50-60. Μα ο δραματουργός δεν ξεχωρίζει κωμωδία και δράμα. "Η Κωμωδία -γράφει στις Σημειώσεις κι αντισημειώσεις- είναι για μένα η έμφυτη αίσθηση της ασυναρτησίας, που δημιουργεί μεγαλύτερη απόγνωση απ ό,τι η Τραγωδία, επειδή οδηγεί στο αδιέξοδο»³¹⁹.

28. Το μάθημα. Οι καρέκλες / La Leçon. Les Chaises

³¹⁸ Μάρθα Κοσκινά, «Αμεδαίος, πλοκή και βασικά χαρακτηριστικά», www.theaterinfo.gr.

³¹⁹ Αλέξης Σολωμός, *Θεατρικό Λεξικό: Πρόσωπα και πράγματα στο παγκόσμιο θέατρο*, εκδόσεις «Κέδρος», 1986.

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

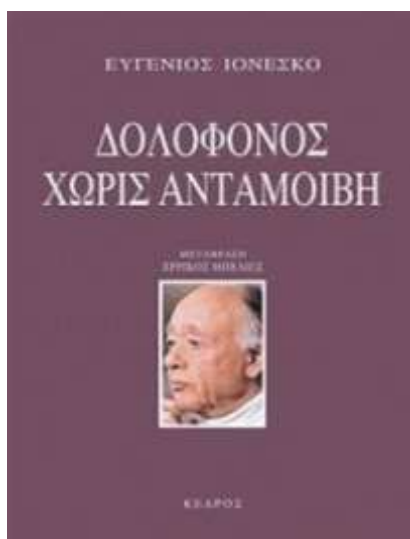
Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από τα:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Γιάννης Θηβαίος
Εκδότης:	Μπιλιέτο
Έτος έκδοσης:	2011
Τόπος έκδοσης:	Παιανία
Σελίδες:	179
I.S.B.N.:	960-7805-28-17

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

α. Το μάθημα: «Στο Μάθημα, ένας ηλικιωμένος καθηγητής, ο οποίος παραδίδει μαθήματα Γεωγραφίας, αριθμητικής και γλωσσολογία σε νεαρές κοπέλες, οδηγεί σταδιακά μια ιδιόρρυθμη μαθήτριά του στην πλήρη υποταγή, καθώς με την πάροδο του χρόνου η δυσκολία των μαθημάτων μεγαλώνει και η μαθήτριά δεν αντιλαμβάνεται πια το δάσκαλό της. Ένα τεράστιο χάσμα θα τους χωρίσει και τελικά ο καθηγητής θα σκοτώσει τη μαθήτριά του. Σημειωτέον ότι αυτή η μαθήτριά είναι το τεσσαρακοστό θύμα του καθηγητή»³²⁰.

β. Οι καρέκλες: «Στον κυκλικό πύργο κάποιου νησιού ζουν δύο γέροι, άνδρας και γυναίκα, ηλικίας 95 και 94 ετών αντίστοιχα. Ο άνδρας εργάζεται εκεί ως φύλακας, πράγμα περίεργο εάν φανταστεί κανείς ότι πρόκειται για έναν μοναχικό πύργο σε ένα έρημο νησί. Το ζευγάρι περιμένει την επίσκεψη πολλών διακεκριμένων ανθρώπων που έχουν προσκληθεί για να ακούσουν το μήνυμα που θέλει τώρα - στο τέλος της ζωής του - να τους μεταδώσει ο Γέρος. Ένα μήνυμα -απαύγασμα της εμπειρίας της ζωής του. Επειδή ο ίδιος δεν τα καταφέρνει ως ρήτορας, έχει προσλάβει γι' αυτόν τον σκοπό έναν επαγγελματία που θα τους το ανακοινώσει»³²¹.

29. Δολοφόνος χωρίς ανταμοιβή / Tueur sans gages

³²⁰ Απόσπασμα από το μεταφρασμένο έργο, μετάφραση Γιάννης Θηβαίος, σ. 125.

³²¹ Πρωτοπαπά-Παπανικολάου Ανυμώνη-Βασιλική, ό.π., σ. 12.

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από τα:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Ερρίκος Μπελιές
Εκδότης:	Κέδρος
Έτος έκδοσης:	2012
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Σελίδες:	144
Σχήμα:	24x17
I.S.B.N.:	978-960-04-4274-8

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Ο Μπερανζέ αναστατώνεται όταν μαθαίνει πως οι κάτοικοι μιας καινούριας και όμορφης συνοικίας έχουν κλειδωθεί μέσα στα σπίτια τους, εξαιτίας κάποιου μυστηριώδους δολοφόνου που περιπλανιέται και δαλεάζει τα θύματα του με την υπόσχεση πως θα τους δείξει τη 'φωτογραφία του στρατηγού'. Όταν όμως μαθαίνει πως η κοπέλα που έχει ερωτευτεί είναι το πιο πρόσφατο θύμα, αποφασίζει να βρει τα ίχνη του δολοφόνου.. Όπως χαρακτηριστικά αναφέρει ο Μάρτιν Έσλιν: 'Ο δολοφόνος αντιπροσωπεύει το αναπόφευκτο του θανάτου, τον παραλογισμό της ανθρώπινης ύπαρξης. Αυτή είναι η θανατερή παρουσία που παραμονεύει πίσω κι από τις πιο εύφορες στιγμές ανάλαφρης και φωτεινής ευτυχίας και τη μεταμορφώνει στον κρύο, γκρίζο, βροχερό Νοέμβρη της καθημερινής μας ύπαρξης...»³²².

Εμπορική περιγραφή του έργου:

«Το Δολοφόνος χωρίς ανταμοιβή (1959) είναι ένα από τα πρώτα έργα του Ιονέσκο, όπου για πρώτη φορά εμφανίζεται ο ήρωάς του Μπερανζέ, τον οποίο θα συναντήσουμε και σε άλλα έργα (Ρινόκερος, Ο βασιλιάς πεθαίνει, Πεζός στον αέρα). Ο Μπερανζέ αποτελεί μια σχεδόν αυτοβιογραφική φιγούρα, και εκφράζει τον προβληματισμό του Ιονέσκο για την πραγματικότητα, την οποία θεωρεί παράδοξη. Ο Μπερανζέ είναι φαινομενικά κωμικός και αφελής, κερδίζοντας έτσι τη συμπάθεια του κοινού. Είναι στην ουσία ένας χαρακτήρας σαν τους γελωτοποιούς της Αναγέννησης, που μόνος αυτός λέει πράγματα πικρά και αληθινά στον ηγεμόνα του χωρίς να κινδυνεύει να τιμωρηθεί. Στο έργο συναντάει τον Θάνατο με τη μορφή ενός ψυχρού εκτελεστή, και φτάνει σχεδόν να τον δικαιώσει. Αυτή η αγωνία για τον θάνατο και η προσπάθεια κάθε θνητού να συμβιβαστεί με την ιδέα της αποχώρησής του από τη ζωή διακατέχει τον Ιονέσκο και προβάλλεται σε πολλά έργα του. Με τον Δολοφόνος χωρίς ανταμοιβή ο συγγραφέας γίνεται ο κυριότερος συντελεστής για τη μετάβαση από το μπουλμπάρ και τη θεατρική ψευδαισθήση στο σύγχρονο μεταπολεμικό θέατρο της Ευρώπης»³²³.

³²² Για πρώτη φορά, το έργο μεταφράστηκε στα Ελληνικά το 1972, προκειμένου να ανέβει στη σκηνή του Θεάτρου «Αυλαία» της Θεσσαλονίκης. Μεταφραστής του έργου υπήρξε η Ευγενία Λεωνίδου (με τίτλο: Δολοφόνος χωρίς πληρωμή). Η περιγραφή την οποία παραθέτουμε αποτελεί παρουσίαση του θεάτρου, όπως τυπώθηκε στο πρόγραμμα της παράστασης. Βλέπε, επίσης, εφημερίδα «Ελληνικός Βορράς», 2 Μαρτίου 1972, άρθρο «Δολοφόνος χωρίς πληρωμή στη Νέα Σκηνή του».

³²³ Απόσπασμα από την παρουσίαση του εκδοτικού οίκου.

Σύντομο βιογραφικό:

Από τους γνωστότερους ρουμάνους ιστορικούς του 20^{ού} αιώνα, ο Νικολάε Ιόργκα³²⁴ (1871-1940) διετέλεσε πρωθυπουργός και υπουργός Παιδείας της χώρας. Υπήρξε επίσης κριτικός λογοτεχνίας, ερευνητής αρχείων, δραματουργός, ποιητής, συγγραφέας απομνημονευμάτων, πανεπιστημιακός και μέλος της Ρουμανικής Ακαδημίας. Κατά τις πρώτες δεκαετίες του 20ού αιώνα, όπως αναφέρει ο ρουμάνος κριτικός λογοτεχνίας George Călinescu, ο Ιόργκα διαδραμάτισε στο ρουμανικό πολιτισμό «το ρόλο του Βολταίρου». Ο Νικολάε Ιόργκα εξέδωσε και διεύθυνε πολλές εφημερίδες και περιοδικά (βλέπε, ενδεικτικά, «Neamul românesc», «Revista istorică», «Revue Historique du Sud-Est-Européen», «Floarea darurilor» κ.λπ.).

Ενδεικτική εργογραφία:

Μεταξύ 1884 και 1940, ο Νικολάε Ιόργκα εξέδωσε 1.003 τόμους, 12.755 άρθρα και μελέτες και 4.963 βιβλιοκρισίες. Πρόκειται για τον πιο παραγωγικό ιστορικό των Ρουμάνων. Αποκορύφωμα της δημιουργίας του θεωρείται η *Ιστορία των Ρουμάνων*, έργο σε 10 τόμους για τον οποίο ο συγγραφέας κέρδισε τη φήμη του μεγαλύτερου ιστορικού και επιστήμονα της Ρουμανίας όλων των εποχών. Προικισμένος με καταπληκτική μνήμη, ήταν τέλειος γνώστης την παγκόσμιας ιστορίας και συνάμα της ρουμανικής, στις πιο σημαντικές πτυχές τους. Κατά τη διάρκεια του κομμουνιστικού καθεστώτος, το έργο του αγνοήθηκε όμως συνειδητά, ενώ η ιστορία της Ρουμανίας παραποιήθηκε ανάλογα με τις αντιλήψεις των κυβερνόντων της εποχής.

Το έργο του περιλαμβάνει μονογραφίες πόλεων, βοεβόδων, οικογενειών, ποιήματα, προσωπογραφίες, περιγραφές ταξιδιών, σκέψεις, αναπολήσεις, πολιτικούς λόγους, εκδόσεις συγγραφέων, προλόγους, όψεις της ιστορίας της Εκκλησίας, του στρατού, του εμπορίου, της λογοτεχνίας, του τυπογραφείου κ.λπ. Αναφέρουμε, ενδεικτικά, μερικούς τίτλους: *Studii și documente cu privire la istoria românilor* (Μελέτες και έγγραφα σχετικά με την ιστορία των Ρουμάνων), έργο σε 25 τόμους που εκπονήθηκε κατά το διάστημα 1901-1913), *Istoria Imperiului Otoman* (Ιστορία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας), έργο σε 5 τόμους, *Înviereea lui Ștefan cel Mare* (Η Ανάσταση του Μεγάλου Στεφάνου), *Tudor Vladimirescu* (Θεόδωρος Βλαδημιρέσκου), *Doamna lui Eremia* (Η κυρά του Ιερεμία), *Sfântul Francisc din Assisi* (Άγιος Φραγκίσκος της Ασίζης), *Istoria literaturii române contemporane* (Ιστορία της σύγχρονης ρουμανικής λογοτεχνίας) κ.λπ.³²⁵

³²⁴ Για περισσότερες πληροφορίες αναφορικά με τον ιστορικό Νικολάε Ιόργκα, βλέπε Φλορίν Μαρινέσκου, *Για την ελληνική έκδοση του έργου του Ν. IORGA, «Το Βυζάντιο μετά το Βυζάντιο»-Βιβλιογραφικό δοκίμιο*, Βυζαντινός Δόμος, τομ.2 (1988), σσ.115-123.

³²⁵ Για πλήρη βιογραφικά στοιχεία και συγγραφικό έργο του Νικολάε Ιόργκα, βλέπε ενδεικτικά Nicolae Grigoraș, *Nicolae Iorga: omul și opera* (Νικολάε Ιόργκα: ο άνθρωπος και το έργο του), Ιάσιο, εκδόσεις «Junimea», 1971, καθώς και πληθώρα μελετών στον έντυπο και ψηφιακό τύπο.

1. Εικόνες από την σημερινή Ελλάδα και πέντε διαλέξεις για την σύγχρονη ελληνική ζωή

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου³²⁶:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Μεταφραστής:	Μαρίκα Μανέσκου
Εισαγωγικό σημείωμα:	Μαρίκα Μανέσκου
Εκδότης:	Φλάμμα
Έτος έκδοσης:	1931
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	214
Σχήμα:	18x14

³²⁶ Το βιβλίο τυπώθηκε σε 1.000 αντίτυπα, από τα οποία 30 αντίτυπα πολυτελείας αριθμημένα από το 1-30 και 970 αντίτυπα σειράς, με αρίθμηση 31-1000 (από το εσώφυλλο).

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

Το βιβλίο αποτελείται από δύο μέρη: *Ταξιδιωτικά σημειώματα* και *Πέντε διαλέξεις*. Το πρώτο μέρος περιλαμβάνει τα κεφάλαια: «Από τη Θεσσαλονίκη στη Θεσσαλία», «Θεσσαλία», «Αθήνα», «Αθήνα - περίχωρα», «Βυζάντιον και Αρχαιότητες τας Αθήνας», «Πειραιεύς - Φάληρον», «Δαφνί», «Άνθρωποι και εικόνες», «Το Εθνικό Μουσείο», «Βυζαντινές Εκκλησίες», «Το Στάδιο», «Προς την Κόρινθο, τις Μυκήνες και την Τύρινα», «Το Ναύπλιο και τα περίχωρα», «Επίδαυρος», «Πελοπόννησος – Τρίπολις», «Μιστράς και Σπάρτη», «Τεγέα», «Η σημερινή ελληνική πόλη», «Δελφοί», «Επαρχιακά Μουσεία», «Επιστροφή στην Αθήνα», «Μνημεία και Μουσεία», «Επιστροφή», «Στο περιθώριο της Μακεδονίας». Το δεύτερο μέρος περιλαμβάνει τα κεφάλαια: «Εισαγωγή», «Η γη», «Η Φυλή», «Η Ιστορία», «Η Τέχνη» και «Η Λογοτεχνία».

Από τον «Πρόλογο» του μεταφρασμένου έργου:

«Παρουσιάζοντας στους Έλληνες αναγνώστες τις εντυπώσεις του σημερινού Προέδρου της Ρουμανικής Κυβερνήσεως, Κυρίου Νικολάου Γιόργκα, που είναι και Πρότανης του Πανεπιστημίου Βουκουρεστίου, από το περυσινό ταξίδι του στην Ελλάδα και τις πέντε διαλέξεις που έδωκε στο Εθνικό Θέατρο της Ρουμανίας, όταν επέστρεψε στο Βουκουρέστι, επιθυμώ να τονίσω ότι η μετάφρασή μου δεν έχει καμιά απολύτως απαίτηση (...). Μπορώ μάλιστα να πω, για όσους εγνώρισαν τον Κύριο Γιόργκα ως συγγραφέα, ότι αυτό αποτελεί ένα από τα χαρακτηριστικά του προσωπικού του στυλ»³²⁷.

2. Το Βυζάντιο μετά το Βυζάντιο / Byzance après Byzance

³²⁷ Μαρίκα Μανέσκου, «Εισαγωγικό σημείωμα», σ. 7.

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου³²⁸:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Γιάννης Κάρας
Πρόλογος:	Νίκος Σβορώνος
Επιμέλεια:	Γιάννης Κάρας
Εξώφυλλο:	Ωρίων Αρκομάνης
Χάρτης εξωφύλλου:	Συλλογή Κ. Σπανού
Σειρά:	Ιστορία - Έρευνα
Εκδότης:	Gutenberg
Έτος έκδοσης:	1985 (ά έκδοση) / 1989 (β' έκδοση)
Τόπος έκδοσης:	Θεσσαλονίκη
Αριθμός σελίδων:	104
Σχήμα:	21x14
ISBN:	960-01-0199-X

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Το Βυζάντιο, με όλα τα στοιχεία που αυτό εξέφραζε - όχι μόνο σαν κυριαρχία μίας δυναστείας ή σαν υπεροχή μιας ηγετικής τάξης, και που όλα αυτά μπορούσαν να εξαλειφτούν με μια καταστροφή, χωρίς αυτό να επιδράσει αισθητά στον βυζαντινό οργανισμό που σχηματίστηκε αργά αργά στο διάβα των αιώνων, αλλά σαν ένα

³²⁸ Η μετάφραση αποτέλεσε αφορμή για πληθώρα μελετών. Μεταξύ αυτών, αναφέρουμε την πιο πρόσφατη, *Το Βυζάντιο μετά το έθνος. Το πρόβλημα της συνέχειας στις βαλκανικές ιστοριογραφίες*, του καθηγητή Δημητρίου Σταματόπουλου, Αλεξάνδρεια 2009: «Όταν ο Nicolae Iorga στη δεκαετία του 1930 επέλεγε να προτείνει το ερμηνευτικό σχήμα του Βυζαντίου μετά το Βυζάντιο, σχήμα τόσο αγαπητό και στη νεοελληνική ιστοριογραφία, στην πραγματικότητα διόρθωνε κάποια προβληματικά σημεία του ρουμανικού εθνικού παρελθόντος σε σχέση με τους Σλάβους. Η θέση όμως για τη συνέχεια μεταξύ Βυζαντινής και Οθωμανικής αυτοκρατορίας, γιατί αυτό συνεπάγεται το "Βυζάντιο μετά το Βυζάντιο", αποτέλεσε τη βάση για να διατυπωθούν αποκλίνουσες αφηγήσεις σε πολλές βαλκανικές ιστοριογραφίες ήδη κατά τη διάρκεια του 19ου αιώνα - αποκλίνουσες συγκριτικά με το σχήμα συνέχειας που είχαν διαμορφώσει, με πολύ κόπο είναι αλήθεια, οι κύριοι εκπρόσωποι του εκάστοτε εθνικού ιστοριογραφικού κανόνα. Είναι ιδιαίτερα ενδιαφέρον ότι αυτές οι αποκλίσεις παρήχθησαν κατά κύριο λόγο στο διανοητικό περιβάλλον της Κωνσταντινούπολης - Βυζαντίου».

πολύπλοκο σύνολο θεσμών, ως πολιτικό σύστημα, ως θρησκευτικός σχηματισμός, ως τύπος πολιτισμού που περιελάμβανε την (αρχαιο)ελληνική πνευματική κληρονομιά, το ρωμαϊκό δίκαιο, την ορθόδοξη θρησκεία καθώς και όλα αυτά που δημιούργησε και ανέπτυξε στον τομέα της τέχνης - δεν επαλείφθηκε, δεν μπορούσε να εξαλειφθεί, με τη διαδοχική άλωση των τριών πρωτευουσών του το 15^ο αιώνα: της Κωνσταντινούπολης, του Μυστρά και της Τραπεζούντας³²⁹.

Το βιβλίο περιλαμβάνει τα εξής κεφάλαια: «Πρόλογος Ν. Σβορώνου», «Πρόλογος», κεφάλαιο α' «Οι πρόσφυγες», κεφάλαιο β' «Η Μεγάλη Κωνσταντινούπολη», κεφάλαιο γ' «Οι τοπικές αυτονομίες», κεφάλαιο δ' «Ο πατριάρχης και ο κλήρος», κεφάλαιο ε' «Οι άρχοντες», κεφάλαιο στ' «Βυζαντινή αυτοκρατορική ιδέα και οι ρουμάνοι ηγεμόνες», κεφάλαιο ζ' «Προστασία της βυζαντινής εκκλησίας και των γραμμάτων από τους ρουμάνους ηγεμόνες», κεφάλαιο η' «Η παιδεία και ο ρόλος της στην αναγέννηση», κεφάλαιο θ' «Το Φανάρι», κεφάλαιο ι' «Το τέλος του Βυζαντίου», καθώς και «Πίνακας κύριων ονομάτων».

Από τον «Πρόλογο» του μεταφρασμένου έργου:

«Για τον Ιόργκα, που ανήκει στην ομάδα των ιστορικών που αναζητούν, πέραν από τις λεπτομέρειες των επιμέρους γεγονότων, τους κύριους παράγοντες που συνιστούν το ιστορικό γίγνεσθαι, η συνεχής παρουσία του ελληνικού στοιχείου στο σύνολο σχεδόν των πηγών της περιόδου σε όλα τα επίπεδα της οικονομικής, κοινωνικής και πνευματικής ζωής, επισήμαινε ότι το σύνολο των δραστηριοτήτων αυτών αποτελεί και μια από τις κύριες συντεταγμένες της ιστορίας της τουρκοκρατίας στη Νοτιοανατολική Ευρώπη και αναζήτησε τις βαθύτερες αιτίες του φαινομένου και το ιστορικό του νόημα. Ανύψωσε έτσι, πρώτος αυτός ή από τους πρώτους, τη γενική εντύπωση που αφήνουν οι πηγές σε συστηματική επιστημονική επεξεργασία»³³⁰.

³²⁹ Nicolae Iorga, «Πρόλογος», σ. 13.

³³⁰ «Πρόλογος Ν. Σβορώνου», σ. 9.

ΠΕΤΡΕ ΙΣΠΙΡΕΣΚΟΥ / PETRE ISPIRESCU

Βιογραφικά στοιχεία:

Ο Πέτρε Ισπιρέσκου (1830-1887) έγινε ιδιαίτερα γνωστός στη Ρουμανία μετά τη δημοσίευση της συλλογής των λαϊκών παραμυθιών, τα οποία διατύπωσε με ξεχωριστό τρόπο και ιδιαίτερο ταλέντο. Υπήρξε επίσης εκδότης, συγγραφέας και τυπογράφος. Το σημαντικότερο έργο του, *Μύθοι και παραμύθια των Ρουμάνων*, περιλαμβάνει 37 παραμύθια και προλογίζεται από το μεγάλο ρουμάνο ποιητή Βασίλε Αλεξαντρί.

Εργογραφία (ενδεικτικά):

Από τα σημαντικότερα έργα του δημοσιευμένα σε τόμους, αναφέρουμε: *Συλλογή 6 παραμυθιών (Colecție de șase basme, 1862)*, *Θρύλοι και παραμύθια των Ρουμάνων. Αινίγματα και Παροιμίες (Legendele și basmele românilor. Ghicitori și Proverburî, 1872)*, *Ανέκδοτα και λαϊκά παραμύθια (Snoave și Povești populare, 1874)*, *Τα κατορθώματα και η ζωή του Μιχαήλ του Γενναίου (Isprăvile și viața lui Mihai Viteazu, 1876)*, *Οι ιστορίες του σοφού γέροντα (Poveștele unchiașului sfântos, 1879)*, *Παραβολές και αινίγματα (Pilde și ghicitori, 1880)*, *Θρύλοι και παραμύθια των Ρουμάνων (Legendele sau basmele Românilor, 1882)*, *Παραμύθια, ανέκδοτα και καλαμπούρια (Basme, snoave și glume, 1883)*, *Αθύρματα και παιδικά παιχνίδια (Jucării și jocuri de copil, 1885)* και *Ηθικά παραμύθια. Περί του χριστουγεννιάτικου δέντρου (Povești morale. Despre pomul Crăciunului, 1886)*.

Ρουμανικά παραδοσιακά παραμύθια (τόμος α') / Legende sau basmele românilor

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Μεταφραστής:	Τσιπριάν-Λουκρέτσιους Σούττσιου
Πρόλογος:	Τσιπριάν-Λουκρέτσιους Σούττσιου
Εκδότης:	Μελπομένη Διώτη

Έτος έκδοσης:	2009
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	492
Σχήμα:	21x14
I.S.B.N.:	978-960-98499-2-0

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

Μεταφράζονται συνολικά 35 παραμύθια: «Νιάτα χωρίς γεράματα και ζωή χωρίς θάνατο», «Η Χρυσοπλέξουδη», «Η μαγεμένη χελώνα», «Ο μαγεμένος χοίρος», «Κόκκινη κλωστή δεμένη στην ανέμη τυλιγμένη», «Ο ζαβολιάρης λύκος και ο Ηλιογέννητος», «Ο μικρός γιος του βασιλιά και τα χρυσά μήλα», «Ο βασιλιάς Ηλιογέννητος», «Το παλικάρι ορφανό από πατέρα», «Ο Γιωργάκης ο γενναίος», «Ο Ηλιογέννητος ο χρυσομάλλης», «Ο Ηλιογέννητος ο περιπλανώμενος», «Η έξυπνη κόρη του φτωχού», «Η νεράιδα των βουνών», «Ο Ηλιογέννητος με την κρυστάλλινη άμαξα», «Το επτακέφαλο τέρας», «Μόνο με τα βόδια διώχνεις τη φτώχεια από το σπίτι», «Η νεράιδα των νεράιδων», «Ο Γκρεουτσεάνος», «Οι δώδεκα βασιλοπούλες και το μαγεμένο παλάτι», «Ο έξυπνος βοσκός ή οι φλογέρες της γκάντας», «Παραδοσιακό παραμύθι», «Τρία αδέρφια βασιλιάδες», «Ο ζαβολιάρης γάτος», «Το μαγικό πουλί», «Η ορνιθοκόμος», «Ο Τσουγκούλεας, ο γιος του γέρου και της γριάς», «Τα παιδιά του χήρου, το κουνέλι, η αλεπού, ο λύκος και η αρκούδα», «Η κόρη του γερού η μυαλωμένη», «Τα τρία χρυσά ρόδια», «Η βασιλοπούλα και ο γιος της χήρας», «Ο κλέφτης βασιλιάς», «Ο αυγερινός της ημέρας και ο αυγερινός της νύχτας», «Το σφυριάτικο αγόρι και η πέρκα» και «Το γκαντέμικο κορίτσι».

Απόσπασμα από το μεταφρασμένο έργο:

«Μια φορά και έναν καιρό, γιατί αν δεν ήταν δε θα το λέγαμε, τότε που η λεύκα έκανε αγλάδια και η κλαιούσα βιολέτες, τότε που πάλευαν οι αρκούδες με τις ουρές τους και οι λύκοι αγκάλιαζαν τα αρνάκια και φιλιόντουσαν και γίνονταν αδέρφια, τότε που πετάλωναν ψύλλους στο ένα πόδι με 99 κιλά σίδηρο και πεταγόντουσαν στους ουρανόσ για να μας κατεβάσουν παραμύθια...

Ήταν κάποτε ένας μεγάλος βασιλιάς και μια βασίλισσα, και οι δύο νέοι και όμορφοι και, θέλοντας να αποκτήσουν παιδιά, έκαναν πολλές φορές εκείνα που έπρεπε να κάνουν γι' αυτό: συμβουλευτήκαν γιατρούς και φιλοσόφους για να κοιτάζουν τα αστέρια και να μαντέψουν εάν θα κάνουν παιδιά, αλλά μάταια. Τελικά, ο βασιλιάς έμαθε ότι ζει σε ένα κοντινό χωριό ένας έξυπνος γέροντας και έστειλε να τον φωνάξουν. Ο γέροντας όμως του απάντησε ότι όποιος τον χρειάζεται, έρχεται σ' αυτόν. Έτσι λοιπόν ένα πρωί, ο βασιλιάς και η βασίλισσα, συνοδευόμενοι από μερικούς μεγάλους άρχοντες, από στρατιώτες και από υπηρέτες, πήγαν στο σπίτι του γέροντα»³³¹.

³³¹ Απόσπασμα από το παραμύθι «Νιάτα χωρίς γεράματα και ζωή χωρίς θάνατο», σ. 9.

ΠΑΝΑΪΤ ΙΣΤΡΑΤΙ / PANAIT ISTRATI

Βιογραφικά στοιχεία:

«Ο Παναΐτ Ιστράτι γεννήθηκε στη Βραΐλα της Ρουμανίας το 1884 και το πραγματικό του όνομα ήταν Παναγής Βαλσάμης. Ήταν γιος ενός Κεφαλλονίτη λαθρέμπορου, του Γεωργίου Βαλσάμη, και μιας Ρουμάνας χωρικής, της Ζωίτσας Ιστράτι. Φοίτησε μόνο στο δημοτικό σχολείο αλλά ήταν μανιώδης βιβλιοφάγος. Σε ηλικία δώδεκα ετών εγκαταλείπει το σπίτι του για να περιπλανηθεί στην Ευρώπη και την Εγγύς Ανατολή. Έκανε διάφορα επαγγέλματα: υπάλληλος ξενοδοχείου, λιμενεργάτης, νυχτοφύλακας, ελαιοχρωματιστής, φωτογράφος κ.ά. Το 1921 έκανε απόπειρα αυτοκτονίας σ' ένα δημόσιο κήπο στη Νίκαια της Γαλλίας, κόβοντας το λαιμό του μ' ένα ξυράφι. Είχε αφήσει δίπλα του ένα γράμμα κι αυτό έγινε αφορμή να τον ανακαλύψει ο Γάλλος λογοτέχνης Ρομαίν Ρολάν, ο οποίος δεν τον προτρέπει απλά, μα τον υποχρεώνει σχεδόν να γράψει στα γαλλικά, μια γλώσσα που ο Ιστράτι μελετά μόλις λίγα χρόνια, στην αρχή με τη βοήθεια ενός νεαρού Εβραίου διανοούμενου, του Ιούδα και μετά μόνος. Δύο χρόνια αργότερα, το 1923, εκδόθηκε το πρώτο του βιβλίο, *Κυρά Κυραλίνα*»³³². Αποβίωσε το 1935.

Εργογραφία (ενδεικτικά):

Από τις σημαντικότερες δημιουργίες του, αναφέρουμε³³³: *Ο θείος Άγγελος* (1924), *Οι Χαϊντούκοι* (1925), *Παρελθόν και μέλλον (Αυτοβιογραφικές σελίδες)*, (1925), *Δομνίτσα Σνάγκοφ* (1926), *Ο Μιχαήλ* (1926), *Η Νεραντζούλα* (1926), *Κοντίν* (1926), *Ντιρεττίσιμο* (1927), *Τα Γαϊδουράγκαθα του Μπαραγκάν* (1928), *Προς την άλλη φλόγα* (1929), *Οίκος Θούριγκερ* (1929), *Γραφείο εργασίας* (1931), *Ο Σφουγγαράς* (1931) και *Τσάτσα Μίνκα* (1931)³³⁴.

³³² Γιώργος Κάτος, υπεύθυνος εκδότης, «Βιογραφία», κεφάλαιο στον τόμο *Νεραντζούλα*, εκδόσεις «Εγνατία», Θεσσαλονίκη 1971, σσ. 131-144. Βλέπε, επίσης, Λεωνίδας Χρηστάκης, Παναΐτ Ιστράτι, ένας συγγραφέας, εκδόσεις «Δελφίνι», Αθήνα 1993, Bălan Zamfir, «Παναΐτ Ιστράτι», *Εγκυκλοπαίδεια Μείζονος Ελληνισμού, Εύξεινος Πόντος*, Λαμπρινή Κουζέλη, «Ο Παναΐτ Ιστράτι επέστρεψε στην Αθήνα», εφημερίδα «Το Βήμα», 22.12.2010 και κυρίως Μαρία Μαρινέσκου-Χύμου, *Ελληνορουμανικές πνευματικές σχέσεις*, εκδόσεις «Τροχαλία», Αθήνα 1995, κεφάλαια «Παναΐτ Ιστράτι» (σσ.58-67) και «Ο Παναΐτ Ιστράτι και πάλι στην επικαιρότητα» (σσ. 68-70). Το απόσπασμα βιογραφικού το οποίο παραθέτουμε υπογράφει η Όλγα Τρέμη, μεταφράστρια του έργου *Κυρά Κυραλίνα*, εκδόσεις «Κάκτος», Αθήνα 1979. Κείμενο του Ιστράτι μεταφράζεται και στον τόμο με τίτλο *Ρουμάνοι πεζογράφοι και ποιητές*, μετάφραση - ανθολόγηση Μενελάου Λουντέμη, εκδόσεις «Δωρικός», Αθήνα 1978, σσ. 156-179 («Κυρά Κυραλίνα»).

³³³ «Στον on-line κατάλογο της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Ελλάδος, δίπλα στο όνομα του Παναΐτ Ιστράτι εμφανίζονται είκοσι δύο τίτλοι, από τους οποίους τέσσερις είναι του βιβλίου *Κυρά Κυραλίνα*. Η πρώτη έκδοση είναι η μετάφραση του Μ. Χουρμούζιου (Αθήνα, Ακαδημαϊκόν, 1927), ακολουθεί η μετάφραση του Βαγγέλη Ε. Αγγελίνα, με έναν πρόλογο του Γάλλου συγγραφέα και φίλου του Παναΐτ Ιστράτι, Ρομαίν Ρολάν (Αθήνα, Δωδεκάτη Ωρα, 1965). Ακολουθεί η μετάφραση της Όλγας Τρέμη (Αθήνα, Κάκτος, 1979) και μετά εκείνη του Γιάννη Μαγκλή (Αθήνα, Δωρικός, 1989). Υπάρχουν επίσης και αντίγραφα των τόμων: *Θείος Άγγελος*, *Μιχαήλ*, *Κοντίν*, *Νεραντζούλα*, *Προς την άλλη φλόγα*, *Σφουγγαράς* κ.ά.». Βλέπε «Αντίλαλοι για τον Παναΐτ Ιστράτι στον ελληνικό τύπο. Μερικές σκέψεις. Παναΐτ Ιστράτι / Γεράσιμος Βαλσάμης», εξαμηνιαίο περιοδικό «Exlibris» της Νομαρχιακής βιβλιοθήκης της πόλης Βραΐλας, Ρουμανία, νέα σειρά, αριθ. 2, Βραΐλα, Ιούνιος 2013.

³³⁴ Λεωνίδας Χρηστάκης, Παναΐτ Ιστράτι. Ένας συγγραφέας, εκδόσεις «Δελφίνι», Αθήνα 1993.

1. Κυρά Κυραλίνα / Chira Chiralina

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Αιμίλιος Χουρμούζιος
Εκδότης:	Ακαδημαϊκών Διεθνές Βιβλιοπωλείο
Έτος έκδοσης:	1927
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	206
Σχήμα:	21x17

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Ο Αδριανός Ζωγράφος δεν είναι προς το παρόν παρά ένας νέος άνδρας που αγαπάει την Ανατολή. Είναι ένας αυτοδίδακτος που ανακαλύπτει τη Σορβόννη όπου μπορεί. Ζει, ονειρεύεται, επιθυμεί σφοδρά διάφορα πράγματα. Αργότερα θα τολμήσει να πει ότι τα πράγματα είναι κακοφτιαγμένα και από τους ανθρώπους και από το Δημιουργό. Ξέρω πως είναι τρομερά επικίνδυνο να διαφωνείς με το Δημιουργό. Αλλά στη Γαλλία, ξέρετε, δεν μπορούμε να ευχαριστήσουμε όλο τον κόσμο και μαζί και τον Πατέρα του. Ελπίζω παρόλα αυτά πως θα συγχωρήσουν την τόλμη του Αδριανού. Γιατί διατηρώντας ακέραη την ελευθερία του, θα τολμήσει και κάτι άλλο - ν' αγαπά και να υπάρχει πάντα, σ' όλες τις χώρες, να είναι ο φίλος των ανθρώπων που έχουν καρδιά. Και υπάρχουν λίγοι από δαύτους, αλλά ο Αδριανός δεν πιστεύει ότι η ανθρωπότητα είναι τόσο απέραντη όσο νομίζουμε»³³⁵.

Λίγα λόγια του συγγραφέα:

«Πιστεύετε, όπως κι ο φίλος μας ο Ρομαίν Ρολλάν, ότι θα έπρεπε, μέσα σε λίγες γραμμές, να εξηγήσω το κεντρικό θέμα που θα συναντήσουμε να κυριαρχεί σ' όλα τα βιβλία μου.

Ποτέ δε σκέφτηκα ότι θα έπρεπε να δώσω ο ίδιος επεξηγήσεις γι' αυτό το θέμα. Δεν είμαι επαγγελματίας συγγραφέας και δε θα γίνω ποτέ. Η τύχη θέλησε να με ψαρέψει μέσα από τα βαθιά νερά του ωκεανού της κοινωνίας ο ψαράς ανθρώπων της

³³⁵ Παναΐτ Ιστράτι, εισαγωγή στον τόμο με τίτλο *Κυρά Κυραλίνα*, μετάφραση Όλγα Τρέμη, εκδόσεις «Κάκτος», Αθήνα 1979. Το απόσπασμα παρατίθεται και στο οπισθόφυλλο της των εκδόσεων «Δωδώνη», Αθήνα 1989.

Βιλνενέβ1. Είμαι δημιούργημά του. Για να μπορέσω να ζήσω αυτή τη δεύτερη ζωή μου χρειαζόμουν την εκτίμησή του και για να μου χαρίσει αυτή τη ζεστή, τη φιλική εκτίμηση, μου ζήτησε να γράψω»³³⁶.

2. Τα γαϊδουράγκαθα του Μπαράγκαν / *Ciulinii Bărăganului*

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Ηλέκτρα Π. Τσέλικα
Εκδότης:	Ιδιωτική έκδοση
Έτος έκδοσης:	1961
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	94
Σχήμα:	21x17

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

Με πρωτότυπο τρόπο, το μυθιστόρημα περιγράφει τον παραδοσιακό κόσμο της επαρχίας σε ταυτόχρονη εκδήλωση κοινωνικού και ψυχολογικού ορίζοντα, απεικονίζοντας δράματα και καημούς της ανθρώπινης ύπαρξης στο πλαίσιο ενός σύμπαντος εναλλασσόμενων συναισθημάτων. Σύμβολα της ωμής πραγματικότητας, τα γαϊδουράγκαθα αποτελούν έκφραση της αιώνιας επιθυμίας του ανθρώπου για απόδραση από την ουτοπική του διάσταση, προς το τελλούριο άπειρο. Τα στοιχεία της φύσης εκδηλώνονται καταστρεπτικά, προκαλώντας τη φυσική και ηθική φθορά ενός εχθρικού κόσμου στον οποίο η μονοτονία και η μοναξιά κυριαρχούν.

³³⁶ Παναϊτ Ιστράτι, απόσπασμα από την εισαγωγή στον τόμο με τίτλο *Κυρά Κυραλίνα*, μετάφραση Όλγα Τρέμη, εκδόσεις «Κάκτος», Αθήνα 1979.

Απόσπασμα από τον «Πρόλογο» του μεταφρασμένου έργου:

«Το βιβλίο αυτό είναι αφιερωμένο στο ρουμανικό λαό, στις έντεκα χιλιάδες σκοτωμένους του από τη ρουμανική κυβέρνηση, στα τρία χωριά: Stăniliești, Băilești, Hodînoaia που τα έκαναν σκόνη με το πυροβολικό. Τα εγκλήματα αυτά γίνανε τον Μάρτη του 1907 και έμειναν ατιμώρητα»³³⁷.

3. Νεραντζούλα / Neranțula

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου³³⁸:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Τάσος Λαζαρίδης
Εκδότης:	Εγνατία
Έτος έκδοσης:	1971
Τόπος έκδοσης:	Θεσσαλονίκη
Αριθμός σελίδων:	144
Σχήμα:	22x14

³³⁷ Παναίτ Ιστράτι (Μάρτιος 1928).

³³⁸ Η εικόνα εξωφύλλου αποτελεί αντίγραφο του έργου του ρουμάνου ζωγράφου Nicolae Tonitza (1886-1940), με τίτλο «Η Νίνα στα πράσινα», μουσείο Zambaccian.

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

Νουβέλα του εφηβικού έρωτα που μαγεύει τον αναγνώστη με τα γοητευτικά συναισθήματα των όσων έχουν διαβεί τα εδάφη της παιδικής ηλικίας με κατεύθυνση τον κόσμο των μικρών άγνωστων δραμάτων και των γρήγορων και αθώων αγκαλιών. Κεντρικό πρόσωπο της νουβέλας, η Νεραντζούλα απεικονίζει το θαρραλέα, ελεύθερο και μη υποδουλωμένο έφηβο. Ο Παναϊτ Ιστράτι αποδεικνύεται ένας από τους συγγραφείς οι οποίοι μελέτησαν λεπτομερώς τη γυναικεία ψυχολογία της εφηβικής ηλικίας.

Απόσπασμα από το μεταφρασμένο έργο:

«Πέρασαν πολλά χρόνια από τότες που έζησα στην Αλεξάνδρεια, κάμποσους ηλιόλουστους χειμώνες. Και μ' όλο που οι αναμνήσεις εκείνης της εποχής δεν είναι πολύ χαρούμενες, πώς να μη μαγεύομαι, πώς να μην αγαλλιάζω απ' τις σπάνιες εκείνες στιγμές που αναποδογυρίζουν την κούπα τη οδύνης και μας ποτίζουν χαρά, τόσο που η καρδιά πάει να σπάσει; Και μα το ναι, στην πολυβάσανη ζωή μου, γνώρισα και τέτοιες στιγμές. Ο χειμωνιάτικος ήλιος της Αλεξανδρείας, ο μεσογειακός ήλιος μου τις χάρισε»³³⁹.

4. Ο θεός Άγγελος / Oncle Angele

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Γεώργιος Καρούζος
Εκδότης:	Κάκτος
Έτος έκδοσης:	1979
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	148
Σχήμα:	21x15

³³⁹ Παναϊτ Ιστράτι, *Νεραντζούλα*, εκδόσεις «Εγνατία», Θεσσαλονίκη 1971, σ. 9.

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Παιδιά χωρικών υποδουλωμένων στη γη του βογιάρου, τα τέσσερα αδέρφια είχαν για μοναδική ιδιοκτησία τους τα δοκάρια της πατρικής τους καλύβας, οπωροφόρα δέντρα και αμπέλια. Η γη δεν τους άνηκε. Έτσι, σκόρπισαν όλοι, εκτός από το δευτερότοκο που έμεινε κοντά στη χήρα μάνα.

Οι δύο αδελφές έφυγαν πρώτες και συζούσαν με δυο εύπορους Έλληνες που αδιαφορούσαν για το γάμο. Το αγόρι, ο Άγγελος, πήγε στη γειτονική πόλη, τη Βραΐλα, και δούλευε από 9 χρονών σ' έναν κρασέμπορο. Από μικρός ακόμα, απεχθανόταν τη δουλειά στη γη των άλλων»³⁴⁰.

Απόσπασμα από το μεταφρασμένο έργο:

«Εκείνο το βραδάκι, στις αρχές τ' Απρίλη, το χωριουδάκι του Μπαλντοβινέστι, που απέχει 5 χιλιόμετρα από της Βραΐλα, γιόρταζε την πρώτη μέρα της Ανάστασης του Χριστού. Στις αυλές τους όλοι οι χωρικοί έκαιγαν θημωνιές από ξερά καλάμια, παντού αντηχούσαν χαρούμενες πιστολιές σαν προσφορές των αγροτών και ορθοδόξων Χριστιανών προς τιμή εκείνου που ήταν ο καλύτερος από τους ανθρώπους»³⁴¹.

5. Κοντίβ / *Enfance d'Adrien Zograffi: Codine*

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Σ. Πανούσης
Εκδότης:	Κάκτος
Έτος έκδοσης:	1979
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	146
Σχήμα:	21x14

³⁴⁰ Παναϊτ Ιστράτι, *Ο Θεός Άγγελος*, μετάφραση Γ. Καρούζος, εκδόσεις «Κάκτος», Αθήνα 1979, σ. 9.

³⁴¹ Ο.π., σ. 7. Το έργο έχει μεταφραστεί στα Ελληνικά ήδη από το 1928, από την Γαλάτεια Καζαντζάκη, και κυκλοφόρησε από τις εκδόσεις «Ο Κοραΐς», Αθήνα, σ. 184.

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Υπήρξε μια εποχή - και για ορισμένους εξακολουθεί να υπάρχει - που αν έγραφες σε κάποιο βιβλίο για την καλοσύνη, τον οίκτο, τη γενναιοδωρία, το θεωρούσαν κακόγουστο. «Συναισθηματική φιλολογία», αποφαίνονται οι μαραμένοι κριτές. Ο Παναΐτ Ιστράτι δεν ντρέπεται να πει πως λατρεύει τη φιλία, πως η νύχτα είναι όμορφη, πως ο πόνος των ανθρώπων δεν έχει σύνορα, πως τίποτα δεν είναι πιο συγκλονιστικό από ένα κρυστάλλινο δάκρυ»³⁴².

Οι κριτικοί για τον Ιστράτι:

«Τυχοδιώκτης, φορτοεκφορτωτής ή λαθρέμπορος - λίγο ενδιαφέρει τι ήταν. Να η ουσία: διαφύλαξε την ανάμνηση των αστεριών που ξαγρύπνησαν στον ανήσυχο ύπνο του και κατόρθωσε να ξεχωρίσει το φλογερό σπόρο μέσα στη σκόνη των μεγάλων δρόμων. Παρά τη μιζέρια και την κούραση περιέσωσε ακέραιη μια ανθρώπινη καρδιά»³⁴³.

6. Ο Μιχαήλ / Mihail

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Α. Παντελάκης
Εκδότης:	Κάκτος
Έτος έκδοσης:	1979
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	138
Σχήμα:	21x14

³⁴² Ζοσέφ Κέσελ, «Υστερόγραφο» του μεταφρασμένου τόμου, σ. 144.

³⁴³ Ο.π.

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

Με γλαφυρό και άμεσο τρόπο, ο Παναΐτ Ιστράτι περιγράφει μια εποχή τρομαχτική, σε ένα κόσμο υπό αναδιάρθρωση. Πόλεμοι πραγματικοί, πόλεμοι αξιών, αλλαγές, αναταραχές, τα Βαλκάνια να βράζουν, η Ανατολή να ξυπνάει. Ο άνθρωπος έρμαιο των καταστάσεων, μόνος, με φίλους ή με εχθρούς -πιο συχνά- πάντα μόνος και ανυπεράσπιστος, μόνος με τη μοίρα του, εντελώς αφημένος στην τύχη.

Απόσπασμα από το μεταφρασμένο έργο:

«Η ζωή του θείου Δήμη και των δικών του δεν ήταν παρά ένα είδος σκλαβιάς που άφηνε την ψευδαίσθηση της ελευθερίας. Ό,τι και αν έβγαζαν με τον ιδρώτα τους, το αποζυμούσαν τα αιώνια χρέη τους στον ιδιοκτήτη της γης και το κράτος: για κείνους προοριζόταν το καλύτερο σιτάρι., το καλαμπόκι, το γάλα της αγελάδας, τα αυγά και οι κότες. Για όσους έμεναν μέσα στο αχυροκάλυβο, απόμεναν η νερόσουπα, τα φασόλια και η ελεεινής ποιότητας μαμαλίγκα»³⁴⁴.

7. Ο σφουγγαράς και άλλα διηγήματα / Le pêcheur d'éponges

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Όλγα Τρέμη
Εκδότης:	Κάκτος
Έτος έκδοσης:	1979
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	292
Σχήμα:	18x12
I.S.B.N.:	960-382-677-4

³⁴⁴ Παναΐτ Ιστράτι, απόσπασμα από το έργο *Μιχαήλ*, σ. 9. Η «μαμαλίγκα» είναι παραδοσιακό ρουμάνικο παρασκεύασμα, φτιαγμένο από καλαμποκάλευρο (μπομπότα).

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

Αυτοβιογραφικό έργο του συγγραφέα, για τη ζωή των ταπεινών και των αδικημένων του κόσμου στις ατέρμονες αναζητήσεις των ιδανικών τους, δοσμένη από τον -αγνοημένο για χρόνια- Ελληνορουμάνο συγγραφέα, τον «Γκόρκι των Βαλκανίων»³⁴⁵.

8. Οι αντάρτες / *Presentation des Haidoucs*

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Όλγα Τρέμη
Εκδότης:	Κάκτος
Έτος έκδοσης:	1980
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	96
Σχήμα:	21x14

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Ε λοιπόν, αρνήθηκα να υπηρετήσω τους ευγενείς, έφυγα στο δάσος στα δέκα μου και ζω εδώ πενήντα χρόνια. Πολέμησα στις διαταγές του χαϊδούκου Γιάννου, υπηρέτησα το μεγάλο πανδούρο Τούντορ Βλαδημηρέσκου και κατάντησα στη συμμορία του Κοσμά, του πατέρα σου. Και οι τρεις τους ήταν τύραννοι, κι εγώ σκλάβος τους. Ήταν ευγενής τυραννία, δε λέω, αλλά και η σκλαβιά μου δε γινόταν ελαφρότερη»³⁴⁶.

Οι κριτικοί για τον Ιστράτι:

«Ωστόσο αυτό το ταλέντο έπρεπε να είχαν προσέξει φίλοι και αντίπαλοί του περισσότερο από τις ιδέες του, που δεν ήταν σταθερές, κι ακόμα πιο πολύ από τα κηρύγματά του, που δεν έπρεπε να τα παίρνουν πολύ στα σοβαρά. Ο Ιστράτι είχε

³⁴⁵ Εμπορική παρουσίαση του μεταφρασμένου έργου.

³⁴⁶ Παναΐτ Ιστράτι, *Οι αντάρτες*, σ. 96.

αφηγηματικές ικανότητες, που έθελγαν τον αναγνώστη, που του πρόσφεραν πρωτότυπες σελίδες και τον ξεκούραζαν από τις άλλες μελέτες του, από τα μυθιστορήματα και τα διηγήματα των πεζογράφων με την περιορισμένη πείρα ζωής και τη μικρή φαντασία. Αυτός είχε να δώσει καινούργια πράγματα, έχει να παρουσιάσει αλήθειες άγνωστες (...) και όλα αυτά τα ιστορούσε με δικό του τρόπο, δηλαδή με απλότητα και ειλικρίνεια»³⁴⁷.

9. Η καπετάνισσα / Căpităneasa

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Α. Παντελάκης
Εκδότης:	Κάκτος
Έτος έκδοσης:	1980
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	172
Σχήμα:	21x14

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Γενάρης 1859· εκλογές στα δύο Πριγκιπάτα του Δούναβη. Ο αναβρασμός στο αποκορύφωμά του απ' τη μια άκρη μέχρι την άλλη της Ρουμανίας. Στο αποκορύφωμά του και στο σπίτι των χαϊδούκων, αλλά εδώ ο λόγος του αναβρασμού ήταν διπλός, γιατί στην προσμονή αυτού του μεγάλου γεγονότος προστίθενταν οι ανησυχίες για τις έρευνες των αρχών που προσπαθούσαν ν' ανακαλύψουν τους δολοφόνους των δύο ποτέρας τους οποίους είχε σκοτώσει ο Τρασίλα. (...)

Κάθε χαϊδούκινο ίχνος στο Σναγκόβ, σβήστηκε την επομένη της δολοφονίας: τα όπλα θάφτηκαν· οι περισσότεροι άντρες απομακρύνθηκαν· στους αστυνομικούς που κατέφθασαν για την ανάκριση, η Φλορίτσκα έδειξε τη βιτρίνα της καθωσπρέπει αστής»³⁴⁸.

³⁴⁷ Παναΐτ Ιστράτι, *Νεραντζούλα*, εκδόσεις «Εγνατία», Θεσσαλονίκη 1971, σ. 143.

³⁴⁸ Απόσπασμα από το μεταφρασμένο έργο, σ. 116.

Απόσπασμα από το μεταφρασμένο έργο:

«Παρατηρούσα αυτή τη περίεργη μητέρα που αγαπούσα για το θάρρος και τη νεανικότητά της, δροσερή στα τριάντα οχτώ της χρόνια, και σκεφτόμουν: «Κάτι μου κρύβει». Της είπα στην τύχη:

-Λένε ότι φιλοδοξείς να γίνεις η σύζυγος ενός Μιρόν... πρωθυπουργού. Είναι αλήθεια;

Το πρόσωπό της έμεινε ατάραχο:

-Όχι Ιερεμία μου, δεν είναι αλήθεια... Η φιλοδοξία μου είναι πολύ πιο ψηλή απ' το να γίνω η γυναίκα του Τάδε. Γεννήθηκα μεγαλόκαρδη, που σημαίνει ότι η δυστυχία του διπλανού μου αντηχεί στην καρδιά μου με τόση σφοδρότητα ώστε δεν μπορώ να'μαι ευτυχισμένη παρά κάνοντας το καλό. Τα μάτια μου γεμίζουν απ' την κτηνώδη μιζέρια αυτού του λαού - καλού όπως όλοι οι λαοί - που με κάνει να υποφέρω σαν να μου στερούν τη δυνατότητα να αναπνεύσω»³⁴⁹.

10. Νερατζούλα / Neranțula

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Α. Φορτούνας
Εκδότης:	Κάκτος
Έτος έκδοσης:	1983
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	198
Σχήμα:	21x14

³⁴⁹ Παναΐτ Ιστράτι, *Η καπετάνισσα / Căpităneasa*, σ. 114.

Απόσπασμα από το μεταφρασμένο έργο:

«Είναι η ιστορία που μου διηγήθηκε ο άνθρωπος που ανακάλυψα σε μια εξέδρα, στο Ράμλε της Αλεξανδρείας, ένας άνθρωπος που αγαπούσα χωρίς να ξέρω το γιατί και που μου σπάρραξε την καρδιά μ' εκείνο το εύθυμο ρωμαίικο τραγούδι:

Κάτω στο γιαλό, κάτω στο περιγιάλι,
Νεραντζούλα φουντωτή.
Πλέναν και άπλωναν
Νεραντζούλα φουντωτή»³⁵⁰.

11. Νεραντζούλα / Neranτζula

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Τάσος Λαζαρίδης
Εκδότης:	Γράμματα
Έτος έκδοσης:	1983
Τόπος έκδοσης:	Θεσσαλονίκη
Αριθμός σελίδων:	98
Σχήμα:	21x14

³⁵⁰ Παναίτ Ιστράτι, Νεραντζούλα, εκδόσεις «Εγνατία», Θεσσαλονίκη 1971, σ. 13.

12. Κορά Κοραλίνα / Chira Chiralina

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Όλγα Τρέμη
Εκδότης:	Κάκτος
Έτος έκδοσης:	1987
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	287
Σχήμα:	21x13

Απόσπασμα από τον «Πρόλογο» του μεταφρασμένου έργου:

«Είναι γεννημένος μυθογράφος, ένας μυθογράφος της Ανατολής που μαγεύει και προκαλεί μέσα από τα γραφτά του και κάθε φορά που ξεκινάει μια ιστορία δεν ξέρει - ούτε αυτός ο ίδιος - αν θα του πάρει μια ώρα ή χίλιες και μία νύχτες για να την τελειώσει. Ο Δούναβης και οι μαϊάνδροί του... Αυτή η μεγαλοφυΐα του είναι τόσο ακατανίκητη ώστε στο γράμμα που έγραψε πριν επιχειρήσει ν' αυτοκτονήσει, διακόπτει δυο φορές τις απελπισμένες του εκκλήσεις για να διηγηθεί δυο αστείες ιστορίες από το παρελθόν του»³⁵¹.

Απόσπασμα από το μεταφρασμένο έργο:

«Η ζωή ενός ανθρώπου ούτε εξιστορείται ούτε γράφεται. Η ζωή ενός ανθρώπου που αγάπησε τον κόσμο και τον σεργιάνισε, είναι ακόμα πιο δύσκολο να χωρέσει σε μια αφήγηση. Μα αν αυτός ο άνθρωπος υπήρξε ένας παθιασμένος, που γνώρισε όλες τις κλίμακες της ευτυχίας και της δυστυχίας περιδιαβαίνοντας τον κόσμο, τότε το να προσπαθήσεις να δώσεις μια εικόνα της ζωής του, είναι σχεδόν αδύνατο. Αδύνατο γι' αυτό ντον ίδιο κατ' αρχή. Και μετά για κείνους που θα τον ακούνε».

³⁵¹ Ρομαίν Ρολάν, ό.π.

13. Προς την άλλη φλόγα / Vers l' autre flamme

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Κώστας Κριτσίνης
Εκδότης:	Κάλβος
Έτος έκδοσης:	1987
Τόπος έκδοσης:	Θεσσαλονίκη
Αριθμός σελίδων:	164
Σχήμα:	21x14

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Με αφορμή την απογοήτευσή του από τις ελπίδες που είχε στηρίζει στη Ρωσική επανάσταση, εξέδωσε το έργο του *Προς την άλλη φλόγα* (1927), εκφράζοντας τη νοσταλγία του για της γνήσιες επαναστατικές ιδέες».³⁵²

Απόσπασμα από την παρουσίαση του εκδοτικού οίκου «Ινδικτος»:

«Το 1928 έφτασε στην Ελλάδα προσκαλεσμένος από την εφημερίδα «Ελεύθερον Βήμα». Ερχόταν από την Ε.Σ.Σ.Δ και στις 11 του Γενάρη ο «Εκπαιδευτικός Όμιλος» τον προσκάλεσε να μιλήσει στο τότε θέατρο «Αλάμπρα» της οδού Χαλκοκονδύλη και να εκθέσει τις εντυπώσεις του από τη Σοβιετική Ένωση. Μίλησε ο Γληνός, ο Καζαντζάκης και τέλος ο Ιστράτι, ο οποίος ενθουσίασε τόσο το ακροατήριό του, ώστε βγαίνοντας από τη διάλεξη κινήθηκε σε διαδήλωση στην Πλατεία Κάνιγγος! Ακολούθησε επέμβαση της αστυνομίας και έγινε μεγάλος σάλος που οδήγησε στην απέλαση του Ιστράτι. Τα επόμενα χρόνια ταξίδευε από χώρα σε χώρα αντιμετωπίζοντας συχνά διώξεις και συκοφαντικές επιθέσεις τόσο από τους αστούς όσο και από τους σταλινικούς. Ωστόσο η υγεία του είχε κλονιστεί ανεπανόρθωτα ήδη από το 1930. Ο Ιστράτι πέθανε από

³⁵² Βλέπε *Academic Dictionaries and Encyclopedias*, http://greek_greek.enacademic.com (Παναΐτ Ιστράτι).

φυματίωση στο Βουκουρέστι στις 16 Απριλίου του 1935. Ήταν 51 ετών και άφησε πίσω του μια λογοτεχνική πορεία μόλις 12 χρόνων».

14. Κυρά-Κυραλίνα / Chira Chiralina

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Γιάννης Μαγκλής ³⁵³
Εκδότης:	Δωρικός
Έτος έκδοσης:	1989
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	150
Σχήμα:	21x14

Οι κριτικοί για τον Ιστράτι:

«Είν' ένας διηγηματογράφος γεννημένος, ένας διηγηματογράφος Ανατολίτης που μαγεύεται και συγκινείται από τις ίδιες του τις διηγήσεις, και τόσο συχνά συνεπαίρνεται απ' αυτές, που μιας κι άρχισε την ιστορία, κανένας, ούτ' ο ίδιος, δεν ξέρει αν θα κρατήσει μιαν ώρα ή χίλιες και μια νύχτες. Το διηγηματογραφικό του *genie* είναι σε τέτοιον βαθμό ασυγκράτητο, που στο γράμμα που έγραψε την παραμονή της αυτοκτονίας του, δυο φορές αφήνει στη μέση τα απελπισμένα παράπονά του για να διηγηθεί δυο χιουμοριστικές ιστορίες της περασμένης του ζωής. Τον κατάφερα να καταπιαστεί να γράψει ένα μέρος από τις αφηγήσεις του αυτές· κι αρχίνησε ένα έργο πολύ μεγάλο... Είναι μια αναπαράσταση της ζωής του· και το έργο του, καθώς κι η ζωή του, μπορούσε να ήταν αφιερωμένο στη Φιλία· γιατί στον άνθρωπο αυτόν έχει γίνει πάθος ιερό. Σ' όλο τον δρόμο το συναντά στη θύμηση των προσώπων που συναπάντησε· καθένα τους έχει και το αίνιγμα της μοίρας του που ζητά να λύσει»³⁵⁴.

³⁵³ Σε ξεχωριστό έργο, ο Γιάννης Μαγκλής υπογράφει και τη μετάφραση άλλων δύο δημιουργιών του Παναΐτ Ιστράτι: «Τα θάματα της θέλησης» και «Μια νύχτα στο βάλτο». Βλέπε το βιβλίο *Ο Γιάννης Μαγκλής μεταφράζει*, εκδόσεις «Δωρικός», Αθήνα 1986, σσ. 19-43.

³⁵⁴ Ρομαίν Ρολάν, απόσπασμα από τον «Πρόλογο» του μεταφρασμένου έργου.

15. Προς την άλλη φλόγα / Vers l'autre flamme

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Ιφιανάσσα Χατζηδημητρίου
Εκδότης:	Δωρικός
Έτος έκδοσης:	1992
Τόπος έκδοσης:	Θεσσαλονίκη
Αριθμός σελίδων:	188
Σχήμα:	21x14
I.S.B.N.:	960-279-323-6

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Τα τρία βιβλία που κυκλοφορούν με τον τίτλο «Προς την άλλη φλόγα» δεν είναι η δουλειά ενός μόνο ανθρώπου, αλλά πολλών. Ο καθένας δούλεψε με τον τρόπο του. αν το δημοσιεύω μόνο με τ' όνομά μου, το κάνω γιατί πρώτα πρώτα αυτό γίνεται προσωρινά, κι ακόμα γιατί το υπογράφω και με τα δυο μου χέρια όχι με σκοπό να ιδιοποιηθώ της ιδέας τους, αλλά να εξασφαλίσω τη διάδοσή τους.

Γιατί το φοβερό σ' όλες τις εποχές, και στη δικιά μας ιδιαίτερα, είναι πως ένα άνθρωπος που «τα' όνομά του» δεν έχει πολιτικά δικαιώματα, δεν καταφέρνει ν' ακουστεί και ας έχει εκατό φορές δίκιο. Κι εγώ το θέλω φοβερά ν' ακουστεί μακριά, όσο παίρνει, η φωνή των φίλων μου, η φωνή αυτή που συχνά συμπληρώνει τη δικιά μου, όπως και μερικές φορές την αντικρούει, η φωνή αυτή που μέσα στη διαφορετικότητά της μπορεί αν μην είναι μόνη»³⁵⁵.

Απόσπασμα από το μεταφρασμένο έργο:

«Ό,τι φέρνω εδώ, είναι πεποιθήσεις που μου στοιχίζουν ακριβά και που θα μπορούσαν μια μέρα να μου κοστίσουν και την ίδια τη ζωή μου (Αυτό θα ήταν

³⁵⁵ Παναΐτ Ιστράτι, σ. 187.

δικαιοσύνη: δεν λάτρευα στη ζωή μου τίποτε άλλο, παρά μόνο εκείνο που μου στοίχισε πολύ ακριβά). Σήμερα, όταν η ζωή μου καταφέρει χτυπήματα, ικανά να αποτελειώσουν έναν ανθρώπινο ιπποπόταμο, περισσότερο από ποτέ πιάνομαι από την αγάπη μου και από το μίσος μου. Από εδώ ξεπετάγονται οι πεποιθήσεις μου, κόρες της πίστης μου στους ανθρώπους, που αγαπώ, που μισώ και που τόσο θα ήθελα να υπηρετήσω»³⁵⁶.

16. Κυρά Κυραλίνα / Chira Chiralina

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Αιμίλιος Χουρμούζιος
Εκδότης:	Ίνδικτος
Έτος έκδοσης:	1998
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	293
Σχήμα:	21x12
I.S.B.N.:	9789605180348

Απόσπασμα από το μεταφρασμένο έργο:

«Τις πρώτες μέρες του Γενάρη του 1921 μου παρέδωσαν ένα γράμμα από το νοσοκομείο της Νίκαιας. Είχε βρεθεί πάνω σε κάποιον απελπισμένο που είχε κόψει το λαρύγγι του. Οι πιθανότητες να επιζήσει ήταν ελάχιστες. Διάβασα το γράμμα και κυριεύθηκα από την αίσθηση της μεγαλοφυΐας. Ένας κοφτερός άνεμος στην πεδιάδα. Ήταν η εξομολόγηση ενός Γκόρκι των Βαλκανίων. Πετύχαμε να τον σώσουμε. Θέλησα να τον γνωρίσω. Γίναμε φίλοι.

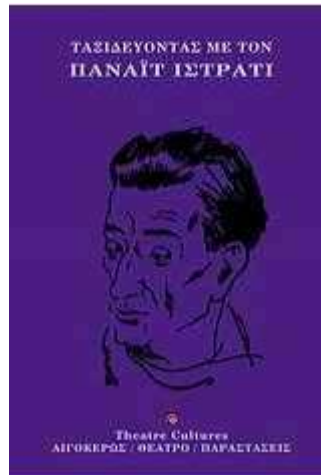
Ονομάζεται Ιστράτι. Γεννήθηκε στη Βραΐλα το 1884 από ένα Έλληνα λαθρέμπορο, που δε γνώρισε ποτέ και μια Ρουμάνια χωριάτισσα, μια αξιοθαύμαστη γυναίκα που του αφιέρωσε όλη τη ζωή της χωρίς να βαρυνκομήσει. (...).

Αποφάσισα να καταγράψω ένα μέρος από τις διηγήσεις του. Και φθάσαμε σ' ένα εμπνευσμένο έργο δυο σχεδόν τόμων. Είναι η επίκληση της ζωής του. Και το έργο του, όπως και η ζωή του, θα μπορούσαν ν' αφιερωθούν στη φίλια. Γιατί αυτή αποτελεί για τούτο τον άνθρωπο ένα καθαγιασμένο πάθος. Σ' όλη την μακριά του πορεία σταματάει

³⁵⁶ Παναΐτ Ιστράτι, εκδόσεις «Κάλβος», Αθήνα 1987.

στην ανάμνηση των προσώπων που συνάντησε το καθένα κρατάει το αίνιγμα του πεπρωμένου του, που ψάχνει να μαντέψει. Και κάθε κεφάλαιο του μυθιστορήματος συγκροτεί μια νουβέλα. Τρεις ή τέσσερις απ' αυτές τις νουβέλες είναι αντάξιες των Ρώσων δασκάλων. Διαφοροποιούνται από την ιδιοσυγκρασία, το φως, την αποφασιστικότητα του πνεύματος, τη χαρμόσυνη τραγικότητα - αυτή τη χαρά του μυθογράφου που απελευθερώνει την καταδυναστευμένη ψυχή»³⁵⁷.

17. Ταξιδεύοντας με τον Παναϊτ Ιστράτι

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Μπουμπουλίνα Νικάκη
Εκδότης:	Αιγόκερως
Έτος έκδοσης:	2011
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	62
Σχήμα:	17x12
I.S.B.N.:	960-322-418-9

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

Διασκευή για το θέατρο ενός από τα τελευταία διηγήματα του Παναϊτ Ιστράτι, με τίτλο *Ο Μουσσά* (1934), με θέμα το ταξίδι του ομώνυμου ήρωα από τη Βραΐλα στην Αλεξάνδρεια και τη γνωριμία του με ένα φτωχό Εβραίο, που αναζητά τα ίχνη της πόρνης κόρης του στην Αίγυπτο.

³⁵⁷ Ρομαίν Ρολάν, απόσπασμα από τον «Πρόλογο» του μεταφρασμένου έργου.

18. Τα γαϊδουράγκαθα του Μπαράγκαν / Ciulinii Bărăganului

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Γιώργος Μανάδης
Εκδότης:	Φαρφουλάς
Έτος έκδοσης:	2015
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	160
Σχήμα:	12x17
I.S.B.N.:	9609441599

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Τα "Γαϊδουράγκαθα του Μπαράγκαν" γράφτηκαν το 1928. Το βιβλίο διασώζει την μνήμη μιας αυθόρμητης, ανοργάνωτης και ηρωικής εξέγερσης τριών χωριών της Ρουμανίας ενάντια στην πείνα και τη σκληρή εκμετάλλευση που είχαν επιβάλει οι τσιφλικάδες της περιοχής. Το αποτέλεσμα ήταν να ισοπεδωθούν τα χωριά αυτά και να σφαγιασθούν οι κάτοικοί τους από τον ρουμανικό στρατό. Η περιγραφή γίνεται μέσα από τα μάτια ενός παιδιού χωρίς οικογένεια, ενός περιπλανώμενου αλητάκου, και απηχεί τα βιώματα του συγγραφέα από την εποχή που ο ίδιος, ως παιδί, περιπλανιόταν ανέστιος στη ρουμανική ύπαιθρο αναζητώντας την τύχη του»³⁵⁸.

Απόσπασμα από τον «Πρόλογο» του μεταφρασμένου έργου:

«Ο Παναϊτ Ιστράτι (Γεράσιμος Βαλσαμής) γεννήθηκε το 1884 στη Βράιλα της Ρουμανίας. Γονείς του ήταν ο Έλληνας Κεφαλλονίτης Γεώργιος Βαλσαμής και η Ρουμάνια Ζωίτσα Ιστράτι. Εξαιτίας της λαϊκής καταγωγής του αναγκάστηκε για βιοποριστικούς λόγους να κάνει διάφορα επαγγέλματα όπως κλειδαράς, ζαχαροπλάστης, χαλκωματής, χαμάλης, φορτοεκφορτωτής, γυρολόγος, χτίστης, φωτογράφος, δημοσιογράφος, ταχυδρόμος κ.λπ. Μ' αυτό τον τρόπο γνώρισε από

³⁵⁸ Απόσπασμα από την «Εισαγωγή» του Διαμαντή Καράβολα.

πρώτο χέρι την κατάσταση των λαϊκών τάξεων. Για κάποιο διάστημα υπήρξε συνδικαλιστής στο σωματείο των εργατών του λιμανιού της Βράιλας. Γύρισε δουλεύοντας σ' όλες τις χώρες της Μεσογείου κι έφτασε στη Γαλλία, όπου ο Ρομαίν Ρολλάν πρόσεξε το μεγάλο συγγραφικό του ταλέντο και βοήθησε στην ανάδειξή του. Έγραψε τα έργα: "Κυρά Κυραλίνα", "Αρχόντισσα του Σνάγκοφ", "Η Νερατζούλα", "Οι Χαινούκοι", "Θείο Άγγελο" κ.α. Είχε προσωπική φιλία με το Νίκο Καζαντζάκη. Επισκέφτηκε την Ελλάδα το Φλεβάρη του 1928 και το 1932 παντρεύτηκε τη Μάργκα. Λίγο πριν το τέλος του θα γράψει: "Πίστεψα τυφλά στο ιδεώδες, πίστεψα στην Πίστη μου και σ' εκείνη των Άλλων και για καιρό δε γελάστηκα. Το να ονειρεύεται κανείς δεν αρκεί. Ακόμη και το να ζει κανείς δεν αρκεί. Να δημιουργεί κανείς σημαίνει να τιθασεύει τα όνειρά του και να κυριαρχεί στη ζωή του". Ταλαιπωρημένος από φυματίωση, πέθανε την Άνοιξη του 1935».

ΕΟΥΤΖΕΝ ΖΕΜΠΕΛΕΑΝΟΥ / EUGEN JEBELEANU

Βιογραφικά στοιχεία:

Μέλος της Ρουμανικής Ακαδημίας, ο Εουτζέν Ζεμπελεάνου (1911-1991) υπήρξε ποιητής, δημοσιογράφος και μεταφραστής. Θεωρείται γνήσια φωνή της ρουμανικής λογοτεχνίας. Έγινε παγκοσμίως διάσημος μετά τη δημοσίευση του τόμου με τίτλο *Το χαμόγελο της Χιροσίμας* (ρουμ. *Surâsul Hiroşimeii*, 1958), για το οποίο βραβεύτηκε με τα διεθνή βραβεία «Etna Taormina» (Ιταλία, 1971) και «Herder» (Αυστρία, 1973).

Εργογραφία (ενδεικτικά):

Ο Εουτζέν Ζεμπελεάνου έκανε νωρίς την εμφάνισή του στον πνευματικό στίβο, με συνεργασίες σε περιοδικά που διεύθυνε ο γνωστός ρουμάνος ποιητής Τούντορ Αργκέζι. Από τους πιο γνωστούς τόμους ποίησης τους οποίους δημοσίευσε, αναφέρουμε: *Inimi sub sâbii* (*Καρδιές κάτω από το σπαθί*, 1934), *Ceea ce nu se uită* (*Κείνο που δεν ξεχνιέται*, 1945), *Poeme de pace și de luptă* (*Ποιήματα για τον Αγώνα και την Ειρήνη*, 1950), *În satul lui Sahia* (*Το χωριό του Σαχία*, 1952), *Surâsul Hiroşimeii* (*Το χαμόγελο της Χιροσίμας*, 1958), *Cântece împotriva morții* (*Τραγούδια εναντίον του θανάτου*, 1963), *Elegie pentru floarea secerată* (*Ελεγεία για ένα θερισμένο λουλούδι*, 1967), *Hanibal* (1972), *Harfa și Minotaurul* (*Η Άρπα και ο Μινώταυρος*, 1977), *Arma secretă* (*Μυστικό όπλο*, 1980), *Deasupra zilei* (*Πάνω από τη μέρα*, 1981) και *Poezii* (*Ποίηση*, 1988)³⁵⁹.

Το λουλούδι της στάχτης

³⁵⁹ Βλέπε *Dicționarul general al literaturii române* (Γενικό Λεξικό της Ρουμανικής Λογοτεχνίας), Ρουμανική Ακαδημία, συντονιστής Eugen Simion, τόμος γ', λήμματα «E-K», εκδόσεις «Univers Enciclopedic», Βουκουρέστι 2005. Βλέπε επίσης Γιάννη Ρίτσο, *Ανθολογία ρουμανικής ποίησης*, εκδόσεις «Κέδρος», Αθήνα 1961, σσ. 144-155.

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Μεταφραστής:	Μενέλαος Λουντέμης
Εισαγωγή:	Μενέλαος Λουντέμης
Εκδότης:	Δωρικός
Έτος έκδοσης:	1974
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	76
Σχήμα:	21x14

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Ο λιγοςέλιδος αυτός τόμος είναι ένα μικρό μόνο δείγμα της Ζεμπελιανής ποίησης αποσπασμένους απ' τους τόμους «Ελεγεία για ένα θερισμένο λουλούδι» (εμπνευσμένο από το χαμό της Φλορίκας) και «Hanibal» (1973). Η γνωριμία του ελληνικού κοινού όμως μ' αυτόν τον ευαίσθητο ποιητή δεν πρόκειται να σταματήσει εδώ»³⁶⁰.

Από τον πρόλογο του μεταφρασμένου έργου:

«Η ποιητική φωνή του Ζεμπελεάνου είναι μια σύνθεση πόνου και αγωνίας όχι μόνο για τα προσωπικά του παθήματα μα και για τα' ανθρώπινα γενικά. Όμως, εκεί κάπου δίπλα στην πίκρα αναβλύζει η τρυφερότητα και πιο πέρα η οργή. Πολλές φορές απ' το χώρο του καθαρού λυρισμού μεταπηδά στο χώρο του σαρκασμού ή της σάτιρας. Γενικά ο Ζεμπελεάνου βρίσκεται παρών παντού όπου επιβάλλεται η παρουσία του ποιητή: Στην αδικία, στη σκληρότητα και στον πόνο»³⁶¹.

³⁶⁰ Μενέλαος Λουντέμης, απόσπασμα από τον «Πρόλογο» του μεταφρασμένου έργου, σ. 9. Ο Εουτζέν Ζεμπελεάνου περιλαμβάνεται και στην *Ανθολογία Ρουμάνων ποιητών*, εισαγωγή-μετάφραση Κώστας Ασημακόπουλος, εκδόσεις «Αρίων», Αθήνα 1974.

³⁶¹ Ο.π., σ. 8.

Βιογραφικά στοιχεία:

Ο Ιονέλ Ζιάνου (1904-1980) «γεννήθηκε και έζησε στη Ρουμανία μέχρι το 1960, όπου ανέπτυξε εντυπωσιακή δράση στους τομείς της τέχνης και της λογοτεχνίας, ειδικά στα χρόνια 1940-1954, χρόνια θεμελιώδη για τη χώρα του και μεγάλων αναβρασμών. Εμπνεόμενος από γνήσια δημοκρατικά αισθήματα παρ' όλες τις αντιξοότητες που παρουσιάζονταν, πρωτοστάτησε σε όλες τις αποφάσεις που σχετίζονταν με την τέχνη και τη λογοτεχνία. Έχοντας ένα ευρύ ορίζοντα που του άνοιξαν οι φιλοσοφικές και νομικές σπουδές που έκανε στο Παρίσι, στα χρόνια 1924-1927, επιβάλλεται ως ερευνητής στον τομέα της λογοτεχνίας και της Τέχνης, συνεργάζεται με τα πιο έγκυρα περιοδικά του Βουκουρεστίου, οργανώνει κύκλους διαλέξεων και εγκαινιάζει τη γκαλερί Căminul Artei (Στέγη της τέχνης) τόπος συγκέντρωσης καλλιτεχνών, λογοτεχνών, συλλεκτών, διοργανώνει επίσης εκθέσεις με καθορισμένα θέματα (...). Εκείνο που τον καθιερώνει σαν τον μοναδικό κριτικό της γλυπτικής και μοναδικό εκδότη έργων γλυπτικής είναι η ίδρυση στο Παρίσι του Εκδοτικού Οίκου Αρτεντ (Arted) στα πλαίσια του οποίου αφιερώθηκε στην έκδοση του έργου των μεγάλων γλυπτών, θεωρώντας τη γλυπτική σημαντικό παράγοντα της εποχής μας που προσανατολίζεται πάντα σύμφωνα με τις επιτεύξεις της επιστήμης»³⁶².

Εργογραφία (ενδεικτικά):

«...μετά το 1944 δημοσιεύει τις πρώτες μονογραφίες ρουμάνων ζωγράφων: Παλλάντι (1944), Τονίτσα (1945), Λουκιάν (1947). Κατά την περίοδο 1947-1960 εκδίδει δεκατέσσερα βιβλία για την ρουμανική Τέχνη και γράφει ιστορία της Τέχνης, αρχίζοντας από την φεουδαρχική περίοδο μέχρι τις ημέρες μας.

Στο Παρίσι ο Ιονέλ Ζιάνου εκδίδει δύο σημαντικά έργα: Η γλυπτική και οι γλύπτες (1968) και Τα 5.000 χρόνια της αρχιτεκτονικής τέχνης (1970).

«Φθάνει να κοιτάξεις τα δεκαεπτά μεγάλα έργα που αφορούν στη γλυπτική (Μπραγκούσι, Μπουρντέλ, Ροντέν, Ζάδκιν, Λαρδέρα, Άδαμ, Μουρ, Κουτιουρέ, Τζιλιόλι, Χάτζδου, Άρπ, Μάρθα Παν, Ταβερνάρη, Ευθυμιάδη, Πονσέ, Άντρας Μπεκ, Τσίφερ) για να πεισθείς πως η Ευρώπη δεν μπορεί να καταστεί σε καμιά περίπτωση ένα απλό προγεφύρωμα της Αμερικής»³⁶³.

Έχει επίσης καταλογιστεί σ' αυτόν μεγάλη προσφορά στη μεταφραστική δουλειά, μεταφράζοντας ξένα αριστουργήματα στη ρουμάνικη γλώσσα. (...)»³⁶⁴.

³⁶² Μαρία Μαρινέσκου-Χύμου, *Ελληνορουμανικές πνευματικές σχέσεις*, εκδόσεις «Τροχαλία», Αθήνα 1995, αποσπάσματα από το κεφάλαιο «Ο Ιονέλ Ζιάνου ή το πάθος για τη γλυπτική», σσ.124-128.

³⁶³ Constantin Noica, εισαγωγή στη μονογραφία «Brâncuși», Βουκουρέστι 1912. Αναφέρεται στη Μαρία Μαρινέσκου-Χύμου, ό.π., σ. 126.

³⁶⁴ Αποσπάσματα από Μαρία Μαρινέσκου-Χύμου, ό.π., σσ. 125-126.

Η γλυπτική και οι γλύπτες: Από την προϊστορία ως τις μέρες μας και απ' όλον τον κόσμο / La Sculpture et les sculpteurs

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από:	Γαλλικά
Μετάφραση:	Γεωργία Δεληγιάννη-Αναστασιάδη
Εκδότης:	Μίνωας
Έτος έκδοσης:	1969
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	158
Σχήμα:	22x14

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Από την εποχή της πελεκητής πέτρας, έως τα πιο τολμηρά σύγχρονα έργα, περνώντας ανάμεσα από τα γοτθικά, τα κλασσικά και τα ρομαντικά γλυπτά, χαρίζοντας ένα μεγάλο του μέρος στα γλυπτά που προέρχονται από την Ασία, την Αφρική, την Αμερική και την Ωκεανία, τούτο το έργο θα συνεπάρει τους αναγνώστες του σ' ένα καρποφόρο ταξίδι. Θα γνωρίσουν τον κόσμο της γλυπτικής, με τα σχήματα, τις στάσεις, τις κινήσεις που μένουν ασάλευτα πάνω στην πέτρα, στον πηλό είτε στον μπρούντζο κι ωστόσο είναι αιώνια ζωντανά. Όπως και με τη Ζωγραφική και τους ζωγράφους, αυτή η καινούργια ανακάλυψη θα γίνει εύκολα με το ενδιαφέρον που ζυπνάει το κείμενο και με τον πλούτο που έχουν οι εικόνες»³⁶⁵.

Απόσπασμα από το μεταφρασμένο έργο:

«Γιατί αγαπάμε την ιστορία; Γιατί μας μιλάει για τα κατορθώματα των προγόνων μας, για τους θρύλους από τους περασμένους καιρούς.

Στις μέρες μας, μπορούμε να μάθουμε την ιστορία από τα βιβλία. Στάθηκε όμως μια εποχή, όπου οι άνθρωποι δεν είχαν ακόμη σοφιστή τη γραφή. Τότε ανιστορούσανε τις παλικαριές των ηρώων και των θεών, μα και τα δικά τους έθιμα, χαράζοντας εικόνες στην πέτρα.

³⁶⁵ Από το οπισθόφυλλο του μεταφρασμένου έργου.

Αν τραβήξουμε ακόμα πιο πέρα, σε καιρούς πολύ πιο μακρινούς, βρίσκουμε πελεκημένες πέτρες και κόκαλα από ζώα χαραγμένα με ράβδους: και τα δύο, χρησιμεύανε για εργαλεία στους προϊστορικούς ανθρώπους»³⁶⁶.

³⁶⁶ Βλέπε σ. 4 του μεταφρασμένου έργου.

MATEI KAZAKOU / MATEI CAZACU

Ο συγγραφέας Matei Cazacu (1946-) είναι διδάκτωρ της Ιστορίας και του πολιτισμού των βυζαντινών και μεταβυζαντινών χρόνων. Εργάζεται ως ερευνητής στο Centre National de la Recherche Scientifique της Γαλλίας και ως καθηγητής στο Πανεπιστήμιο IV του Παρισιού και στο Εθνικό Ινστιτούτο Ανατολικών Γλωσσών και Πολιτισμών (INALCO). Ειδικεύεται σε θέματα Ρουμανίας και Βαλκανίων. Έχει δημοσιεύσει περισσότερα από εκατόν επιστημονικά άρθρα και βιβλία³⁶⁷.

«Ο Matei Cazacu, διδάκτωρ της Ιστορίας και του πολιτισμού των βυζαντινών και μεταβυζαντινών χρόνων και διεθνούς φήμης ειδικός σε θέματα Ρουμανίας και Βαλκανίων, ερευνώντας σχεδόν επί 40 χρόνια ιστορικά αρχεία, μεσαιωνικά χειρόγραφα, γραπτές και προφορικές παραδόσεις και λογοτεχνικά κείμενα, κατορθώνει να παραδώσει στο αναγνωστικό κοινό όχι μόνο μια επιστημονικά αξιόπιστη βιογραφία του Βλαντ Τσέπες, αλλά και μια κοινωνιολογική μελέτη του φαινομένου “Dracula” και της σκοτεινής γοητείας που ασκεί στην ανθρώπινη ψυχρόσυνθεση. Παράλληλα, αποδίδει με τον καλύτερο τρόπο τον πολιτικό λαβύρινθο του ευρωπαϊκού Μεσαίωνα: βασιλείς, τοπικοί ηγεμόνες και θρησκευτικοί ηγέτες συγκρούονται για την εξουσία, ενώ οι λαοί θυσιάζονται ως αναλώσιμα πόνια στο βωμό της φιλοδοξίας αλλά και της διαστροφής κάθε δυνάστη»³⁶⁸.

Εργογραφία (ενδεικτικά):

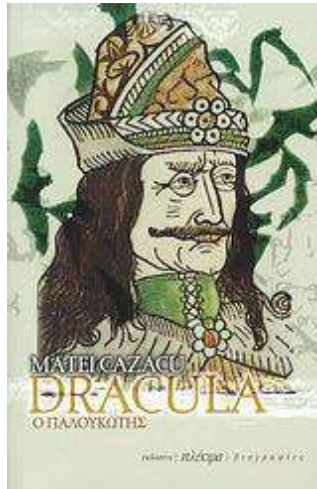
Από τα πιο γνωστά έργα του σε τόμους, αναφέρουμε: *Ιστορία του πρίγκιπα Δράκουλα στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη κατά το 15^ο αιώνα (L'Histoire du prince Dracula en Europe centrale et orientale au XVe siècle, 1988)*, *Ένας κόσμος μέσα σε ένα βιβλίο μαγειρικής. Ένα βιβλίο μαγειρικής από την εποχή του Κωνσταντίνου Μπραγκοβεάνου, 1688-1714 (O lume într-o carte de bucate. Un livre de cuisine à l'époque de Constantin Brâncoveanu, 1997)*, *Οι γυναίκες στους δρόμους της Ανατολής. Το ταξίδι στην Κωνσταντινούπολη το 18^ο-19^ο αιώνα (Des femmes sur les routes de l'Orient. Le voyage à Constantinople aux XVIIIe-XIXe siècles, 1999)*, *Η Βεσσαραβία, ρουμανική γη ανάμεσα στην Ανατολή και τη Δύση (Basarabia, rămănt românească disputată între Est și Vest, 2001, τόμοι α'-β', σε συνεργασία με τον George Ciortănescu)*, *Η Ρουμανία το 1900 (România la 1900, 2007)*, *Η Ρουμανία με τα μάτια των ξένων (România văzută de străini, 2007)*, *Η Εκκλησία της Ανατολής και το χρήμα. Η αμυγανία του πλούτου (L'Eglise orientale et l'argent. L'embaras de la richesse, 2008, σε συνεργασία με την Violeta Barbu)*, *Ένα κράτος σε αναζήτηση έθνους. Η Δημοκρατία της Μολδαβίας (Un état en quête de nation - La république de Moldavie, 2010, σε συνεργασία με τον Nicolae Trifon)* και *Ο Ιωάννης Μπασαράμπ, ρουμάνος ηγεμόνας στις απαρχές της Ουγγροβλαχίας (Ioan Basarab, un domn român la începuturile Țării Românești, 2013, σε συνεργασία με τον Dan Ioan Mureșan)*³⁶⁹.

³⁶⁷ Βλέπε Χρύσα Νάνου, «Ιστορίες τρόμου, σελίδες βαμμένες με αίμα...», εφημερίδα «Αγγελιοφόρος», 23.2.2008, Δημήτρης Χουλιάρáκης, «Ο βαλκανικός Μεσαίωνας, ο ρουμάνος ηγεμόνας Βλαντ και ένα πολιτικό θρίλερ με αιματηρές συνέπειες. Ποιος ήταν ο αληθινός Δράκουλας. Βιογραφία», εφημερίδα «Το Βήμα» / «Βιβλία», 23.3.2008 και Μάκης Πανώριος, «Όταν η λογοτεχνία φτιάχνει ηγεμόνες», εφημερίδα «Ελευθεροτυπία» / «Βιβλιοθήκη», τεύχος 530, 28.11.2008.

³⁶⁸ Βλέπε Αγγέλα Γαβρίλη, «Μύθος και Ιστορία», www.diavasame.gr, Απρίλιος 2008.

³⁶⁹ Βλέπε Vasile Ernu, «Interviu cu istoricul Matei Cazacu. Negru-Vodă și „Fețele palide”. O critică a „teoriei cumane” a lui Neagu Djuvara» («Συνέντευξη από τον ιστορικό Matei Cazacu. Ο Negru-Vodă și “Τα γλωμά πρόσωπα”. Κριτική της “κουμανικής θεωρίας” του Neagu Djuvara»), <http://adevarul.ro>.

Dracula, ο Παλουκωτής / Dracula

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από:	Γαλλικά
Μετάφραση:	Εύη Βαγγελάτου
Εκδότης:	Ηλέκτρα
Έτος έκδοσης:	2008
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	562
Σχήμα:	23x15
I.S.B.N.:	9606627802

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Ο Matei Cazacu μπήκε στον λαβύρινθο του βαλκανικού Μεσαίωνα, ανέσυρε τις ιστορικές πηγές και μας δίνει μια συναρπαστική βιογραφία του πραγματικού Βλαντ Ντράκουλα, του Βρικόλακα της λαϊκής παράδοσης και του λογοτεχνικού Δράκουλα. Εδώ, Ρουμάνοι, Πολωνοί, Ούγγροι, Τούρκοι και Βυζαντινοί μονάρχες, Έλληνες εξωμότες, Ρώσοι διανοούμενοι και Γερμανοί εκδότες συμπλέκονται σ' ένα πολιτικό θρίλερ με «αιματηρές» συνέπειες.

Το βιβλίο συμπληρώνεται με τα πρώτα σπουδαία ιστορικά και λογοτεχνικά ντοκουμέντα για τον Βλαντ τον Παλουκωτή: από τον μεταβυζαντινό ιστορικό Λαόνικο Χαλκοκονδύλη και τα πρώτα γερμανικά και ρωσικά λαϊκά φυλλάδια, μέχρι το ξεχασμένο πεζογράφημα, της Μαρί Νιζέ, “Ο Καπετάν Βρικόλακας”»³⁷⁰.

Απόψεις για το μεταφρασμένο έργο:

«Φρικιαστικός, ακατανίκητος και πανταχού παρών, ο Δράκουλας, ο απόλυτος άρχοντας της νύχτας, ο κυρίαρχος της αιωνιότητας, εισέβαλε στη μυθολογία του σύγχρονου κόσμου με το περίφημο μυθιστόρημα Δράκουλας του Άγγλου δημοσιογράφου Μπραμ Στόουκερ και κυριάρχησε στην καλλιτεχνική φαντασία των τελευταίων 110 χρόνων. Πώς μπόρεσε, όμως, ένα μυθιστόρημα να επιβάλει τόσο απόλυτα και για τόσο

³⁷⁰ Απόσπασμα από την παρουσίαση του εκδοτικού οίκου «Ηλέκτρα».

χρονικό διάστημα τον ήρωά του; Γιατί ο πάντα διψασμένος για αίμα βρικόλακας είχε τέτοια απήχηση; Γιατί ο Δράκουλας του Στόουκερ δεν είναι παρά μια μόνο μορφή ενός πλάσματος που ζει στα σκοτεινά βάθη της λαϊκής παράδοσης της Ευρώπης, και γιατί ο Άγγλος συγγραφέας συνέδεσε τον ήρωά του με μια συγκλονιστική ιστορική μορφή του 15ου αιώνα: τον Ρουμάνο ηγεμόνα Βλάντ Ντράκουλα, τον επιλεγόμενο Παλουκωτή, απαντά ο Ρουμάνος ιστορικός Matei Cazacu. Ποιος ήταν αυτός ο ηγεμόνας και γιατί το όνομά του συνδέθηκε με το αιμοδιψές πλάσμα, που στοιχειώνει τη φαντασία μας;»³⁷¹.

³⁷¹ Ο.π.

MATEI KALINEΣKOY / MATEI CĂLINESCU

Βιογραφικά στοιχεία:

Κριτικός και θεωρητικός της λογοτεχνίας, ο Ματέι Καλινέσκου (1934-2009) διετέλεσε καθηγητής συγκριτικής λογοτεχνίας στο Indiana University, Bloomington, ΗΠΑ. Είχε εγκαταλείψει τη Ρουμανία το 1973, με υποτροφία, αποφασισμένος να μην επιστρέψει στην πατρίδα. Στο πλαίσιο του Πανεπιστημίου «Indiana», ίδρυσε ένα Κέντρο Ρουμανικών Μελετών, το μοναδικό στις Ηνωμένες Πολιτείες, του οποίου διατέλεσε και πρόεδρος. Από το 2003 και μετά επέστρεψε οριστικά στη Ρουμανία.

Χαρακτηριστικό του έργου του είναι η ένταξη της πρωτοπορίας στην ιδέα περί μοντέρνου που επιδιέχεται σε μια ριζοσπαστική κριτική του παρελθόντος και η οποία δεσμεύεται απόλυτα στο αίτημα της αλλαγής προσανατολιζόμενης αποκλειστικά στις αξίες του μέλλοντος³⁷².

Εργογραφία (ενδεικτικά):

Ο συγγραφέας Ματέι Καλινέσκου έχει δημοσιεύσει κυρίως τόμους λογοτεχνικής κριτικής και θεωρίας, όπως: *Ο τιτάνας και η ιδιοφυία στην ποίηση του Εμινέσκου* (*Titanul și geniul în poezia lui Eminescu*, 1964), *Λογοτεχνικές όψεις* (*Aspecte literare*, 1965), *Κριτικά δοκίμια* (*Eseuri critice*, 1967), *Δοκίμια περί της σύγχρονης λογοτεχνίας* (*Eseuri despre literatura modernă*, 1970), *Ο ευρωπαϊκός κλασικισμός* (*Clasicismul european*, 1971) και *Η μοντέρνα έννοια της ποίησης: από ρομαντισμό στο avant-garde* (*Conceptul modern de poezie: de la romantism la avangardă*, 1972), αλλά και ποίηση: *Σημάδι* (*Semn*, 1968), *Ποίηση* (*Versuri*, 1970), *Σκιές νερού* (*Umbre de apă*, 1972), *Fragmentarium* (1973) και *Εσού: ελεγείες και εφευρέσεις* (*Tu: elegii și invenții*, 2003). Ως πεζογράφος, είναι γνωστός από τους τόμους: *Αναμνήσεις σε διάλογο* (*Amintiri în dialog*, 1994, σε συνεργασία με τον Ion Vianu), *Οι Ιοάν Π. Κουλιάνο και Μίρτσεα Ελιάντε. Αναμνήσεις, αναγνώσεις, συλλογισμοί* (*Despre Ioan P. Culianu și Mircea Eliade. Amintiri, lecturi, reflecții*, 2000), αλλά κυρίως από το *Πορτρέτο του Μ* (*Portretul lui M*, 2003), συγκλονιστική βιογραφία του υιού, του ο οποίος αποβίωσε σε ηλικία 25 ετών. Ο τόμος *Πέντε όψεις της νεωτερικότητας. Μοντερνισμός, Πρωτοπορία, Παρακμή, Κιτς, Μεταμοντερνισμός* έχει δημοσιευθεί στις ΗΠΑ, το 1987³⁷³.

³⁷² Βλέπε *Dicționarul scriitorilor români* (*Λεξικό Ρουμάνων συγγραφέων*), επιμέλεια Mircea Zăciu, Marian Papahagi, Aurel Sasu, γράμματα «Α-Σ», εκδόσεις «Fundafia Culturală Română», Βουκουρέστι 1995 και, ενδεικτικά, Adriana Bittel, «matei Călinescu», εφημερίδα «Formula AS», έτος 2009, τεύχος 876.

³⁷³ Ο.π.

Πέντε όψεις της νεωτερικότητας. Μοντερνισμός, Πρωτοπορία, Παρακμή, Κιτς, Μεταμοντερνισμός / Five faces of modernity. Modernity, Avant-Garde, Decadence, Kitsch, Postmodernism

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Αγγλικά
Μετάφραση από:	Αγγλικά
Μετάφραση:	Ανδρέας Παππάς
Πρόλογος:	Νίκη Λοϊζίδη
Εκδότης:	Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών
Έτος έκδοσης:	2011
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	428
Σχήμα:	21x14
I.S.B.N.:	978-960-6842-12-2

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Αν και η ακαδημαϊκή θητεία του στην Αμερική βοήθησε καθοριστικά στην ενασχόλησή του με το ευρύτατα συζητούμενο τότε ζήτημα της σχέσης μεταξύ της νεωτερικότητας και του μοντερνισμού, η ιστοριογραφική και ταυτόχρονα ερμηνευτική προσέγγιση που επιχειρεί ο Călinescu σχετικά με τους όρους μοντερνισμός, πρωτοπορία, παρακμή, κιτς είναι προϊόν πολύμοχθης έρευνας, η οποία, σε ότι αφορά κυρίως τη διαμάχη “Αρχαίων” και “Μοντέρνων”, διατρέχει την πολιτισμική ιστορία της Δύσης, φτάνοντας έως τον Μεσαίωνα και την Αρχαιότητα. (...)

Η αισθητική, βέβαια, προσέγγιση των φαινομένων που εξετάζει δεν τον φέρνει αντιμέτωπο με ιστορικού-κοινωνικού χαρακτήρα ερωτήματα, όπως γιατί οι συνθήκες που οδήγησαν την ευρωπαϊκή πρωτοπορία στην καλλιέργεια μιας βαθύτατης «κουλτούρας της κρίσης» δεν διαμορφώθηκαν, αντίστοιχα, και στην Αμερική. Εντούτοις, η προσέγγισή του στη χρονική και εννοιολογική οριοθέτηση της νεωτερικότητας και της σχέσης της με την πρωτοπορία, αν και σε μερικά σημεία αρκετά

σχηματική, χαρακτηρίζεται από κριτική ευστοχία και βαθιά εξοικείωση με την ιστορία των ευρωπαϊκών ιδεών κατά τους δύο τελευταίους αιώνες»³⁷⁴.

Χαρακτηρισμοί του μεταφρασμένου έργου:

«Έχοντας, ως ευρωπαίος στοχαστής, βαθιά συνείδηση του χρόνου και των δραματικών «επιταχύνσεων» της Νεότερης Ιστορίας, ο Călinescu προσπαθεί να αναλύσει με όσο το δυνατόν περισσότερη διαύγεια έννοιες και όρους που υποτιμήθηκαν (όπως ο όρος πρωτοπορία / *avant-garde*) ή ακόμα και αγνοήθηκαν από την αμερικανική κριτική. Αντίθετα με τις θέσεις που υιοθετήθηκαν εδώ και δεκαετίες από θεωρητικούς του Νέου Κόσμου, ο Călinescu είδε την πρωτοπορία όχι ως απλό συνώνυμο της μοντέρνας καλλιτεχνικής έκφρασης, αλλά ως ακραία αισθητική και ιδεολογική έκφραση της νεωτερικότητας, ως την πλέον οριακή και ταυτόχρονα αυτοκαταστροφική από τις «όψεις» της»³⁷⁵.

³⁷⁴ Από το οπισθόφυλλο του μεταφρασμένου έργου.

³⁷⁵ Ο.π.

TZEOPTZE KALINESKOY / GEORGE CĂLINESCU

Βιογραφικά στοιχεία:

Ο Τζεόρτζε Καλινέσκου (1899-1965) υπήρξε «μοναδική φυσιογνωμία της κριτικής και της ιστορίας της ρουμανικής λογοτεχνίας. Καθηγητής στον τομέα αυτό, αρχικά στο πανεπιστήμιο του Ιασίου και κατοπινά του Βουκουρεστίου, συνάμα μυθιστοριογράφος, ποιητής, δραματουργός, δοκιμιογράφος, μεταφραστής. Σε όλα τούτα τα είδη αναδείχτηκε εκλεκτός. Εκεί όμως όπου θεωρείται κορυφαίος και ασυναγώνιστος είναι η κριτική και η μελέτη της λογοτεχνίας. Τον διακρίνουν σε τούτο σπάνια κατάρτιση, σύστημα δομής των γνώσεων, οξυδέρκεια, όσφρηση των συγγραφικών αρετών. Ασχολήθηκε ιδιαίτερα με τους κορυφαίους κλασικούς, τον Εμινέσκου, τον Κρεάγκα, τον Αλεξανδρέσκου και συγκρότησε την πλήρη ιστορία των ρουμανικών γραμμάτων. Έγραψε δοκίμια και για ξένες μορφές και είναι ξεχωριστός μελετητής της ισπανικής λογοτεχνίας. Ως αφηγητής πεζογράφος ακολούθησε την παράδοση του ρεαλιστικού μυθιστορήματος (...). Ως ποιητής έχει τη γνήσια λυρική φλέβα που συνδυάζει τη διαύγεια των συλλήψεων, την ευγένεια των αισθημάτων και συχνά την πειθαρχημένη ειρωνεία»³⁷⁶.

Εργογραφία (ενδεικτικά):

Από τα σημαντικότερα έργα του, αναφέρουμε τις μελέτες αισθητικής και παγκόσμιας λογοτεχνίας *Αρχές αισθητικής (Principii de estetică, 1939)*, *Εντυπώσεις από την ισπανική λογοτεχνία (Impresii asupra literaturii spaniole, 1946)*, *Η έννοια του κλασικισμού (Sensul clasicismului, 1946)*, *Μελέτες και συνέδρια (Studii și conferințe, 1956)*, *Ξένοι συγγραφείς (Scriitori străini, 1967)*, *Οδυσσέας (Ulysse, 1967)*, τις συλλογές ποιημάτων *Ποιήματα (Poesii, 1937)*, *Έπαινος στα πράγματα (Lauda lucrurilor, 1963)*, το θεατρικό έργο *Λουδοβίκος ο ΙΘ΄ (Ludovic al XIX-lea, 1964)*, τους τόμους πεζογραφίας *Το βιβλίο του γάμου (Cartea nunții, 1933)*, *Τρεις νουβέλες (Trei nuvele, 1949)*, *Ο φτωχο-Ιωαννίδης (Bietul Ioanide, 1953)*, *Το μαύρο σκρίνιο (Scrinul negru, 1965)*, καθώς και τους τόμους ιστορίας της λογοτεχνίας και κριτικής *Η ζωή του Μιχαΐ Εμινέσκου (Viața lui Mihai Eminescu, 1932)*, *Η ζωή του Ιόν Κρεάγκα (Viața lui Ion Creangă, 1938)* και *Ιστορία της ρουμανικής λογοτεχνίας από τις αρχές έως σήμερα (Istoria literaturii române de la origini până în prezent, 1941)*.

Το αίνιγμα της Οτίλια / Enigma Otiliei

³⁷⁶ Κώστας Ασημακόπουλος, *Ανθολόγιο Ρουμάνων ποιητών*, εκδόσεις «Αρίων», Αθήνα 1974, σ. 116. Βλέπε, επίσης, Μενέλαου Λουντέμη, «Πρόλογος» στον τόμο *Ρουμάνοι πεζογράφοι και ποιητές*, εκδόσεις «Δωρικός», Αθήνα 1978, σσ. 16-17 και 192-203.

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Μετάφραση:	Άρης Δικταίος
Εκδότης:	Γ. Φέξη
Έτος έκδοσης:	1965
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	498
Σχήμα:	22x14

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Ο Τζεόρτζε Καλινέσκου, κριτικός και γόνιμος λογοτέχνης - ιστορικός, έγραψε κι' αυτός ένα μυθιστόρημα: "Το αίνιγμα της Οτίλια" - πλούσιο σε κοινωνικές απόψεις χάρη στο πλήθος των τύπων της παλαιάς κοινωνίας, που τους συνέλαβε με αξιοπρόσεκτη καθαρότητα στο εφιαλτικό πολλές φορές περιβάλλον της αποσύνθεσής τους - ενώ, παράλληλα, αναπτύσσεται μια χαρούμενη και αγνή νεολαία»³⁷⁷.

Απόσπασμα από το μεταφρασμένο έργο:

«Ένα βράδυ αρχές Ιουνίου 1909, λίγο πριν από τις δέκα, ένας νεαρός γύρω στα δεκαοχτώ, με στολή γυμνασιόπαιδα, χωνότανε στην οδό Αντίμ, μπαίνοντας από την οδό Σφίντσι Απόστολι, φορτωμένος με ένα είδος βαλίτσας, πού, χωρίς να' ναι από τις πιο μεγάλες, έπρεπε να' ναι πολύ βαριά, γιατί την περνούσε αδιάκοπα από το ένα χέρι στο άλλο, με κουρασμένο ύφος. Ο δρόμος ήταν έρημος και σκοτεινός και, μ' όλο που ήτανε καλοκαίρι, δροσερός και γιομάτος βουητό, σα δάσος ύστερα από τις δυνατές βροχές που είχανε πέσει. Όλες οι αυλές, πραγματικά, και προπαντός της εκκλησίας, ήταν γιομάτες γέρικα δέντρα, όπως άλλωστε και τα περισσότερα από τα καναββόσπαρτα χωράφια αυτού του μεγάλου χωριού που ήτανε τότε η πρωτεύουσα»³⁷⁸.

³⁷⁷ Ο.π., σ. 16.

³⁷⁸ Τζεόρτζε Καλινέσκου, *Το αίνιγμα της Οτίλια*, σ. 7. Απόσπασμα από το έργο του με τον ίδιο τίτλο μεταφράζεται και στον τόμο με τίτλο *Ρουμάνοι πεζογράφοι και ποιητές*, μετάφραση - ανθολόγηση Μενελάου Λουντέμη, εκδόσεις «Δωρικός», Αθήνα 1978, σσ. 192-203.

BIPTZIA KANTEA / VIRGIL CÂNDEA

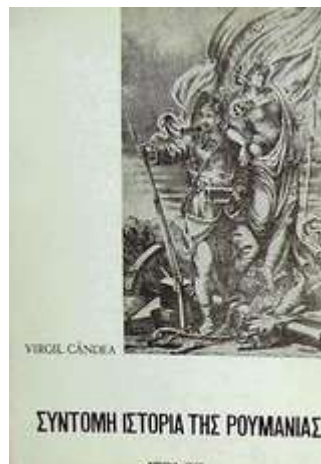
Σύντομο βιογραφικό:

Ο Βιρτζίλ Κάντεα (1927-2007) υπήρξε ιστορικός του ρουμανικού πολιτισμού. Το διάστημα 1950-1961 διετέλεσε διευθυντής της Υπηρεσίας έρευνας της Βιβλιοθήκης της Ρουμανικής Ακαδημίας, διευθυντής της Γραμματείας της Διεθνούς Ένωσης Νοτιοανατολικών Ευρωπαϊκών Μελετών (1963-1968) και ερευνητής του Ινστιτούτου Νοτιοανατολικών Σπουδών (1968-1972). Εργάστηκε επίσης ως καθηγητής Ιστορίας Διεθνών Σχέσεων, Ιστορίας του πολιτισμού ή Ιστορίας της εκκλησιαστικής τέχνης, σε διάφορα πανεπιστήμια του Βουκουρεστίου και του εξωτερικού (Γενεύη, Στρασβούργο, Ρώμη). Υπήρξε μέλος της Ρουμανικής Ακαδημίας και της Αρχαιολογικής Εταιρείας των Αθηνών³⁷⁹.

Εργογραφία (ενδεικτικά):

«Τα βιβλία του με τίτλο Ρουμανικές πολιτιστικές παρουσίες ανταποκρίθηκαν στην πρόθεσή του να ανακαλύπτει και να αξιοποιεί τις μαρτυρίες σχετικά με την μετάδοση της πνευματικότητας και της πίστης των Ρουμάνων πέρα από τα σύνορα της χώρας, ήτοι στο Άθως, στην Κωνσταντινούπολη και τα Ιεροσόλυμα, στο Σινά και το Αλέπη, στα νησιά Πάρος και Πάτμος, καθώς και στη Βουλγαρία και τη Γιουγκοσλαβία. Ο Κάντεα μελέτησε καλά τον Δημήτριο Καντεμήρ. Πρόθεσή του ήταν η αξιοποίηση του έργου του σύμφωνα με τα δεδομένα των καιρών μας, ακόμα περισσότερο επειδή, λόγω των θεολογικών του ενασχολήσεων, ο Καντεμήρ αποτέλεσε για τον ιστορικό ένα πρότυπο. Οι τόμοι της σειράς Ρουμανικές μαρτυρίες πέρα από τα σύνορα αποτελούν πολύτιμη κληρονομιά για μας...»³⁸⁰.

Σύντομη Ιστορία των Ρουμάνων / Scurtă istorie a României

³⁷⁹ Dan Berindei, «Un purtător al cuvântului lui Dumnezeu în lumea mireană: academicianul Virgil Cândea» («Ένας εκπρόσωπος του λόγου του Θεού στον κόσμο των λαϊκών: ο ακαδημαϊκός Βιρτζίλ Κάντεα»), εφημερίδα «Lumina» («Το Φως»), 16 Φεβρουαρίου 2008.

³⁸⁰ Ο.π.

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Μεταφραστής:	Λάμπρος Ζιώγας
Εκδότης:	Αίμος
Έτος έκδοσης:	1978
Τόπος έκδοσης:	Θεσσαλονίκη
Αριθμός σελίδων:	102
Σχήμα:	24x17

Περιγραφή του μεταφρασμένου τόμου:

Ο μεταφρασμένος τόμος περιλαμβάνει τα κεφάλαια: «Πρόλογος», «Οι πιο γενναίοι και οι πιο δίκαιοι ανάμεσα στους Θράκες», «Η εξάπλωση των Δάκων στην Ευρώπη», «Η Ρωμαϊκή κατάκτηση», «Η Dacia felix», «Κάτω απ' τις πιέσεις των βαρβαρικών επιδρομών», «Ο Ρουμανικός λαός εξακολουθεί να υπάρχει», «Οι αρχαιότεροι ρουμανικοί πολιτικοί σχηματισμοί», «Οι απ' αρχές τις κρατικής υπόστασης των Ρουμάνων», «Στον αγώνα κατά της εξάπλωσης των Οθωμανών», «Οι Ρουμανικές χώρες διατηρούν την πολιτική τους αυτονομία», «1600: Συνένωση των Ρουμάνων υπό την καθοδήγηση του Μιχαήλ του Γενναίου», «Το μεταβυζαντινό Βυζάντιο», «Η επικράτηση της γλώσσας του λαού στη γραφή», «Οι ρουμανικές χώρες στις απαρχές του Ανατολικού Ζητήματος», «Η μεγάλη αγροτική εξέγερση υπό την ηγεσία του Χόρια, του Κλόσκα και του Κρισάν», «Η επαναστατική κίνηση του Βλαντιμρέσκου», «Η Ρουμανικής Επανάσταση του 1848», «Η ένωση των Πριγκιπάτων», «Μεταρρυθμίσεις για την εκσυγχρονισμένη ανάπτυξη», «Οι Ρουμάνοι κατακτούν την κρατική ανεξαρτησία τους», «Στα πρόθυρα της σύγχρονης εποχής», «Εθνικά και κοινωνικά κινήματα», «Η Ρουμανία κατά τον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο», «Η ολοκλήρωση της ενότητας του εθνικού ρουμανικού κράτους», «Η μεταπολεμική πολιτική ζωή», «Μια σχετική αναζωογόνηση», «Η μεγάλη οικονομική κρίση του 1929», «Χρόνια οικονομικής ανόδου», «Η εξωτερική πολιτική ζωή της Ρουμανίας στην περίοδο του μεσοπολέμου», «Η στρατιωτικό- φασιστική δικτατορία», «Πολιτικές ταραχές», «Η Ρουμανία σέρνεται στον πόλεμο κατά της Ε.Σ.Σ.Δ.», «Η ένοπλη εθνική εξέγερση - αντιφασιστική και αντιμπεριαλιστική της 23^{ης} Αυγούστου 1944», «Η συμβολή της Ρουμανίας στη νίκη κατά της Χιτλερικής Γερμανίας», «Η λαϊκή επανάσταση», «Το πέραςμα στην οικοδόμηση του Σοσιαλισμού», «Εδραίωση της σοσιαλιστικής οικοδόμησης» και «Προς μια πολύπλευρα αναπτυγμένη σοσιαλιστική κοινωνία».

Απόσπασμα από τον «Πρόλογο» του μεταφρασμένου τόμου:

«Ο συγγραφέας του βιβλίου Virgil Cândea είναι από τους αξιολογότερους επιστήμονες και πνευματικούς ανθρώπους που διαθέτει σήμερα η Ρουμανία. Προικισμένος με σπάνια χαρίσματα, στέρεα συγκροτημένος, πολυμαθής και πολυμερής, συνδυάζει όλα τα προσόντα του άξιου επιστήμονα, που ξέρει να εξονυχίζει μεθοδικά τη λεπτομέρεια στις ιστορικές και φιλολογικές έρευνες, αλλά και να ξανοίγεται ισόρροπα σε γενικότερες θεωρήσεις και ευρύτερες συνθέσεις. Λόγιος του σπουδαστηρίου, αλλά και ολοκληρωμένη πνευματικά φυσιογνωμία, με καλλιέργεια ευρωπαϊκού επιπέδου και με την έμφυτη ακτινοβολία του νεανικού πάντοτε σφρίγγου του, άρχισε τη σταδιοδρομία του από τα ερευνητικά κέντρα της Ρουμανικής Ακαδημίας, για να εξελιχθεί πολύ

γρήγορα σε ηγετική προσωπικότητα κύρους. Καθηγητή σε ανώτατη σχολή μεταπτυχιακών σπουδών, στο Βουκουρέστι, δίδαξε επίσης, κατά καιρούς, σε ξένα πανεπιστήμια, εκπροσώπησε και εκπροσωπεί επάξια τη χώρα του σε διεθνή συνέδρια και άλλες παρεμφερείς αποστολές, έχει επωμισθεί, εδώ και κάμποσα χρόνια, έναν από τους σημαντικότερους τομείς των διεθνών σχέσεων της Ρουμανίας. Επίκεντρο των ερευνών και των μελετών του η πνευματική και πολιτιστική κληρονομιά της πατρίδας του - θέμα με άπειρες προεκτάσεις, που όλες τον έχουν απασχολήσει και τον απασχολούν. Ανάμεσα στ' άλλα, η βυζαντινή και μεταβυζαντινή παράδοση, το *Byzance apres Byzance*, ο όψιμος Μεσαίωνας και η καθυστερημένη Αναγέννηση, ο νέος ουμανισμός, η διακίνηση των ιδεών ανάμεσα στη Δύση και στην Ανατολή, η παράδοση και η ανανέωση στη διαδρομή των τελευταίων αιώνων και σ' όλο το χώρο της νοτιοανατολικής Ευρώπης»³⁸¹.

³⁸¹ Βλέπε Λ. Βρανούσης, σ. 8 (29.10.1978).

ΙΟΝ ΛΟΥΚΑ ΚΑΡΑΤΖΙΑΛΕ / ION LUCA CARAGIALE

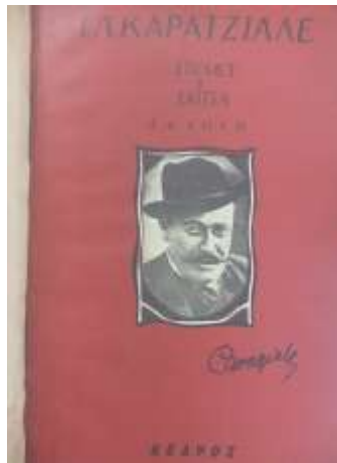
Σύντομο βιογραφικό:

Ελληνικής καταγωγής, ο Ιόν Λούκα Καρατζιάλε (1852-1912) θεωρείται κλασικός της ρουμανικής λογοτεχνίας. Υπήρξε ένας από τους μεγαλύτερους θεατρικούς συγγραφείς της Ρουμανίας και ιδρυτής του ρουμανικού θεάτρου. Οι κριτικοί τον ονόμασαν «ο *Molieros της Ρουμανίας*». Εκτός από έργα θεάτρου, έγραψε διηγήματα και ποίηση. Τα θεατρικά έργα του αποτελούν, μέχρι τις μέρες μας, σημαντική πηγή κριτικής της ρουμανικής κοινωνίας. Ειρωνικές και δηκτικές αναλύσεις μιας ιθύνουσας τάξης, στα έργα του ο Ιόν Λούκα Καρατζιάλε περιγράφει, με σατιρικό τρόπο, τη ζωή και τη νοοτροπία των μικροαστών της εποχής του, οι οποίοι αντιστέκονται στη διείσδυση των ιδεολογιών και των μορφών ζωής της Δύσης³⁸².

Εργογραφία (ενδεικτικά):

Από τα πιο διάσημα του έργα, στην πλειοψηφία τους γνωστά στο ελληνικό κοινό και συχνά θεατρικές παραστάσεις στα σημαντικότερα θέατρα της Ελλάδας, αναφέρουμε: *Μια φουρτουνιασμένη νύχτα* (1879), *Ο κυρ Λεωνίδας μπροστά στην αντίδραση* (1879), *Ένα χαμένο γράμμα* (1885) και *Αποκρίατικά αστεία* (1885). Η ίδια κοινωνική κριτική και ανάλογες αρετές απαντούν και στις νουβέλες του και ακόμα περισσότερο στα *Ενσταντανέ* (1901) και στα *Σκίτσα* (1910), μικρά διηγήματα τα οποία συμπυκνώνουν με επιτυχία χαρακτηριστικές μορφές και προσωπικότητες της ρουμανικής μικροαστικής κοινωνίας της εποχής σε σύντομους διαλόγους³⁸³.

1. Στιγμές και σκίτσα / Momente și schițe

³⁸² Για περισσότερες πληροφορίες, βλέπε ενδεικτικά Τάκη Δραγωνά, «Καρατζιάλε, ο κλασικός των Ρουμάνων», στον τόμο με τίτλο *Ένα χαμένο γράμμα, Η συμφορά, Ο κυρ Λεωνίδας μπροστά στην αντίδραση*, εκδόσεις «Δωδώνη», Αθήνα 1989, σσ. 15-21. Έργο του Καρατζιάλε μεταφράζεται και στον τόμο με τίτλο *Ρουμάνοι πεζογράφοι και ποιητές*, μετάφραση - ανθολόγηση Μενελάου Λουντέμη, εκδόσεις «Δωρικός», Αθήνα 1978, σσ. 18-22. Βλέπε επίσης Άρη Δικταίου, *Ανθολογία Ρουμάνων πεζογράφων*, μετάφραση Άρης Δικταίος / Στ. Βουρδούμπας, εκδόσεις «Γ. Φέξη», Αθήνα 1963, σ. 4 (πληροφορίες για το συγγραφέα και το έργο του) και σσ. 74-85 (μετάφραση του έργου με τίτλο «Στο Χάνι της Μανζοάλα».

³⁸³ Ο.π.

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Μεταφραστής:	Κώστας Κοτζιάς
Πρόλογος:	Τάκης Μουζενίδης
Εκδότης:	Κέδρος
Έτος έκδοσης:	1962
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	61
Σχήμα:	25x17

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Μέσα σε τρεις ως τέσσερις σελίδες των σκίτσων αυτών καταφέρνει να δώσει άρτιο πίνακα της ζωής, όπως ο Τσέχωφ και ο Τουργκένιεφ. Με τον άκρατο του ανθρωπισμού και τη φανερή του αγάπη προς τους εργαζομένους της πόλης και του χωριού, έδωσε στο έργο του χαρακτήρα αντικαθεστωτικό, και έτσι απ' τη μια εξασφάλισε τη λατρεία του λαού, απ' την άλλη ξεσήκωσε γύρω του την αντίδραση των κρατούντων, που τον κυνήγησαν τόσο ώστε αναγκάστηκε να φύγει στο εξωτερικό»³⁸⁴.

Ο τόμος περιλαμβάνει τα εξής σκίτσα: «Η ανταμοιβή του πατριώτη», «Ο κύριος Γκόε», «Ο Ρουμάνος χοντροτσιφλικας», «Ω! Καιροί...», «Δύο φίλιο», «Μία επίσκεψη», «Ρουμανικοί σιδηρόδρομοι» και «Τα δύο λαχεία».

Από τον πρόλογο του μεταφραστή:

«Χτύπησε ανελέητα το σοβινισμό, που ήταν της μόδας, και ξεσκέπασε την αγωνιώδη προσπάθεια των αστών να φθάσουν στο επίπεδο των αρχόντων, κάνοντας όλες τις παραχωρήσεις και τις προστυχίες.

Αυτά στάθηκαν τα κύρια μοτίβα που ανάπτυξη τα Στιγμιότυπά του. εδώ κοντά στους άρχοντες και τους ευγενείς, που ζούσαν την ανέμελη ζωή τους, μέσα στη χλιδή και τα όργια, σατίρισε με καυστικότητα τους αστούς και τους μικροαστούς, που θέλουν να σκαρφαλώσουν ως τα πρότυπά τους, κάνοντας οποιαδήποτε παλιανθρωπιά»³⁸⁵.

2. Ένα χαμένο γράμμα: κωμωδία σε τέσσερις πράξεις / O scrisoare pierdută

³⁸⁴ Τάκης Δραγώνας, «Ιόν Λούκα Καρατζιάλε», εισαγωγή στον τόμο *Στιγμές και σκίτσα*, Αθήνα 1962, σ. 8.

³⁸⁵ Ο.π., σ. 5.

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Μεταφραστής:	Βασίλειος Σκουβακλής
Εκδότης:	Χωρίς έκδοση
Έτος έκδοσης:	1981
Τόπος έκδοσης:	Θεσσαλονίκη
Σχήμα:	Δακτυλογραφημένο, Α4

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Η δράση της κωμωδίας αυτής ξετυλίγεται σε παραμονές εκλογών. Η κυρία Ζωίτσα, σύζυγος του “συντηρητικού” τοπικού παράγοντα Τραχανάκε χάνει ένα ερωτικό γράμμα που της στέλνει ο Νομάρχης Τιπατέσκου. Το γράμμα πέφτει στα χέρια του “προοδευτικού” Κατσαβένκου που προσπαθεί να το χρησιμοποιήσει για να επιτύχει την εκλογή του ως βουλευτού, πράγμα που δεν πετυχαίνει γιατί τελικά θα επιβληθεί άλλος εκβιαστής υψηλότερης περιωπής. Μια σειρά από απρόοπτα που δημιουργούν εξαιρετικά κωμικά καταστάσεις δίνουν την ευκαιρία στον Καρατζιάλε να απαγγείλει με το ζωντανότερο τρόπο το κατηγορητήριο εναντίον των ηθών της εποχής του που με τη δημαγωγία και τις ταπεινές μηχανογραφίες, την σπουδαιοφάνεια και την υποκρισία καλύπτουν ένα αδίστακτο αριθισμό και μια ακόρεστη πραγματικότητα»³⁸⁶.

Απόψεις για το έργο:

«Στις 13 Νοεμβρίου 1884 δόθηκε η πρεμιέρα της κωμωδίας “Ένα χαμένο γράμμα” που θεωρείται το αριστούργημά του. Πρόκειται για ένα έργο που ξεπροβάλλει ύστερα από τόσα χρόνια χωρίς καμιά ρυτίδα, μοντέρνο και γεμάτο δροσιά όπως έγραψε ένας γάλλος κριτικός. Το έργο αυτό, γνώρισε τα τελευταία χρόνια καταπληκτική επιτυχία στο Παρίσι, στο Λονδίνο, στο Ρότερνταμ, στην Αμβέρσα, στην Αυστρία, στο Βέλγιο, Γιουγκοσλαβία, Ιράκ, Ουγγαρία, Κίνα Τσεχοσλοβακία, Φιλανδία, Νότιο Αμερική, Γερμανία, Ρωσία, Ιταλία και τελευταία στο Τόκιο. Στην Ελλάδα παίχτηκε για πρώτη φορά το καλοκαίρι του 1959 στα “Διονύσια” της Καλλιθέας απ’ το “Θέατρο του ‘59”»³⁸⁷.

3. Σατιρικά / Momente, schițe, povestiri

³⁸⁶ Τάκης Δραγωνά, «Καρατζιάλε, ο κλασικός των Ρουμάνων», στον τόμο Ένα χαμένο γράμμα - Η συμφορά - Ο κυρ Λεωνίδας μπροστά στην αντίδραση, μετάφραση του ιδίου, εκδόσεις «Δωδώνη», Αθήνα - Ιωάννινα 1989, σ. 18.

³⁸⁷ Ο.π., σσ. 18-19.

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Μεταφραστής:	Γιώργης Ι. Ζωΐδης, Αλέξης Κυριτσόπουλος
Εκδότης:	Κέδρος
Έτος έκδοσης:	1983 / 1984 (ανατύπωση)
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	226

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

Σειρά διηγημάτων στην οποία «οι κυριότεροι θεσμοί της κοινωνικής ζωής αναλύονται με θάρρος· η διαφθορά των ισχυρών, ο πιθηκισμός των μικροαστών, η κούφια μεγαλοστομία κι η αδίστακτος αριβισμός καταγγέλλονται απερίφραστα. Το διαπεραστικό μάτι του συγγραφέα ανακαλύπτει τα βασικά χαρακτηριστικά της αρρώστιας που δέρνει τους ανθρώπους της καιρού του. Διάλογος σπινθηροβόλος, θεατρικά εφέ, λιτότητα και ένταση οραματική δίνουν ξεχωριστό θέλγητρο στις νουβέλες του απ' τις οποίες ξεχωρίζουν: “Το πασχαλινό κερί” και το “Κρίμα”. Έτσι εξηγείται η μεγάλη επιτυχία που είχε στα τελευταία χρόνια η δραματοποίησή τους κι η μεταφορά τους στον κινηματογράφο»³⁸⁸.

«Τα κείμενα του δημοσιεύονται σε τούτον τον τόμο ασφαλώς θα προκαλέσουν στον Έλληνα αναγνώστη ένα μελαγχολικό συναίσθημα, αναλογιζόμενος πόσος δρόμος θα χρειαστεί ακόμα να διανύσει η κοινωνία μας για να μπορέσει να γίνει μια σύγχρονη πολιτισμένη και προοδευτική κοινωνία, ξεριζώνοντας τα βαθύτατα ριζωμένα ακόμα κακά κατάλοιπα του παρελθόντος»³⁸⁹.

Λίγα λόγια για τον συγγραφέα:

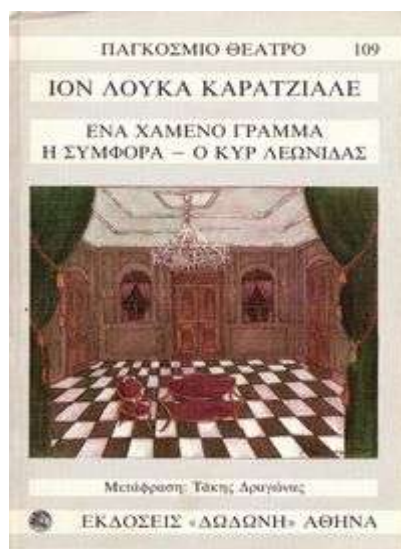
«Υπήρξε ένας από τους πιο αξιόλογους δημιουργούς χαρακτήρων της ρουμανικής λογοτεχνίας. Με τα ανεπανάληπτα λογοτεχνικά πρόσωπα που έπλασε, ο Καρατζιάλε σατίρισε, με μεγάλη δύναμη τις τάσεις, τα ήθη και τα έθιμα της κοινωνίας του καιρού του. Διακρίνεται για την απaráμιλλη πρωτοτυπία του σε όλα σχεδόν τα λογοτεχνικά είδη. Η γλώσσα του είναι γλαφυρή, παραστατική, αποκαλυπτική και συχνά αχαλίνωτη, προκλητική, απρόσμενη, ευρηματική. Πολλές εκφράσεις του έχουν μείνει παροιμιώδεις στη ρουμανική γλώσσα»³⁹⁰.

³⁸⁸ Ο.π., σ. 17.

³⁸⁹ Απόσπασμα από το οπισθόφυλλο του μεταφρασμένου τόμου. Μεταφράζονται τα κείμενα: «Ο κύριος Γκόε», «Επίσκεψη», «Η αλυσίδα των αδυναμιών», «Τα χái-λάιφ», «Ο θρίαμβος του ταλέντου», «Πρώτο βραβείο», «Το απολυτήριο», «Ο Μπουμπίκος», «Στο Πέλες», «Φορτισμένη Ατμόσφαιρα», «Αιτήσεις», «Καύσωνας», «Στο Ταχυδρομείο», «Ο Ρουμάνος παχτωτής», «Φίλου», «Όψιμα», «Χαζοδάσκαλος», «Κανούτσας, ο στριμμένος», «Περί κομήτου. Εκπαιδευτική διάλεξη», «Αμίλλα», «Καιροί...», «Επείγον» και «Ένας παιδαγωγός της Νέας Σχολής».

³⁹⁰ Σωκράτης Κοτολούλης, «Λίγα λόγια για τον συγγραφέα και το έργο του», στο μεταφρασμένο τόμο *Ευθυμογραφήματα*, εκδόσεις «Δωρικός», Αθήνα 1990.

4. Ένα χαμένο γράμμα - Η συμφορά - Ο κυρ Λεωνίδας μπροστά στην αντίδραση / O scrisoare pierdută - Năpasta - Conu Leonida față cu reacțiunea

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου³⁹¹:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Μεταφραστής:	Τάκης Δραγώνης ³⁹²
Εκδότης:	Δωδώνη
Έτος έκδοσης:	1989 / 1995 (επανέκδοση)
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	200
Σχήμα:	21x14

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

α. Ένα χαμένο γράμμα: «Μία πολιτική σάτιρα, που γράφτηκε πριν από εκατό περίπου χρόνια από το Ρουμάνο συγγραφέα, και αναφερόταν στο ύφος και το ήθος της κοινωνικής και της πολιτικής ζωής του τόπου του, στα τέλη του προηγούμενου αιώνα. Και να, η επέμβαση του “δαίμονα”. Το έργο παρουσιάζει ξαφνικά και αναπάντεχα “ύποπτες” ομοιότητες, μ’ αυτό που ονομάζουμε “κρίση πολιτική και ηθική” σήμερα στην Ελλάδα»³⁹³.

³⁹¹ Μετάφραση του έργου του Καρατζιάλε με τίτλο «Ο κυρ Λεωνίδας μπροστά στην αντίδραση» περιλαμβάνεται και στην *Ανθολογία θεατρικών έργων: Μονόπρακτα*, δίπλα σε μεταφράσεις έργων των Ουίλιαμ Σαρόγιαν, Χάρολντ Πίντερ, Τζων Μάρτιμερ, Άντων Τσέχοφ, Αρμάν Σαλακρού, Μώρις Ντρυόν, Ζαν Ζιρωντού και Ρέτζιναλντ Ρόουζ, που δημοσιεύθηκε από τις εκδόσεις «Γκόνη», σε μετάφραση του Κ. Κοτζιά.

³⁹² Ένα μικρό αφιέρωμα, για τα 20 χρόνια από το θάνατο του Τάκη Δραγώνα το βιβλίο τούτο. Τα τρία αυτά έργα του Καρατζιάλε, είναι όσα πρόλαβε να μεταφράσει από τα θεατρικά άπαντα του Ρουμάνου κλασικού που προγραμμάτιζε. Προικισμένος, με ασυνήθιστη αίσθηση του λόγου, μετάφραζε με άνεση κι από τα ιταλικά, τα ισπανικά, τα γαλλικά, προσεγγίζοντας με ευαισθησία, υπευθυνότητα, γνώση και αγάπη τα αρχικά κείμενα. Έτσι, οι μεταφράσεις του αναδύονται σαν πρωτότυπα έργα, αναδημιουργώντας την ποίηση και το ύφος των συγγραφέων στη γλώσσα μας (Από την έκδοση).

³⁹³ Γιώργος Κιτσόπουλος, «Ιόν Λούκα Καρατζιάλε. Το χαμένο γράμμα. Από το Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος στο Θέατρο Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών», ψηφιοθήκη του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

«Γραμμένη το 1884, η κωμωδία αυτή, ανήκει στο κλασσικό ρεπερτόριο του ρουμανικού θεάτρου και το θέμα της στην πολιτική ιστορία της Ρουμανίας. Η υπόθεση εξελίσσεται την εποχή που υπήρχαν αντίπαλα κόμματα και μπορούσαν να οργανωθούν προεκλογικές εκστρατείες. Το κωμικό στοιχείο πηγάζει από τη φαυλότητα που δημιουργούν τα προσωπικά συμφέροντα και η συναλλαγή των τοπικών κομματικών παραγόντων, η ασυνειδησία των δημαγωγών και άλλες παρόμοιες καταστάσεις, πολλές φορές αναπόφευκτες - δυστυχώς - στα κοινοβουλευτικά πολιτεύματα, και που τις γνώρισε και η Ρουμανία της εποχής εκείνης»³⁹⁴.

β. Η συμφωρά: «Έγραψε και το δράμα Συμφωρά (1890), εμπνευσμένο από τη ζωή στη ρουμανική ύπαιθρο, που συγκλονίζει με την τραγική μοίρα των ηρώων του, οι οποίοι πέφτουν θύματα των κοινωνικών αντιθέσεων στα τέλη του 19^{ου} αιώνα»³⁹⁵.

γ. Ο κυρ Λεωνίδας μπροστά στην αντίδραση: «Ο Κυρ Λεωνίδας μπροστά στην αντίδραση» είναι μια κλασική κωμωδία του ρουμανικού θεάτρου με θέμα που αντηχεί στη σύγχρονη κοινωνική και πολιτική ζωή. Λίγο πριν πάει για ύπνο, ο Λεωνίδας, περήφανος για τις ιδέες του, κάνει μια παθιασμένη συζήτηση με τη γυναίκα του γύρω από τους πολιτικούς του προβληματισμούς. Φτάνει σε τέτοιο σημείο πάθους και ψύχωσης που αρχίζει να φωνάζει συνθήματα υποστηρίζοντας τη «δημοκρατική» του θέση, καθώς η γυναίκα του, τελείως άσχετη με το θέμα και προκειμένου να τον ηρεμήσει, τον υποστηρίζει. Αργά τη νύχτα κι ενώ κοιμούνται, ζυπνούν από δυνατούς θορύβους που ακούγονται έξω από το σπίτι τους. Επηρεασμένοι από την προηγούμενη συζήτηση, σηκώνονται πανικόβλητοι και νομίζοντας ότι άρχισε εξέγερση στη πόλη, αποφασίζουν να φύγουν στα κρυφά. Όμως, η αλήθεια είναι πολύ πιο απλή και πολύ πιο αστεία!»³⁹⁶.

Από τον πρόλογο του μεταφραστή:

«Ο Καρατζιάλε δεν έκρυψε ποτέ την περιφρόνησή του για το «εκλεκτό κοινό», για τους “εστέτ” των κομψών σαλονιών με τις γελοιές καλλιτεχνικές και φιλολογικές φιλοδοξίες και διακήρυξε πάντα πως έγραφε για το μεγάλο κοινό των απλών ανθρώπων, που οι αξιώσεις του είναι τόσο διαφορετικές απ’ τις απαιτήσεις της «αφρόκρεμας». Κι ήταν απερίγραπτη η θλίψη του γιατί αυτό το αγαπημένο του κοινό, βρισκόταν μακριά απ’ το θέατρο»³⁹⁷.

³⁹⁴ Γεώργιος Χουρμουζιάδης, «Επικαιρότητες. Ρουμανικός θίασος στην Αθήνα», περιοδικό «Νέα Εστία», τεύχος 1294, σ. 748.

³⁹⁵ Σωκράτης Κοτολούλης, «Λίγα λόγια για τον συγγραφέα και το έργο του», στον τόμο *Ευθυμογραφήματα*, εκδόσεις «Δωρικός», Αθήνα 1990.

³⁹⁶ Παρουσίαση του έργου στο www.culturenow.gr, στις 19.05.2014.

³⁹⁷ Για περισσότερες πληροφορίες, βλέπε ενδεικτικά τη μελέτη του Τάκη Δραγωνά με τίτλο «Καρατζιάλε, ο κλασσικός των Ρουμάνων», στον τόμο με τίτλο *Ένα χαμένο γράμμα, Η συμφωρά, Ο κυρ Λεωνίδας μπροστά στην αντίδραση*, εκδόσεις «Δωδώνη», Αθήνα 1989, σ. 18.

5. Ευθυμογραφήματα

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Μεταφραστής:	Σωκράτης Κοτολούλης
Εκδότης:	Δωρικός
Έτος έκδοσης:	1990
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	129
Σχήμα:	21x14
I.S.B.N.:	9602791905

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Ο ελληνικής καταγωγής Ρουμάνος συγγραφέας Ιον Λούκα Καρατζιάλε συγκαταλέγεται ανάμεσα στους κλασικούς των ρουμανικών γραμμάτων. Με την καυστική κοινωνική σάτιρά του ξεσκεπάζει και μαστιγώνει ανελέητα τον παρασιτισμό, το σωβινισμό, τη δημαγωγία και την πατριδοκαπηλεία της άρχουσας τάξης, καυτηριάζοντας τη σαπίλα μίας παραδόπιστης κοινωνίας που διαβρώνει τις ανθρώπινες σχέσεις. Καταλυτική είναι η σάτιρά του όταν στρέφεται ενάντια στους φαφλατάδες πολιτικάντηδες και τους μικροαστούς ψευδοεπαναστάτες.

Πόσο επίκαιρα είναι αυτά τα ευθυμογραφήματά του, θα το διαπιστώσει ο ίδιος ο αναγνώστης»³⁹⁸.

Απόσπασμα από τον «Πρόλογο» του μεταφρασμένου έργου:

«Ο Καρατζιάλε έγραψε τις πιο αξιόλογες κωμωδίες ηθών, χαρακτήρων και καταστάσεων της ρουμανικής λογοτεχνίας: Μια φουρτουνιασμένη νύχτα, 1878, Ο κυρ-Λεωνίδας αντιμέτωπος με την αντίδραση, 1879, Αποκριάτικα, 1879. Αποκορύφωμα της δραματουργίας του στάθηκε η χυμώδης σατιρική κωμωδία Ένα χαμένο γράμμα

³⁹⁸ Παρουσίαση στο οπισθόφυλλο του μεταφρασμένου τόμου.

(1884)». Στην κωμωδία του αυτή ο Καρατζιάλε στηλιτεύει αμείλικτα τους διεφθαρμένους, αστοιχείωτους και ξιπασμένους πολιτικάντηδες της άρχουσας τάξης, που εκμεταλλεύονται αδιάντροπα και ανελέητα την αφέλεια των απλών πολιτών»³⁹⁹.

6. Έρωτας και τιμωρία ή Η συμφωρά / Năpasta

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Μεταφραστής:	Τάκης Δραγωνάς
Εκδότης:	Δωδώνη
Έτος έκδοσης:	1995
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	87
Σχήμα:	21x14
I.S.B.N.:	960-248-184-6

7. Επτά σκίτσα / Șapte schițe

³⁹⁹ Σωκράτης Κοτολούλης, ό.π.

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Μεταφραστής:	Εργαστήρι Λογοτεχνικής Μετάφρασης
Χρονολόγιο:	Σταύρος Δεληγιώργης
Εκδότης:	Αλλότροπο
Έτος έκδοσης:	2012
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	152 (δίγλωσση έκδοση)
Σχήμα:	21x14
I.S.B.N.:	960-9674-02-7

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου⁴⁰⁰:

«Επτά ηθογραφήματα από έναν σαρκαστικό λογοτέχνη του περασμένου αιώνα. Επτά στιγμιότυπα που κλείνουν το μάτι στην εποχή τους και δοκιμάζονται στις δύσκολες στιγμές της δικής μας. Επτά αναγνώσεις για να αναπολείς και να χαμογελάς, να νιώθεις παιδί και πειραχτήρι, δοκησίσοφος και σοβαρός. Επτά πινελιές που γιορτάζουν μια επέτειο και μια συνεργασία δύο γειτονικών βαλκάνιων λαών, οι οποίοι θεωρούν τον Καρατζιάλε γνώριμη πολιτισμική συνιστώσα. Και μια εμβριθής προσέγγιση του πανεπιστημιακού Σταύρου Δεληγιώργη, που αναλύει τις πτυχές της γραφής του συγγραφέα τόσο για να τον γνωρίσει ο αναγνώστης όσο και για να εμπλουτιστεί η βιβλιογραφία με μια ενδελεχή αναφορά στο έργο του»⁴⁰¹.

Όπως δηλώνει ο τίτλος, το μεταφρασμένο έργο (σε δίγλωσση έκδοση) περιλαμβάνει μεταφράσεις επτά σκίτσων του Ιόν Λούκα Καρατζιάλε: «Βίζιτα», «Ο κύριος Γκόε», «Κατά συρροή αδυναμίες», «Υψηλή πολιτική: 1898», «Ατιμία», «Ταπεινές οικονομίες...» και «Καύσωνας», καθώς και «Σημείωμα της συντονίστριας», «Επίμετρο» και «Χρονολόγιο». Την μετάφραση ανέλαβε το Εργαστήρι Λογοτεχνικής Μετάφρασης του Πολιτιστικού Συλλόγου «Τα Σύγχρονα Βαλκάνια», ενώ την έκδοση επιμελήθηκαν οι καθηγητές Σταύρος Δεληγιώργης και Βίκτωρ Ιβάνοβιτς και η μεταφράστρια Ευγενία Τσελέντη.

Απόσπασμα από το «Επίμετρο» του επιμελητή:

«Πολυμήχανος και πολύτροπος θα ήταν θα επίθετα που θα ταίριαζαν του μεγάλου Ρουμάνου λογοτέχνη του περασμένου αιώνα Ιόν Λούκα Καρατζιάλε (1852-1912), ενός Οδυσσέα που και άσπετα πολλά άλλα και νόες ανθρώπων οίδη όσο λίγοι άλλοι.

Μοιάζει, θα λέγαμε, ο Καρατζιάλε ιδιαίτερα του παραμυθά Οδυσσέα, του αγαπημένου της Αθηνάς και του Μέντορα, του γνώστη της ανθρώπινης αμαρτίας - αν παρακολουθήσει κανείς τα λεγόμενά του στην εκτέλεση των δοσίλογων θεραπειών

⁴⁰⁰ Περισσότερες πληροφορίες για τον Ιόν Λούκα Καρατζιάλε, βλέπε στους George Călinescu, *Istoria literaturii române. Compendiu (Ιστορία της Ρουμανικής Λογοτεχνίας. Επιτομή)*, εκδόσεις «Minerva», Βουκουρέστι 1983, Ștefan Cazimir: *Caragiale: universul comic (Καρατζιάλε: κωμικό σύμπαν)*, «Editura pentru Literatură», Βουκουρέστι 1967, Șerban Cioculescu, *Caragialiana (Καρατζιάλε: Άπαντα)*, εκδόσεις «Eminescu», Βουκουρέστι 1974 και Elena Lazăr, «Η τριπλή υπόσταση της ελληνικής λογοτεχνίας στη Ρουμανία: Ο Ι.Λ. Καρατζιάλε και ο Παναΐτ Ιστράτι - δύο λαμπρές περιπτώσεις», περιοδικό «Νέα ευθύνη», τεύχος 20 (2013), σσ. 632-636.

⁴⁰¹ Παράθεση της εμπορικής περιγραφής του μεταφρασμένου έργου από τις εκδόσεις «Αλλότροπο», στη διεύθυνση <http://www.allotropo.gr/index.php/vivlia>.

του ανακτόρου του - και, τέλος, τον Οδυσσέα που μπορεί και αυτοακυρώνεται, για παράδειγμα, μπροστά στον Πολύφημο, και το Οδυσσέα που μπλοφάρει, όπως στην αναφορά που κάνει στο ίδιο το κρεβάτι του!»⁴⁰².

⁴⁰² Σταύρος Δεληγιώργης, *Επτά σκίτσα*, κεφάλαιο «Επίμετρο. Ι.Λ. Καρατζιάλε: Γλώσσα, γνώση, δόξα», Αθήνα 2012, σ. 53.

Βιογραφικά στοιχεία:

Ο ρουμάνος ποιητής, πεζογράφος και δοκιμιογράφος «Μίρτσεα Καρταρέσκου γεννήθηκε το 1956 στο Βουκουρέστι. Πρόκειται για εμβληματική φυσιογνωμία στο χώρο της σύγχρονης ρουμανικής λογοτεχνίας με εκτενές έργο στην ποίηση, στη διηγηματική γραφή, στο μυθιστόρημα και στη λογοτεχνική κριτική. Διδάσκει Ρουμανική Λογοτεχνία στο Πανεπιστήμιο του Βουκουρεστίου. Είναι πολυβραβευμένος και αρκετές φορές υποψήφιος για το βραβείο Νόμπελ λογοτεχνίας. Το βιβλίο του *Γιατί αγαπάμε τις γυναίκες* έχει μεταφραστεί σε 15 γλώσσες και ήταν βιβλίο της χρονιάς στη Ρουμανία το 2005»⁴⁰³.

«Από τις πιο δυνατές φωνές της σύγχρονης ρουμανικής λογοτεχνικής σκηνής, ο συγγραφέας συστήνεται στο ελληνικό κοινό με το μπεστ-σέλερ του, μια συλλογή διηγημάτων με θέμα τη γυναίκα που κυκλοφόρησε στη Ρουμανία το 2004, πούλησε περισσότερα από 150.000 αντίτυπα ξεπερνώντας την ίδια χρονιά σε πωλήσεις τον Κώδικα Ντα Βίντσι του Νταν Μπράουν, και μεταφράστηκε σε πολλές γλώσσες»⁴⁰⁴.

Εργογραφία (ενδεικτικά):

Τα πρώτα του βιβλία ήταν ποιητικές καταθέσεις ενός ερωτικού, κυρίως, λυρισμού: *Faruri, vitrine, fotografii...* (Προβολείς, βιτρίνες, φωτογραφίες..., 1980), *Poeme de amor* (Ποιήματα αγάπης, 1982), *Totul* (Τα πάντα, 1984), *Levantul* (Λεβάντες, 1990), *Dragostea* (Η Αγάπη, 1994). Με επιρροές από την αμερικανική μεταπολεμική λογοτεχνία, η πεζογραφία του τον κατατάσσει στους συγγραφείς του ρουμανικού μεταμοντερνισμού.

«Στη γραφή του αναμειγνύει διαφορετικές μορφές λόγου, χρησιμοποιεί το παραμύθι, τον μύθο και την Ιστορία, το όνειρο, την παρωδία και το παράλογο, κατακερματίζει τον χρόνο σε αφηγήσεις νευρωσικής έντασης και διερευνά ταυτότητες και όρια: τα στοιχεία που συνθέτουν τη ρουμανική ταυτότητα στον χώρο και στον χρόνο στο μυθιστόρημα *Nostalgia* (Νοσταλγία, 1993) - που θεωρείται το αριστούργημά του - ή τις ταυτότητες φύλων στο μεταγενέστερο *Travesti* (Τραβεστί, 1994). Η εργογραφία του περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, την - εν πολλοίς αυτοβιογραφική - τριλογία *Orbitor* (Εκτοφλωτικό, 1996 / 2002 / 2007), δύο τόμους ημερολογίων και μια διατριβή για τον ρουμανικό μεταμοντερνισμό. Τελευταίο του έργο είναι η συγκεντρωτική συλλογή διηγημάτων *Frumoasele străine* (Οι όμορφες ξένες, 2010)»⁴⁰⁵.

⁴⁰³ Απόσπασμα από το οπισθόφυλλο του μεταφρασμένου έργου.

⁴⁰⁴ Λαμπρινή Κουζέλη, «Γιατί αγαπάμε τις γυναίκες; Αναρωτιέται ο Μίρτσεα Καρταρέσκου. Ο σημαντικός ρουμάνος συγγραφέας συστήνεται στο ελληνικό κοινό», εφημερίδα «Το Βήμα», 14.02.2012.

⁴⁰⁵ Βλέπε το οπισθόφυλλο του μεταφρασμένου έργου. Βλέπε επίσης Λαμπρινή Κουζέλη, ό.π.

Γιατί αγαπάμε τις γυναίκες; / De ce iubim femeile?

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Μεταφραστής:	Πάνος Απαλίδης
Εκδότης:	Αλλότροπο
Έτος έκδοσης:	2011
Τόπος έκδοσης:	Πειραιάς
Αριθμός σελίδων:	216
Σχήμα:	20,5x14
I.S.B.N.:	960-9674-00-3

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Γραμμένες οι περισσότερες για το γυναικείο περιοδικό *Elle*, άλλες για τα λογοτεχνικά περιοδικά «*Dilema*», «*România literară*», «*Lettre International*», οι είκοσι σύντομες ιστορίες του τόμου διαδραματίζονται από το Βουκουρέστι ως το Τορίνο και από το Άμστερνταμ ως το Σαν Φρανσίσκο. Η ανδρική φωνή που αφηγείται σε πρώτο πρόσωπο αναπολεί, στοχάζεται, αυτοαναλύεται και αυτοπαρουσιάζεται μέσα από τη διήγηση επεισοδίων του βίου που αναπτύσσονται με κέντρο κάποια θηλυκή παρουσία: δεκαεξάχρονα κορίτσια, πόρνες στις βιτρίνες της κόκκινης συνοικίας του Άμστερνταμ, γυναίκες που κοιμούνται με τα μάτια ανοιχτά ή παρομοιάζονται με χρυσές βόμβες σε εικονοποιίες σουρεαλιστικού ερωτισμού»⁴⁰⁶.

Εμπορική παρουσίαση του μεταφρασμένου έργου:

«Σ' αυτό το μικρό κόσμημα αυθεντικής λογοτεχνίας, σ' αυτές τις μικρές μαγικές, και όμως αληθινές όσο και η ζωή ιστορίες, δεσπόζει η γυναικεία παρουσία. Έχοντας μια φαντασιακή υπόσταση εγγενώς ποιητική, η *Γυναίκα*, άλλοτε τρυφερή,

⁴⁰⁶ Λαμπρινή Κουζέλη, ό.π.

ερωτική και αισθησιακή, άλλοτε απόκοσμη, μεταφυσική και ονειρική, συνιστά την υπέρτατη εμμονή για το αντρικό φύλο αλλά και για το "φύλο" του κόσμου»⁴⁰⁷.

⁴⁰⁷ Από το οπισθόφυλλο του μεταφρασμένου έργου.

ΙΩΑΝ ΠΕΤΡΟΥ ΚΟΥΛΙΑΝΟΥ / IOAN PETRU CULIANU

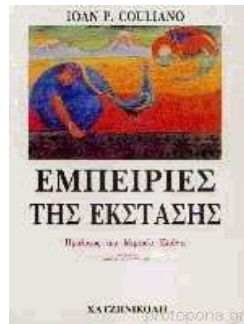
Βιογραφικά στοιχεία:

Ιστορικός θρησκειών, συγγραφέας και δοκιμιογράφος, ο Ιωάν Πέτρου Κουλιάνου (1950-1991) διετέλεσε καθηγητής Ιστορίας των θρησκειών στο Πανεπιστήμιο του Σικάγο. Αγαπητός μαθητής του Μίρτσεα Ελιάντε, ο Κουλιάνου υπήρξε σκληρός επικριτής του κομμουνιστικού καθεστώτος της Ρουμανίας. Λόγω των απόψεών του, δολοφονήθηκε στο κτήριο του Πανεπιστημίου του Σικάγο, χωρίς να αποκαλυφθεί ποτέ ο δολοφόνος⁴⁰⁸.

Εργογραφία (ενδεικτικά):

Από το πλούσιο έργο του συγγραφέα δημοσιευμένο στο εξωτερικό, αναφέρουμε τους τόμους: *Μίρτσεα Ελιάντε (Mircea Eliade, 1978)*, *Expériences de l'extase. Extase, ascension et recit visionnaire, de l'Hellénisme au Moyen-Age* (1984), *Eros et magie à la Renaissance. 1484* (1984), *Gnosticismo e pensiero moderno: Hans Jonas* (1985), *I miti dei dualismi occidentali* (1989), *Dictionnaire des religions* (1990, σε συνεργασία με τον Μίρτσεα Ελιάντε) και *The Tree of Gnosis. Gnostic Mythology from Early Christianity to Modern Nihilism* (1992). Σχεδόν όλες οι μελέτες ιστορίας των θρησκειών του συγγραφέα δημοσιεύθηκαν και σε ρουμανική μετάφραση, κυρίως μετά το θάνατό του⁴⁰⁹. Ο Ιωάν Κουλιάνου έγραψε όμως και φανταστική πεζογραφία: *Pergamentul diafan* (Η διάφανη περγαμηνή, 1994), *Hesperus* (μυθιστόρημα, 1992), Η τέχνη της φυγής (*Arta fugii*, 2002), Το σμαραγδένιο παιχνίδι (*Jocul de smarald*, 2005, σε συνεργασία με τον H.S. Wiesner) και *Toz grec* (μυθιστόρημα, 2010).

Εμπειρίες της έκστασης / Expériences de l'extase

⁴⁰⁸ Βλέπε, ενδεικτικά, Tereza Culianu-Petrescu, „O biografie” («Μια βιογραφία»), περιοδικό «Observator Cultural», αριθ. 87, Οκτώβριος 2001, Gabriela Adameșteanu, „De vorbă cu Ioan Petru Culianu” («Συζητώντας με τον Ιωάν Πέτρου Κουλιάνου»), περιοδικό «Revista 22», έτος XII, αριθ. 21 (586), 22-28 Μαΐου 2001, Andrei Oişteanu, „15 ani fără Culianu”, περιοδικό «Revista 22», 19 Μαΐου 2006. Λόγω της σπουδαιότητας του συγγραφέα και του έργου του, η σχετική βιβλιογραφία είναι εξαιρετικά πλούσια.

⁴⁰⁹ Λεξικό των θρησκειών (*Dicţionar al religiilor*, 1993), *Έρωσ και μαγεία την περίοδο της Αναγέννησης. 1484 (Eros și magie în Renaştere. 1484, 2002)*, *Ταξίδια στον άλλον κόσμο (Călătorii în lumea de dincolo*, 2003), *Οι γνώσεις δυαδισμού της Δύσης. Ιστορία και μύθοι (Gnozele dualiste ale Occidentului. Istorie și mituri*, 2004), *Το δέντρο της γνώσης: γνωστική μυθολογία από τον πρώιμο χριστιανισμό έως το μοντέρνο νιχλισμό (Arborele gnozei: mitologia gnostică de la creştinismul timpuriu la nihilismul modern*, 2005), *Εμπειρίες της έκστασης (Experienţe ale extazului*, 1997), *Μίρτσεα Ελιάντε (Mircea Eliade, 1995)*, *Η αμαρτία κατά τον πνεύματος (Păcatul împotriva spiritului*, 1999), *Γνωστικισμός και σύγχρονη σκέψη: ο Χανς Ιωνάς (Gnosticism și gândire modernă: Hans Jonas*, 2007) κ.λπ.

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από:	Γαλλικά
Μετάφραση:	Λήδα Παλλαντίνου
Πρόλογος:	Μίρτσεα Ελιάντε
Εκδότης:	Χατζηνικολή
Έτος έκδοσης:	1986
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	189
Σχήμα:	24x17
I.S.B.N.:	9780002640046

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Όπως σε όλα τα βιβλία του, ο συγγραφέας - θρησκευολόγος επιδίδεται, σε αυτήν την εργασία, στην μελέτη της εκστατικής ανάβασης. Περιορίζει την έρευνά του σε ένα πολιτιστικό πεδίο συγκεκριμένο και σημαντικό -από τους έλληνες ιατροφιλοσόφους, προδρόμους του Πλάτωνα, ως τον χριστιανικό Μεσαίωνα- του είναι όμως γνώριμες και άλλες μορφές ουράνιας ανάβασης, που επικυρώνονται από διάφορα είδη σαμανισμού, στην Κίνα, στην Ινδία, στην Αυστραλία, κ.λπ. Αναλύει και συγκρίνει ορισμένες εκστατικές παραδόσεις, ανατολικές και δυτικές, έτσι ώστε να αποδεσμεύσει τις δομές τους και, στο μέτρο του δυνατού, να προσδιορίσει την «ιστορία τους»⁴¹⁰.

Από το οπισθόφυλλο του μεταφρασμένου έργου:

«Κατά τον συγγραφέα, η εκστατική ανάβαση της ψυχής γνωρίζει δύο ειδικούς τύπους: ο πρώτος, ονομαζόμενος “ελληνικός”, συμπεριλαμβάνει τη διέλευση μέσω των επτά πλανητικών σφαιρών (συναντάται και στον Δάντη, τον Μαρσίλιο Φικίνο, και τον Πίκο ντε λα Μιραντόλα). Ο άλλος τύπος, που ο συγγραφέας αποκαλεί “εβραϊκό” –που θα μπορούσε, όμως, να αναχθεί σε κάποια βαβυλωνιακή προέλευση-, προβλέπει επίσης μια ανάβαση σε επτά (ή, κάποτε, τρία) στάδια, αν και αυτά δεν προϋποθέτουν ποτέ την ύπαρξη πλανητικών ουρανών. Ο δεύτερος τύπος ανάβασης επικυρώνεται από πλήθος εβραϊκών και χριστιανικών αποκαλύψεων, και τον συναντάμε στις αφηγήσεις του *mi' raj* του Μωάμεθ.

Θα ήταν περιττό να υπογραμμίσουμε τη σημασία και την πρωτοτυπία αυτού του έργου. Προσθέτουμε μόνο ότι οι αναζητήσεις του Ιοαν Κουλιάνο ενδιαφέρουν ταυτόχρονα τη γενική ιστορία των θρησκειών και την θρησκευτική ιστορία της Εγγύς-Ανατολής, της ανατολικής Μεσογείου και των τελευταίων ιστορικών χρόνων»⁴¹¹.

⁴¹⁰ Απόσπασμα από τον «Πρόλογο» του Μίρτσεα Ελιάντε, σ. 7. Το απόσπασμα παρατίθεται και στο οπισθόφυλλο του μεταφρασμένου τόμου. Μελέτη με υπογραφή του Ιοάν Πέτρου Κουλιάνου με τίτλο «Το φιλί στο στόμα (Καταγωγή και φιλολογική επεξεργασία μιας τελετής)» δημοσιεύεται στο περιοδικό «Το δένδρο», τεύχος 28-29 (1-2/1987), σσ. 111-116.

⁴¹¹ Ο.π., σ. 8. Το απόσπασμα παρατίθεται και στο οπισθόφυλλο του μεταφρασμένου τόμου.

ION ΚΡΕΑΓΚΑ / ION CREANGĂ

Βιογραφικά στοιχεία:

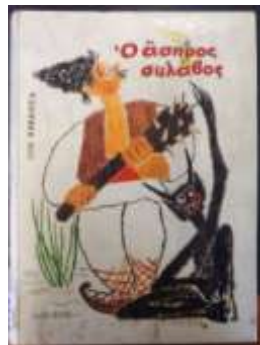
«Ο Ιόν Κρεάγκα (1837-1889) είναι ο μεγαλύτερος Ρουμάνος συγγραφέας που βγήκε μέσα από το λαό και έγραψε δίχως ν' ακολουθήσει κανένα λογοτεχνικό πρότυπο, χρησιμοποιώντας σαν πρώτη ύλη το χωρικό άνθρωπο της γης του, με τα ήθη του, τα έθιμά του, τους θρύλους, τις παραδόσεις του, τα βάσανά του, το χιούμορ του και την αισιόδοξη πίστη του πως, κάποια μέρα, στην πάλη του κακού με το καλό, θα επικρατούσε το δεύτερο, για να λυτρωθεί κι ο αγρότης από τη φτώχεια, το σκοτάδι και την αθλιότητα»⁴¹².

Απαράμιλλος διηγηματογράφος, εξαιτίας του αυτοβιογραφικού του έργου με τίτλο «Αναμνήσεις από τα παιδικά μου χρόνια», ο Ιόν Κρεάγκα θεωρείται ένας από τους κλασικούς της ρουμανικής λογοτεχνίας.

Εργογραφία (ενδεικτικά):

Εκτός από τα έργα του, τα οποία μεταφράστηκαν στα ελληνικά και αναφέρουμε ως μεταφρασμένα στον παρόντα τόμο, το συγγραφικό έργο του Ιόν Κρεάγκα περιλαμβάνει αρκετά παραμύθια, διηγήσεις, νουβέλες, γράμματα προς την οικογένεια και τους φίλους, καθώς και αρκετές σελίδες αυτοβιογραφίας.

Ο άσπρος σκλάβος: αναμνήσεις και άλλα παραμύθια / Harap-Alb

⁴¹² Ρίτα Μπούμη-Παπά, «Ιόν Κρεάγκα. Η ζωή και το έργο του ρουμάνου Άντερσεν», σσ. 7-14. Έργο του Ιόν Κρεάγκα μεταφράζεται και στον τόμο με τίτλο Ρουμάνοι πεζογράφοι και ποιητές, μετάφραση - ανθολόγηση Μενελάου Λουντέμη, εκδόσεις «Δωρικός», Αθήνα 1978, σσ. 14-17. Βλέπε επίσης Άρη Δικταίου, *Ανθολογία Ρουμάνων πεζογράφων*, μετάφραση Άρης Δικταίος / Στ. Βουρδούμπας, εκδόσεις «Γ. Φέξη», Αθήνα 1963, σσ. 4-6 (πληροφορίες για το συγγραφέα και το έργο του) και σσ. 54-73 (μετάφραση του έργου με τίτλο «Ο μπάρμπα-Νικηφόρο» με υπογραφή του Άρη Δικταίου): «Με την εμφάνιση των συγγραφέων της υπαίθρου - γύρω στο 1880 και στην περίοδο που ακολούθησε - η ρουμανική πεζογραφία παίρνει μια καινούργια κατεύθυνση, γόνιμη σε αξιοπρόσεχτες πραγματοποιήσεις. Στην αρχή ακριβώς αυτού του ρεύματος, παίρνει θέση ο πιο περιβλεπτός εκπρόσωπός του. είναι ο Ιόν Κρεάγκα, ένας πρώην ιερωμένος, που μια αρκετά σύντομη φιλολογική καριέρα του επιτρέπει ωστόσο να πραγματοποιήσει ένα από τα πιο ολοκληρωμένα κεφάλαια της ρουμανικής πεζογραφίας. Ο Κρεάγκα συνήθιζε ν' αφηγείται, πριν τα γράψει, τα διηγήματα και τις ιστορίες του στους γοητευμένους συμπολίτες του στο Γιάσι. Οι ακροατές του ήταν γνωστοί διανοούμενοι, απόφοιτοι πανεπιστημίων, μα και άνθρωποι που ήξεραν να εκτιμούν τις νόστιμες ιστορίες που έλεγε καλύτερα από κάθε άλλον. (...) Γι' αυτό και η κριτική μπόρεσε, πολύ σωστά, να τονίσει πως τα φανταστικά του διηγήματα είναι στην πραγματικότητα νουβέλες με πολύ έντονο κοινωνικό και ψυχολογικό ρεαλισμό. (...) Το χιούμορ του Κρεάγκα, που στο σύνολο του έργου του ανεβαίνει σε διάφορα ύψη, αρχίζοντας από το χοντρό ραμπελικό γέλιο, γίνεται ένα χαμόγελο γεμάτο υπονοούμενα, χωρίς να πέφτει, ωστόσο, στην ελευθεριότητα, γιατί ούτε οι καταστάσεις, ούτε οι τα αισθήματα έχουν κάτι το πονηρό» (αποσπάσματα από τις σελίδες 4-6).

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Μετάφραση:	Ρίτα Μπούμη-Παπά, Γιολάντα Πεγκλή
Πρόλογος:	Ρίτα Μπούμη-Παπά
Εκδότης:	Δωρικός
Έτος έκδοσης:	1966
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	310
Σχήμα:	26x21

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

Το μεταφρασμένο έργο περιλαμβάνει «Πρόλογο» και τρία μεγάλα κεφάλαια: I. Αναμνήσεις από τα παιδικά μου χρόνια, II. Παραμύθια («Η πεθερά με τις τρεις νύφες», «Η κατσικά με τα τρία κατσικάκια», «Το μικρό πουγκί με τις δύο δεκάρες», «Ο Ντανίλα Πρεπελεάκ», «Το γουρουνάκι», «Το παραμύθι του Σταν του Ζεματισμένου», «Α Άσπρος Σκλάβος», «Η θυγατέρα της γριάς και η θυγατέρα του γέρου», «Ο Ιβάν και ο τορβάς του», «Η ιστορία ενός τεμπέλη», «Η κουταμάρα του κόσμου», «Ο Ωραίος Πρίγκιπας, ο Γιος της Φοράδας») και III. Διηγήματα («Ο μπάρμπα Ιόν Ροάτα και η Ένωση», «Ο μπάρμπα Ιόν Ροάτα και ο πρίγκιπας Κούζα», «Ο μπάρμπα Νικηφόρος ο αμαξιάς»).

Απόσπασμα από το μεταφρασμένο έργο:

«Δεν ξέρω πώς νιώθουν οι άλλοι, μα εγώ, όταν θυμάμαι τα μέρη όπου γεννήθηκα, το πατρικό μου σπίτι στο Χουμουλέστι, το στήριγμα του τζακιού, όπου η μάνα μου έδενε ένα σπάγκο τυλιγμένο με σγουρόχαρτα - ο, αυτά τα χαρτιά που μαζί τους μπορούσαν να παίζουν οι γάτες! - την άκρη στο παραγώνι όπου στηριζόμουν όταν άρχισα να στέκω στα μικρά μου πόδια, το φούρνο που πάνω του ζάρωνα όταν παίζαμε το κρυφτούλι, τα τόσα μας παιχνίδια, τα γεμάτα χαρά και αγνή ομορφιά, η καρδιά μου σκιρτά ακόμα και σήμερα από ευφροσύνη. Α, Κύριε! τι ωραία που ήταν τότε η ζωή! Οι γονείς μου, τ' αδέρφια μου και οι αδελφές μου ήταν όλοι γεμάτοι υγεία, απ' το σπίτι μας δεν έλειπε τίποτα, τα γειτονόπουλα έπαιζαν απ' το πρωί ως το βράδυ μαζί μας και εγώ έκανα ό,τι μου κάπνιζε. Θα' λεγε κανένας πως όλος ο κόσμος ήταν δικός μου!

Και ήμουν χαρούμενος σαν την καλοκαιριά, ζωνρός και τσαχπίνης, σαν την αύρα όταν παιχνιδιάζει μέσα στα δέντρα»⁴¹³.

⁴¹³ Ιόν Κρεάγκα, απόσπασμα από τις «Αναμνήσεις από τα παιδικά χρόνια», μετάφραση Ρίτα Μπούμη-Παπά, σ. 37.

Βιογραφικό του συγγραφέα:

Ο Χόρια Λοβινέσκου έκανε το ντεμπούτο του με το έργο *Lumina de la Ulmi* (*Το φως του Ούλμι*), αφιερωμένο στον προλετκουλισμό. Στη συνέχεια, ανατρέχοντας σε ποικίλες προσεγγίσεις και χωρίς να μεριμνήσει ειδικά για τη γνησιότητα, έγραψε πολυάριθμα θεατρικά έργα, συγκεντρωμένος περισσότερο πάνω σε ζητήματα που αφορούν τη συνείδηση (το λεγόμενο «θέατρο των ιδεών ή ψυχολογικό»). Τον απασχόλησε κυρίως η ηθική εγκυρότητα των πράξεων, σε θεματολογία την οποία έθεσε προς συζήτηση κατόπιν της παρατήρησης της κοινωνικής πραγματικότητας. Αρχικά, ο συγγραφέας ανέβασε στη σκηνή έργα αφιερωμένα στον προβληματισμό της προσαρμογής των παλαιών οικογενειών της μεσοπολεμικής μπουρζουαζίας στις απαιτήσεις του σοσιαλισμού, αλλά στη συνέχεια τον απασχόλησαν εκείνα τα ζητήματα της συνείδησης στις οποίες η διαύγεια επιβάλλεται να κερδίσει τη μάχη κατά των συναισθημάτων. Ανατρέχοντας σε αλληγορίες, παραβολές και αντιπαράθεση ιδεών, ο δημιουργός βασίστηκε στη συγγραφή των έργων του κυρίως στις μεθόδους του κλασικού θεάτρου. Περιορισμένες, από άποψη αριθμού, οι δημιουργίες του χαρακτηρίζονται από την εξαιρετική ποιότητα του ρήματος και τα αριστοκρατικά χαρακτηριστικά των ηρώων⁴¹⁴.

Εργογραφία (ενδεικτικά):

Lumina de la Ulmi (*Το φως του Ούλμι*, 1954), *Citadela sfărâmată* (*Το συντριμμένο φρούριο*, 1955), *Oaspetele din fapitul serii* (*Ο προσκεκλημένος του σούρουπου*, 1955), *Elena* (*Έλενα*, 1956), *Hanul de la răscruce* (*Το πανδοχείο από το σταυροδρόμι*, 1957), *O întâmplare* (*Ένα τυχαίο γεγονός*, 1958), *Și pe strada noastră* (*Και στην οδό μας*, 1959), *Surorile Boga* (*Οι αδελφές Μπόγκα*, 1959), *Revederea* (*Η αντάμωση*, 1962), *Teatru* (*Θέατρο*, 1963), *Moartea unui artist* (*Ο θάνατος ενός καλλιτέχνη*, 1965), *Teatru* (*Θέατρο*, 1967), *O casă onorabilă* (*Η έντιμη οικογένεια*, 1968), *Maria* (*Μαρία*, 1970), *Teatru* (*Θέατρο*, 1971), *Și eu am fost în Arcadia* (*Ήμουν κι' εγώ στην Αρκαδία*, 1971), *Teatru I-II* (*Θέατρο α'-β'*, 1973), *Ultima cursă* (*Το τελευταίο δρομολόγιο*, 1976), *Adolescentul* (*Ο έφηβος*, 1977), *Picu* (*Πίκου*, 1978), *Negru și roșu* (*Μαύρο και κόκκινο*, 1984) κ.λπ. Ασχολήθηκε επίσης εντατικά και με τη μετάφραση.

Άσπιλοι κι αμόλυντοι. Κοινωνική σάτιρα σε δύο μέρη / O casă onorabilă

⁴¹⁴ Dan Stanca, «Teatrul de idei al lui Horia Lovinescu» («Το θέατρο ιδεών του Χόρια Λοβινέσκου»), εφημερίδα «Lumina», 6 Αυγούστου 2013.

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Μεταφραστής:	Μενέλαος Λουντέμης
Εκδότης:	Δωρικός
Έτος έκδοσης:	1975
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Σελίδες:	63
Σχήμα:	21x14
Εξώφυλλο:	Μυρτώ Λουντέμη

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Σαλόني πρώην μεγαλοαστικού σαλονιού. Οι καινούργιοι του ένοικοι πασχίζουν να μιμηθούν τα ήθη και τον τρόπο ζωής των προκατόχων τους. Το άνοιγμα της αυλαίας δείχνει απόλυτο σκοτάδι. Στο βάθος ακούγεται ένα τρομακτικό ροχαλητό που μάταια προσπαθεί να το καταπνίξει κάποιος, εξακοντίζοντας καταπάνω στο ροχαλητή, παντόφλες, βιβλία κ.λπ., συνοδεύοντας τη μάχη και με απεγνωσμένα σφυρίγματα»⁴¹⁵.

Κριτικές απόψεις για το συγγραφέα:

«Το θέατρο του Χόρια Λοβινέσκου (1917-1983) είναι ρητορικό, πανηγυρικό, στολισμένο με σύμβολα και συχνά προπαγανδιστικό. Αλλά κάτι στο εσωτερικό του το κάνει να αντέχει μέχρι τις μέρες μας. Παρόλο που η αλληγορία δεν μετατρέπεται σχεδόν ποτέ σε παραβολή, ενώ οι ατάκες του συχνά θυμίζουν παρωχημένη ρομαντική ρητορική και άλλες φορές κομμουνιστική ιδεολογία, στο σύνολό του, βαρύς και τρίζων κρατιέται όρθιο, εξαιτίας κυρίως της ενωτικής πνοής του. Διαθέτοντας παράξενη εμπύχωση, η περίπλοκη μυστικοπάθειά του αναπνέει αφηρημένη παθητικότητα. Η αξία του θεάτρου του Χόρια Λοβινέσκου έγκειται στην ίδια τη θεατρικότητά του»⁴¹⁶.

⁴¹⁵ Χόρια Λοβινέσκου, *Άσπιλοι κι αμόλυντοι. Κοινωνική σάτιρα σε δύο μέρη*, μετάφραση Μενέλαος Λουντέμης, σ. 9.

⁴¹⁶ Alex. Ștefănescu, «La o nouă lectură: Horia Lovinescu» («Κατόπιν νέας ανάγνωσης: Χόρια Λοβινέσκου»), περιοδικό «România Literară», αριθ. 14, έτος 2003. Βλέπε, επίσης, Emil Alexandrescu, *Introducere în literatura română (Εισαγωγή στη Ρουμάνικη Λογοτεχνία)*, κεφάλαιο «Horia Lovinescu - Moartea unui artist» («Χόρια Λοβινέσκου - Ο θάνατος ενός καλλιτέχνη»), σ. 647-649.

Βιογραφικά στοιχεία:

«Με το ψευδώνυμο Φλορίν Λογκρεστεάνου, ο μυθιστοριογράφος Ράντου Σκοροζίτου (*Radu Scorojitu*) γεννήθηκε το 1948 στην πόλη Σιμπίου της Τρανσυλβανίας. Στη ρουμανική λογοτεχνία επιβλήθηκε αρχικά ως συγγραφέας νουβελών. Στη συνέχεια όμως μετατράπηκε σε ένα από τους σημαντικότερους σύγχρονους ρουμάνους μυθιστοριογράφους. Η ποικίλη θεματολογία και το ευρύ φάσμα των τυπολογιών των ηρώων του τον ανέδειξαν όχι απλά ως παρατηρητής του κόσμου και των ανθρώπων, αλλά και ως πραγματικός φιλόσοφος που ενδιαφέρεται για τον τραγικό συσχετισμό ανάμεσα στο άτομο και την ιστορία. Η ακονισμένη παρατηρητικότητα, η ευφυΐα και η μόρφωσή του αποδεικνύονται εξαιρετικές συντεταγμένες μίας προσωπικότητας του πιο αρμονικού διανοητικού επιπέδου, η οποία καθοδηγείται από ακούραστη αναζήτηση των ουσιών. Θιασώτης της έρευνας των συνειδησιακών περιπτώσεων, ο συγγραφέας παράγει λογοτεχνία κυρίαρχα σημεία της οποίας αποκαλύπτονται στην αναλυτική τάση και στη διερεύνηση τόσο των σημαντικών όσο και των ασήμαντων γεγονότων, με στόχο την ανακάλυψη των ουσιών»⁴¹⁷.

Εργογραφία (ενδεικτικά):

Η συγγραφική δράση του ξεκινά σε μικρή ηλικία (περίπου 12 ετών), όταν γράφει αρχικά περιγραφική ποίηση. Κάνει το ντεμπούτο του στο γνωστό λογοτεχνικό περιοδικό «Luceafărul» (ρουμ. «Ο Αυγερινός») με το σκίτσο «Ταλάντευση» (ρουμ. «Balans»). Η δημιουργία του εκτιμάται και ενθαρρύνεται από δύο προσωπικότητες του ρουμανικού λογοτεχνικού κόσμου, τον πεζογράφο Νικολάε Βέλεα (*Nicolae Velea*) και τον κριτικό λογοτεχνίας Σ. Νταμιάν (*S. Damian*). Στις εκδόσεις «Albatros» του Βουκουρεστίου βλέπει το φως της δημοσιότητας ο πρώτος τόμος αφηγήσεων του Φλορίν Λογκρεστεάνου, με τίτλο *Răspântia pășărilor* (ρουμ. *Το σταυροδρόμι των πουλιών*, 1977). Άλλα έργα του συγγραφέα: *Σκαλοπάτια* (ρουμ. *Trepte*, μυθιστόρημα, εκδόσεις «Cartea Românească», Βουκουρέστι 1989), *Οι αχώριστοι* (*Inseparabili*, μυθιστόρημα, εκδόσεις «E.G.A.», Κραϊόβα 1995), *Λαβύρινθοι* (*Labirinturi*, μυθιστόρημα, εκδόσεις «Cartea Românească», Βουκουρέστι 2003) και *Πάζλ* (*Puzzle*, εκδόσεις «Idea Europeană», Βουκουρέστι 2013)⁴¹⁸.

Το σπίτι με τους κισσούς / Casa cu iederă

⁴¹⁷ Τσιπριάν-Λουκρέτσιους Σούτσιου, «Πρόλογος του μεταφραστή», σ. 7.

⁴¹⁸ Ο.π.

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Μεταφραστής:	Τσιπριάν-Λουκρέτσιους Σούτσιου
Πρόλογος:	Τσιπριάν-Λουκρέτσιους Σούτσιου
Εκδότης:	Μελπομένη Διώτη
Έτος έκδοσης:	2012
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	510
Σχήμα:	21x14
I.S.B.N.:	978-960-99916-4-3

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

Σπάνιο λογοτεχνικό δημιούργημα, στο μυθιστόρημά *Το σπίτι με τους κισσούς* ο συγγραφέας καταφέρνει να διεισδύσει στους μαιάνδρους της διένεξης που αναστάτωσε τον πρώην χώρο της Γιουγκοσλαβίας και να αναδημιουργήσει, αληθοφανώς και πειστικά από αισθητική άποψη, το βαθμιαίο γλίστρημα μιας περιοχής του βαλκανικού κόσμου στο χάος του πολυεθνικού πολέμου, εξιστορώντας γεγονότα ενός κόσμου που περιβάλλεται από αμόκ, σε διπλή αναπαράσταση και πρόσθετες εικόνες, ταυτόσημες εκδηλώσεις και ενοχλητικά συμπεράσματα αναφορικά με τον τρόπο που η βία ενσωματώνεται και ρυθμίζει την κοινωνική συμπεριφορά⁴¹⁹.

Από τον «Πρόλογο» του μεταφρασμένου έργου:

«Διαλεκτικός φιλόσοφος του ψυχικού βίου, ο Φλορίν Λογκρεστεάνου ανήκει στην οικογένεια των πνευμάτων που έχουν επιβληθεί λόγω της δεκτικής τους στάσης απέναντι στις καινοτομικές ιδέες, λόγω της ενθουσιώδους υποστήριξης των πραγματικών αξιών και του εμπλουτισμού με νέες δημιουργίες του τοπίου των ρουμανικών γραμμάτων της σύγχρονης εποχής. Η συνείδηση του συγγραφέα κατασπαράζεται από αντικρουόμενες τάσεις, εξίσου ισχυρές: την προτίμηση συνάμα της δράσης και της θεωρίας, της αποσύνδεσης και του πάθους, της αγάπης για τη ζωή και της έμμονης ιδέας του θανάτου, του φλεγόμενου αισθησιασμού και της απώτερης πνευματικότητας, της παράλογης έλξης για την μοναξιά και της αγανάκτησης, της ροής της ιστορίας και της απάρνησής της. Οι αντινομικές του στάσεις, πάνω στις οποίες όμως διαμορφώνεται η βαθιά ενότητα της δημιουργίας του, είναι αποτέλεσμα μίας ψυχικής εμπειρίας αδιάκοπα κινούμενη. Το στυλ του δεν αποκαλύπτεται από χαρακτηριστικές ενέργειες, αλλά από ευρύτερα ανοίγματα και εμβαθύνσεις στους κρυμμένους μηχανισμούς της αντιδραστικής ψυχής»⁴²⁰.

⁴¹⁹ Ο.π., σ. 20. Το απόσπασμα παρατίθεται και στο οπισθόφυλλο του μεταφρασμένου έργου.

⁴²⁰ Ο.π., σσ. 27-28.

Βιογραφικά στοιχεία:

«Ο Dan Lungu⁴²¹ γεννήθηκε το 1969 στην πόλη Μποτοσάνι της Μολδαβίας και εργάζεται ως λέκτορας στην έδρα Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου «Αλ. Ι. Κούζα» του Ιασίου, όπου διδάσκει τα μαθήματα «Ποιοτικές μέθοδοι στην κοινωνιολογία» και «Κοινωνιολογία της τέχνης και της λογοτεχνίας».

Ξεκίνησε αρκετά νωρίς τη συγγραφική του δραστηριότητα, δημοσιεύοντας ποίηση, ενώ ο πρώτος τόμος του έφερε τον τίτλο *Muchii (Ακμές)* (εκδόσεις «Junimea», Ιάσιο 1996).

Το δεύτερο βιβλίο του, με τίτλο *Cheta la flegmă (Έρανος για φλέγμα, σύντομη πεζογραφία, εκδόσεις «Ουτοπος», Ιάσιο 1999)* πήρε εξαιρετικές κριτικές και θεωρήθηκε ένα από τα καλύτερα βιβλία σύντομης πεζογραφίας, που γράφτηκαν στη Ρουμανία μετά το 1990, έτος κατάρρευσης του κομμουνιστικού καθεστώτος στη χώρα.

Με τον τίτλο *Proză cu amănuntul (Πεζογραφία λιανικά)*, το βιβλίο επανεκδόθηκε το 2003 (εκδόσεις «Cronica», Ιάσιο), «επαναβεβαιώνοντας τη φυσιογνωμία του αυθεντικού πεζογράφου, του κυρίαρχου του ρήματος, της φράσης, της δομής, ο οποίος δε βγάζει ετυμηγορίες, δεν αφήνει να φαίνεται η γραφή»⁴²².

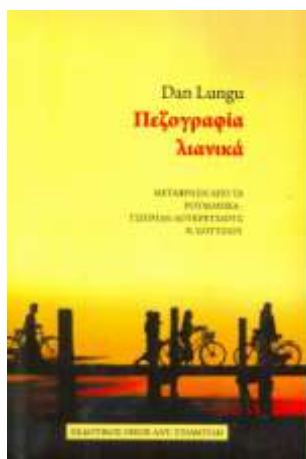
Εργογραφία (ενδεικτικά):

Για την πληροφόρηση των Ελλήνων αναγνωστών, για τους οποίους, μέχρι την ώρα που γράφουμε την παρούσα εισαγωγή, ο συγγραφέας Dan Lungu είναι μάλλον άγνωστος, θα αναφέρουμε ακόμα μερικούς τίτλους έργων του: *Construcția identității într-o societate totalitară. O cercetare sociologică asupra scriitorilor (Η οικοδόμηση της ταυτότητας σε απολυταρχικό καθεστώς, εκδόσεις «Junimea», Ιάσιο 2003)*, *Povestirile vieții. Teorie și documente (Διηγήματα τη ζωής. Θεωρία και έγγραφα, εκδόσεις του Πανεπιστημίου «Αλ. Ι. Κούζα», Ιάσιο 2003)*, *Nuntă la parter (Γάμος στο ισόγειο, θέατρο, εκδόσεις «Versus», Ιάσιο 2003)*, *Raiul găinilor (Ο ορνιθοπαράδεισος μυθιστόρημα φημών και μυστηρίων, εκδόσεις «Polirom», Βουκουρέστι 2004)*, *Băieți de gașcă (Αγόρια της παρέας, σύντομη πεζογραφία, εκδόσεις «Polirom», Βουκουρέστι 2005)*, *Sunt o babă comunistă (Είμαι μία κομμουνίστρια μπαμπόγρια, μυθιστόρημα, εκδόσεις «Polirom», Βουκουρέστι 2007)*, *Cartografii în intranziție. Eseuri de sociologia artei și literaturii (Χαρτογραφίες στη μετάβαση. Δοκίμια της κοινωνιολογίας της τέχνης και της λογοτεχνίας, εκδόσεις «LiterNet.ro», Βουκουρέστι 2003, e-book)* και *Incursiuni în sociologia artelor (Επιδρομές στην κοινωνιολογία των τεχνών, εκδόσεις του Πανεπιστημίου «Αλ.Ι. Κούζα», Ιάσιο 2004.*

⁴²¹ Τσιπριάν-Λουκρέτσιους Σούτσιου, «Η σύγχρονη ρουμανική λογοτεχνία», εισαγωγή στο μεταφρασμένο τόμο, σσ. 6-17.

⁴²² Mircea Diaconu, περιοδικό «Ziua literară» («Η λογοτεχνική μέρα»), 17 Ιουλίου 2004.

Πεζογραφία λιλανικά / *Proză cu amănuntul*

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Μεταφραστής:	Τσιπριάν-Λουκρέτσιους Σούτσιου
Πρόλογος:	Τσιπριάν-Λουκρέτσιους Σούτσιου
Εκδότης:	Αντώνιος Σταμούλης
Έτος έκδοσης:	2008
Τόπος έκδοσης:	Θεσσαλονίκη
Αριθμός σελίδων:	302
Σχήμα:	21x14
I.S.B.N.:	978-960-6741-98-2

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

Ο παρών τόμος *Proză cu amănuntul* (Πεζογραφία μέσα από την ψυχή), τον οποίον και μεταφράσαμε, είναι ο τόμος που συγκεντρώνει τα σύντομα πεζογραφήματα του Dan Lungu. Δημοσιεύθηκε για πρώτη φορά το 1999, με τίτλο *Cheta la flegmă* (Ερανος για φλέγμα), στις εκδόσεις του Πολιτιστικού Συλλόγου «Ουτοπος», στα πλαίσια της συλλογής «Νέα λογοτεχνία», αναγγέλλοντας το ντεμπούτο του συγγραφέα στην πεζογραφία. Εκείνη την εποχή ο τόμος θεωρείτο μία από τις πιο ενδιαφέρουσες εκδόσεις κειμένων πεζογραφίας στη μετακομμουνιστική Ρουμανία:

«Είναι ένα βιβλίο που εκπέμπει δυναμικότητα, αποτελούμενο από αποσπάσματα που, μεταξύ τους, διεκδικούν, αδιάκοπα, την πρωτιά, κείμενα στα οποία η πραγματικότητα, διάχυτη στην εικονικότητα, απο-υπομενικοποιείται»⁴²³.

Οι κριτικοί για τον συγγραφέα

«Το μυθιστόρημα του Dan Lungu έχει, πρώτα από όλα, την ιδιότητα ότι μπορεί να διαβαστεί από τον καθένα μας»⁴²⁴ και «Οι δημιουργίες του δεν είναι πολύ

⁴²³ Șerban Axinte, «Η από-υποκειμενοποίηση της πραγματικότητας και η πρόκληση της εικονικότητας», περιοδικό «Observator cultural» («Πολιτιστικός Παρατηρητής»), αριθ. 446 από 23.10.2008, Βουκουρέστι.

περίπλοκες, θεωρητικές και γενικά δεν είναι γεμάτα από τυχαία πυροτεχνήματα τα οποία μπορούν να κατανοήσουν μόνο περιορισμένοι κύκλοι λογοτεχνών. Ο Dan Lungu γράφει με φαινομενική ευκολία και άνεση, για όλο τον κόσμο...»⁴²⁵.

«Ο Dan Lungu γράφει για την καθημερινή ζωή έτσι όπως είναι στην πραγματικότητα, αναφέρεται στους συνηθισμένους ανθρώπους, στο μπανάλ των ιστοριών τους. Είναι ένα είδος λογοτεχνίας το οποίο διαπερνά τους αιώνες, είναι μία προσβάσιμη και ρεαλιστική λογοτεχνία, με την οποία ταυτιζόμαστε, πέρα από λογοτεχνικές μόδες ή θεωρητικές απαιτήσεις»⁴²⁶.

⁴²⁴ Luminița Marcu, εφημερίδα «Evenimentul zilei» («Επικαιρότητα»), 8 Μαΐου 2004, Βουκουρέστι.

⁴²⁵ Ο.π.

⁴²⁶ Ο.π.

Βιογραφικά στοιχεία:

«Ο Νόρμαν Μάνεα γεννήθηκε το 1936 κοντά στη Σουτσεάβα της βόρειας Ρουμανίας. Η εβραϊκή καταγωγή της οικογένειάς του τον στέλνει, πεντάχρονο παιδί ακόμα, σε στρατόπεδο συγκέντρωσης της Υπερδνειστερίας, κι αυτή η εμπειρία θα τον σημαδέψει για όλη του τη ζωή. Σπουδάζει πολιτικός μηχανικός στο Βουκουρέστι και από τα μέσα της δεκαετίας του '60 αρχίζει να γράφει τα πρώτα του βιβλία. Η σταδιακή επιδείνωση της πολιτικής κατάστασης θα τον κάνει να απαρνηθεί την κομμουνιστική του ιδεολογία και να έρθει σε σύγκρουση με το καθεστώς Τσεαουσέσκου. Το 1986 εγκαταλείπει τη Ρουμανία. Σήμερα ζει στις ΗΠΑ, διδάσκει στο περίφημο κολέγιο Μπαρτ και εξακολουθεί να γράφει στη ρουμάνικη γλώσσα. Από τις εκδόσεις «Καστανιώτη» κυκλοφορούν επίσης τα μυθιστορήματά του *Ο μαύρος φάκελος* (μετάφραση Γκαμπριέλ Ανδρόνε, 2000) και *Η επιστροφή του χούλιγκαν* (μετάφραση Ελευθερία Πρέντα-Ζήκου, 2010)»⁴²⁷.

Τα γραπτά του που έχουν ως αντικείμενο το Ολοκαύτωμα και την καθημερινή ζωή σ' ένα ολοκληρωτικό καθεστώς, έχουν μεταφραστεί σε περισσότερες από δέκα γλώσσες.

Εργογραφία (ενδεικτικά):

Εκτός από τα έργα τα οποία παρουσιάζουμε, ο Νόρμαν Μάνεα έχει δημοσιεύσει, σε τόμους, και τα παρακάτω έργα: *Τα χρόνια μαθητείας του Αυγούστου του Κουτού* (*Anii de ucenicie ai lui August Proştul*, μυθιστόρημα, 1979), *Στο πλαίσιο* (*Pe contur*, 1984), *Περί γελοιοποιών: ο δικτάτορας και ο καλλιτέχνης* (*Despre cloşni: dictatorul şi artistul*, παραβολικό μυθιστόρημα, 1997), *Το σπίτι του σαλιγκαριού* (*Casa melcului*, συλλογή συνεντεύξεων, 1999), *Φάκελοι και πορτραίτα* (*Plicuri şi portrete*, 2004), *Υποχρεωτική ευδαιμονία* (*Fericirea obligatorie*, συλλογή νουβελών, 2005), *Μιλώντας στην πέτρα* (*Vorbind pietrei*, 2008), *Εκδοχές σε μια αυτοβιογραφία* (*Variante la un autoportret*, σύντομη πεζογραφία, 2008), *Η φωλιά* (*Vizuiña*, 2009) και *Το μαύρο γάλα* (*Lapte negru*, 2010).

⁴²⁷ Βιογραφικό του συγγραφέα στο εσώφυλλο του μεταφρασμένου τόμου *Οκτώβρης, οκτώ το πρωί* (*October, eight o'clock*), εκδόσεις «Καστανιώτης», Αθήνα 2011. Το βιογραφικό του συγγραφέα διατίθεται και στην επίσημη ιστοσελίδα του εκδοτικού οίκου. Βλέπε επίσης Βασίλης Καλαμαράς, «Το φάντασμα του ολοκληρωτισμού», εφημερίδα «Ελευθεροτυπία», 19 Απριλίου 2011, Κατερίνα Σχινά, «Η καθημερινή βία του ολοκληρωτισμού», εφημερίδα «Καθημερινή», 26 Μαρτίου 2011 και Αναστάσης Βιστωνίτης, «Μεγαλώσαμε μέσα στο κρύο και το φόβο», εφημερίδα «Το Βήμα», 20 Μαρτίου 2011.

1. Ο μαύρος φάκελος / *Plicul negru*

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Μεταφραστής:	Γκαμπριέλ Ανδρόνε
Εκδότης:	Καστανιώτης
Έτος έκδοσης:	2000
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	389
Σχήμα:	21x14
I.S.B.N.:	960-03-2759-9

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Το μυθιστόρημα μας μεταφέρει στο χειμωνιάτικο Βουκουρέστι του 1980. Ένας μεσόκοπος, εκκεντρικός και ασυμβίβαστος δάσκαλος, ο Τόλεα, αποφασίζει να ερευνήσει το μυστηριώδη θάνατο του πατέρα του, που συνέβη σαράντα χρόνια πριν. Στην έρευνά του αυτή θα συγκρουστεί με τα φαντάσματα της ρουμανικής πραγματικότητας της περιόδου του Τσαουσέσκου. Μια εφιαλτική, κωμικοτραγική και βαθύτατα ανθρώπινη τοιχογραφία του σταλινισμού, που είναι ταυτόχρονα ένα σημαντικό, γνωστό σ' όλο τον κόσμο, μυθιστόρημα - το σημαντικότερο της σύγχρονης ρουμανικής λογοτεχνίας»⁴²⁸.

Πρόκειται για οργισμένη απολογία για την τραγική αποτυχία των διανοουμένων στη διάρκεια της δικτατορίας, ποιητική αποτύπωση της πολιτικής ασφυξίας, αφήγηση σχεδόν σουρεαλιστική μιας πραγματικότητας παράλογης, εφιαλτικής, αδιανόητης.

Απόσπασμα από το μεταφρασμένο έργο:

«Μια ενδοσκοπική προσέγγιση του έρωτα, της ενοχής, της αδυναμίας, του θανάτου, της ελπίδας και της ανθρώπινης αλληλεγγύης· ο ήρωας παραδίδεται με αλύπητο αυτοσαρκασμό στην ανάλυση της κατάντιας του διανοούμενου στην κοινωνία - αυτά είναι τα βασικά συστατικά της ατμόσφαιρας που δημιουργείται στο βιβλίο από ένα συγγραφέα που θυμίζει Κάφκα ή Γκογκόλ»⁴²⁹.

⁴²⁸ Παρουσίαση του μεταφρασμένου έργου από τον εκδοτικό οίκο. Βλέπε επίσης «Πρόλογος», σσ. 7-8.

⁴²⁹ Ο.π., σ. 7.

2. Υποχρεωτική ευδαιμονία / *Fericirea obligatorie*

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Αγγλικά
Μεταφραστής:	Αλόη Σιδέρη
Εκδότης:	Άγρα
Έτος έκδοσης:	2003
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	250
Σχήμα:	21x14
I.S.B.N.:	9603254606

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

Πρόκειται για ένα από τα πιο αντιπροσωπευτικά βιβλία του Norman Manea. Το βιβλίο αποτελείται από τις νουβέλες «Η Ανάκριση», «Ένα παράθυρο στην εργατική τάξη», «Αδιάβροχο» και «Συνθετική Βιογραφία». Στις νουβέλες σκιαγραφείται με μεγάλη οξυδέρκεια ο τρόμος και η ελπίδα, ο φόβος και η αλληλεγγύη καθώς και η οδυνηρή αναζήτηση ενός ιδανικού στη ρουμανική κοινωνία της δεκαετίας του '80. Με μια ψυχρή, όλο ακρίβεια πρόζα και με μια ανησυχητική αίσθηση του παραλόγου, οι τέσσερις νουβέλες του Ρουμάνου συγγραφέα Νόρμαν Μάνεα δημιουργούν μια εικόνα της καθημερινής ζωής σ' ένα χοντροκομμένο αστυνομικό κράτος, τη Ρουμανία των τελευταίων χρόνων του Τσαουσέσκου.

Οι κριτικοί για το μεταφρασμένο έργο:

«Οξυδέρκεια και λεπτότατη ανάλυση της υποκριτικής καθημερινότητας και του ασφυκτικού πολιτικού κλοιού που περιβάλλει κάθε όψη της ζωής των πρωταγωνιστών του, ευθύβολη ειρωνεία και καφκική ατμόσφαιρα, ιμπρεσιονιστική αποτύπωση του δικτατορικού καθεστώτος και εικόνες που ζωντανεύουν την συναισθηματική κατάσταση των χαρακτήρων, είναι μερικά από τα στοιχεία που κάνουν το βιβλίο τούτο ιδιαίτερο. Η

φαντασία και ο μαγικός παραλογισμός του βοηθούν, επίσης, στην ροή των ιστοριών»⁴³⁰.

3. Περί γελοιοποιών: Ο δικτάτορας και ο καλλιτέχνης / Despre clowni: Dictatorul și artistul

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Μεταφραστής:	Βίκτωρ Ιβάνοβιτς
Εκδότης:	Άγρα
Έτος έκδοσης:	2003
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	344
Σχήμα:	21x14
I.S.B.N.:	960-325-511-4

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Τα ανά χείρας δοκίμια, τα οποία υπακούουν στους κανόνες μιας διαλεκτικής και δημοσιογραφικής ρητορικής, πραγματεύονται, όλα, τη σχέση ανάμεσα στο συγγραφέα, από τη μια πλευρά, και την ολοκληρωτική ιδεολογία και κοινωνία από την άλλη πλευρά, σε μια χώρα όπου η δικτατορία των τελευταίων δεκαετιών υπήρξε ένα γραφικό αμάλγαμα βαναυσότητας και φάρσας, οπορτουνισμού και δημαγωγίας».

«Η τραγωδία του ολοκληρωτισμού δεν ξεχνιέται εύκολα, αλλά ούτε και η κωμωδία του, καθώς είναι αδιαχώριστες. Οτιδήποτε είχε σχέση με την πολιτική φαινόταν μολυσμένο. Όχι μόνον η Εξουσία, αλλά και η αντίσταση σ' αυτήν. Οριακό στοιχείο μιας οριακής κατάστασης, ο συγγραφέας καθίσταται εν τοιαύτη περιπτώσει το σύμβολο του αδιεξόδου ολόκληρης της κοινωνίας».

⁴³⁰ Απόσπασμα από τη μελέτη της Χρυσούλας Γούναρη, με τίτλο «Victims of Duty», στην ιστοσελίδα «BookWorm», 8 Νοεμβρίου 2013.

[...] «Τη νοσταλγία μου τη συναπαρτίζουν άνθρωποι και βιβλία, ο πόνος, οι ελπίδες, η οργή-κοντολογίς όλα όσα χάρισαν ψυχή και ζωντάνια στη μοναδική εκείνη χώρα, που ονομάζεται η ζωή ενός ανθρώπου».

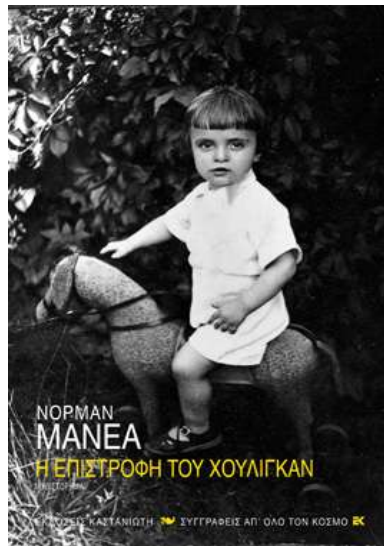
[...] «Υπερβολικά συχνά, το Καλό είναι σιωπηλό και διακριτικό, εκτελώντας περίπλοκους ελιγμούς για να αποφύγει τη θορυβώδη επιθετικότητα του Κακού. Η δε Αλήθεια, που επιβιώνει αποσπασματικά μέσα στην αμφισημία, βρίσκει καταφύγιο σε μια γλώσσα σκοτεινή και ευρηματικά κωδικοποιημένη»⁴³¹.

Το μεταφρασμένο έργο περιλαμβάνει ένα «Σημείωμα του συγγραφέα» και τα δοκίμια «Η Ρουμανία σε τρεις φάσεις (σχολιασμένες)», «Περί γελωτοποιών: ο δικτάτορας και ο καλλιτέχνης. Σημειώσεις στο περιθώριο ενός βιβλίου του Φελλίνι», «Η εισήγηση του λογοκρίτου (με επεξηγηματικά σχόλια του λογοκριθέντος συγγραφέως)», «Felix culpa», «Ιστορία μιας συνέντευξης», «Εξορία» και «Βλασφημία και καρνάβαλος».

Απόσπασμα από το μεταφρασμένο έργο:

«Όταν εδώ και μερικά χρόνια έφτασα, πρόσφυγας στη Δύση, ο διακαής μου πόθος να μιλήσω για το τι και το πώς ήταν η ζωή υπό τη ρουμανική δικτατορία -και, το σημαντικότερο, για τα διδάγματα που μπορούσε κανείς να αποκομίσει από ένα τέτοιο βίωμα- προσέκρουσε στην αίσθηση ότι είχε κορεσθεί το όλο “ρεπερτόριο” των Ανατολικοευρωπαίων αντιφρονούντων, καθώς και τα βάσανα κι ο πόνος είχαν καταντήσει κοινοί τόποι προ πολλού ταξινομημένοι ή και εμπορευματοποιημένοι. Εκείνο που κυρίως με ενδιέφερε να συζητήσω, στην αρχική φάση της εξορίας μου, ήταν η σχέση μεταξύ συγγραφέα, Εξουσίας και των, όχι και τόσο αθώων, καταπιεσμένων μαζών. Και, βεβαίως, η σχέση του συγγραφέα με το ευάλωτο καθεστώς του»⁴³².

4. Η επιστροφή του χούλιγκαν / *Întoarcerea huliganului*

⁴³¹ Απόσπασμα από την παρουσίαση του εμπορικού οίκου «Άγρα». Για περισσότερες πληροφορίες, βλέπε http://www.agra.gr/books/0600_0699/book620.html.

⁴³² Ο.π.

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Μεταφραστής:	Ελευθερία Πρέντα-Ζήκου
Εκδότης:	Καστανιώτη
Έτος έκδοσης:	2010
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	448
Σχήμα:	22x14
I.S.B.N.:	960-03-5035-3

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Η επιστροφή του χούλιγκαν είναι τα απομνημονεύματα του Νόρμαν Μάνεα, γραμμένα σαν ένα συναρπαστικό μυθιστόρημα. Το πορτρέτο του πρωταγωνιστή-συγγραφέα ξεκινά από την παιδική του ηλικία στην προπολεμική Ρουμανία και φτάνει μέχρι το 1997, όταν επιστρέφει για πρώτη φορά στην πατρίδα του μετά την πτώση του καθεστώτος Τσαουσέσκου. Ο εγκλεισμός του, ενώ είναι παιδί ακόμα, στα στρατόπεδα συγκέντρωσης το 1941, η επιστροφή του μετά τον πόλεμο σε μια χώρα όπου όλα πλέον έχουν αλλάξει, η πίστη του στα κομμουνιστικά ιδανικά και η απογοήτευσή του, η αυτοεξορία του στις ΗΠΑ, ο φόβος μήπως χάσει τη μητρική του γλώσσα, το πρώτο του ταξίδι στη Ρουμανία μετά την πτώση του δικτάτορα, ο μεγάλος διχασμός του αν πρέπει να επιστρέψει στη γενέθλια γη ή όχι, είναι μερικά από τα θέματα που συνυπάρχουν σε αυτό το εκπληκτικό κείμενο, όπου το παρελθόν μπλέκεται με το παρόν, το όνειρο με την πραγματικότητα, και η ηθική με την αισθητική κερδίζουν στα σημεία την πολιτική.

Η επιστροφή του χούλιγκαν θεωρείται το αριστούργημα του Μάνεα και έχει μεταφραστεί σε όλες τις μεγάλες γλώσσες του κόσμου. Στην Ισπανία, το 2005, τιμήθηκε ως το καλύτερο ξένο βιβλίο της χρονιάς. Ένα χρόνο αργότερα, στη Γαλλία, κέρδισε το Βραβείο Médicis Etranger καλύτερου ξένου βιβλίου»⁴³³.

Οι κριτικοί για το συγγραφέα:

«Αν δεν ήμουν φίλος του Νόρμαν Μάνεα, θα ήθελα οπωσδήποτε να γίνω, αμέσως μετά την ανάγνωση του Η επιστροφή του χούλιγκαν, ενός πολύ σπουδαίου βιβλίου το οποίο προτιμώ να χαρακτηρίζω μυθιστόρημα. Έχει τον υπότιτλο Μια ζωή, αλλά σίγουρα δεν είναι μόνο μια ζωή, ένα απλό αυτοβιογραφικό σχεδιάγραμμα. Είναι επίσης Ιστορία, φιλοσοφικός στοχασμός, άποψη του κόσμου, ταξίδι στην ανθρώπινη ψυχή, υψηλού επιπέδου λογοτεχνία. Απλοποιώντας, θα πω ότι πρόκειται για την ιστορία μιας διπλής επιστροφής, μιας διπλής κατάβασης: το πραγματικό ταξίδι επιστροφής στη γενέθλια γη ενός «ξένου», μετά από εξορία χρόνων, καθώς και η επιστροφή του στο παρελθόν, σε μια επανεξέταση της ίδιας της ζωής του»⁴³⁴.

433 Παρουσίαση του μεταφρασμένου έργου από τον εκδοτικό οίκο. Βλέπε επίσης Ελισάβετ Κοτζιά, «Πολιτικό και οικογενειακό γκέτο», εφημερίδα «Καθημερινή», 17 Οκτωβρίου 2010, Βαγγέλης Χατζηβασιλείου, «Το προπύργιο της γλώσσας», εφημερίδα «Ελευθεροτυπία», 6 Ιουνίου 2010, Όλγα Σελλά, «Επώδυνη επιστροφή στη γενέθλια γη», εφημερίδα «Καθημερινή», 15 Μαΐου 2010 και Δήμητρα Ρουμπούλα, «Η αρρώστια του γκέτο και η βία του στρατοπέδου», εφημερίδα «Εθνος», 6 Απριλίου 2010.

434 Αντόνιο Ταμπούκι, «Ο φίλος μου ο Μάνεα. Ένα προλογικό σημείωμα», εισαγωγή στο μεταφρασμένο έργο, σ. 10.

5. Οκτώβρης, οκτώ το πρωί / October, eight o'clock

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Αγγλικά
Μεταφραστής:	Ισμήνη Καπάνταη
Εκδότης:	Καστανιώτη
Έτος έκδοσης:	2011
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	232
Σχήμα:	21x14
I.S.B.N.:	960-03-5239-9

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Ο Νόρμαν Μάνεα έζησε στην καρδιά της κόλασης του 20ού αιώνα, από τα ναζιστικά λάγκερ μέχρι τον εφιάλτη του καθεστώτος του Τσαουσέσκου, κι οι εμπειρίες του αυτές υπάρχουν και στο υπέροχο βιβλίο του Οκτώβρης, οκτώ το πρωί (...) Ο Μάνεα αποδίδει με εντυπωσιακή δύναμη γραφής το φάντασμα του ολοκληρωτισμού που απομυζά κάθε ανθρώπινο συναίσθημα, και το μετατρέπει σε μια επίπονη και τραγικοκωμική μεταφορά της ανθρώπινης συνθήκης. Στα κείμενά του ο ολοκληρωτισμός δεν αποτελεί μονάχα μια ακραία έκφραση βίας αλλά και μια καθημερινή διαστροφή»⁴³⁵.

Το βιβλίο περιλαμβάνει τα διηγήματα: «Το πλεκτό», «Θάνατος», «Μπορεί να ήμασταν τέσσερεις», «Κουβάρια από μαλλί ξεθωριασμένο», «Το Τσάι του Προυστ», «Γάμου», «Η ακριβής ώρα», «Η ιστορία του μαγεμένου γουρουνιού», «Ο παιδαγωγός», «Καλοκαίρι», «Το σημείο καμπής», «Το πορτραίτο μιας κίτρινης βερικοκιάς», «Ο μεσότοιχος», «Γλάροι στην ακροθαλασσιά» και «Οκτώβρης, οκτώ το πρωί».

⁴³⁵ Κλαούντιο Μάγκρις, στο οπισθόφυλλο του μεταφρασμένου έργου.

Απόσπασμα από το μεταφρασμένο έργο:

«Έφευγε πάντα τη Δευτέρα και γύριζε την Παρασκευή. Έκλαιγε λες και μας αποχαιρετούσε για τελευταία φορά. Μπορεί την άλλη εβδομάδα να μην είχε τη δύναμη να φύγει - τόσα μπορούν να συμβούν σε μια εβδομάδα: ένα θαύμα, και ποτέ δεν θα ήταν αναγκασμένη πια να ξαναφύγει, να μας αφήσει. Μπορεί να ανοίξουν ξαφνικά οι ουρανοί και να βρισκόμαστε σ' ένα πραγματικό τρένο, όχι σ' αυτά τα βαγόνια που μετέφεραν ζώα, απ' τα οποία μας άδειασαν σ' ετούτη την ερημιά στα πέρατα του κόσμου. Θα ήταν μια καλά θερμαινόμενη αμαξοστοιχία μ' έντονα φώτα και μαλακά καθίσματα...»⁴³⁶.

⁴³⁶ Απόσπασμα από το διήγημα «Το πλεκτό», σ. 9.

RAMONA ΜΠΑΝΤΕΣΚΟΥ / RAMONA BĂDESCU

Βιογραφικά στοιχεία:

Η Ραμόνα Μπαντέσκου γεννήθηκε το 1980 στη νότια Ρουμανία και στην ηλικία των 11 ετών εγκαταστάθηκε στη Γαλλία (Μασσαλία). Είναι απόφοιτος δραματικής σχολής. Από το 2011 άρχισε να γράφει, σε συνεργασία με τον Benjamin Chaud, παιδικά βιβλία. Μέχρι σήμερα, η Ραμόνα Μπαντέσκου κατάφερε να δημοσιεύσει πάνω από δώδεκα εικονογραφημένους τόμους. Τα έργα της έχουν μεταφραστεί σε διάφορες γλώσσες του κόσμου. Το 2011, βραβεύτηκε με το Βραβείο της Ένωσης Βιβλιοπωλών για το καλύτερο εικονογραφημένο βιβλίο, για τον τόμο με τίτλο *Pomelo grandit*, το οποίο μεταφράστηκε και στα Ελληνικά⁴³⁷.

Ο Πομελό μεγαλώνει / Pomelo grandit

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από:	Γαλλικά
Μετάφραση:	Γιώργος Κουραβέλος
Εκδότης:	Κόκκινο
Έτος έκδοσης:	2011
Τόπος έκδοσης:	Καλαμάτα
Αριθμός σελίδων:	44
Σχήμα:	28X21
I.S.B.N.:	960-99501-4-5

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Ο Πομελό είναι ένα μικροσκοπικό ροζ ελεφαντάκι που ζει κάτω από ένα ραδικάκι. Μια μέρα, στον πρωινό του περίπατο, ανακαλύπτει πως ψήλωσε! Μεμιάς

⁴³⁷ Βλέπε Romania Global News, «O scriitoare franceză de origine română la sărbătoarea Francophoniei de la Madrid, Ramona Bădescu» («Μια Γαλλίδα συγγραφέας ρουμανικής καταγωγής στη γιορτή Φραγκοφωνίας της Μαδρίτης, Ραμόνα Μπαντέσκου»), <http://www.rgnpress.ro>.

λαχταρά να κάνει κάτι μεγάλο, πολύ μεγαλύτερο απ' όλα όσα είχε κάνει μέχρι τώρα. Αλλά... μήπως θα' πρεπε να γίνει μεσαίος πριν γίνει μεγάλος; Θα μεγαλώσει ομοιόμορφα; Μήπως μεγαλώνοντας γίνει γκρι; Θα του αρέσουν τότε όλα όσο δεν του άρεσαν πριν; Θα πρέπει να επιλέγει και να ζει νέες εμπειρίες; Να μεγαλώσει θα πει να βλέπεις να επιστρέφουν οι παλιοί σου φόβοι και να γελάς μαζί τους. Τώρα, ο Πομελό αισθάνεται αρκετά μεγάλος για τη μεγάλη περιπέτεια! Η Ramona Bădescu και ο Benjamin Chaud κατορθώνουν σ' αυτό το βιβλίο να αποτυπώσουν τις εκπλήξεις, τις ερωτήσεις, τους δισταγμούς και τις αμφιβολίες των παιδιών που μεγαλώνουν»⁴³⁸.

Οι κριτικοί για το μεταφρασμένο έργο:

«Το τελευταίο βιβλίο της πρόσφατης “παραγωγής” του “Κόκκινου” έχει τίτλο “Ο Πομελό μεγαλώνει” και ήρωά του ένα ελεφαντάκι που το ζώνουν τα... φίδια και η αγωνία για τις αλλαγές που θα συναντήσει - στον εαυτό του και στους άλλους. «Ο Πομελό αναρωτιέται αν μεγαλώνουμε πραγματικά μόνοι μας. Και αν μεγαλώνοντας έχει χάσει κάτι... Να μεγαλώνεις θα πει να βλέπεις να επιστρέφουν οι παλιοί σου φόβοι, και να γελάς μαζί τους. Ο Πομελό δεν φοβάται πια να ξεκινήσει. Ανακαλύπτει πως το να μεγαλώνεις είναι σαν να λες «αντίο». Αλλά και ν' ακούς το «αντίο» που σου λένε». Εδώ η εικονογράφηση και το κείμενο συναγωνίζονται στο ποιο από τα δύο πρωταγωνιστεί στις σελίδες του βιβλίου. Πάντως, δεν θα μπορούσε να υπάρξει το ένα χωρίς το άλλο»⁴³⁹.

⁴³⁸ Από την παρουσίαση στο οπισθόφυλλο του μεταφρασμένου τόμου.

⁴³⁹ Όλγα Σελλά, «Παιδικές... αγωνίες», εφημερίδα «Η Καθημερινή», 25.3.2011. Βλέπε επίσης Λιάνα Δενεζάκη, «Ο Πομελό μεγαλώνει», <http://www.kosvoice.gr>, 22.3.2013

ΛΟΥΤΣΙΑΝ ΜΠΛΑΓΚΑ / LUCIAN BLAGA

Βιογραφικά στοιχεία:

Ο Λουτσιάν Μπλάγκα (1895 - 1961) υπήρξε ποιητής και συγγραφέας θεατρικών και φιλοσοφικών έργων. Διετέλεσε καθηγητής φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Κλουζ και ήταν μέλος της Ρουμανικής Ακαδημίας. Ολόκληρο το έργο του στηρίζεται στο μυστικισμό και διέπεται από τον πόθο της απόλυτης γνώσης, την αίσθηση του θανάτου και της νοσταλγίας και της ένωσης με τον Θεό, μέσω της ερωτικής εμπειρίας. Τα θεατρικά του κείμενα, γραμμένα στο σύνολό τους σε τόνο λυρικό, φέρνουν στη σκηνή περίφημους ρουμανικούς θρύλους και συγκρούσεις θρησκευτικού χαρακτήρα.

«Ο Λουτσιάν Μπλάγκα δημιούργησε διαδοχικά ένα φιλοσοφικό σύστημα που στο κέντρο του βρίσκονται οι έννοιες του μυστηρίου, του πέρατος της γνώσης, της εωσφορικής γνώσης, της υπερβατικής λογοκρισίας, της μαγικής σκέψης, του δογματικού αιώνος, της εθνικής ιδιορρυθμίας, της ανθρωπολογικής συνείδησης κ.λπ.

(...) Η ποικίλη προβληματική της ποιήσεως του Μπλάγκα ολοκληρώνει κι χρωματίζει διαδοχικά έναν κόσμο που διατηρεί όμως πάντα την ίδια φρεσκάδα. Εξπρεσιονιστής η νεοκλασικός, από την άποψη των μοτίβων, των θεμάτων, ή της υπαρξιακής στάσης του, ο Λουτσιάν Μπλάγκα περνά από την βιταλιστική έξαρση των πρώτων κύκλων, όπου κυριαρχεί ένα στοιχειωμένο εγώ και ένα πανικό αίσθημα της φύσεως στον στοχαστικό ρεμβασμό, που τον χαρακτηρίζουν τότε η μεταφυσική μελαγχολία, τότε η αναζήτηση και η κατανόηση της δομής και της σημασίας του σύμπαντος»⁴⁴⁰.

Εργογραφία (ενδεικτικά):

*«Στην περίπτωση του Μπλάγκα, η κατηγορία του άπιαστου, από μεταφυσικής απόψεως, αποτελεί τον μόνιμο συνομιλητή του, στα πλαίσια ενός διαλόγου που τα διαδοχικά στάδιά του είναι οι διάφορες ποιητικές συλλογές: *Poeziile lumini* (Ποιήματα του φωτός, 1919), *Pașii profetului* (Τα βήματα του προφήτη, 1921), *În marea trecere* (Στο μεγάλο πέρασμα, 1924), *Laudă somnului* (Ύμνος στον ύπνο, 1929), *În cumprăna apelor* (Στην ισορροπία των υδάτων, 1933), *La curțile dorului* (Στην αυλή του πόθου, 1938), *Nebănuitele trepte* (Ανυποψίαστες βαθμίδες, 1943), καθώς και οι τίτλοι που δημοσιεύθηκαν μετά θάνατον (1961)»⁴⁴¹.*

Ποιήματα / Poeme

⁴⁴⁰ Αουρέλ Μαρτίν, αποσπάσματα από τον «Πρόλογο» του μεταφρασμένου έργου, μετάφραση Βίκτωρ Ιβάνοβιτς, σσ. 25-26-28.

⁴⁴¹ Ο.π., σ. 28.

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Μετάφραση:	Δημήτρης Ραβάνης- Ρέντης
Εισαγωγή:	Αουρέλ Μαρτίν
Εκδότης:	Minerva
Έτος έκδοσης:	1981
Τόπος έκδοσης:	Βουκουρέστι (δίγλωσση έκδοση)
Αριθμός σελίδων:	312

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

Το μεταφρασμένο έργο περιλαμβάνει ποιήματα από τους τόμους *Ποιήματα για το φως* (18), *Τα βήματα του προφήτη* (15), *Στο μεγάλο πέρασμα* (15), *Ύμνος στον ύπνο* (12), *Στην ισορροπία των υδάτων* (12), *Στην αυλή του πόθου* (6), *Ανυποψίαστες βαθμίδες* (5), *Σιδερένια ηλικία* (3), *Καράβια με τέφρα* (7), *Το τραγούδι της φωτιάς* (5), *Τι ακούει ο μονόκερος* (3), *Ο θαυμαστός σπόρος* (1), καθώς και *Συμπλήρωμα* (3).

Απόσπασμα από το μεταφρασμένο έργο:

«Δεν καταστρέφω εγώ τον κάλυκα με τα θαύματα του κόσμου
και δεν σκοτώνω
με το μυαλό τα μυστικά που συναντώ
στη στράτα μου,
στ' άνθη, στα μάτια, στα χείλη, στους τάφους.
των αλλονών το φως
στραγγαλίζει τη μαγεία του άγνωστου
που 'ναι κρυμμένο στο σκοταδιού τα βάθη,
μα εγώ,
εγώ με το φως το δικό μου τα μυστικά του κόσμου τα αυγατίζω,
ίδια με τις λευκές ακτίνες της σελήνης
που δεν μικραίνουν, μα, ριγώντας,
και πιο πολύ τα μεγαλώνουνε τα μυστικά της νύχτας,
έτσι και εγώ πλουτίζω τον σκοτεινόν ορίζοντα,
ριγώντας σύγκορμα από ιερό μυστήριο
κι ότι είναι ακατανόητο
με πιο βαθύ ακατανόητο αλλάζει
κάτω απ' τα μάτια μου -
γιατί εγώ αγαπώ
και τ' άνθη, και τα μάτια, και τα χείλη και τους τάφους»⁴⁴².

⁴⁴² Απόσπασμα από το ποίημα με τίτλο «Δεν καταστρέφω εγώ τον κάλυκα με τα θαύματα του κόσμου», σ. 33.

Βιογραφικά στοιχεία:

Ένας από τους σημαντικότερους σύγχρονους ρουμάνους ιστορικούς, ο Λουτσιάν Μπόϊα (1944-) είναι καθηγητής του Τμήματος Ιστορίας του Πανεπιστημίου Βουκουρεστίου. Το πλούσιο και ποικίλο έργο του περιλαμβάνει τίτλους δημοσιευμένους τόσο στη Ρουμανία, όσο και στη Γαλλία, καθώς και μεταφράσεις στα Αγγλικά, τα Γερμανικά ή σε άλλες γλώσσες. Τα κείμενά του συνιστούν εκ νέου πολεμικές εκπονήσεις, με την έννοια της απομυθοποίησης και της αποβολής, από τη ρουμανική ιστορία και νοοτροπία, των κοινών αντιλήψεων. Το πραγματικό του στοίχημα είναι η διατύπωση μίας κοινής ευρωπαϊκής ιστορίας, πέρα των προκαταλήψεων και των γενικά αποδεδειγμένων θεωριών.

Τον Λουτσιάν Μπόϊα τον απασχολεί κυρίως η ιστορία των ιδεών και του φανταστικού. Έγινε ευρέως γνωστός εξαιτίας των μελετών ιστορίας και της υπομονετικής διερεύνησης πάσης φύσεως μυθολογιών (από την εξωγήινη ζωή και τη συντέλεια του κόσμου μέχρι τον κομμουνισμό, τη δημοκρατία και τον εθνικισμό). Διακρίθηκε επίσης λόγω του νέου τρόπου προσέγγισης της ιστορίας της Δύσης, κυρίως αυτής της Γαλλίας και της Γερμανίας. Το 1997, ο τόμος του με τίτλο *Ιστορία και μύθος στη ρουμανική συνείδηση (Istorie și mit în conștiința românească)* αποτέλεσε αφορμή για πολλές αντιπαραθέσεις, μετατρεπόμενος σε σημείο αναφοράς για τον επαναπροσδιορισμό της ιστορίας των Ρουμάνων⁴⁴³.

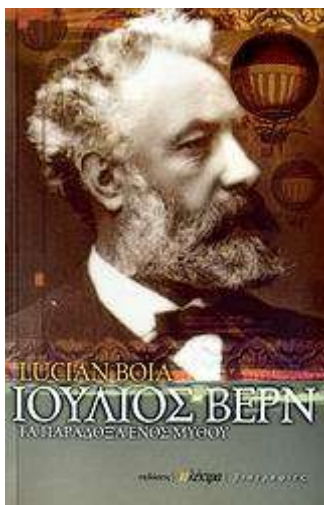
Εργογραφία (ενδεικτικά):

Από το εξαιρετικά πλούσιο συγγραφικό του έργο, αναφέρουμε τους τόμους: *Ιστορία και μύθος στη ρουμανική συνείδηση (Istorie și mit în conștiința românească, 1997)*, *Το παιχνίδι με το παρελθόν: η ιστορία ανάμεσα στην αλήθεια και τη φαντασία (Jocul cu trecutul: istoria între adevăr și ficțiune, 1998)*, *Δύο αιώνες εθνικής μυθολογίας (Două secole de mitologie națională, 1999)*, *Επιστημονική μυθολογία του κομμουνισμού (Mitologia științifică a comunismului, 1999)*, *Η Ρουμανία, χώρα στα σύνορα της Ευρώπης (România, țară de frontieră a Europei, 2002)*, *Ο μύθος της Δημοκρατίας (Mitul Democrației, 2003)*, *Ο μύθος της μακροζωίας: πώς να ζήσουμε διακόσια χρόνια (Mitul longevității: cum să trăim două sute de ani, 1999)*, *Ιούλιος Βερν. Τα παράδοξα ενός μύθου (Jules Verne: paradoxurile unui mit, 2005)*, *Ο άνθρωπος και το κλίμα: θεωρίες, σενάρια, ψυχώσεις (Omul și clima: teorii, scenarii, psihoze, 2005)*, *Νιάτα χωρίς γεράματα (Ținerețe fără bătrânețe, 2006)*, *Η συντέλεια του κόσμου. Μία ιστορία δίχως τέλος (Sfârșitul lumii. O istorie fără sfârșit, 2007)*, *Η Δύση. Μια ιστορική προσέγγιση (Occidentul. O interpretare istorică, 2007)*, *Ο Ναπολέοντας Γ' ο μη αγαπητός (Napoleon III cel neiubit, 2008)*, *Η φανταστική διερεύνηση του σύμπαντος (Explorarea imaginară a spațiului, 2012)*, *Eugen Brote (1850–1912) (2013)*, *Το τέλος της Δύσης; (Sfârșitul Occidentului?, 2013)*, *Μπόλτσικ. Ο μικρός παράδεισος της Μεγάλης Ρουμανίας (Balcic. Micul paradis al României Mari, 2014)* και *Ο Α' Παγκόσμιος Πόλεμος. Διαμάχες, παράδοξα, επαναπροσεγγίσεις (Primul Război Mondial. Controverse, paradoxuri, reinterpretări, 2014)*. Πολλά από τα έργα αυτά δημοσιεύθηκαν ταυτόχρονα ή μεταφράστηκαν από τα Γαλλικά⁴⁴⁴.

⁴⁴³ Περισσότερες πληροφορίες για τη ζωή και το έργο του συγγραφέα, βλέπε Ioan-Aurel Pop, *Istoria, adevărul și miturile (Η ιστορία, η αλήθεια και οι μύθοι)*, εκδόσεις «Enciclopedică», Βουκουρέστι 2002.

⁴⁴⁴ Εκτενή αναφορά στη ζωή και το έργο του Λουτσιάν Μπόϊα διατίθεται σε όλους τους τόμους τους οποίους ο συγγραφέας δημοσιεύει, κατά προτίμηση, στο ρουμανικό εκδοτικό οίκο «Humanitas».

Ιούλιος Βερν. Τα παράδοξα ενός μύθου / Jules Verne, les paradoxes d' un mythe

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από:	Γαλλικά
Μετάφραση:	Άννα Δαμιανίδη
Εκδότης:	Ηλέκτρα
Έτος έκδοσης:	2007
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	277
Σχήμα:	22x14
I.S.B.N.:	960-6627-55-1

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Στον καιρό του διαβάστηκε πολύ, αλλά τα βιβλία του θεωρούντο κατάλληλα κυρίως για έφηβους. Στην εποχή μας, ο Ιούλιος Βερν έχει γίνει πια μύθος που προκαλεί πολλές και αντιφατικές ερμηνείες. Υπήρξε πρωτοπόρος της μοντέρνας επιστήμης και τεχνολογίας (υποτίθεται ότι οι αμερικάνοι έφτασαν στο φεγγάρι βασιζόμενοι στις ιδέες του!) ή μετέφερε απλώς μυθολογικά και θρησκευτικά μηνύματα; Ήταν ρατσιστής και αντισημίτης ή σεβόταν κάθε κουλτούρα; Ήταν αισιόδοξος ή απαισιόδοξος; Αριστερός ή δεξιός; Και τι σεξουαλικές προτιμήσεις είχε; Μήπως ήταν μισογύνης, μήπως είχε τάσεις ομοφυλοφιλικές ή, αντίθετα, πολλές ερωμένες; Ειδικός στην αποκρυπτογράφηση των δημιουργημάτων της φαντασίας, ο Λουτσιάν Μπόια φωτίζει την πνευματική προσωπικότητα του συγγραφέα και τον απολύτως ιδιαίτερο τρόπο που είχε να συνθέτει τα μυθοπλαστικά του έργα. Ο αναγνώστης θα εκπλαγεί: ο προφήτης του μέλλοντος εμφανίζεται συντηρητικός, η θεατρική και η ειρωνική πλευρά του έργου του αφήνουν λιγοστό χώρο στην επιστήμη»⁴⁴⁵.

⁴⁴⁵ Από την παρουσίαση στο οπισθόφυλλο του μεταφρασμένου τόμου.

Οι κριτικοί για το μεταφρασμένο έργο:

«Ο μεγάλος καημός της ζωής μου είναι ότι ποτέ δεν με πήραν στα σοβαρά στη γαλλική λογοτεχνία». Αυτό το είπε ο Ιούλιος Βερν το 1893 σε συνέντευξή του στον βρετανό δημοσιογράφο Ρόμπερτ Σέραρντ. Εκατόν δύο χρόνια αργότερα ο βιογράφος του συγγραφέα Λουτσιάν Μπόϊα το θεωρεί ένα από τα παράδοξα του μύθου που συνοδεύει τον συγγραφέα του Γύρου του κόσμου σε 80 ημέρες. Αυτός που 102 χρόνια μετά τον θάνατό του εξακολουθεί να διαβάζεται με αμείωτο ενδιαφέρον από μικρούς και μεγάλους πέθανε με τον καημό ότι τον θεωρούσαν λογοτέχνη δευτέρας διαλογής και ότι δεν τα κατάφερε να γίνει μέλος της Γαλλικής Ακαδημίας, που ο κατάλογος των μελών της, ζώντων και τεθνεώτων, είναι γεμάτος από άγνωστες «διασημότητες». Τα τελευταία ωστόσο χρόνια όλο και περισσότερες, καλύτερες και πληρέστερες μεταφράσεις των 54 μυθιστορημάτων του που απαρτίζουν τα λεγόμενα Θαυμαστά ταξίδια εμφανίζονται στην αγγλική γλώσσα. Γι αυτό και πολλοί πιστεύουν ότι το έργο του σύντομα θα αξιωθεί του επαίνου όχι μόνο του δήμου αλλά και των σοφιστών»⁴⁴⁶.

⁴⁴⁶ Αναστάσιος Βιστωνίτης, εφημερίδα «Το Βήμα», 08.04.2007. Βλέπε επίσης Δημοσθένη Κούρτοβικ, εφημερίδα «Τα Νέα», 18.08.2007.

ΦΛΑΒΙΑ ΜΠΟΥΖΟΡ / FLAVIA BUJOR

Βιογραφικά στοιχεία:

Η Φλάβια Μπουζόρ θεωρείται πλέον Γαλλίδα συγγραφέας νουβελών, παρόλο που γεννήθηκε από Ρουμάνους γονείς και μέχρι την ηλικία των δύο ετών έζησε στη Ρουμανία. Σήμερα η Φλάβια Μπουζόρ ζει στο Παρίσι και είναι φοιτήτρια της «École normale supérieure». Το βιβλίο αυτό (το οποίο είναι και το μοναδικό της) το έγραψε όταν ήταν δεκατριών ετών, σε διάστημα έξι μηνών.

Πρόκειται για ένα πραγματικά μαγικό βιβλίο που αγγίζει τον κόσμο του μυστηρίου και της μαγείας και που κρατάει τον αναγνώστη σε ενδιαφέρον από την πρώτη παράγραφο μέχρι την τελευταία. Περιπέτεια φαντασίας στην οποία ανιχνεύονται όλα τα βασικά μοτίβα του είδους (αγάπη - μίσος, καλό - κακό, φαντασία - πραγματικότητα), γραμμένη από μια πρωτοεμφανιζόμενη συγγραφέα-αποκάλυψη, το βιβλίο γνώρισε πολύ μεγάλη επιτυχία στη Γαλλία και μεταφράστηκε, εκτός από τα Αγγλικά, σε άλλες 23 γλώσσες.

Η επιδέξια πλοκή της ιστορίας και η συναισθηματική δύναμη του βιβλίου έχουν συναρπάσει μέχρι στιγμής εκατοντάδες χιλιάδες αναγνώστες σε όλο τον κόσμο. Πρόκειται για καλογραμμένο μυθιστόρημα, γεμάτο φαντασία, στιλ και αυτοπεποίθηση. Η συγγραφέας μας ταξιδεύει με φρέσκια φαντασία και αναπάντεχη ειρωνεία μαζί με τις ηρωίδες της σε μαγικούς κόσμους. Η αφήγηση έχει μεγάλη παραστατικότητα και αμεσότητα.

Η προφητεία της πέτρας (*La Prophétie des pierres*) της Φλάβια Μπουζόρ κυκλοφόρησε για πρώτη φορά στο Παρίσι το 2002 και στην Ελλάδα το 2004 από τις εκδόσεις «Πατάκη». Από το 2004 μέχρι σήμερα το βιβλίο έφθασε στην 11^η έκδοση στην Ελλάδα.

Η προφητεία της πέτρας / La prophétie des pierres

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από:	Γαλλικά
Μετάφραση:	Μελίνα Καρακώστα
Εκδότης:	Πατάκης
Έτος έκδοσης:	2004
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	356
Σχήμα:	21x14
I.S.B.N.:	960-16-0930-X

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Τρία νεαρά κορίτσια, η Νεφρίτη, η Ηλέκτρα και η Οπάλη, από διαφορετικούς κόσμους, τη μέρα που κλείνουν τα δεκατέσσερα ανακαλύπτουν πως είναι υιοθετημένες. Τα λόγια μιας παλιάς προφητείας τις υποχρεώνουν να εγκαταλείψουν τις οικογένειές τους για να εκπληρώσουν την αποστολή τους σε κάποιο μακρινό βασίλειο. Η καθεμία τότε αποκτά κι από μία μαγική πέτρα, σαν μοναδικό όπλο, που αντιστοιχεί στ όνομά της. Αν και όλα τις χωρίζουν, θα πρέπει να μάθουν να εμπιστεύονται η μία την άλλη για να γλιτώσουν απ τους κινδύνους που παραμονεύουν. Ξεκινάνε ένα μακρινό ταξίδι, συναντάνε την Οονάγκ, τη μυστηριώδη μάντισσα, που τις καθοδηγεί. Η αναζήτηση αυτή θα καταλήξει σ έναν πόλεμο ενάντια στις δυνάμεις του Κακού»⁴⁴⁷.

⁴⁴⁷ Από το οπισθόφυλλο του μεταφρασμένου τόμου.

ION ΜΠΟΥΛΕΙ / ION BULEI

Σύντομο βιογραφικό:

Ο Ιόν Μπουλέι είναι ένας τους πιο γνωστούς σύγχρονους ρουμάνους ιστορικούς. Διετέλεσε καθηγητής του Τμήματος Ιστορίας του Πανεπιστημίου Βουκουρεστίου (ειδίκευση στην Ιστορία των Ρουμάνων), διευθυντής του Ινστιτούτου Πολιτικών Επιστημών και Διεθνών Σχέσεων της Ρουμανικής Ακαδημίας, διευθυντής του Ρουμανικού Πολιτιστικού Ινστιτούτου της Βενετίας, ερευνητής του Ινστιτούτου Ιστορικών και Κοινωνικοπολιτικών Μελετών και συντάκτης των Εγκυκλοπαιδικών Εκδόσεων.

Εργογραφία (ενδεικτικά):

Εκτός από τους δύο τόμους τους οποίους είχαμε την τιμή να μεταφράσουμε στην ελληνική γλώσσα, από το πλούσιο έργο του συγγραφέα αναφέρουμε: *1916 - Zile de vară* (1916 - ημέρες καλοκαιριού), εκδόσεις «Eminescu», Βουκουρέστι 1978, *Arcul așteptării 1914.1915.1916 (Το τόξο της αναμονής: 1914.1915.1916)*, εκδόσεις «Eminescu», Βουκουρέστι 1981, *Atunci când veacul se năștea (Όταν γεννιόταν ο αιώνας)*, εκδόσεις «Eminescu», Βουκουρέστι 1990, *Scurtă istorie a românilor (Σύντομη ιστορία των Ρουμάνων)*, εκδόσεις «Meronia», Βουκουρέστι 1996, *A short History of Romania*, εκδόσεις «Meronia», Βουκουρέστι 1997, *Kürze Geschichte Rumaniens*, εκδόσεις «Meronia», Βουκουρέστι 1998, *Breve storia dei romeni*, Edizioni dell'Orso, Alessandria (Italia) 1999, *Viața cotidiană în timpul lui Carol I (Η καθημερινή ζωή την εποχή του βασιλιά Καρόλου Α')*, εκδόσεις «Tritonic», Βουκουρέστι 2004, *Un război în cenușa imperiilor (Ένας πόλεμος στις στάχτες των αυτοκρατοριών)*, εκδόσεις «Cadmos», Βουκουρέστι 2010, *România în secolele 19-20. Europenizarea (Οι Ρουμάνοι κατά το 19^ο-20^ο αιώνα. Ο εξευρωπαϊσμός)*, εκδόσεις «Litera», Κισνόβιο 2011. Το όνομά του αναγράφεται επίσης σε πολυάριθμους συλλογικούς τόμους και μελέτες.

1. Ιστορία των Ρουμάνων / O istorie a românilor

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Μεταφραστής:	Τσιπριάν-Λουκρέτσιους Σούτσιου

Εκδότης:	Αντώνιος Σταμούλης
Έτος έκδοσης:	2008
Τόπος έκδοσης:	Θεσσαλονίκη
Αριθμός σελίδων:	568
Σχήμα:	24x17
I.S.B.N.:	960-6741-51-7

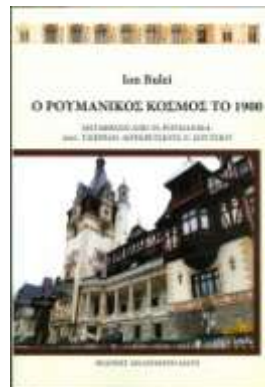
Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Το βιβλίο γράφτηκε, έτσι απλά, με μια ανάσα, για να δημοσιευτεί στα αγγλικά, γερμανικά, ιταλικά, γλώσσες στις οποίες έχει ήδη δημοσιευτεί. Στόχος ήταν να πολλαπλασιαστούν οι πηγές του ξένου αναγνώστη σε θέματα σχετικά με τους Ρουμάνους. Ενός αναγνώστη πιο βιαστικού σε σχέση με το Ρουμάνο, και ο οποίος αναγνώστης ενδιαφέρεται για τους Ρουμάνους μόνον περιστασιακά. Έτσι, εξηγείται και ο περιορισμένος αριθμός των σελίδων. Είναι μόνο μια γρήγορη ματιά. Αυτό και τίποτε άλλο. Το επιθυμητό αυτής της σύντομης ιστορίας των Ρουμάνων ήταν πάντα η συνολική αντίληψη. Δύσκολα θα μπορούσε κανείς να έχει μια προχωρημένη αντίληψη για όλες τις εποχές και τα γεγονότα ενός λαού. Είναι σχεδόν αδύνατο»⁴⁴⁸.

Απόσπασμα από το μεταφρασμένο έργο:

«Η ιστορία των Ρουμάνων αποτελεί συνεχή ανάγκη εσωτερίκευσης, μια ανόρθωση προς «τα έσωθεν», μια επιθυμία, η οποία σχεδόν ποτέ δεν εκπληρώθηκε. Και τότε, όταν φάνηκε ότι εκπληρώθηκε, όπως συνέβη στα χρόνια του μεσοπολέμου, αποτέλεσε ένα υπό τρομοκρατία βίωμα, βίωμα υπό την «τρομοκρατία της ιστορίας», για να χρησιμοποιήσουμε την έκφραση του Mircea Eliade. Είναι σαν μία έμμονη ιδέα.(...) ...αποτελεί συνεχή αναζήτηση. Συνεχώς αναζητεί την ταυτότητά της. Συνεχώς προσπαθεί να προσδιορίσει τον εαυτό της. Είναι «ένα σιωπηλό δράμα», το οποίο βιώνει κάθε γενιά. Η χώρα των Ρουμάνων δεν ανήκει ούτε στην Κεντρική Ευρώπη, ούτε στα Βαλκάνια, ούτε στη Δυτική Ευρώπη, ούτε στον απέραντο σλαβισμό της Ανατολής. Βρίσκεται στο σταυροδρόμι τους. Η ιστορία της είναι και αυτή μια ιστορία των συνόρων: στα όρια της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας, της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας, στα όρια της οθωμανικής, ρωσικής ή, αργότερα, της δυτικής επεκτατικότητας»⁴⁴⁹.

2. Ο ρουμανικός κόσμος το 1900 / *Lumea românească la 1900* (τόμοι α'- β')

⁴⁴⁸ Ion Bulei, απόσπασμα από τον «Εκ μέρους του συγγραφέα», σ. 9.

⁴⁴⁹ Ion Bulei, σ. 7.

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Μεταφραστής:	Τσιπριάν-Λουκρέτσιους Σούτσιου
Εκδότης:	Μελπωμένη Διώτη
Έτος έκδοσης:	2011
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	618
Σχήμα:	24x17
I.S.B.N.:	960-6741-51-6

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Η προσπάθεια απλή. Χρησιμοποιώντας τη χρονική στιγμή ως αφορμή, «ανοικοδόμησα» μία στιγμή Ιστορίας. Δεν είχα θέσει ως στόχο να ανοικοδομήσω ολόκληρο το κατασκεύασμα, την ιστορική στιγμή σε όλη την έκτασή της, μόνο να τη σκιαγραφήσω. Πώς εμφανιζόταν η ελεύθερη αλλά και η υπό κατοχή Ρουμανία το 1900 από πολιτική, οικονομική και κοινωνική άποψη; Όντας αυτό το ερώτημά μου, η απάντηση είναι το παρόν βιβλίο. Ένας άλλος τόμος θα απεικονίσει τις νοοτροπίες ενός λαού που έβαλε στόχο να ξανακερδίσει τον ιστορικό χρόνο, στα πλαίσια του οποίου δεν είχε τη δυνατότητα να εκφραστεί έτσι όπως επιθυμούσε, και ενός έθνους που ήθελε να παραμείνει ο εαυτός του σε καιρούς ισχυρών εθνικών ρευμάτων στην Ευρώπη γενικά»⁴⁵⁰.

Το βιβλίο περιλαμβάνει τα κεφάλαια: «Εισαγωγή», «Το ξεκίνημα του νέου αιώνα», «Μια κρίση ξεκινά», «Πολλά επιβάλλεται να γίνουν», «Και εντωμεταξύ», «Η κρίση συνεχίζεται», «Με δικές μας δυνάμεις», «Στις πύλες της Ανατολής», «Cherchez la femme», «Σε αναζήτηση του Leonică Ciupercescu», «Οι άνθρωποι του παρελθόντος», «Ένας βασιλιάς, μία βασίλισσα και το ανάκτορό τους», «Η πάλαι ποτέ ρουμανική διπλωματία», «Όλα αλλάζουν», «Ανασύνταξη των Ρουμάνων μέσω των γραμμάτων» και «Βιβλιογραφία».

Απόσπασμα από το μεταφρασμένο έργο:

«1^η Ιανουαρίου 1900, 7.408 έτη από τη δημιουργία του κόσμου σύμφωνα με το Ιουλιανό ημερολόγιο, 2.635 από την ίδρυση της Ρώμης, 1.794 από τον εισβολή των Ρωμαίων στη Δακία, 396 από τον θάνατο του Μέγα Στέφανου, 300 από την ένωση των Ρουμάνων υπό το σκήπτρο του Μιχαήλ του Γενναίου, 456 από την κυκλοφορία του πρώτου βιβλίου στη ρουμανική γλώσσα, 201 από την ανάληψη της εξουσίας στην Τρανσυλβανία από τον οίκο των Habsburg, 125 από την κατάληψη της επαρχίας της Μπουκοβίνας κ.λπ. Όλα τα ημερολόγια που κυκλοφορούν αυτή την εποχή στο ρουμανικό χώρο φέρνουν στο εξώφυλλο αυτή τη χρονολογία, μάλιστα ακόμα πιο εμπλουτισμένη»⁴⁵¹.

⁴⁵⁰ Ion Bulei, απόσπασμα από την «Εισαγωγή», σ. 11.

⁴⁵¹ Απόσπασμα από τη σ. 15.

ΒΑΛΕΡΙΟΥ ΜΠΟΥΤΟΥΛΕΣΚΟΥ / VALERIU BUTULESCU

Βιογραφικά στοιχεία:

Μέλος της Ένωσης Συγγραφέων Ρουμανίας, ο θεατρικός συγγραφέας, ποιητής, δοκιμιογράφος και πολιτικός Βαλέριου Μπουτουλέσκου (1953-) έκανε τις σπουδές του στο Πανεπιστήμιο του Lodz και στην Ακαδημία Ορυχείων και Μεταλλουργίας της Κρακοβίας, Πολωνία. Έκανε το ντεμπούτο του το 1985, με τον τόμο αποφθεγμάτων *Οάσεις άμμου (Oaze de nisip)*. Ως δραματουργός, έκανε την εμφάνισή του το 1993, με την κωμωδία *Ο τίμιος κλέφτης (Hoțul cinstit)*. Έχει δημοσιεύσει πάνω από τριάντα τόμους δοκιμίων, ποιημάτων, θεάτρου, μεταφράσεων και αποφθεγμάτων⁴⁵².

Εργογραφία (ενδεικτικά):

Εκτός από τους πολυάριθμους τόμους αποφθεγμάτων και αφορισμών δημοσιευμένους στα ρουμανικά ή μεταφρασμένους σε πάνω από 50 γλώσσες, ο Βαλέριου Μπουτουλέσκου έγραψε ποίηση: *Η διόγκωση της ανυπαρξίας (Creșterea neființei, 1994)*, πεζογραφία *Ο δρόμος προς το Nghe An (Drumul spre Nghe An, 2004)*, σε συνεργασία με τους Mircea Ghițulescu, Horia Gârbea και Mircea Petean), αλλά κυρίως θέατρο: *Προσωρινή αιωνιότητα (Veșnicie provizorie, 1996)*, *Δράκουλας (Dracula, 2001)*, *Τα πρόβατα του Κυρίου (Oile Domnului, 2001)*, *Σαμψών (Samson, 2003)*, *Το χρυσαφένιο όρνιο (Pasărea de aur, 2004)*, *Χειμώνας στον Παράδεισο (Iarnă în Rai, 2004)*, *Το άπειρο Μπραγκούσι (Infinitul Brâncuși, 2009)* και *Το νησί των γυναικών (Insula femeilor, 2009)*.

Σπαράγματα: Ψηφίδες σοφίας / Fragmentarium

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Μετάφραση:	Άντζελα Μπράτσου
Επίμετρο:	Σταύρος Δεληγιώργης

⁴⁵² Περισσότερες πληροφορίες για τη ζωή και το έργο του συγγραφέα, βλέπε στον Alex Ștefănescu, *Ιστορία της σύγχρονης ρουμανικής λογοτεχνίας (Istoria literaturii române contemporane)*, Βουκουρέστι 1995.

Εκδότης:	Αλλότροπο
Έτος έκδοσης:	2014
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	88
Σχήμα:	21x14
I.S.B.N.:	960-9674-04-1

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Είτε ως συμπύκνωση σοφίας, είτε ως φιλοσοφικές «ριπές», οι αφορισμοί του Butulescu δίνουν χρήσιμα εναύσματα για περαιτέρω σκέψεις. Σε μια εποχή ταχύτητας, πληροφοριακού καταιγισμού και πνευματικού εφησυχασμού, οι δηκτικές, συχνά χιουμοριστικές και ποιητικές, «προτάσεις» του λειτουργούν ως σελιδοδείκτες στο βιβλίο της γνώσης που όλοι προσπαθούν να κατακτήσουν. Στην παρούσα συλλογή ο συγγραφέας ξετυλίγει μια συναρπαστική, πολυπρισματική θέαση και του φυσικού κόσμου και του μεταφυσικού. Ο αναγνώστης του Butulescu δεν θα μείνει αδρανής. Είναι σχεδόν βέβαιο ότι θα ψάξει στη συνέχεια για τις δικές του προσωπικές εκτιμήσεις αυτού του κόσμου που δεν είναι ένας!»⁴⁵³.

Λίγα λόγια του συγγραφέα:

«Ήμουν γοητευμένος πάντα από την συνοπτική και σαφή γλώσσα των αρχαίων Σπαρτιατών και έγινα γρήγορα ένας οπαδός του σύντομου και λακωνικού λόγου, αλλά και ένας αυστηρός και σφοδρός επικριτής της λογοδιάρροιας, της άσκοπης φλυαρίας. Κάνω οικονομία των λέξεων και από σεβασμό προς το χρόνο του αναγνώστη. Με εξοργίζουν οι συγγραφείς που αναπτύζουν ένα θέμα σε δέκα χιλιάδες σελίδες και εξακολουθούν να έχουν κάτι να πουν»⁴⁵⁴.

⁴⁵³ Σταύρος Δεληγιώργης, απόσπασμα από το «Επίμετρο» στο μεταφρασμένο τόμο.

⁴⁵⁴ Βαλέριου Μπουτουλέσκου, απόσπασμα από το λόγο που εκφωνήθηκε με την ευκαιρία της παρουσίασης του μεταφρασμένου τόμου στην Αθήνα, 27 Απριλίου 2014.

Βιογραφικά στοιχεία:

Ο Ιόν Μπράντ (1929-) θεωρείται ένας από τους κορυφαίους σύγχρονους Ρουμάνους ποιητές, «υποβλητικός και με περίτεχνη μελωδικότητα που βασικά δεν οφείλεται στους μετρικούς τόνους και στην ομοιοκαταληξία, αλλά σε μια ακαθόριστη μαγεία των λέξεων που τις διαλέγει και τις συνδέει με μια αίσθηση ηχητικού εμπρεσιονισμού. Η γλώσσα του είναι παραδοσιακή και μαζί εξελιγμένη. Η σκέψη του κλασσικά λυρική. Ανήκει στη συντροφιά των Τρανσυλβανών ποιητών (Χόρεα, Ράου) που πρόβαλαν πριν από δύο δεκαετίες περίπου από τους κύκλους του έγκυρου περιοδικού “Στεάουα” της Κλουζ, που αναπτύχθηκαν κάτω από τα αισθητικά δόγματα του Λουτσιάν Μπλάγκα και διακρίνονταν από μαχητική δυναμικότητα»⁴⁵⁵.

Εργογραφία (ενδεικτικά):

Το πλούσιο συγγραφικό έργο του Ιόν Μπράντ περιλαμβάνει πεζογραφία, θέατρο, απομνημονεύματα και ποίηση. Από τα έργα του δημοσιευμένα σε τόμους, αναφέρουμε: *Η μπαλάντα των ντουφεκισμένων* (*Balada împruscăților*, 1955), *Τραγούδια της πατρικής μου γης* (*Cântecule rământului natal*, 1956), *Με την εποχή μου* (*Cu timpul meu*, 1958), *Ας διαβάσουμε με δυνατή φωνή* (*Să citim cu voce tare*, 1960), *Κοιτάω τα παιδιά στα μάτια* (*Mă uit în ochii copiilor*, 1962), *Πηγάδια και άστρα* (*Fântâni și stele*, 1965), *Ecce tempus* (1968), *Τα χιόνια της πατρίδας* (*Zăpezile de acasă*, 1972), *Νύχτα με αηδόνια* (*Noapte cu privighetori*, 1973), *Το έξωθεν τέμπλο* (*Templul din afară*, 1975), *Ακοίμητα κάστρα της Τρανσυλβανίας* (*Transilvane cetăți fără somn*, 1977), *Ο παράδεισος των καθαιρεμένων* (*Raiul răsporiților*, 1978), *Το βουνό των μουλαριών* (*Muntele cățarilor*, 1980), *Το βιβλίο των ζωδίων* (*Cartea zodiilor*, 1982), *Η κούνια της θάλασσας* (*Leagănul mării*, 1983), *Επικίνδυνη συνάντηση* (*Întâlnire periculoasă*, 1985), *Μαντεία* (*Oracole*, 1987), *Οι ρίζες του ουρανού* (*Rădăcinile cerului*, 1989) κ.λπ.

⁴⁵⁵ Κώστας Ασημακόπουλος, *Ανθολόγιο Ρουμάνων ποιητών*, εκδόσεις «Αρίων», Αθήνα, σ. 166. Βλέπε επίσης Μενέλαου Λουντέμη, «Δύο προλογικά λόγια», εισαγωγή στο μεταφρασμένο τόμο, σσ. 7-8, και Γιάννη Ρίτσο, *Ανθολογία ρουμανικής ποίησης*, εκδόσεις «Κέδρος», Αθήνα 1961, σ. 224. Για περίπου μια δεκαετία διατέλεσε πρέσβης της Ρουμανίας στην Αθήνα (1973-1982). Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου η συνεισφορά του στον πολιτισμικό διάλογο μεταξύ Ελλάδας - Ρουμανίας υπήρξε ανεκτίμητη. Η επαφή του με κορυφαίους Έλληνες δημιουργούς αποτέλεσε την αρχή μιας γόνιμης συνεργασίας από την οποία προέκυψαν οι πρώτες αξιολογες μεταφράσεις της ελληνικής ποίησης στη ρουμανική γλώσσα και το αντίστροφο. Μεταξύ των πολυάριθμων Ελλήνων λογοτεχνών που τίμησαν το έργο του αποδίδοντας τα ποιήματά του στην ελληνική γλώσσα, ήταν ο Μενέλαος Λουντέμης, ο Γιάννης Ρίτσος και ο Οδυσσέας Ελύτης. Βλέπε Γ. Ρίτσος, *Ανθολογία ρουμανικής ποίησης*, εκδόσεις «Κέδρος», Αθήνα 1961, Κ. Ασημακόπουλος, *Ανθολόγιο Ρουμάνων Ποιητών*, εκδόσεις «Αρίων», Αθήνα 1974 και Μενέλαος Λουντέμης, *Ρουμάνοι πεζογράφοι και ποιητές*, εκδόσεις «Δωρικός», Αθήνα 1978.

1. Πόρινα άλογα

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Μετάφραση:	Μενέλαος Λουντέμης
Πρόλογος:	Μενέλαος Λουντέμης
Εκδότης:	Δωρικός
Έτος έκδοσης:	1975
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	68
Σχήμα:	21x14

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Ξεφυλλίζοντας τους στίχους του Ιόν Μπραντ βρισκόμαστε μπρος σε μια ποίηση πολυφωνική με σύμμεικτους ήχους. Οι μελωδίες κάποτε, αναπάντεχες, διακόπτονται από άγριους καλπασμούς. Είναι οι στιγμές που διασχίζουν την Ιστορία οι μυθικές μορφές των προγόνων του, αρχίζοντας από το γενάρχη Ντέτσεμπαλ και φτάνοντας ως το σημερινό ανθρακωρύχο, που κι αυτός, με το μουντζουρωμένο του πρόσωπο - φτιάχνει Ιστορία»⁴⁵⁶.

Οι κριτικοί για το συγγραφέα:

«Η ποίηση του Ion Brad μολονότι νεότροπη έχει λαϊκή καταγωγή, είναι μ' άλλα λόγια αντλημένη από γνήσιες λαϊκές πηγές, ζυμωμένη με τους ανθρώπους του τόπου του, σφραγισμένη απ' τα οράματα της εφηβείας του.

Αυτή η γενέθλια γη, που τόσο τρυφερά τραγουδά ο Ion Brad («brad» θα πει έλατο), κείται στις βορειοδυτικές παρυφές των Καρπαθίων. Είναι η γη της Άλμπα Ιούλια (Τρανσυλβανία) που τόσο δραματική συμμετοχή είχε σ' ολόκληρη την ιστορία της Ρουμανίας»⁴⁵⁷.

⁴⁵⁶ Μενέλαος Λουντέμης, ό.π., σ. 7.

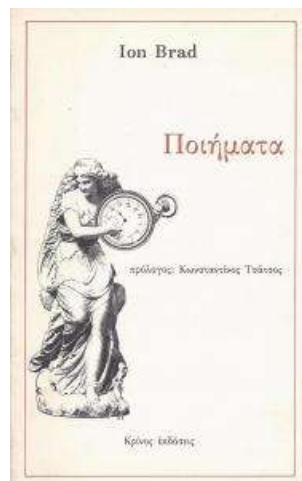
⁴⁵⁷ Ό.π.

Απόσπασμα από το μεταφρασμένο έργο:

«Δίψασα για ανέμους
και για τα μαστιγώματα της βροχής.
Για την γλυκόπικρή τους γέψη,
τη γνώριμή μου από καιρούς.
»Άχ, και ο ήλιος μας εκείνος
πόσο βαριά με καίει!
- σαν το παλιό κρασί...

Δώστε μου τα πύρινά μου άλογα
να ξεχυθώ στους κάμπους,
ν' απλώσω τα σύνορά μας ως τον ουρανό.
Γκρεμιστείτε οι φράχτες!
Κατεβαίνει ο μεγάλο χείμαρρος
και θα σας πνίξει. Θα σας πνίξει μες στα λασπωμένα του νερά!»⁴⁵⁸

2. Ποιήματα

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Μετάφραση:	Ομάδα 21 μεταφραστών ⁴⁵⁹
Πρόλογος:	Κωνσταντίνος Τσάτσος
Εκδότης:	Κρίνος
Έτος έκδοσης:	1982
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Σελίδες:	158
Σχήμα:	21x14

⁴⁵⁸ Απόσπασμα από το ποίημα με τίτλο «Πύρινα άλογα», σ. 10.

⁴⁵⁹ Γ.Δ. Χουρμουζιάδης, «Επικαιρότητες. Ανθολογία Ion Brad», περιοδικό «Νέα Εστία», τεύχος 1332, σ. 55.

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Η ανθολόγηση έγινε από ολόκληρο το έργο του ποιητή, ιδιαίτερα όμως από τη συλλογή των ποιημάτων “Στη χώρα των θεών”, που εμπνεύστηκε όταν για πρώτη φορά ταξίδεψε στην Ελλάδα το 1966 και έμεινε μαγεμένος, όπως όλοι οι Ρουμάνοι, όπως όλοι οι Ευρωπαίοι, από τη γνωριμία του “Ελληνικού Θαύματος”. Δεν φανταζόταν τότε, όπως γράφει παρακάτω, ότι “θα ξαναγύριζα στην Ελλάδα σαν πρεσβευτής της Ρουμανίας και ιδιαίτερα ότι θα παρέμεινα εδώ εννιά χρόνια”. Μέσα σε αυτά τα εννιά χρόνια ο ποιητής δεν σταμάτησε να δημιουργεί, και ποιήματα αυτής της γόνιμης περιόδου έχουν περιληφθεί στην Ανθολογία»⁴⁶⁰.

Από τον «Πρόλογο» του μεταφρασμένου έργου:

«Από τις εκδόσεις “Κρίνος” κυκλοφόρησε μια ανθολογία στίχων, “μεταφρασμένων στην όμορφη και πλούσια ελληνική γλώσσα”, όπως γράφει στον επίλογο του βιβλίου ο ίδιος ο ποιητής. Ποιος είναι ο Ιόν Μπραντ το ξέρουν οι αναγνώστες της “Νέας Εστίας” και μας το θυμίζει συνοπτικά, στον λαγαρότατο πρόλογό του, ο κ. Κωνσταντίνος Τσάτσος:

“Ένας τρανσυλβάνιος χωρικός, που κάποτε άφησε τα χιόνια και τα έλατα και τις καταπράσινες πλαγίες της μαγευτικής πατρίδας του και περνώντας χρόνια από αγώνες σκληρούς κατέληξε να αντιπροσωπεύει την πατρίδα του σαν πρεσβευτής εδώ στην Ελλάδα όπως πριν από αυτόν άλλοι ποιητές εκπροσωπούσαν την πατρίδα τους σε άλλες χώρες, ο Κλωντέλ, ο Σαίν-Τζών-Πέρς, ο Σεφέρης. Ένας πρεσβευτής πιστός στο χρέος του και στη δύσκολη αποστολή του, που δεν έπαψε παράλληλα να αφιερώνει τις ώρες της σχολής του στη σεμνή θεραπεία του ποιητικού λόγου. Ένας φίλος της δικής μας πατρίδας, που φιλοδοξεί να γνωρίσουν και οι Έλληνες μερικά δείγματα του μεγάλου του ποιητικού έργου, που φθάνει να έχει σήμερα, δικαίως, μιαν ακτινοβολία που πάει πέρα από τα σύνορα της πατρίδας του”»⁴⁶¹.

3. Μυστικές συναντήσεις στην Ελλάδα / *Întâlniri de taină în Grecia*

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Μετάφραση:	Απόστολος Πατελάκης, Βασιλική Νεραντζάκη
Προλογικά σημειώματα:	George Ciamba, Κωνσταντίνος Στεφανόπουλος,

⁴⁶⁰ Ο.π., σ. 55.

⁴⁶¹ Ο.π.

	Απόστολος Πατελάκης, Ion Brad
Εισαγωγή:	Σπυρίδων Σφέτας
Εκδότης:	Επίκεντρο
Έτος έκδοσης:	2012
Τόπος έκδοσης:	Θεσσαλονίκη
Αριθμός σελίδων:	264
Σχήμα:	24x17
I.S.B.N.:	978-960-458-370-6

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Στο βιβλίο του *Συναντήσεις στην Ελλάδα*, ο Ion Brad αφηγείται σε αυτοβιογραφικό τόνο, υπό μορφή απομνημονευμάτων, μια σημαντική περίοδο των ρουμανοελληνικών σχέσεων, αποκαλύπτοντας εκ των έσω ορισμένες πτυχές της διπλωματικής δραστηριότητας, η οποία συγκεντρώνει το ζωνρό ενδιαφέρον του ευρύτερου κοινού.

Εκπρόσωπος της “κλασικής” -κατά κάποιο τρόπο- σχολής της ρουμανικής διπλωματίας, ο Ion Brad ανήκει στις προσωπικότητες από το χώρο του πολιτισμού, οι οποίες κλήθηκαν κατά καιρούς να εκπροσωπήσουν τη χώρα στο εξωτερικό, προσδίδοντας στη ρουμανική διπλωματία την αίγλη της δικής τους υπόστασης. Τεκμήριο της διπλής ιδιότητας του συγγραφέα, ως λογοτέχνη και ως και διπλωμάτη, έκφραση μιας πολυσύνθετης φυσιογνωμίας, το βιβλίο βρίθει πολιτισμικών και ιστορικών αναφορών, χωρίς ωστόσο να αποτελεί μια στεγνή “ιστορικήζουσα” προσέγγιση (με τη στενή σημασία της λέξεως)⁴⁶².

Ο συγγραφέας του βιβλίου, πρεσβευτής της Ρουμανίας στην Ελλάδα στα τελευταία χρόνια της δικτατορίας και στα πρώτα χρόνια της μεταπολίτευσης, αποκαλύπτει σημαντικές πτυχές από τις συναντήσεις και τις συνομιλίες του με Έλληνες πολιτικούς.

Απόσπασμα από το μεταφρασμένο έργο:

«Διηγείται την πραγματική ανησυχία για ένα νέο και άπειρο διπλωμάτη προκειμένου να ρυθμίσει τις λεπτομέρειες της επικείμενης -τότε- επίσκεψης στην Ελλάδα του τότε Προέδρου Τσαουσέσκου εντυχώς γι’ αυτόν αναβληθείσης δι’ αργότερα, λόγω εξελίξεων στην πολιτική ζωή της χώρα μας. Χαρακτηριστικό του επίσης δικτατορικού καθεστώτος της χώρας του είναι οι λεπτομερείς πληροφορίες που ζητούντο από το Υπουργείο Εξωτερικών της Ρουμανίας αλλά και η επιθυμία του Τσαουσέσκου και της γυναίκας του να έχουν αυτές πλήρως τακτοποιηθεί»⁴⁶³.

⁴⁶² George Ciamba, απόσπασμα από το «Αντί προλόγου», σ. 7.

⁴⁶³ Κωνσταντίνος Στεφανόπουλος, «Πρόλογος», σ. 9.

4. Μυστικές συναντήσεις στην Ελλάδα / *Întâlniri de taină în Grecia*

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Μετάφραση:	Πατελάκης Απόστολος, Νεραντζάκη Βασιλική
Προλογικά σημειώματα:	George Ciamba, Κωνσταντίνος Στεφανόπουλος, Απόστολος Πατελάκης, Ion Brad
Εισαγωγή:	Σπυρίδων Σφέτας
Εκδότης:	Επίκεντρο
Έτος έκδοσης:	2012
Τόπος έκδοσης:	Θεσσαλονίκη
Αριθμός σελίδων:	264
Σχήμα:	24x17
I.S.B.N.:	978-960-458-370-6

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Μετά το Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο δεν υπήρχαν ουσιαστικά προβλήματα μεταξύ Ελλάδας και Ρουμανίας. Το βασικό ζήτημα που είχε τεθεί προς διευθέτηση ήταν οι αποζημιώσεις που όφειλε να καταβάλει το ρουμανικό κράτος για την εθνοποίηση των περιουσιών των Ελλήνων της Ρουμανίας. Το ζήτημα αυτό ρυθμίστηκε κατά βάση και το 1956 οι ελληνορουμανικές διπλωματικές σχέσεις αποκαταστάθηκαν.

Από το 1966 Ελλάδα και Ρουμανία εγκαινίασαν την ανάπτυξη εμπορικών και πολιτιστικών σχέσεων. Κατά τη διάρκεια της στρατιωτικής δικτατορίας στην Ελλάδα (1967-1974) οι ελληνορουμανικές σχέσεις χαρακτηρίζονταν από εγκαρδιότητα. Τον Νοέμβριο του 1973 επρόκειτο να επισκεφθεί την Ελλάδα ο Νικολάε Τσαουσέσκου. Ήταν η πρώτη προγραμματισμένη επίσκεψη αρχηγού ξένου κράτους στην Ελλάδα κατά τη δικτατορία. Τα γεγονότα του Πολυτεχνείου οδήγησαν σε ματαιώση της επίσκεψης. Στις Μυστικές συναντήσεις στην Ελλάδα, που καλύπτει την περίοδο 1973-1982, ο Ρουμάνος πρέσβης Ιόν Μπραντ περιγράφει με παραστατικότητα τη μετάβαση της Ελλάδας από τη δικτατορία στη δημοκρατία, την Κυπριακή τραγωδία, τη βαλκανική και

ευρωπαϊκή πολιτική της Αθήνας, την περαιτέρω εξέλιξη των ελληνορουμανικών σχέσεων κ.ά.»⁴⁶⁴.

Λίγα λόγια του συγγραφέα:

«Αγαπώ την Ελλάδα επειδή την γνωρίζω! Και επειδή και εκείνη, σαν μια αληθινή αγάπη, με γνωρίζει και εμένα. Και είμαι υπερήφανος που η αγάπη η οποία μας συνδέει δεν γερνάει μαζί με μένα.

Τη γνώρισα πρώτα, ήδη από την νεανική μου ηλικία, μέσα από τη μυθολογία και την ιστορία της, μέσα από τα βιβλία των μεγάλων ποιητών και φιλοσόφων της, από τον Όμηρο και τον Ηρόδοτο, τον Σωκράτη, τον Πλάτωνα και τον Αριστοτέλη μέχρι την πλειάδα μερικών σύγχρονων, τους οποίους έχω γνωρίσει προσωπικά και των οποίων έργα έχω αποδώσει στη ρουμανική γλώσσα.

Αγαπώ την Ελλάδα επειδή στη συνέχεια τη γνώρισα άμεσα. Την περίοδο του ήρεμου καλοκαιριού του 1966, ως επισκέπτης, όταν τίποτα δεν προοικονομούσε την επικείμενη καταιγίδα του στρατιωτικού πραξικοπήματος της ερχόμενης άνοιξης. (...)

Περιπλανήθηκα, είτε στην πραγματικότητα είτε μέσα από τα έργα των απογόνων του Ομήρου, στη χλιοματωμένη γη, στα βουνά, στις θάλασσες και στα νησιά της Ελλάδας, για να μπορώ να πω εντέλει πως οποιοσδήποτε Ρουμάνος, και όχι μόνο ένας πρέσβης-ποιητής, αισθάνεται την Ελλάδα ως τη χώρα που βρίσκεται ψυχικά πιο κοντά στη Ρουμανία από οποιαδήποτε άλλη»⁴⁶⁵.

⁴⁶⁴ Απόσπασμα από την παρουσίαση του βιβλίου, όπως διατίθεται στο οπισθόφυλλο του μεταφρασμένου έργου.

⁴⁶⁵ Ion Brad, «Γιατί αγαπώ την Ελλάδα;», προλογικό σημείωμα στο μεταφρασμένο τόμο, σ. 14.

ΧΕΡΤΑ ΜΥΛΛΕΡ / HERTA MÜLLER

Βιογραφικά στοιχεία:

Η Χέρτα Μύλλερ (1953-) γεννήθηκε σε γερμανόφωνο χωριό του Βανάτου της δυτικής Ρουμανίας. Σπούδασε γερμανική και ρουμανική φιλολογία και εργάστηκε ως μεταφράστρια. Υπήρξε μέλος του «Aktionsgruppe Banat», μίας ομάδας γερμανόφωνων συγγραφέων που υποστήριζε την ελευθερία του λόγου έναντι της λογοκρισίας από το καθεστώς Τσεαουσέσκου. Από το 1985 προσπάθησε να εγκαταλείψει τη Ρουμανία, ενώ το 1987 κατάφερε να φτάσει στο Βερολίνο.

Με θέμα τις σκληρές συνθήκες ζωής στην κομμουνιστική Ρουμανία υπό το αυταρχικό καθεστώς του Νικολάε Τσεαουσέσκου, τα βιβλία της συγγραφέα μεταφράστηκαν σε πολλές γλώσσες. Αξιοσημείωτο χαρακτηριστικό της γραφής της είναι ότι ενώ τα βιβλία της είναι μυθιστορηματικά, με φανταστικές ιστορίες, βασίζονται σε πραγματικά γεγονότα και πρόσωπα που γνώρισε.

Το 2009, η Χέρτα Μύλλερ τιμήθηκε με το Νόμπελ Λογοτεχνίας για την ποιητικότητα και την αμεσότητα της γραφής της⁴⁶⁶.

Εργογραφία (ενδεικτικά):

Το πρώτο της βιβλίο εκδόθηκε το 1982, αλλά λογοκρίθηκε από τα κρατικά μέσα της Ρουμανίας. Από τα πολυάριθμα έργα της σε τόμους αναφέρουμε: *Im Haarknoten wohnt eine Dame* (2000), *Heimat ist das, was gesprochen wird* (2001), *Der König verneigt sich und tötet* (2003), *Die blassen Herren mit den Mokkatassen* (2005), *Regele se-nclină și ucide* (2005), *Este sau nu este Ion* (2005), *Atemschaukel* (2009), *Cristina und ihre Attrappe oder Was (nicht) in den Akten der Securitate steht* (2009), *Lebensangst und Worthunger* (2010), *Immer derselbe Schnee und immer derselbe Onkel* (2011) και *Vater telefoniert mit den Fliegen* (2012).

Στην Ελλάδα μεταφράστηκαν τα μυθιστορήματά της *Μετέωροι ταξιδιώτες* (*Reisende auf einem Bein*, 1993), *Ο άγγελος της πείνας* (*Atemschaukel*, 2010), *Η αλεπού ήταν και τότε ο κυνηγός* (*Der fuchs war damals schon der jager*, 2011) και *Το αγρίμι της καρδιάς* (*Herztier*, 2013)⁴⁶⁷.

Ποιήματά της μεταφράζονται και στο συλλογικό τόμο με τίτλο *Το τόλμημα της μνήμης* (2011)⁴⁶⁸.

⁴⁶⁶ Βλέπε, μεταξύ πολλών άλλων, Βασίλης Καλαμαράς, «Για τον εκτοπισμό μιλούσαμε με υπαιτιγμούς», «Ελευθεροτυπία», 12.5.2010, Ανταίος Χρυσοστομίδης, «Ένα Νόμπελ προς ανακάλυψη», εφημερίδα «Η Αυγή», 23.5.2010, Παρή Σπίνου, «Απαγορευμένες αναμνήσεις», «Κυριακάτικη Ελευθεροτυπία», Ένθετο «7: Τέχνες και Ζωή», τεύχος 444, 23.5.2010, Ξενοφών Μπρουντζάκης, «Ο άγγελος της πείνας», εφημερίδα «Το Ποντίκι», 3.6.2010, Σοφία Νικολαΐδου, «Κρίση θεσμών και ανθρώπων», εφημερίδα «Τα Νέα» / «Βιβλιοδρόμιο», 26.6.2010, Victor Ivanovici, «Ιστορίες ομηρίας και προδοσίας (από την Μεσευρώπη)», περιοδικό «The Athens Review of Books», τεύχος 20, Ιούλιος-Αύγουστος 2011, Ανταίος Χρυσοστομίδης, «Μια γυναίκα χωρίς πατρίδα, χωρίς γλώσσα», εφημερίδα «Η Αυγή», 17.6.2012 κ.λπ.

⁴⁶⁷ Ο.π.

⁴⁶⁸ Βλέπε *Το τόλμημα της μνήμης. Διηγήματα και ποιήματα από τη Νοτιοανατολική Ευρώπη*, εκδόσεις «Καστανιώτης», Αθήνα 2011, σε μετάφραση των Κ. Κοσμάς, Τ. Κώτσιας, Ισμήνη Ραντούλοβιτς, Ζντράβκα Μιχάλοβα, Θ. Ζαράγκαλης, Εμίλια Μαϊστόροβα-Στογιάνοβσκα, Ελευθερία Ζήκου-Πρέντα και Πελαγία Τσινάρη. Το όνομα της Χέρτα Μύλλερ εμφανίζεται δίπλα σε αυτά των Τζεμ Άκκας, Αλεξάνταρ Γκάταλιτσα, Τατιάνα Γκρόματσα, Ασλί Ερντογάν, Νίκος Θέμελης, Μουγκέ Ιπλικσί, Πάνος Ιωαννίδης, Αρντιάν-Κριστιάν Κιτσίκου, Λέα Κοέν, Γιάσνα Κότετσκι, Νικόλα Μαντζίροβ, Νόρμπερτ Μάπες-Νίντικ, Νίκη Μαραγκού, Πέτρος Μάρκαρης, Μπάλσα Μπρόκοβιτς, Έλσα Ντέμο,

1. Μετέωροι ταξιδιώτες / *Reisende auf einem Bein*

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γερμανικά
Μετάφραση από:	Γερμανικά
Μετάφραση:	Κατερίνα Χατζή
Εκδότης:	Ηρόδοτος
Έτος έκδοσης:	1993
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	214
Σχήμα:	21x12
I.S.B.N.:	960-7290-39-9

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Ανάμεσα στα χωριουδάκια, κάτω από τις κεραίες των ραντάρ που κλωθογύριζαν στον ουρανό, στέκονταν στρατιώτες. Εδώ ήταν τα σύνορα της άλλης χώρας. Η απόκρημνη ακτή που έφτανε ως τα μισά του ουρανού, τα χαμόκλαδα, τα αρμυρίκια, είχαν γίνει για την Ιρένε η εσχατιά της άλλης χώρας. [...]

Δύο οι χώρες, μια η γλώσσα και θεώρηση διέλευσης ένας έρωτας -το πρώτο βιβλίο που έγραψε η Χέρτα Μύλλερ στην Ομοσπονδιακή Γερμανία. Στην πατρίδα, τα πράγματα είχαν όνομα. Στην καινούργια χώρα, τα πράγματα βρίσκονταν αντίκρυ σε ονόματα που αρνούνται να ταιριάζουν μαζί τους, που αυτονομούνται, που κατανικούν τη μετανάστρια Ιρένε και αποτελούν πια μόνο κρυπτογραφικούς κώδικες της μαγείας παλιών επιθυμιών. Ο έρωτάς της για τον φοιτητή Φραντς, λαμπερός ακόμη στη Μαύρη Θάλασσα, ξεθωριάζει γρήγορα στη Γερμανία. Από το περιθώριο της καινούργιας χώρας, προβάλλει ακροβατώντας στη σκηνή, ονειρικός χορευτής, ο ομοφυλόφιλος Τόμας»⁴⁶⁹.

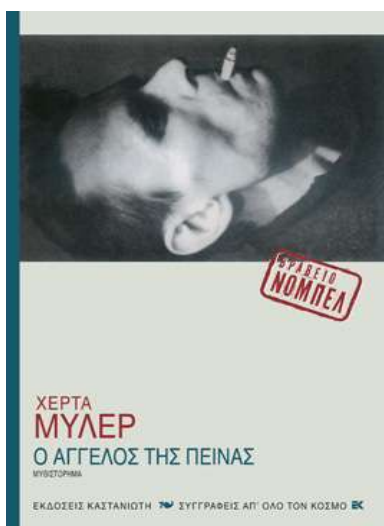
Μουράτ Ουγιούρκουλακ, Βαλέρι Πετρόβ, Φαρούχ Σέκιτς, Ντάλιμπορ Σίμπραγκα, Σλόμπονταν Σνάιντερ, Μίλε Στόγιτς, Γκυρ Τζενκ και Φίλιπ Φλοριάν.

⁴⁶⁹ Από την παρουσίαση του εκδοτικού οίκου

Οι κριτικοί για το μεταφρασμένο έργο:

«Ταξιδιώτισσα μετέωρη η Μύλλερ δεν κατονομάζει πουθενά τη γενέτειρά της Ρουμανία, είναι παντού “η άλλη χώρα”, ούτε και τον Τσεαουσέκescu, είναι “ο δικτάτορας”. Με τα πόδια στο Βερολίνο και τα σπλάχνα στη Ρουμανία, η μετέωρη ταξιδιώτισσα φτιάχνει ένα σύμπαν που ταρακουνάει τα σωθικά του αναγνώστη: σαν να μην υπάρχουν ήχοι, χρώματα, αγγίγματα, όλα είναι ένας παγωμένος - παγωμένος κόσμος αποξένωσης. Καμιά ρητορεία, καμιά γενική περιγραφή. Το σφίξιμο στο στομάχι έρχεται μέσα από την ακριβέστατη και αριστοτεχνικά φυσική περιγραφή αδιόρατων λεπτομερειών της καθημερινότητας της ηρωίδας που αναζητά τρόπους εγκατάστασης σε έναν τόπο που δεν είναι ο δικός της. Όλες τις λεπτομέρειες που δίνουν υπόσταση και διακριτικά στη ζωή. Μικρές μικρές εικόνες, κινηματογραφικά συχνά διατυπωμένες, που μοιάζουν ασύνδετες αλλά η αλληλουχία τους, ιδιοφυής από το μολύβι της Μύλλερ, συνθέτει σπαραγματικά και μαζί πλήρως έναν Κόσμο»⁴⁷⁰.

2. Ο άγγελος της πείνας / Atemschaukel

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γερμανικά
Μετάφραση από:	Γερμανικά
Μετάφραση:	Γιώτα Λαγουδάκου
Εκδότης:	Καστανιώτης
Έτος έκδοσης:	2010
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	264
Σχήμα:	22x14
I.S.B.N.:	960-03-5094-9

⁴⁷⁰ Βλέπε Αναστασία Λαμπρία, «Μετέωροι ταξιδιώτες», www.protagon.gr, 20.10.2009 και <http://www.kastaniotis.com/book/978-960-03-5094-4>.

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Στο βιβλίο της με τον τίτλο *Ο άγγελος της πείνας η Χέρτα Μίλερ* περιγράφει πέντε χρόνια από τη ζωή του Λέοπολντ Αουμπεργκ, ενός 17χρονου Γερμανού της Τρανσυλβανίας, σε ένα στρατόπεδο καταναγκαστικής εργασίας, όπου εκτοπίστηκε από τους Σοβιετικούς. Η αφήγηση στηρίζεται κατά πολύ στις σημειώσεις που η Μίλερ είχε κρατήσει στη διάρκεια των συζητήσεων με τον Όσκαρ Παστιόρ, ο οποίος είχε πράγματι εκτοπιστεί σε στρατόπεδο καταναγκαστικής εργασίας και με τον οποίο σκόπευαν να γράψουν μαζί αυτό το μυθιστόρημα. Όμως ο αιφνίδιος θάνατος του Παστιόρ αλλάζει τα δεδομένα και η Μίλερ αποφασίζει να το γράψει μόνη της. Στα περίπου 60 κεφάλαια του βιβλίου, μέσα από τα μάτια του νεαρού Λέο, ζούμε την πείνα, το ψύχος, τη δουλειά, την κούραση, την εξαθλίωση, τις ανθρώπινες σχέσεις, τις απάνθρωπες συνθήκες - προσωπικές μνήμες και Ιστορία συντίθενται σε ένα αδιάσπαστο σύνολο»⁴⁷¹.

Από την παρουσίαση του εκδοτικού οίκου:

«Ρουμανία 1945. Ο 17χρονος Γερμανός Λέοπολντ Αουμπεργκ από την Τρανσυλβανία εκτοπίζεται σε ένα σοβιετικό στρατόπεδο καταναγκαστικής εργασίας για πέντε ολόκληρα χρόνια. Αρχικά, θέλοντας να ξεφύγει από τον ασφυκτικό κλοιό της οικογένειας και της κωμόπολης όπου ζει, αναγκασμένος να καλύπτει την ομοφυλοφιλία του, η ιδέα ότι θα εκτοπιστεί δεν τον τρομάζει καθόλου - το αντίθετο μάλιστα. Σύντομα όμως θα έρθει αντιμέτωπος με την αμείλικτη πραγματικότητα του στρατοπέδου, όπου οι ταπεινωτικές συνθήκες εργασίας και η εξευτελιστική καθημερινή μάχη για την επιβίωση θα σημαδέψουν την ψυχή του και θα τον συνοδεύουν για όλη την υπόλοιπη ζωή του. Οι εμπειρίες της σκληρής, αδιάκοπης πείνας, ο εγωκεντρισμός, η χυδαιότητα και η μοναξιά απαιτούν μια γλώσσα ιδιαίτερη, μια γλώσσα που να μπορεί να περιγράψει τη μοναδικότητα μιας τέτοιας κατάστασης»⁴⁷².

3. Η αλεπού ήταν και τότε ο κυνηγός / *Der fuchs war damals schon der jager*

⁴⁷¹ Γιώτα Λαγουδάκου, «Τυπωθήτω», εφημερίδα «Ελευθεροτυπία», 14.05.2010.

⁴⁷² Απόσπασμα από το οπισθόφυλλο του μεταφρασμένου τόμου.

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γερμανικά
Μετάφραση από:	Γερμανικά
Μετάφραση:	Κωνσταντίνος Κοσμάς
Εκδότης:	Καστανιώτης
Έτος έκδοσης:	2011
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	240
Σχήμα:	21x14
I.S.B.N.:	960-03-5230-5

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Ρουμανία, τέλη της δεκαετίας του '80: Η Αντίνα είναι μια μελαγχολική αλλά αποφασιστική δασκάλα, η Κλάρα μια ωραία, ξέγνοιαστη εργάτρια σ' ένα εργοστάσιο συρμάτων, και οι δυο τους κάτι περισσότερο από στενές φίλες. Τυχαίνει όμως να ζουν σε μια από τις σκληρότερες δικτατορίες της Ευρώπης, όπου η φίλια μετατρέπεται σε εργαλείο της Σεκουριτάτε, ο έρωτας αποτελεί συνώνυμο του άγχους και οι καλύτεροι αναγνώστες της ποίησης τελικά είναι οι πράκτορες του Τσαουσέσκου, που ψάχνουν ανάμεσα στις γραμμές για απαγορευμένα μηνύματα»⁴⁷³.

Οι κριτικοί για το μεταφρασμένο έργο:

«Ένα βιβλίο γραμμένο από μια νομπελίστρια που έζησε το αποτρόπαιο πρόσωπο του ολοκληρωτισμού σε όλο του το εφιαλτικό εύρος. Ο πατέρας της συγγραφέως υπηρέτησε στα SS στη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, με συνέπεια, μετά τη λήξη του πόλεμου, να απελαθεί η μητέρα της σε στρατόπεδο συγκέντρωσης της πάλαι ποτέ ΕΣΣΔ, με τη μεσολάβηση του ΚΚΡ. Η ιστορία του μυθιστορήματος εκτυλίσσεται στη Ρουμανία, στη διάρκεια της δεκαετίας του 1980, με το καθεστώς Τσαουσέσκου να βρίσκεται στο απόγειο της διαφθοράς του σε κάθε επίπεδο. Οι στυγνές, απάνθρωπες και αποτρόπαιες δικτατορίες, που οι βολεμένοι στις ανέσεις του δυτικού κόσμου υποστηριχτές τους τις εμφάνιζαν ούτε λίγο ούτε πολύ ως επίγειους παραδείσους, ζούσαν δίχως να το γνωρίζουν τις τελευταίες τους στιγμές μέσα στην αλαζονεία της απόλυτης εξουσίας τους»⁴⁷⁴.

⁴⁷³ Από την παρουσίαση του εκδοτικού οίκου: <http://www.kastaniotis.com/book/978-960-03-5230-6>.

⁴⁷⁴ Απόσπασμα από την παρουσίαση του Ξενοφώντα Μπρουντζάκη με τίτλο «Η αλεπού ήταν και τότε ο κυνηγός», εφημερίδα «Το Ποντίκι», 11.5.2011. Βλέπε επίσης Ανταίος Χρυσοστομίδης, «Η αλεπού ήταν και τότε ο κυνηγός», εφημερίδα «Η Αυγή», 10.7.2011 και «Μνήμες στο ανοιξιάτικο Βερολίνο», «Η Αυγή», 1.4.2012, Λάμπρος Σκουζάκης, «Ο κόσμος του όξινου φόβου», εφημερίδα «Πανδοχείο», 11.1.2012, Ευτυχία Παναγιώτου, «Κυνηγώντας τη μνήμη και το μελάνι», εφημερίδα «Η Αυγή», 7.6.2011, Βασίλης Καλαμαράς, «Το φάντασμα του ολοκληρωτισμού», εφημερίδα «Ελευθεροτυπία», 19.4.2011 κ.π.ά.

4. Το αγρίμι της καρδιάς / *Herztier*

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γερμανικά
Μετάφραση από:	Γερμανικά
Μετάφραση:	Γιώτα Λαγουδάκου
Εκδότης:	Καστανιώτης
Έτος έκδοσης:	2013
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	211
Σχήμα:	21x14
I.S.B.N.:	960-03-5230-5

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Ένα κορίτσι από μια φτωχή επαρχία του Νότου, που τις νύχτες εκδίδεται στο πάρκο και βρίσκεται με τη ζώνη της αφηγήτριας περασμένη στο λαιμό του: αυτοκτονία ή δολοφονία; Τρεις φοιτητές, που τους ενώνει ο φόβος μπροστά στον παντοδύναμο και πανταχού παρόντα δικτάτορα και που κάποια στιγμή γίνονται αναπόφευκτα θύματά του: παρακολουθούνται, ανακρίνονται, εκβιάζονται, χάνουν τη δουλειά τους και τελικά καταλήγουν άλλοι να αυτοκτονήσουν και άλλοι να φύγουν. Μια νεαρή γυναίκα, που συνεργάζεται με τη Σεκουριτάτε - μια σχέση στον αστερισμό της προδοσίας και του θανάτου. Και, τέλος, η αφηγήτρια, με το βλέμμα στραμμένο στα παιδικά της χρόνια, στον κόσμο της επαρχίας των γονιών της, σε έναν κόσμο όπου κυριαρχεί η κατάρρευση και η παρακμή, η στενότητα, η παγωνιά, η θλίψη. Ένα βιβλίο για το φόβο, την αντίσταση, τη φιλία, την αδιαπραγμάτευτη θέληση για ζωή, αλλά και τον έρωτα σε συνθήκες απόλυτου ολοκληρωτισμού. Ένα μυθιστόρημα κατά μεγάλο μέρος αυτοβιογραφικό, που με τη λιτή αλλά γεμάτη σύμβολα και εικόνες γλώσσα της πρωτοπρόσωπης αφήγησης συγκαταλέγεται στα σημαντικότερα έργα της σύγχρονης παγκόσμιας λογοτεχνίας»⁴⁷⁵.

Οι κριτικοί για το μεταφρασμένο έργο:

«Με την παράδοξα ποιητική πένα της, εισχωρείς σε έναν άλλο κόσμο· τον δικό της κόσμο. Δεν δυσκολεύεται να εντοπίζεις την αυτοπροσωπογραφία της που κρύβεται

⁴⁷⁵ Από την παρουσίαση του εκδοτικού οίκου, <http://www.kastaniotis.com/book/978-960-03-5563-5>.

πίσω από τη φωνή της αφηγήτριάς της. Όπως κι εκείνη, γεννήθηκε σε ένα μικρό γερμανόφωνο χωριό της Ρουμανίας· οι αντιστασιακές της δραστηριότητες την οδηγούν στο γραφείο του «δήμιου»· η συνείδησή της απορρίπτει τον πατέρα, στρατιώτη των Ες Ες· δούλεψε ως μεταφράστρια σε εργοστάσιο. Ο τόνος όμως του στροβιλώδους μυθιστορηματός της δεν μπορεί να χαρακτηριστεί μήτε εξομολογητικός μήτε απολογητικός, αλλά ως ένα ρεαλιστικό κείμενο, ως μια ματιά σε μια δύσκολη εποχή για τη Ρουμανική Ιστορία, σε μια γενιά που, ενώ της φορέθηκαν -δια της βίας- φίμωτρο και παρωπίδες, πάλεψε να τα κομματιάσει»⁴⁷⁶.

⁴⁷⁶ Βλέπε Βίκυ Βασιλάτου - Σαρρή, «Το αγρίμι της καρδιάς», www.oanagnostis.gr, 7.11.2013. Βλέπε επίσης Μαρινέλα Ασπραπέλλου, «Μια συγγραφέας-αγρίμι», περιοδικό «ΒΗmagazino», τεύχος 667, 28.7.2013, Γρηγόρης Μπέκος, «Η χώρα όπου όλοι ζούσαν με τη σκέψη της φυγής», εφημερίδα «Το Βήμα / "Βιβλία», 22.9.2013, Δήμητρα Ρουμπούλα, «Εικόνες από την εφιαλτική Ρουμανία του Τσαουσέσκου», εφημερίδα «Έθνος», 12.10.2013, Χρήστος Κυθρεώτης, «Η γλώσσα ως αξιόπιστη μαρτυρία», «Εφημερίδα των Συντακτών», 25.10.2013 κ.ά.

ΤΖΕΛΛΟΥ ΝΑΟΥΜ / GELLU NAUM

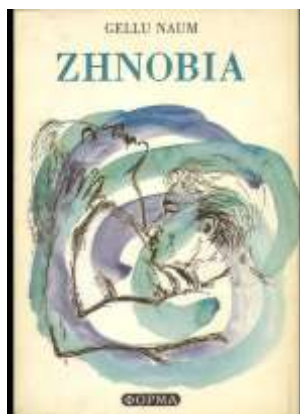
Βιογραφικά στοιχεία:

«Ο Ρουμάνος ποιητής Gellu Naum γεννήθηκε στο Βουκουρέστι το 1915 (αποβίωσε το έτος 2001). Ο πατέρας του, ποιητής επίσης, σκοτώθηκε στον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Ο Gellu Naum σπούδασε φιλοσοφία στη ρουμανική πρωτεύουσα και εν συνεχεία στο Παρίσι, όπου συνδέθηκε με το υπερρεαλιστικό κίνημα και με τον Andre Breton προσωπικά. Παραμονές του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου μετέχει στη συντακτική επιτροπή του περίφημου υπερρεαλιστικού περιοδικού “Minotaure”. Μεταξύ 1944 και 1948 πρωτοστάτησε στις δραστηριότητες της αξιολογής ρουμανικής υπερρεαλιστικής ομάδας. Το κομμουνιστικό καθεστώς τον καταδίκασε σε αφάνεια, αλλά η ποίησή του επηρέασε έντονα τους νεότερους πρωτοπόρους ποιητές της χώρας του. το όνομα του Gellu Naum περιλαμβάνεται στις πιο έγκυρες ιστορικές και θεωρητικές εργασίες για τον ευρωπαϊκό υπερρεαλισμό. Εκτός από ποίηση δημοσιεύει επίσης πεζό λόγο, θέατρο, δοκίμια και μεταφράσεις»⁴⁷⁷.

Εργογραφία (ενδεικτικά):

Από το πλούσιο συγγραφικό του έργο, αναφέρουμε ενδεικτικά τις ποιητικές συλλογές του *Η ελευθερία να κοιμάσαι σε ένα μέτωπο (Libertatea de a dormi pe o frunte, 1937)*, *Ο διάδρομος του ύπνου (Culoarul somnului, 1944)*, *Αριστουργήματα (Poeme alese, 1970)*, *Το δέντρο-ζώο (Copacul-animal, 1971)*, *Η άλλη όψη (Partea cealaltă, 1980)*, *Η γαλάζια όχθη (Malul albastru, 1990)*, *Η μαύρη φωτιά (Focul negru, 1995)*, *Η αδελφή πηγάδι (Sora fântână, 1995)*, *Ασκητής σε παράγκα σκοποβολής (Ascet la baraca de tir, 2000)* και *Ο αστερισμός του φιδιού (Calea șerpelui, 2002)* και τα έργα πεζογραφίας *Άπαντα II. Πεζογραφία (Opere II. Proza, 2012)*. Έγραψε επίσης έργα θεάτρου καθώς και παιδική λογοτεχνία.

Ζηνοβία / Zenobia

⁴⁷⁷ Το παρόν βιογραφικό του συγγραφέα παρατίθεται στο εσώφυλλο του μεταφρασμένου έργου. Για περισσότερες πληροφορίες για το συγγραφέα και το έργο του, βλέπε επίσης τον πρόλογο του μεταφρασμένου έργου, με τίτλο «Μια “κορνίζα” για την Ζηνοβία», με υπογραφή του Βίκτωρ Ιβάνοβιτς (Μάρτιος 1992). Έργα του συγγραφέα μεταφράζονται και από τον Κ. Ασημακόπουλο, στο *Ανθολόγιο Ρουμάνων Ποιητών*, εκδόσεις «Αρίων», Αθήνα 1974 και από τον Στρ. Μυριβήλης, στην *Ανθολογία Ρουμάνων Πεζογράφων* εκδόσεις «Γ. Φέξης», Αθήνα 1963.

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Μετάφραση:	Βίκτωρ Ιβάνοβιτς
Πρόλογος:	Βίκτωρ Ιβάνοβιτς
Εκδότης:	Φόρμα
Έτος έκδοσης:	1992
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	252
Σχήμα:	21x14
I.S.B.N.:	960-271-009-8

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Το πεζογράφημα *Ζηνοβία*, είναι ένα “χρονικό” του ρουμανικού υπερρεαλισμού κινήματος και των ακόλουθων χρόνων, όπου όμως τα γεγονότα, τα βιώματα και τα πρόσωπα “μεταφράζονται” στη βαθύτατα ποιητική γλώσσα του ονείρου, είναι επίσης - και κυρίως - το “χρονικό” ενός μεγάλου έρωτα ή μάλλον του Έρωτα: του μοναδικού, “τρελού”, απόλυτου, επαναστατικού, όπως τον ήθελαν οι σουρεαλιστές. Του έρωτα που θέλει “αρετή και τόλμη” όπως το κάθε τι που έχει σχέση με την Ελευθερία, διότι ένας τέτοιος έρωτας είναι η ίδια η Ελευθερία...

Με απόλυτη αμεσότητα, ξεγυμνώνοντας την ψυχή ο *Gellu Naum* διερευνά το μεγαλείο αυτού του έρωτα το καταγράφει, και καταγράφοντας το αναβιώνει και το ξαναβιώνει μπροστά μας. Κάνοντάς μας έτσι κοινωνούς της διαλεκτικής του απόκοσμου, που όμως δεν μας απομονώνει από τον κόσμο αλλά μας μνει στα μυστήριά του και μας βυθίζει στην καρδιά του την ίδια, εκεί όπου στην μοναξιά των απαρχών της δημιουργίας, το ζευγάρι, το “μοναδικό” που είναι το κάθε ζευγάρι, συναντά τις ρίζες της ζωής...»⁴⁷⁸.

Οι κριτικοί για το μεταφρασμένο έργο:

«Υποθέτω ότι ο Έλληνας αναγνώστης που θα ακολουθήσει τον *Gellu Naum* στην θαυμαστή αυτή περιπέτειά του, θα μπει στον πειρασμό να συνδέσει την διάσταση του εύρους που προσδίδει στον Έρωτα ο δικός μας Ανδρέας Εμπειρίκος, στο Μέγα Ανατολικό, μέσα από την διεκδίκηση της “άνευ όρων και άνευ ορίων” ελευθερίας του, με την διάσταση του βάθους που του διανοίγουν οι σελίδες του Ρουμάνου συγγραφέα. Και θα φτάσει ίσως στο συμπέρασμα ότι πρόκειται για δύο στάδια της ίδιας πνευματικής εμπειρίας. Κάποια στιγμή, το υπερωκεάνιο μεταμορφώνεται σε υποβρύχιο και τραβάει για ένα λιμάνι του βυθού, που λέγεται *Ζηνοβία*»⁴⁷⁹.

⁴⁷⁸ Από το οπισθόφυλλο του μεταφρασμένου έργου.

⁴⁷⁹ Βίκτωρ Ιβάνοβιτς, «Μια “κορνίζα” για την Ζηνοβία», σ. 25.

Βιογραφικά στοιχεία:

Διηγηματογράφος, συγγραφέας νουβελών, μυθιστορημάτων, και απομνημονευμάτων, «ο φίλος μου Φανούς Νεάγκου (1932-2011) έπεσε στα σύγχρονα Ρουμανικά Γράμματα σαν διάττοντας. Δεν είχε ούτε δασκάλους, ούτε προδρόμους, ούτε οδηγούς κι' ούτε εθήτευσε σε καμία Φιλολογική "Σχολή". Μπήκε στο στίβο μονοκόμματος, αφκιασίδωτος, έτσι όπως έφυγε απ' το χωριό του, ένα μικρό χωριό της Βραΐλας, χωρίς να ξέρει ούτε κι' ο ίδιος τι έχει μέσα στο πνευματικό δισάκι του. σπούδασε στο Βουκουρέστι και πήγε να διδάξει και τους άλλους σ' ένα απόμακρο χωριό του Μπααραγκάν - της ρουμανικής αυτής Γεδρωσίας που τώρα εξελίχτηκε σε "περιβόλι του θεού".

Η άγρια μοναξιά δεν έθαψε το ταλέντο του συγγραφέα. Τέτοια ταλέντα δεν θάβονται. (...) Ένα τραχύ ρίγος διαπερνά τις σελίδες του, μια Συμφωνία βάρβαρη και τρυφερή μαζί σ' ένα τοπίο αυχμηρό - όπου λίγες ελπίδες μπορεί να εναποθέσει άνθρωπος μα οι ήρωες του Νεάγκου τις εναπόθεσαν όλες. Συνολικά όλες οι πτυχές τούτης της σχεδόν πρωτόγονης σύνθεσης είναι πελεκημένες σ' ακατέργαστο ξύλο, απ' όπου αναπηδά μια ποίηση παρθενική, άμεση, σαν να την έδωσε μόνη της η ζωή»⁴⁸⁰.

Εργογραφία (ενδεικτικά):

«Ο Φανούς Νεάγκου γιόμισε τη μοναξιά του με έργο. Ο πρώτος καρπός αυτής της στυφής μοναξιάς ήταν το πρώτο του βιβλίο: *Χιονίζει στο Μπααραγκάν* (1959). Απ' την ίδια γεωγραφική πηγή έχει αναβρύσει και το σημαντικότερα απ' τα ως τώρα μυθιστορήματά του που τιμήθηκε και με το βραβείο της Ένωσης Συγγραφέων. Ο τυπικός τίτλος του βιβλίου ήταν *Ο άγγελος φώναζε*. Προτίμησα όμως το πέρα απ' τους αμμόλοφους, όχι μόνο γιατί ηχεί αρμονικότερα μα και γιατί έτσι έγινε γνωστό απ' τον Κινηματογράφο»⁴⁸¹.

Άλλα έργα του (σε τόμους): *Χιονίζει στο Μπααραγκάν* (*Ningea în Bărăgan*, 1960), *Πέρα απ' τους αμμόλοφους* (*Dincolo de nisipuri*, 1962), *Ο άγγελος φώναζε* (*Îngerul a strigat*, 1968), *Οι όμορφοι τρελοί των μεγαλουπόλεων* (*Frumoșii nebuni ai marilor orașe*, 1976), *Το βιβλίο με φίλους* (*Cartea cu prieteni*, 1979), *Μεταξένιες αϋπνίες* (*Insomnii de mătase*, 1981), *Γεγονότα του πουθενά και πορτοκαλί περιπλανήσεις* (*Întâmplări aiurea și călătorii oranj*, 1981), *Το σκαμπό της μοναξιάς* (*Scaunul singurății*, 1988) και *Ο εραστής της Μεγάλης Κυρίας Δράκουλα* (*Amantul Marii Doamne Dracula*, 2001).

⁴⁸⁰ Μενέλαος Λουντέμης, «Λίγα λόγια για το συγγραφέα», εισαγωγή στο μεταφρασμένο τόμο, σ. 5. Έργο του Νεάγκου μεταφράζεται και στον τόμο με τίτλο *Ρουμάνοι πεζογράφοι και ποιητές*, μετάφραση - ανθολόγηση Μενελάου Λουντέμη, εκδόσεις «Δωρικός», Αθήνα 1978, σσ. 62-69. Βλέπε επίσης το περιοδικό «Νέα Εστία», τεύχος 0 (τμ. 98), σ. 5, μεταφρασμένο απόσπασμα από το έργο του με τίτλο *Ο άγγελος εφώνε* τρεις φορές, μετάφραση Μενέλαος Λουντέμης, σσ. 898-891.

⁴⁸¹ Ο.π.

Πέρα απ' τους αμμόλοφους / Îngerul a strigat

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Μετάφραση:	Α. Παπακώστα
Πρόλογος:	Μενέλαος Λουντέμης
Εκδότης:	Παπακώστα
Έτος έκδοσης:	1956
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	640
Σχήμα:	21x15

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Είναι αδιαφιλονίκητη εδώ η παρουσία του γεννημένου πεζογράφου. Ο Φανούς Νεάγκου είναι αυτός (και κανένας άλλος) που έγραψε αυτό το βιβλίο. Απλός κι' ανεπιτήδευτος, μ' ανεπανάληπτες μεταφορές κι' αναπάντεχες εικόνες, αργά, υπομονετικά, χτίζει σχεδόν "χειρωνακτικά" το παραμύθι της ζωής του ζυμωμένο με τους ανθρώπους και τα συμβάντα του καιρού του και του τόπου του»⁴⁸².

⁴⁸² Ο.π.

Απόσπασμα από το μεταφρασμένο έργο:

«Σε μίαν απανεμιά του Δούναβη, δεμένες σε κάτι παλούκια του όχτου, λικνίζονταν κείνο το πρωί τεμπέλικα κάτι ψαρόβαρκες. Οι ψαράδες είχαν απλώσει στις κουβέρτες τα δίχτυα τους και τ' άφηναν να στεγνώσουν ήσυχα. Ένα αγόρι με ξεθωριασμένο καπέλο, φορώντας μια παλιά ναυτική φανέλα και με μαζεμένα τα μανταφούνια ως το γόνατο έβαλε ανάμεσα σε δύο βάρκες ένα σανίδι και ζάπλωσε να κοιμηθεί με το πρόσωπο στραμμένο κατά τον ήλιο. Στην αντίπερα όχθη απλώνονταν ένας βαλτότοπος όπου τσαλαβουτούσαν μέσα τα γουρούνια ψάχνοντας για βρομισιές. Λίγα παλιά κρέατα και καλαμόριζες. Ο αέρας έφερνε ως εκεί τη βαριά, αποπνικτική μυρουδιά τους»⁴⁸³.

⁴⁸³ Βλέπε σ. 7.

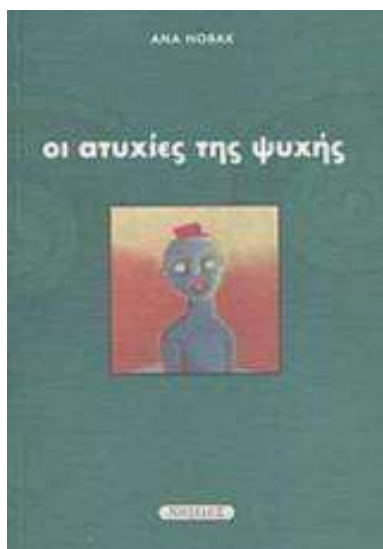
Βιογραφικά στοιχεία:

Με το πραγματικό της όνομα Zimra Harsányi, η συγγραφέας Άννα Νοβάκ (1929-2010), τέκνο εβραϊκής οικογένειας, γεννήθηκε στην Τρανσυλβανία της Ρουμανίας. Σε ηλικία δεκατεσσάρων χρονών εκτοπίστηκε στο στρατόπεδο συγκεντρώσεως του Άουσβιτς. Έχει γράψει πολλά θεατρικά έργα, ποιήματα και μυθιστορήματα, αλλά έγινε γνωστή κυρίως λόγω του ημερολογίου που κρατούσε και το οποίο εξέδωσε στη Γαλλία, εκεί όπου μετοίκησε στη δεκαετία του 1960. Ήταν γνωστή και σαν «Anne Frank της Ρουμανίας», παρόλο που στο ημερολόγιό της η Anne Frank περιγράφει γεγονότα τα οποία έλαβαν χώρα εκτός των στρατοπέδων συγκέντρωσης, ενώ η Άννα Νοβάκ εξιστορεί γεγονότα τα οποία έχει βιώσει η ίδια. Τα έργα της Άννας Νοβάκ έχουν μεταφραστεί σε πολλές ευρωπαϊκές γλώσσες.

Εργογραφία (ενδεικτικά):

Εκτός από το ημερολόγιο, το οποίο εκδόθηκε, ήδη από το 1966, στην Ουγγαρία με τίτλο *Οι όμορφες μέρες της νιότης μου* (*A téboly hétköznapjai*) και που μεταφράστηκε σε πολλές γλώσσες, η Άννα Νοβάκ υπογράφει και τους τόμους: *Ένα ανησυχητικό «Όχι»* (*Un nu deconcertant*, 1970), *Ήμουν δεκατεσσάρων χρόνων στο Άουσβιτς* (*J'avais quatorze ans à Auschwitz*, 1982), *Το λιμάνι* (*La Porte*, 1985), *Η παλέτα* (*Le grabat*, 1988), *Σαν μια χώρα που δεν εμφανίζεται στο χάρτη* (*Comme un pays qui ne figure pas sur la carte*, 1992), *Ο γάμος της Βαρένκα* (*Les noces de Varenka*, 1996) και *Ο φύλακας του θησαυρού* (*Le maître de Trésor*, 2002).

Οι ατυχίες της ψυχής / Les accidents de l' âme

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από:	Γαλλικά
Μετάφραση:	Βασίλης Τομανάς
Εκδότης:	Νησίδες

Έτος έκδοσης:	1999
Τόπος έκδοσης:	Σκόπελος
Αριθμός σελίδων:	191
Σχήμα:	21x14
I.S.B.N.:	960-8480-49-3

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Είναι το πρώτο βιβλίο της γνωστής ρουμανο-γαλλίδας συγγραφέως Άννα Νόβακ στη γλώσσα μας. Κι είναι το πρώτο που εξέδωσε και η ίδια στο Παρίσι. Η Άννα Νόβακ γεννήθηκε φτωχή και εβραία στην ρουμανική Τρανσυλβανία, στην πιο ζοφερή και παραλυμένη γωνιά της Ευρώπης, σε περιβάλλον πολύγλωσσο: μιλούσαν εκεί ρουμάνικα, ουγγρικά, γερμανικά. Στα δεκατέσσερά της χρόνια βρέθηκε στο στρατόπεδο συγκεντρώσεως του Άουσβιτς. Εκεί πέρασε τις "ωραίες μέρες της νιότης" της κι έγραψε, ένιωσε τη λαχτάρα να γράφει. Στο πίσω μέρος από ξεσκισμένες αφίσες κράτησε το Ημερολόγιο του στρατοπέδου -που το αποκρυπτογράφησε και το εξέδωσε πολύ αργότερα στη Γαλλία, και κατόπιν στη Γερμανία, στις Η.Π.Α., στην Πορτογαλία, στην Ιαπωνία. Έκτοτε, η ζωή της καθορίζεται από τη γραφή: ό,τι δεν γράφει, είναι σαν να μην το είχε ζήσει. Μετά το Άουσβιτς, από το οποίο βγήκε με σοβαρότατα προβλήματα υγείας, έζησε είκοσι αλησμόνητα χρόνια στην Ρουμανία, που οικοδομούσε τότε τον "σοσιαλισμό". Συγχρόνως, ανακτούσε επώδυνα την μνήμη της. Έγινε θεατρική συγγραφέας, γνωστή κι αγαπημένη στους συμπολίτες της. Όταν στις αρχές της δεκαετίας του 1960 έπεσε σε δυσμένεια, έφυγε και εγκαταστάθηκε στη Γαλλία. Εκεί, γνώρισε την ελευθερία, την πικρή ελευθερία που δεν ήξερε τι να την κάνει. Σιγά σιγά, εξέδωσε στη Γαλλία τα παλιότερα έργα της (κυρίως θεατρικά και ποιήματα) και στράφηκε στη συγγραφή μυθιστορημάτων»⁴⁸⁴.

Οι κριτικοί για το μεταφρασμένο έργο:

«Δεν θεωρώ ατιμωτική την ηλιθιότητα. Πιστεύω πως αν δεν ήσουν έστω μια φορά στη ζωή σου ηλίθιος, και μάλιστα βαθιά ηλίθιος, δεν έχεις καμία πιθανότητα να υποψιαστείς τι είναι η ζωή. Νομίζω πως χρωστούμε στους ηλίθιους περισσότερα απ όσα πιστεύουμε. Αυτοί τραβούν και πάντα τραβούσαν κουπί, με την ενεργητικότητα, την αξεπέραστη ζωτικότητα τους. Δίχως τους ηλίθιους, όλα θα είχαν βουλιάξει στον μηδενισμό! Ο κόσμος θα είχε εξαφανιστεί, από φόβο μη γελοιοποιηθεί!»⁴⁸⁵.

⁴⁸⁴ Εμπορική παρουσίαση του μεταφρασμένου έργου, στο <http://www.protoporia.gr/oi-atychies-tis-psychis-p-79624.html>.

⁴⁸⁵ Απόσπασμα από το οπισθόφυλλο του μεταφρασμένου έργου.

ΝΙΚΟΛΑΕ ΝΤΑΒΙΝΤΕΣΚΟΥ / NICOLAE DAVIDESCU

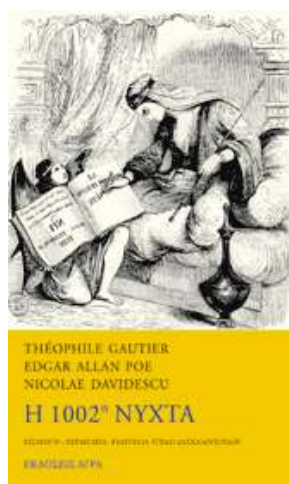
Βιογραφικά στοιχεία:

Ο Νικολάε Νταβιντέσκου υπήρξε ποιητής, πεζογράφος και κριτικός λογοτεχνίας. Το όνομά του συνδέθηκε με το κίνημα των συμβολιστών ποιητών. Από ποιοτική άποψη, η ποίησή του υπερτερεί της πεζογραφίας. Ταυτόχρονα με το λογοτεχνικό του ντεμπούτο, ξεκίνησε και δημοσιογραφική σταδιοδρομία. Εκτός από άρθρα και μελέτες σε εφημερίδες και περιοδικά της εποχής του, ο Νταβιντέσκου πραγματοποίησε και πολλές μεταφράσεις, κυρίως από τη γαλλική ποίηση, συνεισφέροντας ουσιαστικά στην κατανόηση της δημιουργίας σημαντικών Γάλλων συγγραφέων, όπως Villiers de l'Isle Adam και Th. Gautier. Έχει διατελέσει αντιπρόεδρος της Εταιρείας Ρουμάνων Συγγραφέων. Το 1948 καταδικάστηκε σε πέντε χρόνια φυλακή για αντισημιτισμό, αλλά αποβίωσε πριν εκτίσει την ποινή του⁴⁸⁶.

Εργογραφία (ενδεικτικά):

Από το σχετικά πλούσιο συγγραφικό του έργο, αναφέρουμε τους τόμους: *Στο πηγάδι της Κασταλίας* (*La fântâna Castaliei*, ποίηση, 1910), *Ιώβ* (*Iov*, 1911), *Η Σφήκα* (*Sfinxul*, νουβέλα και αφηγήσεις, 1915), *Επιγραφές* (*Inscripții*, ποίηση, 1916), *Λογοτεχνικές όψεις και κατευθύνσεις* (*Aspecte și direcții literare*, 1921), *Ο Ernest Renan* (1923), *Το έγκλημα της οδού Νύχτας* (*Crima din Strada Noapții*, διηγήματα, 1925), *Η νεράιδα απ' τα βάθη της λίμνης* (*Zâna din fundul lacului*, αφηγήσεις, χ.έ.), *Το μουγκό βιολί* (*Vioara mută*, μυθιστόρημα, 1928), *Κούνια ασμάτων* (*Leagăn de cântece*, 1929), *Το πηγάδι με τα πρόσωπα* (*Fântâna cu chipuri*, μυθιστόρημα, 1933), *Απόκρυφη αποκάλυψη* (*Apocalips profan*, νουβέλα και αφηγήσεις, 1941), *Από την παρνασιακή μας ποίηση* (*Din poezia noastră parnasiană*, 1943) κ.λπ.⁴⁸⁷

Η 1002η νύχτα / O mie de nopți și a doua noapte

⁴⁸⁶ Βλέπε, ενδεικτικά, M. Scarlat, *Istoria poeziei românești* (Ιστορία της ρουμανικής ποίησης), τόμος β', Βουκουρέστι 1984, H. Zalis, «Nicolae Davidescu», περιοδικό «Lucafařarul», αριθ. 44, έτος 1984, Șerban Cioculescu, «Itinerar critic», V, 1989 κ.ά.

⁴⁸⁷ Ο.π.

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Μετάφραση:	Έφη Γιαννοπούλου, Άρης Μπερλής
Εκδότης:	Άγρα
Έτος έκδοσης:	2006
Τόπος έκδοσης:	Σκόπελος
Αριθμός σελίδων:	144
Σχήμα:	21x12
I.S.B.N.:	960-325-630-7

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Τι συνέβη στη Χαλιμά (ή Σεχραζάντ) αφού περάτωσε τις Χίλιες και μια νύχτες; Τρεις συγγραφείς επανέρχονται στον ανατολίτικο κύκλο των αραβικών παραμυθιών για να του δώσουν μια συνέχεια.

Τρία διηγήματα, το πρώτο γραμμένο από Γάλλο, το δεύτερο από Αμερικανό, το τρίτο από Ρουμάνο, διασταυρώνονται πάνω σ' ένα κοινό ερώτημα: γίνεται να δώσουν μια συνέχεια στον υπέροχο κύκλο των ανατολίτικων διηγήσεων αφού η μυθική σουλτάνα φαίνεται να τα' χει διηγηθεί πια όλα; Η αφήγηση μιας ακόμη ιστορίας είναι εφικτή; Και ποιας ιστορίας; Ο Θεόφιλος Γκωτιέ και ο Έντγκαρ Άλλαν Πόου, οι πρώτοι που θέτουν αυτό το ερώτημα, χωρίς να είναι σίγουρο ότι ο ένας γνώριζε το κείμενο του άλλου, απαντούν με πολύ ειρωνικό τρόπο. Στο διήγημα του Γκωτιέ, η Σεχραζάντ επιστρέφει από το Παρίσι στη Βαγδάτη, εφοδιασμένη με μια επιφυλλίδα που της διηγήθηκε ο ίδιος ο Γκωτιέ, αλλά της κόβουν το κεφάλι: η επιφυλλίδα δεν πείθει. Στο διήγημα του Πόου, ξαναπιάνει από μόνη της μια από τις ιστορίες της και η καινούργια αφήγηση αντικαθρεφτίζει τα μύρια παράδοξα του σύγχρονου κόσμου με ανατολίτικο φτιασίδιωμα. Όμως τα επιτεύγματα αυτά ακούγονται τόσο παράδοξα που καταλήγουν και πάλι στο θάνατό της.

Πέρα απ' αυτό το κοινό και ειρωνικό συμπέρασμα, τα διηγήματα του Γκωτιέ και του Πόου διαφέρουν ριζικά ως προς τον τόνο και τη δομή. Όμως το “κριτικό διήγημα” του Νικολάε Νταβιντέσκου, Ρουμάνου ποιητή, μυθιστοριογράφου και κριτικού, μας προσκαλεί να τα διαβάσουμε με σταυρωτή ανάγνωση. Ο Νταβιντέσκου, μεταφραστής του Γκωτιέ στα ρουμάνικα, ανακαλεί μέσα στο ίδιο του το διήγημα τον Έντγκαρ Άλλαν Πόου, το γνωστότατο ποίημά του «Το Κοράκι» καθώς και το δοκίμιο του “Η φιλοσοφία της σύνθεσης”. Η Σεχραζάντ του Νταβιντέσκου, δεινή αφηγήτρια αλλά και άξια συγκριτική γραμματολόγος, δείχνει, χάρη σε μια ωραία και επιτήδεια σταυρωτή ανάγνωση του “Κορακιού” και διαφόρων ιστοριών από τις Χίλιες και μια νύχτες, ότι η δύναμη της μυθοπλασίας είναι απέραντη. Αλλά δεν ξέρουμε τι θησαυρούς κατέχουμε παρά μόνο αφού τους ανακαλύψουμε χάρη σε μακρινά ταξίδια και σε συναπαντήματα με τους άλλους»⁴⁸⁸.

⁴⁸⁸ Βλέπε Ευαγγελία Stead-Δασκαλοπούλου, «Η νέα Χαλιμά, η μηχανή της μυθοπλασίας και η σταυρωτή ανάγνωση», παρουσίαση στην ιστοσελίδα του εκδοτικού οίκου «Άγρα» και στο οπισθόφυλλο του μεταφρασμένου τόμου. Όπως προκύπτει και από την παρουσίαση, στον τόμο μεταφράζονται τα διηγήματα «La Mille et deuxieme nuit» του Theophile Gautier, «The thousand and second tale of Scheherazade» του Edgar Allan Poe και «O mie de noapți și a doua noapte» του Nicolae Davidescu. Βλέπε επίσης Χαραλάμπου Γιαννακόπουλου, «Χίλιες και μία, χίλιες και δύο...», περιοδικό «Bookmarks», τεύχος 5, 25.12.2009 και Γιώργου Βέη, «Ένα βιβλίο, μια σκέψη», εφημερίδα «Η Αυγή», 3.2.2008.

Οι κριτικοί για το μεταφρασμένο έργο:

«...ο παραγνωρισμένος σήμερα γαλλοθρεμμένος ρουμάνος συγγραφέας και κριτικός Νικολάε Νταβιντέσκου (1887-1954) δίνει μια δική του εκδοχή της «Χιλιοστής δεύτερης νύχτας», στην οποία αποτίει έμμεσα φόρο τιμής τόσο στον Γκωτιέ, τον οποίο θαυμάζει και μεταφράζει ήδη από το 1911, όσο και στον Πόου, τον οποίο γνωρίζει κυρίως διαμεσολαβημένο από τον Μποντιέρ. Σε τούτη την τρίτη λοιπόν περίπτωση μπορούμε να μιλάμε για ένα διακειμενικό αλωνάκι, από εκείνα που τόσο ερεθίζουν τους σύγχρονους συγκριτολόγους. (...)

...το κριτικό διήγημα του Νταβιντέσκου μεταφράζει από τα ρουμανικά η συγκριτολόγος Ευαγγελία Stead-Δασκαλοπούλου, που έχει το γενικό πρόσταγμα και στην οποία ανήκει το ευρηματικό εισαγωγικό μελέτημα «Η νέα Χαλιμά, η μηχανή της μυθοπλασίας και η σταυρωτή ανάγνωση», ανακοίνωσή της σε διεθνές συνέδριο συγκριτικής γραμματολογίας στη Γαλλία, τον Νοέμβριο του 2002»⁴⁸⁹.

⁴⁸⁹ Λίζυ Τσιριμώκου, «Το δυτικό φινάλε στις αφηγήσεις της Σεχραζάντ. Σταυροβελονιά σε ανατολίτικο πανί», εφημερίδα «Το Βήμα», 03.09.2006.

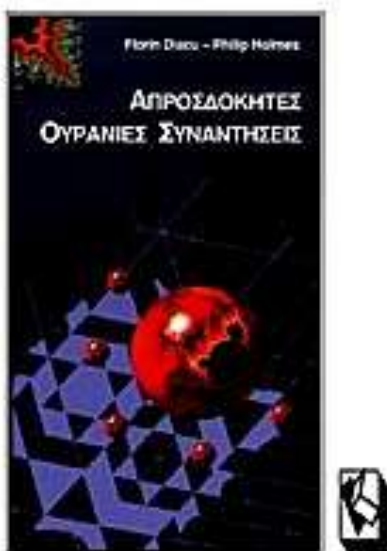
Βιογραφικά στοιχεία:

Ο Φλορίν Ντιάκου γεννήθηκε στην πόλη Σιμπίου της Τρανσυλβανίας. Απόφοιτος του Τμήματος Μαθηματικών του Πανεπιστημίου Βουκουρεστίου, εργάστηκε ως δάσκαλος σε γυμνάσιο της Ρουμανίας, χώρα την οποία εγκατέλειψε το 1988 με προορισμό τη Γερμανία όπου, στο Πανεπιστήμιο του Heidelberg, υποστήριξε διδακτορική διατριβή με θέμα την ουράνια μηχανική. Αμέσως μετά μετοίκησε στον Καναδά, όπου εργάστηκε αρχικά στο Κέντρο Μαθηματικών Μελετών του Μόντρεαλ και στη συνέχεια ως αναπληρωτής καθηγητής στο Πανεπιστήμιο της Βικτώρια⁴⁹⁰.

Εργογραφία (ενδεικτικά):

Ο Φλορίν Ντιάκου έχει δημοσιεύσει πάνω από εκατό μελέτες, μεταξύ των οποίων και τους τόμους: *Απροσδόκητες ουράνιες συναντήσεις (Celestial Encounters - The Origin of Chaos, 1996)*, σε συνεργασία με τον Philip Holmes⁴⁹¹, *Η χαμένη χιλιετία. Πολιορκία στις πύλες της ιστορίας (Mileniul pierdut: Asediu la porțile istoriei, 2008)* και *Μεγάλες καταστροφές: η επιστήμη της πρόβλεψης των μεγάλων θεομηνιών (Megadezastre: știința prezicerii marilor calamități, 2009)*⁴⁹².

Απροσδόκητες ουράνιες συναντήσεις (Οι απαρχές του χάους και της ευστάθειας) / Celestial encounters (The origins of chaos and stability)

⁴⁹⁰ Βλέπε « Lupta cu dezastrul: „Oamenii de știință încearcă să bată haosul”» (Η μάχη για την καταστροφή: «Οι επιστήμονες προσπαθούν να νικήσουν το χάος»), εφημερίδα «Evenimentul zilei», 23 Ιανουαρίου 2010.

⁴⁹¹ Ο Philip Holmes είναι καθηγητής μηχανικής και εφαρμοσμένων μαθηματικών στο πανεπιστήμιο του Πρέστον, όπου διευθύνει το πρόγραμμα σπουδών στα εφαρμοσμένα και υπολογιστικά μαθηματικά.

⁴⁹² Εφημερίδα «Evenimentul zilei», ό.π.

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Αγγλικά
Μετάφραση από:	Αγγλικά
Μετάφραση:	Θεοφάνης Γραμμένος
Εκδότης:	Τραυλός
Έτος έκδοσης:	2001
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	416
Σχήμα:	21x14
I.S.B.N.:	960-7990-40-4

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

Ο μεταφρασμένος τόμος περιλαμβάνει τα κεφάλαια: «Πρόλογος και ευχαριστίες», «Σημείωση προς τον αναγνώστη», «1. Μια μεγάλη ανακάλυψη και ένα λάθος», «2. Συμβολική δυναμική», «3. Συγκρούσεις και άλλες ιδιομορφίες», «4. Ευστάθεια», «5. Θεωρία καμ», «Επίλογος», «Σημειώσεις», «Βιβλιογραφία» και «Ευρετήριο».

«Με αφετηρία την εργασία που δημοσίευσε στα 1888 ο Ανρί Πουνκαρέ, με τίτλο “Το πρόβλημα των τριών σωμάτων και οι εξισώσεις της δυναμικής” (ένα λάθος της οποίας οδήγησε στην ανακάλυψη του φαινομένου του Χάους), οι Florin Diacu και Philip Holmes εξιστορούν τις προσπάθειες για την επίλυση των προβλημάτων της ουράνιας μηχανικής, που πρώτος είχε θέσει ο Ισαάκ Νεύτων στο έργο του Αρχές (Principia) στα 1686. Περιγράφοντας τον τρόπο με τον οποίο έκανε την εμφάνισή της η μαθηματική αυστηρότητα σε ένα από τα παλαιότερα και πλέον συναρπαστικά προβλήματα, δηλαδή τις κινήσεις των ουράνιων σωμάτων, οι συγγραφείς παρουσιάζουν τους ανθρώπους των οποίων οι ιδέες οδήγησαν στο επιστημονικό πεδίο της μη γραμμικής δυναμικής. Οι “Απροσδόκητες Ουράνιες Συναντήσεις”, με λόγο κατανοητό και απλή γραφή, αναδεικνύουν τη δημιουργική διάσταση των μαθηματικών και επισημαίνουν το ρόλο που παίζουν η τύχη, η πολιτική και οι περιστάσεις. Το βιβλίο που κρατάτε στα χέρια σας απευθύνεται σε οποιονδήποτε αναρωτήθηκε σχετικά με τα θεμέλια του χάους»⁴⁹³.

Οι κριτικοί για το μεταφρασμένο έργο:

«Ο Diacu και Holmes έγραψαν ένα συναρπαστικό βιβλίο σχετικά με την ουράνια μηχανική. Ξεκινά από τη γέννηση της θεωρίας του χάους και φθάνει έως τις πλέον σύγχρονες εργασίες αναφορικά με την ευστάθεια του Ηλιακού συστήματος. Το βιβλίο βρίθει από ευφείς επεξηγήσεις των απαραίτητων μαθηματικών γνώσεων και περιλαμβάνει πληθώρα ανέκδοτων ιστοριών σχετικά με τους πρωτοπόρους επιστήμονες και τις ανακαλύψεις τους»⁴⁹⁴.

⁴⁹³ Από την παρουσίαση στο οπισθόφυλλο του μεταφρασμένου τόμου.

⁴⁹⁴ Από την εμπορική παρουσίαση του μεταφρασμένου έργου.

TZEO NTOYMHΤΡΕΣΚΟΥ / GEO DUMITRESCU

Βιογραφικά στοιχεία:

Ο ποιητής Τζέο Ντουμητρέσκου (1920-2004) «πρωτοφάνηκε στα Γράμματα πριν καλά καλά κλείσει τα είκοσι του χρόνια (1939) και δύο χρόνια αργότερα τύπωσε την πρώτη του ποιητική συλλογή με τον τίτλο “Αριθμητική”, με το ψευδώνυμο Felix Anadani. Από τότε δεν σταμάτησε να γράφει, αλλά σπάνια δημοσιεύει.

Είναι ένας αντικομμφορμιστής, πάρα πολύ σαρκαστής και βαθύτατα πεσιμιστής. «Μια πληγωμένη ευαισθησία και μια καταπνιγμένη θλίψη διαποτίζει τις σελίδες του» - λέει ο κριτικός και λεξικογράφος της πατρίδας του Μαριάν Πόπα, που του αποδίδει και αρκετή (“αντικαλλοφιλία” - φαντάζομαι να θέλει να πει ακαλαισθησία).

Δεν είναι τυχαίο το ότι ο πρώτος ξένος ποιητής που μετέφρασε και εκλαΐκευσε στα Ρουμάνικα, είναι ένας κολασμένος - ο Μπωντελαίρ»⁴⁹⁵.

Εργογραφία:

Από τις δημιουργίες του δημοσιευμένες σε τόμους, αναφέρουμε: *Aventuri lirice* (Λυρικές περιπέτειες, 1963), *Nevoia de cercuri* (Ανάγκη για κύκλους, 1966), *Jurnal de campanie* (Ημερολόγιο εκστρατείας, 1974), *Africa de sub frunte* (Η Αφρική κάτω από το μέτωπο, 1978), *Versuri* (Ποίηση, 1981), *Aș putea să arăt cum crește iarba* (Θα μπορούσα να δείξω πώς μεγαλώνει το γρασίδι, 1989), *Libertatea de a trage cu rușca și celelalte versuri* (Η ελευθερία της σκοποβολής και η λοιπή ποίηση, 1994), *Câinele de lângă rod* (Ο σκύλος δίπλα στη γέφυρα, 1997), *Proezii* (Ποιήματα, 2000) και *Biliard* (Μπιλιάρδο, 2001).

Ασχολήθηκε με τη μετάφραση από την παγκόσμια ποίηση (γαλλική, αφρικανική, νοτιοαμερικανική, κινεζική), καθώς και της ξένης πεζογραφίας⁴⁹⁶.

Ο ιππότης της μοναξιάς. Ποιήματα

⁴⁹⁵ Μενέλαος Λουντέμης, «Μικρή κατατόπιση», εισαγωγή στο μεταφρασμένο τόμο, σ. 7. Βλέπε επίσης Κώστα Ασημακόπουλο, *Ανθολόγιο Ρουμάνων ποιητών*, εκδόσεις «Αρίων», Αθήνα 1974, σ. 166: «Ποίηση αντιποιητική θα λέγαμε και γι' αυτό αιχμηρά συναρπαστική. Καυτή και βγαλμένη από σύγχρονα εφιαλτικά βιώματα. Ποίηση που έλκει κ' επεκτείνει και στους χώρους της την ιδεολογική μάχη. Όπλο της η αλληγορία, κάλυψή της η αινιγματική ασάφεια, νίκη της η ευστοχία της στο ιδανικό του σκεπτόμενου αναγνώστη. Ο Τζέο Ντουμητρέσκου είναι ποιητής αποφασιστικός που υψώνεται θαρραλέα με συνείδηση χρέους, ηθικής επιταγής και με γνώση συνεπειών στο τραγικό ύψος παραστάσεων».

⁴⁹⁶ Για περισσότερες πληροφορίες για το συγγραφέα Τζέο Ντουμητρέσκου, βλέπε Ion Bălu, *Nostalgia absolutului* (Η νοσταλγία του απόλυτου), εκδόσεις «Eminescu», Βουκουρέστι 1981.

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Μεταφραστής:	Μενέλαος Λουντέμης
Πρόλογος:	Μενέλαος Λουντέμης
Εκδότης:	Δωρικός
Έτος έκδοσης:	1976
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	43
Σχήμα:	21x14

Περιγραφή:

Μεταφράζονται τα ποιήματα: «Εγώ μπορώ να σας δείξω πώς φυτρώνει το χορτάρι», «Ημερολόγιο εκστρατείας», «Αναποδογυρισμένο μαδριγάλι», «Το τέλος της παράστασης», «Τι καλά θα ήταν αν ξεχνούσε», «Η ελευθερία να πυροβολείς», «Νυχτερινή επίθεση», «A la Lamartaine», «Εγώ όμως λέω πάντα...», «Ο μύθος της μαϊμούς», «Απαλλαγή», «Μπιλιάρδο», «Africa de sub frunte», «Από πόσες αλήθειες», «Χορός» και «Δώρα».

Απόσπασμα από τον πρόλογο:

«Ο Τζέο Ντουμητρέσκου τα' χει χαλάσει άσχημα με τη ζωή και δύσκολα τα καταφέρνει να «ξεστάνει - κι αυτός - γωνιά». Πάντως όλα τα γραπτά του είναι κάτι γνήσιες ανθρώπινες κραυγές που κόβονται κάπου κάπου απότομα απ' το λεπίδι της σάτιρας. Γενικά ολόκληρο το ποιητικό του δένδρο είναι γεμάτο από πικρούς καρπούς.

Θα ήταν άκαιρο να επιχειρήσουμε ν' αναζητήσουμε τις αιτίες στις νεανικές του επιρροές και στα πρώτα του διαβάσματα. Είναι ένας γυμνασμένος σκοπευτής που έχει σταθερά επισημάνει το στόχο του. Δεν πυροβολεί όμως τραγουδώντας, αλλά σαρκάζοντας»⁴⁹⁷.

⁴⁹⁷ Μενέλαος Λουντέμης, ό.π.

TZEORTZE OΥSKATEΣΚΟΥ / GEORGE USCĂTESCU

Βιογραφικά στοιχεία:

Ο Τζεόρτζε Ουσκατέσκου (1919-1995) ήταν φιλόσοφος, αισθητικός, δοκιμιογράφος, ποιητής και κοινωνιολόγος. «...σπούδασε Φιλολογία, Φιλοσοφία και Νομικά στα Πανεπιστήμια του Βουκουρεστίου και της Ρώμης. Όταν τελείωσε ο τελευταίος πόλεμος βρέθηκε μπρος σ' ένα τρομερό δίλημμα: να γυρίσει στην πατρίδα, όπου τα στρατεύματα κατοχής του μεγάλου βορειοανατολικού γείτονά της είχαν φέρει στην αρχή τη δικτατορία του προλεταριάτου, ή να μείνει μακριά της, εξόριστος, σώζοντας την ελευθερία του και διατηρώντας ελεύθερη τη σκέψη του. προτίμησε το δεύτερο, όπως πολλοί άλλοι συμπατριώτες του, πού, μετά από είκοσι χρόνια που πέρασαν από τότε, χάρισαν στη δύση αρκετά ονόματα ακουστά στον κόσμο των γραμμάτων και της τέχνης.

Από το 1944 εγκαταστάθηκε στην Ισπανία. Πιστεύει πως τα ισπανικά γράμματα και η γλώσσα του Θερβάντες μπορούν να προσφέρουν άπειρες μορφωτικές δυνατότητες στην Ευρώπη, στην Αμερική και σ' όλο τον κόσμο»⁴⁹⁸.

Διατέλεσε καθηγητής της Φιλοσοφίας στο Πανεπιστήμιο της Βαρκελώνης.

Εργογραφία (ενδεικτικά):

«Τα πρώτα του δοκίμια τα δημοσίευσε πριν ακόμα τελειώσει τις σπουδές του, κι από τότε γράφει σε περιοδικά κ' εφημερίδες της Ισπανίας, Ιταλίας, Γαλλίας, Γερμανίας και της Λατινικής Αμερικής. Τα άρθρα του, που ασχολούνται με θέματα και γεγονότα παγκόσμιου ενδιαφέροντος, φτάνουν - είναι αληθινά εντυπωσιακός ο αριθμός τους - τις τρεις χιλιάδες.

Τη σκέψη του γύρω από τα μεγάλα προβλήματα της εποχής μας και την πίστη του για στις αξίες του δυτικού πολιτισμού, τις έχει συγκεντρώσει ο Ουσκατέσκου σε μια σειρά δεκαεπτά βιβλίων. Θ' αναφέρουμε παρακάτω τα κυριότερα: Προφήτες της Ευρώπης (βραβείο της Ευρωπαϊκής Ενότητας A.V. Gardini, Ρώμη, 1964), Νέες προσωπογραφίες (1959), Άνδρες και Πραγματικότητες του Καιρού μας (1961) και Οδυσσειακοί καιροί (1968).

Τα βιβλία του Από τον Μακιαβέλι στο Δίκαιον του Κράτους (1951), Τυραννία και Άρνηση της Ιστορίας (1956), I.B. Βίκο και ο Ιστορικός Κόσμος (1956) είναι πλατειές ιστορικές και φιλοσοφικές μελέτες με κύριο θέμα την παλιά διαμάχη της Πολιτικής με την ηθική και τα δεινά που υπέφερε η ανθρωπότητα όσες φορές η πρώτη υποσκέλισε τη δεύτερη.

Δύο βιβλία του Ουσκατέσκου που είχαν μεγάλη απήχηση στη Δύση, είναι Η επανάσταση των εκλεκτών (1956) και Η Ευρώπη που απουσιάζει (1957)»⁴⁹⁹.

⁴⁹⁸ Γεώργιος Χουρμουζιάδης, απόσπασμα από τα «Προλεγόμενα» στο μεταφρασμένο τόμο, σσ. 11-12. Περισσότερα στοιχεία για το συγγραφέα και το έργο του βλέπε στο Γ. Χουρμουζιάδη, «Ρουμάνοι συγγραφείς της εξορίας. George Uscătescu», περιοδικό «Νέα Εστία», τεύχος 924, σσ. 48-51. Βλέπε επίσης Georgge Uscătescu, «Herzmann von Keyserling», περιοδικό «Νέα Εστία», τεύχος 924, σσ. 51-55 και τεύχος 925, σσ. 87-93 (μετάφραση Γ. Χουρμουζιάδης) και του ιδίου, «Oswald Spengler», περιοδικό «Νέα Εστία», τεύχος 937, σσ. 1018-1022 και τεύχος 938, σσ. 1089-1095 (μετάφραση Γ. Χουρμουζιάδης)

⁴⁹⁹ Γεώργιος Χουρμουζιάδης, ό.π., σσ. 12-13.

1. Προφήτες της Ευρώπης / Profetas de Europa

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ισπανικά
Μετάφραση από:	Ισπανικά
Μετάφραση:	Γεώργιος Χουρμουζιάδης
Πρόλογος:	Γεώργιος Χουρμουζιάδης
Εκδότης:	«ΒΑΚΩΝ» Β. Κοντού
Έτος έκδοσης:	1967
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	158
Σχήμα:	24x17

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

Πρόκειται για το δέκατο πέμπτο κατά σειρά βιβλίο του Γεωργίου Ουσκατέσκου.

«Την πνευματική κρίση - με το πολιτικό και πνευματικό αδιέξοδο, που θα εμπόδιζε την κανονική πορεία της Ευρώπης προς την τόσο απαραίτητη για την επιβίωσή της ενότητα - την πρόβλεψαν, από την αρχή του αιώνα μας, μερικά πνευματικά παιδιά της, που σκύψανε με πόνο στη μελέτη των πολλών και δύσκολων προβλημάτων της. Ανάμεσά τους ξεχωρίζουν πέντε σοφοί, αληθινοί «προφήτες, τόσο των δεινών που ήταν γραφτό να δοκιμάσει ακόμα, όσο και του δρόμου που θα έπρεπε να πάρει για τη σωτηρία της: ο Γερμανός Σπέγκλερ, ο Γερμανολιθουανός Κάιζερλιγκ, ο Γάλλος Μπέρξον, ο Ρώσος Μπερντιάεφ και ο Άγγλος Τούνμπεη»⁵⁰⁰.

Οι κριτικοί για το μεταφρασμένο έργο:

«Αυτό το προφητικό έργο των μεγάλων ευρωπαϊών φιλοσόφων συγκεντρώνει σ' αυτό του το βιβλίο ο Γεώργιος Ουσκατέσκου. Και το κάνει μ' ένα τρόπο απλό και ευχάριστο, ακόμα και για όσους δεν είναι συνηθισμένοι με τα προβλήματα της

⁵⁰⁰ Ο.π., σ. 10.

φιλοσοφίας. Κάθε δοκίμιό του είναι μια σύνθεση των θεωριών του φιλοσόφου που τον απασχολεί, με στοιχεία που παίρνει από την ιδιωτική ζωή του»⁵⁰¹.

2. Συνοπτική θεωρία και ιστορία του πολιτισμού / Breve teoria e istoria de la cultura

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ισπανικά
Μετάφραση από:	Ισπανικά
Μετάφραση:	Γεώργιος Χουρμουζιάδης
Πρόλογος:	Γεώργιος Χουρμουζιάδης
Εκδότης:	Γρηγόρης Μ.Π.
Έτος έκδοσης:	1986
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	376
Σχήμα:	21x14

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

Ο μεταφρασμένος τόμος περιλαμβάνει τα κεφάλαια: «Η σημερινή κατάσταση του ευρωπαϊκού πολιτισμού», «Θεωρία και ιστορία του πολιτισμού», «Ορισμός του πολιτισμού», «Μια επιστήμη του πολιτισμού», «Σημασία και συμπεριφορά στη θεωρία του πολιτισμού», «Μορφολογία του πολιτισμού», «Πολιτισμός και θεωρία των αξιών», «Τεχνικός και πνευματικός πολιτισμός», «Οι ρίζες», «Η Αίγυπτος», «Η Μεσοποταμία», «Η Άπω Ανατολή», «Η Μέση Ανατολή, οι Ιουδαίοι και οι Πέρσες», «Η Κρήτη», «Κλασική Ελλάδα», «Οι Ελληνιστικοί χρόνοι», «Η Ρώμη», «Το Βυζάντιο», «Το Ισλάμ και ο Αραβικός Πολιτισμός», «Ο Μεσαίωνας», «Η Αναγέννηση», «Οι νεότεροι χρόνοι», «Η Αμερική και η σύγχρονη συνάντηση των πολιτισμών», «Πολιτισμός και Ανθρωπισμός» και «Πολιτισμός των μαζών και δημιουργική ελευθερία»

⁵⁰¹ Ο.π., σ. 11.

Οι κριτικοί για το μεταφρασμένο έργο:

«...ένας τρόπος θεώρησης του Πολιτισμού στηρίζεται σε κριτήρια που βλέπουν σ' αυτόν ένα μαγικό συνδυασμό των προσπαθειών του πνεύματος. Μ' αυτήν την έννοια, μπορεί κάποιος να μιλήσει για θρησκευτικό, για καλλιτεχνικό, για αισθητικό, για πολιτικό πολιτισμό. Υπήρξαν πράγματι περίοδοι της ιστορίας που ταυτίστηκαν με τις δημιουργικές προσπάθειες προς την μια ή την άλλη κατεύθυνση.

Περίοδοι στις οποίες κυριαρχούσε η αισθητική δημιουργική δύναμη του ανθρώπου, όπως στον αιώνα του Περικλή στην αρχαία Ελλάδα, στην Ευρωπαϊκή Αναγέννηση και στο “Διαφωτισμό” ή “Aufklärung” κατά το δέκατο όγδοο αιώνα. Υπήρξαν ακόμη περίοδοι, στις οποίες η κυριαρχική νότα του πολιτισμού ήταν θρησκευτική ή θεολογική, περίοδοι στις οποίες ο Πολιτισμός οριζόταν ως η κυριαρχική ανάπτυξη της “πόλεως” ή της ιδέας του κράτους. Στο βιβλίο αυτό, αναλύονται διεξοδικά όλα τα παραπάνω»⁵⁰².

⁵⁰² Απόσπασμα από τον «Πρόλογο» του μεταφρασμένου τόμου.

ΤΟΥΝΤΟΡ ΠΑΜΦΙΛΕ / TUDOR PAMFILE

Βιογραφικά στοιχεία:

Ο Τούντορ Παμφίλε (1883-1921)⁵⁰³ «είχε καλλιεργηθεί με το πνεύμα των αιώνιων μολδαβικών παραδόσεων, μαθαίνοντας την καλλιτεχνική δεξιοότητα του στίχου και της προφορικής λαϊκής δημιουργίας και ήταν αποφασισμένος να συνεισφέρει με κάθε τρόπο στη διερεύνηση και την ανάδειξη των ρουμανικών παραδόσεων»⁵⁰⁴. Καθοδηγούνταν απλώς από την αγάπη για την παράδοση και ειδικά της γενέτειράς του, του χωριού Țeru στο νομό Tecuci της ιστορικής Μολδαβίας, την οποία βίωσε έντονα από τα παιδικά του χρόνια. Ο συγγραφέας Μιχαήλ Σαντοβεάνου⁵⁰⁵ τον χαρακτήρισε ως τον «πιο ένθερμο και καλά πληροφορημένο εκ των λογίων που ασχολήθηκαν με τη ρουμανική λαογραφία», ενώ για το έργο του αναφέρει: «Το πλούσιο και μεγάλο συγγραφικό έργο το δημιούργησε με απλότητα και ταπεινοφροσύνη, έτσι όπως άλλωστε έκανε το καθήκον του όλη τη ζωή του, χωρίς να γίνει ιδιαίτερα γνωστός και να εκτιμηθεί η προσφορά του»⁵⁰⁶, στο οποίο «ενσωμάτωσε την ευθεία γνώση της ρουμανικής ψυχής»⁵⁰⁷.

Εργογραφία (ενδεικτικά):

Το εθνογραφικό έργο του Τούντορ Παμφίλε είναι εντυπωσιακά μεγάλο και ποικίλο αναφορικά με τα θέματα που προσεγγίζει⁵⁰⁸. Οι μονογραφίες του, οι συλλογές της λαϊκής προφορικής παράδοσης καθώς και τα αδημοσίευτα έργα και οι λαογραφικές συλλογές του⁵⁰⁹ «δεν προβλήθηκαν και δεν εκτιμήθηκαν, όπως τους άξιζε»⁵¹⁰, κατά την ορθή εκτίμηση του Μιχαήλ Σαντοβεάνου. Παραθέτουμε, ενδεικτικά, μερικά από τα έργα του: *Povestire pe scurt despre neamul românesc* (Σύντομη ιστορία του ρουμανικού έθνους, Βουρλάτιο 1907 και Κισνόβιο 1919), *Industria casnică la români: Trecutul și starea ei de astăzi ; Contribuțiuni de artă și tehnică populară* (Η οικοτεχνία στους Ρουμάνους: παρελθόν και παρόν. Συνεισφορές στη λαϊκή τέχνη, Βουκουρέστι 1910), *Agricultura la români* (Η γεωργία στους Ρουμάνους, Βουκουρέστι 1913), *Cromatică populară română* (Η χρωματική του ρουμανικού λαού, σε συνεργασία με τον Mihai Lupescu, Βουκουρέστι 1914), *Cimilituri românești* (Ρουμανικά αινίγματα), Βουκουρέστι, 1908, *Sfârșitul lumii. După credințele populară română* (Η συντέλεια του κόσμου. Σύμφωνα με τις παραδόσεις του ρουμανικού λαού, Βουρλάτιο 1911), *Culegere de colinde, cântece de stea, vicleime, sorcove și plugușoare, întocmite pentru folosul tineretului ce urează la Crăciun și Anul Nou* (Συλλογή καλάντων και τραγουδιών του «Αστρου» προς χρήση

⁵⁰³ Παραθέτουμε αποσπάσματα από τη μελέτη μας με τίτλο «Ο Ρουμάνος λαογράφος Tudor Pamfile», η οποία δημοσιεύθηκε ως εισαγωγή στο μεταφρασμένο τόμο, σσ. 13-33.

⁵⁰⁴ Dăcu Iordan, «Tudor Pamfile și sărbătorile la români» («Ο Τούντορ Παμφίλε και οι Γιορτές των Ρουμάνων»), στον τόμο *Sărbătorile la români* (Γιορτές των Ρουμάνων), εκδόσεις «Saeculum I.O.», Βουκουρέστι, 1997, σ. 6.

⁵⁰⁵ Πληροφορίες αναφορικά με το συγγραφέα Μιχαήλ Σαντοβεάνου (1880-1961), βλέπε στο αντίστοιχο κεφάλαιο του παρόντα τόμου.

⁵⁰⁶ Dăcu Iordan, ό.π., σ. 5.

⁵⁰⁷ Ο.π.

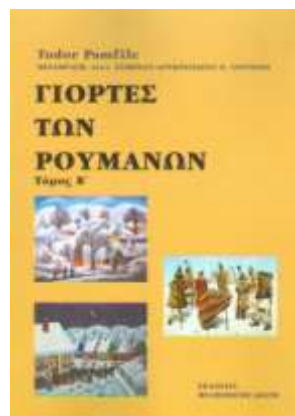
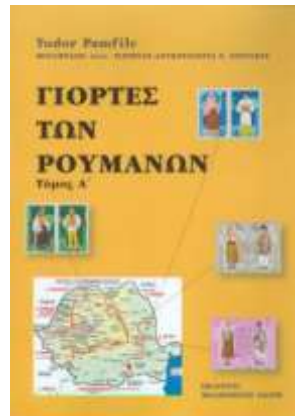
⁵⁰⁸ Ο πλήρης κατάλογος με τα έργα του λαογράφου Tudor Pamfile διατίθεται στην εισαγωγή του παρόντα μεταφρασμένου έργου, σσ. 20-23, καθώς και στον τόμο *Sărbătorile la români* (Γιορτές των Ρουμάνων), εκδόσεις «Saeculum I.O.», Βουκουρέστι, 1997.

⁵⁰⁹ Dăcu Iordan, ό.π., σ. 5.

⁵¹⁰ Ο.π.

από τη νεολαία στο καλάντισμα των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς, Βουκουρέστι 1912), *Mitologie românească, vol. I: Dușmani și prieteni ai omului* (Ρουμανική μυθολογία: τόμος α': Εχθροί και φίλοι του ανθρώπου, Βουκουρέστι 1916), τόμος β': *Comorile* (Οι θησαυροί, Βουκουρέστι 1916), τόμος γ': *Pământul După credințele poporului român* ((Η γη. Σύμφωνα με τη ρουμανική παράδοση, Βουκουρέστι 1924), *Văzduhul. După credințele poporului român* (Ο ουρανός. Σύμφωνα με τη ρουμανική παράδοση, Βουκουρέστι 1916) κ.λπ.

Γιορτές των Ρουμάνων (τόμοι α'-β') / Sărbătorile la români (vol. I-III)

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Μεταφραστής:	Τσιπριάν-Λουκρέτσιους Σούτσιου
Πρόλογος:	Τσιπριάν-Λουκρέτσιους Σούτσιου
Εκδότης:	Μελπωμένη Διώτη
Έτος έκδοσης:	2012
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	510
Σχήμα:	24x17
I.S.B.N.:	978-960-99916-4-3

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Στους δύο πρώτους τόμους ο Tudor Pamfile παρουσιάζει τις θρησκευτικές γιορτές με ζωντανά χρώματα, χρησιμοποιώντας τις λαϊκές ονομασίες τους. Επομένως, η μελέτη τους μπορεί να συμβάλλει ουσιαστικά στο σχηματισμό σαφούς ενημέρωσης και ολοκληρωμένης εικόνας αναφορικά με το χαρακτήρα της θρησκείας με την οποία συντάσσεται ο ρουμανικός λαός. Σε ελάχιστα σημεία της μελέτης διαπιστώνονται ασυμφωνίες με το ορθόδοξο χριστιανικό ημερολόγιο. Για τις μέρες που γιορτάζονται ο λαογράφος φροντίζει να αναφέρει κυρίως τις σχετικές δεισιδαιμονίες καθώς και τις τυχόν συνέπειες στις περιπτώσεις της μη τήρησής τους. Όπου υπάρχουν ειδικές ακολουθίες (περιφορές ή λιτανείες) γίνεται εκτενής αναφορά. Για καμία γιορτή δεν παραβλέπονται τα μνημόσυνα που τελούνται ή τα μάγια και τα ζόρκια που λέγονται με τις αντίστοιχες περιγραφές. Σε πολλές περιπτώσεις οι περιγραφές των γιορτών συνοδεύονται από εκτεταμένα κεφάλαια με μύθους και ιστορίες για τους αγίους. Δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις στις οποίες οι ιστορίες - λόγω της έκτασης και του περιεχομένου τους - επισκιάζουν την ίδια τη σημασία της γιορτής.

Ο γ' τόμος είναι αφιερωμένος αποκλειστικά στη γιορτή των Χριστουγέννων. Περιγράφονται για την περίοδο πριν τα Χριστούγεννα και με αφορμή τη νηστεία οι μοναδικές ευκαιρίες συναναστροφής και διασκέδασης που προσφέρουν οι «εσπερίδες» ή «βραδινές αγγαρείες», κατά τις οποίες οι χωρικοί «περνούν ευχάριστα το χρόνο τους, δηλαδή «κουβεντιάζουν, τραγουδούν και σπάνια χορεύουν». Παράλληλα γίνεται εκτενής αναφορά σε μια πληθώρα σχετικών ηθών και εθίμων, το ένα ομορφότερο από το άλλο, στα πλαίσια των οποίων ευφραίνονται, διασκεδάζουν αλλά και αναστοχάζονται οι οικογένειες και τα μέλη τους στην επαρχία»⁵¹¹.

Από τον «Πρόλογο» του μεταφρασμένου έργου:

«Μεγάλη έκταση στο τόμο αφιερώνεται στο έθιμο του καλαντίσματος, καθώς η σχετική παράδοση διαφέρει πολύ από περιοχή σε περιοχή. Επίσης, προκαλεί εντύπωση ο μεγάλος αριθμός των καλάντων που παρατίθενται από τον λαογράφο καθώς και η ταξινόμησή τους ανάλογα με το περιεχόμενο (...).

Στην πλειοψηφία τους τα κάλαντα υμνούν γενικά την παιδική ηλικία του Χριστού και ειδικά τη Γέννηση, αλλά κάνουν επίσης αναφορές και στη Σταύρωση, δηλαδή στην περίοδο κατά την οποία ο Χριστός έζησε ανάμεσα στους ανθρώπους. Αναμφισβήτητα, κεντρικό σημείο αναφοράς στα κάλαντα - εκτός από το Θείο Βρέφος - είναι και η Παναγία»⁵¹².

⁵¹¹ Απόσπασμα από τον «Πρόλογο» του μεταφραστή, σ. 28.

⁵¹² Ο.π., σ. 31.

ΤΖΕΖΑΡ ΠΕΤΡΕΣΚΟΥ / CEZAR PETRESCU

Βιογραφικά στοιχεία:

Ο Τζέζαρ Πετρέσκου (1892-1961) υπήρξε μυθιστοριογράφος, συγγραφέας νουβελών, μεταφραστής και δημοσιογράφος. Επιθυμία του ήταν να γράψει ένα ρουμανικό χρονικό του 20^{ου} αιώνα. Το 1931 βραβεύτηκε με το Εθνικό βραβείο λογοτεχνίας, ενώ το 1952 του απονεμήθηκε το Κρατικό βραβείο δραματουργίας, για το έργο με τίτλο *Τα ανίψια του σαλπικιτή (Nepoții gornistului*, σε συνεργασία με τον Μ. Νονίον). Έγινε γνωστός κυρίως για τα ωραία παιδικά μυθιστορήματα τα οποία έγραψε, όπως *Τα άνθη του πάγου* και *Φραμ - η πολική αρκούδα*⁵¹³.

Εργογραφία (ενδεικτικά):

Έχει δημοσιεύσει 70 τόμους (νουβέλες, μυθιστορήματα, έργα θεάτρου, φανταστική πρόζα, μελέτες, σημειώσεις ταξιδιών καθώς και απομνημονεύματα). Πρωτοεμφανίστηκε στα γράμματα ήδη από τα χρόνια των σπουδών του, με τη νουβέλα *Ο σποράς (Rodul rământului*, 1924). Το 1924 δημοσιεύονται ορισμένα κεφάλαια του πρώτου μυθιστορημάτος του με τίτλο *Σκοτεινιά (Întunecare*, τόμοι α'-β', 1927-1928). Η έκδοση του βιβλίου αυτού, που προκάλεσε ζοηρή εντύπωση, αποτέλεσε σημαντικό σταθμό στο δημιουργικό έργο του συγγραφέα. Από εδώ και μπρος ο Τζέζαρ Πετρέσκου αφιερώνει τις δημιουργικές του δυνάμεις στη συγγραφή ολόκληρου κύκλου μυθιστορημάτων, από τα οποία ξεχωρίζουν: *Η οδός της νίκης (Calea Victoriei*, 1930), *Ο θησαυρός του βασιλιά Δρομικέτη (Comoara regelui Dromichet*, 1931), *Ο μαύρος χρυσός (Aurul negru*, 1930), *Απόστολ (Apostol*, 1934) κ.ά.

1. Φραμ: η πολική αρκούδα / Fram, ursul polar

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Μετάφραση:	Γεώργιος Ζωίδης

⁵¹³ Πληροφορίες από τον «Πρόλογο» του μεταφρασμένου έργου, σσ. 7-8. Βλέπε επίσης Clara Mărgineanu, «Când Calea Victoriei e lipsită de glorie» («Όταν η Λεωφόρος Βικτωρίας στερείται της δόξας»), εφημερίδα «Jurnalul Național», 23 Νοεμβρίου 2009.

Πρόλογος:	Γεώργιος Ζωίδης
Εκδότης:	Κέδρος
Έτος έκδοσης:	1981 (1 ^η έκδοση), 1990 (2 ^η έκδοση)
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	276
Σχήμα:	21x14
I.S.B.N.:	960-04-0257-4

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Έπειτα έγραψα βιβλία για τα παιδιά. Σκέφτηκα την ψυχή τους, που ποθούσε μια τρυφερή ιστορία με ζώα. Τύπωσα το Φραμ - η πολική αρκούδα, που δεν μπορεί να ζήσει ούτε στο τσίρκο, ούτε στον τόπο που γεννήθηκε απ' όπου ξεριζώθηκε. Είναι μια ιστορία κάπως λυπητερή, μα είναι γραμμένη για τα παιδιά και έχει πηγάσει από ένα αίσθημα ευσπλαχνίας για ένα αρκουδάκι που συνάντησα σε ένα θηριοτροφείο.

Τα παραμύθια, ενώ εξιστορούν άμεσα τη ζωή και τη δράση των ζώων, έμμεσα μιλούν για τους ανθρώπους. Εδώ βρίσκεται η ανεκτίμητη παιδαγωγική τους αξία»⁵¹⁴.

Ο μεταφρασμένος τόμος περιλαμβάνει τα κεφάλαια: «Μια αποχαιρετιστήρια παράσταση στο τσίρκο Στρούτσκι το Χειμώνα του 1924», «Η Φραμ κάνει νάζια», «Όταν έφυγε το τσίρκο», «Στην Κιβωτό του Νώε», «Η Φραμ γεννήθηκε μακριά, στους πολικούς πάγους», «Ο άνθρωπος, ο σκύλος και το τουφέκι», «Το όνομά σου θα είναι Φραμ», «Πίσω προς τον Πολικό ωκεανό», «Στο έρημο νησί, στην άκρη της γης», «Η πρώτη συνάντηση», «Ο κλόουν του Πόλου», «Οι φίλοι της Φραμ από τις μακρινές πόλεις δεν την ξέχασαν», «Η Φράμ βρήκε ένα μικρό φίλο στην πολική νύχτα», «Η Φραμ εγκαταλείπει το μικρό της φίλο», «Ο Νανούκ» και «Το τέλος».

Απόσπασμα από το μεταφρασμένο έργο:

«Πολύ αργά, τη νύχτα, όταν έκλεινε τα μάτια, το όνειρο της Φραμ ήταν πάντα το ίδιο. Ήταν η ιστορία για τα λίγα και ταραγμένα περιστατικά μιας μακρινής παιδικής ηλικίας, που πολύ καιρό την είχε ξεχάσει. Η ιστορία για ένα λευκό αρκουδάκι, που πιάστηκε σε τρυφερή ηλικία από τους Εσκιμώους στις πολικές περιοχές, μεταφέρθηκε από ένα ναύτη σ' ένα λιμάνι στις θερμές χώρες και πουλήθηκε για το τσίρκο.

Το αρκουδάκι αποδείχτηκε αμέσως πιο έξυπνο από τ' αδέρφια του. Λιγότερο σοβαρό, πιο δυνατό, πιο επιδέξιο. Μάθαινε γρήγορα. Έπιασε φιλίες με τους ανθρώπους. Κατάλαβε τι τους έκανε ευχαρίστηση και τι όχι, τι επιτρέπεται να κάνει και τι όχι»⁵¹⁵.

«Η Φραμ, η πελώρια λευκή αρκούδα του τσίρκου, κείται μελαγχολική στην κλούβα της. Οι άνθρωποι τη λυπούνται και τη στέλνουν πίσω, στη χώρα του χιονιού. Τι θα κάνει η Φραμ στην πατρίδα της που δεν έχει προλάβει να γνωρίσει; Θα προσαρμοστεί;»⁵¹⁶

⁵¹⁴ Ο.π., σ. 8.

⁵¹⁵ Κεφάλαιο «Η Φραμ γεννήθηκε μακριά, στους πολικούς πάγους», σ. 67. Η ανάγνωση του βιβλίου προτείνεται για τη β' Γυμνασίου από το Υπουργείο Πολιτισμού της Κύπρου, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου, Υπηρεσία Ανάπτυξης Προγραμμάτων. Βλέπε σχετικά Κείμενα λογοτεχνία Β' Γυμνασίου - Τεύχος Α' (2012), σ. 69.

⁵¹⁶ Εμπορική παρουσίαση του μεταφρασμένου έργου.

2. Στους πάγους του βορρά / *Fram, ursul polar*

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Μετάφραση:	Νίκος Γκάνης
Εκδότης:	Λοβέρδος
Έτος έκδοσης:	
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	114
Σχήμα:	21x14

ΙΟΝ ΠΙΛΛΑΤ / ION PILLAT

Βιογραφικά στοιχεία:

Ο Ιόν Πιλλάτ (1891-1945) «στάθηκε μια αδιάκοπη ποιητική λειτουργία για 38 και πάνω χρόνια, δηλαδή από την πρώτη ως την Πέμπτη δεκαετία του αιώνα μας (31 Μαρτίου 1945) «χωρίς να περάσει από περιόδους στασιμότητας, με αθέριες πάντα τις δημιουργικές του ικανότητες και με μίαν εξαιρετική λογοτεχνική συνείδηση» (...).

Η καθιερωμένη κριτική – δικαιολογημένη βέβαια από άποψη μεθόδου -, διακρίνει τρεις περιόδους στην ποιητική πορεία του Ίον Πιλλάτ· την Παρνασσιακή και την Μετασυμβολιστική, αντλώντας τα θέματα, τις αναζητήσεις και τα συμπεράσματά του από το εντόπιο στοιχείο και ερμηνεύοντας με πρωτότυπες ποιητικές παραστάσεις (*Παγανιστικό οραματισμό*, 1912, *Στιγμές αιωνιότητας*, 1914, *Απάτες*, 1916, *Ο κήπος ανάμεσα στα τείχη*, 1919) και τέλος την παραδοσιακή περίοδο, όπου ο Πιλλάτ, ξεκινώντας από το τοπίο που οι παιδικές αναμνήσεις το μεταφέρουν ιριδίζοντας μαγικά, εξερευνά τον λαογραφικό πλούτο συνταιριάζοντας, όπως λέει ένας κριτικός, “την καλλιτεχνική αντίληψη με τον ελεγειακό απόηχο”⁵¹⁷.

Εργογραφία (ενδεικτικά):

Ο Ιόν Πιλλάτ έχει δημοσιεύσει τους παρακάτω τόμους: *Παγανιστικό οραματισμό* (*Visări răgâne*, 1912), *Στιγμές αιωνιότητας* (*Eternități de o clipă*, 1914), *Απάτες* (*Amăgiri*, 1914), *Ο κήπος ανάμεσα στα τείχη* (*Grădina între ziduri*, 1919), *Στο ρου του Άρτζες* (*Pe Argeș în sus*, 1923), *Το χωριό μου* (*Satul meu*, 1925), *Η πάλαι ποτέ εκκλησία* (*Biserica de altădată*, 1926), *Επιστροφή* (*Întoarcere*, 1928), *Διαύγεια* (*Limpezimi*, 1928), *Το πράσινο τετράδιο* (*Caietul verde*, 1937), *Η πανοπλία της Αθηνάς* (*Scutul Minervei*, 1934), *Ποιήματα σε ένα στίχο* (*Poeme într-un vers*, 1936), *Χομένη ακρογιαλιά* (*Țărm pierdută*, 1937), *Η σκιά του καιρού* (*Umbra timpului*, 1939), *Balcic* (1942) και *Asfodela* (1943).

Ποιήματα / Poezii

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Μετάφραση:	Μαρία Μαρινέσκου - Χύμου και Γεωργία Δεληγιάννη - Αναστασιάδη

⁵¹⁷ Αουρέλ Ράου, απόσπασμα από τον «Πρόλογο» στο μεταφρασμένο έργο, σσ. 17-18.

Εισαγωγή:	Αουρέλ Ράου
Εκδότης:	Minerva
Έτος έκδοσης:	1981
Τόπος έκδοσης:	Βουκουρέστι (δίγλωσση έκδοση)
Αριθμός σελίδων:	164

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Εκτός από το ότι είναι αυτή καθ' εαυτή μια πνευματική εργασία, η ανάγνωση των ποιητικών συλλόγων του Ιόν Πιλλάτ αποτελεί κάθε φορά μίαν ευκαιρία στοχασμού πάνω στην ερωτική φύση της λυρικής ποίησης. Το γεγονός αυτό οφείλεται ακριβώς στην δυική δομή της ποίησης του Ιόν Πιλλάτ: από τη μια πρόκειται για μίαν επεξεργασμένη, φρόνιμη και αντικειμενικοποιημένη τέχνη και από την άλλη για ένα άφαντο τραγούδι, με ανοίγματα προς τον τομέα του υπαρξιακού, προς την ουσία της γλώσσας και ιδιαίτερα στον τρόπο που μ' αυτόν αποκρυσταλλώνεται ο λόγος σάμπως να απουσιάζει η προσωπικότητα του ποιητή, τόσο προς την κατεύθυνση του εσωτερικού κόσμου, όσο και προς την ποικιλόμορφη παράσταση της ανθρώπινης κωμωδίας. Λόγος του ατόμου για τα πάντα και μαζί με τα πάντα που μετατρέπεται σε ανώτερη πραγματικότητα, όσον η διάλυσή του μέσα στο φυσικό τοπίο γίνεται διαίσθηση του αιώνιου μέσα στα πράγματα ή όπου οι λέξεις κάτω από ένταση και πίεση αναπτύσσουν νέους φωτεινούς συσχετισμούς»⁵¹⁸.

Απόσπασμα από το μεταφρασμένο έργο:

*«Μ' εγκατέλειψε τώρα ο κόσμος, όπως το ρούχο
ξεχασμένο εκεί, στο καρφί,
και μόνος μένω μεταλαβαίνοντας το μυστικό
που δεν μπορώ να το πω σε ψυχή.*

*Παρατώ το ραβδί και τη σκόνη, τα πέδιλλα
Μήτε ίσκιος δεν έχω απομείνει.
Απ' άλλο λημέρι αγναντεύω τ' ανθόφυλλα
Του φωτός, που στάθηκαν για μένανε γη»⁵¹⁹.*

⁵¹⁸ Ο.π., σ. 23.

⁵¹⁹ Ιόν Πιλλάτ, ποίημα «Post mortem», σ. 163.

ΓΚΕΟΡΓΚΕ ΠΟΠΕΣΚΟΥ-ΒΑΛΤΣΕΑ / GHEORGHE POPESCU-VÂLCEA

Βιογραφικά στοιχεία:

Θεολόγος και ιστορικός ρουμανικής τέχνης, ο Γκεόργκε Ποπέσκου-Βάλτσεα (1912-1998) σπούδασε στη Θεολογική Σχολή του Πανεπιστημίου Κισνοβίου, στη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Βουκουρεστίου και στο Ινστιτούτο Βυζαντινών και Ανατολικοευρωπαϊκών Σπουδών του Πανεπιστημίου Στρασβούργου. Υπήρξε διδάκτορας της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Βουκουρεστίου.

Το 1947 ίδρυσε το αντιστασιακό κίνημα «Vlad Ţepeş», ενώ το 1948 συνελήφθη και καταδικάστηκε σε 20 χρόνια καταναγκαστικά έργα. Αποφυλακίστηκε το 1964. Εργάστηκε ως ειδικός επιθεωρητής, αντιπρόεδρος και καθηγητής στην Επιτροπή εκκλησιαστικής ζωγραφικής του Ρουμανικού Πατριαρχείου⁵²⁰.

Εργογραφία (ενδεικτικά):

Από τα λίγα έργα που κατάφερε να εκδώσει λόγω της φυλάκισής του, αναφέρουμε: *Το σύμβολο του σταυρού στη χριστιανική σκέψη και τέχνη* (*Simbolul crucii în gândirea și arta creștină*, 1940), *Σχέσεις μεταξύ ρουμανικής μινιατούρας και τυπογραφείου* (*Rapports entre la miniature et l'imprimerie roumaine*, 1940), *Το ζήτημα της διαπλοκής και η διακόσμηση των παλαιών ρουμανικών χειρογράφων* (*Le probleme de l'entrelacs, et l'ornementation des vieux manuscrits roumains*, 1941), *Περί της βυζαντινής τέχνης* (*Considerații asupra artei bizantine*, 1941), *Ορθόδοξη απάντηση στο δυτικό εικονογραφικό ζήτημα: Pressoir mystique. Εισφορές στην εικονογραφία του μυστικού συμβόλου* (*O replică ortodoxă a temei iconografice occidentale: Pressoir mystique. Contribuții la iconografia simbolului euharistic*, 1943), *Ο Αναστάσιος Κρίμκας* (*Anastasiu Crimca*, 1972), *Ρουμανική μινιατούρα* (*Miniatură românească*, 1981), *Ένα χειρόγραφο του βοεβόδα Ιερεμία Μοβίλα* (*Un manuscris al voivodului Ieremia Movilă*, 1984), *Ένα χειρόγραφο του βοεβόδα Αλέξανδρου Β'* (*Un manuscris al voivodului Alexandru al II-lea*, 1984) *Τα λαϊκά βιβλία καλλωπισμένα με μινιατούρες* (*Cărțile populare miniate și ornate*, 1989) και *Λόγια από τη φυλακή* (*Cuvinte din temniță*, ποίηση, 1991)⁵²¹.

Ο Ερωτόκριτος του Λογοθέτη Petrache / Erotocritul logofătului Petrache

⁵²⁰ Βλέπε *Λεξικό Ρουμάνων Θεολόγων* (*Dicționarul Teologilor Români*), 2^η έκδοση, εκδόσεις «Enciclopedică», Βουκουρέστι 2002.

⁵²¹ Ο.π.

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Μετάφραση:	Δημήτριος Δεληγιάννης
Παρουσίαση:	Δημήτριος Δεληγιάννης
Εκδότης:	Α. Λιβάνης / Νέα Σύνορα
Έτος έκδοσης:	1978 (1 ^η έκδοση), 1979 (2 ^η έκδοση)
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	99
Σχήμα:	33x25

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

Ο μεταφρασμένος τόμος περιλαμβάνει τα κεφάλαια: «Πρόλογος του εκδότη», «Παρουσίαση», «Σημειώσεις», «Ζωγραφιές - σχόλια» και «Πίνακας».

«Η εικονογράφηση θυμίζει έντονα εκκλησιαστικές τοιχογραφίες με βυζαντινά θέματα που πέρα από τα εξωτερικά τοπικά διακοσμητικά στοιχεία υποδηλώνουν μια πλατειά γνώση της εκκλησιαστικής ζωγραφικής»⁵²².

Οι κριτικοί για το μεταφρασμένο έργο:

«Στο λεύκωμα που παραδίδει ο Εκδοτικός μας οίκος στο Ελληνικό κοινό, συναντώνται δύο κορυφαίοι Έλληνες δημιουργοί. Ο Βιτσέντζος Κορνάρος, ο ασύγκριτος δημιουργός του αριστουργήματος της Ελληνικής Μεσαιωνικής λογοτεχνίας Ερωτόκριτος, για τον οποίο ο μεγάλος μας Εθνικός ποιητής Κωστής Παλαμάς είχε πει: “Ντροπή στο έθνος που ακόμα δεν κατάλαβε ύστερα από πέντε αιώνων περπάτημα πως ο ποιητής του Ερωτόκριτου, αυτός είναι ο μέγας του Ελληνικού έθνους και αθάνατος ποιητής” κι ο Λαϊκός Ζωγράφος-Μινιατουρίστας Πετράκης που έζησε στη Ρουμανία το 18^ο αιώνα. (...)

⁵²² Δημήτρης Δεληγιάννης, απόσπασμα από την «Παρουσίαση», σ. 11.

Το παρόν χειρόγραφο βρίσκεται στη βιβλιοθήκη της Ακαδημίας της Ρουμανίας (με κωδ. Αριθ. 3514). Περιλαμβάνει 219 φύλλα διαστάσεων 27,5x19,5 εκ. και είναι γραμμένο στην παλιά διάλεκτο της εποχής των Φαναριωτών πριν χρησιμοποιηθεί το λατινικό αλφάβητο. Στο φύλλο 218, στο τέλος του κειμένου βρίσκεται η επιγραφή: “Τέλος και τω Θεώ δόξα. Εικονογραφημένο από το λογοθέτη Πετράκη και γραμμένο από το λογοθέτη Ιονίτσα”. Επίσης στο φ. 219V, χωρίς κείμενο, υπάρχει μια άλλη σημείωση: “Αυτό το βιβλίο που ονομάζεται Ερωτόκριτος, γράφτηκε στην πόλη του Βουκουρεστίου, στις μέρες του Βοεβόδα Νικολάου Μαυρογένη, την 1^η Ιουλίου του 1787”»⁵²³.

⁵²³ Ο.π., σσ. 8-9.

ΝΤΟΥΜΗΤΡΟΥ ΠΟΠΕΣΚΟΥ / DUMITRU POPESCU

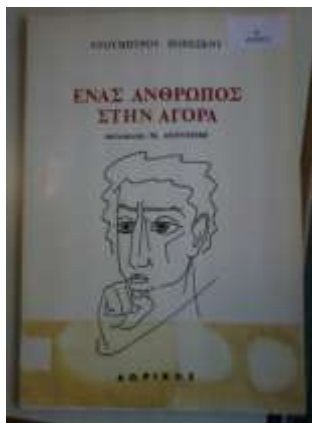
Βιογραφικά στοιχεία:

Ο Ντουμήτρου Ποπέσκου (1928-) είναι δημοσιογράφος, ποιητής και συγγραφέας απομνημονευμάτων. Την κομμουνιστική περίοδο αναμείχθηκε έντονα στην πολιτική, με αποτέλεσμα να γίνει γνωστός, λόγω της πολιτικής λογοκρισίας την οποία επέβαλε, με το παρατσούκλι «Θεός». Ταξίδευε πολύ σε ολόκληρο τον κόσμο, περιγράφοντας ποικίλες και χαρακτηριστικές όψεις της φύσης, των πολιτικών καθεστώτων και των μορφών πολιτισμού τις οποίες συνάντησε. Παρόλο που έγραψε αρκετά βιβλία, τα κείμενά του είναι ελάχιστα γνωστά. Μετά την κατάρρευση του κομμουνιστικού καθεστώτος, δημοσίευσε κυρίως απομνημονεύματα για την κομμουνιστική περίοδο⁵²⁴.

Εργογραφία (ενδεικτικά):

Ο Ντουμήτρου Ποπέσκου είναι συγγραφέας μεγάλου αριθμού τόμων πεζού λόγου, αλλά και ποιημάτων και δοκιμίων. Παραθέτουμε μερικούς από αυτούς: *Iesirea din labirint* (Η έξοδος από τη λαβύρινθο, 1973), *Raza de cobalt* (Ακτίνα κοβαλτίου, 1979), *Pumnul și palma* (Η γροθιά και η σφαλιάρα, μυθιστόρημα, 1980), *O dimineață înșelătoare* (Ένα απατηλό πρωινό, 1980), *Ochiul ciclorului* (Το μάτι του κύκλωπα, 1981), *Marșul cariatidelor* (Η πορεία των Καρυάτιδων, 1982), *Muzeul de ceară* (Μουσείο κέρινων ομοιωμάτων, 1984), *Vitralii incolore* (Αχρωμάτιστα βιτρό, 1985), *Insomnia dragonului* (Η αϋπνία του δράκου, 1989), *Timpul lepros* (Ο λεπρωτικός καιρός, 1992), *Ieslea Minotaurului* (Η φάτνη του Μινώταυρου, 1993), *Am fost și cioplitor de himere* (Υπήρξα και σκαλιστής χιμαιρών, 1994), *Elefanții de porțelan* (Οι πορσελάνινες ελέφαντες, 1997), *Focul de paie* (Φωτιά στα άχυρα, 1999), *Pasajul* (Το πέρασμα, 2002) και *Omul zăpezilor* (Ο άνθρωπος του χιονιού, 2003)⁵²⁵.

Ένας άνθρωπος στην αγορά

⁵²⁴ Βλέπε επίσης Κώστα Ασημακόπουλο, *Ανθολόγιο Ρουμάνων ποιητών*, εκδόσεις «Αρίων», Αθήνα 1974, σ. 196: «Έγραψε βιβλία ποιητικά, δοκιμίων και συναρπαστικών ταξιδιωτικών εντυπώσεων από την Αίγυπτο, το Ιράκ, την Κούβα και τις ευρωπαϊκές χώρες. Στην ποίησή του και ιδιαίτερα με την πρόσφατη συλλογή του Ένας άνθρωπος στην αγορά η κριτική επισήμανε αφθονία ζωτικότητας, αυτογνωσία και τ' όραμα ενός νέου κόσμου που εξελίσσεται».

⁵²⁵ Aurora Chioreanu / Gheorghe Rădulescu (συντονιστές). *Mic dicționar enciclopedic* (Μικρό εγκυκλοπαιδικό λεξικό), εκδόσεις «Enciclopedică Română», Βουκουρέστι 1972.

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Μεταφραστής:	Μενέλαος Λουδέμης
Πρόλογος:	Μενέλαος Λουδέμης
Εκδότης:	Δωρικός
Έτος έκδοσης:	1976
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	47
Σχήμα:	21x14

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Ο τόμος που προσφέρουμε στον Έλληνα αναγνώστη αποτελεί ένα κορφολόγημα από τις τελευταίες του ποιητικές συλλογές (Ένας άνθρωπος στην αγορά και Η γέψη του κουκουτσιού)⁵²⁶. Παντού είναι διάχυτη μια έντονη δυσαρέσκεια, μια στυφίλα και μια άρα απέραντη βία, στις ασχημίες, και στις βιαιότητες του καιρού μας. Η αποδοκιμασία βαθμιαία δυναμώνει ώσπου γίνεται έκρηξη καταλυτική. Όλο το βιβλίο είναι ένα ανελέητο μαστίγωμα, ένα πετροβόλημα στα νερά της απάθειάς μας που αποτελεί το λίπασμα που λιπαίνει τις ρόδες που είναι έτοιμες να κυλήσουν καταπάνω στη γαλήνη των ανθρώπων και να προκαλέσουν την τελική καταστροφή τους»⁵²⁷.

Από τον πρόλογο του μεταφρασμένου έργου:

«Το ερωτικό στοιχείο στο έργο του Ντουμήτρου Ποπέσκου είναι τόσο ισχύο που θα τολμούσαμε να πούμε πως απουσιάζει. Το αντικαθιστά ο έρωτας για τον άνθρωπο. Το ίδιο και το λυρικό στοιχείο. Είναι τόσο δυσδιάκριτο που το καλύπτει η τραγωδία.

Αλλά - και να η χρυσή τομή - ο ποιητής δεν βλέπει την τραγωδία σαν απλός θεατής. Μετέχει κι' αυτός, πάσχει και συμφωνεί μαζί μας ότι είναι πια καιρός η τραγωδία να φύγει απ' τη ζωή και ν' ανεβεί στη σκηνή.

Αυτό είναι το μήνυμα που μας φέρνει η πολυτάραχη και μαχόμενη Μούσα του ποιητή Ντουμήτρου Ποπέσκου»⁵²⁸.

⁵²⁶ *Un om în agora* (1972) και *Gustul sâmburelui* (1974) αντίστοιχα.

⁵²⁷ Μενέλαος Λουντέμης, «Λίγες κατατοπιστικές σημειώσεις για τον ποιητή και το έργο του», σ. 6.

⁵²⁸ Ο.π.

ΠΕΤΡΟΥ ΠΟΠΕΣΚΟΥ / PETRU POPESCU

Βιογραφικά στοιχεία:

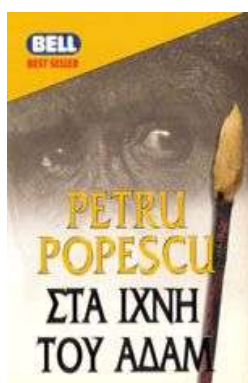
Γεννημένος στη Ρουμανία, ο συγγραφέας, σκηνοθέτης και κινηματογραφικός παραγωγός Πέτρου Ποπέσκου (1944-) «σπούδασε συγκριτική λογοτεχνία στο Πανεπιστήμιο Βουκουρεστίου κι άρχισε να δημοσιεύει από τα νεανικά του κιόλας χρόνια. Το καθεστώς Τσεαουσέσκου τον αναγκάζει να εγκαταλείψει την πατρίδα του το 1977 και να εγκατασταθεί στις ΗΠΑ, όπου και συνεχίζει τη δημιουργική του καριέρα. Ιδιαίτερος επιτυχημένο θεωρήθηκε το μυθιστόρημά του *Amazon Beaming*, 1991, που έχει μεταφραστεί σε περισσότερες από έντεκα γλώσσες. Κεντρικός άξονας της εργασίας του, το πρόβλημα της ταυτότητας και της καταγωγής του ανθρώπου. (...)

Ο Πέτρου Ποπέσκου αποφεύγει την όποια ωραιοποίηση, τη γραφικότητα και τον εξωτισμό. Τα τοπία του, όπως και τα πρόσωπα, επιβάλλονται και λειτουργούν με την αυθεντικότητα της γυμνότητάς τους. Είναι γνήσια, ζωντανά, σαρκώδη, γι' αυτό και η άλλη ιστορία που διηγούνται, κάτω από την επιφανειακή στην οποία λαμβάνουν μέρος, είναι πολύ πιο ενδιαφέρουσα. Διότι είναι η ιστορία ενός κόσμου, αν όχι και ολόκληρο του κόσμου, που συνεχίζει να αναζητεί την ταυτότητά του και το βαθύτερο νόημα της ύπαρξής του»⁵²⁹.

Εργογραφία (ενδεικτικά):

Από τα πιο επιτυχημένα έργα του σε τόμους, αναφέρουμε: *Γλυκιά σαν το μέλι είναι η σφαίρα της πατρίδας* (*Dulce ca mierea e glonțul patriei*, 1970), *Να μεγαλώσεις σε ένα χρόνο όσο άλλοι σε μια μέρα* (*Să crești într-un an cât alții într-o zi*, 1973), *Το βακχικό τέλος* (*Sfârșitul bahic*, 1974), *Τα τέκνα του Κυρίου* (*Copiii Domnului*, 1974), *Πριν και μετά την Έντιθ* (*Înainte și după Edith*, 1991), *Η επιστροφή* (*Întoarcerea*, 2002), *Στο πλευρό του Αδάμ* (*În coasta lui Adam*, 2003), *Τχνη στο Χρόνο* (*Urme în Timp*, 2008) και *Ο αναπληρωτής* (*Supleantul*, 2009)⁵³⁰.

Στα ίχνη του Αδάμ / *Almost Adam*

⁵²⁹ Απόσπασμα από το άρθρο με τίτλο «Η ιστορία ενός κόσμου που συνεχίζει ν' αναζητεί την ταυτότητά του. Αναζητώντας τον Προτάθρωπο», Μάκης Πανώριος, εφημερίδα «Ελευθεροτυπία / Βιβλιοθήκη», 24 Μαρτίου 2010. Βλέπε επίσης George Pruteanu, «Oameni de cuvânt. Petru Popescu, citadin fără complexe» («Άνθρωποι που κρατούν το λόγο τους. Ο Πέτρου Ποπέσκου, αστός δίχως κόμπλεξ»), περιοδικό «Magazin», τεύχος 806, 17 Μαρτίου 1973.

⁵³⁰ Τα περισσότερα από τα άνω αναφερόμενα έργα έχουν κυκλοφορήσει κυρίως στα Αγγλικά, αλλά και σε ρουμάνικη μετάφραση.

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Αγγλικά
Μετάφραση από:	Αγγλικά
Μετάφραση:	Γιάννης Γαλάτης
Εκδότης:	Bell / Χαρλένικ Ελλάς
Έτος έκδοσης:	1998
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	736
Σχήμα:	18x12
I.S.B.N.:	960-450-583-1

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Σε μια ανεξερεύνητη περιοχή της Κένυας, ο Αμερικανός παλαιοανθρωπολόγος Κεν Λόντερ ανακαλύπτει ένα πλάσμα που μοιάζει να ξεχάστηκε από τους νόμους της εξέλιξης: έναν νεαρό πρωτόγονο, μέλος ενός προγονικού είδους που θεωρείται πως έχει εξαφανιστεί εδώ και δύο εκατομμύρια χρόνια. Μέσα από τους δεσμούς φιλίας και εμπιστοσύνης που αναπτύσσονται μεταξύ τους, ο Κεν μνείται εκστασιασμένος στον αρχέγονο τρόπο ζωής του, που αποτελεί αναλλοίωτη εικόνα της ζωής στην αυγή της ανθρωπότητας.

Σύντομα, όμως, διαπιστώνει πως κάποιιοι προσπαθούν να σφετεριστούν την ανακάλυψή του -και είναι ικανοί για όλα. Ο Κεν θα επιδοθεί σ' έναν ανελέητο αγώνα επιβίωσης για να προστατεύσει τόσο τον εαυτό του όσο και τη φυλή του νεαρού φίλου του από τους ανθρώπους που απειλούν να καταστρέψουν την πρωτόγονη ομορφιά της σαβάνας και το κρυμμένο μυστικό της...»⁵³¹.

Οι κριτικοί για το μεταφρασμένο έργο:

«Ο συγγραφέας με δεξιοτεχνία καταφέρνει να γεφυρώσει το αβυσσαλέο χάσμα του χρόνου επιτυγχάνοντας έτσι την επαφή-επικοινωνία μεταξύ των δύο κόσμων, αλλά κυρίως μεταξύ των αναγνώστη και έργου, ενός έργου που κινείται με αμεσότητα σε πάμπολλα επίπεδα. Η διαδικασία της καθημερινότητας, το νόημα της επιβίωσης, η ανάγκη της συνεύρεσης, η γέννηση των αισθημάτων, το πλάσιμο των άμορφων ήχων σε λέξεις που προσδιορίζουν συγκεκριμένα πρόσωπα όπως μητέρα, πατέρα, αδελφός, φίλος, αγαπημένο, συνοδοιπόρος, γενικά σε έναν άγριο, σκληρό και καθόλου συναισθηματικό κόσμο, είναι μόνο μερικά από τα σπουδαία θέματα-προβλήματα με τα οποία καταπιάνεται και εξετάζει ο Ρουμάνος συγγραφέας»⁵³².

⁵³¹ Από την παρουσίαση στο οπισθόφυλλο του μεταφρασμένου έργου.

⁵³² Μάκης Πανώριος, ό.π.

ΤΙΤΟΥΣ ΠΟΠΟΒΙΤΣ / TITUS POPONICI

Βιογραφικά στοιχεία:

Ο Τίτους Πόποβιτς (1930-1994) έγραψε περισσότερα από 34 σενάρια ταινίας, καθώς και πληθώρα μυθιστορημάτων, νουβελών και έργων θεάτρου. Θεωρείται ένας από τους σπουδαιότερους ρουμάνους σκηνοθέτες της δεκαετίας 1960-1970. Μετά την αποφοίτηση από το Τμήμα Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Βουκουρεστίου, σε ηλικία μόλις 25 ετών, έκανε το ντεμπούτο του στην πεζογραφία, με τον τόμο *Διηγήματα* (*Povestiri*, 1955) και το μυθιστόρημα *Ο ξένος* (*Străinul*, 1955). Στη συνέχεια εκδήλωσε ενδιαφέρον για τον κινηματογράφο, όπου διακρίθηκε σε παγκόσμιο επίπεδο το 1957, όταν προτάθηκε για το βραβείο καλύτερης σκηνοθεσίας στο Φεστιβάλ των Καννών⁵³³.

Εργογραφία (ενδεικτικά):

Από τις πιο γνωστές λογοτεχνικές του δημιουργίες, αναφέρουμε τους τόμους: *Διηγήματα* (*Povestiri*, 1955), *Ο ξένος* (*Străinul*, μυθιστόρημα, 1955), *Η δίψα* (*Setea*, μυθιστόρημα, 1958), *Pasacaglia* (δράμα σε δύο πράξεις, 1960), *Κούβα, ελεύθερο έδαφος της Αμερικής* (*Cuba, teritoriu liber al Americii*, σημειώσεις, 1962), *Ο θάνατος του Ίπου* (*Moartea lui Ipu*, νουβέλα, 1970), *Η εξουσία και η αλήθεια* (*Puterea și adevărul*, θέατρο, 1973), *Η κούτα για τις αρβύλες* (*Cutie de ghete*, 1990), *Η πειθαρχία της ακαταστασίας* (*Disciplina dezordinii*, μυθιστόρημα με βάση τα απομνημονεύματά του, 1998) και *Η συνοικία «Primăverii»* (*Cartierul Primăverii*, 1998).

1. Ο ξένος / *Străinul*

⁵³³ Για περισσότερες πληροφορίες, βλέπε Mircea-Dan-Alexandru Croitoru, «Viața și opera lui Titus Popovici. Scriitorul în comunism. Studiu de caz» («Βίος και έργο του Τίτους Πόποβιτς. Ο συγγραφέας στην κομμουνιστική εποχή. Μελέτη περίπτωσης»), διδακτορική διατριβή που κατατέθηκε στο Πανεπιστήμιο Βουκουρεστίου, Τμήμα Φιλολογίας, Βουκουρέστι 2009.

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Μετάφραση:	A. Παπακώστας
Εκδότης:	Παπακώστα
Έτος έκδοσης:	1956
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	640
Σχήμα:	21x15

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Μαθητής α΄ Γυμνασίου σε πόλη της Τρανσυλβανίας, ο Andrei Sabin αποβάλλεται από όλα τα σχολεία της χώρας επειδή σε εργασία του είχε διαμαρτυρηθεί για τη συμμετοχή της Ρουμανίας στον πόλεμο, στο πλευρό της φασιστικής Γερμανίας. Τέκνο άπορης οικογένειας (ο πατέρας του, Οκταβιάν, εργάζεται στον ΟΣΕ), και χωρίς οικονομικές δυνατότητες ή γνωριμίες που να του διασφαλίσουν το μέλλον, ο νεαρός παραμένει σταθερός στις απόψεις του. Η φήμη του εξαιρετικού μαθητή δεν αρκεί και ο Sabin έχει την ευκαιρία να διαπιστώσει πως παλιοί φίλοι και καθηγητές, οι οποίοι κάποτε τον συμπαθούσαν, λόγω δειλίας ή ομορτουνισμού τον εγκαταλείπουν πλέον με διάφορα προσχήματα. Ωριμάζοντας απότομα, ο μαθητής παρατηρεί με κριτικό πνεύμα μια ολόκληρη κοινωνία, την ώρα που ο ίδιος αισθάνεται όλο και πιο ξένος από τον πουρτζουάδικο τρόπο ζωής, γεμάτος μικροπρέπειες»⁵³⁴.

Απόσπασμα από το μεταφρασμένο έργο:

«Βαρύς σαν πέτρα, ο κόρακας κάθισε σε ένα κλαδί. Απ'τα ολόμαυρα κλωνάρια έπεφτε πάνω στις λάσπες μια ψιλή βροχή από λαμπερές σταλαμίδες αφήνοντας έναν ήχο υγρό. Τα μνήματα ήταν ξεγυμνωμένα από χορτάρι, σάμπως η βροχή τάχε ξεπλύνει γυρεύοντας να περάσει απ' τους χωμάτινους σωρούς ως μέσα βαθειά, στα ξύλινα φέρετρα που ρέβανε μεσ'στη μουρμουριστή υγρασία της γης. Ολούθε στάλαζε νερό: απ'τα μισοσβησμένα μονοπάτια, κάτω απ'τους λιγνούς και τραχούς κορμούς των γυμνωμένων λευκαδιών ως πέρα, εκεί που ο κάμπος πνιγότανε σε μια θολή καταχνιά,

⁵³⁴ Alex. Ștefănescu, «La o nouă lectură: Titus Popovici» («Κατόπιν νέας ανάγνωσης: Τίτους Πόποβιτς»), περιοδικό «România Literară», αριθ. 24, έτος 2002.

και οι νερόλακκοι θαμπογυάλιζαν καθώς ο άνεμος τους ρυτίδωνε σαν την επιδερμίδα που ανατριχιάζει στην υγρασία»⁵³⁵.

2. Και τους καταδίκασα όλους σε θάνατο / Moartea lui Iru

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Μετάφραση:	Μενέλαος Λουντέμης
Εκδότης:	Δωρικός
Έτος έκδοσης:	1976
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	114
Σχήμα:	21x14
I.S.B.N.:	960-271-009-8

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

Η νουβέλα περιγράφει τον κυνισμό και την υποκρισία των αρχόντων μίας επαρχιακής κοινότητας, κατά τη διάρκεια του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, οι οποίοι πείθουν τον Ίπου, «τον παλαβό του χωριού», να αναλάβει την ευθύνη για τη δολοφονία ενός γερμανού αξιωματικού, προκειμένου οι ίδιοι να γλυτώσουν τις ζωές τους από το εκτελεστικό απόσπασμα.

Απόσπασμα από το μεταφρασμένο έργο:

«Στεκόμουν με βρώμικα χέρια και μελετούσα το πτώμα του Φρίντριχ έτσι όπως κείτονταν πεσμένο στην άκρη του λιβαδιού, ανάμεσα σε κάτι γαϊδουράγκαθα που μύριζαν τραγίλα. Το λιβάδι ήταν απέραντο, σπαρμένο με λουτσέρνα (δεν ξέρω τι μούρθε τώρα και λέω έτσι το ταπεινό τριφύλλι). Από μακριά μούγκριζαν τα κανόνια σαν αγριογούρουνα. Μα εμένα δεν μ'ένοιαζε. Η οβίδα που σκότωσε τον Φρίντριχ δεν ήταν αδέσποτη για να σκοτώσει κι εμένα»⁵³⁶.

⁵³⁵ Τίτους Πόποβιτς, *Ο ξένος*, απόσπασμα από την αρχή του κεφαλαίου ιζ'. Βλέπε περιοδικό «Νέα Εστία», τεύχος 1152, σ. 891.

⁵³⁶ Τίτους Πόποβιτς, *Και τους καταδίκασα όλους σε θάνατο*, σ. 5.

MAPIN PŘENTA / MARIN PŘEDA

Βιογραφικά στοιχεία:

Ραψωδός και απεικονιστής της ρουμανικής ζωής, ο Μαρίν Πρέντα (1922-1980) θεωρήθηκε στην εποχή του αλλά και μεταγενέστερα από τους κορυφαίους λογοτέχνες της Ρουμανίας. Υπήρξε ακαδημαϊκός, συγγραφέων νουβελών και μυθιστορημάτων καθώς και μεταφραστής.

«Τούτο το χρόνο η Ρουμανική Ακαδημία (τάξη Γραμμάτων) είχε τη χαρά να δεχτεί στους κόλπους της το συγγραφέα αυτού του βιβλίου, που οι σύγχρονοι του δίνουν μια απ' τις πιο επίζηλες θέσεις στην Ευρωπαϊκή Λογοτεχνία του Μεσοπολέμου.

Η ζωή του Μαρίν Πρέντα είναι ένα γοητευτικό λαϊκό παραμύθι. Πρώτα το χωριό, η φτώχεια, η άκαρπη ονειροπόληση. Ύστερα η πόλη με τον ανελέητο ρυθμό της, ένας καιάδας που τρώει τους ονειροπόλους, μαζί με τα ιδανικά τους.

Στην περίπτωση του Μαρίν Πρέντα όμως η ζωή επενέβη με μια δική της νομοτέλεια και χάραξε μόνη της το πεπρωμένο του (...).

Ο Πρέντα δεν χρειάστηκε να πάει στο χωριό για να γίνει χωρικός. Ήταν»⁵³⁷.

Εργογραφία (ενδεικτικά):

Από τα άλλα σημαντικότερα έργα του σε τόμους, αναφέρουμε: Η συνάντηση των τόπων (*Întâlnirea din rământuri*, 1948), Η Άννα Ροσκουλέτς (*Ana Roșculeț*, 1949), Σκοτεινά παράθυρα (*Ferestre întunecate*, 1956), Η τόλμη (*Îndrăzneala*, 1956), Οι σπάταλοι (*Risipitorii*, 1963), Ο εισβολέας (*Intrusul*, 1968), Η αδύνατη επιστροφή (*Imposibila întoarcere*, 1972), Ο μεγάλος μοναχικός (*Marele singuratic*, 1972), Το παραλήρημα (*Delirul*, 1975), Η ζωή σαν θήραμα (*Viața ca o pradă*, 1977) και Ο πιο αγαπητός εκ τους συνανθρώπους (*Cel mai iubit dintre rământeni*, 1980).

Μορομέτε / Moromeții

⁵³⁷ Μενέλαος Λουντέμης, «Πρόλογος» στο μεταφρασμένο έργο, σσ. 7-8. Έργα του Πρέντα μεταφράζονται και στους τόμους *Ρουμάνοι πεζογράφοι και ποιητές*, μετάφραση - ανθολόγηση Μενελάου Λουντέμη, εκδόσεις «Δωρικός», Αθήνα 1978, σσ. 42-49, και *Πέντε σύγχρονοι Ρουμάνοι πεζογράφοι*, απόδοση - εισαγωγή: Λάμπρος Πετσίνης, εκδόσεις «Καστανιώτης», Αθήνα 1981.

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Μεταφραστής:	Μενέλαος Λουντέμης
Πρόλογος:	Μενέλαος Λουντέμης
Εκδότης:	Δωρικός
Έτος έκδοσης:	1974
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	384
Σχήμα:	21x15

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Η ιστορία μας ξετυλίγεται στον κάμπο του Δούναβη λίγα χρόνια πριν απ' το Δεύτερο Μεγάλο Πόλεμο... Ο καιρός έδειχνε μεγάλη υπομονή. Η ζωή κυλούσε ήσυχα, χωρίς σκαμπανεβάσματα.

Ήταν αρχές καλοκαιριού»⁵³⁸.

Το παρόν βιβλίο σε μετάφραση Μενέλαου Λουντέμη, αναφέρεται σε ένα ρουμανικό χωριό, στο οποίο ο ήρωας του, αρθρώνει λόγο κοινωνικής συνείδησης. Το χωριό γίνεται η κοινωνία όλη και ο Πρέντα περιγράφει τους ήρωες τους με περισσή τέχνη.

«Υπάρχουν εδώ τύπο που μια κλωστή αν τους αφαιρούσες ή αν τους πρόσθετες θα τους κατέστρεφες. Δεν ξέρεις ποιον να πρωτοδιαλέξεις απ' ολόκληρη την πινακοθήκη. Τον Ιλίε Μορομέτε που αντιπροσωπεύει το ρουμανικό χωρικό. Δουλευτάρη, τίμιο, έξυπνο και λιγάκι πειραχτήριο. Τον “Κοκοσίλα” αυτάρκη φαντασμένο, τύπο τυπικού “παράγοντα”. Τον εκρηκτικό, τραγικό και απελπισμένο Τσουγκουρλάν τον πρώτο “κοινωνικό ταραξία” του χωριού. Αλλά η μορφή η εξάισια

⁵³⁸ Μαρίν Πρέντα, απόσπασμα από το μεταφρασμένο έργο, σ. 13.

κι' ανεπανάληπτη - που θυμίζει λίγο Παπαδιαμάντη είναι η αδελφή του Ιλίο Μορομέτε, η γκα-Μαρία που το χωριό την φωνάζει με το παρατσούκλι "Γκούϊκα". Ο χώρος που καταλαμβάνει αυτή η "Γκούϊκα" είναι σχετικά μικρός, η παρουσία της όμως δεσπόζει όλο το έργο»⁵³⁹.

Απόσπασμα από το μεταφρασμένο έργο:

«Παρόλη την επιφανειακή του ξεγνοιασιά όμως ο Μορομέτε δεν ήταν ήρεμος και πρόσκαιρος όπως πριν. Σπάνια πια καθόταν στο γεφυράκι, μπροστά στην αυλόπορτα και πολύ πιο αραιά αποκρινόταν στους χαιρετισμούς των περαστικών. Έπαψε πια και τις ωραίες και πιπεράτες του ιστορίες. Απ' τον παλιό Μορομέτε δεν έμεινε παρά το γκρίζο στοχαστικό κεφάλι που έκανε το Ντιν Βασιλέσκου να τον θαυμάζει. Τώρα κοιτούσε άκεφα κατά το μέρος που ' πεφτε το σιδεράδικο του Ιοχάν χωρίς να παίρνει μέρος στις "πολιτικές" συζητήσεις που κάποτε ήταν ο Πρόεδρός τους.

Με την απουσία του όμως χάσανε και οι συγκεντρώσεις τη χάρη τους. Έλειπε το αηδόني. Αλλά σιγά - σιγά άλλαξε κι' η ίδια η ζωή, έπαιρνε μουντά χρώματα. Ο κόσμος οσφραϊνόταν ανήσυχος τον ορίζοντα. Είχε δίκιο. Δεν πέρασαν ούτε τρία χρόνια και ξέσπασε ο Δεύτερος Παγκόσμιος Πόλεμος»⁵⁴⁰.

⁵³⁹ Μενέλαος Λουντέμης, ό.π., σ. 9.

⁵⁴⁰ Απόσπασμα από τη σ. 384.

ΝΤΟΜΝΙΚΑ ΡΑΝΤΟΥΛΕΣΚΟΥ / DOMNICA RĂDULESCU

Σύντομο βιογραφικό:

Η Ντομνίκα Ραντουλέσκου γεννήθηκε στη Ρουμανία και το 1983 μετανάστευσε στις Ηνωμένες Πολιτείες. Έχει διδακτορικό στην Γαλλική και την Ιταλική Φιλοσοφία, και σήμερα διδάσκει σε διάφορα πανεπιστήμια. Έχει γράψει και επιμεληθεί βιβλία κι επιστημονικά άρθρα για την ευρωπαϊκή λογοτεχνία και τον ευρωπαϊκό πολιτισμό, κι έχει δουλέψει επί δύο δεκαετίες στο θέατρο. Το *Τρένο για την Τεργέστη* είναι το πρώτο της μυθιστόρημα.

Τρένο για την Τεργέστη / Train to Trieste

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Αγγλικά
Μετάφραση από:	Αγγλικά
Μεταφραστής:	Εμμανουήλ Αλέξης
Εκδότης:	Ωκεανίδα
Έτος έκδοσης:	2009
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Σελίδες:	442
I.S.B.N:	960-410-553-3

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Το καλοκαίρι του 1977, η δεκαεπτάχρονη Μόνα ερωτεύεται τον Μιχάϊ, έναν μυστηριώδη νεαρό με πράσινα μάτια, που ζει στο Μπρασόβ, μια ρομαντική πόλη στους πρόποδες ενός βουνού όπου περνάει τα καλοκαίρια της. Η Μόνα δεν μπορεί να σκεφτεί τίποτα και κανέναν άλλο. Όμως η ζωή στο καθεστώς του Νικολάι Τσαουσέσκου είναι δύσκολη. Η πείνα, ο παραλογισμός κι ο φόβος έχουν μολύνει τους πάντες. Και μια μέρα η Μόνα βλέπει τον Μιχάϊ μ'ένα μαύρο δερμάτινο σακάκι, σαν αυτό που φοράει η μυστική αστυνομία. Μήπως είναι δικός τους;»⁵⁴¹

⁵⁴¹ Εμπορική περιγραφή στην ιστοσελίδα του εκδοτικού οίκου.

Απόσπασμα από το μεταφρασμένο έργο:

«Άφησα πίσω μου τη Μαύρη Θάλασσα με το δέρμα μου χρυσαφένιο κι αρμυρό, και τα ατίθασα μαλλιά μου ξανοιγμένα από τον ήλιο, για να πάρω το τρένο που διασχίζει τη χώρα πλάι στα μενεξελιά νερά και τα κίτρινα λιβάδια με τους ηλίανθους κι έπειτα ανηφορίζει στα βουνά και τα δάση που μυρίζουν ρετσίνι.

Είναι δεκαεφτά χρονών. Κάθε καλοκαίρι, μαζί με τους γονείς μου εγκαταλείπουμε τους καυτούς δρόμους του Βουκουρεστίου για να περάσουμε δύο εβδομάδες στις ακτές της Μαύρης Θάλασσας, και έπειτα πηγαίνουμε για δυο μήνες στο σπίτι της θείας μου στο Μπρασόβ, στους πρόποδες των καρπαθίων»⁵⁴².

⁵⁴² «Πορτοκαλιά φεγγάρια», σ. 11.

Βιογραφικά στοιχεία:

Ο ο Λίβιου Ρεμπρεάνου (1885 - 1944) υπήρξε πεζογράφος και δραματουργός, μέλος της Ρουμανικής Ακαδημίας. Έγραψε κυρίως μυθιστορήματα. Στις πλέον γνωστές δημιουργίες του [βλέπε *Ιόν* (1920), *Το δάσος των κρεμασμένων* (1922), *Η επανάσταση* (1932)], περιγράφει με ωμό και συγκλονιστικό ρεαλισμό τη ζωή των χωρικών της Τρανσυλβανίας και επεισόδια λαϊκών εξεγέρσεων, φτάνοντας σε ολοκληρωμένα αισθητικά αποτελέσματα.

«Παλαιότεροι κριτικοί, κατηγορούν το ύφος του Ρεμπρεάνου, χαρακτηρίζοντάς το φτωχό, ακόμα και άχαρο. Σε ορισμένα μέρη, αλήθεια, δίνει την εντύπωση που χρησιμοποιεί ένα περιορισμένο λεξιλόγιο, πως κάνει κάποια κατάχρηση από επαναλήψεις. Αυτή η εντύπωση δημιουργείται από την επιμέλεια που καταβάλει ν' αποφύγει τα ψευδοστολίδια, το “βερμπαλισμό”, ενώ, από την άλλη, έχει μια σπάνια ακριβολογία στις λέξεις και στην έκφραση. Το ύφος του είναι λιτό, όπως ταιριάζει στις επικές δημιουργίες, και ο τρόπος που αναπτύσσει παράλληλες δράσεις και κινεί ομάδες προσώπων, δείχνει τον επικό δυναμισμό του. Θα ήτανε άραγε παρακινδυνευμένο ν' αναφέρουμε το πρότυπο του Ομήρου; (...)

Όπως έχουν πει, τα έργα του είναι πραγματικά “ρεαλιστικά μνημεία”»⁵⁴³.

Εργογραφία (ενδεικτικά):

Από τα πιο γνωστά έργα του, αναφέρουμε τις νουβέλες *Η καταστροφή* (*Catastrofa*, 1921), *Η τύχη* (*Norocul*, 1921), *Το άσμα του κύκνου* (*Cântecul lebedei*, 1927), τα κοινωνικά μυθιστορήματα *Ιόν* (*Ion*, 1920), *Η εξέγερση* (*Răscoala*, 1932), *Ο γορίλας* (*Gorila*, 1938) και *Το βασιλόπουλο* (*Crăisorul*, 1929) και τα ψυχολογικά μυθιστορήματα *Το δάσος των κρεμασμένων* (*Pădurea spânzuraților*, 1922), *Αδάμ και Εύα* (*Adam și Eva*, 1925), *Τσιουλεάντρα* (*Ciuleandra*, 1927) και *Η θράκα* (*Jar*, 1934)

1. Το δάσος των κρεμασμένων / Pădurea spânzuraților

⁵⁴³ Κοσμάς Πολίτης, «Λίβιου Ρεμπρεάνου. Πρόλογος», σσ. 10. Έργο του Ρεμπρεάνου μεταφράζεται και στον τόμο με τίτλο *Ρουμάνοι πεζογράφοι και ποιητές*, μετάφραση - ανθολόγηση Μενελάου Λουντέμη, εκδόσεις «Δωρικός», Αθήνα 1978, σσ. 23-29.

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Μεταφραστής:	Μ. Δημητριάδη-Παπαϊωάννου
Εισαγωγή:	Κοσμάς Πολίτης
Εκδότης:	Κέδρος
Έτος έκδοσης:	1961
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	373
Σχήμα:	21x14

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Το Δάσος των κρεμασμένων είναι μια άρνηση του σοβινισμού, μια καταδίκη της ηλίθιας αιματοχυσίας που είναι ο πόλεμος, μια υπόδειξη για συναδέλφωση, προσδιορισμένη από κοινωνικές συνθήκες στις καταπιεσμένες τάξεις των λαών.

Σ' αυτό το έργο, κάθε πρόσωπο αντιπροσωπεύει έναν τρόπο ζωής, μια λύση ή μια συμπεριφορά μέσα σε μια κατάσταση που δεν επιτρέπει μια στάση παθητική (...). Μέσα απ' τη ματωμένη θολούρα, ξεχωρίζουν μορφές καλών ανθρώπων, ωχρές, πονεμένες, καρτερικές - και ίσως να μην υπάρχει μέσα σ' αυτό το μυθιστόρημα τίποτα πιο δραματικά συγκινητικό από την αδυναμία τους να επιχειρήσουν οτιδήποτε για να σταματήσει αυτή η παραφροσύνη, αυτό το οργανωμένο κακό.

Ο πόλεμος δημιουργεί για τον ήρωα του βιβλίου, τον Απόστολ Μπολόγκα, Ρουμάνο της Τρανσυλβανίας και έφεδρο αξιωματικό του αυστροουγγρικού στρατού, ένα δραματικό δίλλημα. Πειθαρχικός και γενναίος, ξεχωρίζει για την ανδρεία του στα μέτωπα της Ιταλίας και της Γαλικίας. Φαίνεται, μάλιστα, να εγκρίνει τον πόλεμο, σαν μόνιμη εκδήλωση της ζωής. Αλλά όταν τον στέλνουν να πολεμήσει σε ρουμανικό μέτωπο, ο Μπολόγκα, αυτός ο Ρουμάνος της Τρανσυλβανίας, αντιμετωπίζει ένα δίλλημα, που το λύνει αποφασίζοντας και επιχειρώντας να περάσει στις ρουμανικές γραμμές. Τον πιάνουν και τον κρεμάζουν»⁵⁴⁴.

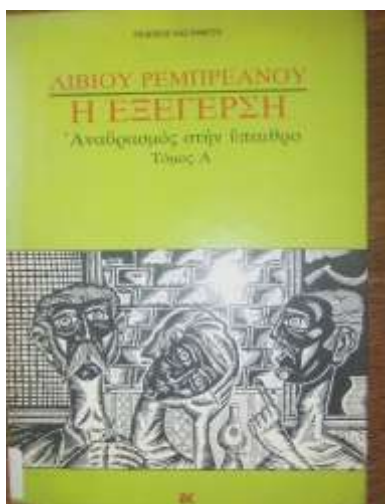
Οι κριτικοί για το συγγραφέα:

«Ο Λίβιου Ρεμπρέανου έχει προσανατολίσει το ψυχολογικό μυθιστόρημα προς το ρεαλισμό. Το έργο του, εκτός από τη βαθιά και εκλεκτική παρατηρητικότητα που

⁵⁴⁴ Ο.π., σσ. 7-8.

προαναφέραμε, το χαρακτηρίζει επίσης μια διεισδυτική ανάλυση και αρμονική στερεότητα της σύνθεσης. Πάνω απ' όλα, είναι ρεαλιστής. Στο βασικό πρόβλημα, που αφορά στις σχέσεις μεταξύ τέχνης και πραγματικότητας, ο Ρεμπρέανου έχει εκφραστεί κατηγορηματικά υπέρ μιας τέχνης που καθρεφτίζει τη ζωή: "Όποιος έχει επιτύχει να κλείσει μέσα σε λέξεις μερικές στιγμές της ζωής, έχει πραγματοποιήσει ένα έργο που η αξία του είναι μεγαλύτερη απ' όλες τις φράσεις του κόσμου"»⁵⁴⁵.

2. Η εξέγερση / Răscoala **(τόμος α': Αναβρασμός στην ύπαιθρο, τόμος β': Οι φωτιές)**

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Μεταφραστής:	Τάκης Αδάμος
Εισαγωγή:	Τάκης Αδάμος
Εκδότης:	Καστανιώτης
Έτος έκδοσης:	1981

⁵⁴⁵ Ο.π., σ. 10.

Τόπος έκδοσης: Αθήνα
Αριθμός σελίδων: 309
Σχήμα: 21x14

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

Το μεταφρασμένο έργο αποτελείται από δύο τόμους. Με τίτλο *Αναβρασμός στην ύπαιθρο*, ο πρώτος τόμος περιέχει τα κεφάλαια: «Η ανατολή», «Τα χωράφια», «Οι πεινασμένοι», «Τα φώτα», «Τρεμούλες» και «Οι αγγελιοφόροι», ενώ ο δεύτερος τόμος, με τίτλο *Οι φωτιές*, αποτελείται από τα κεφάλαια: «Η σπίθα», «Οι φλόγες», «Η φωτιά», «Το αίμα», «Ο Πέτρε Πέτρε» και «Η δύση».

Από τον «Πρόλογο» του μεταφρασμένου έργου:

«Το μυθιστόρημα αυτό του Λίβιου Ρεμπρεάνου (1890-1944), που κυκλοφόρησε για πρώτη φορά το 1933, είναι μια συγκλονιστική απεικόνιση των αγώνων της αγροτιάς της Ρουμανίας στις αρχές του αιώνα μας, για την απαλλοτρίωση της γης. Με επίκεντρο της εξέγερση των αγροτών του 1907, που συγκλόνησε συθέμελα το διεφθαρμένο αστοτσιφλικιάδικο καθεστώς και που τελικά πνίγηκε στο αίμα, ο Λίβιου Ρεμπρεάνου, ο μεγαλύτερος μυθιστοριογράφος της Ρουμανίας στο διάστημα του μεσοπολέμου, δίνει την πιο ζωντανή, την πιο ανάγλυφη όσο και πιστή εικόνα των κοινωνικών και πολιτικών συνθηκών της πατρίδας του. «Η εξέγερση» είναι ένα πραγματικό αριστούργημα της ρουμανικής λογοτεχνίας, που έχει κατακτήσει με την αξία του, διαλεχτή θέση στο θησαυροφυλάκιο της παγκόσμιας δημιουργίας. Μέχρι τώρα έχει μεταφραστεί κι έχει εκδοθεί στις περισσότερες γλώσσες της Ευρώπης, της Ασίας και της Λατινικής Αμερικής κι έχει κυκλοφορήσει σε εκατομμύρια αντίτυπα. Στα ελληνικά μεταφράζεται για πρώτη φορά. Και ελπίζουμε πώς θα σημειώσει την ίδια επιτυχία, που σημείωσε και σ' όλες τις άλλες χώρες που μεταφράστηκε»⁵⁴⁶.

⁵⁴⁶ Τάκης Αδάμος, «Εισαγωγή» στο μεταφρασμένο τόμο, Ιανουάριος 1967, σ. 12.

MONIKA ΣΑΒΟΥΛΕΣΚΟΥ-ΒΟΥΔΟΥΡΗ / MONICA SĂVULESCU-VOUDOURI

Βιογραφικά στοιχεία:

Η Μόνικα Σαβουλέσκου - Βουδούρη γεννήθηκε το 1942 στη Ρουμανία και από το 1985 ζει στην Ολλανδία και στην Ελλάδα. Σπούδασε στη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου του Βουκουρεστίου. Ξεκίνησε την καριέρα της με μελέτες πάνω στη θεατρική τέχνη και την πεζογραφία. Το 1985 μετανάστευσε στην Ολλανδία. Τα τελευταία είκοσι πέντε χρόνια εργάζεται ως κοινωνιολόγος σε διάφορα ευρωπαϊκά ερευνητικά κέντρα που ειδικεύονται στην κοινωνιοψυχολογία των μεταναστών. Έχει ασχοληθεί με τη μετάφραση (ολλανδική λογοτεχνία) και έχει συγγράψει πρόζα, δοκίμια, ποίηση. Τα έργα της έχουν κυκλοφορήσει σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες και έχουν μεταφραστεί στα Ολλανδικά, στα Ελληνικά, στα Γαλλικά κ.ά. Είναι μέλος στις Εταιρείες Λογοτεχνών της Ρουμανίας, της Ολλανδίας και του Βελγίου, καθώς και πρόεδρος του Πολιτιστικού Συλλόγου «Σύγχρονα Βαλκάνια» (Αθήνα 2004). Έχει τιμηθεί με διάφορα λογοτεχνικά βραβεία στη Ρουμανία και στην Ολλανδία, για πεζογραφία και ποίηση⁵⁴⁷.

Εργογραφία (ενδεικτικά):

Από το 1990 και μετά, έχει εκδώσει πεζογραφία, ποίηση και κοινωνιολογικές μελέτες στα ελληνικά, γαλλικά, ρουμάνικα, ολλανδικά και αγγλικά: *Ταραγμένα τα νερά της Κράσνας* (*Tulburi apele Crasnei*, νουβέλες, 1974), *Ελεύθεροι οι Πάντες* (*Toată lumea slobodă*, μυθιστόρημα, 1976), *Το Ανώφλι* (*Pragul de sus*, μυθιστόρημα, 1979), *Αντόν Πάβλοβιτς Τσέχοφ* (*Anton Pavlovici Cehov*, δοκίμιο, 1980), *Οι Φεγγαρίσιες Πέτρες* (*Pietrele din lună*, μυθιστόρημα, 1984), *Πατέρα, είμαστε φεγγαροπαρμένοι* (*Tată, suntem lunatici*, 1989), *Δώστε μου άλλη υδρόγειο* (*Dați-mi un alt glob*, 1992), *Στην Ευρώπη, στην Ευρώπη!* (*În Europa, în Europa!*, 1992), *Διασπορά* (*Diaspora, rădăcinile mele*, 1992), *Η ιουδαϊκή ταυτότητα μετά το Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο* (*Identitatea iudaică după cel de-al doilea război mondial*, 1999), *Αιγαίος* (*Mediteraneeea*, 1999), *Τα Βαλκάνια - η αιώνια μας επιστροφή* (*Balcania - veșnica noastră întoarcere*, τόμος α΄ - 2004 και τόμος β΄ - 2005), *Ο δρόμος - τόπος διάβασης και διασκέδασης* (*Strada - loc de trecere și de petrecere*, 2007), *Οι κόρες Νίκα, στο φως της ημέρας μεγάλο και άσπρο* (*Fetele Nikas, în lumina zilei mare și albă*, 2011), *Η Ρουμανία των εκτός συνόρων: Υπάρχει!* (*România din afara României: Avem!*, δοκίμια, 2012) και *Σας γράφω από την Αθήνα, στα χρόνια της κρίσης* (*Vă scriu din Atena, în anii crizei*, 2014)⁵⁴⁸.

⁵⁴⁷ Για περισσότερες πληροφορίες, βλέπε «Μόνικα Σαβουλέσκου Βουδούρη», στο οπισθόφυλλο του μεταφρασμένου τόμου με τίτλο *Διασπορά. Ποίηση*, εκδόσεις «Θουκυδίδης», Αθήνα 1991.

⁵⁴⁸ Ποιήματα της συγγραφέα μεταφράζονται επίσης στην *Ανθολογία Ρουμανικής Ποίησης. 12 Σύγχρονες Ρουμάνες Ποιήτριες*, εκδόσεις «Εκδοτική Άλφα», Αθήνα 2007, σσ. 145-152.

1. Διασπορά (ελληνικός κύκλος) / Diaspora

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Μετάφραση:	Ιωάννης Βεάκης
Εκδότης:	Θουκυδίδης
Έτος έκδοσης:	1991
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	48
Σχήμα:	24x17
I.S.B.N.:	960-7025-24-5

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

Γραμμένος σε απλή γλώσσα, ο μεταφρασμένος τόμος ποιημάτων ξεχωρίζει λόγω της καταπληκτικής εκφραστικότητας. Όπως ένας καθρέφτης, τα ποιήματα αντανακλούν μια κοινωνική πραγματικότητα όπως αυτή εκλαμβάνεται από την ποιήτρια. Στα ποιήματά της η Μονίκα Σαβουλέσκου - Βουδούρη μιλάει, ακούει, βλέπει, βιώνει, εξιστορεί. Πρόκειται για έναν «ελληνικό κύκλο» ποιημάτων εμπνευσμένος από την ελληνική καθημερινότητα. Ο τόμος περιλαμβάνει οχτώ ποιήματα, με τίτλο «Διασπορά (1-8)».

Απόσπασμα από το μεταφρασμένο έργο:

*«Ένας από εμάς
έσπασε.
Εμείς, όμως, σωθήκαμε.
Γιατί καταφέραμε να κρατήσουμε αποστάσεις.
Έτσι μας συμβούλεψαν
οι ψυχίατροι,
οι ψυχολόγοι.
(Μια πολιτισμένη χώρα
σαν αυτή που βρήκαμε καταφύγιο,
με κάπου ένα εκατομμύριο ανέργους,
χρειάζεται πολλούς ψυχιάτρους,*

πολλούς ψυχολόγους).
Πάρτε τις αποστάσεις σας!
Αλλιώς θα βουλιάξετε μαζί του.
Γκλού-γκλού-γκλού!»⁵⁴⁹.

2. Πατέρα, είμαστε υπνοβάτες / Tatã, suntem lunatici

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Μετάφραση:	Άντζελα Μπράτσου / Βίκτωρ Ιβάνοβιτς
Εκδότης:	Ζαχαρόπουλος Σ.Ι.
Έτος έκδοσης:	2010
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	307
Σχήμα:	21x14
I.S.B.N.:	960-208-800-1

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Το δράμα των ηρώων του βιβλίου -όπου περιγράφεται η διαστροφή των αριστερών αξιών, η συστηματική εξόντωση των ιδεολόγων, των καλλιτεχνών και των επιστημόνων καθώς και ο εξευτελισμός του λαού κατά τα πέτρινα χρόνια της σύγχρονης ρουμανικής ιστορίας- περιέχει σε μεγάλο βαθμό τις προσωπικές εμπειρίες της ίδιας της συγγραφέως και επιπλέον αντανακλά ένα γενικότερο πολιτικοκοινωνικό φαινόμενο που ξεπερνά τα σύνορα της Ρουμανίας και αγγίζει κάθε άνθρωπο που ταλαιπωρήθηκε από τη δικτατορία στις διάφορες μορφές της. Τα συγκλονιστικά γεγονότα της αφήγησης είναι γραμμένα με αμεσότητα, ένταση, προβληματισμό και ρεαλισμό, και συμπτωματικά πρωτοεκδόθηκαν λίγους μήνες πριν από την πτώση του καθεστώτος του Τσαουσέσκου, όταν η συγγραφέας Μόνικα Σαβουλέσκου-Βουδούρη βρισκόταν ήδη αυτοεξόριστη στην Ολλανδία. Είκοσι χρόνια μετά την αλλαγή του πολιτικού σκηνικού, πολλά τείνουν να ξεχαστούν και, δυστυχώς, ο ιδεαλισμός δεν αποτελεί χαρακτηριστικό των λαών που

⁵⁴⁹ Απόσπασμα από το ποίημα με τίτλο «Διασπορά 2», σ. 9.

υπέφεραν. Μέχρι σήμερα, όμως, εξακολουθούν να υπάρχουν “υπνοβάτες”, ιδεαλιστές που θέλουν να αλλάξουν τον κόσμο, και σε αυτούς απευθύνεται τούτο το βιβλίο»⁵⁵⁰.

Οι κριτικοί για το μεταφρασμένο έργο:

«Παράδοξο αίσθημα, που αναζητά να βρει εικόνα εαυτού στη μεγάλη, άγραφη ακόμη αλλά συγγνωστή, εγκυκλοπαίδεια των εννοιών. Για την απόδοσή του δεν επιλέγεται, τελικά, η λεπτή έννοια του διττού καταναγκασμού, του *double bind*, του Γκρέγκορι Μπέιτσον και της σχολής του Πάλο Άλτο, αλλά η διάχυτη λαϊκή εικόνα του υπνοβάτη. Συνοδευμένη, μάλιστα, από έναν στίχο του Πούσκιν μεταφερόμενο στην ποίηση του Σολζενίτσιν: «Θεέ μου, φύλαξέ με να μη χάσω το μυαλό μου».

Ένας υπνοβάτης που, καθώς υπνοβατεί, φοβάται μη χάσει της επαφή του με την υπνώσα συνείδησή του. Πρόκειται για την ιδιόμορφη λογοτεχνική απόδοση μιας βιωματικής συμβολής τόσο στη θεωρία του παραδόξου όσο και σ’ εκείνες που αναφέρονται στο ιστορικό βάρος των ιδεολογιών, στην ιδεολογική προσήμανση και στην ιδεολογική χρήση των λέξεων, το *prêt à penser*, όπως το διατύπωσε κάποτε ο Ολιβιέ Ρεμπούλ. Το *pret a porté*, δηλαδή, στην εκλαϊκευμένη και εκδημοκρατισμένη ωτ κουτίρ της σκέψης»⁵⁵¹.

⁵⁵⁰ Από την παρουσίαση στο οπισθόφυλλο του μεταφρασμένου τόμου.

⁵⁵¹ Νίκος Θεοτοκάς, «Με αφορμή το ομώνυμο βιβλίο της Μόνικας Σαβουλέσκου-Βουδούρη», εφημερίδα «Η Αυγή», 04.07.2010.

Σύντομο βιογραφικό:

Ο Μιχαήλ Σαντοβεάνου (1880-1961) «Ήταν ο θρυλικός παραμυθάς του ρουμανικού λαού, που μπόρεσε να χωρέσει μέσα στα βιβλία του την ιστορία, τους πόθους και τους πόνους των συμπατριωτών του μέσα στη διαδρομή όλων των αιώνων που πέρασαν πάνω απ'τη Ρουμανία. Οι ήρωές του περνούν μεσ'απ'τις άπειρες ιστορίες του είναι ολόκληρος λαός με την αγαθή και την ηρωική ψυχή, με τους καρπούς του και με την περιπετειώδη ζωή. Ο Σαντοβεάνου έσκυψε με λατρεία πάνω από το λαό του, άκουσε το καρδιοχτύπι του, μοιράστηκε τις λαχτάρες του, έλαβε μέρος στους ηρωισμούς του και ύμνησε την παλληκαριά του. το ύφος του είναι απλό, επειδή είναι ένας γνήσιος συγγραφέας κι'ένας ειλικρινής άνθρωπος. (...). Οι αναγνώστες θ'ανακαλύψουν με έκπληξη πόσο ο ρουμανικός λαός μοιάζει με το δικό μας. έζησε κι'αυτός μέσα στη Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία, πέρασε τη βυζαντινή κατάκτηση απ' την οποία δέχτηκε, μαζί με την Ελλάδα, την επίδραση πάνω στη θρησκεία και την τέχνη της. Μέσα στο έργο του Σαντοβεάνου βρίσκει κανένας τις ρίζες του ρουμανικού λαού όπως ξεκινά απ' την αρχαία Δακία, όπως δέχτηκε τις άπειρες βαρβαρικές εισβολές, και την ηρωική εποχή του Μεγάλου Στεφάνου. Κατόπι περιέγραψε το χτυποκάρδι του κάτω από τη βάρβαρη τουρκοκρατία, για να περάσει από τους βοεβόδες και να φτάσει ως τις σύγχρονες ιστορικές ημέρες. Είναι δηλαδή η ζωή του λαού του μέσα στο πέρασμα 2.500 ετών. Μια πραγματική εποποιία. Κάτι ανάλογο με το έργο του δικού μας Παλαμά...»⁵⁵².

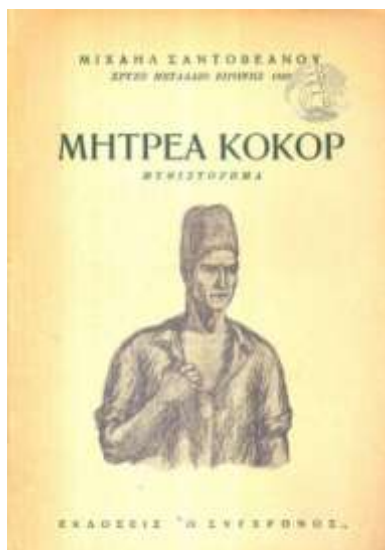
Εργογραφία (ενδεικτικά):

Ανάμεσα στους περίπου εκατό τόμους των έργων του, ξεχωρίζουν τα ιστορικά μυθιστορήματα *Ο αστερισμός του καρκίνου (Zodia Cancerului sau Vremea Ducăi-Vodă, 1929)*, *Οι αδελφοί Ζντέρι (Frații Jderi, 1935-42)*, *Ο μύλος πάνω στο Σιρέτ (Venea o moară pe Siret, 1925)* και *Το πελέκι (Baltagul, 1930)*, τα οποία αναφέρονται στη ζωή του χωριού, καθώς και οι αναπλάσεις λαϊκών αφηγήσεων τις οποίες συγκέντρωσε στο βιβλίο *Το χάνι της Ανκούτσα (Hanu-Ancuței, 1928)* και το μυθιστόρημα *Μήτρεα Κοκόρ (Mitrea Cocor, 1949)*⁵⁵³.

⁵⁵² Στράτης Μυριβήλης, «Μιχαήλ Σαντοβεάνου, ένας μεγάλος συγγραφέας και μεγάλος άνθρωπος», εισαγωγή στον τόμο *Το πελέκι*, εκδόσεις «Δίφρος», μετάφραση Χρυσανθακόπουλος, Αθήνα 1962, σσ. 9-10. Βλέπε επίσης Romul Munteanu, «Ο Μιχαήλ Σαντοβεάνου και το ρουμανικό μυθιστόρημα του μεσοπολέμου», μετάφραση Γεωργίου Χουρμουζιάδη, περιοδικό «Νέα Εστία», αριθ. 1298, σσ. 1013-1019 (μαζί με σημείωμα της Μαρίας Μαρινέσκου Χύμου). Έργο του Σαντοβεάνου μεταφράζεται και στον τόμο με τίτλο *Ρουμάνοι πεζογράφοι και ποιητές*, μετάφραση - ανθολόγηση Μενελάου Λουντέμη, εκδόσεις «Δωρικός», Αθήνα 1978, σσ. 30-32. Βλέπε επίσης Άρη Δικταίου, *Ανθολογία Ρουμάνων πεζογράφων*, μετάφραση Άρης Δικταίος / Στ. Βουρδούμπας, εκδόσεις «Γ. Φέξη», Αθήνα 1963, σσ. 130-137 (μετάφραση του έργου με τίτλο «Μια παλιά ιστορία»), μαζί με πληροφορίες για το συγγραφέα και το έργο του στον «Πρόλογο του μεταφρασμένου τόμου.

⁵⁵³ Βλέπε *Academic Dictionaries and Encyclopedias*, http://greek_greek.enacademic.com (Σαντοβεάνου, Μιχαήλ). Βλέπε επίσης Πάουλ Τζεορτζέσκου, «Μιχαήλ Σαντοβεάνου, ο συγγραφέας του ρουμανικού λαού», περιοδικό «Νέα εποχή», αριθ. 36/1662, σσ. 22-23. Στην ελληνική γλώσσα έχει μεταφραστεί και το έργο του Σαντοβεάνου με τίτλο «Ο νυχτοφύλακας» (περιοδικό «Επιθεώρηση τέχνη, μηνιαίο περιοδικό γραμμάτων και τεχνών», έτος ζ', τεύχος 76, Αθήνα, Απρίλιος 1976), «πικρή σάτιρα που εστιάζεται στη μικροεξουσία του, αδιαφορεί για το δημόσιο χρέος του και αντιμετωπίζει με αυταρχικό τρόπο τους χωρικούς. Απατημένος και πρώτιστα απομονωμένος από τον μοναδικό του φίλο, τον αστυνόμο «Λέων Βασιλείου», (ας σημειωθεί ότι ο τελευταίος διατηρεί ερωτικό δεσμό με την γυναίκα του δημάρχου). Το διήγημα καταλήγει με τον τρομοκρατημένο δήμαρχο να αποζητά τη συντροφιά του ταπεινού νυχτοφύλακα, ενώ σε όλη του την έκταση προβάλλει αυτούσια ο ηθικός και πολιτικός

1. Μήτρεα Κοκόρ / *Mitrea Cocor*

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Μεταφραστής:	Α. Σαραντόπουλος
Εκδότης:	Ο Σύγχρονος
Έτος έκδοσης:	1953
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	196
Σχήμα:	21x15

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Στο *Μήτρεα Κοκόρ* (1949), ο Μιχαήλ Σαντοβεάνου παραιτείται, επιτέλους, του συνόλου των συνηθειών του συγγραφέα-βογιάρου, εκπροσωπώντας πλέον την ταξική αντίσταση από ριζοσπαστική θέση (σατιρίζοντάς την έμμεσα). Το χάσμα ανάμεσα στους εκμεταλλευόμενους και τους εκμεταλλευτές φαίνεται πλέον και στο πλαίσιο της οικογένειας, χωρίζοντας τον Ιορντάν Λούγκου, ταπεινό και γενναιόδωρο αγρότη, και τον εκ γενετής επαναστάτη παιδί του Δημήτριο, με το παρατσούκλι *Μήτρεα Κοκόρ*, από την Αγάπια, σύζυγο του Ιορντάν και μητέρα του *Μήτρεα*, κακιά και άπληστη γυναίκα, γεννημένη κουλάκα, και από τον αγαπημένο υιό αυτής, τον Γκίτσα Λούγκου ο οποίος, από τη θέση του μυλωνά, παίζει με δουλοπρέπεια το παιχνίδι του βογιάρου του χωριού *Surpat*, του Κρίστεα-Τρία-Κουμπιά, κλέβοντας τους χωρικούς στους υπολογισμούς των αλεστικών. Μετά το θάνατο και των δύο γονέων του, ο

εκφυλισμός της περιφερειακής εξουσίας, σε συνάρτηση και με το αίτημα μιας περισσότερο ανθρώπινης και δίκαιης διαχείρισης των κοινών. Αίτημα που ο αφηγητής, αλλά και ο ταραγμένος δήμαρχος, φαίνεται να παραβλέπουν ότι δεν θ' αργήσει να εκπληρωθεί» (Κ. Παναγιώτου, «Ψυχαναλυτική θεωρία και Ευρωπαϊκή λογοτεχνία. Ανάγνωση διηγημάτων από τον Παρευξείνιο χώρο», παρουσίαση στην Επιστημονική Ημερίδα με τίτλο «Λογοτεχνία και πολυπολιτισμικό σχολείο», Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Κομοτηνή, 4/6/2011).

Μήτρεα στέλνεται, από τον ίδιο του τον αδελφό, να υπηρετεί του βογιάρου, προκειμένου ο δεύτερος να καρπωθεί αποκλειστικά τον κλήρο που τους είχαν αφήσει οι γονείς»⁵⁵⁴.

Οι κριτικοί για το μεταφρασμένο έργο:

«Το μυθιστόρημα αυτό δεν είναι απλά κακογραμμένο, με ρικνό τρόπο που δεν θυμίζει πλέον σχεδόν τίποτα από τη μεταξένια γλώσσα του Σαντοβεάνου, αλλά επιδεικνύει και αρχέγονη σκέψη (...). Το μυθιστόρημα αυτό δεν στερείται απλά οποιασδήποτε αξίας, αλλά και ξεχειλίζει από ασχημία, παρόλο που, επί σειρά ετών, παρουσιαζόταν ως πρότυπο καλλιτεχνικής δεξιοτήτας, τόσο στη Σχολή Λογοτεχνίας (ανάμεσα στους διδάσκοντες της οποίας υπήρξε και ο ίδιος ο Σαντοβεάνου), όσο και στις σελίδες των περιοδικών λογοτεχνίας τα οποία συνέδραμαν στη διαμόρφωση των κομμουνιστών συγγραφέων»⁵⁵⁵.

2. Το μαγεμένο δάσος / *Dumbrava minunată*

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Μεταφραστής:	Γιώργος Ζωΐδης
Εκδότης:	Κέδρος
Έτος έκδοσης:	1982
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	75
Σχήμα:	23x14

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

Το μαγεμένο δάσος περιγράφει τις περιπέτειες από τις οποίες περνάει η μικρή Λιζίκα και το σκυλάκι της Πατρόκλε, στη διαδρομή από το σπίτι της μέχρι την οικία των παππούδων. Μετά το θάνατο της μητέρας, ο πατέρας της μικρής Λιζίκα, ο κύριος Βασιλιάν, παντρεύτηκε εκ νέου, αυτή τη φορά την

⁵⁵⁴ Alex. Ștefănescu, «Mihail Sadoveanu. Opera postbelică» («Μιχαήλ Σαντοβεάνου. Μεταπολεμικά έργα»), περιοδικό «România literară» («Λογοτεχνική Ρουμανία»), αριθ. 3/2004.

⁵⁵⁵ Ο.π.

κυρία Μαρία Παπάζογλου, η οποία δεν αγαπούσε καθόλου τη θετή κόρη της. Τη Λιζίκα είχαν μεγαλώσει οι παππούδες από τη μεριά της μητέρας, αλλά μετά το δεύτερο γάμο ο πατέρας την πήρε σπίτι και της απαγόρευσε να επισκεφθεί τους παππούδες, λόγω των ισχυρισμών της θετής νέας συζύγου του ότι η μικρή δεν είχε λάβει την ανάλογη ανατροφή. Επειδή συχνά τρώει ξύλο, η μικρή Λιζίκα βρίσκει την ευκαιρία και το σκάει στους παππούδες, παρέα με τον πιστό φίλο της, το σκυλάκι Πατρόκλε.

Απόσπασμα από το μεταφρασμένο έργο:

«-Μικρούλα μου, αγαπημένη! Είπα αναστενάζοντας η γριά και τράβηξε προς το στήθος της το κουρεμένο κεφαλάκι της κοπελίτσας.

Κι άρχισε να κλαίει σιγανά και να σφουγγίζει τα δάκρυα από τη μύτη. Η Λιζίκα, καθώς η γιαγιά την κουνούσε απαλά, έκλεισε τα μάτια. Και στη μυρουδιά του βασιλικού που είχε στο στήθος της η γιαγιά, άρχισε να ξαναθυμάται τα περιστατικά, που είχαν συμβεί τη νύχτα εκείνη στο σύνορο του βασιλείου των θαυμάτων»⁵⁵⁶.

3. Το πελέκι / Baltagul

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Μεταφραστής:	Διονύσιος Χρυσανθακόπουλος
Εισαγωγή:	Στράτης Μυριβήλης
Εκδότης:	Δίφρος
Έτος έκδοσης:	1962
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	183

⁵⁵⁶ Μιχαήλ Σαντοβεάνου, *Το μαγεμένο δάσος*, σ. 5.

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Ανιστορεί, λοιπόν, η λαϊκή παραλογή “Μιορίτσα”, πώς ένας βοσκός δολοφονήθηκε από τους δύο συντρόφους του, για να τον ληστέψουν. Κ’ενώ η δημοτική μπαλάντα δεν είναι παρά ένας θρήνος και ένα μοιρολόι για τον άδικο θάνατο του τσομπάνου, που όλοι τον δέχονται, ακόμα και ο ίδιος, αδιαμαρτύρητα, μοιρολατρικά, στο μυθιστόρημα του Σαντοβεάνου η ατμόσφαιρα είναι τελείως διαφορετική: η γυναίκα του βοσκού, η Βιτόρια, που έζησε μαζί του είκοσι χρόνια, και τον αγάπησε, γιατί, όπως λέει, «την έκανε ν’ανθίσει», καίγεται από τον πόθο, που τον νιώθει σαν πρόσταγμα θεϊκό, να τιμωρήσει τους φονιάδες και να εκδικηθεί τον αδικοσκοτωμένο άντρα της. Στην προσπάθειά της αυτή, ζυπνούν μέσα της δυνάμεις που δεν τις υποψιαζόταν, θέληση, εξυπνάδα, υπομονή, και μια σωματική αντοχή ασυνήθιστη σε γυναίκα, που θα την βοηθήσουν να ανακαλύψει τους φονιάδες του άντρα της, για να πληρώσουν τελικά το κρίμα τους (...). Γράφει ο Rompiliu Marcea: “Θα μπορούσαμε να πούμε για την ηρωίδα του μυθιστορήματος, Βιτόρια Λιπάν, πως εκφράζει το πεπρωμένο του ρουμανικού λαού. Ενός λαού, που πέρασε δραματικές δοκιμασίες και τις νίκησε, που κάθε φορά ξανάρχισε τη ζωή από την αρχή, με φρονιμάδα και περίσκεψη πατρογονική, με αφάνταστο πείσμα και με αντοχή σχεδόν μυθολογική”»⁵⁵⁷.

Οι κριτικοί για το συγγραφέα:

«Ο Μιχαήλ Σαντοβεάνου έχει δώσει στο τεράστιο έργο του το πνεύμα των δασών και των κάμπων, το πνεύμα των περίφημων βουνών της Ρουμανίας, σαν ένας προφήτης που μπόρεσε να εκφράσει με θαυμάσιο τρόπο την ψυχή και τα όνειρα του λαού του»⁵⁵⁸.

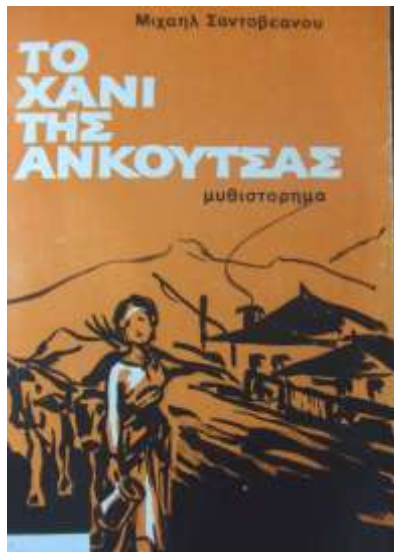
«Αλλά και η ζωή του σημερινού Ρουμάνου, στις επαρχιακές μικροπολιτείες και στο χωριό, καλύπτει ένα μεγάλο μέρος της συγγραφικής δημιουργίας του Σαντοβεάνου. Ζωγράφος έξοχος της ανθρώπινης ψυχής, απέδωσε με τρόπο πιστό αλλά και συναρπαστικό τη ζωή των κατοίκων της ξεχασμένης επαρχίας, όπου ο καιρός περνά μονότονα, μέσα σε σφραγισμένους ορίζοντες, και όπου τίποτα το σημαντικό, το νέο, το άξιο να μνημονευθεί δεν συμβαίνει, ούτε και πρόκειται να συμβεί. Από την άλλη μεριά, όμως, έχουμε τη δυνατή, την απaráμιλλη σε ζωντάνια περιγραφή της ζωής του χωριού: στην πλατεία του, στους δρόμους του πηγαινοέρχονται αγρότες, βοσκοί, δραγάτες, κυνηγοί, ψαράδες, καλόγεροι, στρατοκόποι, συνθέτοντας μια εικόνα ολοκληρωμένη, από άποψη ψυχολογική και ηθική, των κατοίκων της ρουμανικής υπαίθρου»⁵⁵⁹.

⁵⁵⁷ Απόσπασμα από την μελέτη του Romul Munteanu, «Ο Μιχαήλ Σαντοβεάνου και το ρουμανικό μυθιστόρημα του μεσοπολέμου», μετάφραση Γεωργίου Χουρμουζιάδη, περιοδικό «Νέα Εστία», αριθ. 1298, σ. 1019.

⁵⁵⁸ Στράτης Μυριβήλης, «Μιχαήλ Σαντοβεάνου, ένας μεγάλος συγγραφέας και μεγάλος άνθρωπος», εισαγωγή στον τόμο *Το πελέκι*, εκδόσεις «Δίφρος», μετάφραση Διονύσιος Χρυσανθακόπουλος, Αθήνα 1962, σσ. 11.

⁵⁵⁹ Romul Munteanu, ό.π., σ. 1018.

4. Το χάνι της Ανκούτσας / Hanul Ancuței

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Μεταφραστής:	Κωνσταντίνος Βερεκέτης
Εκδότης:	Θουκυδίδης
Έτος έκδοσης:	1989
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	127
Σχήμα:	24x18
I.S.B.N.:	960-7025-02-4

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Το Χάνι της Ανκούτσας είναι ίσως το πιο αντιπροσωπευτικό του έργου. Είναι μια συλλογή από ιστορίες που διηγούνται μεταξύ τους οι πελάτες του Χανιού της Ανκούτσας τα βράδια μπρος στο αναμμένο τζάκι, και ανάμεσα σε δύο κανάτες κρασιού, και για μεζέ κοτόπουλα ψημένα στα τούβλα.

Το χάνι της Ανκούτσας υπήρξε στην πραγματικότητα και περνούσε από γενεά σε γενεά, από μάνα σε κόρη, που όλες έφεραν το όνομα Ανκούτσα.

Ήταν χτισμένο με χοντρά ντουβάρια σαν κάστρο, στο βορρά της Μολδαβίας κοντά στις όχθες του ποταμού Μολντόβα και τους πρόποδες του βουνού Τσαχλάου.

Οι νουβέλες που περιέχει το βιβλίο αυτό είναι βασισμένες σε πραγματικά συμβάντα και έχουν ειπωθεί πάνω στο κέφι που δίνει το κρασί και η θαλπωρή της αναμμένης φωτιάς, τις φθινοπωρινές μέρες όταν περνούσαν από το χάνι της Ανκούτσας οι αραμπάδες με το γιοματάρι από τις νότιες περιοχές των πριγκιπάτων της Ρουμανίας»⁵⁶⁰.

⁵⁶⁰ Απόσπασμα από το οπισθόφυλλο του μεταφρασμένου έργου.

Από τον πρόλογο του μεταφραστή:

«Είχα υποσχεθεί στον πρέσβη Ιόν Μπράντ να μεταφράσω στα ελληνικά το Χάνι της Ανκούτσας του Μιχαήλ Σαντοβεάνου. Το υποσχέθηκα ελαφρά την καρδιά, άλλα όταν καταπιάστηκα είδα τι δύσκολη δουλειά ανέλαβα! Είδα ότι τουλάχιστον εγώ δεν θα μπορούσα ποτέ να αποδώσω ακριβώς το ύφος του Σαντοβεάνου, ιδιαίτερα επειδή τόσες εκφράσεις και λέξεις τοπικές του περασμένου αιώνα δεν έχουν ίσως τις αντίστοιχες ελληνικές και, αν τις έχουν, θα έπρεπε ν' αλλάζω το ύφος μου για να τα μεταχειριστώ (...). Οι ιστορίες αξίζουν να γίνουν γνωστές και ελπίζω να κράτησα όσο μπορούσα τη χάρη τους»⁵⁶¹.

⁵⁶¹ Κωνσταντίνος Βερεκέτης, «Πρόλογος», σ. 8.

ΜΙΧΑΗΛ ΣΕΜΠΑΣΤΙΑΝ / MIHAIL SEBASTIAN

Βιογραφικά στοιχεία:

Με το πραγματικό όνομα Ιωσήφ Χέχτερ (Iosif Hechter) και το ψευδώνυμο Βίκτωρ Μίνκου (Victor Mincu), ο εβραϊκής καταγωγής Μιχαήλ Σεμπασιτιάν (1907-1945) έγραψε μυθιστορήματα, δραματουργία καθώς και λογοτεχνική κριτική. Ασχολήθηκε επίσης με τη δημοσιογραφία.

«Στα άρθρα και τις κριτικές του βρίσκονται πολύτιμα στοιχεία για την κατάσταση που βρισκόταν το ρουμανικό θέατρο εκείνα τα χρόνια, καθώς και η μαρτυρία για την συναίσθηση της ανάγκης να βγει από το αδιέξοδο»⁵⁶².

Εργογραφία (ενδεικτικά):

Από τα σημαντικότερα έργα του, αναφέρουμε τους τόμους πεζογραφίας *Αποσπάσματα από ένα σημειωματάριο που βρέθηκε* (*Fragmente dintr-un carnet găsit*, 1932), *Γυναίκες* (*Femei*, νουβέλες, 1932), *Η πόλη με τις ακακίες* (*Orașul cu salcâmi*, μυθιστόρημα, 1935), *Το ατύχημα* (*Accidentul*, μυθιστόρημα, 1940), *Εδώ και δύο χιλιάδες χρόνια. Κείμενα, γεγονότα, άνθρωποι* (*De două mii de ani. Texte, fapte, oameni*, μυθιστόρημα, 1935), καθώς και τα θεατρικά έργα *Παιχνίδι διακοπών* (*Jocul de-a vacanța*, 1939), *Το άστρο χωρίς όνομα* (*Steaua fără nume*, 1942) και *Το νησί* (*Insula*, μη ολοκληρωμένο έργο).

«Επισκοπώντας το σημαντικό έργο που άφησε, εύκολα μπορεί ο καθένας να συμπεραίνει τι θα προσέφερε ακόμα ο Σεμπασιτιάν στο λογοτεχνικό αλλά και στο δημοσιογραφικό τομέα στον οποίο επίσης διακρίθηκε, αν η σκληρή του μοίρα δεν του έκοβε τόσο πρόωρα το νήμα της ζωής»⁵⁶³.

Τελευταία ώρα / Ultima oră

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου: Ρουμάνικα
Μετάφραση από: Ρουμάνικα

⁵⁶² Αλέξης Σκουβακλής, απόσπασμα από τα «Λίγα για το συγγραφέα και το έργο του», σ. 7.

⁵⁶³ Ο.π.

Μετάφραση:	Αλέξης Σκουβακλής
Πρόλογος:	Αλέξης Σκουβακλής
Εκδότης:	Δακτυλογραφημένο
Έτος έκδοσης:	1965
Τόπος έκδοσης:	Θεσσαλονίκη
Αριθμός σελίδων:	124
Σχήμα:	A4

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Η Τελευταία ώρα δίδει το μέτρο της αξίας και αποκαλύπτει το πολύμορφο ταλέντο του Σεμπασιάν: σατυρικό πνεύμα, χιούμορ, λυρισμός, βαθειά γνώση της σκηνικής τέχνης.

Τα πρόσωπα αυτού του έργου παρουσιάζουν χαρακτηριστικούς τύπους κυνικών επιχειρηματιών απ' αυτούς που γνώρισε η Ρουμανία ανάμεσα στους δύο παγκόσμιους πολέμους. Ο αδηφάγος, αδίστακτος και χωρίς συνείδηση μεγαλοβιομήχανος, ο εκδότης μιας λαχανοφυλλάδας, ο δολοπρεπέστατος υπουργός (αληθινή μαριονέτα στα χέρια του παντοδύναμου οικονομικού παράγοντα του τόπου) συνηθισμένοι να συναλλάσσονται με εκβιαστές και αισχροκερδείς, παραπλανούνται από την αφέλεια, την αθωότητα και την απόλυτη ειλικρίνεια του βυθισμένου στα βιβλία του επιστήμονα στον οποίο αποδίδουν περισσότερη πονηριά απ' όσοι οι ίδιοι διαθέτουν»⁵⁶⁴.

⁵⁶⁴ Ο.π.

ΙΩΑΝ ΣΛΑΒΙΤΣ / IOAN SLAVICI

Βιογραφικά στοιχεία:

«Ανάμεσα στον ποιητή Σλάβιτς (1848-1925) και στον άνθρωπο, δύσκολα θα μπορούσε κανείς να ξεχωρίσει διαφορές. Στα έργα του ποιητή βρίσκεται ως φόντο, η εικόνα των αντιλήψεων της ηθικής και των αισθημάτων του ανθρώπου. Ο προσεκτικός αναγνώστης, δεν θα δυσκολευθεί να ξεδιαλύνει τα κεντρικά χαρακτηριστικά του Σλάβιτς (...) μέσα στο διηγηματικό του κυρίως έργο - γιατί ο Σλάβιτς είναι πρώτιστα διηγηματογράφος, κι ως τέτοιος έχει μόνο αναγνωριστεί, μ' όλο που έγραψε και θέατρο και ρομάντζο.

“Με τον κοινό όρο τέχνη (του Σλάβιτς) - γράφει ο Ν. Κράϊνικ στο περιοδικό “Φιλολογικές συνομιλίες” [φύλλο του Σεπτέμβρη 1925] - εννοούμε τη δημοκρατική, που είναι τέτοια από τη γλώσσα του συγγραφέα που είναι αντιληπτή παντού, από το στυλ του το νοικοκυρεμένο, που έχει βαθιές ρίζες στο λαϊκό τρόπο της σκέψης, από τους εύρωστους τύπους στους οποίους αναγνωρίζονται διάφοροι ρουμανικοί τύποι, και από την υγεία την ψυχική, την ενεργητική και την ωφέλιμη, που αυτός ο Μαθουσάλας της λογοτεχνίας μας, για πρώτη φορά μας αποκάλυψε μέσα στον πατριαρχικό αγροτικό πληθυσμό”»⁵⁶⁵.

Εργογραφία (ενδεικτικά):

Από τα σημαντικότερα έργα του σε τόμους, αναφέρουμε τις νουβέλες *Ο παπα-πολυλόγας* (*Popa Tanda*, 1873), *Ο μύλος με τύχη* (*Moara cu noroc*, 1881), *Ο θησαυρός* (*Comoara*, 1896), *Εγκαταλελειμμένη εστία* (*Vatra părăsită*, 1900), *Η δασόβια* (*Pădureanca*, 1884), τα μυθιστορήματα *Μάρα* (*Mara*, 1894), *Από δύο κόσμους* (*Din două lumi*, 1920), *Ο τελευταίος αρχηγός* (*Cel din urmă armas*, 1923), *Από τους γέροντες* (*Din bătrâni*, 1902), διάφορα παραμύθια, τα ιστορικά δράματα *Bogdan Vodă* και *Gaspar Graziari* (1888) και τους τόμους απομνημονευμάτων *Οι φυλακές μου* (*Închisorile mele*, 1921), *Απομνημονεύματα* (*Amintiri*, 1924) και *Από τον κόσμο που πέρασα* (*Lumea prin care am trecut*, 1924).

Ο παπα-πολυλόγας και άλλα διηγήματα / Popa Tanda

⁵⁶⁵ Βασίλειος Κουζόπουλος, «Ιόν Σλάβιτς. Βιογραφικό σημείωμα», εισαγωγή στο μεταφρασμένο έργο, σσ. 22-23.

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Αγγλικά
Μετάφραση:	Β. Κουζόπουλος
Πρόλογος:	Β. Κουζόπουλος
Εκδότης:	Α. Ι. Ράλλης
Έτος έκδοσης:	1930
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	152
Σχήμα:	20x14

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Πραγματικά, μετά την ανάγνωση των διηγημάτων του Σλάβιτς, έχει κανείς την εντύπωση πώς κάποιος σοφός άνθρωπος - κάποιος παππούς που είδε πολλά στη ζωή του, του τα διηγήθηκε! Η εντύπωσή του δεν είναι λανθασμένη γιατί ο ίδιος ο Σλάβιτς ομολογεί - όσο αφορά τον τρόπο διήγησής του - πώς τον έμαθε από τον παππού του.

Η γλώσσα του είναι η φύση που σηκώνεται κατά της θεωρίας, είναι η λαογραφία και η γιομάτη σφρίγος ζωή. Το στυλ των δύο μαιτρ (του Σλάβιτς και του Κοσμπούκ) οργανικό θρέμμα των λαϊκών προτύπων, απλοποιεί σε γραμμές καλά καθορισμένες και μνημειώδεις τη ζωή του πλήθους και γίνεται η ενιαία και αυθεντική έκφρασή της. Ότι και αν γράφτηκε μετά, πιο καλό και πιο βιώσιμο, στη ρουμανική λογοτεχνία, γράφτηκε πάνω στ' αρχιτεκτονικά αχνάρια αυτού του αγροτικού στυλ»⁵⁶⁶.

Ο μεταφραστή για το μεταφρασμένο έργο:

«...ο Σλάβιτς μεταχειρίζεται μέσα στα διηγήματά του τη δημόδη ρουμανική γλώσσα. Το στυλ του το βγάζει από την ομιλία και τον τρόπο της σκέψης των αγροτών. Τους ήρωές του τους παίρνει από τους ανθρώπους τους ταπεινούς των αγροτών και των πόλεων»⁵⁶⁷.

⁵⁶⁶ Ο.π., σσ. 23-24. Ο μεταφραστής παραπέμπει στον Ν. Κράϊνικ, περιοδικό «Φιλολογικές συνομιλίες» («Convorbiri literare»), Σεπτέμβριος 1925.

⁵⁶⁷ Ο.π., σ. 28.

Βιογραφικά στοιχεία:

«Ο Μαρλν Σορέσκου (1936-1996) κινείται στο χώρο του “εγνωσμένου” ημιπαράλογου. Είναι ένας αυθεντικός μυκτηριστής άλλοτε τσουχτερός και άλλοτε παιχνιδιάρης. Παίζει με τις μνήμες και τις παραξενιές των ανθρώπων, τις σατιρίζει, ποτέ όμως δεν τις τσαλαπατά. Ίσως σ’ αυτό να οφείλεται το γεγονός ότι ο Μαρλν Σορέσκου δεν έχει εχθρούς.

Απεναντίας έχει πολλούς φίλους και φανατικούς θαυμαστές - παρόλο που έχει παρωδήσει όλους τους μεσήλικες της πνευματικής επικράτειας της Ρουμανίας (“Ολομόναχος ανάμεσα στους ποιητές”).

Ο Σορέσκου έκοψε με το τσεκούρι την παράδοση για να προχωρήσει στην καταστροφή κάθε φόρμας, ακόμη κι αυτής που άνοιξαν οι μοντέρνοι, οι σύγχρονοί του - ο Σορέσκου μόλις έκλεισε τα σαράντα.

Η ποίηση δεν είναι η μόνη ασχολία του Σορέσκου. Δεν είναι μόνο ποιητής αλλά και δραματουργός και δοκιμογράφος. Ένα από τα θεατρικά του έργα, η “Μάτκα” (“Κοίτη”) πρωτότυπο σε σύνθεση και τεχνική και διάσπαρτο από θεατρικά ευρήματα άρχισε να κάνει το γύρω των ευρωπαϊκών σκηνών.

Ο Μαρλν Σορέσκου είναι ο ίδιος ένα “εύρημα” του μεγάλου κριτικού και μυθιστοριογράφου Τζεόρτζε Καλινέσκου που δυστυχώς έφυγε πρόωρα απ’ τη ζωή αφήνοντας ανολοκλήρωτο το έργο του.

Ο Καλινέσκου δεν βγήκε κακός προφήτης. Ο πνευματικός του αναδεξιμιάς ανέβηκε και τώρα πετά με τα δικά του πλατιά φτερά που κινδυνεύουν να σκιάσουν αρκετά καθιερωμένα ονόματα»⁵⁶⁸.

Εργογραφία (ενδεικτικά):

Ο πρώτος τόμος ποιημάτων του Μαρλν Σορέσκου φέρει τον τίτλο *Μόνος ανάμεσα σε ποιητές* (*Singur printre poezi*, 1964). Μέχρι το θάνατό του, ο ποιητής έχει δημοσιεύσει άλλους 23 τόμους. Οι πιο γνωστοί από αυτούς είναι *Βήζτε* (*Tușiți*, 1970) και *Ψυχή, έτοιμη για όλα* (*Suflete, bun la toate*, 1972), καθώς και το τετράτομο έργο με τίτλο *Στις νυχτερίδες* (*La lilieci*, 1975, 1977, 1980, 1988). Πολλά από τα έργα του είναι αφιερωμένα στους μικρούς αναγνώστες (βλέπε, για παράδειγμα, *Για πού την κοπανάμε από το σπίτι;* (*Unde fugim de acasă?*, 1967) και *Cirip-ciorap* (1993). Μετά το θάνατό του έμειναν σε χειρόγραφο 15 τόμοι ποίησης, δοκιμίου, μυθιστορήματος και απομνημονευμάτων.

⁵⁶⁸ Μενέλαος Λουντέμης, «Μικρός Πρόλογος» στο μεταφρασμένο έργο, Βουκουρέστι 1975, σ. 7. Έργα του Μαρλν Σορέσκου συμπεριλαμβάνεται και στην ανθολογία με τον τίτλο *Λυπάμαι που δεν είμαι Έλληνας*, μετάφραση Ανδρέας Ράδος, εκδόσεις «Σοκόλη», Αθήνα 2007, μαζί με τους ποιητές Νικήτα Στανέσκου (1933-1983), Άννα Μπλαντιάνα (1942) και Ιοανίντ Ρομανέσκου (1937-1996). Βλέπε επίσης Κώστα Ασημακόπουλου, *Ανθολογία Ρουμάνων ποιητών*, εκδόσεις «Αρίων», Αθήνα 1974, σ. 240: «Ένα σπινθηροβόλο πνεύμα από τη νεότερη λογοτεχνική γενιά (...). Είναι ποιητής εφευρετικός. Ανακαλύπτει μια έμπνευση κλειδί και μ’ αυτήν παίζει, ανοίγει μαγικά κουτιά ιδεών, προχωρεί σε χώρους με φανταστικό βάθος. Έχει στην ποίηση προσωπικό ύφος. Με την ίδια επιτυχία επιδίδεται και στο δοκίμιο και στο θέατρο. Θεωρείται ο πιο συζητούμενος ίσως δραματογράφος της νέας εποχής».

Σαρκασμοί και εφιάλτες. Ποιήματα

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Μετάφραση:	Μενέλαος Λουντέμης
Εκδότης:	Δωρικός
Έτος έκδοσης:	1976
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	50
Σχήμα:	22x14

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

Μεταφράζονται τα ποιήματα: «Τα νύχια», «Ιστοριοθεραπεία», «Πετρωμένο», «Σπήλαιο», «Μελέτες», «Γυμνισμός», «Σαίξπηρ», «Ο δρόμος», «Βάραθρο», «Ληστές», «Φίλοι», «Το κασόνι», «Κάτι ήχοι», «Συσπάσεις», «Ο Σενέκας», «Σ' αυτό πούχει σχήμα σφαιρικό», «Προβλέψεις», «Ο σωσίας», «Υπαγόρευση», «Γνωρίζομαστε», «Ο καφές», «Το άλογο», «Προσευχή», «Το καρναβάλι», «Με το ξυπνητήρι», «Στον ουρανό», «Στ' αλήθεια ζωντανός», «Αν δεν ζητώ πολλά», «Δύο ληστές», «Σφαιροβολία», «Διαγώνισμα», «Προφάσεις», «Καπνός», «Στο μάθημα» και «Δεισιδαιμονία».

Απόσπασμα από το μεταφρασμένο τόμο:

*«Ο Σαίξπηρ σ'εφτά ημέρες δημιούργησε την πλάση.
Την πρώτ' ημέρα τον ουρανό, τα όρη, τα δάση
τις σκοτεινές αβύσσους
που 'χει ο νους. Την επομένη κάθε ακροθαλάσσι
τα πέλαγα, τους μακρινούς ωκεανούς,
τους ποταμούς και τα αισθήματα όλα
που τα 'δωσε απλόχερα στους Άμλετ,
στον Οθέλλο, στον Αηρ, στη Βιόλα
στον Ιούλιο Καίσαρα, στον Βρούτο,
στην Κλεοπάτρα και σε άλλους
πολλούς, μεγάλους,*

αιώνιοι να 'ν' στον κόσμο τούτο
και σε γενιές κατοπινές να φτάσουν.
Μετά, φώναζε λίγο-πολύ σε όλους τους τόπους
τους ανθρώπους, να δοκιμάσουν
τ' είν' ευτυχία, τι αγάπη, τι απελπισία,
τι ζήλεια, τι ματαιοδοξία...»⁵⁶⁹.

⁵⁶⁹ Απόσπασμα από το ποίημα με τίτλο «Σαίξπηρ», σ. 15.

Βιογραφικά στοιχεία:

Ο Νικολάε Στάινχαρτ (1912-1989) ήταν συγγραφέας, κριτικός λογοτεχνίας, δοκιμιογράφος, νομικός και δημοσιογράφος. Εβραϊκής καταγωγής, ασπάστηκε τον χριστιανισμό ενώ βρισκόταν κλεισμένος σε φυλακή και αργότερα έγινε μοναχός, με το όνομα Νικόλαος. «Θεωρείται ο “Παπαδιαμάντης” της σημερινής Ρουμανίας. (...) ...μεγάλος ουμανιστής και κάτοχος τεράστιας φιλοσοφικής και λογοτεχνικής παιδείας. Πνεύμα ανήσυχο, στράφηκε μετά από πολλές αναζητήσεις στην Ορθοδοξία. Φυλακίστηκε για μεγάλο χρονικό διάστημα όταν αρνήθηκε να υποταχθεί στις υποδείξεις του καθεστώτος και να καταθέσει σε βάρος αντιφρονούντων διανοουμένων. Σαν άλλος Ντοστογιέφσκι, μετέτρεψε τη φυλακή του σε σπουδή στην ανθρώπινη ψυχολογία. Η οδυνηρή εμπειρία του από τις ανακρίσεις, τα βασανιστήρια, το συγχρωτισμό με κάθε είδους ανθρώπους γονιμοποίησε τις ευρύτερες γνώσεις του με πείρα στην κοινωνιολογία, την πολιτική, την εγκληματολογία. Πέρασε τα στερνά του χρόνια ως μοναχός στη μονή της Ροχίας, και θεωρείται οδηγητική μορφή για τη σύγχρονη ρουμανική διανόηση»⁵⁷⁰.

Εργογραφία (ενδεικτικά):

Από το πλούσιο συγγραφικό έργο του συγγραφέα, αναφέρουμε τους τόμους οι οποίοι δημοσιεύθηκαν εν ζωή: *Δοκίμιο περί της καθολικής αντίληψης του Ιουδαϊσμού* (*Essai sur la conception catholique du Judaisme*, 1935, σε συνεργασία με τον Emanuel Neuman), *Εβραϊκή ψευδαίσθηση και πραγματικότητα* (*Illusion et réalités juives*, 1937, σε συνεργασία με τον Emanuel Neuman), *Λογοτεχνικές αβεβαιότητες* (*Incertitudini literare*, 1980), *Ο Geo Bogza, ένας ποιητής των Επακόλουθων, της Έξαψης, του Μεγαλείου, της Επισημότητας, της Φιλοφροσύνης και του Συναισθηματισμού* (*Geo Bogza, un poet al Efectelor, Exaltării, Grandiosului, Solemnității, Exuberanței și Patetismului*, 1982), *Κριτική στο πρώτο πρόσωπο* (*Critică la persoana întâi*, 1983), *Ανάπαυλες σε χρόνο και χώρο, ή Πέρα για πέρα από τα κείμενα* (*Escale în timp și spațiu, sau Dincolo și dincolo de texte*, 1987), *Δια μέσου τρίτων προς τον εαυτό. Παλιά και νέα δοκίμια* (*Prin alții spre sine. Eseuri vechi și noi*, 1988), *Το ημερολόγιο της ευτυχίας* (*Jurnalul fericirii*, 1991) και *Ο Θεός στον οποίο ισχυρίζεσαι ότι δεν πιστεύεις...* (*Dumnezeu în care spui că nu crezi...*, 2000).

⁵⁷⁰ Απόσπασμα από την παρουσίαση του εκδοτικού οίκου «Μαΐστρος». Βλέπε επίσης Κώστα Κουτσουρέλη, «Το γνωστό και το άγνωστο», περιοδικό «Νέα Εστία», τεύχος 1809, Μάρτιος 2008, Σόφη Λούκα, «Το ημερολόγιο της ευτυχίας», εφημερίδα «Βραδινή», 06.04.2008, Νίκη Κώτσιου, «Το ημερολόγιο της ευτυχίας», περιοδικό «Index», τεύχος 33, Ιούλιος-Αύγουστος 2009 και Γεωργίου Μπάρλα, «Το ημερολόγιο της ευτυχίας», περιοδικό «Βημόθυρο», τεύχος 1 (2009-2010).

Το ημερολόγιο της ευτυχίας / Jurnalul fericitii

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Μετάφραση:	Νεκτάριος Κουκοβίνος
Επίμετρο:	Virgil Bulat
Εκδότης:	Μαΐστρος
Έτος έκδοσης:	2007 (1 ^η έκδοση), 2009 (2 ^η έκδοση)
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	530 / 536
Σχήμα:	22x15 / 24x17
I.S.B.N.:	960-8252-44-X

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Στο βιβλίο καταγράφει την πνευματική του περιπέτεια και αναζήτηση, τα βιώματά του, και στιγμές της ιδιαίτερα έντονης και ενίοτε τραγικής καθημερινότητάς του σε στενή συνάρτηση με ευρύτατες αναφορές σε όλη την ευρωπαϊκή γραμματεία. Στις σελίδες του, εξάλλου, περνούν και σκιαγραφούνται πολλές σκοτεινές σελίδες της πολιτικής ιστορίας της Ανατολικής Ευρώπης του 20^{ου} αιώνα και αποκαλύπτεται το μυστικό ενός επώδυνου δρόμου που οδηγεί στην ολοκλήρωση και την ευτυχία.

Έργο πολιτικού, πνευματικού, και λογοτεχνικού ενδιαφέροντος, με ιδιαίτερα ζωντανή γραφή και αφήγηση που καθηλώνει και μαγεύει τον αναγνώστη...»⁵⁷¹.

Απόσπασμα από το μεταφρασμένο έργο:

«Υπάρχουν αντικειμενικοί τρόποι στην τέχνη για να ξεχωρίζουμε το γνήσιο από το αντίγραφο. Έτσι και για να ξεχωρίζει κανείς τον γνήσιο χριστιανό από τη καρικατούρα ή την απομίμηση υπάρχει ένας πολύ σίγουρος τρόπος: κοιτάζουνε αν ο

⁵⁷¹ Απόσπασμα από την παρουσίαση του εκδοτικού οίκου «Μαΐστρος». Βλέπε επίσης Εύη Βουλγαράκη-Πισίνα, «Η Νίκη του σταυρού του π. Δημητρίου Στανιλοάε», εισήγηση με ειδικότερο θέμα «Γιατί επιλέξαμε το βιβλίο *Η Νίκη του σταυρού προς έκδοση*», Κόρινθος 2012: «Παράλληλα, έχει ολοκληρωθεί η μετάφραση και μένει η επιμέλεια του δεύτερου βιβλίου του π. Νικολάε Στάινχαρτ, *Ο Θεός στον Οποίον λες πως δεν πιστεύεις: Επιστολές προς τον Βιρτζίλ Γιερούγκα (1967- 1983)*. Εξάλλου, προχωράει η μετάφραση και άλλων έργων του Στάινχαρτ».

άνθρωπος είναι ανυπόφορος, ιδιότροπος, ανήσυχος, μαχμουρλής, τότε δεν είναι γνήσιος χριστιανός, και ας είναι κατά τα άλλα τέλειος και λεπτός στους τρόπους και με αρετές. Μπορεί να είναι όσο θέλει ενάρετος. Γνήσιος χριστιανός δεν είναι...

Ο αληθινός χριστιανός είναι ελεύθερος, επομένως ευτυχισμένος. Από δω βγαίνει το νόημα της εμπνευσμένης φράσης του Κίρκεγκωρ (η οποία δεν με αφήνει να ησυχάσω): «Το αντίθετο της αμαρτίας δεν είναι η αρετή. Το αντίθετο της αμαρτίας είναι η ελευθερία». Τα διόδια προς τον ουρανό είναι πολλά. Εδώ στα διόδια της γης όμως ένα πράγμα κοιτάνε: αν νοιώθεις χαρούμενος κι ευτυχισμένος»⁵⁷².

⁵⁷² Νικολάε Στάνχαρτ, *Το ημερολόγιο της ευτυχίας*, σ. 430.

Βιογραφικά στοιχεία:

Ο Νικήτα Στανέσκου (1933-1983) θεωρείται ποιητής διεθνούς αναστήματος, από τις πλέον πρωτότυπες λυρικές φωνές του δευτέρου ήμισυ του 20^{ου} αιώνα. Η ρουμάνικη διανόηση και το αναγνωστικό κοινό με όλο το ρουμάνικο λαό, τον θεωρούν σαν εθνικό ποιητή μαζί με το Μιχάι Εμινέσκου και τον Τούντορ Αργκέζι. Υφολογικά ο Ν. Στανέσκου εντάσσεται, κατ' άλλους μεν στους πρωτοπόρους, κατ' άλλους δε στους μοντερνιστές ή στους πειραματιστές, για την εποχή του. Εκείνο όμως που ο ίδιος έλεγε και πίστευε είναι αυτό που κατέγραψε στο ποίημά του «Αυτοπροσωπογραφία» και αναφέραμε στην αρχή της μελέτης μας, «*Εγώ άλλο δεν είμαι από / μια κηλίδα αίμα / που μιλάει*». Καθιερώθηκε σαν ένας ποιητής ο οποίος, εκτός από το προκλητικό του ύφος, διεκδικεί το δικαίωμα να γράψει μια ποίηση βασισμένη πάνω σε μια ελεύθερη σκέψη και γραμμή.

Μαζί με το Μαρίν Σορέσκου και άλλους, ο Νικήτα Στανέσκου αντιπροσωπεύει την αντίδραση των νέων ποιητών ενάντια στην κομορμιστική ποίηση που υποδείχτηκε από την κρατική προπαγάνδα. Μια από τις σημαντικότερες πηγές έμπνευσής του ήταν ο Κωνσταντίνος Καβάφης, που επιδράσεις του μπορεί να διακρίνει κανείς διάχυτες στο έργο του. Αναφέρθηκε δύο φορές ως υποψήφιος για το βραβείο Νόμπελ λογοτεχνίας. Τα έργα του κυκλοφόρησαν σε 13 γλώσσες του κόσμου, σε 25 μεταφρασμένες εκδόσεις⁵⁷³.

Εργογραφία (ενδεικτικά):

Η πνευματική παραγωγή του Νικήτα Στανέσκου είναι αξιόλογη σε ποσότητα και ποιότητα. Από το 1960 που κυκλοφόρησε η ποιητική συλλογή με τίτλο *Το νόημα της αγάπης* και μέχρι το 1983, ο ποιητής έγραψε και εξέδωσε 21 βιβλία (19 ποιητικές συλλογές και ανθολογίες ποιημάτων και 2 δοκίμια). Από τους σημαντικότερους δημοσιευμένους τόμους του, αναφέρουμε: *O viziune a sentimentelor* (*Ένα όραμα των αισθημάτων*, 1964), *Dreptul la timp* (*Το δικαίωμα του χρόνου*, 1965), *11 elegii* (*11 ελεγείες*, 1966), *Alfa* (*Άλφα*, 1967), *Necuvintele* (*Οι αντιλέξεις*, 1969), *Poezii* (*Ποιήματα*, 1970), *Cartea de recitare* (*Βιβλίο για ξαναδιάβασμα*, 1972), *Clar de inimă* (*Καρδιόφωτο*, 1973), *Noduri și semne* (*Κόμβοι και σημάδια*, 1982) και *Antimetafizica* (*Κλαίοντα οστά*, 1983)⁵⁷⁴.

⁵⁷³ Αποσπάσματα από τη σχετική μελέτη του Νικολάου Αγωγή με τίτλο *Νικήτα Στανέσκου. Από τη γενιά του Λάμπις*, εκδόσεις «Παρ. Παρασκευόπουλος», Αθήνα 1985. Ελληνικές μεταφράσεις των έργων του ποιητή δημοσιεύθηκαν και στη συλλογή με τίτλο *Λυπάμαι που δεν είμαι Έλληνας*, μετάφραση Ανδρέας Ράδος, εκδόσεις «Σοκόλη», Αθήνα 2007, δίπλα σε δημιουργίες των διακεκριμένων ρουμάνων λογοτεχνών Μαρίν Σορέσκου (1936-1996), Άννα Μπλαντιάνα (1942) και Ιοανίντ Ρομανέσκου (1937-1996). Βλέπε επίσης Κώστα Ασημακόπουλο, *Ανθολογία Ρουμάνων ποιητών*, εκδόσεις «Αρίων», Αθήνα 1974, σ. 222: «*Ίσως ο πιο συζητούμενος ποιητής από τους νεότερους. Προκαλεί αίσθηση. Έχει πλάτος συλλήψεων και πλούτο λυρικών στοιχείων που δεν τον παρασύρουν όμως σε στιχουργική ωραιοπάθεια. Οι μεταφορές του είναι τολμηρές, οι αλληγορίες του παράδοξες, οι καταγγελίες του εύστοχες. Εντυπωσιάζει, υποβάλλει μ' επιθετική ωριμότητα και επιβάλει τον κόσμο των συμβόλων του. ποιητής εύφορος, σφοδρός, μαγνητικός. Δεν είναι τυχαία η επιτυχία του*».

⁵⁷⁴ Βλέπε Ντόρα Στανέσκου, *Εγώ άλλο δεν είμαι από μια κηλίδα αίμα που μιλάει*, κεφάλαιο «Βιβλιογραφικό σημείωμα», Αθήνα 1990, σσ. 55-60.

Εγώ άλλο δεν είμαι από μια κηλίδα αίμα που μιλάει

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Μεταφραστής:	Σταύρος Δεληγιώργης, Βίκτωρ Ιβάνοβιτς
Πρόλογος:	Βίκτωρ Ιβάνοβιτς
Βιβλιογραφικό σημείωμα:	Ντόρα Στανέσκου
Εισαγωγικό σημείωμα:	Βίκτωρ Ιβάνοβιτς
Εκδότης:	Παρατηρητής
Έτος έκδοσης:	1990
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	269
Σχήμα:	21x14
I.S.B.N.:	960-260-547-2

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Σκοπός της έκδοσης αυτής είναι να δώσει στον Έλληνα αναγνώστη μιαν εικόνα όσο το δυνατόν πληρέστερη της ποίησης του Νικήτα Στανέσκου, στο σύνολό της και στην εξέλιξή της. Πρόθεσή μας στάθηκε να συμπεριλάβει η επιλογή μας τα πιο αντιπροσωπευτικά κομμάτια από όλες τις ποιητικές συλλογές του Ρουμάνου λογοτέχνη, κατά χρονολογική σειρά, καθώς και έναν σημαντικό αριθμό ανέκδοτων ποιημάτων του, και έτσι να καλύψει, στο μέτρο του δυνατού, όλες τις διαδοχικές δημιουργικές φάσεις του»⁵⁷⁵.

Εμπορική παρουσίαση του μεταφρασμένου έργου:

Ο μεταφρασμένος τόμος αποτελεί «σπαρακτική και προφητική κραυγή του εθνικού ποιητή της Ρουμανίας. Μια κηλίδα αίμα που μιλάει. Η καταπατημένη υπερηφάνεια ολόκληρου λαού που βρίσκει διέξοδο στην αξεπέραστη γραφή του μεγαλύτερου Ρουμάνου ποιητή του 20^{ου} αιώνα, του Νικήτα Στανέσκου»⁵⁷⁶.

⁵⁷⁵ Βίκτωρ Ιβάνοβιτς, «Εισαγωγικό σημείωμα» στο μεταφρασμένο τόμο, σ. 61.

⁵⁷⁶ Από το οπισθόφυλλο του μεταφρασμένου έργου.

Βιογραφικά στοιχεία:

«Ο Ζαχαρία Στάνκου γεννήθηκε το έτος 1902 στο χωριό Σάλτσια, κοντά στην πόλη Ροσιόρι ντε Βέντε της Ρουμανίας από γονείς φτωχούς αγρότες. Σπούδασε με μεγάλες δυσκολίες και στερήσεις. Τη δύσκολη και τη στερημένη ζωή του και της οικογένειάς του και γενικά της ρουμανικής φτωχής αγροτιάς θα τη δώσει στα χρόνια του μεσοπολέμου με ξεχωριστή δύναμη με την ποίησή του και μετά την απελευθέρωση της χώρας (1944) με τη ρεαλιστική χυμώδη πρόζα του.

Στα ρουμανικά γράμματα ο Ζαχαρία Στάνκου παρουσιάστηκε για πρώτη φορά το 1923 με ποιήματά του σε διάφορα λογοτεχνικά περιοδικά, που συγκεντρώθηκαν με τον καιρό και κυκλοφόρησαν σε ξεχωριστούς τόμους. Τα ποιητικά του ανατυπώθηκαν το 1957 σ' ένα τόμο με τον τίτλο *Απλά ποιήματα*.

Στα τέλη του 1948 δημοσιεύθηκε το μυθιστόρημα του Ζαχαρία Στάνκου με τίτλο *Ευπόλητος*, που γνώρισε μεγάλη επιτυχία και μεταφράστηκε σε πολλές γλώσσες. Με το μυθιστόρημα αυτό ο Ζαχαρία Στάνκου επιβλήθηκε σαν συγγραφέας ασυνήθιστης ρώμης και αδιαμφισβήτητης πρωτοτυπίας (...).

Ο Ζαχαρία Στάνκου κατέχει λαμπρή θέση στα ρουμανικά γράμματα. Διετέλεσε πρόεδρος της Ένωσης Ρουμάνων Συγγραφέων. Πέθανε το 1974»⁵⁷⁷.

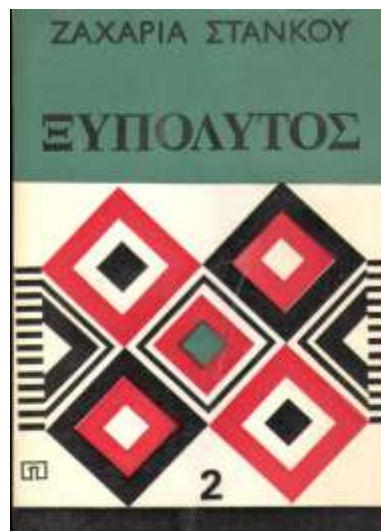
Ο συγγραφέας αμφισβητήθηκε έντονα εξαιτίας της πολιτικής του στάσης η οποία αντικατοπτρίζεται στα λογοτεχνικά του κείμενα.

Εργογραφία (ενδεικτικά):

Άλλα έργα του (σε τόμους): *Λευκά (Albe, ποίηση, 1937)*, *Η χρυσή καμπάνα (Clopotul de aur, ποίηση, 1939)*, *Το χόρτο των θηρίων (Iarba fiarelor, 1941)*, *Άνθρωποι με ζομπέν (Oameni cu joben, μυθιστόρημα, 1941)*, *Χρόνια από καπνό (Ani de fum, ποίηση, 1944)*, *Αυλακιά στενή και βαθειά (Brazda îngustă și adâncă, 1944)*, *Ημέρες στρατοπέδου (Zile de lagăr, 1945)*, *Ο αιώνας του κοσμάκη (Secolul omului de jos, 1946)*, *Η καμπάνα (Clopotul, 1947)*, *Μαντρόσκυλα (Dulăii, μυθιστόρημα, 1955)*, *Τα άνθη της γης (Florile pământului, νουβέλα, 1958)*, *Ντάριε (Darie, 1960)*, *Το παιχνίδι με το θάνατο (Jocul cu moartea, μυθιστόρημα, 1961)*, *Κωνσταντίνα (Costandina, αφηγήματα, 1962)*, *Το τρελό δάσος (Pădurea nebună, μυθιστόρημα, 1966)*, *Ο άνεμος και η βροχή (Vântul și ploaia, 1969)*, *Τραγούδι ψιθυρισμένο (Cântec șoptit, ποίηση, 1970)*, *Πόσο σε αγάπησα (Ce mult te-am iubit, μυθιστόρημα, 1970)*, *Το ξίφος του χρόνου (Sabia timpului, ποίηση, 1972)*, *Ποιήματα με φεγγάρι (Poeme cu luna, 1974)* και *Ουρούμα (Uruma, μυθιστόρημα, 1974)*.

⁵⁷⁷ Απόσπασμα από την παρουσίαση στο οπισθόφυλλο του μεταφρασμένου έργου, έκδοση του έτους 1980. Βλέπε και Κώστα Ασημακόπουλο, *Ανθολόγιο Ρουμάνων ποιητών*, εκδόσεις «Αρίων», Αθήνα 1974, σ. 124: «Ο γιος του, Χόρια Στάνκου, είναι επίσης συγγραφέας κι έχει γράψει ένα ενδιαφέρον βιβλίο εμπνευσμένο από τον κόσμο των Φαναριωτών». Βλέπε επίσης Γιάννη Ρίτσο, *Ανθολογία ρουμανικής ποίησης*, εκδόσεις «Κέδρος», Αθήνα 1961, σσ. 87-88 και περιοδικό «Νέα Εστία», τεύχος 0 (τμ. 98), σ. 5, μεταφρασμένο απόσπασμα από το έργο του με τίτλο Πόσο σ' αγάπησα,, μετάφραση Μαρία Μαρινέσκου-Χύμου, σσ. 878-947.

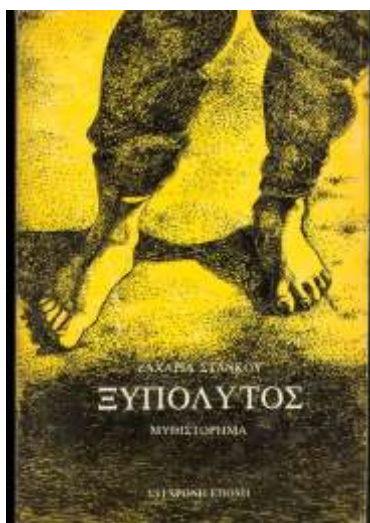
1. Ξυπόλητος (τόμοι α'-β') / Descult

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Μεταφραστής:	Γεώργιος Ζωΐδης
Πρόλογος:	Ζαχαρία Στάνκου
Εκδότης:	Warszawa
Έτος έκδοσης:	1976
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	306+287
Σχήμα:	21x14

2. Ξυπόλητος / Descult

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Μεταφραστής:	Γιώργης Ζωΐδης
Πρόλογος:	Ζαχαρία Στάνκου
Εκδότης:	Σύγχρονη Εποχή
Έτος έκδοσης:	1980
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	590
Σχήμα:	22x14

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Ο Ξυπόλητος, ενώ είναι μυθιστόρημα με έντονο αυτοβιογραφικό χαρακτήρα, αποτελεί ταυτόχρονα μια δραματική, μια συγκλονιστική μαρτυρία για την ανθρώπινη ζωή της εργαζόμενης αγροτιάς από τις αρχές του αιώνα ως την απελευθέρωση της χώρας από το φασισμό. Ο συγγραφέας περιγραφή αυτή τη μίζερη ζωή χωρίς ίχνος ωραιοποίησης, με απόλυτη ειλικρίνεια και βαθύ ρεαλισμό»⁵⁷⁸.

Ο μεταφρασμένος τόμος περιλαμβάνει τα κεφάλαια: «Προς τους έλληνες αναγνώστες», «Συγγενολόγια», «Μεσοχειμόνο», «Μικροπράγματα», «Ναυαγοσωστικές βάρκες», «Αυλακιά στενή και βαθειά», «Χλόη», «Αρκούδες», «Σταμνούλες», «Αλληλούια», «Το τσουλούφι», «Μούρα φθινοπωρινά», «Η γάτα», «Τυφλοί άγιοι», «Ένα ψίχουλο», «Γιατρικά», «Αψιθιά», «Το πανηγύρι», «Πιο πέρα» και «Τα άνθη της γης».

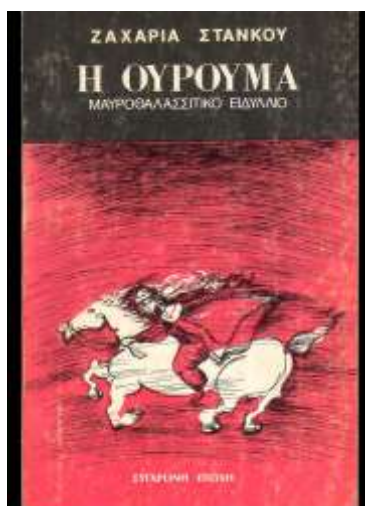
Από τον «Πρόλογο» του μεταφρασμένου έργου:

«Στο βιβλίο έγραψα την αλήθεια - για τους ανθρώπους και για τα πράγματα, για τη ζωή και για το θάνατο, για την αγάπη και για το μίσος - την αλήθεια έγραψα ή για να μην αποσιωπήσω τίποτε, όσα μου φάνηκαν ότι είναι αληθινά. Απόφυγα να προσθέσω

⁵⁷⁸ Ο.π.

κάτι στη ζωή και όμως πρόσθεσα. Απόφυγα να κρύψω κάτι απ' όσα ήξερα και, όμως, έκρυψα. Έγραψα το βιβλίο εμπνευσμένος από μεγάλο θάρρος, όμως, κάμποσες φορές, το κουράγιο με εγκατέλειπε και με εμπόδιζε να τα πω... όλα... Εδώ βρίσκονται οι κύριες αδυναμίες αυτού του βιβλίου, το οποίο, όπως εκφράστηκε ένας μεγάλος γάλλος κριτικός. Γυρίζει τον κόσμο φορώντας χρυσά σανδάλια»⁵⁷⁹.

3. Η Ουρούμα: Μαυροθαλασσίτικο ειδύλλιο / *Uruma*

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Μεταφραστής:	Σωκράτης Λούλης
Εκδότης:	Σύγχρονη Εποχή
Έτος έκδοσης:	1982
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	140
Σχήμα:	22x14

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Η Ουρούμα είναι αυτοβιογραφικό αφήγημα, περιπετειώδες, ηθογραφικό και ταυτόχρονα βαθιά κοινωνικό. Δοσμένο σε γλώσσα πικρή, μα πολύ γλαφυρή, με λυρικές δοξαριές που γεφυρώνουν την πρόζα με την ποίηση. Βιώματα της περιόδου του μεσοπολέμου απ' τις περιπλανήσεις του νεαρότατου τότε συγγραφέα στις ρουμανικές ακτές της Μαύρης Θάλασσας. Μια κραυγή διαμαρτυρίας για την κοινωνική αδικία. Ένας ύμνος στην ανθρωπιά και την αγάπη»⁵⁸⁰.

Από τον «Πρόλογο» του μεταφρασμένου έργου:

«Στο βιβλίο έγραψα την αλήθεια - για τους ανθρώπους και για τα πράγματα, για τη ζωή και για το θάνατο, για την αγάπη και για το μίσος - την αλήθεια έγραψα ή για να

⁵⁷⁹ Ζαχαρία Στάνκογ, «Προς του έλληνες αναγνώστες», πρόλογος στο μεταφρασμένο τόμο, Βουκουρέστι, Μάιος 1969, σ. 7.

⁵⁸⁰ Απόσπασμα από την παρουσίαση στο οπισθόφυλλο του μεταφρασμένου έργου.

μην αποσιωπήσω τίποτε, όσα μου φάνηκαν ότι είναι αληθινά. Απόφυγα να προσθέσω κάτι στη ζωή και όμως πρόσθεσα. Απόφυγα να κρύψω κάτι απ' όσα ήξερα και, όμως, έκρυψα. Έγραψα το βιβλίο εμπνευσμένος από μεγάλο θάρρος, όμως, κάμποσες φορές, το κουράγιο με εγκατέλειψε και με εμπόδισε να τα πω... όλα... Εδώ βρίσκονται οι κύριες αδυναμίες αυτού του βιβλίου, το οποίο, όπως εκφράστηκε ένας μεγάλος γάλλος κριτικός. Γυρίζει τον κόσμο φορώντας χρυσά σανδάλια»⁵⁸¹.

⁵⁸¹ Ζαχαρία Στάνκου, «Προς τους έλληνες αναγνώστες», πρόλογος στο μεταφρασμένο τόμο, Βουκουρέστι, Μάιος 1969, σ. 7.

ΧΟΡΙΑ ΣΤΑΝΚΟΥ / HORIA STANCU

Σύντομο βιογραφικό:

Ο Χόρια Στάνκου (1926-1983) υπήρξε πεζογράφος, δοκιμογράφος και ποιητής. Εργάστηκε ως ιατρός ενδοκρινολόγος και επιστημονικός ερευνητής του νοσοκομείου «C.I. Parhon» του Βουκουρεστίου. Υιοθετώντας, σαν ένα πιστεύω, τη διατύπωση του Πλούταρχου σύμφωνα με την οποία ο συγγραφέας αφηγείται ζωές, όχι ιστορίες, ο Στάνκου μετατρέπει τη στεγνή πληροφορία την οποία προσφέρουν τα ιστορικά έγγραφα σε μυθιστορηματικές σκηνές γεμάτες αποχρώσεις. Χαρακτηριστική είναι η προσπάθειά του να προσεγγίσει, σε συσχέτιση με την εποχή την οποία διερευνά, και μια παράλληλη ιστορία, ήτοι το πεπρωμένο της ιατρικής, το και συγκεκριμένα το επίπεδο το οποίο άγγιζε η ιατρική σε ότι αφορά στην θεραπεία διάφορων ασθενειών σε διάφορες εποχές.

Εργογραφία (ενδεικτικά):

Από τα πιο γνωστά έργα του, αναφέρουμε: *Cezar Petrescu* (Τζέζαρ Πετρέσκου, Βουκουρέστι, 1957), *Călătorind prin țările Nordului - Finlanda, Suedia, Danemarca și Islanda* (Ταξιδεύοντας στις χώρες του Βορρά - Φινλανδία, Σουηδία, Δανία και Ισλανδία, Βουκουρέστι, 1960), *Când scăpată luna* (Όταν ξεθωριάζει η σελήνη, Βουκουρέστι, 1960), *Asklepios* (Ασκληπιός, Βουκουρέστι, 1965), *Fanar* (Φανάρι, Βουκουρέστι, 1968), *Întoarcerea în deșert* (Επιστροφή στην έρημο, Βουκουρέστι, 1969) και *Elenco* (Ελένκο, Βουκουρέστι, 1979).

Ασκληπιός / Asklepios

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Μεταφραστής:	Βασίλειος Σκουβακλής
Εισαγωγή:	«Του μεταφραστή λίγα λόγια» (Βασ. Σκουβακλής, σ. 5-10).

Εκδότης:	Ηλίας Κωνσταντάρας
Έτος έκδοσης:	1971
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Σελίδες:	386

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

Το μυθιστόρημα *Ασκληπιός* (1965) εστιάζει στο μυθιστορηματικό πρόσωπο του ιδρυτή της επιστήμης, τον οποίο μετατρέπει σε κεντρικό ήρωα περιπετειών οι οποίες λαμβάνουν χώρα σε τρεις ηπείρους. Με αφετηρία την πατρογονική Αχαΐα, ο Ασκληπιός διασχίζει τη θάλασσα φτάνοντας στην Αίγυπτο, όπου εμπλουτίζει τις ιατρικές του γνώσεις μαθητεύοντας, για διάστημα επτά ετών, δίπλα στο δάσκαλό του, τον παντογνώστη Άμου. Και παρόλο που το όνομα του Ασκληπιού συσχετιζόταν από τους αρχαίους με τρόπους ίασης οι οποίοι στηρίζονταν στη δύναμη του ήλιου, ο ήρωας του βιβλίου αποστασιοποιείται από αυτές, παραμένοντας πιστός στις ορθολογικές αρχές τις οποίες αποκτά στην Αίγυπτο. Ανάμεσα στις απομυθοποιήσεις διαπιστώνουμε και η αμφισβήτηση του ομηρικού μυθιστορήματος του δούρειου ίππου, για το οποίο ο ήρωας-αφηγητής, αυτόπτης μάρτυρας στην εισβολή της Τροίας, ομολογεί ότι πρόκειται για προδοσία. Ο γοργός ρυθμός της αφήγησης, το ιστορικό-γεωγραφικό πλαίσιο που αποδίδεται σε ελκυστικές αποχρώσεις, μετατρέπουν το μυθιστόρημα *Ασκληπιός* σε έργο περιπέτειας, με εκπαιδευτική και ηθική αξία.

Από τον πρόλογο του μεταφραστή:

«Έγραψα το μυθιστόρημα ο Ασκληπιός, όχι μόνο σα συγγραφέας παρά και σα θαυμαστής και λάτρης της τέχνης, των γραμμάτων και του πολιτισμού της αρχαίας Ελλάδας, της οποίας η λάμψη με προσέλκυσε πάντα πολύ θα το 'θελα οι Έλληνες αναγνώστες να βρουν στον Ασκληπιό, πέραν από τις περιπέτειες και πέραν απ' το ανθρωπιστικό του μήνυμα, τα αισθήματά μου αυτά που με παρακίνησαν να διηγηθώ τη φανταστική ζωή του Θεού της Ιατρικής»⁵⁸².

⁵⁸² Βασίλειος Σκουβακλής, «Του μεταφραστή λίγα λόγια», σ. 5. Το απόσπασμα παρατίθεται και στο οπισθόφυλλο του μεταφρασμένου έργου.

ΝΙΚΟΛΑΕ ΣΤΟΪΤΣΕΣΚΟΥ / NICOLAE STOICESCU

Βιογραφικά στοιχεία:

Επίτιμος μέλος της Ρουμανικής Ακαδημίας, ο ιστορικός Νικολάε Στοϊτσέσκου (1924-1999) έχει συνεισφέρει στη διαμόρφωση εργαλείων ιστορικής έρευνας και στη μελέτη της διοικητικής οργάνωσης των Ρουμανικών Χωρών. Υπήρξε απόφοιτος και διδάκτορας του Τμήματος Ιστορίας του Πανεπιστημίου Βουκουρεστίου και εργάστηκε ως επιστημονικός ερευνητής του Ινστιτούτου Ιστορίας «Nicolae Iorga». Έχει δημοσιεύσει κυρίως μονογραφίες αφιερωμένες σε ρουμάνους ηγεμόνες, όπως αυτές των Βλαντ του Παλουκωτή, Ματέι Μπασαράμπ, Κωνσταντίν Σερμπάν και Ράντου ντε λα Αφουμάτσι. Συμμετείχε στην εκπόνηση των συλλογικών τόμων *Ιστορία της Ρουμανίας* (τόμοι β'-γ'), *Ιστορία του Ρουμανικού Δίκαιου* (τόμος α'), *Εξωτερική πολιτική της Ρουμανίας. Χρονολογικό λεξικό και Μεσαιωνικές δομές στις Ρουμανικές*. Το 1990 και για λίγους μήνες διατέλεσε υπουργός Θρησκευμάτων και μετέπειτα πρέσβης της Ρουμανίας στην Ελλάδα⁵⁸³.

Εργογραφία (ενδεικτικά):

Εκτός από τους άνω αναφερόμενους συλλογικούς τόμους στους οποίους συμμετείχε, από τα πιο γνωστά έργα του σε τόμους αναφέρουμε: *Αυλικοί και υπηρέτες. Συνεισφορές στην ιστορία του ρουμανικού στρατού (Curteni și slujitori. Contribuții la istoria armatei române, 1968)*, *Το ηγεμονικό συμβούλιο και οι μεγάλοι διοικητές της Ουγγροβλαχίας και της Μολδαβίας: 14^ο-17^ο αιώνα (Sfatul domnesc și marii dregători din Țara Românească și Moldova : sec. XIV-XVII, 1968)*, *Βιβλιογραφία των μεσαιωνικών τοποθεσιών και μνημείων της Ρουμανίας. Τόμος α - Ουγγροβλαχία (Bibliografia localităților și monumentelor feudale din România. I - Țara Românească, 1970)*, *Πώς μετρούσαν οι πρόγονοι. Η μεσαιωνική μετρολογία στα εδάφη της Ρουμανίας (Cum măsurau strămoșii. Metrologia medievală pe teritoriul României, 1971)*, *Λεξικό των μεγάλων διοικητών της Ουγγροβλαχίας και της Μολδαβίας: 14^ο-17^ο αιώνας (Dicționar al marilor dregători din Țara Românească și Moldova : sec. XIV-XVII, 1971)*, *Κατάλογος των μεγάλων διοικητών της Μολδαβίας (1384-1711) [Lista marilor dregători moldoveni (1384-1711), 1971]*, *Βιβλιογραφία των μεσαιωνικών τοποθεσιών και μνημείων του Βανάτου (Bibliografia localităților și monumentelor medievale din Banat, 1973)*, *Βιβλιογραφικό ρεπερτόριο των τοποθεσιών και των μνημείων της Μολδαβίας (Repertoriul bibliografic al localităților și monumentelor medievale din Moldova, 1974)*, *Η συνεχής ύπαρξη των Ρουμάνων. Ιστοριογραφική θεώρηση, το ιστορικό του ζητήματος, τα αποδεικτικά του συνεχούς βίου (Continuitatea românilor. Privire istoriografică, istoricul problemei, dovezi și continuități, 1980)* και *Η ενότητα των Ρουμάνων κατά το Μεσαίωνα (Unitatea românilor în Evul Mediu, 1983)*⁵⁸⁴.

⁵⁸³ Βλέπε *Εγκυκλοπαίδεια της ρουμανικής ιστοριογραφίας (Enciclopedia istoriografiei românești)*, εκδόσεις «Științifică și enciclopedică», Βουκουρέστι 1978, σσ. 304-305.

⁵⁸⁴ Ο.π.

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Μετάφραση:	Σωκράτης Κοτολούλης
Εκδότης:	Σύγχρονη Εποχή
Έτος έκδοσης:	1992
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	206
Σχήμα:	24x17
I.S.B.N.:	9602246391

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

Ο μεταφρασμένος τόμος περιλαμβάνει τα κεφάλαια: «Στον Έλληνα αναγνώστη», «Ο Μύθος» («Η φήμη του Δράκουλα»), «Η ιστορική αλήθεια», «Κεφάλαιο πρώτο» («Η οικογένεια του Βλάντ Τσέπες. Νεανικά χρόνια» και «Πρώτη ηγεμονία (1448)»), «Κεφάλαιο δεύτερο» («Η ηγεμονία του Βλάντισλαβ Β΄(1447-1456)»), «Η αποδημία του Βλάντ Τσέπες» και «Η ανάκτηση του θρόνου (1456)»), «Κεφάλαιο τρίτο» («Η εσωτερική πολιτική του Βλάντ Τσέπες»), «Κεφάλαιο τέταρτο» («Βλάντ Τσέπες και Στέφανος ο Μέγας»), «Κεφάλαιο πέμπτο» («Οι σχέσεις με την Τρανσυλβανία και την Ουγγαρία»), «Κεφάλαιο έκτο» («Βλάντ Τσέπες και Μωάμεθ Β΄. Η νίκη του 1462»), «Κεφάλαιο έβδομο» («Πτώση και σύλληψη του Βλάντ Τσέπες»), «Κεφάλαιο όγδοο» («Η Βλαχία μεταξύ 1462-1476»), «Η τελευταία ηγεμονία του Βλάντ Τσέπες» και «Ο θάνατός του (1476)», καθώς και «Φωτογραφικό υλικό» και «Σημειώσεις».

Από τον «Πρόλογο» του μεταφρασμένου έργου:

«Μια αλλόκοτη μοίρα που δεν την έχουν γνωρίσει άλλοι ρουμάνοι βοεβόδες, έκανε ώστε στη Δύση ο Βλάντ Τσέπες -αυτός ο γενναίος ηγεμόνας της Βλαχίας- να θεωρείται μια μορφή που ανήκει περισσότερο στο θρύλο παρά στην ιστορία, ενώ το

μυθιστόρημα του *Bram Stoker* με τον τίτλο *Δράκουλας*, στη βάση του οποίου γυρίστηκαν πολλές ταινίες τρόμου, δημιούργησε γύρω απ' αυτό το όνομα μια διασημότητα κυριολεκτικά μακάβρια» (...)

Η παρούσα μονογραφία, που εδράζεται σε όλες τις γνωστές ιστορικές πηγές και στην κριτική αξιοποίηση των παλαιότερων σχετικών μελετών, αποτελεί μια προσπάθεια αναπαράστασης της εποχής του *Βλαντ Τσέπες* και, συγχρόνως, μια απότιση φόρου τιμής στη μνήμη του γενναίου βοεβόδα της *Βλαχίας*, ο οποίος δικαιούται μια ξεχωριστή θέση στο πάνθεο των ηρώων του ρουμανικού λαού»⁵⁸⁵.

⁵⁸⁵ Αποσπάσματα από την «Εισαγωγή στον Έλληνα αναγνώστη», σσ. 6-7.

KARMEN SYLVA / CARMEN SYLVA

Βιογραφικά στοιχεία:

Η Ελιζαμπέτ Παουλίν Ότιλλι Λουίζε τσου Βιντ (Elisabeth Pauline Ottilie Luise zu Wied, 1843 - 1916) ήταν κόρη του πρίγκιπα Hermann Wied και της πριγκίπισσας Maria Nassau (αδελφή του μεγάλου δούκα Αδόλφου του Λουξεμβούργου) και σύζυγος του βασιλιά Καρόλου Α΄ της Ρουμανίας. Λάτρης των τεχνών και ιδρύτρια σημαντικών ιδρυμάτων πρόνοιας, ποιήτρια, δοκιμιογράφος και συγγραφέας, η Κάρμεν Σύλβα (λογοτεχνικό ψευδώνυμο, όπως και το *Dito et Idem*, το οποίο χρησιμοποίησε κάθε φορά που συνυπόγραψε μαζί με τη συγγραφέα Μίτε Κρέμνιτς) αποκαλούνταν από το λαό «μητέρα των λαβωμένων». Από μικρή ηλικία είχε καλλιτεχνικές ανησυχίες, οι οποίες φάνηκαν αργότερα στην ενασχόλησή της με τη λογοτεχνία. Έγραψε κυρίως στα γερμανικά, αλλά και στα Ρουμάνικα, στα Γαλλικά και στα Αγγλικά. Στα Ρουμάνικα, τα έργα της αποδόθηκαν από τους Μιχάι Εμινέσκου (Mihai Eminescu), Τζεόρτζε Κοσμπούκ (George Coșbuc), Μίτε Κρέμνιτς (Mite Kremnitz) και Αντριάν Μανίου (Adrian Maniu)⁵⁸⁶.

Εργογραφία (ενδεικτικά):

Το συγγραφικό έργο της Κάρμεν Σύλβα αριθμεί χιλιάδες σελίδες. Έχει γράψει πάνω από χίλια ποιήματα, ενενήντα νουβέλες, τριάντα δραματικά έργα, τέσσερα μυθιστορήματα, καθώς και πληθώρα δοκιμίων, μελετών και στοχασμών. Από τα σημαντικότερα έργα της σε τόμους, αναφέρουμε: *Ρουμανικά ποιήματα (Poezii românești, 1882)*, *Το προσκύνημα του Δούναβη (Pelerinajul Dunării, 1882)*, *Οι στοχασμοί μιας βασίλισσας (Cugetările unei regine, 1882)*, *Ιστορίες του Πέλες (Poveștile Peleşului, 1882)*, *Μια προσευχή (O rugăciune, 1883)*, *Από δύο κόσμους (Din două lumi, 1884)*, *Μεσ' στους αιώνες (Printre veacuri, 1885, αφιερωμένο στο ρουμάνο συγγραφέα Βασίλε Αλεξαντρί)*, *Χτύπα την πόρτα (Bate la ușă, 1887)*, *Ο δικός μου Ρήνος (Rinul meu, 1894)* και *Η κορυφή του πόθου (Vârful cu dor, λυρικό δράμα γραμμένο σε συνεργασία με τον Μιχάι Εμινέσκου, εθνικό ποιητή των Ρουμάνων)*.

Ρουμάνικι Θρόλοι / Povestirile Peleşului

⁵⁸⁶ Βλέπε Μαρία Ι. Μαρκοπούλου, «Ποια η συγγραφέας», εισαγωγή στο μεταφρασμένο τόμο, σσ. 7-8, και Gabriel Badea-Păun, *Carmen Sylva, uimitoarea regină Elisabeta a României, 1843-1916 (Η Κάρμεν Σύλβα, η εξαιρετική βασίλισσα της Ρουμανίας, 1843-1916)*, μετάφραση στα ρουμανικά Irina-Margareta Nistor, εκδόσεις «Humanitas», Βουκουρέστι 2010.

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από:	Γαλλικά
Μετάφραση:	Μαρία Α. Μαρκοπούλου
Πρόλογος:	Μαρία Α. Μαρκοπούλου
Εκδότης:	Ε. Μ. Μπουντούρη
Έτος έκδοσης:	1952
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	74
Σχήμα:	21x14

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

Ο μεταφρασμένος τόμος, στον οποίο διαφαίνεται, εντονότερα από οποιοδήποτε άλλο έργο της συγγραφέα, η επιρροή των ρουμανικών θρύλων, δημοσιεύθηκε για πρώτη φορά στη Λειψία, το 1883. Στις σελίδες του αποτυπώνεται ο θρύλος της κάθε κορυφής της οροσειράς «Bucegi» των Καρπαθίων. Σύμφωνα με τη συγγραφέα, ο όρος «Peles» φαντάζει ωραιότατο παλικάρι με κατσαρά μαλλιά και γαλάζια, βαθιά μάτια, ενώ ο όρος «Jirii» είναι τα δίδυμα αδέρφια τα οποία ερωτεύονται την ίδια κοπέλα. Ο τρόπος με τον οποίο η Κάρμεν Σύλβα οικοδομεί τους θρύλους αποδεικνύει βαθειά γνώση της ζωής των απλών ανθρώπων και της πραγματικότητας του ρουμανικού χωριού. Από τους χορούς των πανηγυριών, όταν τα παλικάρια επιλέγουν τις νύφες τους, μέχρι την οργάνωση των πανηγυριών με τα διάφορα εδέσματα, η βασίλισσα - συγγραφέας δεν παραβλέπει καμία λεπτομέρεια.

Ο μεταφρασμένος τόμος περιλαμβάνει τα κεφάλαια: «Ποια η συγγραφέυς», «Από το βιβλίο “Σκέψεις μιας βασίλισσας”», «Η νεράιδα των παραμυθιών», «Η μάνα του Μεγάλου Στεφάνου», «Το φειδονήσι», «Η σάλγκα», «Η κόρη του Δεκέβαλου» και «Στην Κάρμεν Σύλβα».

Οι κριτικοί για το μεταφρασμένο έργο:

«Έτυχα μοναδικής ευκαιρίας να ακούσω το τραγούδι της Ρουμανίας, όταν ακόμα αυτό κρυβόταν στο άγνωστο. Αυτό με κίνησε να διεισδύσω στην καρδιά του λαού μου, σαν να είχα γεννηθεί από αυτή. Από αυτήν ξαναγεννήθηκα, γιατί πώς αλλιώς, σε ποιο σχολείο να τα μάθαινα αυτά; Ο κόσμος των ρουμανικών θρύλων με περιέλαβε με τη μαγεία του και ο ρουμανικός στίχος ήχησε μέσα στην καρδιά μου»⁵⁸⁷.

«Η συμβολή της στη δημόσια εκπαίδευση και στη φιλολογία της χώρας της υπήρξε μεγάλη. Εκτός από τα πρωτότυπα έργα της, έδωσε φιλολογική μορφή και σε πολλούς ρουμάνικους χωριάτικους μύθους και θρύλους. Έγραφε με μεγάλη ευκολία σε τέσσερεις, τον αυτό καιρώ, γλώσσες: τη γερμανική, ρουμανική, γαλλική και αγγλική»⁵⁸⁸.

⁵⁸⁷ Βλέπε Monica Andronescu, «Οι θρύλοι του Πέλες» («Poveștile Peleşului»), εφημερίδα «Jurnalul», 24 Αυγούστου 2005. Βλέπε επίσης *Οι θρύλοι του Πέλες (Poveștile Peleşului)*, επιμέλεια Doina David και Stela Iancea, χρονολογικός πίνακας και γλωσσάριο της Doina David, εκδόσεις «Argo», Timișoara 1990.

⁵⁸⁸ Μαρία Ι. Μαρκοπούλου, ό.π., σ. 8.

KONSTANTIN TEONTOP / CONSTANTIN THEODOR

Βιογραφικά στοιχεία:

Ο πεζογράφος Τεόντορ Κονσταντίν (1910-1975) υπήρξε «απ' τους εκπροσώπους συγγραφικής γενιάς που διαδέχτηκε επάξια την πλειάδα των μεγάλων, που κάλυψαν όλη την περίοδο του Μεσοπολέμου (Λίβιου Ρεμπρεάνου, Τζέζαρ Πετρέσκου, Μιχαήλ Σαντοβεάνου, Καμίλ Πετρέσκου κ.ά.).

Δεν μιμείται κανέναν απ' αυτούς, μόνο που όλοι ήταν πρόδρομοι της συγγραφικής του γενιάς. Άνοιξε δικό του δρόμο, καθιερώνοντας μια σχολή που κινείται ανάμεσα στο μυστηριακό και ρομαντικό, έχοντας σαν επίμονο σκοπό να κεντρίσει και να εξάψει - πολλές φορές και να σκανδαλίσει - τη φαντασία του αναγνώστη.

Είναι χαρακτηριστικό ότι πολλές φορές στις σελίδες του μιλούν οι Έλληνες ελληνικά. Η εξήγηση είναι απλή. Ο Τεόντορ Κονσταντίν, γεννήθηκε στη Βραΐλα, όπου προπολεμικά ζούσαν πολλοί Έλληνες. Κατά δεύτερο λόγο, η μητέρα του είναι Ελληνίδα (Τασία Ρωμανού)⁵⁸⁹.

Εργογραφία (ενδεικτικά):

«Μερικά από τα έργα του: *Ο γιος του Μόντε Χρίστο* (*Fiul lui Monte Cristo*, 1958), *Ο πλοίαρχος της ανοιχτής θάλασσας* (*Căpitanul de cursă lungă*, 1965), *Πώς πέθανε ο Κλαούντιο Αζιμιοάρα* (*Cum a murit Claudiu Azimioară*, 1968), *Ο Μπόλταζαρ φτάνει τη Δευτέρα* (*Blathazar sosește luni*, 1970), *Η κυρία του Εξπρές Οριάν* (*Doamna cu voaletă din Balt-Orient-Expres*, 1971), που τυπώνονται σε 40 ως 80 χιλιάδες αντίτυπα και το περίφημο *Τα μεσάνυχτα θα πέσει ένα άστρο* (*La miezul nopții va cădea o stea*, 1971), που μεταφράστηκε σε επτά γλώσσες σε tiráž 500.000 και γυρίστηκε και σε φιλμ⁵⁹⁰.

Άλλα γνωστά έργα του: *Η μάγισσα* (*Vrăjitoarea*, 1939), *Σύσκεψη με τα πλάσματα του μύθου* (*Sfat cu făpturile basmului*, 1955), *Διαλύεται η νύχτα* (*Se destramă noaptea*, 1960), *Η τελευταία ριπή* (*Ultima rafală*, 1962), *Η κυρία με τα μοβ* (*Doamna în mov*, 1966), *Η τρίτη υπόθεση* (*Cea de-a treia pistă*, 1969), *Απόψε, χαλαρά* (*Astă-seară, relache*, 1971), *Το βουνό του θανάτου* (*Muntele morții*, 1972), *Χρυσάνθεμα για την Έλμα* (*Crizanteme pentru Erna*, 1973) και *Η Μαγδαληνή του μεσονυχτίου* (*Magdalena de la miezul nopții*, 1975).

Το σπίτι της ομίχλης / Casa cu neguri

⁵⁸⁹ Απόσπασμα από τα «Λίγα εισαγωγικά λόγια» του εκδότη, στο μεταφρασμένο τόμο, σ. 6.

⁵⁹⁰ Ο.π.

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Μετάφραση:	Μενέλαος Λουντέμης
Πρόλογος:	Μενέλαος Λουντέμης
Εκδότης:	Δωρικός
Έτος έκδοσης:	1984
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	219
Σχήμα:	21x14

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

Το *Το σπίτι της ομίχλης* είναι ταυτόχρονα μυθιστόρημα βαθειάς αυτοπαρατήρησης, καθώς και εξαιρετικό θρίλερ. Στις σελίδες του περιγράφεται η ατμόσφαιρα που επικρατεί σε δρόμους της πόλης Βραΐλας, στα παιδικά χρόνια του συγγραφέα, εκεί όπου συμβαίνουν μυστηριώδη γεγονότα προορισμένα να προκαλέσουν: μια αδικαιολόγητη απόπειρα δολοφονίας, καθόλου τυχαίο γεγονός, ο έρωτας ενός μοιραίου άντρα για δύο αδελφές, ζήλια, γυναίκες-θύματα, αυτοκτονία με κυνηγητικό όπλο, ίντριγκες γύρω από καλά σκιαγραφημένα πρόσωπα που μας ταξιδεύουν μέχρι το Παρίσι.

Απόσπασμα από το μεταφρασμένο έργο:

«Δεν θα μπορούσα να φανταστώ ποτέ ότι μια πληγή μικρή σαν κουμπότρυπα μπορούσε να μου προκαλέσει τόσο αβάσταχτους πόνους. Κάθομαι τώρα ξαπλωμένος στο κρεβάτι κι' ανασαίνω το ιώδιο που πλημμυρίζει την καμάρα, παρ' όλο που παλεύει να το νικήσει η τρομερή μυρουδιά της λεβάντας που αποπνέει σ' όλο το στενό περιβάλλον.

Στο στήθος αισθανόμουν τον επίδεσμο να με σφίγγει σαν ένα στενός στηθόδεσμος και κάτω απ' αυτόν, λίγο πιο ψηλά απ' τον αριστερό μαστό, πολύ βαθειά, το λεπίδι ενός χειρουργικού μαχαιριού που δεν ξέρω τι έκανε εκεί, μα που μου ' φερνε τρομερό πόνο και εκνευρισμό»⁵⁹¹.

⁵⁹¹ Βλέπε σ. 7 του μεταφρασμένου τόμου.

ΤΡΙΣΤΑΝ ΤΖΑΡΑ / TRISTAN TZARA

Βιογραφικά στοιχεία:

«Ο Τριστάν Τζαρά (ψευδώνυμο του Σαμουήλ Ρόζενστοκ) είναι ο εισηγητής του ντανταϊσμού. (...). Προτού εγκαταλείψει οριστικά τη Ρουμανία, δημοσιεύει σε διάφορα φιλολογικά έντυπα μετασυμβολιστικά ποιήματα, τα οποία προαναγγέλλουν ήδη την πρωτοποριακή γραφή. (...). Το φθινόπωρο του 1915 φτάνει στη Ζυρίχη όπου, το 1916, ανακηρύσσει στο καμπαρέ Βολταίρο το λογοτεχνικό και καλλιτεχνικό κίνημα Dada. Μετά τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο εγκαθίσταται στο Παρίσι και, εν συνεχεία, προσχωρεί στον υπερρεαλισμό. Το ώριμο έργο του είναι γραμμένο στα γαλλικά. Ο Τζαρά δεν διέρρηξε ποτέ τις σχέσεις του με το ποιητικό κίνημα της γενέτειρας χώρας και συνέχισε να συνεργάζεται με έντυπα της ρουμανικής πρωτοπορίας»⁵⁹².

Εργογραφία (ενδεικτικά):

Οι προβληματισμοί και οι παρεμβάσεις του Τζαρά στις πνευματικές εξελίξεις της εποχής του αποτυπώνονται σε πολλά από τα έργα του: *Μανιφέστο Νταντά* (1918), *Είκοσι πέντε ποιήματα* (*Vingt-cinq Poemes*, 1918), *Ο κατά προσέγγιση άνθρωπος* (*L'Homme Approximatif*, 1931), *Πού πίνουν οι λύκοι* (1932), *Η αντί-κεφαλή* (1933), *Να μιλάς μόνος* (*Parleur Seul*, 1950), *Το ρόδο και ο σκύλος* (1958) κ.ά.

1. Ο υπερρεαλισμός και ο μεταπόλεμος

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από:	Γαλλικά
Μετάφραση:	Στέφανος Κουμανούδης
Εκδότης:	Ύψιλον
Έτος έκδοσης:	1979 (1 ^η έκδοση), 1981 (2 ^η έκδοση)
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	92
Σχήμα:	18x11

⁵⁹² Απόσπασμα από το υποκεφάλαιο «Τριστάν Τζαρά», στον τόμο Αίμος. Ανθολογία βαλκανικής ποίησης, μετάφραση Β. Ιβάνοβιτς / Απ. Πατελάκης, ιδιωτική έκδοση, Αθήνα 2006, σ. 454. Για περισσότερες πληροφορίες, βλέπε Ανδρέας Καννελίδης, «Τριστάν Τζαρά», πρόλογο στο μεταφρασμένο έργο με τίτλο *Μανιφέστα του ντανταϊσμού*, σσ. 7-12.

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Το βιβλίο αυτό περιέχει δύο διαλέξεις, που έδωσε στη Σορβόνη, το Βουκουρέστι και την Πράγα το 1947 και πραγματεύονται τη θέση των καλλιτεχνών και διανοουμένων στην κοινωνία, μετά το τέλος του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου»⁵⁹³.

Η μετάφραση περιλαμβάνει τα κεφάλαια: «Ο Υπερρεαλισμός της ατέρμονος ζωής», «Ο Υπερρεαλισμός και ο μεταπόλεμος», «Σημειώσεις» και «Παράρτημα», καθώς και ένα ποίημα του Νίκου Εγγονόπουλου. Αρχικά, η μετάφραση δημοσιεύτηκε στο περιοδικό «Σπείρα», τον Οκτώβριο του 1975.

Οι κριτικοί για το συγγραφέα:

«Ο Τριστάν Τζαρά ξεπερνά τα πλαίσια της ρουμανικής λογοτεχνίας και γίνεται βασική περιουσία στην εξέλιξη γενικά της νέας ευρωπαϊκής ποίησης. Η συμβολή του στην πρωτοπορία που σημειώθηκε μετά τα συντρίμια του πρώτου παγκοσμίου πολέμου με τη μηδενιστική παραφορά του “ντανταϊσμού” και την παρακινδυνευμένη θεωρία της “αυτόματης γραφής” είναι ευρύτερα γνωστή. Στις 8 Φεβρουαρίου 1918 στη Ζυρίχη, “τόπο καταφυγής μεταναστών όλων των ειδών και απ’ όλες τις χώρες” αυτός, μόλις 21 χρόνων, μαζί με το Γερμανό Χούσελμπεκ και τον Αλσατό Χάνς Άρς, θέλοντας να εκφράσουν την αποστροφή προς κάθε παλιά δοξασία και αρχή που καθοδηγούσαν ως τότε την πνευματική ζωή της Ευρώπης και που - κατά την πίστη τους - άλλο δεν είχαν κάνει παρά να οδηγήσουν κι αυτές στην ανθρωποκτονία και στη φρίκη του πολέμου, διακήρυξαν τη χρεοκοπία όλων των ποιητικών αξιών. Με απόλυτη περιφρόνηση στην παρακαταθήκη του παρελθόντος, πιάστηκαν από μια ανάξια λέξη τη λέξη “νταντά” που βρήκαν τυχαία και που σημαίνει στη γλώσσα των παιδιών “άλογο” για να βαπτίσουν με αυτή το επαναστατικό τους κίνημα»⁵⁹⁴.

2. Υπερρεαλισμός I

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Γαλλικά
Μετάφραση:	Κατερίνα Παπαϊακώβου

⁵⁹³ Από την παρουσίαση στο οπισθόφυλλο του μεταφρασμένου τόμου (β΄ έκδοση, 1981).

⁵⁹⁴ Κώστας Ασημακόπουλος, «Τριστάν Τζαρά», απόσπασμα από την *Ανθολογία Ρουμάνων ποιητών*, σ. 108.

Εκδότης:	Παραλληλόγραμμας Εκδόσεις
Έτος έκδοσης:	1980
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	64
Σχήμα:	21x14

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

Στον τόμο μεταφράζονται έργα τριών συγγραφέων: του Andre Breton («Τι είναι ο υπερρεαλισμός;»), Tristan Tzara («Δοκίμιο για την ποίηση») και L. Madge («Οι απόψεις του Breton για τη γλώσσα»).

Απόσπασμα από το μεταφρασμένο έργο:

«Πρόκειται να μιλήσουμε, περνώντας μέσα από ένα αδιέξοδο, κυκεώνα γεγονότων και ταραχών που στη μάζα του προσκολλάται λυσσαλέα ο ποικιλόμορφος των ανθρώπων αποπροσανατολίζοντας τούς πιο διαυγείς, για ένα έγκυρο σχέδιασμα της ποίησης σήμερα, που παρόλη την παγερή του στεγνότητα, σύμφωνα με τα αιτήματα της επιστήμης, να είναι σε θέση να μας υποστηρίξει στην προσπάθειά μας για την ανεύρεση ενός νέου προσθέτη, που τείνει αισθητά να ελαττωθεί»⁵⁹⁵.

3. Ο υπερρεαλισμός και ο μεταπόλεμος

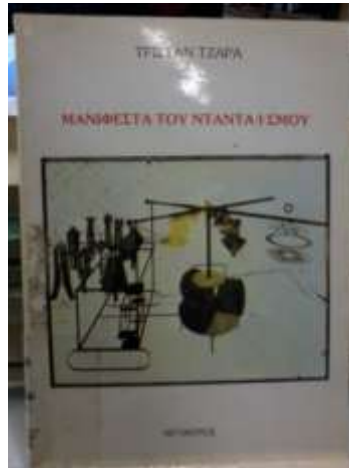

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από:	Γαλλικά
Μετάφραση:	Στέφανος Κουμανούδης
Εκδότης:	Ύψιλον
Έτος έκδοσης:	1999 (3 ^η έκδοση)
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	90
Σχήμα:	18x11
I.S.B.N.:	960-7949-40-4

⁵⁹⁵ Τριστάν Τζαρά, απόσπασμα από το «Δοκίμιο για την ποίηση», σ. 37.

4. Μανιφέστα του ντανταϊσμού / *Sept manifestes Dada, lampisteries*

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Γαλλικά
Μετάφραση:	Ανδρέας Καννελίδης
Πρόλογος:	Ανδρέας Καννελίδης
Εκδότης:	Αιγόκερος
Έτος έκδοσης:	1980 (1 ^η έκδοση), 1987 (2 ^η έκδοση),
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	95
Σχήμα:	21x13
I.S.B.N.:	960-322-109-0

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Γράφω αυτό το μανιφέστο για να δείξω ότι μπορεί κανείς να κάνει ταυτόχρονα αντίθετες ενέργειες στη διάρκεια μιας δροσερής ανάσας. Είμαι κατά των ενεργειών, και όσο για τη διαρκή αντίφαση ή την κατάφαση, δεν είμαι ούτε υπέρ ούτε κατά και δεν πρόκειται να εξηγήσω τί εννοώ γιατί μισώ τον κοινό νου»⁵⁹⁶.

Απόσπασμα από το μεταφρασμένο έργο:

«Χωρίς την αναζήτησή του σε λατρεύω
που είναι ένας Γάλλος πυγμάχος
χωρίς θαλάσσιες αξίες ανώμαλες όπως η πίεση του
DADA μέσα στο αίμα ενός δικέφαλου
γλιστρώ μέσα στο θάνατο και στα αμφίβολα φωσφορώδη που ζύνουν ελαφρά
τον κοινό εγκέφαλο
των ντανταϊστών ποιητών
ευτυχώς
γιατί
ο χρυσός
το ορυχείο

⁵⁹⁶ Απόσπασμα από την παρουσίαση στο οπισθόφυλλο του μεταφρασμένου έργου.

οι ταρίφες και το υψηλό κόστος ζωής με έχουν πείσει ότι πρέπει να εγκαταλείψω τα D και δεν αληθεύει ότι τα ψεύτικα dada με έχουν εκτοπίσει γιατί η εξόφληση θα αρχίσει με αφορμή για να θρηνήσει κανείς το τίποτα που λέγεται τίποτα και έχω ξεφορτωθεί την αρρώστια στο τελωνείο εγώ που είμαι το καβούκι και η ομπρέλα του εγκεφάλου από το μεσημέρι ως τις δύο η ώρα - δύο ώρες προληπτικής συνδρομής που θέτει σε κίνηση τα γρανάζια ενός σπερματοζωϊκού μπαλέτου που βρίσκουμε να κάνει πρόβα τζενεράλε μέσα στις καρδιές όλων των υπόπτων ατόμων...»⁵⁹⁷.

5. Μανιφέστα του ντανταϊσμού / Sept manifestes Dada, lampisteries

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Γαλλικά
Μετάφραση:	Ανδρέας Καννελίδης
Πρόλογος:	Ανδρέας Καννελίδης
Εκδότης:	Αιγόκερος
Έτος έκδοσης:	1992 (3 ^η έκδοση), 1998 (4 ^η έκδοση), 2007 (5 ^η έκδοση)
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	95
Σχήμα:	21x13
I.S.B.N.:	960-322-109-8

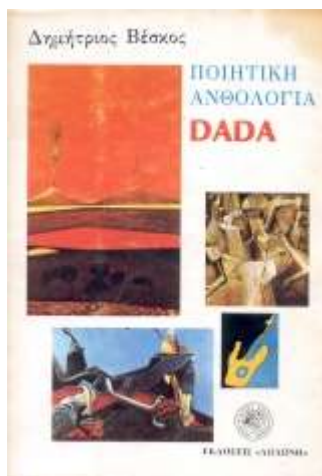
Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«DADA - να μια λέξη που τρέπει τις ιδέες σε φυγή. Κάθε μπουρζουάζ είναι ένας μικρός δραματουργός, επινοεί διαφορετικούς διαλόγους, αντί να τοποθετεί τους κατάλληλους χαρακτήρες στο διανοητικό του επίπεδο (όπως τις χρυσαλίδες πάνω στις καρτέλες), και ψάχνει να βρει αιτίες ή σκοπούς (ανάλογα με την ψυχαναλυτική μέθοδο

⁵⁹⁷ Τριστάν Τζαρά, «Μανιφέστο του κυρίου Αα του αντιφιλοσόφου», στον τόμο: *Μανιφέστα του ντανταϊσμού*, εκδόσεις «Αιγόκερως», μετάφραση Αντρέας Κανελίδης, Αθήνα 1992, σσ. 39-41.

που εφαρμόζει) για να ενισχύσει την πλοκή του, μια ιστορία που μιλάει και αυτοκαθορίζεται»⁵⁹⁸.

6. Ποιητική ανθολογία Dada

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από:	Γαλλικά
Μετάφραση:	Δημήτριος Βέσκος
Πρόλογος:	Δημήτριος Βέσκος
Εκδότης:	Αιγόκερος
Έτος έκδοσης:	1983
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα - Γιάννινα
Αριθμός σελίδων:	124
Σχήμα:	21x13
I.S.B.N.:	960-322-109-0

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

Ανθολογούνται οι ντανταϊστές ποιητές Hugo Ball (Χούγκο Μπαλ), Wassily Kandinsky (Βασίλι Καντίνσκι), Hans Arp (Χανς Αρπ), Tristan Jara (Τριστάν Τζαρά), Richard Huelsenbeck (Ρίχαρντ Χύλζενμπεκ), Walter Mehring (Βάλτερ Μέρινγκ), Raoul Hausmann (Ραούλ Χάουζμαν), Kurt Schwitters (Κουρτ Σβίττερς), Theo Van Doesburg (Θέο Βαν Ντόεσμπουργκ), Marcel Duchamp (Μαρσέλ Ντουσάμπ), Francis Picabia (Φράντσις Πικάμπια) και Johannes Baader (Γιοχάννες Μπάαντερ).

⁵⁹⁸ Απόσπασμα από την παρουσίαση στο οπισθόφυλλο του μεταφρασμένου έργου.

ΕΜΙΛ ΤΣΙΟΡΑΝ / EMIL CIORAN

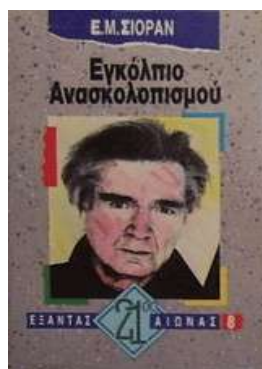
Βιογραφικά στοιχεία:

«Ο Εμίλ Μιχαΐ Σιοράν γεννήθηκε στις 8 Απριλίου 1911 στο Ρασινάρι της Ρουμανίας (τότε Αυστροουγγαρίας) και σπούδασε φιλοσοφία στο Πανεπιστήμιο του Βουκουρεστίου. Πολύ νέος ανακάλυψε τον Νίτσε, τον Ντοστογιέφσκι, τον Σοπενχάουερ, τον Φλομπέρ, τον Λίχτενμπεργκ, τον Μπαλζάκ, τον Ταγκόρ και τον Σένγκλερ, οι οποίοι επηρέασαν τη σκέψη του, όπως αργότερα ο Χέγκελ, ο Χούσερλ, ο Καντ, ο Βάινιγκερ, ο Φίχτε και ο Κίρκεγκωρ. Το 1937, και έχοντας ήδη συγγράψει τέσσερα δοκίμια στη μητρική του γλώσσα, στάλθηκε με υποτροφία του Γαλλικού Ινστιτούτου Βουκουρεστίου, στο Παρίσι, όπου και παραμένει έως το τέλος της ζωής του. Το πρώτο του έργο που δημοσιεύτηκε στα γαλλικά ήταν το "Εγκόλλιο ανασκολοπισμού" το 1949, και ακολούθησαν πλήθος μελέτες και δοκίμια. Πέθανε στις 20 Ιουνίου 1995»⁵⁹⁹.

Εργογραφία (ενδεικτικά):

Ο Εμίλ Τσιοράν έγραψε τόσο στα Ρουμάνικα, όσο και στα Γαλλικά. Από τους τόμους στη ρουμανική γλώσσα τους οποίους δημοσίευσε, αναφέρουμε: Στο αποκορύφωμα της απελπισίας (*Pe culmile disperării*, Βουκουρέστι 1934), Το βιβλίο των απογοητεύσεων (*Cartea amăgirilor*, Βουκουρέστι 1936), Αλλαγή προσώπου για τη Ρουμανία (*Schimbarea la față a României*, Βουκουρέστι 1936), Για δάκρυα και για αγίους (*Lacrimi și sfinți*, Βουκουρέστι 1937), Το σούρουπο των συλλογισμών (*Amurgul gândurilor*, Βουκουρέστι 1940), Επιστολές προς τους συμπατριώτες (*Scrisori către cei de-acasă*, Βουκουρέστι 1995) και Η χώρα μου (*Tara mea*, δίγλωσσο κείμενο Ρουμανικά-Γαλλικά, Βουκουρέστι 1996). Ενώ από τους τόμους στην γαλλική γλώσσα, αναφέρουμε: *Précis de décomposition* (Παρίσι 1949), *Syllogismes de l'amertume* (Παρίσι 1952), *La Tentation d'exister* (Παρίσι 1956), *Histoire et utopie* (Παρίσι 1960), *La Chute dans le Temps* (Παρίσι 1964), *Le Mauvais Demiurge* (Παρίσι 1969), *De l'inconvénient d'être né* (Παρίσι 1973), *Écartèlement* (Παρίσι 1979), *Exercices d'admiration: essais et portraits* (Παρίσι 1986), *Aveux et anathèmes* (Παρίσι 1986) κ.λπ.

1. Εγκόλλιο ανασκολοπισμού / *Precis de décomposition*

⁵⁹⁹ Απόσπασμα από το οπισθόφυλλο του μεταφρασμένου τόμου *Ο πειρασμός του υπάρξειν*, μετάφραση Δημήτρης Δημητριάδης, εκδόσεις «Scripta», Αθήνα 2007. Βλέπε επίσης Γιώργος-Ίκαρος Μπαμπασάκης, *Το σεντούκι με τα τιμαλφή*, Περιοδικό «Διαβάζω», τεύχος 518, Μάιος 2011 και του ίδιου, «Ε.Μ. Cioran. Ο τελευταίος φιλόσοφος», «Bookspotting», 16.04.2011, καθώς και Λάμπρος Σκουζάκης, «Το βιωμένο απόλυτο και το απόλυτο τίποτα», «Πανδοχείο», 30.01.2012.

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Κωστής Παπαγιώργης
Εκδότης:	Εξάντας
Έτος έκδοσης:	1987
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	359
Σχήμα:	19x12

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

Το *Εγκόλπιο ανασκολοπισμού* κυκλοφόρησε το 1949 και παρουσιάζει ήδη αποκρυσταλλωμένες τις απόψεις του Τσιοράν σχετικά με τα βασικά θέματα ενασχόλησης της φιλοσοφίας:

«Δώστε ένα συγκεκριμένο σκοπό στη ζωή - στη στιγμή χάνει το θέλημα της. Η ανακρίβεια των στόχων της την καθιστά ανώτερη από το θάνατο - ένας κόκκος ακρίβειας θα την υποβίβαζε στην κοινοτοπία των τάφων. Γιατί μια θετική επιστήμη του νοήματος της ζωής θα ερήμωνε τη γη αυθημερόν, και κανείς παράφρων δεν θα κατόρθωνε να εμψυχώσει τη γόνιμη απιθανότητα της επιθυμίας»⁶⁰⁰.

Απόσπασμα από το μεταφρασμένο έργο:

«...Απτόητο μπροστά σε μια καθορισμένη άποψη ή ένα διαφανές είδωλο, το πλήθος εξάπτεται με το ανεπαλήθευτο και τα ψευδομυστήρια. - Ποιός έδωσε ποτέ τη ζωή του για την αυστηρότητα; Κάθε γενιά υψώνει μνημεία στους δήμιους της προηγούμενης. Αληθεύει εξίσου ότι τα θύματα θα δέχονταν πρόθυμα να σφραγιαστούν από τη στιγμή που πίστεψαν στη δόξα, στο θρίαμβο ενός και μόνο, στην ήττα όλων... (...).

...Αλλά ας παρηγορηθούμε: οι κοντινοί ή μακρινοί επίγονοί μας θα πάρουν εκδίκηση. Γιατί δεν είναι δύσκολο να φανταστούμε τη στιγμή που οι άνθρωποι θα αλληλοσφάζονται από αηδία για τον εαυτό τους, που η Ανία θα κυριαρχεί πάνω στις προκαταλήψεις και τις αποσιωπήσεις τους, που θα βγαίνουν στο δρόμο για να ικανοποιήσουν την αιμοδιψή τους διάθεση και το καταστροφικό όνειρο που πάει από γενιά σε γενιά θα γίνει έργο όλων...»⁶⁰¹.

⁶⁰⁰ Ξενοφών Μπρουντζάκης, «Στοχασμοί», εφημερίδα «Το ποντίκι», 22.07.2010.

⁶⁰¹ Εμίλ Τσιοράν, *Εγκόλπιο ανασκολοπισμού*, απόσπασμα από το κεφάλαιο «Η ανία των κατακτητών», σ. 209-2011.

2. Εξομολογήσεις και αναθεματισμοί / Aveux et anathemes

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Μαλαμάτη Κυβέλη
Εκδότης:	Εξάντας
Έτος έκδοσης:	1988
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	166
Σχήμα:	19x12

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

Οι *Εξομολογήσεις και αναθεματισμοί* είναι μια αλληλουχία αμφιταλαντεύσεων όπου θα βρει κανείς ερωτήσεις, αλλά καμία απάντηση. Ο μεταφρασμένος τόμος κυκλοφόρησε το 1987.

«Σε κάθε βιβλίο όπου βασιλεύει το Απόσπασμα, οι αλήθειες και οι μωρίες συνυπάρχουν από τη μίαν άκρη στην άλλη. Πώς να τις ξεχωρίσεις, πώς να ξέρεις τι είναι πεποίθηση και τι είναι λόξα; Ετούτη η φράση, καρπός μίας στιγμής, προηγείται ή ακολουθεί κάποιαν άλλη που μας συντρόφευε μια ολόκληρη ζωή και έγινε έμμονη ιδέα. Ας τις ξεχωρίσει ο αναγνώστης, εφόσον σε πολλές περιπτώσεις ο ίδιος ο συγγραφέας διστάζει να πάρει θέση. *Εξομολογήσεις και αναθεματισμοί*: μια αλληλουχία αμφιταλαντεύσεων όπου θα βρει κανείς ερωτήσεις αλλά καμία απάντηση. Εξάλλου, ποια απάντηση; Αν υπήρχε κάποια, θα το ξέραμε εις βάρος του ζηλωτή της απορίας»⁶⁰².

«Οι *Εξομολογήσεις και αναθεματισμοί*, μια “αλληλουχία αμφιταλαντεύσεων όπου θα βρει κανείς ερωτήσεις, αλλά καμία απάντηση”, κυκλοφόρησαν το 1987: “Σε κάθε βιβλίο όπου βασιλεύει το Απόσπασμα, οι αλήθειες και οι μωρίες συνυπάρχουν από τη μια άκρη στην άλλη. Πώς να τις ξεχωρίσεις, πώς να ξέρεις τι είναι πεποίθηση και τι

⁶⁰² Βλέπε το οπισθόφυλλο του μεταφρασμένου έργου.

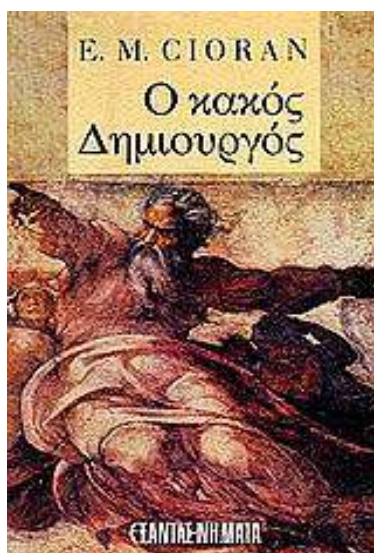
είναι λόξα; Τούτη η φράση, καρπός μιας στιγμής, προηγείται ή έπεται κάποιας άλλης που μας συντρόφευε μια ολόκληρη ζωή και έγινε έμμονη ιδέα»⁶⁰³.

Απόσπασμα από το μεταφρασμένο έργο:

«Όταν ο Χριστός κατέβηκε στον Άδη, ο δίκαιοι της παλαιάς Διαθήκης Αβέλ, Ενώχ και Νώε δεν πίστεψαν στη διδασκαλία του και δεν τον ακολούθησαν. Πίστεψαν ότι ήταν απεσταλμένος του πονηρού που τόσο φοβόντουσαν τις παγίδες του. μόνο ο Κάιν και οι όμοιοί του ασπάστηκαν τη διδασκαλία του ή προσποιήθηκαν, τον ακολούθησαν κι εγκατέλειψαν μαζί του την Κόλαση - αυτά δίδασκε ο Μαρκιόν.

Την “ευτυχία του κακού ανθρώπου”, αυτή την παλιά ένσταση ενάντια στην ιδέα ενός εύπλαχνου ή τουλάχιστον έντιμου Δημιουργού, ποιος την υποστήριζε καλύτερα απ’ αυτόν τον αιρετικό, ποιος άλλος διέκρινε με τόση οξυδέρκεια τον ακατανίκητο χαρακτήρα του;»⁶⁰⁴.

3. Ο κακός δημιουργός / *Le mauvais demiurge*

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Θανάσης Χατζόπουλος
Εκδότης:	Εξάντας
Έτος έκδοσης:	1994
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	200
Σχήμα:	21x14
I.S.B.N.:	9602562064
I.S.B.N.:	9789602562062

⁶⁰³ Ξενοφών Μπρουντζάκης, ό.π.

⁶⁰⁴ Εμίλ Τσιοράν, απόσπασμα από το μεταφρασμένο έργο, σ. 9,.

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

Ο μεταφρασμένος τόμος περιλαμβάνει τα κεφάλαια: «Εισαγωγή», «Ο κακός Δημιουργός», «Οι νέοι Θεοί», «Παλαιοντολογία», «Συναντήσεις με την αυτοκτονία», «Ο αλύτρωτος» και «Πνιγμένες σκέψεις».

«Ο κακός Δημιουργός» είναι μια καταγγελία· μια καταγγελία ενάντια στην ύπαρξη και, κοντά σ' αυτήν, ένα κατηγορητήριο ενάντια στην πηγή του κακού που είναι ο Δημιουργός, ένα όνομα -το απεχθέστερο, κατά τον Ε.Μ. Σιοράν- για τον Θεό. Όμως "Ο κακός Δημιουργός", παρ' ότι είναι βιβλίο υβριστικό, δεν διαπράττει ύβριν γιατί την πραγματεύεται. Στήνει γύρω από το αντικείμενο του μίσους του ένα γαϊτανάκι προπηλακισμών, από τη λαιμοδωρία ως την ειρωνεία, και, παρά την έφεση στη μοχθηρία και το φθόνο, δεν υπερβαίνει τα όρια, γιατί κατέχεται από φόβο. Αυτό είναι ίσως και το δράμα του, δράμα συνυφασμένο με τον άνθρωπο του δυτικού πολιτισμού, που μοιάζει να μην έχει βρει ακόμα τον εαυτό του.

Ο Ε. Μ. Σιοράν, γνήσιος εκπρόσωπός του, καταγράφει τη στάση και τις συμπεριφορές του σύγχρονου ανθρώπου, με τρόπο άλλοτε στοχαστικό και άλλοτε επιγραμματικό, για να καταλήξει ότι "βρισκόμαστε στον πάτο μιας κόλασης όπου κάθε στιγμή της είναι και ένα θαύμα". Από αυτόν τον πάτο ωστόσο, από αυτή τη θέση, ο Σιοράν δεν παύει ακόμα και σήμερα να υπερασπίζεται το θαύμα»⁶⁰⁵.

Απόσπασμα από το μεταφρασμένο έργο:

«Με τη βοήθεια της έκστασης - αντικείμενο της οποίας είναι ένας θεός χωρίς ιδιότητες, μια ουσία θεού - υψωνόμαστε προς μια μορφή απάθειας καθαρότερη κι από εκείνη του υπέρτατου θεού. Όταν βυθιζόμαστε στο θείο, βρισκόμαστε εξίσου πέρα από κάθε μορφή θεότητας. Αυτό είναι το τελευταίο στάδιο, το σημείο όπου καταλήγει ο μυστικός, αφού σημείο εκκίνησης είναι η ρήξη με το Δημιουργό, η άρνηση να συγχρωτισθεί μαζί του και να επιδοκιμάσει το έργο του»⁶⁰⁶.

4. Για δάκρυα και για αγίους / *Lacrimi și sfinți*

⁶⁰⁵ Από την παρουσίαση στο οπισθόφυλλο του μεταφρασμένου έργου.

⁶⁰⁶ Εμίλ Σιοράν, απόσπασμα από το μεταφρασμένο έργο, σσ. 29-30.

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Σοφία Μωραΐτη - Καπετσώνη
Εκδότης:	Ευθύνη
Έτος έκδοσης:	2000
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	96
Σχήμα:	21x14
I.S.B.N.:	9789608150041

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«(...) Η αντιφατικότητα στο στοχασμό που παρουσιάζουν όλα τα κείμενα του Σιοράν, στοχασμό ασυνεπή, θα προκαλούσε εύκολα το χαρακτηρισμό του ως παραδοξολόγου, ακόμη και ως μηδενιστή. Ακριβώς δεν είναι, φρονώ, ούτε το ένα ούτε το άλλο - τουλάχιστον στο βιβλίο του αυτό. Είναι μια νεαρή ύπαρξη που συνειδητοποιεί το περίπλοκο αίνιγμα που θέτει στη σκέψη της η παρουσία της μέσα στον κόσμο - και η παρουσία της μέσα στον ίδιο της τον εαυτό. Μέσα σ' ετούτη την κατάσταση παλινδρομώντας, προβαίνει σε αλληπάλληλες στιγμιαίες αυτοψίες, σε δραματικές καταγραφές, σε αποπνιχτικές εκμυστηρεύσεις, γιατί δεν νιώθει άνετα ο Σιοράν, ούτε μέσα στον εαυτό του, ούτε μέσα στον κόσμο (...)»⁶⁰⁷.

Απόσπασμα από το μεταφρασμένο έργο:

«Δεν είναι η γνώση αυτή που μας κάνει να πλησιάζουμε τους αγίους, αλλά το ζύπνημα των δακρύων που κοιμούνται βαθιά μέσα μας. Μόνο τότε και μέσω αυτών, προχωρούμε στη γνώση και καταλαβαίνουμε πως μπορούμε να γίνουμε άγιοι αφού πρώτα υπήρξαμε άνθρωποι»⁶⁰⁸.

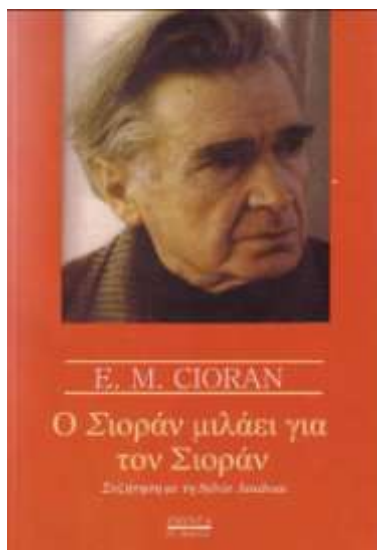
«Η απελπισία, γεννημένη ανάμεσα σε μian έρημο και έναν ουρανό το ίδιο αδιάλλακτους, οδήγησε στον παροξυσμό της αγιότητας. Η “ξηρασία της συνείδησης” για την οποία παραπονιούνται οι άγιοι, είναι το αντίστοιχο φυσικό φαινόμενο της εξωτερικής ερήμου. Όλα είναι τίποτε - αυτή είναι η αρχική αποκάλυψη των μοναστηριών. Έτσι αρχίζει μυστικισμός. Ανάμεσα στο τίποτε και στον Θεό είναι λιγότερο από ένα βήμα, γιατί ο Θεός είναι η θετική έκφραση του μηδενός»⁶⁰⁹.

⁶⁰⁷ Απόσπασμα από την παρουσίαση της έκδοσης, με υπογραφή του Κώστα Ε. Τσιρόπουλου.

⁶⁰⁸ Εμίλ Σιοράν, *Για δάκρυα και για αγίους*, σ. 13.

⁶⁰⁹ Ο.π., σ. 41.

5. Ο Σιοράν μιλάει για τον Σιοράν: Συζήτηση με τη Συλβί Ζωντώ / Cioran: Entretiens avec Sylvie Jaudeau

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Κωστής Παπαγιώργης
Εκδότης:	Printa
Έτος έκδοσης:	2005
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	126
Σχήμα:	21x14
I.S.B.N.:	9606624005

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Κορμό και “αφορμή” για το βιβλίο αποτελούν οι συζητήσεις που είχε, λίγα χρόνια πριν το θάνατό του, ο Ε. Μ. Σιοράν με τη μελετήτρια του έργου του, Συλβί Ζωντώ. Στο πρώτο μέρος, η Ζωντώ συγκεντρώνει τα σημαντικότερα σημεία αυτών των συζητήσεων: ο φιλόσοφος απαντά με την απλή αλλά μεστή γλώσσα της φιλικής κουβέντας προσφέρει βασικά κλειδιά ερμηνείας του έργου του, ξεκαθαρίζει τη σχέση του απέναντι στην ιστορία, το μυστικισμό, την αγιοσύνη, και μιλά για τα αναγνώσματά του, τη φιλοσοφία και τη γλώσσα της, την ποίηση, τη μουσική, τη νοσταλγία, την απελπισία, την εκστατική εμπειρία. Στο δεύτερο μέρος του βιβλίου, η Σ. Ζωντώ αναλύει, ένα προς ένα, όλα τα έργα του Ε. Μ. Σιοράν, παρακολουθώντας την πορεία της σκέψης του από τα πρώτα ήδη βιβλία που, νεαρός, εξέδωσε στη Ρουμανία. Μετά από ένα εργοβιογραφικό σημείωμα, στην ελληνική έκδοση έρχεται να προστεθεί ένα παράρτημα με φωτογραφικό υλικό και ένα απάνθισμα σκέψεων, ρήσεων, απαντήσεων του φιλοσόφου, ερανισμένων από ένα μεγάλο σώμα συνεντεύξεων που ο Σιοράν παραχώρησε σε διάφορες εποχές.

Αποκαλύπτοντας τον άνθρωπο Σιοράν και ταυτόχρονα προσφέροντας μια σύντομη αλλά περιεκτική ανάλυση όλων των βιβλίων του, το μικρό τούτο βιβλίο

αποτελεί ιδανική εισαγωγή αλλά και απαραίτητο βοήθημα για όποιον φιλέρευνο αναγνώστη θα ήθελε να εντρυφήσει περαιτέρω στο σιορανικό έργο»⁶¹⁰.

Απόσπασμα από το μεταφρασμένο έργο:

«...Μιλούσα πάντα με αγνώστους και έμαθα πάρα πολλά από αυτές τις συζητήσεις: αυτό είναι πολύ σημαντικό, κεφαλαιώδες. Κυρίως τρέφω κάποια αδυναμία για τους κάπως διαταραγμένους τύπους. Στη Ρουμανία, ανάμεσα στους εξήντα χιλιάδες κατοίκους του Σιμπίου, γνώριζα όλους τους ψιλοαποτυχημένους... Και οι ποιητές ανήκουν στην ίδια κατηγορία... Κι ύστερα υπάρχει αυτό το εξόχως βάλκανικό φαινόμενο: ο αποτυχημένος είναι ένας τύπος πολύ προικισμένος, που όμως δεν προκόβει, που υπόσχεται τα πάντα και δεν τηρεί τις υποσχέσεις του. Οι μεγάλοι φίλοι μου στη Ρουμανία δεν ήταν οι συγγραφείς αλλά οι αποτυχημένοι»⁶¹¹.

6. Ο πειρασμός του υπάρχειν / La tentation d'exister

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Δημήτρης Δημητριάδης
Εκδότης:	Scripta
Έτος έκδοσης:	2007
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	236
Σχήμα:	20x14
I.S.B.N.:	9607909836

⁶¹⁰ Εμπορική παρουσίαση του μεταφρασμένου έργου. Βλέπε επίσης εκτενή παρουσίαση του μεταφρασμένου έργου στο <http://pandoxeio.com/2011/09/11/cioran/>.

⁶¹¹ Απόσπασμα από το μεταφρασμένο έργο. Αναφέρεται στην εμπορική παρουσίαση του μεταφρασμένου τόμου.

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

Ο μεταφρασμένος τόμος περιλαμβάνει τα κεφάλαια: «Το να σκέφτεσαι εναντίον του εαυτού σου», «Περί ενός ασθμαίνοντα πολιτισμού», «Μικρή θεωρία της μοίρας», «Πλεονεκτήματα της εξορίας», «Ένας λαός μοναχικών», «Επιστολή για κάποια αδιέξοδα», «Το ύφος ως περιπέτεια», «Πέραν του μυθιστορήματος», «Το εμπόριο των μυστικών», «Λύσσα και εγκαρτέρηση», «Ο πειρασμός του υπάρχουν» και «Επίμετρο».

Απόσπασμα από το μεταφρασμένο έργο:

«Υπάρχει μια θανάσιμη γνώση για τη ζωή, εκ γενετής καταστροφική, την οποία επικαλούνται και συγχρόνως απορρίπτουν τα δοκίμια αυτού του βιβλίου. Τούτο σημαίνει ότι αυτά αναπτύσσονται ως αλληλουχία από αμφιταλαντεύσεις, ως εικονογράφηση μιας εσωτερικής σύγκρουσης. Εάν ο συγγραφέας, μεταξύ του είναι και του ειδέναι, επιλέγει εν τέλει το πρώτο, το κάνει επειδή έχει ασκηθεί να σκέφτεται εναντίον του εαυτού του, εναντίον των βεβαιότητων του· άλλη μια εσωτερική αντιπαλότητα, την οποία έχει, αυτήν τη φορά, εγκαταστήσει στην πιο μύχια περιοχή του. Διότι, όποιος έχει διαγνώσει κάποιες αποπνικτικές αλήθειες, όπως συμβαίνει με τον Σιοράν, ο μόνος τρόπος για να επιβιώσει, είναι να τις απαρνηθεί, και, αφού το επιτύχει, να εξεγερθεί εναντίον της ίδιας τους της γνώσης. Ο πειρασμός του υπάρχουν είναι διαμαρτυρία κατά της νηφαλιότητας, παθιασμένη αναλογία του ψεύδους, επιστροφή σε κάποιες σωτήριες μυθοπλασίες»⁶¹².

7. Στοχασμοί / *Precis de decomposition*

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Γαλλικά
Μετάφραση από:	Γαλλικά
Μεταφραστής:	Κωστής Παπαγεώργης
Εκδότης:	Εξάντας
Έτος έκδοσης:	2010

⁶¹² Από την παρουσίαση στο οπισθόφυλλο του μεταφρασμένου έργου.

Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	368
Σχήμα:	21x14
I.S.B.N.:	9602566893

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Ο περίφημος για τον πεσιμισμό του (που κάποιες φορές φτάνει στα όρια του μηδενισμού) Ρουμάνος φιλόσοφος άφησε πίσω του πλήθος συγγραμμάτων, δύο από τα οποία συνθέτουν τον παρόντα τόμο: *Εγκόλπιο ανασκολοπισμού* (...) και *Εξομολογήσεις και αναθεματισμοί*»⁶¹³.

Στο *Εγκόλπιο ανασκολοπισμού* περιλαμβάνονται τα κεφάλαια: «Εγκόλπιο ανασκολοπισμού», «Ο ευκαιριακός στοχαστής», «Όψεις της παρακμής», «Η αγιότητα και οι μορφασμοί του απόλυτου», και «Αποκηρύξεις»), ενώ στις *Εξομολογήσεις και Αναθεματισμοί* τα κεφάλαια: «Στα όρια της ύπαρξης», «Κατάγματα», «Μαγεία της απογοήτευσης», «Ενώπιον των στιγμών», «Εξορκισμοί» και «Αυτή η ολέθρια διαύγεια»).

Απόσπασμα από το μεταφρασμένο έργο:

«Η ιστορία δεν είναι παρά μια παρέλαση ψεύτικων Απολύτων, μια διαδοχή ναών που αφιερώθηκαν σε προσχήματα, ένας εξευτελισμός του πνεύματος μπροστά στο Απίθανο. Ακόμα κι όταν απομακρύνεται από τη θρησκεία, ο άνθρωπος παραμένει υποτελής της. Αφού πρώτα κάνει τα πάντα για να χαλκεύσει είδωλα των θεών, στη συνέχεια τους παραδίδεται πυρετικά: η ανάγκη για το πλασματικό, για τη μυθολογία θριαμβεύει σε βάρος του προφανούς και του γελοίου. Η ικανότητα του να λατρεύει ευθύνεται για όλα τα εγκλήματα του: όποιος αγαπά με τρόπο ανάρμοστο έναν θεό, εξαναγκάζει τους άλλους να τον αγαπήσουν, έτοιμος να τους εξοντώσει αν αρνηθούν. Δεν υπάρχει μισαλλοδοξία, ιδεολογική αδιαλλαξία ή προσηλυτισμός, που να μην αποκαλύπτει το κτηνώδες βάθος του ενθουσιασμού»⁶¹⁴.

⁶¹³ Ξενοφών Μπρουντζάκης, ό.π.

⁶¹⁴ Εμίλ Τσιοράν, *Εγκόλπιο ανασκολοπισμού*, εκδόσεις «Εξάντας», μετάφραση Κωστής Παπαγιώργης, Αθήνα 1988, σ. 9.

ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ

1. Σύντομη σταθμοί στη σύγχρονη ρουμανική ποίηση

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Πρόλογος και απόδοση:	Αντώνης Μυστακίδης
Εκδότης:	
Έτος έκδοσης:	1943
Τόπος έκδοσης:	Θεσσαλονίκη
Αριθμός σελίδων:	
Σχήμα:	

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

Απόσπασμα από τον «Πρόλογο» του μεταφρασμένου έργου:

2. Ανθολογία ρουμανικής ποίησης

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Πρόλογος και απόδοση:	Γιάννης Ρίτσος
Εκδότης:	Κέδρος
Έτος έκδοσης:	1961
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	246
Σχήμα:	24x17

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

Εκτός από τα δημοτικά τραγούδια, στον τόμο ανθολογούνται οι ποιητές Τουντόρ Αργκέζι (Tudor Arghezi), Γκεόργκε Μπακόβια (George Bacovia), Οκτάβιαν Γκόγκα (Octavian Goga), Γκεόργκε Τοπιρτσεάνου (George Topârceanu), Εμίλ Ισάκ (Emil Isac), Βίκτορ Ευθυμίου (Victor Eftimiu), Περπεσίτσιους (Perpescius), D. Panaitescu (Ντ. Παναϊτέσκου), Ντεμοστένε Μποτέζ (Demostene Botez), Οτιλία Καζμίρ (Otilia Cazimir), Λουτσιάν Μπλάγκα (Lucian Blaga), Άλφρεντ Μάρκουλ Σπέρμπερ (Alfred Marcus Sperber), Μπενζαμίν Φουντογιάνου (Benjamin Fundoianu), Αλεξάντρου Φιλιπίντε (Alexandru Filippide), Ζαχαρία Στάνκου (Zaharia Stancu), Καμίλ Μπαλταζάρ (Camil Baltazar), Ιλαρίε Βορόνκα (Ilarie Voronca), Χόρβατ Ίμρε (Horvath Imre), Μαρτσέλ Μπρεσλάσου (Marcel Breslaşu), Τσέμλερ Φέρεντς (Cemler Ferenz), Ράντου Μπουρεάνου (Radu Boureanu), Μιχάϊ Μπενιούκ (Mihai Beniuc), Τζέο Μπόγκζα (Geo Bogza), Τσιτσερόνε Τεοντορέσκου (Cicerone Teodorescu), Βιρτζίλ Τεοντορέσκου (Virgil Teodorescu), Ντουμήτρου Κόρμπεα (Dumitru Corbea), Εουτζέν Ζεμπελεάνου (Eugen Jebeleanu), Μιρόν Ράντου Παρασκιβέσκου (Miron Radu Paraschivescu), Στεφάν Ποπέσκου (Ștefan Popescu), Κις Γιενό (Chiș Jenő), Ιόν Μπανούτσα (Ion Bănuță), Μαρία Μπάνους (Maria Bănuș), Μάγντα Ίσανος (Magda Isanos), Εουτζέν Φρούνζα (Eugen Frunză), Μίχου Ντραγκομίρ (Mihu Dragomir), Νικολάε Ταούτου (Nicolae Tăutu), Βερόνικα Πορουμπάκου (Veronica Porumbacu), Πέτρε Σολομόν (Petre Solomon), Βίκτορ Τούλμπουρε (Victor Tulbure), Νίνα Κασσιάν (Nina Cassian), Α. Ε. Μπακόνσκυ (A.E. Baconsky), Νταν Ντεσλιού (Dan Deșliu), Αλεξάνδρου Αντριτσίου (Alexandru Andrițoiu), Ιόν Μπραντ (Ion Brad), Αουρέλ Ράου (Aurel Rău), Τιμπέριου Ουτάν (Tiberiu Utan) και Νικολάε Λάμπις (Nicolae Labiș). Για κάθε ποιητή παρατίθεται βιο-βιβλιογραφικό σημείωμα⁶¹⁵.

Απόσπασμα από τον «Πρόλογο» του μεταφρασμένου έργου:

«Η Ανθολογία αυτή περιλαμβάνει μόνο ποιητές του αιώνα μας - ποιητές που έδωσαν το έργο τους μέσα στα τελευταία εξήντα χρόνια (...). Αν παρουσιάσω τους ποιητές του αιώνα μας, αυτό γίνεται όχι γιατί εκτιμώ λιγότερο τους προγενέστερούς τους (...), αλλά γιατί τα προβλήματα τους και οι αναζητήσεις τους, τόσο οι κοινωνικές όσο και οι αισθητικές, βρίσκονται περισσότερο κοντά μας, μας είναι πιο συγγενικές. Συχνά έχουμε την εντύπωση που ακούμε γνώριμες φωνές - κάποτε του Γρυπάρη, του

⁶¹⁵ Βλέπε περιοδικό «Νέα Εστία», τεύχος 0 (τμ. 98), «Ρουμάνοι ποιητές: είκοσι εννέα ποιήματα», σσ. 854-877.

Ουράνη, του Καρνωτάκη, του Άγρα, του Μαλακάση, του Πορφύρα, σπανιότερα του Παλαμά, κάποτε του Σικελιανού και του Βάρναλη, κι άλλοτε άλλων νεότερων ποιητών μας»⁶¹⁶.

3. Ανθολογία Ρουμάνων πεζογράφων

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Μεταφραστής:	Άρης Δικταίος, Στέφανος Βουδούμπας
Πρόλογος:	Τούντορ Βιάνου
Εισαγωγή:	Στράτος Μυριβήλης
Εκλογή / επιμέλεια:	Στράτος Μυριβήλης
Εκδότης:	Γ. Φέξη
Έτος έκδοσης:	1963
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	320
Σχήμα:	24x17

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

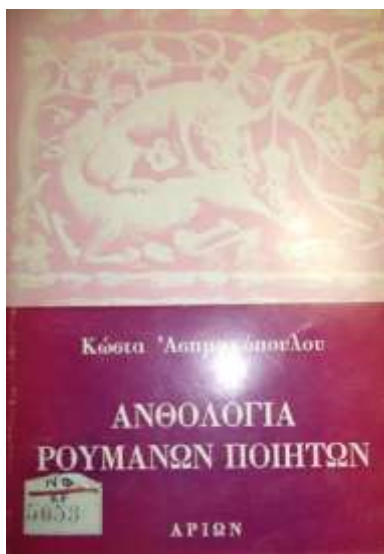
Ανθολογούνται οι Ρουμάνοι πεζογράφοι: Κωνσταντίν Νεγκρούτσι (Constantin Negruzzi, 1808-1868), Νικολάε Φιλμιόν (Nicolae Filimon 1819-1865), Ιόν Κρεάγκα (Ion Creangă, 1837-1889), Ιόν Λούκα Καρατζιάλε (I.L. Caragiale, 1893-1921), Μπάρμπου Στεφανέσκου-Ντελαβράντσεα (Barbu Ștefănescu-Delavrancea, 1858-1918), Γκάλα Γκαλακτιόν (Gala Galaction, 1879-1961), Ι. Αλ Μπρατέσκου-Βοϊνέστι (I. Al. Brătescu-Voinești, 1868-1946), Μιχαήλ Σαντοβεάνου (Mihail Sadoveanu, 1880-1961), Τούντορ Αργκέζι (Tudor Arghezi, 1880-1967), Παναίτ Ιστράτι (Panait Istrati, 1884-1935), Καμίλ Πετρέσκου (Camil Petrescu, 1894-1957), Τζεόρτζε Καλινέσκου (Geroge Călinescu, 1899-1965), Ιόν Μαρίν Σαντοβεάνου (Ion Marin Sadoveanu, 1893-1964), Αλεξάντρου Σαχία (Alexandru Sahia, 1908-1937), Τσέο Μπόγκζα (Geo Bogza, 1908-1993), Βαλέριου Εμίλ Γκαλάν (Valeriu Emil Galan, 1921-1995), Εουσέμπιου Καμιλάρ (Eusebiu Camilar, 1910-1965), Νικολάε Ζιάνου (Nicolae Jianu, 1916-1982) και Αουρέλ Μιχάλε (Aurel Mihale, 1922-).

⁶¹⁶ Γιάννης Ρίτσος, «Εισαγωγικό σημείωμα», σ. 10.

Απόσπασμα από τον «Πρόλογο» του μεταφρασμένου έργου:

«Τούτη η ανθολογία λοιπόν έχει σκοπό να γίνει ο σχολιαστής της κοινωνικής ανάπτυξης των Ρουμάνων, τα τελευταία εκατόν πενήντα χρόνια, μια χρονική περίοδο όπου διαμορφώθηκε μια λογοτεχνία ρωμαλέα, δεμένη στενά με την εξέλιξη της σύγχρονης ευρωπαϊκής λογοτεχνίας, και εξυπηρετημένη από πολυάριθμα ταλέντα που αξίζουν να γίνουν γνωστά για τη συμβολή που πρόσφεραν στην παγκόσμια λογοτεχνία, δίνοντας μορφή καλλιτεχνική στα ιδιαίτερα στοιχεία της χώρας τους και στην ψυχοσύνθεση του λαού της»⁶¹⁷.

4. Ανθολογία Ρουμάνων ποιητών

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Μεταφραστής:	Κώστας Ασημακόπουλος
Εισαγωγή:	Κώστας Ασημακόπουλος
Εκδότης:	Αρίων
Έτος έκδοσης:	1974
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	261
Σχήμα:	24x17

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

Ανθολογούνται οι ρουμάνοι ποιητές: Τουντόρ Αργκέζι (Tudor Arghezi, 1880-1967), Τζεόρτζε Μπακόβια (George Bacovia, 1881-1957), Οκτάβιαν Γκόγκα (Octavian Goga, 1881-1938), Ιόν Μινουλέσκου (Ion Minulescu, 1881-1944), Βασίλε Βοϊκουλέσκου (Vasile Voiculescu, 1884-1963), Ματέιου Ι. Καρατζιάλε (Mateiu I. Caragiale, 1885-1936), Εμίλ Ισάκ (Emil Isac, 1889-1955), Βίκτωρ Εφτιμίου (Victor

⁶¹⁷ Τούντορ Βιάνου, «Πρόλογος», σ. 19.

Eftimiu, 1889-1972), Ιόν Πιλλάτ (Ion Pillat, 1891-1944), Αντριάν Μανίου (Adrian Maniu, 1891-1968), Ντεμοστένε Μποτέζ (Demosteze Botez, 1893-1973), Οτιλία Καζιμίρ (Otilia Cazimir, 1894-1967), Λουτσιάν Μπλάγκα (Lucian Blaga, 1895-1961), Ιόν Μπάρμπου (Ion Barbu, 1895-1961), Ιόν Βινέα (Ion Vinea, 1895-1964), Tristan Tzara (Tristan Tzara, 1896-1963), Μπενζαμίν Φουντογιάνου (Benjamin Funtoianu, 1898-1944), Γκεόργκε Καλινέσκου (George Călinescu, 1899-1965), Αλεξάντρου Φιλιππίντε (Alexandru Philippide, 1900-1979), Ζαχαρία Στάνκου (Zaharia Stancu, 1902-1974), Ιλάριε Βορόνκα (Ilarie Voronca, 1903-1946), Ράντου Μπουρεάνου (Radu Boureanu, 1906-1997), Εμίλ Τζιουργιτζικά (Emil Giurgică, 1906-1990), Ντράγκος Βραντσεάνου (Dragoș Vrânceanu, 1907-1977), Μιχάι Μπενιούκ (Mihai Beniuc, 1907-1988), Τσιτσερόνε Τεοντορέσκου (Cicerone Teodorescu, 1908-1974), Βιρτζίλ Τεοντορέσκου (Virgil Teodorescu, 1909-1987), Εουτζέν Ζεμπελεάνου (Eugen Jebeleanu, 1911-1991), Μιρόν Ράντου Παρασκιβέσκου (Miron Radu Paraschivescu, 1911-1971), Εμίλ Μπόττα (Emil Botta, 1911-1977), Μαρία Μπάνους (Maria Banuș, 1914-1999), Τζέλλου Ναούμ (Gellu Naum, 1915-2001), Μάγντα Ίσανος (Magda Isanos, 1916-1944), Μίχου Ντραγκομίρ (Mihu Dragomir, 1919-1964), Τζέο Ντουμιτρέσκου (Geo Dumitrescu, 1920-2004), Ντιμίτριε Στελάρου (Dimitrie Stelaru, 1917-1971), Φραντζίσκ Πακουράρου (Francisc Păcurariu, 1920-1997), Βερόνικα Πορουμπάκου (Veronica Porumbacu, 1921-1977), Στεφάν Αουγκουστίν Ντοϊνάς (Ștefan Augustin Doinaș, 1922-2002), Ιόν Καραγιόν (Ion Caraion, 1923-1986), Βίκτορ Φελέα (Victor Felea, 1923-1993), Νίνα Κασσιάν (Nina Cassian, 1924-2014), Ανατόλ Ε. Μπακόνσκυ (Anatol E. Baconsky, 1925-1977), Αουρέλ Γκουργκιάνου (Aurel Gurghianu, 1924-1987), Λεονίντ Δίμοβ (Leonid Dimov, 1926-1987), Ντουμίτρου Ποπέσκου (Dumitru Popescu, 1928-), Ιόν Μπραντ (Ion Brad, 1929-), Αλεξάντρου Αντριτσόιου (Alexandru Andrițoiu, 1929-1996), Ιόν Χορέα (Ion Horea, 1929-), Αλεξάντρου Καπράριου (Alexandru Căprariu, 1929-1988), Μοντέστ Μοραρίου (Modest Morariu, 1929-1988), Βασίλε Νικολέσκου (Vasile Nicolescu, 1929-1990), Τιμπέρτιου Ουτάν (Tiberiu Utan, 1930-1994), Αουρέλ Ράου (Aurel Rău, 1930-), Μίρτσεα Ιβανέσκου (Mircea Ivănescu, 1931-2011), Πέτρε Στόικα (Petre Stoica, 1931-2009), Νικίτα Στανέσκου (Nichita Stănescu, 1933-1983), Άνγκελ Ντουμπραβεάνου (Anghel Dumbrăveanu, 1933-2013), Χόρια Ζιλιέρου (Horia Zilieru, 1933-), Φλορέντα Άλμπου (Florența Albu, 1934-2000), Νικολάε Λάμπις (Nicolae Labiș, 1935-1956), Κορνελίου Στούρτζου (Corneliu Sturzu, 1935-1992), Μαρίν Σορέσκου (Marin Sorescu, 1936-1996), Γκεόργκε Τομοζέι (Gheorghe Tomozei, 1936-1997), Ιοανίντ Ρομανέσκου (Ioanid Romanescu, 1937-1996), Άννα Μπλαντιάνα (Ana Blandiana, 1942-), Ιόν Αλεξάνδρου (Ion Alexandru, 1941-2000), Γκαμπριέλα Μελινέσκου (Gabriela Melinescu, 1942-), Άντι Κουσίν (Adi Cusin, 1941-2008) και Αντριάν Παουνέσκου (Adrian Păunescu, 1943-2010).

Απόσπασμα από το μεταφρασμένο έργο:

«Η σκέψη που κυριάρχησε στη συγκρότηση της ανθολογίας ήταν να περιληφθούν με χρονολογική σειρά γεννήσεων αντιπροσωπευτικοί ποιητές απ' όλες τις σχολές κι' εποχές - που συμπορεύονται μάλιστα με τις αντίστοιχες τις ελληνικές - και να πέσει το κύριο βάρος στη νεότερη ποίηση, αυτή που απολογεί και ομολογεί βιώματα των ημερών μας. Ίσως, γιατί στην επίκαιρη ποίηση - επίκαιρη και όχι επικαιρική - βλέπω έναν αποκαλυπτικό κώδικα για πολλά απ' όσα φοβερά και ανόσια βαραίνουν σήμερα το πεπρωμένο του ανθρώπου»⁶¹⁸.

⁶¹⁸ Κώστας Ασημακόπουλος, «Εισαγωγή», σ. 38.

5. Ρουμάνοι πεζογράφοι και ποιητές

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Μεταφραστής:	Μενέλαος Λουντέμης
Πρόλογος:	Ion Brad
Εκδότης:	Δωρικός
Έτος έκδοσης:	1978
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	246
Σχήμα:	22x14

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

Στο μεταφρασμένο τόμο ανθολογούνται οι πεζογράφοι Ντιμήτριε Μπολιντινεάνου (Dimitrie Bolintineanu), Ιόν Κρεάγκα (Ion Creangă), Ιόν Λούκα Καρατζιάλε (Ion Luca Caragiale), Λίβιου Ρεμπρεάνου (Liviu Rebreanu), Μιχαήλ Σαντοβεάνου (Mihail Sadoveanu), Τζέζαρ Πετρέσκου (Cezar Petrescu), Λαουρέντσιου Φούλγκα (Laurențiu Fulga), Μαρίν Πρέντα (Marin Preda), Εουτζέν Μπάρμπου (Eugen Barbu), Νικολάε Στεφανέσκου (Nicolae Ștefănescu), Φανούς Νεάγκου (Fănuș Neagu), Ντ. Ρ. Ποπέσκου (Dumitru Radu Popescu), Ιόν Μπαϊέσου (Ion Băieșu), Τζεόρτζε Μακοβέσκου (George Macovescu), Μίρτσεα Μάλιτσα (Mircea Maliță), Οκταβιάν Πάλερ (Octavian Paler) και Τίτους Πόποβιτς (Titus Popovici) και οι ποιητές Γκριγόρε Αλεξανδρέσκου (Grigore Alexandrescu), Βασίλε Αλεξαντρί (Vasile Alecsandri), Μιχάι Εμινέσκου (Mihai Eminescu), Αλεξάνδρου Ματσεντόνσκι (Alexandru Macedonschi), Ντούλιου Ζαμφιρέσκου (Duliu Zamfirescu), Τζεόρτζε Κοσμούκ (George Coșbuc), Νικολάε Ιόργκα (Nicolae Iorga), Τούντορ Αργζέζι (Tudor Arghezi), Οκταβιάν Γκόγκα (Octavian Goga), Τζεόρτζε Μπακόβια (George Bacovia), Ιόν Μινουλέσκου (Ion Minulescu), Τζεόρτζε Τοπαρτσεάνου (George Topârceanu), Εμίλ Ισάκ (Emil Isac), Ιόν Πιλλάτ (Ion Pillat), Ντεμοστένε Μποτέζ (Demostene Botez), Λουτσιάν Μπλάγκα (Lucian Blaga), Ιόν Μπάρμπου (Ion Barbu), Ιόν Βίνεα (Ion Vinea), Τζεόρτζε Καλινέσκου (George Călinescu), Αλεξάνδρου Φιλιπίντε (Alexandru Filippide), Ζαχαρία Στάνκου

(Zaharia Stancu), Καμίλ Μπαλταζάρ (Camil Baltazar), Γκεόργκε Λέσνεα (Gheorghe Lesnea), Ιλάριε Βορόνκα (Iarie Voronca), Ράντου Μπουρεάνου (Radu Boureanu), Μιχάι Μπενιούκ (Mihai Beniuc), Ντράγκος Βραντζεάνου (Dragoș Vrânceanu), Τζεο Μπόγκζα (Geo Bogza), Βιρτζίλ Τεοντορέσκου (Virgil Teodorescu), Κ. Νισιπεάνου (C. Nisipeanu), Μ. Ρ. Παρασκιβέκου (M.P. Paraschivescu), Εουτζέν Ζεμπελεάνου (Eugen Jebeleanu), Εμίλ Μπότα (Emil Bota), Βλάικου Μπάρνα (Vlaicu Bârna), Ντ. Στελάρου (D. Stelaru), Μ. Μπανούς (M. Bănuș), Ι.Σ. Μανολέσκου (I.S. Manolescu), Τζέλλου Ναούμ (Gellu Naum), Μάγδα Ίσανος (Magda Isanos), Τζ. Νταν (G. Dan), Τζέο Ντουμιτρέσκου (Geo Dumitrescu), Βερονίκα Πορουμπάκου (Veronica Porumbacu), Φράντισκ Πακουράριου (Francisc Păcurariu), Στεφάν Αουγκουστίν Ντοϊνάς (Ștefan Augustin Doinaș), Μαριάννα Ντουμητρέσκου (Mariana Dumitrescu), Βίκτωρ Φέλεα (Victor Felea), Ιόν Καραϊόν (Ion Caraion), Νίνα Κασσιάν (Nina Cassian), Αουρέλ Γκουργκιάνου (Aurel Gurghianu), Τραγιάν Γιάνκου (Traian Iancu), Α.Ε. Μπακόνσκι (A.E. Baconsky), Τ. Τζεόρτζε, Β. Τούλμπουρε (V. Tulbure), Ντ. Τράνκα (D. Trancă), Νταν Ντεσλιού (Dan Deșliu), Ρ. Καρνέτσι (R. Cârnelci), Ντ. Ποπέσκου (Dumitru Popescu), Τ. Γ. Μαϊορέσκου (T.G. Maioreescu), Ιόν Ντόντου Μπαλάν (Ion Dodu Bălan)⁶¹⁹, Αλ. Αντριτόιου (Al. Andrițoiu), Ιόν Μπράντ (Ion Brad), Β. Νικουλέσκου (V. Niculescu), Αουρέλ Ράου (Aurel Rău), Αλ. Καπράριου (Al. Căprariu), Τιμπέριου Ουτάν (Tiberiu Utan), Π. Στόϊκα (Petre Stoica), Π. Γκελμέζ (Petre Ghelmez), Ντ. Γκεοργκίου (Dumitru Gheorghiu), Α. Ντουμπραβεάνου (A. Dumbrăveanu), Νικήτα Στανέσκου (Nichita Stănescu), Ρόμουλος Βουλπέσκου (Romulus Vulpescu), Ο. Τζενάρου (O. Genaru), Φ. Άλμπου (F. Albu), Νικολάε Λάμπις (Nicolae Labiș), Κορνέλιου Σερμπάν (Corneliu Șerban), Νικ. Στοϊάν (Nicolae Stoian), Γκεόργκε Τομοζέι (Gheorghe Tomozei), Νικ. Ντράγκος (Nicolae Dragoș), Τζέζαρ Μπαλτάγκ (Cezar Baltag), Ιλεάνα Μαλαντζόιου (Ileana Malanciuiu), Κ. Ιβανέσκου (C. Ivănescu), Κ. Μπούζεα (C. Buzea), Ιοάν Αλεξάντρου (Ioan Alexandru), Άννα Μπλαντιάνα (Ana Blandiana), Αντριάν Παιουνέσκου (Adrian Păunescu), Γκεόργκε Αλμπόιου (Gheorghe Alboiu), Ντίνου Φλαμίντ (Dinu Flămând), Μάρα Νικοάρα (Mara Nicoară), Ιωάννα Ντιακονέσκου (Ioana Diaconescu) και Μίρτσεα Ντινέσκου (Mircea Dinescu).

Στις σελίδες του περιλαμβάνονται επίσης τα δημοτικά τραγούδια «Το μοναστήρι του Άρτζεζ», «Νεγκινίτσα», «Ο θάνατος του ξενιτεμένου» και «Ντόινα».

Απόσπασμα από τον «Πρόλογο» του μεταφρασμένου έργου:

«Η έκδοση αυτή, δεν είναι μόνο φόρος τιμής στη μνήμη του πολύπλευρου έλληνα συγγραφέα που τον χάσαμε τόσο πρόωρα, μα και μια καινούρια ευκαιρία για να προσθέσουμε ένα άξιο στοιχείο στον πλούσιο πίνακα των ρουμανοελληνικών εκπολιτιστικών σχέσεων. Επειδή είναι γενικά παραδεκτό πως για να έχει διάρκεια το ωραίο του χρειάζεται αδιάκοπη ανανέωση, ασταμάτητες προσπάθειες. Η ψυχή των λαών μας, πάντα ζωντανή, αποκτά συνέχεια, νέες δυνάμεις και αξίες, γιατί και ο χρόνος και οι ιστορικές συνθήκες δίνουν νέα υπόσταση στη λέξη, αυτό το θαυμαστό δομικό υλικό που δένει βιβλίο με βιβλίο τη γιγάντια οικοδομή του ευρωπαϊκού πολιτισμού»⁶²⁰.

⁶¹⁹ Βλέπε τη μετάφραση του δοκίμιου «Η πνευματική ηλικία της ρουμανικής λογοτεχνίας», περιοδικό «Νέα Εστία», τεύχος 1152, σ. 887, την οποία υπογράφει ο Γ. Χουρμουζιάδης.

⁶²⁰ Ion Brad, «Πρόλογος», σσ. 8-9.

6. Πέντε σύγχρονοι Ρουμάνοι πεζογράφοι

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Απόδοση - Εισαγωγή:	Λάμπρος Πετσίνης
Εκδότης:	Καστανιώτης
Έτος έκδοσης:	1981
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	223
Σχήμα:	22x14

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

Ο μεταφρασμένος τόμος περιλαμβάνει τα κεφάλαια: «Μια ματιά στην Ιστορία της Ρουμανικής Λογοτεχνίας» (Λάμπρος Πετσίνης), «Η σκάλα» (Λούτσια Ντεμέτριους), «Υποβιβασμός» (Εουτζέν Μπάρμπου), «Άνθρωποι και ανθρωπάκια» (Τίτους Πόποβιτς), «Οδός Απείρου αριθμός μηδέν» (Οβίντιου Κωνσταντίνεσκου) και «Η συνάντηση» (Μαρίν Πρέντα).

Απόσπασμα από τον «Πρόλογο» του μεταφρασμένου έργου:

«Τα πέντε διηγήματα της συλλογής παρουσιάζουν στον Έλληνα αναγνώστη πέντε από τους αξιόλογους εκπροσώπους της σύγχρονης ρουμανικής πεζογραφίας. Μία πεζογραφία πλούσια, με πολύ ενδιαφέρον, ελάχιστα όμως γνωστή στην Ελλάδα, όπως και γενικά ολόκληρη η ρουμανική λογοτεχνία. Κι αυτό σε αντίθεση με την νεοελληνική λογοτεχνία, η οποία γνωρίζει μεγάλη διάδοση και εκλαϊκευση στη Ρουμανία, χάρη στις πολυάριθμες μεταφράσεις που κυκλοφορούν εκεί κάθε χρόνο από το έργο όλων σχεδόν των Ελλήνων λογοτεχνών»⁶²¹.

⁶²¹ Λάμπρος Πετσίνης, «Μια ματιά στην Ιστορία της Ρουμανικής Λογοτεχνίας», σ. 15.

7. Ανθολογία βαλκανικού διηγήματος

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Μεταφραστής:	Μενέλαος Λουντέμης
Εκδότης:	Νίκος Βότσης
Έτος έκδοσης:	1981
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	414
Σχήμα:	24x14

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Ανθολογούνται ανά πέντε πεζογράφοι της κάθε βαλκανικής χώρας, σύνολο τριάντα. Στον πρόλογο τονίζεται η ανάγκη της στενότερης αλληλογνωριμίας των βαλκανικών λαών, μέσω της λογοτεχνίας. Πριν από την παράθεση των διηγημάτων, μπήκε εισαγωγή στη λογοτεχνία της κάθε χώρας. Πριν από το κάθε διήγημα, υπάρχει βιογραφία και φωτογραφία, του κάθε συγγραφέα. Η επιλογή των διηγημάτων έγινε, όχι τόσο ανάλογα με την αξία των ανθολογούμενων συγγραφέων, όσο με το αν δίνουν ή όχι τον εθνικό χαρακτήρα του λαού τους. Περιττό να προσθέσουμε, πως ο αναγνώστης, με τη μελέτη του έργου τούτου, αποχτάει πληρέστατη γνώση, όχι μονάχα της λογοτεχνίας των γειτονικών μας χωρών, αλλά και της νοοτροπίας των κατοίκων τους. Και τελειώνοντας το διάβασμα, θα διαπιστώσει, πως οι άνθρωποι είναι παντού οι ίδιοι, με τα ίδια προβλήματα, τις ίδιες χαρές και τις ίδιες λύπες. Και θα τους νιώσει πιο δικούς του, πιο φίλους»⁶²².

⁶²² Απόσπασμα από τον «Πρόλογο» του μεταφρασμένου έργου.

8. Μικρό απάνθισμα από τη Ρουμανική Δημοτική Ποίηση

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Μεταφραστής:	Βασίλειος Πηγής
Εκδότης:	Gutenberg
Έτος έκδοσης:	1984
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	143
Σχήμα:	24x17
I.S.B.N.:	978-960-7731-45-6

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

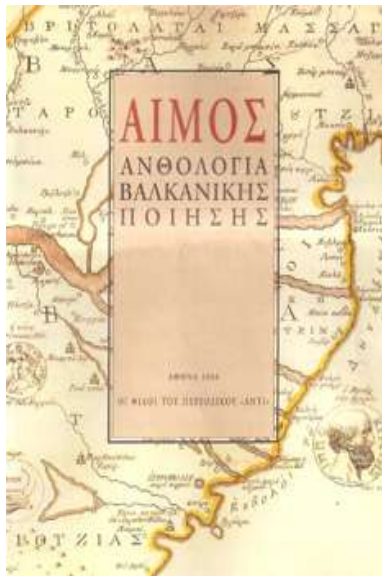
Μεταφράζονται οι λαϊκές δημιουργίες «Τραγούδια απ' τους γερόντους ή Μπαλάντες», «Ο Ερκουλέαν», «Η Μιορίτσα», «Ο Γκρούγια του Νοβάκ», «Το μοναστήρι του Άρτζες», «Χαϊντούκικα», «Της ξενιτιάς», «Του καημού και της αγάπης», «Του στρατιωτικού και του πολέμου», «Του χάρου και του κάτω κόσμου», «Έλατο», «Το χάραμα», «Για σήκωσ' τα ματόκλαδα», «Ιστορικά και άλλα τραγούδια» και «Φωνάγματα» και παρατίθεται αντίστοιχη πλούσια βιβλιογραφία. Πρόκειται για λαϊκές δημιουργίες που επιλέχθηκαν και δημοσιεύτηκαν από τον επιμελητή και μεταφραστή του τόμου, έτσι ώστε να αντιστοιχούν σε περιόδους που φτάνουν ως τις αρχές του 20^{ου} αιώνα, στο σύνολό τους περίπου εκατό ποιήματα και τραγούδια από όλα τα είδη της δημοτικής δημιουργίας, «τραγούδια κλέφτικα, του ξενιτεμού, του καημού και της αγάπης, του χαμού και του κάτω κόσμου, ιστορικά τραγούδια καθώς και παραλογές, όπως η μπαλάντα «Το μοναστήρι του Άρτζες», ένα αφηγηματικό ποίημα αντίστοιχο του ελληνικού Το γεφύρι της Άρτας»⁶²³.

⁶²³ Δ.Ρ. Ρέντης, «Μικρό απάνθισμα από τη ρουμανική δημοτική ποίηση», *Ριζοσπάστης*, 6 Ιαν. 1985, σ. 18: «Και μόνο απ' αυτό το δημοτικό τραγούδι αν ξεκινούσαμε, να ψάξουμε να βρούμε τις κοινές μας ρίζες, τα κοινά στοιχεία ανάμεσα στο γεφύρι και το μοναστήρι που χτίζουν οι μαστόροι Έλληνες και Ρουμάνοι με αρχιμάστορα που έχει και στους δυο το ίδιο όνομα, Μανώλης, θα προχωρούσαμε σε μια μελέτη που όχι μόνο ο χώρος δεν το επιτρέπει, αλλά ούτε και τα... κότσια μας! Δίνουμε αυτή την

Απόσπασμα από το μεταφρασμένο έργο:

«Η μπαλάντα Μιορίτσα είναι από τα πιο αντιπροσωπευτικά, και τα πιο δεδομένα ρουμανικά δημοτικά τραγούδια. Κυκλοφορεί σ' όλες τις περιοχές της χώρας, σε εννιακόσιες και πάνω παραλλαγές. Οι περισσότερες είναι μπαλάντες και οι άλλες κάλαντα. Τραγούδι, που υπάρχει εδώ και πολλούς αιώνες, εκφράζει μια αποκλειστική ρουμανική ιδιομορφία, χαρακτηριστική για την ιστορική εκείνη περίοδο, που η ποιμενική ήταν η κυριότερη απ' τις ασχολίες του ανθρώπου, στο χώρο της σημερινής Ρουμανίας. Πιο ειδικά, μεταφέρει μια αντίληψη για το θάνατο, που οι ρίζες της χάνονται στη μυθολογία της ποιμενικής ζωής, πολύ παλιών χρόνων»⁶²⁴.

9. Αίμος. Ανθολογία βαλκανικής ποίησης

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Μεταφραστής:	Κώστας Ασημακόπουλος
Εκδότης:	Οι φίλοι του περιοδικού «Αντι»
Έτος έκδοσης:	2006
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	548
Σχήμα:	24x17
I.S.B.N.:	9789608916401

παρουσίαση σαν πρόταση - από έναν που τις ίδιες γέφυρες αναζητούσε - για να διαβαστεί το βιβλίο αυτό, επειδή η δημοτική ποίηση δεν είναι μόνο πηγή πληροφόρησης αλλά και τροφοδότησης της σύγχρονης ποίησης και της λογοτεχνίας γενικότερα».

⁶²⁴ Βλέπε το κεφάλαιο «Η Μιορίτσα», σ. 34.

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Στις προθήκες των βιβλιοπωλείων μπορείτε τις ημέρες αυτές να αναζητήσετε τον τόμο ΑΙΜΟΣ, Ανθολογία Βαλκανικής Ποίησης. Είναι ένα βιβλίο που εξεδόθη με άκρα επιμέλεια, ύστερα από προσπάθεια 13 χρόνων, και για το οποίο δούλεψαν εντατικά πάνω από 100 μεταφραστές, ποιητές, ακαδημαϊκοί από όλες τις Βαλκανικές χώρες. Εκδότης του βιβλίου είναι Οι Φίλοι του Περιοδικού Αντί, μια πολιτιστική εταιρία που πριν από 20 χρόνια είχε επιμεληθεί και εκδώσει τον τόμο Κάτι το Ωραίο, που έμεινε στην ελληνική βιβλιογραφία καταγράφοντας και καταγγέλλοντας την κακογουστιά και την κατανάλωση.

Ο Αίμος είναι κάτι παραπάνω από την απλή παράθεση ποιημάτων από τις βαλκανικές χώρες. Ως διαδικασία πραγμάτωσης, απαίτησε τις εργώδεις προσπάθειες πολλών Βαλκάνιων διανοουμένων. Ως αποτέλεσμα καταγράφει την ποιητική δημιουργία λαών που, αν και γείτονες, αγνοούν ο ένας τον άλλο. Δεν είναι όμως μόνον η ποίηση παρούσα στον τόμο. Είναι πληροφορίες και στοιχεία του πολιτισμού όλων των βαλκανικών λαών. Ανάμεσα στους βαλκανικούς λαούς πρόσφατα, αλλά και παλιότερα, τον 19ο και τον 20ο αιώνα έγιναν αιματηρές, άγριες συγκρούσεις που έχουν καταγραφεί στο λαϊκό ασυνείδητο. Οι βαλκανικοί λαοί συνδέονται με «δεσμούς αίματος», με διττή την έννοια του όρου. Οι λαοί της βαλκανικής χερσονήσου αναγνωρίζονται με τραγούδια και ρυθμούς που ομολογούν ίδια πάθη και καημούς»⁶²⁵.

Απόσπασμα από τον «Πρόλογο» του μεταφρασμένου έργου:

«Παρά το γεγονός ότι στα Βαλκάνια υπάρχει μια πλούσια ποιητική παράδοση, αγνοείται σχεδόν στο σύνολό της από τους βαλκανικούς λαούς. Ο ανά χειράς τόμος, ο οποίος κυκλοφορεί ταυτόχρονα σε επτά βαλκανικές γλώσσες και έχει σκοπό να βοηθήσει στην καλύτερη γνωριμία αυτής της παράδοσης δημιουργώντας μια γέφυρα επικοινωνίας μεταξύ των βαλκανικών λαών, είναι το αποτέλεσμα της δουλειάς εκατό και πλέον ανθρώπων σε όλα τα Βαλκάνια, η οποία άρχισε πριν από αρκετά χρόνια. Το αναφέρουμε στην αρχή αυτού του σημειώματος για να τονίσουμε ότι το εν λόγω έργο ενέπνευσε και κινητοποίησε πολλούς ανθρώπους και σε μεγάλη διάρκεια. Η επιμονή αυτή δεν μπορεί να είναι τυχαία. [...]»⁶²⁶.

10. Βαλκάνιοι συγγραφείς

⁶²⁵ Απόσπασμα από το «Αίμος. Ένα γράμμα προς τους αναγνώστες του Αντί», Περιοδικό «Αντί», τεύχος 880, 3 Νοεμβρίου 2006, σ. 43.

⁶²⁶ Απόσπασμα από τον «Πρόλογο» του μεταφρασμένου έργου.

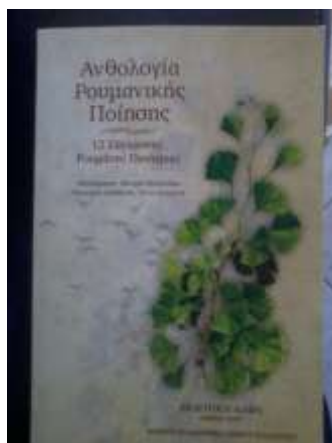
Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Μεταφραστής:	Μιχάλης Σταφυλάς
Εκδότης:	Στέφανος Βασιλόπουλος
Έτος έκδοσης:	2006
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	146
Σχήμα:	24x17
I.S.B.N.:	978-960-7731-45-6

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

Οι ρουμάνοι συγγραφείς Λουσιάν Μπλάγκα (Lucian Blaga), Τούντορ Αργκέζι (Tudor Arghezi), Νικολάε Λάμπις (Nicolae Labiş), Τζεόρτζε Μπακόβια (George Bacovia), Παναίτ Ιστράτι (Panait Istrati), Νικίτα Στανέσκου (Nichita Stănescu), Αντριάν Παουνέσκου (Adrian Păunescu), Ιοάν Σλάβιτσι (Ioan Slavici), Ιόν Μινουλέσκου (Ion Minulescu) και Ιόν Γκολιανό (Ion Guliano) ανθολογούνται μαζί με τους Βούλγαρους Κρίστο Μπότεφ, Κύριλ Τοπάλοβ, Ιβάν Βάζοφ, Κρίστο Σμύρνεσκι, Πάτερ Τοντόροφ, Ελία Κανέτι, Νικόλα Βαπτσάρωφ, Λιουμπόμιρ Λέβτσεφ, Στόινα Παρομάσκα, Κρίστο Μπόιτσεφ και Τσβετάν Τοντορόφ, τους Σέρβους Ίβο Αντριτς, Μίλοραντ Πάβιτς, Ντανίλο Κις και Μίλος Τζούριτς, τους Αλβανούς Ισμαήλ Κανταρέ, Φάτος Κονγκόλι, Μπέσνικ Μουσταφά, Μπασκίμ Σέχου, Τελέμαχος Κότσια και Φατμίρ Κοσί και τους Τούρκους Ναζίμ Χικμέτ Αζίζ Νεσίν, Ορχάν Παμούκ, Γιασάρ Κεμάλ, Μεχμέτ Γιασίν, Τσετίν Αλτάν, Αχμέτ Γιουρουλμάζ Εμινέ Εζνταμάρ και Νεντίμ Γκιουρσέλ.

11. Ανθολογία ρουμανικής ποίησης. 12 σύγχρονες ρουμάνες ποιήτριες

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Μεταφραστής:	Σάντρα Μιχαλάκη
Εκδότης:	Εκδοτική Άλφα

Έτος έκδοσης:	2007
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	206
Σχήμα:	22x14

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

Ανθολογούνται οι Ρουμάνες ποιήτριες Άννα Μπλαντιάνα (Ana Blandiana, 1942), Κωνσταντσα Μπούζεα (Constanța Buzea, 1941), Μάγδα Καρνέτσι (Magda Cârneci, 1955), Νίνα Κασσιάν (Nina Cassian, 1924), Ντενίσα Κομανέσκου (Denisa Comănescu, 1954), Ντανιέλα Κρασνάρου (Daniela Crăsnaru, 1950), Κάρμεν Φιράν (Carmen Firan, 1958), Ιωάννα Ιερονίμ (Ioana Ieronim, 1947), Μονίκα Σαβουλέσκου - Βουδούρη (Monica Săvulescu - Voudouri, 1942), Σαβιάνα Στανέσκου (Saviana Stănescu, 1967), Γκρέτε Τάρτλερ (Grete Tartler, 1948) και Λιλιάνα Ούρσου (Liliana Ursu, 1949).

Απόσπασμα από τον «Πρόλογο» του μεταφρασμένου έργου:

«Πολλά από αυτά τα ποιήματα είχαν επιλεγεί από τον Αμερικανό μεταφραστή Άνταμ Σόρκιν ενώ αρκετά είχαν χρησιμοποιηθεί στη θεατρική παράσταση με τίτλο Γυναικεία Ποίηση, η οποία παρουσιάστηκε με επιτυχία την 4^η Μαΐου 2006 στο θέατρο Επίκεντρο των Πατρών στο πλαίσιο των εκδηλώσεων “Πάτρα - Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης 2006”. Η παράσταση και η επιλογή των ελληνικών και των ρουμανικών ποιημάτων είχε γίνει από την Άννα Σωτρίνη ενώ η ποιητική προσαρμογή τους είχε γίνει από τον Γιάννη Καρτελιά»⁶²⁷.

12. Λυπάμαι που δεν είμαι Έλληνας

Στοιχεία μεταφρασμένου έργου:

Γλώσσα πρωτοτύπου:	Ρουμάνικα
Μετάφραση από:	Ρουμάνικα
Μεταφραστής:	Ανδρέας Ράδος ⁶²⁸

⁶²⁷ «Πρόλογος του εκδότη», σσ. 12-13.

⁶²⁸ Ανθολόγηση, μετάφραση στα ελληνικά, βιογραφικά σημειώματα και επίμετρο του μεταφραστή - συγγραφέα.

Εκδότης:	Σοκόλη
Έτος έκδοσης:	2007
Τόπος έκδοσης:	Αθήνα
Αριθμός σελίδων:	80
Σχήμα:	21x17

Περιγραφή του μεταφρασμένου έργου:

«Είναι ο τίτλος της ανθολογίας τεσσάρων Ρουμάνων ποιητών. Πρόκειται για έργα των ποιητών Νικήτα Στανέσκου (1933-1983), Μαρίν Σορέσκου (1936-1996), Άννα Μπλαντιάνα (1942) και Ιοανίντ Ρομανέσκου (1937-1996). Τον τίτλο της ανθολογίας ο μεταφραστής δανείσθηκε από ένα ποίημα του Ν. Στανέσκου. Είναι μια φράση που δεν αντιδικεί την αγάπη προς την πατρίδα του Ρουμάνου ποιητή, τον φωτεινό «εθνικισμό» του (ας μας επιτραπεί αυτή η έκφραση). Είναι κάτι που σηματοδοτεί, ακτινοβολεί στην ποίησή του. είναι η λατρεία του προς το αιώνιο ελληνικό πνεύμα - το απολλώνιο φως. Σηματοδοτεί μεταφορικά έναν από τους πυλώνες στη διαμόρφωση όχι μόνο του ρουμανικού πολιτισμού, αλλά και του ευρωπαϊκού πολιτισμού, στο σύνολό του. είναι η γέφυρα επικοινωνίας που πάντα είχε η πατρίδα του Εμινέσκου και Μπλάγκα με την πατρίδα του Ομήρου και του Ελύτη.

Η επιλογή των ποιητών εξηγείται από το γεγονός ότι αντιπροσωπεύουν διαφορετικές τάσεις στη ρουμανική ποίηση των δεκαετιών '60, '70 και '80 του εικοστού αιώνα, μία περίοδος αναζήτησης όπου «αναζωογονούνται νέες μορφές και λογοτεχνικών ρευμάτων της Δύσης, αλλά και της ρουμανικής εθνικής λογοτεχνίας»⁶²⁹.

Απόσπασμα από το μεταφρασμένο έργο:

«Καταραμένη Έλληνα,
Όπου να γυρίσω τη σκέψη μου, όπου και να στρέψω τη ψυχή μου, μπροστά μου
σε βρίσκω.

Τέχνη λαχταρώ, ποίηση, θέατρο, αρχιτεκτονική, εσύ μπροστά μου, πρώτος κι
αξεπέραστος.

Επιστήμη αναζητώ, μαθηματικά, φιλοσοφία, ιατρική, κορυφαίος και
ανυπέρβλητος.

Για δημοκρατία διψώ, ισονομία και ισοπαλία, εσύ μπροστά μου, ασυναγώνιστος
κι ανεπισκίαστος.

Καταραμένη Έλληνα, καταραμένη γνώση.

Γιατί να σ' αγγίζω;

Για να αισθανθώ πόσο μικρός είμαι, ασήμαντος, μηδαμινός;

Γιατί δεν μ' αφήνεις στη δυστυχία μου και στην ανεμελιά μου;»⁶³⁰.

⁶²⁹ Αποσπάσματα από τον «Πρόλογο» του μεταφραστή. Περισσότερες πληροφορίες για τον ποιητή Νικήτα Στανέσκου και για το έργο του, βλέπε στον Νίκο Αγωγή, *Νικήτα Στανέσκου. Από τη γενιά του Λάμπις*, εκδόσεις «Π. Παρασκευόπουλος», Αθήνα 1985.

⁶³⁰ Ανδρέας Ράδος, απόσπασμα από τον «Πρόλογο» στο μεταφρασμένο τόμο, σ. 74. Εκτός από τα άνω αναφερόμενα ανθολόγια, βλέπε την εξαιρετική εργασία του Βίκτωρ Ιβάνοβιτς με τίτλο «Ρουμάνοι ποιητές του Μεσοπολέμου», στη διεύθυνση www.poeticanet.com.